Zarząd Województwa Łódzkiego

RAPORT
Z WYKONANIA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO 2028
W LATACH 2022-2023

Łódź 2024 r.

Spis treści

Wykaz skrótów 3
1. Wstęp 5
2. Ocena realizacji celów i zadań w poszczególnych komponentach 5
2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza. 5
2.2. Zagrożenia hałasem (ZH) 195
2.3. Pola elektromagnetyczne 222
2.4. Gospodarowanie wodami (GW) 223
2.5. Gospodarka wodno-ściekowa (GWS) 234
2.6. Zasoby geologiczne (ZG) 254
2.7. Gleby (GL) 258
2.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów 264
2.9. Zasoby przyrodnicze (ZP) 278
2.10. Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP) 323
3. Źródła finansowania inwestycji środowiskowych 326
4. Podsumowanie 328

Wykaz skrótów

ARiMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
B(a)P	benzo(a)piren
BAT	Best Available Techniques czyli Najlepsze Dostępne Techniki
BIP	Biuletyn Informacji Publicznej
CEEB	Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków
c.o.	centralne ogrzewanie
c.w.u.	ciepła woda użytkowa
DJP	Duża Jednostka Przeliczeniowa
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
ENN	sieć powiadamiania alarmowego
FEŁ	Program Fundusze Europejskie dla Łódzkiego
GDDKiA	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GIOŚ RWMŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi
GOK	Gminny Ośrodek Kultury
GOSTiR	Gminny Ośrodek Sportu, Turystyki i Rekreacji
GOZ	Gospodarka o obiegu zamkniętym
GUS	Główny Urząd Statystyczny
GZWP	Główny zbiornik wód podziemnych
IGO	Inwazyjne gatunki obce
JCWP	Jednolite części wód powierzchniowych
JCWPd	Jednolite części wód podziemnych
L_{DWN}	długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wskaźnik obliczany, jako średnia ważona z poziomów hałasu dla pory dnia, wieczoru i nocy, jest fizycznie niemierzalny
L_N	długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wskaźnik będący średnim poziomem dźwięku wyznaczonym dla pory nocy (22:00-6:00)
LNG	skroplony gaz ziemny
LPG	gaz płynny
ŁODR	Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Mg	tona
MKiŚ	Ministerstwo Klimatu i Środowiska
MOEK	Monitoring Odkrywkowej Eksploatacji Kopalin
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MOSiR	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
mpzp	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
NFOŚiGW	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
OKJP	Ochrona klimatu i jakości powietrza
OSCHR	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OZE	Odnawialne Źródła Energii
P&R	Parkingi Park&Ride (Parkuj i Jedź)
PAP	Poważne Awarie Przemysłowe

PEC	Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej
PET	Politereftalen etylenu – rodzaj materiału opakowaniowego
PEM	pola elektromagnetyczne
PFU	Program funkcjonalno-użytkowy
PGL LP	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
PGN	Program Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW Wody Polskie	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB	Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy
PM10	pył zawieszony PM10
PM2,5	pył zawieszony PM2,5
PMŚ	Państwowy Monitoring Środowiska
POŚ	Program Ochrony Środowiska
PSG	Polska Spółka Gazownictwa
PSP	Państwowa Straż Pożarna
PSZOK	Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych
PUL	Plan urządzania lasu
PWIS	Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny
PZO	Plan zadań ochronnych
RDLP	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
RDOŚ	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi
RPO WŁ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOPO	System Osłony Przeciwosuwiskowej
SUW	Stacja Uzdatniania Wody
sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
suikzp	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
UG	Urząd Gminy
UM	Urząd Miasta
UMWŁ	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIOŚ	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
ZDR	Zakład Dużego Ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej
ZONE	Zintegrowany System Ograniczenia Niskiej Emisji
ZP	Zasoby przyrodnicze
ZPKWŁ	Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego
ZUOK	Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych
ZZR	Zakład Zwiększonego Ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

1. Wstęp

Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska Zarząd Województwa Łódzkiego co 2 lata sporządza raport z wykonania wojewódzkich programów ochrony środowiska, który przedstawia Sejmikowi Województwa Łódzkiego, a następnie Ministrowi Klimatu i Środowiska. Kolejny okres sprawozdawczy obejmuje lata 2022 i 2023 i dotyczy „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r.", który został przyjęty przez Sejmik Województwa Łódzkiego uchwałą nr XXXIV/445/21 z dnia 27 sierpnia 2021 roku (zwanym dalej Programem 2021). Wobec powyższego Raport odnosi się do oceny zadań przewidzianych do realizacji w ww. dokumencie.

W Raporcie wykorzystano dane: zawarte w rocznikach statystycznych GUS oraz opracowaniach Urzędu Statystycznego w Łodzi, w sprawozdaniach z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, dane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej w Warszawie i w Poznaniu, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi, Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Łodzi, Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych w Łodzi, w Poznaniu, w Radomiu i w Katowicach, Komendanta Państwowej Straży Pożarnej, Głównego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz ankiet z urzędów miast i gmin oraz powiatów z terenu województwa łódzkiego.

2. Ocena realizacji celów i zadań w poszczególnych komponentach

2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Jakość powietrza w województwie łódzkim w ostatnich latach sukcesywnie ulegała poprawie. W roku 2022 wystąpiło przekroczenie dobowego poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyle zawieszonym PM10 w obu strefach oceny. Ponadto w strefie łódzkiej przekroczony został poziom dopuszczalny pyłu zawieszonego PM2,5. Natomiast w 2023 r. na całym obszarze województwa łódzkiego, dotrzymane zostały poziomy dopuszczalne pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5. W okresie objętym Raportem w obu strefach województwa łódzkiego, podobnie jak w latach wcześniejszych przekroczony został poziom celu długoterminowego ozonu określony pod kątem ochrony zdrowia, a w strefie łódzkiej dodatkowo przekroczony został poziom celu długoterminowego określony w celu ochrony roślin.

Poprawa jakości powietrza jest wypadkową warunków meteorologicznych działań na rzecz ochrony powietrza oraz intensyfikacją działań naprawczych określonych w Programie 2021 dla lat 2022-2023, które wynikały z założonych celów: strategicznego – Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu (OKJP) oraz operacyjnych:

- OKJP.1. Zarządzanie jakością powietrza w województwie łódzkim,
- OKJP.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła,
- OKJP.3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego,
- OKJP.4. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz energetyki zawodowej oraz produkcji ciepła.

Monitorując realizację działań naprawczych oraz ich wpływ na stan powietrza w województwie łódzkim dokonano analizy wskaźników realizacji Programu 2021, które wykazano w tabeli nr 1.

Tabela 1. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028".

Lp.	Wskaźnik	Jedno-stka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Rok 2022	Rok 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwa-ny trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1.	liczba stref z przekroczeniami stężeń dopuszczalnych i docelowych na terenie województwa	szt.	2	2	2	WIOŚ	-	2^1 0^2
2.	powierzchnia lokali/budynków, na której zlikwidowano nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe	m^2	-	283 504,92	514 404,55	Sprawozdania z realizacji POP	+	14 000 000,00
3.	liczba kotłów na paliwo stałe, które zostały wymienione na niskoemisyjne	szt./rok	-	2 606	3 335	Sprawozdania z realizacji POP	+	1 000 szt./rok
4.	liczba ekodoradców na terenie województwa łódzkiego	osoba	-	b.d.	b.d.	Sprawozdania z realizacji POP	+	30

[1] *Wartość wskaźnika do roku 2020*

[2] *Wartość wskaźnika w latach 2021- 2024*

Lp.	Wskaźnik	Jedno-stka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Rok 2022	Rok 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwa-ny trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
5.	liczba przyłączy do sieci gazowej (budynki mieszkalne)	szt.	87 846	106 676	110 788	GUS	+	92 000
6.	sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe dla budynków mieszkalnych w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie	GJ/rok	12 148 055	12 451 749	11 343 995	GUS	+	14 000 000
7.	udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	5,4	6,3	6,3	GUS	+	8
8.	długość ścieżek rowerowych	km	868,5	1 138,5	1 188,0	GUS	+	1 000
9.	liczba parkingów Park&Ride	szt.	8	10	14	GUS	+	14
10.	liczba przewozów pasażerskich komunikacją miejską w mln	mln osób	155,5	189,6	197,9	GUS	+	257
11.	emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	38 212 645	40 817 473	31 609 089	GUS	-	37 000 000
12.	emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	1 930	1 546	1 127	GUS	+	1 800

Wskaźnik nr 1 Programu 2021. Liczba stref z przekroczeniami stężeń dopuszczalnych i docelowych na terenie województwa.

W związku z nieosiągnięciem zakładanej wartości wskaźnika należy w dalszym ciągu zwiększać ilość realizowanych inwestycji oraz obostrzeń dotyczących poprawy jakości powietrza.

Wskaźnik nr 2 Programu 2021. Powierzchnia lokali/budynków, na której zlikwidowano nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwa stałe.

Wskaźnik wykazuje na pozytywny trend zmian w zakresie powierzchni lokali/budynków, w których wymieniono nieefektywne indywidualne źródło ciepła. W 2023 r. została podwojona powierzchnia lokali, w których wymieniono nieefektywne źródło ciepła.

Wskaźnik nr 3 Programu 2021. **Liczba kotłów na paliwo stałe, które zostały wymienione na niskoemisyjne.**

Określony wskaźnik został osiągnięty ponad oczekiwany trend zarówno w 2022 r. jak i w 2023 r. Na podstawie ankiet uzyskanych od samorządów gminnych w 2022 r. i 2023 r. dokonano wymiany 5 941 kotłów. Najczęściej modernizacja wiązała się z wymianą przestarzałych kotłów. Biorąc pod uwagę uzyskane dane pożądana wartość wskaźnika została osiągnięta w zakresie bliskim 300%.

Wskaźnik nr 4 Programu 2021. **Liczba ekodoradców na terenie województwa łódzkiego.**

W ramach sprawozdawczości Programów ochrony powietrza nie jest prowadzona statystyka liczby ekodoradców, w związku z powyższym nie ma możliwości określenia trendu.

Wskaźnik nr 5 Programu 2021. Liczba przyłączy do sieci gazowej (budynki mieszkalne).

Osiągnięcie oczekiwanej wartości wskaźnika Programu 2021 potwierdza właściwe realizowanie zadań zwiększających rozwój długości sieci gazowej oraz ich przyłączy realizowanych na obszarze województwa łódzkiego.

Wskaźnik nr 6 Programu 2021. Sprzedaż energii cieplnej na cele komunalno-bytowe dla budynków mieszkalnych w przeliczeniu na kubaturę budynków mieszkalnych ogrzewanych centralnie.

Wartość wskaźnika spada i nie osiąga on oczekiwanych wartości, ponieważ tempo wzrostu sprzedaży energii cieplnej zmniejsza się poprzez realizację zadań polegających na np. likwidacji starych, nieefektywnych pieców i podłączeń budynków do sieci ciepłowniczych, upowszechnianiu procesów termomodernizacji budynków, efektywniejszym zużyciu ciepła przez konsumenta, a także modernizacją źródeł spalania i sieci ciepłowniczych. Ponadto coraz częściej domy ogrzewane są z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii. Działania te, w konsekwencji zmniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza.

Wskaźnik nr 7 Programu 2021. Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem.

Wartość wskaźnika pozostaje bez zmian. Należy podjąć działania zmierzające do zwiększania stosowania instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii m.in. poprzez współfinansowanie przez jednostki samorządu terytorialnego, możliwość dofinansowania z WFOŚiGW w Łodzi, czy FEŁ 2021-2027**.**

Wskaźnik nr 8 Programu 2021. Długość ścieżek rowerowych.

Znaczny wzrost wskaźnika, ponad oczekiwania wartości docelowej Programu 2021, oznacza, że samorządy jako priorytetowe uznały inwestycje związane z poprawą infrastruktury drogowej wraz z towarzyszącymi jej trasami rowerowymi. Przyczyniło się to do powstawania m.in.

kolejnych, atrakcyjnych ścieżek edukacyjno-przyrodniczych, udostępnionych dla ruchu rowerowego w województwie łódzkim i jednocześnie potwierdziło zasadność realizowanych zadań.

Wskaźnik nr 9 Programu 2021. Liczba parkingów Park&Ride.

Wzrost liczby parkingów Park&Ride i uzyskanie wartości docelowej Programu 2021 świadczy o właściwej realizacji zadań zmierzających do poprawy jakości powietrza.

Wskaźnik nr 10 Programu 2021. Liczba przewozów pasażerskich komunikacją miejską w mln.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend i sukcesywnie wzrasta liczba przewozów pasażerskich komunikacją miejską. W 2023 r. przewieziono o 4,4% więcej pasażerów niż w roku poprzednim.

Wskaźnik nr 11 Programu 2021. Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych.

Spadek poziomu zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych, ponad oczekiwaną wartość docelową oznacza przestrzeganie zapisów wydawanych decyzji i pozwoleń emisyjnych przez zakłady szczególnie uciążliwe.

Wskaźnik nr 12 Programu 2021. Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych.

Zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych oznacza prawidłową limitację emisji w wydanych decyzjach i pozwoleniach emisyjnych dla zakładów szczególnie uciążliwych.

Działania realizowane w latach 2022-2023

Na stałą poprawę stanu powietrza oraz sukcesywną realizację powyższych wskaźników niewątpliwie wpływają działania naprawcze, które były realizowane w ramach poniższych, zdefiniowanych w Programie 2021 zadań:

- **OKJP.1.1. Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony powietrza i planów działań krótkoterminowych.**

  W okresie objętym Raportem zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz wynikami monitoringu wykonanego przez GIOŚ nie było konieczne opracowywanie Programów ochrony powietrza i Planu działań krótkoterminowych.

- **OKJP.1.2. Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programów ograniczania niskiej emisji lub Programów Gospodarki Niskoemisyjnej.**

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. przeprowadziła modernizację indywidualnych kotłowni domowych na terenie miasta. Zmieniono sposób ogrzewania z piecowego na elektryczny w komunalnym lokalu mieszkalnym przy ul. Pabianickiej 43A. Koszt 14 964,60 zł ze środków miasta. Dostosowano instalację elektryczną do zmiany

sposobu ogrzewania z piecowego na elektryczne w komunalnym lokalu mieszkalnym przy ul. Bawełnianej 15. Koszt 6 692,93 zł ze środków miasta. Jednocześnie w 2022 r. wypłacono dotację 54 inwestorom w wysokości po 5 000,00 zł dla 52 nieruchomości oraz 3 750,00 zł i 4 800,00 zł dla dwóch pozostałych inwestorów. Całkowity koszt w 2022 r. wyniósł 268 550,00 zł. W 2023 r. w ramach bieżącej działalności prowadzono monitorowanie PGN.

Gmina miejska Kutno podjęła uchwałę nr LII/482/22 Rady Miasta Kutno z dnia 10 maja 2022 r. w sprawie zatwierdzenia i przyjęcia do realizacji „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Kutno na lata 2015-2023".

Gmina miejska Brzeziny w 2022 r. rozpoczęła projekt: „Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Miasta Brzeziny – Etap II". Opracowano PFU, kosztorysy, podłączono do sieci ciepłowniczej 2 odbiorców. W 2023 r. zrealizowano projekt pn. „Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Miasta Brzeziny – Etap II". Zainstalowano 200 szt. paneli fotowoltaicznych. W 2023 r. podłączono do sieci ciepłowniczej 8 odbiorców indywidualnych. PSG sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi nadal kontynuuje budowę sieci gazowniczej na terenie miasta. Długość sieci na koniec 2023 r. wyniosła 8 302 m sieci. Ilość przyłączy na koniec 2023 r. to 80 punktów. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 987 811,19 zł.

Gmina miejska Ozorków podjęła decyzję o konieczności aktualizacji PGN w 2024 r.

Gmina miejska Pabianice realizowała zadania z aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej polegające na podłączeniu budynku szkoły do miejskiej sieci c.o. z wymianą instalacji wewnętrznej. Szkoła Podstawowa nr 8 dokonała w 2023 r. przebudowy kotłowni wraz z wymianą na nowe kotły gazowe. Koszt realizacji zadania to 394 570,79 zł. Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w 2022 r. wykonał montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 50 kW na kwotę 176 000,00 zł, a w 2023 r. również 50 kW na kwotę 172 100,00 zł. Przygotowano aktualizację dokumentacji modernizacji skweru św. Rocha – koszt realizacji zadania wyniósł 3 000,00 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski od 2022 r. utrzymuje 20 czujników jakości powietrza, które monitorują jego jakość w zakresie stężenia pyłów zawieszonych: PM2,5 oraz PM10. W 2022 r. rozpoczęto, a w 2023 r. zakończono termomodernizację II Liceum Ogólnokształcącego wraz z instalacją fotowoltaiczną. W 2022 r. rozpoczęto prace związane z termomodernizacją Szkoły Podstawowej nr 12 wraz z wykonaniem robót remontowych zewnętrznych, robót remontowych wewnętrznych, montażem platformy podjazdu dla niepełnosprawnych, demontażem i odtworzeniem schodów zewnętrznych, rozbiórką i odtworzeniem tarasów ze schodami przy kompleksie sportowym, wymianą istniejących utwardzeń na działce, wymianą węzła cieplnego, modernizacja centralnego ogrzewania, ciepła technologicznego, ciepłej wody

użytkowej, zimnej wody użytkowej kanalizacji sanitarnej budynku szkoły oraz kompleksu sportowego, drenażu opaskowego wokół budynków, modernizacją oświetlenia wewnętrznego, zewnętrznego, awaryjnego, ewakuacyjnego, instalacją odgromową dla instalacji fotowoltaiki i dla budynku, instalacją fotowoltaiczną na budynku szkoły. Miasto prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze" przy ul. Szkolnej 28. W 2022 r. złożono 139 wniosków o dofinasowanie w ramach programu (od początku programu: 262), w 2023 r. złożono 174 wnioski o dofinasowanie w ramach programu oraz 228 wniosków o płatność. Wymienione na tej podstawie w 2022 r. źródła ciepła to: 56 kotłów gazowych, 18 pomp ciepła oraz 4 kotły na pelet. Gmina miejska udzieliła dofinansowania dla 14 konkursów w 2022 r. i 12 konkursów w 2023 r. o tematyce ekologicznej w placówkach oświatowych i organizacjach z terenu miasta. Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta informował w latach 2022-2023 na stronie internetowej o Europejskim Tygodniu Mobilności przypadającym na dni 16-22 września oraz o Dniu bez samochodu tj. 22 września, a także o możliwości bezpłatnego podróżowania autobusami MZK oraz o bezpłatnej 1 godzinie podróżowania rowerami miejskimi w tym dniu. Miasto Piotrków Trybunalski zakupiło 6 autobusów hybrydowych w ramach wymiany floty autobusowej na przyjazną dla środowiska. Zakup hybryd w całości pokryty został ze środków budżetu miasta i wyniósł 8,4 mln zł. W styczniu 2023 r. zostało wprowadzonych do ruchu 6 fabrycznie nowych autobusów marki Solaris Urbino 12 mild hybrid. Koszt zakupu autobusów wyniósł 8,37 mln zł (płatność nastąpiła w styczniu 2023 r.). We wrześniu z kolei linie piotrkowskiej komunikacji miejskiej zaczęły obsługiwać pierwszą partię 7 sztuk zakontraktowanych przez miasto autobusów elektrycznych. Koszt zakupu tego typu autobusów wyniósł 20,5 mln zł (w tym dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w wysokości 11,4 mln zł). Wszystkie autobusy zostały zakupione przez Miasto Piotrków Trybunalski i zostały one oddane w dzierżawę MZK sp. z o.o. Oprócz autobusów elektrycznych wybudowano także infrastrukturę do ich ładowania (6 ładowarek zajezdniowych 2-stanowiskowych o mocy ładowania 60-120 kW oraz 3 ładowarki do szybkiego ładowania o mocy 450 kW na pętlach przy ul. Słowackiego i Dmowskiego). Koszt wybudowania ładowarek wyniósł 10,1 mln zł (w tym dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w wysokości 1,99 mln zł).

Gmina miejska Radomsko opracowała Plan Gospodarki Niskoemisyjnej wraz Inwentaryzacją Emisji Gazów Cieplarnianych dla Miasta Radomska i przyjęła go uchwałą nr LXXI/681/23 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 24.11.2023 r., a koszt realizacji zadania wyniósł 39 975,00 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka posiada obowiązującą uchwałę z dnia 30 września 2021 roku - aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Rawa

Mazowiecka wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do 2030 r. Prowadzony jest program „Czyste Powietrze” oraz realizowany jest program „Ciepłe Mieszkanie”.

Gmina miejska Sieradz przyjęła uchwałą nr LXIV/433/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 24 maja 2022 r. PGN dla miasta Sieradza na lata 2021-2027, którego koszty wyniosły 18 450,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki przyjęła aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Tomaszowa Mazowieckiego na mocy uchwały nr LXIV/498/2022 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 27 października 2022 r., którego koszt wyniósł 10 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Ujazd wykonała wypłatę dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Ujazd na dofinansowanie inwestycji służących ochronie powietrza, polegających na wymianie nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Ujazd w wysokości 241 000,00 zł.

Gmina miejska Zgierz wykonała Raport z Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Zgierz, obejmujący implementację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Zgierz zawierającą szczegółową inwentaryzację emisji za 2020 r. i raport finalny określający stan wdrożenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na dzień 31.03.2022 r., z zastosowaniem wskazań przyjętych w pkt. 7. Monitorowanie – wskaźniki monitorowania, zawartym w załączniku do uchwały Rady Miasta Zgierza nr XXX/358/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Zgierz”, przyjętego uchwałą nr XIII/157/15 Rady Miasta Zgierza z dnia 29 października 2015 r. w sprawie wdrożenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Zgierz realizowanego w ramach projektu nr POIS.09.03.00-00-623/13 pn. „Ochrona środowiska naturalnego Gminy Miasto Zgierz poprzez opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Miasto Zgierz” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, gdzie koszty poniesione realizacji zadania wyniosły 9 840,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki wykonała aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dostępną pod linkiem: https://aleksandrowlodzki.bip.net.pl/?a=14704.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów wykonała aktualizację Programu gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2022-2027 ponosząc koszt 5 904,00 zł.

W **gminie miejsko-wiejskiej Bolimów** Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Bolimów został zatwierdzony uchwałą Rady Gminy nr XX/107/2016 z dnia 10.06.2016 r. Poprzez funkcjonowanie punktu „Czyste powietrze” gmina przyczynia się do realizacji celów strategicznych ww. planu: ograniczenie emisji gazów cieplarnianych pochodzących ze źródeł niskiej emisji, zwiększenie udziału energii odnawialnej,

zwiększenie efektywności energetycznej budynków, promocja odnawialnych źródeł energii.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. W latach 2022-2023 dokument nie był aktualizowany i nie poniesiono wydatków w tym zakresie. W 2023 r. w ramach programów: „Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń poprzez wymianę źródła ciepła w Gminie Drzewica", „Ciepłe Mieszkanie", „Czyste Powietrze" wykonano wymianę nieefektywnego źródła ciepła na paliwa stałe na ogrzewanie gazowe w ilości (ogółem) 78 szt. na powierzchni ogółem wynoszącej 11 154 m^2. Wykonano wymianę źródeł ciepła stałego, które zastąpiono kotłem na biomasę spełniającym wymagania ekoprojektu w ilości ogółem 54 szt. na powierzchni ogółem wynoszącej 6 596 m^2. Zastąpiono źródło ciepła paliwa stałego ogrzewaniem elektrycznym w 7 budynkach mieszkalnych o powierzchni 1 559 m^2. Przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródła ciepła w 11 budynkach na powierzchni 1 736 m^2. W 2022 r. wykonano: budowę nowego budynku z pompą ciepła, termomodernizację i wymianę starych kotłów na kotły na pelet w 11 obiektach w gminie; termomodernizację i wymianę w 4 obiektach na terenie miasta Drzewica oraz wykonano termomodernizację i wymianę starych kotłów na kotły gazowe w 6 obiektach; wykonano wymianę starego pieca na pompę ciepła w 6 obiektach oraz wykonano termomodernizację i wymianę starych kotłów na kocioł zgazowujący drewno w 2 budynkach na obszarze gminy. W roku 2022 koszt realizacji zadań wyniósł 3 572 390,01 zł.

Gmina miejsko-wiejska Działoszyn wykonała opracowanie Programu Gospodarki Niskoemisyjnej na kwotę 16 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w dniu 29 marca 2022 r. uchwałą nr XLV/495/2022 Rady Miejskiej w Opocznie przyjęła „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Opoczno na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku" – koszt – 6 150,00 zł. Na terenie gminy obowiązuje przyjęty uchwałą nr XXXIII/358/2021 Rady Miejskiej w Opocznie „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2021-2027 wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko dla Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2021-2027" – koszt – 3 690,00 zł. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest narzędziem prowadzenia polityki ekologicznej na szczeblu lokalnym, którego głównym założeniem jest systemowe ograniczenie niskiej emisji. Przedmiotowy dokument powstał z potrzeby opracowania przejrzystej, kompleksowej i realistycznej strategii poprawy sytuacji i zgodnie z intencją powinien przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców, poprawy wizerunku gminy, zwiększenia dostępu do krajowych i europejskich funduszy, a także zwiększenia bezpieczeństwa i niezależności energetycznej. W 2022 r. opracowany został Raport z Planu Gospodarki

Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2021-2027 za 2021 rok – koszt – 4 797,00 zł. W Raporcie przedstawiono stopień wykonania założeń Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Opoczno na lata 2021-2027 oraz zobrazowano zmiany zachodzące w środowisku na terenie gminy. Kontrola realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej wymaga oceny zarówno stopnia realizacji celów i zadań, jak i terminowości ich wykonania. Gmina Opoczno objęta jest programem ochrony powietrza i planem działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej przyjętym uchwałą nr XX/303/20 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 września 2020 roku. (Dz. Urz. Woj. Łódź. z 2020 r., poz. 5935). Program ochrony powietrza i plan działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej został przygotowany w związku z odnotowanym w 2018 r. przekroczenia norm jakości powietrza. Opracowany został zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów krótkoterminowych. Nadrzędnym celem Programu i Planu jest wskazanie działań naprawczych, których realizacja doprowadzi do poprawy stanu jakości powietrza w możliwie najkrótszym czasie, co w konsekwencji spowoduje ograniczenie niekorzystnego wpływu zanieczyszczeń powietrza na zdrowie i życie mieszkańców województwa łódzkiego. Celem Programu jest również wskazanie przyczyn wystąpienia przekroczeń substancji w powietrzu. W 2023 r. wykonano raport z Programu Ochrony Środowiska. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 18 573,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów jest objęta zapisami Programu ochrony środowiska dla gminy Rzgów na lata 2021–2025 z perspektywą do roku 2030, Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzgów na lata 2021–2027 z perspektywą do roku 2030, gminnego Programu Niskoemisyjnego dla Gminy Rzgów na lata 2021-2024 oraz Programu ochrony powietrza i Planu działań krótkoterminowych dla strefy łódzkiej. Wdrożenie niniejszych programów umożliwiło zabezpieczenie środowiska naturalnego przed pogarszaniem się jego stanu.

Gmina miejsko-wiejska Stryków zleciła opracowanie, a następnie przyjęła uchwałą nr LXVI/575/2023 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 23 lutego 2023 r. aktualizację „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stryków na lata 2015-2023”. Wykonano budowę i modernizację oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Stryków.

Gmina miejsko-wiejska Zelów posiada Plan Gospodarki Niskoemisyjnej, w latach 2022-2023 nie prowadzono jego aktualizacji.

Gmina wiejska Czarnocin podjęła uchwałę Rady Gminy Czarnocin L/366/2023 w sprawie przyjęcia do realizacji aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarnocin na lata 2023-2026, którego koszty wyniosły 12 450,00 zł.

Gmina wiejska Dalików posiada Program Gospodarki Niskoemisyjnej zaktualizowany w roku 2019 z perspektywą do 2023 r.

Gmina wiejska Dobryszyce przeprowadziła Aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dobryszyce na lata 2021-2026, której koszt wyniósł 18 450,00 zł.

Gmina wiejska Godzianów wykonała aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2022-2027 na kwotę 11 070,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów realizuje Program dofinansowania do zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie Gminy Kleszczów. Program jest realizowany w oparciu o uchwałę nr XLIV/442/2018 Rady Gminy Kleszczów z dnia 25 maja 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2023 r. poz. 6072, poz. 10006, z 2024 poz. 2477). Liczba wniosków o przyznanie dofinansowania do zakupu i montażu takich urządzeń, złożonych w ciągu 2022 roku wyniosła 619. Gmina zawarła z beneficjentami łącznie 579 umów o udzielenie dofinansowania. Efektem przyznanych dotacji było zainstalowanie 565 odnawialnych źródeł energii. Koszty realizacji zadania w 2022 r. wyniosły 11 825 229,77 zł, a w 2023 r. – 2 164 987,75 zł.

Gmina wiejska Klonowa w 2022 r. opracowała Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Klonowa na lata 2021-2026, którego koszt wyniósł 8 000,00 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów posiada, ale nie aktualizowała programu, którego koszt realizacji wyniósł 20 000,00 zł.

Gmina wiejska Ksawerów opracowała Program Gospodarki Niskoemisyjnej do roku 2030. Wszedł w życie z uchwałą Rady Gminy nr LXII/502/2023 z dnia 29 marca 2023 r., koszty opracowania wyniosły 7 380,00 zł.

Gmina wiejska Lututów opracowała Plan Gospodarki Niskoemisyjnej w 2022 r., którego koszt wyniósł 19 680,00 zł.

Gmina wiejska Łubnice przyjęła Program Gospodarki Niskoemisyjnej uchwałą nr LI/336/2024 Rady Gminy w Łubnicach z dnia 5 marca 2024 r.

Gmina wiejska Nowosolna w 2023 r. zleciła przygotowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, którego realizacja wyniosła 22 140,00 zł.

Gmina wiejska Pęczniew podjęła Aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Pęczniew do roku 2026, na podstawie uchwały nr LVII/345/23 Rady Gminy Pęczniew z dnia 20.12.2023 r. Koszt realizacji zadania 8 610,00 zł.

Gmina wiejska Radomsko realizowała zadania zgodnie z Planem Gospodarki Niskoemisyjnej, których koszt wyniósł 38 130,00 zł i polegały na termomodernizacji budynków prywatnych i szkół, montażu instalacji fotowoltaicznych i pomp ciepła w szkołach, wymianie kotłów w budynkach prywatnych, przebudowie dróg gminnych.

Gmina wiejskiej Regnów realizowała projekt pn. „Opracowanie Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Regnów". Zadanie polegało na opracowaniu dokumentu Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Regnów, w którym zaplanowane zostały zasady podniesienia efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych. Plan obejmuje cały teren Gminy Regnów, w tym wszystkie sektory i podmioty będące producentami i odbiorcami energii. Realizacja projektu odbywała się w terminie od 07.12.2021 r. do dnia 31.03.2022 r. przy udziale dotacji z budżetu WFOŚiGW w Łodzi. Wartość całkowita zadania – 16 900,00 zł, dotacja – 8 091,00 zł. Plan gospodarki niskoemisyjnej został uchwalony przez radę Gminy Regnów uchwałą nr XXXII/200/22 z dnia 17 maja 2022 r.

Gmina wiejska Rzeczyca opracowała dokument „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Rzeczyca", wydatkując kwotę w wysokości 5 030,00 zł.

Gmina wiejska Szczerców wykonała aktualizację Planu Gospodarki Niskoemisyjnej na lata 2022-2027 w kwocie 5 000,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki przyjęła uchwałą nr LXI/377/22 z dnia 28.09.2022 r. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Tomaszów Mazowiecki na lata 2021-2030, którego koszt wyniósł 16 500,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska w ramach realizacji Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej obejmującego lata 2021-2023 zrealizowała kilka założonych działań inwestycyjnych. Brak realizacji części inwestycji powiązany był z brakiem środków finansowych bądź koniecznością przesunięcia terminu realizacji. Gmina prowadzi intensywne działania na rzecz pozyskania środków zewnętrznych w celu realizacji założeń ujętych w Aktualizacji PGN. Realizacja tego typu inwestycji wiąże się ze znacznymi środkami finansowymi, które przewyższają możliwości finansowe gminy. W latach objętych Raportem nastąpił wzrost wykorzystania energii odnawialnej na poziomie około 0,5%. Nie jest to pełny obraz działań na terenie Gminy Wola Krzysztoporska, gdyż mieszkańcy gminy często we własnym zakresie dokonują montażu odnawialnych źródeł energii, bądź dokonują wymiany kotłów na kotły wykorzystujące biomasę, co wg założeń do sporządzenia PGN zalicza się do licznika energii odnawialnej. Z wdrażania „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Wola Krzysztoporska na lata 2021-2026" został sporządzony Raport za lata 2021-2023, którego koszt wyniósł 1 968,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice - w latach 2022-2023 nadal obowiązywał Program Gospodarki Niskoemisyjnej i podsumowano zakres działań przewidzianych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii finalnej we wszystkich sektorach na terenie Gminy. Najważniejszymi działaniami, które zostały zrealizowane

były: modernizacja oświetlenia ulicznego, zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej oraz montaż OZE, wymiana kotłów węglowych w budynkach mieszkalnych.

Gmina wiejska Zgierz wykonała aktualizację Planu Gospodarki Emisyjnej w kwocie 9 750,00 zł.

- **OKJP.1.3. Prowadzenie monitoringu jakości powietrza (w tym monitoringu uzupełniającego).**

  Zadanie jest realizowane w sposób ciągły przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, który jednocześnie dokonuje oceny jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia.

  Gmina miejska Kutno przekazuje społeczeństwu informacje o stanie jakości powietrza za pomocą stacji meteorologicznej znajdującej się na dachu budynku Urzędu Miasta mierzącej stężenie PM10, PM 2,5, B(a)P, której koszt utrzymania w latach 2022-2023 wyniósł 5 623,56 zł.

  Gmina wiejska Brzeziny - prowadzona jest ciągła obserwacja rozmieszczonych w różnych punktach miasta 8 czujników monitorujących stan powietrza (m.in. w zakresie pyłów zawieszonych PM 2,5 i PM 10) w czasie rzeczywistym. Działanie prewencyjne, które ma na celu podniesienie świadomości mieszkańców jest opłacane przez spółkę miejską Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej sp. z o.o. w Brzezinach za korzystanie z aplikacji Airly, rocznie w kwocie 1 000,00 zł.

  Gmina miejska Głowno są zainstalowane 3 czujniki monitorujące jakość powietrza.

  Gminia miejska Łask w 2022 r. na Placu Szarych Szeregów zamontowała EkoSłupek - urządzenie do pomiaru stężenia zanieczyszczeń w powietrzu, tj. pyłów zawieszonych PM1, PM2.5 i PM10, formaldehydu z jednoczesną sygnalizacją jakości powietrza za pomocą oświetlenia ledowego i możliwością udostępnianiu z niego danych pomiarowych. Koszt realizacji wyniósł 7 257,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice ma zlokalizowane 2 stacje pomiarowe jakości powietrza Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska - LdPabiKonsta (Pabianice, ul. Konstantynowska) i LdPabiKilins (Pabianice, ul. Kilińskiego). Informacje o przekroczeniach substancji w powietrzu są podawane przez pracowników UM Pabianice do informacji publicznej, aby zasygnalizować społeczności o zagrożeniu zanieczyszczenia powietrza.

  Gmina miejska Radomsko obsługuje 20 szt. sensorów mierzenia jakości powietrza określających stężenie pyłów zawieszonych PM2,5 oraz PM10. Koszty utrzymania w 2022 r. wyniosły 12 988,00 zł, a w 2023 r. 17 760,00 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka prowadzi monitoring jakości powietrza za pomocą siedmiu sensorów powietrza. Miasto zawarło umowę z Airly sp. z o.o. w dniu 28.09.2023 r. na kwotę 9 298,80 zł.

Gmina miejska Sieradz posiada czujnik jakości powietrza Airly, który jest umiejscowiony na budynku Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Sieradzu przy ul. Sportowej. Koszt zakupu czujnika jakości powietrza wyniósł w 2020 r. 2 718,30 zł, a koszt abonamentu wynosi 73,80 zł za kwartał.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki - straż miejska prowadzi obserwację 30 czujników Airly monitorujących jakość powietrza na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Koszty ponoszone przez urząd miasta w każdym roku objętym raportem wynosiły po 17 712,00 zł.

Gmina miejska Ujazd zainstalowała czujnik monitorujący jakość powietrza.

Gmina wiejska Wieruszów posiada czujniki sieci Airly, pełniące funkcję informacyjną dotyczącą aktualnej jakości powietrza.

Gmina miejskiej Zduńska Wola zawarła umowy na udostępnienie głównej stacji meteorologicznej i sześciu czujników badania jakości powietrza oraz internetowego serwisu pod nazwą „PolAir". Czujniki umieszczono na budynku: Przedszkola nr 6 - ul. Żytnia 19, Budynku Wspólnoty Lokalnej Osiedla Nowe Miasto - ul. Świerkowa 65, Budynku Szkoły Podstawowej nr 13 - ul. 1 Maja 27, Budynku Szkoły Podstawowej nr 6 im. Mikołaja Kopernika - ul. Złota 67, Budynku Szkoły Podstawowej nr 7 im. Władysława Broniewskiego - ul. Wodna 32 oraz na Budynku Zduńskowolskiego Centrum Integracji Ratusz - plac Wolności 26 wraz ze stacją meteorologiczną. Koszt realizacji przedsięwzięcia wyniósł 40 385,00 zł.

Gmina miejska Zgierz udostępniała na stronie podmiotowej BIP niezwłocznie po otrzymaniu z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego informacje o zagrożeniu złą jakością powietrza oraz o sposobach zmniejszenia i skrócenia czasu trwania emisji. Na stronie internetowej Miasta Zgierza, utworzono zakładkę - Jakość powietrza, na której można sprawdzić aktualne dane pomiarowe ze stacji GIOŚ usytuowanej przy ul. Mielczarskiego 1 oraz z 4 innych punktów z podaniem ich lokalizacji.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki posiada 19 sensorów jakości powietrza oraz 2 tablice led wyświetlające stan jakości powietrza na terenie gminy. Koszt realizacji zadania wyniósł 38 789,40 zł.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki zamontowała 2 czujniki jakości powietrza, a obecnie ich koszty wynikające z ich eksploatacji to 3 581,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec zainstalowała czujnik powietrza z Urzędu Marszałkowskiego.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów na budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego i budynku Miejskiego Gminnego Ośrodka Kultury w Bolimowie zamontowała czujniki jakości powietrza.

Gmina miejsko-wiejska Działoszyn zamontowała 6 czujników powietrza, których miesięczna eksploatacja wynosi 805,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Grabów zainstalowała 3 mierniki jakości powietrza w szkołach podstawowych.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki posiada czujnik powietrza zamontowany na budynku Urzędu Miejskiego w Konstantynowie Łódzkim.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice zakupiła abonament na 2 lata do czujnika jakości powietrza firmy Airly, który przy użyciu aplikacji umożliwia obserwacje jakości powietrza w centrum Krośniewic. Koszty związane z korzystaniem z aplikacji w latach 2022-2023 wyniosły 1 600,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk nie posiada na swoim terenie punktów monitoringu jakości powietrza, jednak w celu usprawnienia pozyskania informacji przez mieszkańców, na portalu informacyjnym Gminy umieszczony został odnośnik do strony Urzędu Marszałkowskiego zawierający komunikaty i ostrzeżenia o złej jakości powietrza (https://powietrze.lodzkie.pl/komunikaty-i-ostrzezenia/informacje-i-ostrzezenia-o-przekroczeniach).

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. zamontowała 6 czujników do pomiaru jakości powietrza wraz z tablicami multimedialnymi. Dodatkowo na budynku Miejskiego Domu Kultury w Opocznie zamontowano tablicę multimedialną – pokazującą wartości odczytu łącznie z sześciu lokalizacji: ul. Staromiejska 6 (budynek Urzędu Miejskiego w Opocznie); ul. Partyzantów 1A (budynek Zespołu Szkół Prywatnych); ul. Wałowa (zalew opoczyński); ul. Aleja Dąbrówki 1 (budynek Komendy Powiatowej Policji); ul. Partyzantów 65 (budynek przedszkola „Tygrysek”); ul. Krótka 1 (budynek Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej). Monitoring jakości powietrza poprzez czujniki to przede wszystkim forma edukacyjno-informacyjna dla mieszkańców Opoczna, pokazująca jakie w danej chwili jest zanieczyszczenie powietrza. Urządzenia mierzą aktualny poziom zapylenia powietrza pyłami PM2.5 i PM10. Dzięki czytelnym infografikom na ekranach, ale też w aplikacji mobilnej mieszkańcy na bieżąco mogą sprawdzać stan powietrza w pobliżu swojego domu, pracy czy szkoły. Bieżące dane można śledzić na stronie www.opoczno.pl w zakładce: Jakość Powietrza lub na stronie https://panel.syngeos.pl/sensor/pm10 oraz bezpłatnej APLIKACJI SYNGEOS. W lipcu 2022 został zainstalowany dodatkowy 1 czujnik jakości powietrza wraz z tablicą informacyjną przy „Orliku” w Opocznie, ul. Kossaka 16. W 2022 r. koszt zakupu czujników wyniósł 9 717,00 zł, a w 2023 r. 10 947,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno wprowadziła monitorowanie jakości powietrza poprzez sensory rozmieszczone w różnych punktach miasta. Informacje z odczytów przekazywane są za pośrednictwem strony internetowej. Rezultat to zwrócenie uwagi przez mieszkańców na problem jakim jest zanieczyszczenie powietrza poprzez gospodarkę niskoemisyjną. Koszt realizacji zadania to 10 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice z inicjatywy Lokalnej Grupy Działania Podkowa zainstalowała czujnik i sensor monitoringu jakości powietrza – koszt to 25 018,20 zł.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz prowadziła monitoring jakości powietrza, którego koszt wyniósł w 2022 r. 428,04 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów zainstalowała 15 czujników jakości powietrza. Stały monitoring stanu powietrza umożliwia podjęcie odpowiednich działań w sytuacji przekroczenia norm jakości.

Gmina miejsko-wiejska Szadek w 2022 r. przy ul. Prusinowskiej zamontowała czujnik jakości powietrza zakupiony przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. W 2023 r. w Szadku przy ul. Rynek zamontowano czujnik jakości powietrza zakupiony przez Lokalną Grupę Działania. Powyższe zadania zrealizowano bez udziału środków Gminy i Miasta Szadek. Informacje o jakości powietrza z zamontowanych czujników wyświetlane są na stronie internetowej Gminy i Miasta Szadek.

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn zakupiła i wykonała montaż systemu do pomiaru jakości powietrza, składającego się z tablicy ledowej, czujnika, montażu urządzeń oraz zapewnienia monitoringu. Koszt zakupu czujnika w 2022 r. wyniósł 10 015,70 zł oraz abonament 1 560,00 zł, a abonament 2024 r. – 2 302,56 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń realizowała kontrolę jakości powietrza za pośrednictwem 10 czujników jakości powietrza firmy Airly oraz ciągłego udostępniania informacji dla mieszkańców o stanie jakości powietrza. Rezultaty to podnoszenie świadomości mieszkańców o jakości powietrza. Koszt realizacji zadania to 9 300,00 zł.

Gmina wiejska Bedlno posiada czujnik smogu umieszczony w budynku szkoły podstawowej w Bedlnie.

Gmina wiejska Będków dokonała zakupu stacji pomiaru jakości powietrza, czujnika temperatury, wilgotności i ciśnienia powietrza z wyświetlaczem, który zamontowano na budynku UG w Będkowie. Koszt realizacji zadania to 6 100,00 zł.

Gmina wiejska Brójce prowadziła na bieżąco monitorowanie jakości powietrza za pomocą trzech czujników jakości powietrza, co dawało możliwość podjęcia stosownych działań w sytuacji wysokiego zanieczyszczenia powietrza. Koszt realizacji zadania to 6 642,00 zł.

Gmina wiejska Burzenin zainstalowała tablicę ledową do pomiaru temperatury, wilgotności i ciśnienia w celach edukacyjnych - budynek Zespołu Szkół w Burzeninie ul. Polna 5 (darowizna).

Gmina wiejska Czarnocin monitoruje na bieżąco stan jakości powietrza poprzez czujnik zamontowanym na budynku urzędu gminy wraz z publikacją stanu na stronie internetowej gminy.

Gmina wiejska Czerniewice dokonała zakupu tablicy ledowej - Stacja Looko 2Y3 na kwotę 3 050,00 zł, która dokonuje pomiaru jakości powietrza w ramach wyposażenia punktu konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Dalików zamontowała dwa wyświetlacze jakości powietrza, jeden na budynku Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Dalikowie i drugi na budynku Szkoły Podstawowej im. prof. Mieczysława Szymczaka w Domaniewie, których koszt wyniósł 1 111,52 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce zamontowała czujnik jakości pomiarów powietrza na budynku Zespołu Szkół Podstawowych w Dobryszycach.

Gmina wiejska Galewice posiada punkt pomiaru jakości powietrza, który znajduje się na budynku szkoły podstawowej, jednocześnie wyniki pomiarów można sprawdzić na stronie internetowej UG w Galewicach.

Gmina wiejska Ksawerów zamontowała na budynku szkoły czujnik smogu z tablicą ledową w ramach projektu NASK - Projekt Edukacyjna Sieć Antysmogowa. Projekt służy zwiększeniu świadomości uczniów, rodziców i nauczycieli, edukujący w zakresie szeroko rozumianej ekologii.

Gmina wiejska Łanięta przystąpiła do 3 etapu projektu budowy Łódzkiej Regionalnej Sieci Monitoringu Powietrza, zatem mieszkańcy mogą na bieżąco sprawdzać zanieczyszczenie powietrza pyłami PM1, PM2,5, PM10, temperaturę, ciśnienie, wiatr oraz wilgotność powietrza. Czujnik smogu zamontowano na fasadzie budynku szkoły podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Łaniętach.

Gmina wiejska Masłowice posiada czujnik jakości powietrza zlokalizowany na placu szkolnym PSP w Strzelcach Małych w celu zbierania, przesyłania, utrzymywania i udostępniania danych. Mierzy on ilość szkodliwych substancji, przede wszystkim pyłów zawieszonych w bezpośrednim otoczeniu. W 2022 r. koszty utrzymania wyniosły 356,70 zł, a w 2023 r. 738,00 zł.

Gmina wiejska Mokrsko zamontowała czujnik zanieczyszczenia powietrza, którego koszt wyniósł 1 291,50 zł.

Gmina wiejska Rozprza realizuje monitoring jakości powietrza przy pomocy EkoSłupka zainstalowanego w centrum Rozprzy.

Gmina wiejska Rząśnia prowadzi monitoring jakości powietrza dzięki zainstalowanemu we wcześniejszych latach czujnikowi jakości powietrza w miejscowości Rząśnia. Został również zamontowany czujnik jakości powietrza w miejscowości Biała. Koszt poniesionych działań monitoringowych to 1 968,00 zł.

Gmina wiejska Sieradz w 2023 r. zamontowała czujnik jakości powietrza w Szkole Podstawowej w Chojnem. Mieszkańcy mają możliwość monitoringu jakości powietrza na stronie internetowej.

Gmina wiejska Skierniewice zamontowała w szkole czujniki jakości powietrza ESA.

Gmina wiejska Strzelce Wielkie zrealizowała zakup i montaż automatycznej stacji meteorologicznej wraz z urządzeniem ogródka meteorologicznego, która pozwala na prowadzenie monitoringu jakości powietrza. Koszt realizacji zadania to 76 700,00 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce podpisała umowę na monitoring jakości powietrza w zakresie m. in. pyłów PM 2,5, PM 10, temperatury, ciśnienia atmosferycznego, której koszt wyniósł 5 904,00 zł.

Gmina wiejska Wartkowice utrzymuje stały punktu mierzący jakość powietrza zlokalizowany na fasadzie budynku Szkoły Podstawowej w Wartkowicach.

Gmina wiejska Wielgomłyny prowadzi monitoring jakości powietrza, którego wyniki są udostępniane na stronie internetowej, a koszt realizacji zadania wynosi 389,00 zł.

Gmina wiejska Zadzim - został założony monitoring jakości powietrza na budynku Urzędu Gminy w Zadzimiu, którego koszt wyniósł 10 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice zakupiła zestaw do pomiaru i wizualizacji jakości powietrza, którego koszt wyniósł 30 412,93 zł. W ramach zadania na budynkach użyteczności publicznej zostały zamontowane 3 czujniki jakości powietrza wraz z tablicami wyświetlającymi aktualny stan powietrza. Mieszkańcy na bieżąco sprawdzają stan powietrza, nauczyciele prowadzą zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem pomiarów stanu powietrza i jego wpływu na zdrowie.

Gmina wiejska Zduny umożliwiła podgląd wyników badań powietrza - czujniki, mierniki umieszczone na budynku Szkoły Podstawowej im. J. Piłsudskiego w Nowych Zdunach. Bieżący dostęp do danych ma wpływ na zachowania mieszkańców i świadomość oddziaływania na powietrze ograniczania emisji.

Gmina wiejska Zduńska Wola zamontowała dwa ogólnodostępne wyświetlacze monitorujące stężenie zanieczyszczeń w powietrzu.

- **OKJP.1.4. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz wspierających adaptację do zmian klimatu (m.in. zachowanie korytarzy przewietrzania na obszarach zabudowanych, terenów zieleni), a także**

zabezpieczających mieszkańców przed uciążliwościami zapachowymi inwestycji.

Gmina miejska Bełchatów w 2023 r. sporządziła 3 mpzp, które zawierały określone zapisy.

Gmina miejska Kutno w 2022 r. podjęła 3 uchwały: uchwała nr LII/472/22 rady Miasta Kutno z dnia 10 maja 2022 r. w sprawie uchwalenia mpzp dla obszaru położonego w Kutnie przy ul. Oporowskiej, Zacisze i drodze krajowej nr 60; uchwała nr LIV/499/22 Rady Miasta Kutno z dnia 28 czerwca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Kutnie pomiędzy ul. Krośniewicką i terenami PKP - Osiedle Azory oraz uchwała nr LX/560/22 Rady Miasta Kutno z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Kutnie pomiędzy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego i ul. Oporowską. W 2023 r. zostały podjęte 2 uchwały: uchwała nr LXXVII/697/23 Rady Miasta Kutno w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Kutnie, przy ul. Żwirki i Wigury oraz uchwała nr LXXVII/696/23 Rady Miasta Kutno z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w Kutnie przy ul. Nowowiejskiej.

Gmina miejsko-wiejska Zelów zawarła zapisy o dopuszczeniu chowu i hodowli zwierząt w liczbie mniejszej niż 40DJP. W projektowanym suikzp celami strategicznymi planu są: ograniczenie emisji dwutlenku węgla do atmosfery, zwiększenie udziału energii odnawialnej w zużyciu energii oraz redukcja zużycia energii końcowej.

Gmina miejska Brzeziny uwzględniła określone zapisy w zmienianych planach w uchwałach: nr LV/410/2022 RMB z dnia 31.03.2022 r., LV/411/2022 RMB z dnia 31.03.2022 r., nr LXXV/499/2023 RMB z dnia 23.02.2023 r., których koszt wyniósł 60 845,00 zł.

Gmina miejska Łask uchwaliła zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Opracowany dokument studium, wprowadzone ustalenia i regulacje w zakresie zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz wspierających adaptację do zmian klimatu określa następujące działania: eliminowanie zanieczyszczeń pochodzących z emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzącej z gospodarstw domowych, w których następuje spalanie tradycyjnych źródeł energii (tzw. „emisji niskiej”), poprzez ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych i odnawialnych, lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci ciepłowniczej), a także poprzez wykonywanie termomodernizacji budynków; stosowanie urządzeń eliminujących lub ograniczających

emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych; preferowanie wykorzystania proekologicznych technologii produkcji w zakładach przemysłowych; propagowanie szerszego wykorzystania odnawialnych źródeł energii; wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia i odory do powietrza; zachowanie naturalnego biegu cieków wodnych oraz ochrona przed zanikiem wszelkich zbiorników wodnych oraz towarzyszących im zadrzewień; wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień pełniących funkcję bariery biochemicznej w sąsiedztwie cieków, oczek wodnych oraz rowów melioracyjnych na terenach rolniczych z uwzględnieniem pozostawienia pasa gruntu wolnego od trwałych naniesień i nasadzeń od rzek w celu umożliwienia ich prawidłowej eksploatacji; zapewnienie dostępności do publicznych wód powierzchniowych na potrzeby powszechnego korzystania i wykonywania robót związanych z utrzymaniem przez administratora, zgodnie z obowiązującymi przepisami; ochrona przed wprowadzaniem zabudowy i ogrodzeń przy brzegach rzek, jezior i innych zbiorników wodnych; utrzymanie linii zabudowy od naturalnych cieków wodnych i rowów melioracyjnych w odległości zapewniającej możliwość wykonywania robót związanych z ich konserwacją; przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko dla realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie zmiany stosunków hydrologicznych, dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu jak i do wód powierzchniowych, dostosowanie lokalizacji nowych obiektów gospodarczych do warunków i struktur hydrogeologicznych, wyznaczenie stref ochronnych dla istniejących i projektowanych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami; budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby odprowadzania ścieków sanitarnych, stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy; dopuszczenie oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć i zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych), stosowanie nowych technologii

w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej wpływających na stan i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki; zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć wód oraz zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych, kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni zanieczyszczonych oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami, zwiększanie małej retencji wodnej na zasadach przewidzianych w planach zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planach przeciwdziałania skutkom suszy, prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień, przebudowa i dostosowanie sieci drenarskiej do projektowanego usytuowania budynków i budowli w celu zachowania możliwości dalszego funkcjonowania urządzeń drenarskich na przyległym terenie, wyłączenie z możliwości zabudowy obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny. Ponadto w studium dla poszczególnych stref planistycznych indywidualnie ustalono wskaźniki minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, intensywności zabudowy oraz maksymalnej powierzchni zabudowy. Na załączniku nr 2 ww. dokumentu „kierunki rozwoju przestrzennego” oznaczono m.in. istniejące kompleksy leśne, tereny użytków zielonych, tereny parków, zieleni zurbanizowanej oraz tereny dolinne wykluczone z zabudowy. W granicach ww. terenów zakazano lokalizacji nowej zabudowy, zabezpieczając tym samym tereny przed zmianą dotychczasowego użytkowania. Realizacja ustaleń studium jest wiążąca dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium poprzez uwzględnienie jego regulacji ma pośredni wpływ na sposób zagospodarowania obszarów objętych miejscowymi planami.

Gmina miejska Łask uchwaliła również 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W obszarach objętych miejscowymi planami obowiązują ustalenia wpływające na ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz wspierających adaptację do zmian klimatu, takie jak: wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o uciążliwych funkcjach, zakaz lokalizowania budynków, budowli i urządzeń oraz prowadzenia działalności usługowo-gospodarczej mogących powodować emisję zanieczyszczeń o charakterze odorowym, zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do ziemi, gromadzenia odpadów na terenie działek poza pojemnikami na odpady zgodnie z obowiązującymi przepisami, emisji zanieczyszczeń powietrza ponad dopuszczalne normy, powodowania przekroczenia dopuszczalnego poziomu wibracji, nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich wolnych od utwardzenia

fragmentów terenu, nakaz stosowania rozwiązań zwiększających zdolność retencyjną terenu, m.in. takich jak stosowanie nawierzchni przepuszczalnych lub półprzepuszczalnych do utwardzenia dojść, dojazdów, ciągów pieszych oraz naziemnych stanowisk postojowych; wprowadzenie ograniczeń w zakresie dopuszczalnej powierzchni zabudowy oraz nakazów utrzymania minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej dostosowanego do lokalnych uwarunkowań. Akty planowania przestrzennego sporządzane są przez pracowników Wydziału Urbanistyki i Planowania Przestrzennego Urzędu Miejskiego w Łasku. Koszt wynikający z przeprowadzenia procedury sporządzania ww. dokumentów stanowił wynagrodzenie dla członków powiatowej komisji urbanistyczno-architektonicznej w wysokości 7 000,00 zł.

Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 uchwaliła 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące fragmentów miasta Pabianice w rejonie ulic: Traugutta, 20 Stycznia oraz skrzyżowania ulic: 20 Stycznia i Podleśnej (uchwały Rady Miasta Pabianice: nr L/508/22 z dnia 14.07.2022 r., nr LII/517/22 z dnia 14.09.2022 r., r LVII/565/22 z dnia 20.12.2022 r.). Zapisy dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz wspierające adaptację do zmian klimatu znajdują się w Rozdziałach: „Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu", „Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej" oraz „Ustalenia szczegółowe dotyczące poszczególnych terenów" - Wydział Urbanistyki UM Pabianice. W obszarach objętych miejscowymi planami sposób kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu jest realizowany zgodnie z ww. wytycznymi. Ustalenia miejscowych planów mające moc prawa miejscowego gwarantują rozwoju miasta i obszarów miejskich z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska naturalnego.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski uchwaliła 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których uwzględniono następujące zapisy: ustalono minimalny udziału powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, ustalono maksymalną wielkość powierzchni zabudowy na działce w stosunku do powierzchni działki budowlanej, wprowadzono zakaz wykorzystywania do celów grzewczych źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi, wprowadzono obowiązek stosowania bezpiecznych ekologicznie nośników energii cieplnej, w tym źródeł energii odnawialnej, zakazano stosowania indywidualnych źródeł zaopatrzenia w ciepło powodujących emisję spalin przekraczających dopuszczalne normy, wprowadzono tereny zieleni urządzonej (zakaz lokalizacji budynków i wiat), ustalano dla terenów przestrzeni publicznej stanowiących tereny zieleni urządzonej nasadzenia zieleni z wykorzystaniem

rodzimych gatunków drzew i krzewów, wskazano na zaopatrzenie obiektów w ciepło w oparciu o sieć ciepłowniczą, paliwa gazowe, odnawialne źródła energii (np. energia słoneczna, geotermalna), energię elektryczną, lekki olej opałowy, ustalono teren zabudowy usługowej z dużym udziałem zieleni, ustalono teren łąk i pastwisk.

Gmina miejska Radomsko uwzględniła określone w zadaniu zapisy w następujących dokumentach planistycznych: uchwała nr LXVIII/647/23 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 29 września 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Radomska w rejonie Zakładu Ciepłowniczego (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z dnia 26 października 2023 r., poz. 8813); uchwała nr XLV/456/22 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Radomska w rejonie ulic: Brzeźnickiej, Al. Jana Pawła II, Kościuszki, Metalurgii do terenów PKP- etap I (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2022 r., poz. 2290), uchwała nr LXIII/607/23 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia II fragmentarycznej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Radomska. Łącznie poniesione koszty w tym zakresie to: 67 033,77 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka sporządziła 6 planów miejscowych (w tym zmian planów). W wyniku wprowadzenia ograniczeń wyeliminowano możliwość powstawania nadmiernej emisji z projektowanego zagospodarowania. Doliny rzek i ważniejszych cieków wodnych pozostawiono bez zabudowy.

Gmina miejska Sieradz uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: 1 Maja i Krasawna w Sieradzu (uchwała nr LXI/406/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 28 marca 2022 r.) oraz miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żeromskiego i Krasawna w Sieradzu (uchwała nr LXVI/460/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 30 czerwca 2022 r.). W uchwalonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczono granice korytarza ekologicznego i tereny zieleni niskiej oraz w wyznaczonych obszarach wprowadzono zakaz zabudowy. Koszty zewnętrzne realizacji mpzp to 7 700,00 zł.

Gmina miejska Skierniewice w mpzp zawarła następujące ustalenia: w zakresie zasad modernizacji rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej: zaopatrzenie w ciepło: (18 planów), w oparciu o indywidualne lub zbiorcze źródła ciepła z preferowanym wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw wytwarzających energię cieplną z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników energii, a także innych źródeł spełniających standardy

energetyczno-ekologiczne, moc urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii – maksimum 100 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, dla których moc maksimum 40 kW, w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną: dopuszczenie stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o maksymalnej mocy 100 kW, z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, dla których ustala się maksymalną moc 50 kW, w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych - dopuszczenie stosowania urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu oraz stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód przed ich odprowadzeniem do kanalizacji deszczowej lub ziemi. W zakresie zachowania korytarza ekologicznego wzdłuż rzeki Łupi pełniącego również funkcję korytarza przewietrzającego miasta: poprzez wyznaczenie terenów zieleni i lasu oraz ustalenie zakazu zabudowy w odległości 15 m od koryta rzeki - po obu jej stronach (2 plany).

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. uchwaliła mpzp, którego ustalenia dotyczące zaopatrzenia w ciepło wskazują m.in. na niskoemisyjne źródła ciepła posiadające certyfikaty w zakresie bezpieczeństwa ekologicznego oraz na odnawialne źródła energii. Ponadto mpzp chroni przed zabudową tereny zielni obejmujące fragment doliny rzeki Wolbórki.

Gmina miejska Ujazd uchwaliła mpzp dla działek nr ewid. 255/7, 255/6 oraz części działek nr ewid. 255/4, 334/2, 256/2 - w północnej części planu ustalono strefę zieleni, jako nieprzekraczalną powierzchnię biologicznie czynną zapewniającą migrację zwierząt. Pas zieleni izolacyjnej został wyznaczony, aby odgrodzić teren produkcyjny 1P od zabudowy mieszkaniowej wzdłuż ulicy Słowackiego w Ujeździe. Pas zieleni umożliwia swobodne przemieszczanie się zwierząt z sąsiadującego zalesionego terenu wzdłuż ulicy Parkowej w Ujeździe na tereny wolne od zabudowy. Koszt opracowania miejscowego planu to 18 450,00 zł.

Gmina miejska Wieruszów uchwaliła w 2022 r. mpzp dla terenów położonych w Pieczyskach, przy ul. Szkolnej, w którym zawarto zapisy dot. m. in.: zakazu realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zakazu lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii: o mocy przekraczającej 100 kW oraz wykorzystujących energię wiatru niespełniających warunków mikroinstalacji w rozumieniu przepisów o odnawialnych źródłach energii. W 2023 r. uchwalono mpzp dla terenów w obrębie geodezyjnym Mirków i Kowalówka w gminie Wieruszów, w którym zawarto zapis dot. zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu gdzie obowiązuje m.in. zakaz realizacji przedsięwzięć: chów i hodowla zwierząt, ubój zwierząt, instalacje z przetwarzaniem odpadów, zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zakaz lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy

przekraczającej 100 kW oraz wykorzystujących energię wiatru niespełniających warunków mikroinstalacji w rozumieniu przepisów o odnawialnych źródłach energii.

Gmina miejska Zduńska Wola wprowadziła do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisy wpływające na ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz wspierające adaptację do zmian klimatu poprzez wskazanie terenów zieleni urządzonej, nieurządzonej, pasów zieleni izolacyjnej oraz terenów leśnych. Plan miejscowy jest dokumentem długoterminowym, tym samym realizacja jego zapisów jest w fazie początkowej. Większość terenów objętych planami należy do właścicieli prywatnych, tym samym miasto nie ma wpływu na czas realizacji zapisów planów miejscowych w tym zakresie.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki podjęła uchwałę nr LXXV/534/23 z dnia 28 września 2023 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Aleksandrów Łódzki dla fragmentu obrębu wiejskiego Wola Grzymkowa w rejonie ulicy Srebrzyńskiej oraz granicy z obrębem A-6, w której to określono lokalizację pasów zieleni izolacyjnej w zmianach mpzp dla terenów produkcyjnych zlokalizowanych w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska w sporządzonych planach miejscowych wprowadziła odrębne dla poszczególnych terenów zapisy o treści: w zakresie zaopatrzenia w energię cieplną obowiązuje stosowanie czynników grzewczych zgodnie z przepisami odrębnymi; obowiązuje zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, obowiązuje zakaz realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z wyłączeniem budowy sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, teren należy do rodzaju terenu o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową. W zmianach planów miejscowych zachowano ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki w przyjętych dwóch miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zastosowała zapis o pozostawieniu terenów wolnych od zabudowy (tereny rolnicze z zakazem zabudowy) stanowiących korytarze przewietrzania wschód zachód oraz północ-południe. Koszt wykonania dokumentów planistycznych wyniósł 26 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów zastosowała zapisy mające na celu ograniczenie emisji, które są stosowane w wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy tj.: spalanie paliw w istniejących i projektowanych instalacjach w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy Prawo energetyczne, w szczególności kocioł, piec, powinny być prowadzone w oparciu o uchwałę nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. zmienioną uchwałą nr L/597/22 Sejmiku Województwa

Łódzkiego z dnia 22 listopada 2022 r. Zarówno w 2022 jaki w 2023 r. wydano 51 takich decyzji.

Gmina miejsko-wiejska Działoszyn uwzględniła w 67 opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego zapisy powyższego zadania dotyczące ograniczenia emisji zanieczyszczeń oraz wspierające adaptację do zmian klimatu.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki wprowadziła zapisy w mpzp nakazujące ograniczenie uciążliwości w granicy działki, wyznaczyła obszary przewietrzania wzdłuż dolin rzecznych. W jednym miejscowym planie zagospodarowania podjętym w latach 2022 - 2023 r. uwzględniono obszary zagrożenia powodziowego oraz zachowania uciążliwości w graniach działki.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w 2023 r. opracowała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Florentynów.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno wykonała ostatnią zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego w październiku 2015 r. W 2022 r. kontynuowano prace nad zmianą obowiązującego studium w celu częściowej zmiany i aktualizacji jego treści. Na dzień 1 stycznia 2022 r. na obszarze gminy Opoczno obowiązywało 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (nie licząc zmian). W roku 2022 przystąpiono do sporządzenia 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: dla terenów inwestycyjnych położonych w obrębie 23 miasta Opoczna, dla fragmentu miasta Opoczna położonego przy ulicy św. Mateusza, dla fragmentu miasta Opoczna położonego w rejonie ulic: Prymasa Stefana Wyszyńskiego i Wojciecha Kossaka, dla terenu w sołectwie Kruszewiec-Kolonia, dla fragmentu miejscowości Ostrów, dla fragmentu miasta Opoczna w rejonie ulicy Piotrkowskiej i obwodnicy miasta. Prace nad przyjęciem tych dokumentów nadal trwają. Ostatnia zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Opoczno dokonana była w kwietniu 2023 r. Na dzień 1 stycznia 2023 r. na obszarze gminy Opoczno obowiązywało 22 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (nie licząc zmian). W roku 2023 przystąpiono do sporządzenia dwóch miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego: dla obszarów sołectw: Libiszów, Libiszów-Kolonia, Międzybórz, Sobawiny; dla części obszaru miasta Opoczna położonego w rejonie ulic: Edmunda Biernackiego, Marii Curie-Skłodowskiej oraz alei Arcybiskupa Zygmunta Zimowskiego oraz jednej zmiany tekstowej miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy przemysłowej położonej w rejonie ulicy Przemysłowej w Opocznie. Z uwagi na zmianę przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w grudniu 2023 r. przystąpiono do sporządzenia planu ogólnego gminy Opoczno. Prace nad przyjęciem tych dokumentów nadal trwają. W 2022 r. wydano 154 decyzje o warunkach zabudowy

i zagospodarowania terenu i 32 decyzje ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego. Koszt ich sporządzenia wyniósł 17 889,00 zł i był w całości pokryty z budżetu gminy. W 2023 r. wydano 144 decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i 30 decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego. Koszt ich sporządzenia wyniósł 39 586,32 zł i był w całości pokryty z budżetu gminy.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów posiada obowiązujące studium oraz mpzp pokrywające 98,5% powierzchni gminy Rzgów zawierają zapisy dotyczące ochrony zieleni. W rezultacie większość terenów zielonych należących do gminy jest chroniona przed zniszczeniem antropogenicznym. Przyczynia się to do ograniczenia zanieczyszczenia środowiska naturalnego, w tym powietrza i gleby.

Gmina miejsko-wiejska Stryków, w dokumentach planistycznych opracowanych w roku 2022 i 2023 (4 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Stryków) wprowadzono ustalenia mające wpływ na ograniczanie emisji zanieczyszczeń oraz wspierające adaptacje do zmian klimatu.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w zakresie trasy napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Sławno – Sulejów dla obszaru położonego na gruntach obrębów geodezyjnych 14, 15, 16, 17, 19, 20 i 21, m. Sulejów. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 300,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń 24 marca 2022 r. dokonała zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wieluń. W studium wskazano: przebieg korytarzy ekologicznych w strefach den dolinnych, zwiększono powierzchnię terenów do dolesienia oraz terenów leśnych. Powyższe działania przyczynią się do tego, że opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego tereny zalesień oraz lasów zwiększą powierzchnię terenów zielonych w gminie Wieluń, a korytarze ekologiczne nie zostaną zabudowane. Koszty realizacji zadania wyniosły 107 010,00 zł.

Gmina wiejska Brójce uchwaliła 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których przyjęto zapisy dotyczące: zakazu lokalizowania inwestycji mogących powodować immisje, w szczególności pyłu lub odorów; zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności powodującej przekroczenie dopuszczonych wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii w szczególności dotyczące ponadnormatywnego wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, ustala się ogrzewanie budynków ze źródeł indywidualnych, z obowiązkiem stosowania instalacji lub urządzeń (kotłów) spełniających graniczne

wartości emisji, zgodnie z przepisami odrębnymi, w których stosuje się paliwa, spełniające wymogi przepisów odrębnych; ustala się ogrzewanie budynków z indywidualnych źródeł ciepła, w tym wykorzystujących energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej nie większej niż 100 kW oraz zgodnie z przepisami odrębnymi, takich jak ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła.

Gmina wiejska Czarnocin uwzględniła w mpzp pasy zieleni izolującej i korytarzy zieleni. Powyższe zapisy uwzględniono w 2 dokumentach planistycznych: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą nr XLIX/354/2023 Rady Gminy Czarnocin oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przyjętym uchwałą nr LVII/402/2023 Rady Gminy Czarnocin. Koszty wykonania dokumentów planistycznych wyniosły 70 495,00 zł.

Gmina wiejska Dłutów uchwaliła zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Dłutów Poduchowny uchwałą nr LII/352/23 Rady Gminy Dłutów z dnia 29 listopada 2023 r.

Gmina wiejska Dmosin opracowała zmiany planu miejscowego w części obrębów ewidencyjnych Nagawki, Kołacinek, Nowostawy Dolne, Wola Cyrusowa Kolonia i Kamień. W § 8.1. ww. dokumentu ustalono zakaz: lokalizacji na całym obszarze planu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określonych na podstawie przepisów odrębnych, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego, lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych na podstawie przepisów odrębnych związanych z chowem lub hodowlą zwierząt, lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności powodującej przekroczenie dopuszczonych wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii w szczególności dotyczące ponadnormatywnego wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych i podziemnych, wprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych, komunalnych oraz przemysłowych niespełniających wartości określonych w przepisach odrębnych do wód powierzchniowych lub do ziemi. Koszt działania wyniósł 45 510,00 zł.

Gmina wiejska Dobroń w latach 2022 – 2023 opracowała mpzp dla części sołectw Dobroń Poduchowny, Zakrzewki, Wincentów, Dobroń Mały i Dobroń Duży w gminie Dobroń, zatwierdzony uchwałą nr XXXVII/271/22 Rady Gminy w Dobroniu z dnia 31 marca 2022 r. oraz mpzp dla części sołectw Wymysłów Francuski i Wymysłów Piaski w gminie Dobroń, zatwierdzony uchwałą nr XLIII/316/22 Rady Gminy w Dobroniu z 22 września 2022 r. Zarówno wskazane powyżej plany miejscowe jak i wydane w tym okresie decyzje o ustaleniu warunków zabudowy uwzględniają zapisy

wpływające na ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz wspierające adaptację do zmian klimatu, takie jak utworzone tereny zieleni oraz ograniczenia w zabudowie.

Gmina wiejska Kowiesy podjęła w 28.09.2022 r. uchwałę nr XLVI/247/22 w sprawie Studium, zawierające zapisy wspierające adaptacje do zmian klimatu. Koszt realizacji dokumentu planistycznego wyniósł 42 952,55 zł.

Gmina wiejska Ksawerów w roku 2022 zleciła opracowanie Programu Ochrony środowiska na lata 2023-2026. Program Ochrony Środowiska został sfinalizowany na początku 2024., stąd kwota realizacji zadania zostanie wykazana przy najbliższym sprawozdaniu. Stosowne zapisy wynikające z obowiązujących przepisów prawa są umieszczane w dokumentach planistycznych gminy.

Gmina wiejska Ładzice w § 7 pkt. 4) uchwały nr LXXX/420/23 Rady Gminy Ładzice z dnia 22 września 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Stobiecko Szlacheckie obowiązują przepisy odrębne dotyczące standardów jakości środowiska, w szczególności w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego oraz w roz. III pkt. 3 uchwały nr LXXIII/382/23 Rady Gminy Ładzice z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ładzice.

Gmina wiejska Maków podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego, ale nie ustalono jeszcze zapisów.

Gmina wiejska Moszczenica opracowała w 2022 r. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy za kwotę 58 917,00 zł oraz 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na łączną kwotę 304 210,00 zł.

Gmina wiejska Nieborów podjęła uchwałę nr XLIX/295/22 z dnia 18.02.2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nieborów, fragmenty wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów. Zgodnie z § 6. Na obszarach objętych planem miejscowym ustala się następujące zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz kształtowania krajobrazu: w pkt. 4) ustala się zasadę równoczesnej lub wyprzedzającej realizacji elementów infrastruktury technicznej zapewniającej ochronę wód przed zanieczyszczeniem w stosunku do realizacji obiektów i urządzeń dopuszczonych planem miejscowym.

Gmina wiejska Nowosolna uchwaliła 11 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których zostały wprowadzone m.in. zakazy lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności powodującej przekroczenie dopuszczalnych wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii w szczególności dotyczące wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania,

zanieczyszczania powietrza, gleby, ziemi, wód powierzchniowych i podziemnych. Koszt sporządzenia dokumentów planistycznych wyniósł 148 830,00 zł.

Gmina wiejska Pęczniew wykonała aktualizację suikzp oraz mpzp zgodnie z uchwałą nr LIV/324 / 23 Rady Gminy Pęczniew z dnia 13.09.2023 r. Koszt realizacji zadania wyniósł 5 580,00 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca opracowała 3 mpzp na kwotę 72 813,00 zł.

Gmina wiejska Słupia uwzględniła zapisy zabezpieczające mieszkańców przed uciążliwościami zapachowymi inwestycji.

Gmina wiejska Sulmierzyce wprowadziła w projekcie studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego np. zapisy dotyczące: stosowania w budynkach przeznaczonych do chowu i hodowli zwierząt systemu oczyszczania powietrza z przestrzeni inwentarskiej redukującego uciążliwości odorowe oraz emisję pyłów; w przypadku odorów pochodzących z hodowli i chowu zwierząt zalecane jest wyposażenie obiektów inwentarskich w szczelną instalację gnojowicy tj. kanały i zbiornik pod rusztami budynku inwentarskiego do odprowadzenia i bezpiecznego magazynowania produkowanej gnojowicy, przestrzeganie Dobrych Praktyk Rolniczych przy zagospodarowaniu nawozów naturalnych. Na dzień udzielenia odpowiedzi zapłacono I transze kwoty umownej w wysokości: 24 354,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki wprowadziła w mpzp: strefy i zapisy dotyczące zieleni izolacyjnej – obszar zwartej zieleni wielopiętrowej, złożony z drzew i krzewów niebędący lasem lub plantacją w rozumieniu przepisów odrębnych o lasach i ochronie przyrody, oraz gatunków odpornych na zanieczyszczenia, oddzielający funkcjonalnie i optycznie teren zabudowy produkcyjno-usługowej od terenów sąsiednich, wprowadzono zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

- **OKJP.1.5. Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych.**

  Gmina miejska Bełchatów w placówkach oświatowych zrealizowała szereg działań ukierunkowanych na podnoszenie świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechniano wiedzę o ochronie powietrza. W placówkach oświatowych przeprowadzono ponad 60 akcji, programów konkursów, zajęć edukacyjnych o tematyce ekologicznej związanych z ochroną powietrza i klimatu. W ramach promocji i realizacji programu „Czyste Powietrze” funkcjonował gminny punktu konsultacyjno-informacyjny. Zrealizowano

kampanię bilbordową na os. Dolnośląskim pn. „Nie marnujmy ciepła". Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 84 409,97 zł, w tym 20 642,45 zł ze środków WFOŚiGW, 1 001,22 zł ze środków Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej oraz 62 766,30 zł ze środków własnych.

Gmina miejska Brzeziny w gazecie lokalnej wykonała publikacje o tematyce szkodliwości spalania odpadów, prowadzono działania prewencyjne oraz dystrybucję (ok. 500 szt.) ulotek na nieruchomościach jednorodzinnych.

Gmina miejska Głowno przeprowadziła w szkołach akcje edukacyjne. W gminie działa punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Na terenie gminy prowadzono działania w ramach: Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Skąd się Biorą Produkty Ekologiczne", Ogólnopolskiego Programu „Czyste Powietrze Wokół Nas"; Projektu „Głowno bez Glifosatu", Projektu „Łąki Kwietne", akcji plakatowej „Kochasz Dzieci, Nie Pal Śmieci", „Czyste Środowisko wokół Nas", warsztatów ekologicznych „Czyste Powietrze", kampanii: „Czyste Powietrze Wokół Nas", „Kochasz dzieci Nie Pal Śmieci" realizowane przez Miejskie Przedszkole nr 1. Szkoła Podstawowa nr 3 realizuje program Edukacyjna Sieć Antysmogowa - to program informacyjny na rzecz czystego powietrza realizowany przez Państwowy Instytut Badawczy NASK we współpracy z Polskim Alarmem Smogowym. Stałe monitorowanie jakości powietrza i udostępnianie na bieżąco (monitor w szkole) oraz na esa.nask.pl w zakresie podstawowych wskaźników tj. temperatury powietrza, wilgotności powietrza, ciśnienia oraz stężenia PM2,5 i PM10. - szkoła posiada czujnik. Szkoła bierze udział w wielkiej akcji „ESA dla OSE"! Zdobądź dla swojej szkoły jeden z 1200 bezpłatnych mierników jakości powietrza i możliwość uczestniczenia w angażujących zajęciach ekologicznych! W ramach projektu szkoła otrzymała szkolenia dla nauczycieli i dostęp do platformy e-learningowej z materiałami interaktywnymi. Poprzez pocztę elektroniczną udostępniane są materiały dydaktyczne także dla rodziców w celu wzrostu świadomości ekologicznej na rzecz czystego powietrza m.in. wymiany kopciuchów. Plakaty i ulotki na temat korzyści związanych z wymianą źródeł ogrzewania oraz ujemnych skutków życia w smogu realizowane przez Szkołę Podstawową nr 3 w Głownie.

Gmina miejska Inowłódz w szkołach podstawowych przeprowadziła akcję „Dzień Ziemi".

Gmina miejska Jeżów informowała mieszkańców o szkodliwości spalana odpadów w piecach.

Gmina miejska Kutno zrealizowała 10 spacerów edukacyjnych dla mieszkańców Miasta Kutno oraz dla grup szkolnych zorganizowanych w Parku Traugutta i Parku Wiosny Ludów. W placówkach edukacyjnych realizowano akcje ekologiczne, konkursy,

programy mające na celu szerzenie postaw proekologicznych dotyczących czystego powietrza oraz zdrowego trybu życia. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 74 132,58 zł.

Gmina miejska Łask przygotowała materiały edukacyjne o tematyce niskiej emisji skierowane do dzieci ze szkół podstawowych na terenie gminy Łask oraz przeprowadzono dwie akcje edukacyjne – przygotowano materiały edukacyjne o tematyce niskiej emisji: kolorowanki edukacyjnej dla dzieci w wieku 5-7 lat oraz kalendarze. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 13 750,00 zł.

Gmina miejska Ozorków zorganizowała kampanię „Plastik nie do pieca, piec nie do plastiku" – plakaty dotyczące szkodliwości spalania odpadów zamieszczone na terenie urzędu miasta oraz na stronie internetowej miasta.

Gmina miejska Pabianice prowadziła edukację ekologiczną za pośrednictwem Straży Miejskiej w zakresie jakości powietrza, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych. W 2022 r. przeprowadzono 9 spotkań w klasach 1-3 szkół podstawowych, a w 2023 r. wykonano zajęcia w szkołach podstawowych „Dbaj o przyrodę", 20 zajęć – 500 uczestników. Koszty zadań ponoszono w ramach działalności jednostki. Referat Programów Priorytetowych UM Pabianice zorganizował spotkania z mieszkańcami w sprawie edukacji ekologicznej i wymiany nieekologicznych źródeł ciepła (4 spotkania), dystrybuował ulotki edukacyjne dotyczące szkodliwości spalania odpadów, umieszczanie informacji w pojazdach komunikacji miejskiej, jednostkach organizacyjnych należących do Miasta, na stronie internetowej i Facebooku Urzędu Miejskiego. Poniesione koszty pokryte ze środków zewnętrznych w ramach programu „Czyste Powietrze". Szkoły i przedszkola podległe gminie miejskiej Pabianice brały udział lub organizowały działania edukacyjne w zakresie jakości powietrza poprzez tematyczne zajęcia, pogadanki, warsztaty, doświadczenia, druk materiałów, czytanie opowiadań, konkursy plastyczne – 38 szt., które były wykonywane jednorazowo lub składały się z kilku działań. Koszty ponoszone w ramach działalności jednostki.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski zakupiła nagrody w związku z konkursami przeprowadzanymi w placówkach szkolno-przedszkolnych oraz prowadziła punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze".

Gmina miejska Radomsko – w radomszczańskich placówkach oświatowych przeprowadzono pogadanki i warsztaty edukacyjne. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 313 000,00 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka organizowała 6 spotkań z mieszkańcami oraz przygotowała kolportaż ulotek promujących programy poświęcone tematyce wymiany źródeł ciepła. Dodatkowo przeprowadzono jedną akcję kolportażu materiałów

informacyjnych dla mieszkańców budynków jednorodzinnych w mieście, 4 audycje radiowe poświęcone tematyce ochrony powietrza. #biblioteczna EKOdrużyna #EKObiblioteka jako biblioteka włącza się aktywnie w edukację młodego pokolenia w kwestiach ekologii. Przeprowadziła lekcje biblioteczne związane z tym tematem. Włączyła się w akcje Sprzątania Świata oraz rozdawała roślinki z okazji Dnia Ziemi oraz Pierwszego Dnia Jesieni. W placówkach edukacyjnych realizowano szereg zajęć dotyczących ochrony klimatu i jakości powietrza dotyczących m. in. zanieczyszczenia powietrza, energetyki w Europie, racjonalnego gospodarowana zasobami przyrody. Edukacja Ekologiczna pn. „Nasze Ekologiczne Pracownie" Szkoła Podstawowa nr 2 w Rawie Mazowieckiej otrzymała ze środków WFOŚiGW w Łodzi dofinansowanie na realizację zadania: „Utworzenie ekopracowni w Szkole Podstawowej nr 2 im. Marii Konopnickiej w Rawie Mazowieckiej „Szkolni badacze"". Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 64 624,00 złotych.

Gmina miejska Sieradz realizuje kampanię wykorzystując autobusy lokalnego transportu zbiorowego (dwa), wykonujące przewozy o charakterze użyteczności publicznej na rzecz mieszkańców Gminy Miasto Sieradz, na których nałożone są reklamy o tematyce ekologicznej „Sieradz bierze oddech". Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 19 680,00 zł.

Gmina miejska Skierniewice w latach 2022-2023 prowadziła akcję informacyjno-edukacyjną na stronie internetowej miasta dot. bezwzględnego zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz na posesji i konsekwencji z tym związanych (akcja prowadzona każdego roku przed rozpoczęciem sezonu grzewczego). Miasto prowadziło akcję edukacyjną polegającą na rozpropagowaniu plakatów i ulotek informacyjnych z hasłem: „Kochasz dzieci, nie pal śmieci" (2022 r. i 2023 r.), w 2022 r. w 4 przedszkolach miejskich, a w 2023 r. w 7 przedszkolach przeprowadzono kampanię pn.: „Czyste powietrze wokół nas", w 2022 r. Szkoła Podstawowa nr 2 brała udział w projekcie „Wygrajmy ze smogiem", w 2022 r. Szkoła Podstawowa nr 2 zorganizowała Dzień czystego powietrza, a LOP przy Szkole Podstawowej nr 9 – akcję pt. „Czyste powietrze – czyste płuca", w 2022 r. uczniowie Szkoły Podstawowej nr 9 wzięli udział w konkursie plastycznym pn. „Czyste powietrze – precz ze smogiem", w 2023 r. udział Szkoły Podstawowej nr 7 w konkursie „Mierzymy się ze smogiem", w 2023 r. zorganizowano akcję Dzień czystego powietrza w Szkole Podstawowej Specjalnej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym, kontynuacja przez Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy projektu pt.: „Czystym powietrzem oddychamy, jeśli o nie zadbamy".

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki w ramach projektu pn. „TOMASZÓW MAZOWIECKI – ARENA POZYTYWNEJ ENERGII: wzmocnienie spójności społecznej

i gospodarczej oraz podniesienie jakości środowiska naturalnego w Tomaszowie Mazowieckim" finansowanego w ramach Programu „Rozwój Lokalny" ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 zrealizowała zadanie pn. „Opracowanie programu edukacji ekologicznej EKOpozytywny Tomaszów wraz z przeprowadzeniem szkoleń" przez Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła". Przeszkolono nauczycieli 12 – przedszkoli i 11 – szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę-Miasto Tomaszów Mazowiecki. Program edukacji ekologicznej opracowany w wyniku szkoleń stanowił pomoc przy organizacji zajęć pozalekcyjnych z zakresu ekologii pn. „Organizacja zajęć edukacyjnych z zakresu ekologii" dla dzieci/uczniów przedszkoli i szkół podstawowych, który m.in. zawierał tematykę zanieczyszczeń powietrza, sposobów na ochronę i redukowanie przed zanieczyszczeniami. Koszt wynagrodzenia nauczycieli wyniósł 50 402,23 zł. Koszt materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych – 142 426,00 zł. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 przeprowadzono lekcje przyrody, biologii i geografii w terenie a w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 10 projekty, pogadanki, lekcje wychowawcze. Działania realizowane w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7: Program Kreatywni z Natury dla klas I, Projekt „Tomaszów Mazowiecki – Arena Pozytywnej Energii", Projekt: „AKADEMIA CZTERECH ŻYWIOŁÓW" odkrywanie przez eksperymentowanie; warsztaty „Jakim powietrzem oddychamy", „Powietrze i smog" – warsztaty „Zmiany klimatu", Projekt „EDUKATORNIA", „EKSPERYMENTARIUM", Program ekologiczny „Zielone Laboratorium Lafarge", program „Świat w szkole, szkoła w świecie", realizacją Projektu Ekologicznego „EKO-SZKOŁA" – angażując społeczność uczniów, rodziców i nauczycieli w świadome proekologiczne działania. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 tematyka w zakresie jakości powietrza poruszana była na następujących zajęciach: godzina z wychowawcą – 1 godzina w kl. 4-6, edukacja wczesnoszkolna – 1 godzina w kl. 1-3, chemia kl. 7 – 2 godziny, biologia w kl. 5 - 1 godzina, innowacja pedagogiczna „Turysta przyrodnik" w kl. 6 – 1 godzina. Odbyły się również 2 spotkania ze strażakami z OSP Białobrzegi, na których poruszono zagadnienia czadu i smogu. Z okazji Dnia Ziemi odbywał się raz w roku dla całej społeczności szkolnej apel mający na celu podniesienie świadomości ekologicznej. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 9 przeprowadzono zmianę oświetlenia w placówce na ekologiczne. Koszt wymiany oświetlenia - wyniósł 12 000,00 zł. Dodatkowo w ramach zadania przeprowadzono akcje informacyjne dla uczniów i nauczycieli o konieczności oszczędzania prądu. Rozwieszano informacje przy wyłącznikach o gaszeniu światła. W klasie 7 na lekcji chemii przeprowadzono zajęcia na temat źródeł zanieczyszczeń powietrza, skutków zanieczyszczenia powietrza i ochrony przed zanieczyszczeniami.

Gmina miejska Ujazd zrealizowała program „Czyste powietrze wokół nas”, akcję „Sprzątanie świata”, apel z okazji Dnia Ziemi, z wystawą zabawek wyprodukowanych z surowców wtórnych. Zajęcia warsztatowe dotyczące ochrony populacji pszczół dla klas I - III. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 2 000,00 zł.

Gmina miejska Wieruszów zrealizowała program „Czyste Powietrze”, w urzędzie działał punkt konsultacyjno-informacyjny zachęcający mieszkańców do udziału w bezpłatnym webinarium pn. „Program Czyste Powietrze - wsparcie dla Ciebie i Środowiska”, II i III targi energii odnawialnej Ekologiczny Wieruszów. Zadanie sfinansowano z WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina miejska Zduńska Wola przeprowadziła akcje z zakresu edukacji ekologicznej w tematach związanych z ochroną klimatu.

Gmina miejska Zgierz w 2022 r. w Parku Miejskim przeprowadziła akcję edukacyjno-informacyjną w zakresie jakości powietrza i poprawy jakości powietrza na terenie Miasta Zgierza. Dla mieszkańców wręczane zostały informatory o obowiązku: składania „Deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw", składania corocznie „Informacji o wyrobach zawierających azbest”, składania za poszczególne kwartały „Oświadczenia podmiotu obowiązanego do ponoszenia opłaty za usługi wodne z tytułu zmniejszenia naturalnej retencji terenowej”, zgłaszania eksploatacji (przydomowej) oczyszczalni ścieków o przepustowości do 5 m^3/dobę, zgłaszania zbiornika bezodpływowego nieczystości ciekłych do prowadzonej przez gminę ewidencji, przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej. Dodatkowo udostępniano formularze deklaracji dot. ww. obowiązków i udzielano pomocy w wypełnieniu druków; propagowano informacje w zakresie ochrony środowiska, w tym na temat działającego w Urzędzie Miasta Zgierza punktu informacyjno-konsultacyjnego „Czyste Powietrze”. Na terenie gminy w latach 2022-2023 w placówkach przedszkolnych i placówkach szkolnych przeprowadzono wiele działań edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną w zakresie jakości powietrza oraz promocją zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych. Koszt realizacji zadań w 2022 r. wyniósł 226 592,44 zł, w 2023 r. – 109 268,70 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki w zakresie edukacji ekologicznej prowadziła: stanowisko EKOstrefy podczas Dnia Pszczoły, proekologiczną akcję pn. „Wyłączamy smog” związaną z automatem do recyklingu butelek PET, stanowisko EKOstrefy podczas Dni Aleksandrowa Łódzkiego, punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, szkolenie dla mieszkańców w zakresie funkcjonowania programu „Czyste Powietrze”, spotkania informacyjne z mieszkańcami gminy dotyczące możliwości pozyskania środków na wymianę pieca (2 szt.), akcję szkolną

„Ratuj Siebie Ratuj Swoje Drzewo”, akcję „Butelkę wrzuć i przestań truć” związaną z automatem do recyklingu butelek PET. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 79 798,36 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska w szkołach wykonała ulotki i konkursy ekologiczne.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec cyklicznie realizowała spotkania z mieszkańcami dotyczące programu „Czyste Powietrze”.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów organizowała akcje edukacyjne w szkołach i przedszkolach prowadzone przez nauczycieli, warsztaty w zakresie ochrony powietrza prowadzone w ramach zajęć. Edukacja ekologiczna związana z ochroną powietrza prowadzona była poprzez informacje na tablicy ogłoszeń oraz ulotki.

Gmina miejsko-wiejska Dąbrowice promowała program „Czyste Powietrze”.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica – przeprowadzono łącznie 20 wydarzeń związanych z ochroną powietrza w 4 placówkach oświatowych: Szkoła Podstawowa w Brzustowcu, w Domasznie, w Idzikowicach, w Radzicach Dużych oraz w Przedszkolu w Drzewicy. Łączna liczba wydarzeń edukacyjnych – 20.

Gmina miejsko-wiejska Grabów – odbyły się 4 prelekcje edukacyjne w szkołach podstawowych na terenie gminy.

Gmina miejsko-wiejska Kamieńsk – prowadzona była akcja szkolna pn. „Dzień Ziemi” – promowanie właściwych zachowań ekologicznych m.in. korzystanie z odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo dla mieszkańców zorganizowano akcję informacyjną promującą program „Czyste Powietrze”.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia prowadziła kampanię edukacyjną w tematach związanych z ochroną klimatu. Koszt realizacji zadania wyniósł 500,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice na wydrukowanie plakatów, ulotek, organizację konkursu edukacyjnego z nagrodami oraz spotkania informacyjne wydała łącznie 7 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki przeprowadziła cztery spotkania edukacyjne z mieszkańcami dotyczące programu „Czyste Powietrze”.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk realizuje działania edukacyjne przy wsparciu placówek szkolnych, Gminnego Ośrodka Kultury oraz poprzez stronę społecznościową w internecie. W ramach działań edukacyjnych organizowane są konkursy, zajęcia, publikowane są artykuły dla mieszkańców. Koszty działań rozłożyły się w ramach działalności poszczególnych jednostek.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. zorganizowała kampanię edukacyjno-informacyjną pod hasłem: „bez SMOGU o niebo lepiej”, koszt poniesiony na zakup materiałów wyniósł 30 000,00 zł. Celem kampanii było podnoszenie świadomości

ekologicznej mieszkańców miasta i gminy, aby wiedząc więcej mogli dbać o lepszy komfort życia. W przygotowanej ulotce przedstawiono szereg rozwiązań i pomysłów na poprawę jakości powietrza: wymiana pieca, ograniczenie emisji spalin, dbanie o zieleń miejską, nasadzanie drzew czy wykorzystywanie dobrych praktyk. W dniach 21 - 25 marca 2022 r. w opoczyńskich przedszkolach odbyły się spotkania dotyczące zapoznania najmłodszych z tematyką związaną z jakością powietrza na terenie gminy Opoczno. Podczas spotkań dzieci dowiedziały się czym jest smog i jak powstaje, jak należy postępować gdy szkodliwych substancji w powietrzu jest bardzo dużo. Wyjaśniono kiedy, w jakiej porze roku zanieczyszczenie powietrza jest największe i z czego to wynika. Zwrócono uwagę na to, jak i czym pali się w piecu, czego bezwzględnie nie można spalać oraz jak negatywnie wpływa na zdrowie ludzi i otaczającą przyrodę spalanie paliw niskiej jakości czy odpadów. Najmłodsi dowiedzieli się także o tym co to jest monitoring jakości powietrza i gdzie na terenie miasta czujniki do pomiaru stężenia pyłów w powietrzu oraz jak odczytywać wyświetlane komunikaty na tablicach obok czujników. Wszystkie dzieci, w ramach kontynuacji prowadzonej kampanii edukacyjno-informacyjnej „bez SMOGU o niebo lepiej", otrzymały kolorowankę z Pegazem, który pomaga i uczy jak dbać o czyste powietrze bez szkodliwego smogu. W ramach podpisanego porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi dotyczącego programu „Czyste Powietrze" gmina Opoczno zakupiła gry planszowe pt. „Ekomania czyste powietrze" oraz komiksy o tematyce ekologicznej pt. „Frogisław i Bóbr" oraz „Eko przewodniki", aby poprzez zabawę utrwalić właściwe zachowania proekologiczne i wiedzę o ochronie klimatu, zanieczyszczenia środowiska i powietrza. Przygotowane dla mieszkańców zostały materiały edukacyjne, zawierające informację, które są niezwykle pomocne w walce o czyste powietrze. Kampania „bez AZBESTU o niebo lepiej". Został przygotowany krótki materiał filmowy, plakaty, kolorowanki dla najmłodszych oraz ulotki dla mieszkańców pozwalające poznać szereg rozwiązań i pomysłów na poprawę jakości powietrza. Prowadzona była akcja „Sprzątanie Świata 2022", brały w niej udział uczniowie ze szkół w Bielowicach, Sielcu, Libiszowie oraz ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Opocznie oraz niektóre sołectwa Ostrów, Wola Załężna. Co roku organizowany jest piknik ekologiczny. W 2022 roku odbył się 25 czerwca na placu za Miejskim Domem Kultury. Ta cykliczna impreza promuje postawy ekologiczne wśród mieszkańców. Uczestnicy mogli wziąć udział w licznych eko grach i zabawach a także w warsztatach ekologicznych, z których można było wynieść przydatną wiedzę na temat dbania o naszą planetę. Tradycyjnie mieszkańcy mogli otrzymać sadzonki drzew i krzewów (ponad 1000 sztuk), w zamian za przyniesione odpady, m.in. drobny sprzęt elektryczny i elektroniczny, czy zużyte baterie. Do udziału w pikniku zapraszani są przedstawiciele różnych jednostek, instytucji, stowarzyszeń

chcących zaangażować się w ekologię i mających wpływ na nią. Piknik EKO Opoczno za każdym razem cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców oraz mediów. W maju 2022 r. w szkołach i przedszkolach odbyły się spotkania dotyczące zapoznania najmłodszych z tematyką czystego powietrza. 4 października 2022 r. w Miejskim Domu Kultury w Opocznie odbył się spektakl teatralny pt.: „Skrzydlaty odlot" dla uczniów klas 1 - 3 szkoły podstawowej. Przedstawienie miało charakter bajki, w której poruszony został temat spalania śmieci w domowych paleniskach oraz smogu. W ramach działań z edukacji ekologicznej gmina Opoczno co roku nabywa książki o tematyce związanej z ochroną środowiska i przekazuje je do szkół i przedszkoli. Na bieżąco rozdysponowywane są wśród mieszkańców ulotki o prawidłowej segregacji odpadów, prawidłowym paleniu w piecu i aktualnych programach wsparcia np. dotacja gminy do wymiany źródeł ciepła czy programu „Czyste Powietrze". Na stronie internetowej www.opoczno.pl i na profilu internetowym EkoOpoczno Wydział Ochrony Środowiska na bieżąco zamieszcza informacje o aktualnych prowadzonych zadaniach, kampaniach w zakresie m.in. gospodarki odpadami, azbestem, pielęgnacją i nasadzeniem drzew i krzewów. W roku 2023 – opracowywane są i rozdysponowane wśród mieszkańców ulotki o prawidłowej segregacji odpadów, prawidłowym paleniu w piecu i aktualnych programach wsparcia np. dotacja gminy do wymiany źródeł ciepła czy programu „Czyste Powietrze". Podsumowana została akcja sprzątania świata na terenie gminy Opoczno, 6 szkół z terenu gminy włączyło się do „30-tej akcji sprzątania świata". Brali w niej udział uczniowie ze szkół w Wygnanowie, Libiszowie, Bielowicach, Sielcu oraz Liceum Ogólnokształcące i Samorządowe Liceum Ogólnokształcące w Opocznie. Akcja odbyła się pod hasłem „Sprzątanie świata łączy ludzi". Mieszkańcy Ostrowa po raz kolejny z inicjatywy Pani Sołtys zorganizowali akcję wspólnego sprzątania zanieczyszczonymi odpadami najbliższe tereny swojej miejscowości. Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Opocznie wyposażył mieszkańców w akcji sprzątania w rękawiczki i worki. Zebrane odpady zgromadzono w workach, przewieziono je w jedno miejsce, a następnie odebrane zostały przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Opocznie. Zorganizowany był „Dzień Ziemi" w Szkole Podstawowej Nr 1 w Szkole Podstawowej w Sielcu. Akcja podniosła świadomość uczniów w zakresie zachowań ekologicznych oraz wzbogaciła ich wiedzę o nowe przydatne w życiu codziennym informacje jak chronić naszą planetę. Wydział Ochrony Środowiska co roku wspiera takie akcje w postaci materiałów edukacyjnych. Gmina promuje również ogłaszane przez WFOŚiGW w Łodzi oraz NFOŚiGW w Warszawie. Informacje o konkursach dla mieszkańców udostępnione są na stronie www.opoczno.pl i na stronie Facebooka EkoOpoczno. 24 czerwca 2023 r. przy Miejskim Domu Kultury odbył się piknik ekologiczny. Przez cały czas trwania

imprezy dostępne dla uczestników były zorganizowane stanowiska promujące ekologię, które obsługiwane były przez pracowników różnych jednostek, instytucji i stowarzyszeń. Uczestnicy wydarzenia mogli odwiedzać przygotowane stanowiska, brać udział w zorganizowanych konkursach, grach, zabawach, a przy tym pogłębiać swoja wiedzę związaną z ochroną środowiska i ekologią. Dla mieszkańców, którzy za przyniesione odpady, m.in. drobny sprzęt elektroniczny i elektryczny czy zużyte baterie, makulaturę otrzymywali kwiaty doniczkowe, sadzonki drzew i krzewów, a także drobne gadżety, które można było otrzymać udzielając prawidłowej odpowiedzi na pytania związane z tematyką ochrony środowiska. Piknik EKO Opoczno za każdym razem cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców oraz mediów. 26 września 2023 r. w Miejskim Domu Kultury odbył się interaktywny spektakl teatralny pt. „Detektyw Kot" wzięto w nim udział 752 uczniów klas 1 - 3 szkoły podstawowej. Przedstawienie miało charakter bajki, w której poruszony został temat segregowania odpadów oraz ochrony powietrza. Dzieci wraz z bohaterami spektaklu aktywnie włączały się w znalezienie odpowiedzi na wiele pytań, dzięki czemu mogły pogłębiać swoją wiedzę na temat segregacji odpadów, ochrony powietrza, oszczędzania wody i energii oraz ograniczenia konsumpcjonizmu. Z okazji „DNIA CZYSTEGO POWIETRZA" w listopadzie rozpoczęły się prelekcje w opoczyńskich przedszkolach. Najmłodsi dowiedzieli się, dlaczego ważne jest dbanie o czyste powietrze, jak walczyć ze smogiem, który w naszym otoczeniu zanieczyszcza powietrze. Do wydziałów Urzędu Miejskiego w Opocznie zostały zakupione kosze do segregacji odpadów komunalnych oraz pojemniki na zużyte baterie. Pojemniki na zużyte baterie będą dostarczone do placówek 5 przedszkoli i trzech Szkół Podstawowych na terenie gminy Opoczno. Koszt na edukację ekologiczną w 2022 r. wyniósł 174 154,09 zł, a w 2023 r. – 182 171,92 zł.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno – w szkołach podstawowych dla dzieci przygotowano spektakle edukacyjne poruszające tematykę dotycząca ochrony powietrza. Dla dorosłych mieszkańców gminy prowadzono akcję informacyjną o szkodliwości niskiej emisji. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 5 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew realizowała zadanie za pośrednictwem Szkoły Podstawowej w Parzęczewie, gdzie prowadzono zajęcia nt. „Sposobów produkcji energii elektrycznej". Młodzież uczestniczyła w projekcie „Stop dioksynom!". W ramach realizacji programu innowacyjnego KUŹNIA TALENTÓW zrealizowano:

1. Zajęcia terenowe, wyjazdowe. W czerwcu 2023 r. odbyła się całodniowa wycieczka dla uczniów z klas 6 i 7, którzy poznali sposoby powstawania energii cieplnej i elektrycznej w elektrowni geotermalnej w Uniejowie i w Poddębicach oraz

hydroelektrowni Jeziorsko. Na podsumowanie wycieczki nauczyciel przeprowadził wśród uczniów quiz z wiedzy o alternatywnych źródłach energii.

2. Poznawanie właściwości powietrza, wody i Słońca poprzez zabawy, ćwiczenia i eksperymenty. W maju 2022 r. uczniowie klas 8 wcielili się w rolę Ekontrenerów i przeprowadzili dla młodszych klas i przedszkolaków różne doświadczenia dotyczące „Alternatywnej energii".

3. Konkurs na makietę pt. „W Parzęczewie jest energia – słońce, wiatr i pompa ciepła" oraz Konkurs fotograficzny „Odnawialne źródła energii w krajobrazie Parzęczewa". Celem konkursów było kształtowanie i rozwijanie wśród dzieci świadomości ekoenergetycznej, zwrócenie uwagi na rolę, jaką powinna odgrywać energia oparta na odnawialnych źródłach na terenie województwa łódzkiego ze szczególnym uwzględnieniem terenów wiejskich. Na lekcjach biologii i chemii: Klasy 8 – plakaty informacyjne i prezentacje multimedialne (genally, canva) na temat źródeł, rodzajów i skutków zanieczyszczenia powietrza (rodzaje smogu, kwaśne deszcze, zanieczyszczenie wód i gleb). Klasy 7 badały wydolność układu oddechowego (domowe modele spirometrów) z wykorzystaniem maseczek covidowych imitujących zanieczyszczenia (utrudniały wymianę gazową). Poza tym uczniowie tworzyli listy gończe w poszukiwaniu zanieczyszczeń atmosfery (tlenki, pyły alergeny).

Gmina miejsko-wiejska Piątek w ramach realizacji zadania z edukacji ekologicznej w zakresie jakości powietrza oraz promocji zasad efektywności energetycznej, a także kształtowania prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych w placówkach szkolnych prowadziła pogadanki.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice zorganizowała w 2022 r. i w 2023 r. dwa konkursy plastyczne o tematyce ekologicznej dla uczniów klas 1-3 ze szkół podstawowych z terenu Gminy Poddębice. Pracownicy Urzędu Miejskiego w Poddębicach podejmowali działania edukacyjno-informacyjne i uświadamiali mieszkańców gminy o potrzebie ochrony powietrza, w tym celu rozdawali ulotki o tematyce: „Czyste powietrze – Informacja dla mieszkańców", „Ochrona powietrza a spalanie odpadów", „Spalanie odpadów niszczy zdrowie". Ulotki były publikowane na stronie internetowej, rozdawane mieszkańcom podczas kontroli zakazu spalania odpadów w piecach, przekazywane sołtysom w formie kurend w celu rozpropagowania wśród mieszkańców sołectwa. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 964,65 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów przeprowadziła w sumie 7 kampanii i akcji edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza, w tym akcje edukacyjne dotyczące prawidłowego palenia w piecach, sposobów ograniczenia zanieczyszczenia powietrza oraz akcje reklamujące program „Czyste powietrze". Mieszkańcom wysłano ponad

1 000 pism wraz z ulotkami dotyczącymi informacji o zakazie spalania odpadów i szkodliwości spalania paliw niekwalifikowanych.

Gmina miejsko-wiejska Stryków – w roku 2022 r.: wystawiono 13 spektakli ekologicznych w szkołach podstawowych; wydano 1 500 ilustrowanych zeszytów zadań dla uczniów szkół podstawowych „Niech nasze powietrze czyste się stanie", „Pszczółka Lipka ma dla nas ekowyzwanie!"; wydano 900 ilustrowanych broszur informacyjnych „Wakacyjne przygody Ekobohaterów"; zorganizowano warsztaty ekologiczne w Parku nad Moszczenicą. W roku 2023 r. wystawiono 7 spektakli ekologicznych w 6 szkołach podstawowych; opracowano i przekazano do szkół 100 edukacyjnych gier planszowych pn. „O powietrze dbamy, bo nim oddychamy"; zorganizowano dwie akcje ekologiczne pod hasłem: „Bądź eko i zasadź w Gminie Stryków drzewo!", w ramach których rozdano mieszkańcom 240 sadzonek drzew owocowych, 40 sadzonek drzew liściastych oraz 163 sadzonek krzewów. Łączny koszt realizowanych zadań wyniósł 98 120,50 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny w ramach programu „Czyste powietrze". Odbyło się 5 spotkań dotyczących programu priorytetowego z mieszkańcami Gminy Sulejów, dystrybucja ulotek, zakup materiałów promocyjnych, zamieszczanie artykułów w prasie. Łączny koszt realizowanego zadania wyniósł 11 331,42 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek rozpowszechniała informacje o szkodliwości spalania odpadów oraz informowanie o karach administracyjnych za spalanie odpadów.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów - realizacja zadań umieszczona jest pod linkiem https://uniejow.pl/aktualnosci/

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz na stronie internetowej umieszczała informacje dotyczące jakości powietrza oraz z zakresu szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych.

Gmina miejsko-wiejska Zelów – uczniowie szkół podstawowych brali udział w ogólnopolskim konkursie Straży Pożarnej „Zapobiegajmy Pożarom", w konkursie wiedzy ekologicznej „STOP SMOGOWI" realizowanego w ramach działań ekologicznych w latach 2022-2023, w Wojewódzkim Konkursie „Dzień czystego powietrza", w konkursie plastyczny „O Ziemię dbam czyste powietrze mam", Szkolnym Ekologicznym Konkursie - „Klimat na Ziemi" z okazji Światowego Dnia Ochrony Środowiska. Na zajęciach realizowana była tematyka dotycząca zanieczyszczenia powietrza, promocja zasad efektywności energetycznej, wykorzystanie OZE w gminie. W Zespole Szkół Ogólnokształcących zorganizowano warsztaty dla uczniów

przeprowadzone przez Ośrodek edukacji ekologicznej „Źródła”. Koszt realizacji zadań – 400,00 zł.

Gmina wiejska Aleksandrów zrealizowała akcję edukacyjną na kwotę 500,00 zł.

Gmina wiejska Andrespol w okresie 2022-2023 zrealizowała 72 akcji edukacyjnych na zajęciach w szkołach i przedszkolach.

Gmina miejsko-wiejska Bedlno edukowała mieszkańców nt. zakazu spalania odpadów oraz prowadzono akcje edukacyjne w szkołach.

Gmina wiejska Bełchatów przygotowała dla mieszkańców prelekcje z zastosowaniem różnorodnych technik multimedialnych na temat prawidłowej segregacji odpadów komunalnych.

Gmina wiejska Będków zakupiła 2 szt. aut do demonstracji działania energii Słońca, które wykorzystano na zajęciach w Szkole Podstawowej w Będkowie, podczas których omówiono możliwości pozyskiwania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł. Koszt realizacji zadania 126,00 zł.

Gmina wiejska Biała udostępniła na stronie internetowej urzędu: zaproszenie na targi Energii Odnawialnej o tematyce z obszaru odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, oraz ochrony środowiska, informacje nt. możliwości korzystania z usług gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste powietrze”, informacje o konkursie EKO-DOM organizowanym przez WFOŚiGW w Łodzi, zaproszenie na spotkanie „Program Czyste Powietrze” w GOKiS w Białej, zaproszenie do udziału w bezpłatnym webinarium „Program Czyste Powietrze”.

Gmina wiejska Brąszewice dla mieszkańców przygotowała materiały informacyjne wywieszane w siedzibie Urzędu Gminy.

Gmina wiejska Brzeziny cyklicznie realizowała akcje edukacje w zakresie prawidłowej segregacji odpadów.

Gmina wiejska Burzenin zorganizowała edukację ekologiczną na kwotę 6 782,75 zł.

Gmina wiejska Czarnocin – odbyły się spotkania w ramach programu „Czyste powietrze”.

Gmina wiejska Czarnożyły – zrealizowano akcję edukacyjną pn. „Kochasz dzieci? Nie pal śmieci! - lekcja ekologii w terenie".

Gmina wiejska Czastary – prowadzono punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”. W ramach prowadzenia w/w punktu, realizowane były również zadania związane z podnoszeniem świadomości ekologicznej mieszkańców gminy, zagadnienia ochrony powietrza i atmosfery oraz przedstawiane były wszystkie dostępne programy z dofinansowaniami do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła czy termomodernizacji budynków. Przedstawiano takie programy jak „Czyste Powietrze”, „Moje Ciepło”, „Ciepłe Mieszkanie” czy „Mój Prąd”. Punkt „Czyste Powietrze”

zorganizował lub też brał udział w 16-stu spotkaniach z mieszkańcami, których był organizatorem, współorganizatorem lub jako strona zaproszona. Takimi było między innymi zorganizowanie spotkań świątecznych dla mieszkańców wraz z prelekcjami dotyczącymi ochrony powietrza w terminie 07.12.2023 r. w tym dniu przeprowadzono 4 spotkania przy zaangażowaniu jednostek OSP z terenu Gminy po 2 godziny każde na terenie sołectw Czastary, Kąty Walichnowskie, Parcice, Krajanka. Punkt „Czyste Powietrze" również był jednym z wystawców podczas Dni Czastar 05.08.2023 r. i 06.08.2023 r. Gdzie były prowadzone prelekcje, gry i zabawy dla najmłodszych z nagrodami i upominkami. Podjęto także współpracę z Fundacją „Zwalcz Nudę" polegająca na organizacji spotkań z mieszkańcami dotyczących promocji programu „Nasze Czyste Powietrze". Jednym z takich spotkań wspólnie organizowanych było spotkanie w Gminnym Ośrodku Kultury w Czastarach dnia 07.06.2023 r. i 21.05.2023 r. Punkt „Czyste Powietrze" z Gminy Czastary również był wystawcą na III Targach Energii Odnawialnej w Wieruszowie z przedstawieniem swojej oferty i prelekcjami dla mieszkańców zarówno Gminy Czastary jak i gmin ościennych. Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze" Gminy Czastary organizuje zgodnie z porozumieniem z WFOŚiGW co najmniej 1 raz na kwartał spotkania z mieszkańcami, z uwagi na podnoszenie świadomości ekologicznej jest to realizowane 4 razy w kwartale na większych sołectwach na terenie gminy. Te działania również dają efekt w postaci wysokiego miejsca w rankingu gmin w Polsce prowadzących program „Czyste Powietrze". Koszt realizacji zadania 40 000,00 zł. Refundowane ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina wiejska Dalików – w Szkole Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Dalikowie została utworzona ekopracownia. Koszt realizacji zadania wyniósł 71 442,93 zł.

Gmina wiejska Daszyna prowadziła zadania z edukacji ekologicznej w postaci działań informacyjnych dla mieszkańców gminy, dystrybucji ulotek własnych jak też pozyskanych w akcjach ekologicznych.

Gmina wiejska Dłutów zorganizowała 3 spotkania z mieszkańcami Gminy Dłutów w ramach działalności punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze".

Gmina Wiejska Dobryszyce promowała program „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Galewice na stronie BIP Urzędu zamieściła informacje dla mieszkańców o korzyściach wynikających z instalacji odnawialnych źródeł energii.

Gmina wiejska Gidle – funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". W ramach prowadzonego punktu cyklicznie są organizowane spotkania z mieszkańcami Gminy, mające na celu zachęcenie mieszkańców

do wymiany nieefektywnych źródeł ciepła z możliwością uzyskania dofinansowania. Dodatkowo podczas spotkań mieszkańcy są informowani o pozostałych informacjach nt. programu i ochrony powietrza. Oprócz tego stacjonarnie udzielane są informacje o możliwości wymiany starych pieców, edukujemy wówczas mieszkańców o szkodliwości spalania odpadów w piecach indywidualnych.

Gmina wiejska Gorzkowice prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste powietrze", którego koszt wyniósł 35 000,00 zł.

Gmina wiejska Grabica prowadziła edukację ekologiczną w zakresie programu „Czyste powietrze".

Gmina wiejska Kleszczów podjęła następujące zadania: przygotowano 50 szt. ulotek; przeprowadzono 6 akcji edukacyjnych w szkołach na terenie gminy.

Przykłady przeprowadzonych działań edukacyjnych:

1. https://zspkleszczow.pl/2023/05/08/zapraszamy-na-i-gminny-piknik-ekologiczny/
2. https://zspkleszczow.pl/2023/04/17/akcja-klasy-pelne-energii/
3. https://splekinsko.pl/wpis/w-otoczeniu-lasu-wyjazd-do-rezerwatu-przyrody-luszczanowice
4. https://splekinsko.pl/wpis/projekt-druzyna-sir-pet-era
5. https://splekinsko.pl/wpis/dzien-ziemi-w-swietlicy-szkolnej
6. https://splekinsko.pl/wpis/szkolny-konkurs-eko-zabawka.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie – projekty ekologiczne zrealizowane zostały przez nauczycieli szkół podstawowych oraz przy współudziale pracowników Nadleśnictwa Gidle.

Gmina wiejska Kocierzew Południowy zorganizowała piknik rodzinny w ramach projektu „Edukacja ekologiczna Mieszkańców" dofinansowany z WFOŚiGW w Łodzi. W ramach pikniku zorganizowano dla mieszkańców: gry i zabawy ekologiczne, pogadanki i warsztaty ekologiczne, ekologiczne zajęcia manualne, materiały edukacyjne, w których przekazywana była wiedza z zakresu problematyki ograniczania zanieczyszczeń powietrza oraz ich szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzi. Koszt zadania wyniósł 45 000,00 zł.

Gmina wiejska Kodrąb umieściła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Dla mieszkańców gminy organizowano spotkania informujące o szkodliwości spalania odpadów w piecach oraz o zasadach dofinansowania z programu „Czyste Powietrze". Łącznie w latach 2022-2023 zorganizowano 8 spotkań informacyjnych.

Gmina wiejska Konopnica umieszczała informacje, komunikaty na stronie urzędu gminy, tablicach ogłoszeń oraz w mediach społecznościowych dotyczących edukacji ekologicznych.

Gmina wiejska Kowiesy zorganizowała edukacyjny, ekologiczny piknik rodzinny. Koszt realizacji zadania wyniósł 45 000,00 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów realizowała zadania poprzez informacje zamieszczane w BIP i stronie internetowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 000,00 zł.

Gmina wiejska Ksawerów – uczniowie szkół uczestniczyli w: konkursie ekologicznym „Przyszłość jest dziś. Misja Ziemia", „Ogólnopolskiej Olimpiadzie Antysmogowej", w konkursie „Czyste powietrze wokół nas", w Wojewódzkim Konkursie Ekologicznym „Dbam o Środowisko w Łódzkiem - Dzień czystego powietrza", udział w akcji „Polar Star".

Gmina wiejska Kutno – odbył się spektakl ekologiczny dla dzieci i młodzieży szkolnej. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 700,00 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie rozwiesiła plakaty dot. zakazu spalania odpadów, plastiku w piecach.

W **gminie wiejskiej Lututów** dla mieszkańców odbył się Piknik Ekologiczny w ramach którego rozdawano ulotki wraz z informowaniem mieszkańców o skutkach palenia niewłaściwym opałem oraz wpływie tego procesu na środowisko podczas spotkań informacyjnych z programu „Czyste Powietrze". Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 46 425 zł.

Gmina wiejska Ładzice – działał punkt informacyjno-konsultacyjny programu „Czyste powietrze". Na terenie gminy prowadzono akcje „Sprzątania świata". Koszt związany z realizacją akcji wyniósł w 2022 r. – 921,00 zł, a w 2023 r. – 1 000,00 zł.

Gmina wiejska Łanięta – zorganizowano spektakle ekologiczne dla dzieci i młodzieży, których tematyką były ochrona środowiska, segregacja odpadów, niska emisja, smog, zmiany klimatyczne, popularyzacja zachowań dot. ograniczania wytwarzanych odpadów ich segregacji oraz recyklingu. W 2023 r. zorganizowano Ekologiczny Piknik Rodzinny w Łaniętach, podczas którego przeprowadzono pokaz dronów antysmogowych oraz pogadanki, warsztaty doświadczalne w zakresie segregacji odpadów oraz jakości powietrza. Koszt realizacji zadania wyniósł 51 200,00 zł.

Gmina wiejska Łęki Szlacheckie realizuje program edukacyjny Państwowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi „Czyste powietrze wokół nas" – zajęcia tematyczne. Raz w roku Szkoły podstawowe w Łękach Szlacheckich i Trzepnicy realizują zajęcia edukacyjne.

Gmina wiejska Łubnice współpracuje z WFOŚiGW w Łodzi w zakresie prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze". W ramach tego punktu prowadzone są również spotkania z mieszkańcami, które mają na celu przedstawienie programu oraz podniesienie świadomości ekologicznej związanej z poprawą atmosfery i jakości powietrza.

Gmina wiejska Łyszkowice realizowała kampanie edukacyjne z wykorzystaniem kanałów informacyjnych tj. strony internetowej, ulotki, plakaty.

Gmina wiejska Masłowice w 2022 r. przeprowadziła 4 akcje edukacyjne w ramach zajęć lekcyjnych w PSP w Strzelcach Małych. W 2023 r. przeprowadzono również 4 takie akcje. W ramach tych zajęć przedstawiono negatywny wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie człowieka oraz omówiono sposoby na zapobieganie zanieczyszczeniom, aby poprawić stan jakości powietrza. Działania te zostały przeprowadzone w celu podniesienia świadomości ekologicznej oraz upowszechnienia wiedzy z zakresu ochrony środowiska, w tym spalania odpadów w piecach.

Gmina wiejska Mniszków przystąpiła do programu „Czyste Powietrze" i utworzyła punkt konsultacyjny i sukcesywnie podejmuje są działania mające na celu edukację ekologiczną. Organizowane są spotkania z mieszkańcami w celu zaprezentowania programu „Czyste Powietrze". Na stronie gminy prezentowany jest film promujący program „Czyste Powietrze" i przedstawiający zagrożenia płynące z wykorzystywania nieefektywnych źródeł ciepła.

Gmina wiejska Nieborów w ramach prowadzonego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze", realizowała szkolenia dla mieszkańców mające na celu edukację ekologiczną w zakresie działań prowadzących do ochrony jakości powietrza oraz promocję zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz rozprowadzane były ulotki wśród mieszkańców z informacjami w tym zakresie. W roku 2022 przeprowadzono 2 spotkania informacyjne dla mieszkańców i w roku 2023 również przeprowadzono 2 takie spotkania.

Gmina wiejska Nowa Brzeźnica - realizacja edukacji ekologicznej odbywała się w placówkach szkolnych na temat jakości i zanieczyszczeń powietrza. Corocznie przeprowadzane są zajęcia dla ok. 80 dzieci.

Gmina wiejska Nowosolna realizowała zadania poprzez rozdawanie ulotek podczas kontroli źródeł ciepła, zamieszczaniu informacji na stronie internetowej. Kwota przeznaczona na realizację zadania wyniosła 300,00 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn umożliwiła drogą internetową mieszkańcom zapoznać się z sześcioma plakatami dotyczącymi ochrony powietrza. Dodatkowo do mieszkańców gminy trafiły ulotki mające na celu zwiększyć świadomość mieszkańców nt. ochrony powietrza, walki ze smogiem, skutków zdrowotnych zanieczyszczenia powietrza, nowych ekologicznych źródeł ogrzewania. Koszt realizacji zadania 265,00 zł.

Gmina wiejska Ostrówek realizowała zadania nt. szkodliwości spalania odpadów przez umieszczenie informacji na stronie internetowej www.gminaostrowek.pl.

Gmina wiejska Ozorków realizowała w 2022 r.: spotkania dot. ochrony powietrza i promocji programu „Czyste Powietrze" – 3 spotkania edukacyjno-informacyjne z mieszkańcami gminy, 475 – konsultacji indywidualnych, 47 – wizyt u mieszkańców; przekazywanie ulotek i broszur, artykuły informacyjne w miesięczniku „Gminniak" oraz na stronie internetowej www.ug-ozorkow.pl. W 2023 r.: spotkanie w ramach programu „Czyste Powietrze" – 1 szt., akcje informacyjno-edukacyjne przeprowadzane w przedszkolu i szkołach podstawowych - 4 wydarzenia, konsultacje indywidualne i wizyty u mieszkańców w ramach programu „Czyste Powietrze" – 43 szt., przekazywanie ulotek i broszur, artykuły informacyjne w miesięczniku „Gminniak" oraz na stronie internetowej www.ug-ozorkow.pl.

Gmina wiejska Pątnów prowadziła gminny punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Wykonano ulotki informacyjne „Ocieplenie domu, nowe ogrzewanie, to się opłaca". Koszt realizacji zadania wyniósł 8 793,63 zł.

Gmina wiejska Pęczniew – przeprowadzono w szkołach podstawowych raz na kwartał akcje edukacyjne.

Gmina wiejska Poświętne zorganizowała punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste powietrze".

Gmina wiejska Radomsko realizowała spotkania z mieszkańcami promujące program „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Regnów realizowała zadanie w ramach programu priorytetowego „Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego – I edycja pn.: „Organizacja edukacyjnego ekologicznego pikniku rodzinnego na terenie Gminy Regnów". W ramach przedsięwzięcia na boisku przy Szkole Podstawowej w Regnowie odbył się edukacyjny, ekologiczny piknik rodzinny podczas którego przeprowadzone były ekologiczne konkursy dla dzieci i młodzieży oraz konkurs dla dorosłych. Podczas pikniku zaprezentowane zostały stanowiska edukacyjne, które dotyczyły 5 aspektów: stanowisko naukowe, na którym zaprezentowane zostały zasady działania paneli fotowoltaicznych, elektrowni wodnych, elektrowni geotermalnych czy elektrowni wiatrowych, wykonany został pokaz drona wykorzystywanego do kontroli antysmogowych z czujnikiem jakości powietrza; stanowisko wiedzy z zakresu ochrony powietrza – na tym stanowisku zostały przekazane informacje w sprawie dofinansowania (programów: „Czyste Powietrze", „Mój Prąd", „Moje Ciepło" i inne), uchwała antysmogowa, dobre praktyki w ochronie środowiska, termomodernizacja i wymiana źródeł ciepła na urządzenia niskoemisyjne, wiedza w zakresie wykorzystywanych paliw itp. – warsztaty; stanowisko sportowe, na którym prowadzone

były eko-zajęcia aktywizujące najmłodszych w zakresie wiedzy ekologicznej w połączeniu z aktywnością ruchową. Wartość całkowita zadania 45 000,00 zł. Kwota dofinansowania z WFOŚiGW w Łodzi to 35 000,00 zł. Wkład własny Gminy Regnów 10 000,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny – edukacja ekologiczna prowadzona była przez punkt „Czyste Powietrze" – wydawane zostały materiały edukacyjne - ulotki, broszury, kalendarze; prowadzona strona internetowa https://czystepowietrze.rokiciny.net/. Koszt realizacji zadania wyniósł 18 786,37 zł.

Gmina wiejska Rusiec realizowała inwestycje pn. „Odnawialne źródła energii w Gminie Rusiec". Prowadziła edukację mieszkańców nt. szkodliwości spalania paliw złej jakości, odpadów, terminów wymiany pieców. Przeprowadzone zostały kontrole źródeł ciepła, zakazu wypalania traw oraz prowadzona była edukacja dzieci i dorosłych w zakresie ochrony powietrza, skutków oraz bieżącej jakości. Koszt realizacji zadania: Projekt OZE Fundusze unijne RPO WŁ – 3 034 353,38 zł. Środki własne – 25 835,44 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca propagowała zakaz wypalania łąk, ściernisk i pól. Zorganizowała Ekopiknik oraz teleturniej Rambit dotyczący spalania odpadów komunalnych oraz zorganizowała spotkanie z mieszkańcami dotyczące OZE. Koszt realizacji zadania wyniósł 10 500,00 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice – odbywały się spotkania informujące o zasadach programu „Czyste Powietrze". W trakcie spotkań mieszkańcy uzyskali informacje dotyczące formy i wysokości pomocy oraz warunków, jakie Wnioskodawca musi spełnić, aby otrzymać dofinansowanie w ramach programu „Czyste Powietrze". W roku szkolnym 2023-2024 Przedszkole Publiczne w Sędziejowicach przystąpiło do programu „Czyste powietrze wokół nas" – „Co i dlaczego dymi?". Programy mają na celu dalsze wzbogacanie wiedzy dzieci na temat pochodzenia dymów, określenia ich rodzajów oraz przyczyn ich wydobywania się.

Gmina wiejska Siemkowice – przeprowadzono 24 akcje w szkołach. Działania miały na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie ochrony powietrza oraz kształtowanie zachowań prośrodowiskowych. Przeprowadzone zostały pogadanki informacyjne i szkoleniowe, konkursy, akcje ekologiczne.

Gmina wiejska Sieradz organizowała spotkania informacyjne dla mieszkańców gminy odnośnie jakości powietrza oraz zmniejszenie gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 690,00 zł.

Gmina wiejska Skierniewice – zamontowano w szkole podstawowej urządzenie do monitorowania jakości powietrza ESA oraz przeprowadzono pogadanki

nt. prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych.

Gmina wiejska Strzelce – została przeprowadzona kampania „Plastik nie do pieca - piec nie do plastiku". Organizatorem akcji była Fundacja PlasticsEurope Polska. Celem kampanii było m.in. edukacja dotycząca spalania plastiku i związanych z tym niebezpieczeństwem emitowania do powietrza pyłów i szkodliwych substancji. Elementem akcji było przedstawienie, różnicy między prawidłowo zorganizowanym procesem spalania odpadów, a spalaniem odpadów w gospodarstwach domowych. Informacja o kampanii została umieszczona na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy. Dodatkowo materiały związane z tą akcją zostały udostępnione na stronie internetowej Gminy Strzelce w zakładce Aktualności.

Gmina wiejska Sulmierzyce prowadziła działania informacyjno-edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie ochrony powietrza.

Gmina wiejska Szczerców prowadziła punkt informacyjny prowadzony w sposób ciągły w ramach etatu pracownika.

Gmina wiejska Świnice Warckie – przeprowadzono cykl pogadanek dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w Świnicach Warckich i filii Szkoły Podstawowej w Piaskach z zakresu jakości powietrza.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki realizowała zadanie poprzez organizowanie spotkań z mieszkańcami w poszczególnych miejscowościach na terenie gminy. Koszt realizacji zadania wyniósł 8 248,00 zł.

Gmina wiejska Wartkowice prowadziła akcje edukacyjne szkolne, stoiska edukacyjne na imprezach okolicznościowych, warsztaty i konferencje. Przeprowadzone akcje szkolne: udział w programie „Razem działamy, czysto oddychamy", „Czyste powietrze wokół nas", udział w akcji „Światowego Dnia Rzucenia Palenia", realizacja tematów: co to jest niska emisja dwutlenku węgla oraz jak zapobiegać zanieczyszczaniu powietrza, udział w V Wojewódzkim Konkursie Ekologicznym „DBAM O ŚRODOWISKO W ŁÓDZKIEM" pn. „Dzień Czystego Powietrza", „Jak być EKO?" działania nt. zmian klimatycznych, „Dzieci uczą rodziców". Kampanie szkolne „Sprzątanie świata" ze zwróceniem uwagi na zanieczyszczenie powietrza i roli drzew w przyrodzie. Warsztaty „Czyste Powietrze" – bezpłatne konsultacje i warsztaty dot. dofinansowania na eko zmiany w swoim domu – wymiana pieca, termoizolacja, ocieplenie. Akcje (kampanie) prowadzone przez Gminę Wartkowice: stoiska edukacyjne przy imprezach okolicznościowych – Dożynki Gminne i Jarmark Bożonarodzeniowy i konferencja promująca budownictwo pasywne. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 59 798,87 zł.

Gmina wiejska Widawa realizowała edukację ekologiczną na stronie internetowej UG. Rozdawano ulotki dotyczące smogu, czystego powietrza.

Gmina wiejska Witonia – w ramach zajęć szkolnych prowadzona była edukacja dzieci i młodzieży na temat jakości powietrza i gospodarki odpadami (prawidłowa segregacja) oraz organizowane były konkursy dotyczące ww. tematyki.

Gmina wiejska Krzysztoporska w 2022 r. – 5 szt. a w 2023 r. – 11 szt. akcji dotyczących edukacji ekologicznej.

Gmina wiejska Wróblew realizowała konkursy ekologiczne w szkołach.

Gmina wiejska Zadzim prowadziła edukację ekologiczną w szkołach.

Gmina wiejska Zapolice organizowała spotkania informacyjne dla mieszkańców, umieszczała informacje na stronie internetowej gminy.

Gmina wiejska Zduny prowadziła 2 razy w roku edukację ekologiczną dotyczącą jakości powietrza poprzez przekazywanie informacji (ulotki).

Gmina wiejska Zduńska Wola – edukacja ekologiczna realizowana była przez placówki oświatowe w ramach projektów i zagadnień lekcyjnych.

Gmina wiejska Zgierz realizowała zadanie poprzez organizowanie konkursów ekologicznych. Dodatkowo prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Żarnów organizowała spotkania z mieszkańcami dotyczące edukacji ekologicznej.

Gmina wiejska Żychlin dokonała zakupu materiałów edukacyjnych związanych z ochroną powietrza. Dokonała dystrybucji ulotek z zakresu ochrony środowiska – nt. smogu „Nie truj siebie i innych Smog", prawidłowej segregacji odpadów, kompostowania oraz materiałów edukacyjnych związanych z ochroną środowiska (karty pracy, magnesy). Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 4 980,02 zł.

- **OKJP.2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych.**

  Gmina miejska Bełchatów – dokonano modernizacji indywidualnych kotłowni domowych na terenie miasta. W 2022 r. zmieniono sposób ogrzewania z piecowego na elektryczny w komunalnym lokalu mieszkalnym przy ul. Pabianickiej 43A. Koszt realizacji zadania ze środków Miasta: 14 964,60 zł. Dostosowano instalację elektryczną do zmiany sposobu ogrzewania z piecowego na elektryczne w komunalnym lokalu mieszkalnym przy ul. Bawełnianej 15. Koszt realizacji zadania ze środków Miasta 6 692,93 zł. W 2022 r. wypłacono dotację 54 inwestorom w wysokości po 5 000,00 zł dla 52 nieruchomości oraz 3 750,00 zł i 4 800,00 zł dla dwóch pozostałych inwestorów. Całkowity koszt realizacji w 2022 r. wyniósł 268 550,00 zł. W 2023 r. zmodernizowano energooszczędne oświetlenie drogowe, dokonano wymiany istniejących słupów

betonowych na stalowe wraz z wymianą wysięgników i 253 szt. opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne ledowe o większej mocy w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa i modernizacja infrastruktury elektrycznej i oświetleniowej na terenie Miasta Bełchatowa" dofinansowanego z Rządowego Funduszu Polski Ład. Koszt 760 882,59 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Polski Ład – 608 228,91 zł. Przebudowano oświetlenie uliczne na os. Czapliniecka polegające na wymianie słupów oświetleniowych na nowe, rozprowadzenie nowego okablowania, wymianie opraw na ledowe. Koszt 149 937,00 zł. Dokonano modernizacji oświetlenia w placówkach oświatowych poprzez wymianę opraw oraz czujników ruchu. W placówkach szkolnych i przedszkolnych wymieniono 9 370 szt. opraw oświetlenia na energooszczędne ledowe. Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład. Koszt realizacji 1 868 164,65 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Polski Ład – 1 499 818,33 zł.

Gmina miejska Głowno zadanie było realizowane przez jednostki gminy oraz osoby prywatne. Zadanie opierało się na wymianie starych kotłów na paliwo stałe, niskoemisyjne. W 2022 r. wymiana źródła ciepła w Żłobku Miejskim na kocioł na pelet drzewny. W ramach programu „Czyste Powietrze" zostało założonych przez mieszkańców około 200 wniosków o wymianę źródła ciepła oraz termomodernizację.

Gmina miejska Inowłódz – zlikwidowano 2 sztuki pieców węglowych na pompy ciepła w budynkach publicznych Koszt realizacji zadania 800 000,00 zł.

Gmina miejska Jeżów wykonała wymianę źródeł ogrzewania w budynku OSP Jeżów.

Gmina miejska Kutno w 2022 r. wykonała instalacje c.o. i c.w.u. Dokonano likwidacji pieców na paliwo stałe na rzecz podłączenia do sieci miejskiej w 4 budynkach Zarządu Nieruchomości Miejskich o łącznej powierzchni 1 347,63 m^2. W budynku TBS wykonano kotłownię gazową oraz modernizację instalacji c.o. i c.w.u. Koszt realizacji zadań w 2022 r. wyniósł 1 012 926,66 zł. W 2023 r. wybudowano sieć kanalizacyjną o długości 0,3 km. Koszt realizacji zadania 234 721,19 zł.

Gmina miejska Łask w 2022 r. w oparciu o dotację z budżetu Gminy Łask wymieniła 10 starych pieców na nowe urządzenia, w tym na: 3 pompy ciepła typu powietrze/woda, 2 piece na gaz, 5 pieców na pelet. Łączny koszt wymiany źródeł ciepła poniesiony przez mieszkańców 261 853,00 zł. Wysokość wypłaconych dotacji 56 000,00 zł. Wymiany pieców – z dofinansowania w ramach programu „Czyste powietrze". W 2023 r. w ramach programu „Czyste powietrze" zaplanowano do realizacji 25 pomp ciepła, 26 pieców gazowych, 8 pieców na biomasę, 1 ogrzewanie elektryczne. W 2022 r. kontynuowano zadanie pn. „Modernizacja Domu Ludowego w Łopatkach" – całkowita wartość zadania 1 799 400,00 zł. W ramach zadania wykonano modernizację źródła ciepła w oparciu o odnawialne źródła energii – zespół pomp ciepła

powietrze-woda o mocy 3 x 20 kW, wykonano termomodernizację budynku oraz budowę mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy 9,96 kWp na dachu budynku. Zakończono zadanie pn. „Modernizacja sali gimnastycznej i zaplecza higieniczno-sanitarnego w Szkole Podstawowej w Okupie" – całkowita wartość – 712 707,36 zł. Łączny koszt realizacji zadania 2 568 107,36 zł.

Gmina miejska Ozorków wykonała termomodernizację komunalnego budynku mieszkalnego przy ul. Listopadowej 39 (w tym modernizacja systemu ogrzewania, instalacja dwóch kotłów gazowych) na kwotę 2 942 543,00 zł oraz modernizację 3 kamienic znajdujących się w obszarze rewitalizacji Gminy Miasto Ozorków (w tym przyłączenie budynków do sieci ciepłowniczej) na kwotę 3 113 516,00 zł.

Gmina miejska Pabianice brała udział w programie „Czyste powietrze" oraz „Ciepłe mieszkanie" organizowanego przez WFOŚiGW w Łodzi. Program „Czyste powietrze": wymiana kotła na biomasę spełniający wymogi ekoprojektu (5 szt.), paliwa stałego na ogrzewanie gazowe (29 szt.), paliwa stałego na pompę ciepła (43 szt.). Koszt zadania 4 431 480,05 zł. Program „Ciepłe mieszkanie": termomodernizacja z montażem kotła na biomasę ekoprojekt (4 szt.), termomodernizacja z montażem kotła węglowego ekoprojekt (1 szt.), termomodernizacja z montażem kotła gazowego (21 szt.), termomodernizacja z montażem pompy ciepła (4 szt.). Przebudowy kotłowni wraz z wymianą na nowe kotły gazowe - Szkoła Podstawowa nr 8. Koszt zadania 394 570,79 zł. Wymiana paliwa stałego na ogrzewanie gazowe (3 szt.) - Administrowane przez „Locum" Biuro Zarządzania i Administrowania Nieruchomościami Dorota Augustyniak. Wymiana kuchni węglowej bezklasowej na kuchnię węglową klasy A (74 szt.), wymiana ogrzewacza pokojowego bezklasowego na ogrzewacz węglowy klasy A (17 szt.) - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. Dotacja przedmiotowa z UM Pabianice 183 276,00 zł. W 2022 r. wymiana ogrzewaczy pokojowych bezklasowych na ogrzewacz węglowy klasy A (29 szt.) oraz wymiana kuchni węglowej bezklasowego na kuchnię węglową klasy A (2 szt.) - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. Kwota zadania 53 028,09 zł. W gminie miejskiej Pabianice w 2023 r. zadania wykonywane były m.in. przez właścicieli i zarządców lokalami, budynkami i nieruchomościami, placówki oświatowe.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski zadania realizowała poprzez wykonanie instalacji c.o. z piecami gazowymi (zastąpienie pieców węglowych). W 2022 r. wykonano 24 instalacje c.o. gazowe, natomiast w 2023 r. – 40. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 525 079,42 zł, w 2023 r. 603 181,92 zł.

Gmina miejska Radomsko realizowała program „Radomsko bez smogu", polegający na dofinansowaniu kosztów realizacji zadań związanych z trwałą likwidacją nieefektywnych źródeł ciepła opartych na paliwie węglowym. W 2022 r. dotację

otrzymało 98 mieszkańców miasta Radomska. W 2023 r. dotację z budżetu Miasta Radomska otrzymało 152 mieszkańców. Opracowała i złożyła wnioski o dofinansowanie dla projektu pn. „Wsparcie sprawiedliwej transformacji poprzez rozwój infrastruktury OZE dla mieszkańców Miasta Radomska" współfinansowanego ze środków programu operacyjnego FEŁ 2021-2027, na projekty współfinansowane ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach Priorytetu 9. Fundusze europejskie dla Łódzkiego w transformacji, Działanie FELD.09.03 Przestrzeń w transformacji. Przedmiotem projektu był zakupu i montaż infrastruktury służącej do wytwarzania i magazynowania energii elektrycznej i energii cieplnej pochodzącej ze źródeł odnawialnych na potrzeby budynków mieszkalnych zlokalizowanych na terenie Miasta Radomska (wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz montaż instalacji fotowoltaicznych z magazynem energii) - 69 857,50 zł. W 2022 r. koszt realizacji zadań wyniósł 157 000,00 zł a w 2023 r. 156 000,00 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka zrealizowała programy pozwalające na ograniczenie emisji pyłu i innych gazów w mieście oraz poprawię jakość powietrza wpływającą pośrednio na zdrowie mieszkańców miasta. 26 szt. o łącznej powierzchni 7 526,75 m^2 budynków jednorodzinnych i lokali w budynkach wielorodzinnych, gdzie zmieniono źródło ciepła na paliwo gazowe, 4 szt. o łącznej powierzchni 917 m^2 budynków mieszkalnych jednorodzinnych, gdzie zmieniono kocioł na biomasę, 7 szt. o łącznej powierzchni 1 045,88 m^2 budynków mieszkalnych jednorodzinnych, gdzie zmieniono źródło ciepła na pompę ciepła, 22 szt. o łącznej powierzchni 2584,55 m^2 budynków mieszkalnych jednorodzinnych, gdzie przeprowadzono termomodernizację bez wymiany źródła ciepła. Łączna kwota realizacji zadania 941 777,37 zł – kwota dotyczy wniosków o płatność składanych przez mieszkańców w 2022 r. i 2023 r. (nie wszystkie kwoty jeszcze wypłacono). Dodatkowo to nie są środki poniesione przez Miasto, ale wypłacane przez WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina miejska Sieradz w latach 2022-2023 prowadziła Miejski Program Ograniczenia Niskiej Emisji, w ramach którego mieszkańcy miasta Sieradza mogli otrzymać dotację na wymianę dotychczasowego źródła ogrzewania na nowe, ekologiczne. Program zakładał dotację w wysokości 50% kosztów kwalifikowanych inwestycji, natomiast nie więcej niż 5 000,00 zł. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 935 022,63 zł.

Gmina miejska Skierniewice – w 2022 r. 178 osób zamieszkałych na terenie miasta Skierniewice skorzystało z dotacji WFOŚiGW w Łodzi i wymieniło stare piece tzw. „kopciuchy" na nowe, ekologiczne źródła ciepła. W 2023 r. z dotacji na wymianę źródeł ciepła skorzystało 151 osób. Całkowity koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 3 341 457,00 zł (WFOŚiGW), a w 2023 r. – 6 337 452,00 zł (WFOŚiGW).

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – podłączono do miejskiej sieci cieplnej budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Murarskiej 2/4. Usunięto 26 pieców węglowych. Podłączono do sieci gazowej budynek mieszkalny wielorodzinny przy ul. Św. Antoniego 35. Usunięto 13 pieców węglowych. Łączna kwota realizacji zadania wyniosła 1 083 055,07 zł.

Gmina miejska Ujazd przeprowadziła modernizację źródła ciepła i instalacji centralnego ogrzewania w budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Zaosie i Niewiadów-Kolonia. Działania w świetlicy w Niewiadowie Kolonii polegały na: wykonaniu modernizacji źródła ciepła poprzez demontaż kotła, a następnie wykonanie instalacji pompy ciepła o mocy grzewczej min. 14 kW; wykonaniu instalacji centralnego ogrzewania, w tym roboty demontażowe 18 grzejników oraz montaż nowych 18 szt. grzejników i armatury regulacyjnej. W świetlicy w miejscowości Zaosie działania polegały na: wykonaniu modernizacji źródła ciepła poprzez demontaż kotła i wykonanie instalacji 2 pomp ciepła o mocy grzewczej min. 13 kW; wykonaniu instalacji centralnego ogrzewania, w tym roboty demontażowe 17 grzejników oraz montaż nowych 17 grzejników i armatury regulacyjnej. Koszt realizacji zadań wyniósł 455 751,15 zł.

Gmina miejska Wieruszów przeprowadziła w Oddziale Przedszkolnym w Mirkowie 51 - wymianę źródła ciepła, regulację instalacji centralnego ogrzewania oraz termomodernizację budynku. Koszt realizacji zadania wyniósł 631 913,51 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola w latach 2022 - 2023 zlikwidowała 269 szt. tzw. „kopciuchów” w gospodarstwach domowych w ramach miejskiej dotacji celowej na dofinansowanie wymiany pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania na kwotę 1 436 486,47 zł.

Gmina miejska Zgierz dokonała modernizacji 4 źródeł ciepła w ramach projektu „Modernizacja energetyczna budynków zasobu komunalnego oraz użyteczności publicznej na terenie miasta Zgierz" współfinansowanego z UE oraz Budżetu Państwa oraz 1 źródła ciepła w ramach projektu „Modernizacja energetyczna budynku przy ulicy Długiej 43 w Zgierz" współfinansowanego z WFOŚiGW. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 8 794 708,52 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki realizuje gminny program dotacyjny polegający na udzielaniu dotacji właścicielom budynków lub lokali mieszkalnych położonych na terenie gminy w zakresie wymiany starych nieekologicznych źródeł ciepła opartych o paliwa stałe. W ramach udzielonych dotacji w 2022 r. zlikwidowanych zostało 117 źródeł, w 2023 r. - 144. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 4 068 424,42 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska dokonała modernizacji kotłowni i instalacji c.o. przy Szkole Podstawowej w Lesiewie, montaż pomp ciepła. Koszt zadania - 481 071,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów – w 2022 r. wymieniono 35 szt. kotłów na kotły ogrzewane peletem a w 2023 r. 50 szt. kotłów na pompę ciepła. Koszty realizacji zadania w 2022 r. wyniosły 659 283,45 zł, a w 2023 r. – 3 152 835,36 zł.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki odbył się montaż 72 szt. kotłów na pelet o mocy w przedziale 15-30 kW w budynkach prywatnych w ramach projektu parasolowego współfinansowanego ze środków UE. Koszt zadania wyniósł 2 366 971,20 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec realizowała program „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Drzewica – odbyła się wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych: montaż kotłów na pelet, kotłów zgazowujących drewno, kotłów gazowych. Koszt zadania wyniósł 3 306 844,59 zł. Łączna liczba budynków/lokali – 139 szt., łączna pow. budynków/lokali – 19 309 m^2. Łączna powierzchnia budynków, w których wykonano termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła – powierzchnia ogółem wyniosła 1 736 m^2. Koszt zadania wyniósł 3 878 713,20 zł. Wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach objętych dotacją z programów: „Czyste Powietrze" oraz „Ciepłe Mieszkanie". Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 1 866 750,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Grabów dokonała termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Grabowie na kwotę 5 141 547,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kamieńsk – udzielona została dotacja celowa dla mieszkańców gminy na wymianę źródeł ciepła na ekologiczne na kwotę 1 633 087,84 zł.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice przeprowadziła termomodernizację komunalnych budynków. Koszt realizacji zadania 3 609 679,00 zł, dotacja z WFOŚiGW w Łodzi – 1 213 760,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno udzielała mieszkańcom dotacji gminnej w postaci pomocy finansowej do wymiany starego nieekologicznego źródła ogrzewania na ekologiczne. Kwota udzielonych dotacji w 2022 r. – 395 000,00 zł; w 2023 r. – 240 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2022 r. zrealizowała termomodernizację obiektów w Osjakowie, ul. Wieluńska 11 i w Drobnicach 51 – ocieplenie stropodachu i ścian zewnętrznych, piwnic, montaż stolarki okiennej i drzwiowej, montaż źródeł ciepła wraz z instalacją. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 833 222,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Piątek – realizacja zadania obejmowała termomodernizację 7 świetlic wiejskich, stara część budynku szkoły podstawowej w Czernikowie oraz budynek Sali sportowej Pilawa przy szkole podstawowej w Piątku. Koszt realizacji zadania wyniósł 4 305 536,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice – 7 budynków podłączono do sieci ciepłowniczej, w 13 budynkach wymieniono nieefektywne źródła ciepła na ogrzewanie gazowe, w 19 budynkach wymieniono nieefektywne źródła ciepła na pompę ciepła, w 2 nieruchomościach wymieniono nieefektywne źródła ciepła na kotły spełniające wymagania ekoprojektu, w 1 nieruchomości wymieniono nieefektywne źródła ciepła na ogrzewanie elektryczne, w nowo powstałych budynkach zainstalowanie 6 pomp ciepła. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 703 941,30 zł.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz realizowała zadania w ramach programu „Czyste powietrze''.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów wykonała realizację zadania poprzez: 3 budynki, w których w 2022 r. w ramach gminnej dotacji celowej nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwo stałe zastąpiono kotłem węglowym spełniającym parametry normy PN EN 303-5:2012 5 klasy i wymogi ekoprojektu, 33 budynki, w których w 2022 r. w ramach programu „Czyste powietrze" nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwo stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym, 18 OZE (pompa ciepła), kocioł węglowy klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu, 6 kotłów na pelet klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu. 8 budynków, w których w 2022 r. w ramach programu „Czyste powietrze" wykonano termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła lub ze zmianą sposobu ogrzewania – 4 budynki. 14 budynków, w których w 2023 r. w ramach programu „Czyste powietrze" nieefektywne indywidualne źródło ciepła na paliwo stałe zastąpiono ogrzewaniem gazowym, 27 OZE (pompa ciepła), 3 kotły na pelet klasy V spełniającym wymagania ekoprojektu. 26 budynków, w których w 2023 r. w ramach programu „Czyste powietrze" wykonano termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła lub ze zmianą sposobu ogrzewania – 8. Kwota dofinasowania przyznana w ramach dotacji celowej przez gminę Rzgów dla mieszkańców gminy na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła wyniosła 24 000,00 zł. Łączna kwota dotacji przyznanych przez NFOŚiGW dla mieszkańców gminy Rzgów odpowiednio w roku 2022 r. i 2023 r. na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe oraz termomodernizację budynków to 784 673,40 zł w 2022 r. oraz 1 277 016,00 zł w 2023 r. Pozostałe koszty po odliczeniu dotacji otrzymanej od NFOŚiGW pokryli mieszkańcy.

Gmina miejsko-wiejska Stryków – w 2022 r. udzielono 100 dotacji celowych na zmianę systemu ogrzewania. Wykonano instalację gazową zewnętrzną

i wewnętrzną w budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Strykowie (w tym: przystosowano kotłownię, zamontowano kotły gazowe do ogrzewania obiektu, zamontowano urządzenia gazowe w kuchni). Wykonano instalację gazową zewnętrzną i wewnętrzną w budynku Przedszkola Samorządowego (w tym: przystosowano pomieszczenie kotłowni, zamontowano kocioł gazowy, podłączono instalację c.o.). Zamontowano taboret gazowy w kuchni. Wykonano przyłącze i instalację gazową wewnętrzną w budynku OSP (w tym: wykonano przyłączenie kotła gazowego do instalacji c.o., zamontowano kocioł gazowy i kuchnię gazową pięciopalnikową). W 2023 r. udzielono 56 dotacji celowych na przedsięwzięcia służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym, w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do atmosfery w kwocie 232 428,31 zł. Wykonano kotłownię gazową w budynku gminnym w Bratoszewicach. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 1 689 507,61 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów w 2023 r. była partnerem projektu współfinansowanego z RPO pn. „Budowa infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii oraz wymiany nieefektywnych źródeł ciepła na kocioł na biomasę. Na terenie gminy zostało wymienionych 8 pieców na biomasę oraz została zainstalowana instalacja fotowoltaiczna w 193 gospodarstwach domowych. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 2 962 924,38 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek nie realizowała zadań ze środków własnych, natomiast w ramach dofinansowania z programu „Czyste powietrze" oraz ze środków właścicieli nieruchomości zostały zrealizowane następujące zadania. W 2022 r. wymieniono 15 szt. niskosprawnych źródeł ciepła na niskoemisyjne (łącznie 2 258 m^2). W 2023 r. wymieniono 18 szt. niskosprawnych źródeł ciepła na niskoemisyjne (łącznie 2 923 m^2).

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn – zrealizowano wymianę nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych: 18 szt. pomp ciepła na kwotę 747 378,75 zł; 12 szt. źródło – gaz na kwotę 186 349,59 zł; 3 szt. źródło – pelet – 89 026,52 zł.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów – odbyła się wymiana źródeł ciepła w ramach programu „Czyste Powietrze” oraz wymiana kotła węglowego na gazowe pompy ciepła w Szkole Podstawowej w Wieleninie.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz udzielała dotacje celowe ze środków budżetu na zadania służące ochronie powietrza polegające na trwałej likwidacji ogrzewania węglowego i zastąpienie go ekologicznym źródłem ogrzewania. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 30 000,00 zł, w 2023 r. – 65 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Zelów zrealizowała wymianę źródła ogrzewania w kotłowni miejskiej z olejowego na gazowe. Dokonano wymiany 77 źródeł ciepła.

Gmina wiejska Aleksandrów – zastąpiono niskosprawne urządzenia grzewcze opalane paliwami stałymi – kotłami na ogrzewanie gazowe, kotłami na biomasę i pompy ciepła w budynkach mieszkalnych oraz w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynków Koszt realizacji zadania to 120 859 zł.

Gmina wiejska Andrespol – w 43 budynkach mieszkalnych wymieniono źródło ciepła – ich właściciele korzystali bezpośrednio z dofinansowania ze środków WFOŚIGW. W 1 budynku użyteczności publicznej wymieniono źródło ciepła na pompę ciepła. Koszt realizacji zadania to 170 915,64 zł.

Gmina wiejska Bedlno zrealizowała za pomocą programu RPO WŁ działania: wymiana 4 kotłów na biomasę o łącznej powierzchni budynków 490 m^2; instalacja kolektorów słonecznych w 1 budynku mieszkalnym o pow. 150 m^2; wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych za pomocą programu „Czyste Powietrze"; instalacja pompy ciepła w budynku Gminnego Ośrodka Kultury w Bedlnie. Modernizacja i wymiana źródeł ciepła w szkołach: Szkoła Podstawowa w Bedlnie - kocioł na pelet, Szkoła Podstawowa w Żeronicach – kocioł gazowy, Szkoła Podstawowa w Pleckiej Dąbrowie – pompa ciepła; GOK w Bedlnie – pompa ciepła. Wymiana źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych za pomocą programu „Czyste Powietrze": ogrzewanie gazowe – 11 szt., kocioł na biomasę – 9 szt., pompa ciepła – 12 szt., kocioł olejowy – 2 szt., ogrzewanie elektryczne – 2 szt. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 4 464 650,89 zł.

Gmina wiejska Bełchatów wymieniła w 2022 r. 181 źródeł ciepła a w 2023 r. – 109. Projekt pn.: „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów – edycja II" współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Oś priorytetowa IV Gospodarka Niskoemisyjna, Działanie IV.1 Odnawialne źródła energii, Poddziałanie IV.1.2 Odnawialne źródła energii w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 – wymieniła 2 źródła ciepła. Dofinansowanie ze środków budżetu Gminy na 2022 r. – 1 936 546,30 zł. Dofinansowanie ze środków z budżetu Gminy na 2023 r. – 1 300 601,32 zł; „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów - edycja II" w 2023 r. – 47 942,45 zł.

Gmina wiejska Będków wykonała wymianę 3 szt. pozaklasowych kotłów na paliwa stałe na ekologiczne kotły na pelet w budynkach komunalnych. Koszt wymiany wyniósł 71 190,00 zł.

Gmina wiejska Biała realizowała projekt „Montaż urządzeń OZE na terenie Gminy Biała" poprzez dostawę i montaż 6 kotłów na pelet. Koszt realizacji zadania to 221 034,24 zł.

Gmina wiejska Brąszewice prowadziła wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych: kotły – 17 szt., pompy c.o. – 17 szt., pompy c.w.u.– 22 szt. Koszt wymiany kotłów – 386 268,80 zł, pomp – 1 058 400,00 zł.

Gmina wiejska Brzeziny w 2022 r. zrealizowała projekt pn. „Wymiana źródeł ciepła na terenie gminy Brzeziny". W ramach realizacji zadania wykonano dokumentacje projektowe i prace mające na celu realizację inwestycji polegającej na dostawie, montażu i uruchomieniu kotłów na biomasę w ilości 19 szt., gaz płynny w ilości 18 szt. i gaz ziemny w ilości 5 szt. na terenie gminy w indywidualnych gospodarstwach domowych. Na realizację zadania pozyskano dofinansowanie ze środków UE w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020.

Gmina wiejska Buczek – dokonano wymiany 707 źródeł ciepła na niskoemisyjne.

Gmina wiejska Burzenin w ramach działania punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze" roznoszono ulotki, zamieszczano informację w gazecie lokalnej, złożono 22 wnioski o dofinansowanie w formie dotacji na wymianę kotłów na kotły ekologiczne minimum 5 klasy bądź pompy ciepła. Zamontowano 1 szt. butli na gaz – propan oraz piec gazowy do ogrzewania Gminnego Ośrodka Zdrowia w Burzeninie ul. Polna 19 na kwotę 108 240,00 zł.

Gmina wiejska Chąśno przeprowadziła modernizację 2 kotłowni na kwotę 66 317,00 zł.

Gmina wiejska Czarnocin – odbyła się wymiana źródeł ciepła w ramach programu „Czyste Powietrze" W 2022 r. wymieniono 17 szt. starych pieców, a w 2023 r. – 26 szt. starych pieców.

Gmina wiejska Czarnożyły w ramach realizacji projektu pn. „Rozbudowa odnawialnych źródeł energii w gminie Czarnożyły" dokonała wymiany starego kotła na nowy kocioł na biomasę w 63 budynkach mieszkalnych. Koszt realizacji zadania to 3 683 959,47 zł.

Gmina wiejska Czastary wykonała wymianę źródła ciepła w Publicznym Przedszkolu Samorządowym w Czastarach z kotła gazowego na pompę ciepła. Koszt realizacji zadania to 247 000,00 zł.

Gmina wiejska Czerniewice w 2022 r. zrealizowała dostawę i montaż pomp ciepła do budynku Ośrodka Zdrowie w Czerniewicach - 3 szt. pomp ciepła o łącznej mocy 45 KW na kwotę 218 940,00 zł.

Gmina wiejska Dalików realizowała programy: „Odnawialne źródła energii na terenie gminy Dalików" – montaż 22 szt. kotłów na biomasę i 84 szt., pomp ciepła;

„Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Budzynku” - przekazanie dotacji dla OSP m.in. na montaż pomp ciepła (likwidacja 1 szt. źródła ciepła); „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Domaniewku” – przekazanie dotacji dla OSP m.in. na montaż pomp ciepła (likwidacja 1 szt. źródła ciepła). Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 10 760 457,02 zł.

Gmina wiejska Dłutów w ramach porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi zajmowała się promocją programu priorytetowego „Czyste powietrze” i prowadziła bezpłatny punkt informacyjno-konsultacyjny dla właścicieli i współwaścicieli budynków mieszkalnych, którzy zamierzali podjąć działania inwestycyjne polegające na ograniczeniu niskiej emisji, przez wymianę starych niskosprawnych kotłów, pieców i palenisk zasilanych paliwem stałym na ogrzewanie proekologiczne w tym m.in. na: ogrzewanie gazowe, elektryczne, pompy ciepła (lub inne źródła energii odnawialnej), kotły na paliwa stałe spełniające wymogi klasy 5 lub ekoprojektu. Koszt realizacji zadania wyniósł 871 864,54 zł, w tym 423 090,15 zł z funduszy WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina wiejska Dmosin podjęła działania w związku z inwestycją pn. „Modernizacja budynku OSP w Lubowidzy”. W ramach wykonywanych prac zdemontowano kanały nawiewne, wykonano nową instalację oraz zostało zamontowanych 14 grzejników elektrycznych z termostatem. Koszt realizacji zadania to 9 471,00 zł.

Gmina wiejska Dobroń prowadziła punkty informacyjno-konsultacyjne dla beneficjentów programu „Czyste Powietrze” oraz osób planujących wymianę źródła ciepła. Koszt zadania to 35 000,00 zł.

Gmina wiejska Dobroszyce – montowano urządzenia OZE. Wykonano 321 szt. instalacji fotowoltaicznych oraz 115 szt. instalacji solarnych na łączną kwotę 8 874 454,95 zł. Dodatkowo: instalację fotowoltaiczną na ZSP na kwotę 204 134,29 zł; 31 szt. pomp ciepła na kwotę 618 177,60 zł oraz 24 szt. kotłów na pelet na kwotę 598 958,20 zł.

Gmina wiejska Domaniewice w ramach RPO WŁ wykonała dokumentację projektową, dostawę i montaż oraz uruchomienie instalacji kotłów na biomasę: 1 szt. o mocy 15 kW, 4 szt. o mocy 19 kW, 4 szt. o mocy 24 kW i 1 szt. mocy 30 kW.

Gmina wiejska Drużbice – dokonano wymiany 67 nieekologicznych pieców na niskoemisyjne na łączną kwotę 1 277 100,00 zł.

Gmina wiejska Galewice podpisała porozumienie z WFOŚiGW w Łodzi na realizację programu „Czyste powietrze”.

Gmina wiejska Gidle – w Szkole Podstawowej w Pławnie został wymieniony nieefektywny piec na piec na pelet o mocy 24-80 kW. Koszt realizacji zadania to 189 960,00 zł.

Gmina wiejska Głowno – udzielano ok. 20 dotacji do wymiany przestarzałych źródeł ciepła na kwotę ok. 100 000,00 zł.

Gmina wiejska Godzianów przeprowadziła wymianę pieca na węgiel na piec na pelet, kl. V w budynku szkoły podstawowej w miejscowości Lnisno na kwotę 123 000,00 zł.

Gmina wiejska Gomunice – zlikwidowano 41 szt. tradycyjnych źródeł ciepła i wymieniono na nowej generacji, tj. na kotły na paliwo stałe biomasę na kwotę 867 300,00 zł.

Gmina wiejska Gorzkowice w ramach programu „Czyste powietrze" prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny. W 2023 r. złożono 524 wniosków o dofinansowanie wymiany nieekologicznych źródeł ciepła oraz zawarto 449 umów.

Gmina wiejska Góra Św. Małgorzaty - wymieniono 11 nieefektywnych pieców u osób fizycznych na piece na pelet na kwotę 324 885,60 zł.

Gmina wiejska Grabica – udzielana była dotacja na trwałą likwidację ogrzewania węglowego i zastąpienie go proekologicznymi systemami grzewczymi. W 2022 r. udzielono 43 dotacji na wymianę źródeł ciepła na kwotę 210 080,50 zł, a w 2023 r. – 23 dotacje na kwotę 113 834,26 zł.

Gmina wiejska Kleszczów – w 2022 r. zamontowano 12 szt. pomp ciepła, 4 szt. kotłów na gaz na kwotę 325 750,00 zł. W 2023 r. – 2 szt. pompy ciepła, 5 szt. kotłów na gaz na kwotę 67 500,00 zł.

Gmina wiejska Klonowa dokonała wymiany 2 nieekologicznych źródeł ciepła w Zespole Szkół w Klonowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 328 250,68 zł.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie zamontowała kotły olejowe w PSP Kobiele Wielkie wraz z termomodernizacją budynków. Koszt realizacji zadania 3 146 955,00 zł.

Gmina wiejska Kocierzew Południowy w ramach projektu „Zielona Energia w Gminie Kocierzew Południowy z RPO WŁ" wymieniła stare źródła ciepła na kotły na pelet (12 szt.) na kwotę 311 040,00 zł.

Gmina wiejska Kodrąb – przygotowywano wnioski o dofinansowanie w ramach działalności gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze" oraz wnioski o płatność z programu „Czyste Powietrze" na modernizację, likwidację lub wymianę źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych. W 2022 r. wysłano 138 wniosków do WFOŚiGW w Łodzi, w 2023 r. – 204.

Gmina wiejska Konopnica dokonała wymiany starego źródła ciepła na gazowe w budynku Urzędu Gminy oraz w budynku Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Konopnicy.

Gmina wiejska Kowiesy w 2023 r. w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 dokonała wymiany pozaklasowych kotłów na paliwa stałe na niskoemisyjne piece peletowe.

W ramach zadania wymieniono 18 kotłów w budynkach osób fizycznych oraz 6 kotłów w budynkach administrowanych przez Gminę Kowiesy. Koszt realizacji zadania wyniósł 618 109,30 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów dokonała wymiany wszystkich punktów oświetlenia ulicznego na terenie gminy. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 870 000,00 zł.

Gmina wiejska Ksawerów udzieliła w latach 2022-2023 dofinansowanie mieszkańcom gminy na łączną kwotę 31 067,12 zł.

Gmina wiejska Lgota Wielka dokonała wymiany instalacji c.o. w części budynku komunalnego w miejscowości Woźniki wraz z wymianą źródła ciepła. Całkowity koszt zadania 211 916,70 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie prowadziła dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne. Łączna kwota na realizacje zadania wyniosła 32 000,00 zł (25 000,00 zł w 2022 r. oraz 7 000,00 zł w 2023 r.).

Gmina wiejska Lubochnia w ramach projektu „Gospodarka niskoemisyjna -wymiana źródeł ciepła w Gminie Lubochnia" przeprowadziła wymianę źródeł ciepła. W roku 2022 dokonano wymiany 28 szt. nieeokologicznych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych (18 szt. instalacji kotłów na gaz płynny oraz 10 szt. instalacji kotłów na gaz ziemny). W ramach projektu „Gospodarka niskoemisyjna – wymiana źródeł ciepła w Gminie Lubochnia" (etap II) dokonano w latach 2022-2023 wymiany 82 szt. nieekologicznych źródeł ciepła zarówno w budynkach mieszkalnych jak również w budynku użyteczności publicznej (46 szt. instalacji kotłów na gaz płynny, 11 szt. instalacji kotłów na gaz ziemny, 8 szt. powietrznych pomp ciepła, 16 szt. instalacji kotłów na pelet, 1 szt. gruntowej pompy ciepła). W ramach projektu „Odnawialne źródła energii w Gminie Lubochnia" (etap III) dokonano w roku 2023 wymiany 21 szt. nieekologicznych źródeł ciepła zarówno w budynkach mieszkalnych jak i w budynku użyteczności publicznej (21 szt. instalacji kotłów na pelet). Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 7 112 616,00 zł.

Gmina wiejska Ładzice przygotowała dokumentację dotyczącą wymiany źródła ciepła na głębinową pompę ciepła w jednej placówce oświatowej.

Gmina wiejska Łyszkowice – w latach 2022-2023 z dofinansowania wymieniono 30 szt. źródeł ciepła w ramach ograniczenia niskiej emisji. Udzielono dotację celową na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu wymiany źródeł ciepła na terenie gminy Łyszkowice w budynkach mieszkalnych. Koszt zadania 119 365,92 zł.

Gmina wiejska Maków zgłaszane deklaracje odnośnie źródeł ciepła wprowadzała na bieżąco do CEEB. Wymieniono w 2023 r. 30 szt. kotłów węglowych na pelet. Koszt realizacji zadania wyniósł 758 944,80 zł.

Gmina wiejska Masłowice dokonała wymiany nieefektywnego źródła ciepła na paliwo stałe, którego zastąpiono kotłem na biomasę spełniającym wymagania ekoprojektu – budynek szkoły w Kraszewicach (2023 r.). Koszt zadania 30 990,57 zł.

Gmina wiejska Mniszków - w 2023 roku ze środków pozyskanych w ramach RPO WŁ „Odnawialne źródła energii" 11 mieszkańców wymieniło nieefektywne źródła ciepła na kotły na biomasę. Wartość całego projektu wyniosła 5 532 371,10 zł, w tym dofinansowanie 3 998 906,12 zł.

Gmina wiejska Mokrsko dokonała wymiany źródła ciepła z węglowego na kocioł gazowy w kotłowni budynku komunalnego Ożarów 1 na kwotę 73 504,78 zł.

Gmina wiejska Moszczenica na podstawie danych zgromadzonych poprzez realizację programu priorytetowego „Czyste Powietrze" w roku 2022 zostało wymienionych i zlikwidowanych łącznie 86 szt. nieefektywnych źródeł ciepła (pompa ciepła – 35 szt., kotłownia gazowa – 15 szt., kocioł na pelet drzewny – 28 szt., kocioł na ekogroszek – 8 szt.), natomiast w roku 2023 wymienione i zlikwidowane zostały łącznie 83 szt. nieefektywnych źródeł ciepła (pompa ciepła – 37 szt., kotłownia gazowa – 32 szt., kocioł na pelet drzewny – 11 szt., ogrzewanie elektryczne – 2 szt., kocioł na ekogroszek – 1 szt.).

Gmina wiejska Nieborów dokonała wymianę pieca węglowego na piec gazowy wraz z wymianą instalacji c.o. w ramach programu „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej". Koszt zadania wyniósł 73 800,00 zł. W ramach projektu dofinansowany z Funduszy Europejskich pn. „Ochrona środowiska naturalnego gminy Nieborów poprzez instalację odnawialnych źródeł energii" w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020, Osi priorytetowej IV. Gospodarka niskoemisyjna, Działania IV.1 Odnawialne źródła energii, Poddziałania IV.1.2 Odnawialne źródła energii. Dofinansowanie projektu z UE: 1 846 213,27 zł, Wydatki kwalifikowalne: 2 172 015,62 zł.

Gmina wiejska Nowe Ostrowy dokonała wymiany źródeł ciepła w 54 budynkach, 3 budynkach użyteczności publicznej, 51 budynkach mieszkalnych (pompy ciepła - 23 budynki, gaz- 21 budynków, kocioł na ekogroszek klasy V - 2 budynki, kocioł na biomasę klasy V - 5 budynków) oraz prace termomodernizacyjne - roboty budowlane u osób fizycznych. Koszt wymian źródeł ciepła – 4 366 494,30 zł, koszt termomodernizacji – 828 951,84 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn dokonała wymiany źródła ogrzewania w budynku Urzędu Gminy na pompę ciepła wraz z modernizacją instalacji centralnego ogrzewania na kwotę 241 634,68 zł.

Gmina wiejska Paradyż realizowała II etap programu „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Paradyż – etap II". W ramach zadania inwestycyjnego

wykonano: Część nr 1 „Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Przyłęku”- zadanie polegała na wymianie źródła ciepła na sprężarkową gruntową pompę ciepła napędzaną elektrycznie, pracującą na cele c.o. i c.w.u., wymianie całej instalacji c.o. na nową, budowie instalacji c.w.u., budowie instalacji fotowoltaicznej do produkcji energii elektrycznej na potrzeby własne. Wartość zadania brutto 611 999,99 zł. Część nr 2 „Termomodernizacja budynku świetlicy w Kazimierzowie” (wartość zadania brutto 408 999,99 zł) polegała na ociepleniu ścian zewnętrznych, stropów, wymianę pokrycia dachu, ocieplenie podłogi na gruncie, wymianie części stolarki okiennej, wymianie stolarki drzwiowej, budowie źródła ciepła na sprężarkową gruntową pompę ciepła napędzaną elektrycznie pracująca na cele c.o. i c.w.u., budowie instalacji ogrzewania podłogowego, budowie instalacji c.w.u., budowie instalacji fotowoltaicznej do produkcji energii elektrycznej na potrzeby własne. Część 3 „Termomodernizacja budynku Urzędu Gminy w Paradyżu” wartość zadania brutto 720 000,00 zł. polegała na wymianie źródła ciepła na sprężarkową gruntową pompę ciepła napędzaną elektrycznie, pracującą na cele c.o. i c.w.u., wymianie części instalacji c.o. na nową oraz budowie instalacji fotowoltaicznej do produkcji energii elektrycznej na potrzeby własne. Łączny koszt zadań wyniósł 1 740 999,98 zł.

Gmina wiejska Pątnów – wymieniono 12 kotłów węglowych na pelet w budynkach mieszkalnych i budynku użyteczności publicznej na kwotę 336 684,00 zł oraz dokonało przebudowy budynku OSP w Grębieniu (termomodernizacja i wymiana 1 kotła węglowego na pelet) na kwotę 1 554 833,40 zł.

Gmina wiejska Pęczniew zgodnie z systemem ZONE i złożonymi deklaracjami dokonano zmiany źródła ciepła: 15 nieruchomości z terenu gm. Pęczniew, 10 nieruchomości o powierzchni łącznej 1 722 m^2, gdzie zmieniono kocioł na paliwo stałe na pompę ciepła, 2 nieruchomości o powierzchni 202 m^2, gdzie zmieniono kominek na ogrzewanie elektryczne,1 nieruchomość o powierzchni 84 m^2, gdzie zmieniono kocioł na paliwo stałe węgiel na kocioł na paliwo stałe pelet, 1 nieruchomość o powierzchni 83 m^2, gdzie zmieniono kocioł na paliwo stałe starej generacji na kocioł na paliwo stałe z automatycznym podajnikiem nowej generacji.

Gmina wiejska Radomsko uruchomiła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”. W punkcie pracownik udzielał informacji na temat możliwości uzyskania dofinansowania do wymiany nieekologicznych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych, mieszkańcy uzyskali pomoc w procesie składania wniosku o dofinansowanie oraz rozliczenia przedsięwzięcia.

Gmina wiejska Regnów w 2022 r. realizowała zadanie pn.: „Modernizacja dachu budynku Ośrodka Zdrowia w Regnowie wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej oraz wymianą źródła ciepła”. Zadanie obejmowało m.in. zainstalowanie pompy ciepła

powietrze-woda oraz montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Ośrodka Zdrowia w Regnowie wraz z magazynem energii. W roku 2023 Gmina Regnów realizowała projekt pn.: „Wymiana źródła ciepła wraz z montażem instalacji fotowoltaicznej w budynku Świetlicy Środowiskowej w Annosławiu". Zadanie obejmowało wymianę źródła ciepła w budynku Świetlicy Środowiskowej w Annosławiu, gm. Regnów, powiat rawski na klimatyzatory z funkcją pompy ciepła, dostawę, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej na budynku świetlicy. Łączny koszt realizacji zadania 512 000,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny w jednym z przedszkoli dokonała wymiany kotła węglowego na pompy ciepła i kocioł gazowy kondensacyjny na kwotę 462 413,86 zł.

Gmina wiejska Rozprza zrealizowała dotacje celowe z budżetu gminy na dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych. Dofinansowano 205 budynków mieszkalnych. W Szkole Podstawowej w Niechcicach zdemontowano stary kocioł olejowy, zamontowano nowy kocioł olejowy z palnikiem (kocioł Ferroli, GN2 N 08 B, o mocy 115-144 kW). Dokonano modernizacji istniejącej kotłowni i instalacji CO dla potrzeb budynku komunalnego w Niechcicach wraz z montażem silosu na palet. Koszt realizacji zadania dla budynków mieszkalnych 817 000,00 zł; budynki publiczne 759 847,85 zł.

Gmina wiejska Rusiec wykonała dokumentacje projektowe modernizacji instalacji wewnętrznej oraz wymianę źródła ciepła w GOK w Ruścu. Koszt realizacji zadania 21 000,00 zł.

Gmina wiejska Rząśnia wykonała modernizację przyłącza cieplnego w budynku komunalnym, zaplecze sportowo-rekreacyjne „Orlik" w Rząśni ul. 1 Maja 37. Łączny koszt realizacji zadania 21 000,00 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca – dokonano wymiany starego źródła ogrzewania na nowe w 14 budynkach mieszkalnych jednorodzinnych oraz w 1 budynku administracyjnym: instalacja pompy ciepła – 2650 m^2, 7 szt., zmiana starego kotła na nowy kocioł na biomasę ekoprojekt – 400 m^2 - 3 szt., zmiana paliwa węglowego na gazowe – 360 m^2 - 3 szt., zmiana starego kotła na nowy kocioł węglowy ekoprojekt – 220 m^2 – 2 szt. Koszt wymiany w budynku administracyjnym wyniósł 620 254,43 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice – wykonano wymianę nieefektywnego źródła ciepła w 2022 r. wymiana 1 kotła na pelet drzewny w budynku mieszkalnym. W 2023 r. –

37 szt. w budynkach mieszkalnych na: 25 szt. pomp ciepła, 7 szt. kotłów na pelet drzewny, 1 szt. kotła gazowego, 3 szt. kotła zgazowującego drewno i 1 szt. kotła 5 kl. (ekogroszek).

Gmina wiejska Siemkowice – wymieniono 14 źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. Działanie miało na celu efektywne zmniejszenie emisji z niskosprawnych źródeł spalania paliw stałych o mocy do 1 MW poprzez ich wymianę. Wymiana związana była z likwidacją niskosprawnego urządzenia zasilanego paliwem stałym i zastąpieniem go przez zero lub niskoemisyjne źródła ciepła. Ponadto w ramach działania w celu zwiększenia efektywności energetycznej budynków, w których dokonywana była wymiana urządzeń grzewczych wskazane było prowadzenie działań termomodernizacyjnych.

Gmina wiejska Sieradz prowadziła działania w ramach programu „Czyste Powietrze", na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Łodzi, pomoc w sporządzaniu i rozliczaniu wniosków na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, termomodernizacji, wymiany stolarki drzwiowej i okiennej.

Gmina wiejska Skierniewice dokonała wymiany 30 szt. starych pieców na piece na pelet. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 088 550,00 zł.

Gmina wiejska Skomlin – w latach 2022-2023 zlikwidowano 19 szt. kotłów na paliwa stałe i zainstalowano, 7 szt. pomp ciepła oraz 9 szt. kotłów na biomasę pelet,1szt. kotła olejowego, oraz 2 szt. kotłów na ekogroszek. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 375 963,06 zł.

Gmina wiejska Słupia – wymieniono niskosprawne źródła ciepła na kwotę 7 234 609,02 zł.

Gmina wiejska Strzelce Wielkie wykonała termomodernizację (montaż nowego źródła ciepła – kocioł na pelet, wymiana instalacji c.o.) budynku Szkoły Podstawowej w Wiewcu na kwotę 847 000,00 zł.

Gmina wiejska Strzelce – w 2022 roku wymieniono 12 źródeł ciepła na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych o łącznej powierzchni 1861,3 m², w tym: 548m² (wymiana kotłów na pelet), 768,3 m² (pompa ciepła), 175 m² (kocioł zagozowujący drewno), 370m² (gazowy nośnik energii).

Gmina wiejska Sulmierzyce – wymieniono 103 szt. kotłów węglowych na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych i publicznych. Koszt realizacji zadania 7 469 275,09 zł

Gmina wiejska Szczerców realizowała dofinansowanie dla mieszkańców na ekologiczne źródła ciepła: 34 szt. – pompa ciepła (w tym 1 do budynku gminnego), 1 szt. – ogrzewanie gazowe, 9 szt. – ekokocioł, 4 szt. – kolektory słoneczne. Łączny koszt realizacji zadania 905 932,20 zł. Koszty dotyczą wydatków na dotacje dla osób fizycznych z gminnego budżetu 585 932,20 zł; pompa ciepła do budynku gminnego 320 000,00 zł (w tym dofinansowanie z UE).

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki – w budynkach mieszkalnych wymieniono 192 nieekologiczne kotły na paliwo stałe. Mieszkańcy z terenu gminy skorzystali z dotacji na wymianę tzw. „kopciuchów" na nowe ekologiczne źródła ciepła. Dotacja wynosiła 8 000,00 zł do pompy ciepła, 5 000,00 zł do kotła gazowego, ogrzewania elektrycznego, 4 000,00 zł do kotła na pelet. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 517 000,00 zł, a w 2023 r. – 218 000,00 zł.

Gmina wiejska Widawa dokonała wymiany 4 szt. istniejących kotłów na kotły na pelet w miejscowościach Brzyków, Chociw, Restarzew Cmentarny (2szt.). Koszt realizacji zadania wyniósł 378 535,73 zł.

Gmina wiejska Wielgomłyny wykonała termomodernizację budynków użyteczności publicznej: budynku Urzędu Gminy i Publicznej Szkoły Podstawowej. Wymieniono źródła ciepła na pompy ciepła typu glikol-woda, wymieniono instalacje centralnego ogrzewania. Koszt realizacji zadania wyniósł 7 646 447,00 zł.

Gmina wiejska Wierzchlas dokonała wymiany 40 szt. starych konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych na kwotę 543 733,46 zł.

Gmina wiejska Witonia wymieniła 5 kotłów na biomasę z projektu OZE pn. „Ochrona środowiska naturalnego gminy Witonia poprzez instalacje OZE" na kwotę 103 030,50 zł (w tym dofinansowanie 81 047,50 zł).

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska – dokonała w 2022 r. wymiany źródeł ciepła w 91 szt. budynkach mieszkalnych oraz 1 szt. wymiany źródła ciepła i termomodernizację budynku użyteczności publicznej. W 2023 r – wymiany źródeł ciepła w 47 szt. budynkach mieszkalnych oraz 1 szt. wymiany źródła ogrzewania w budynku użyteczności publicznej. Koszt realizacji zadania wyniósł w 2022 r – 958 635,46 zł, w 2023 r. - 377 804,81 zł.

Gmina wiejska Wróblew realizacja zadania polegała na wymianie 28 źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych na kotły opalane peletem na kwotę 78 624,00 zł.

Gmina wiejska Zadzim dokonała wymiany źródła ciepła na pompy ciepła z montażem paneli fotowoltaicznych oraz modernizacją energetyczną budynku Zespołu Szkół w Zadzimiu na kwotę 10 000 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice – wykonano montaż pomp ciepła w budynkach mieszkalnych i wymiana źródeł ciepła. Zadanie było realizowane przez gminę przy wkładzie własnym osób prywatnych. Zamontowano 16 pomp ciepła w jednorodzinnych budynkach mieszkalnych. Koszt montażu pomp ciepła wyniósł 1 321 268,21 zł. W gminie prowadzony był również punkt konsultacyjny programu priorytetowego „Czyste Powietrze", w ramach którego w okresie 2022-2023 mieszkańcy gminy złożyli

77 wniosków o dofinansowanie na wymianę źródeł ciepła (na paliwo stałe) na ekologiczne oraz przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych.

Gmina wiejska Zduny – dokonano wymiany źródła ogrzewania w 8 prywatnych budynkach mieszkalnych oraz w budynkach użyteczności publicznej (wraz z termomodernizacją) w budynkach szkół: Bąków i Zduny. Koszt realizacji zadania 5 065 728,00 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola – zadanie realizowane było przez właścicieli budynków przy udziale dofinansowania z programu „Czyste powietrze".

Gmina wiejska Żarnów dokonała wymiany kotłów na paliwo stałe poniżej 5 klasy w 2022 roku na: kocioł na pelet drzewny w ilości 6 szt. w miejscowościach Skórkowice, Niemojowice, Chełsty, Miedzna Murowana, Paszkowce, kotłów gazowych kondensacyjnych w ilości 7 szt. w miejscowościach Żarnów, Topolice, Niemojowice, pieca elektrycznego w ilości 1 szt. w miejscowości Żarnów, pompy ciepła powietrze/woda w ilości 1 szt. w miejscowości Sielec, modernizacja instalacji c.o. i c.w.u. w 6 budynkach w miejscowościach Żarnów, Chełsty, Topolice, Sielec, Niemojowice; Wymiana kotłów na paliwo stałe poniżej 5 klasy w 2023 r. na: kocioł na pelet drzewny o podwyższonym standardzie w ilości 3 szt. w miejscowościach Grębenice, Chełsty, Marcinków, kotłów gazowych kondensacyjnych w ilości 4 szt. w miejscowościach Żarnów, Topolice. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 230 971,01 zł, w 2023 r. – 99 612,59 zł.

Gmina wiejska Żychlin – realizacja zadania polegała na wykonaniu instalacji c.o. w budynkach komunalnych wielorodzinnych przy ul. 1go Maja 4,6,8 oraz Pl. 29 Listopada 13 w Żychlinie oraz przyłączeniu ich do sieci miejskiej c.o. Zamontowano 98 szt. zestawów instalacji fotowoltaicznych, 39 szt. zestawów instalacji solarnych oraz 35 szt. kotłów na pelet. Koszt realizacji zadania wyniósł 260 847,00 zł.

Powiat Bełchatowski dokonał wymiany źródła ciepła c.o. w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Łękawie. Przeprowadzono zapytanie ofertowe, którego przedmiotem był zakup, dostawa i montaż pieca na pelet w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Łękawie. Zadanie zakończone. Koszt realizacji zadania wyniósł 132 840,00 zł. Dodatkowo w powiecie odbyła się modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Augustynowie. Realizacja zadania polegała na wykonaniu instalacji ogrzewania podłogowego, montażu pompy ciepła, wykonaniu instalacji fotowoltaicznej o mocy 9,9 kWp (moduły 450 W – 22 sztuki). Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 692 418,75 zł.

Powiat Brzeziński dokonał wymiany źródła ciepła w budynku biurowym przy ulicy Marii Skłodowskiej-Curie 6. Budynek był podłączony do starej kotłowni olejowej przy

szpitalu. Zainstalowano nowoczesny kocioł gazowy. Koszt realizacji zadania wyniósł 78 032,89 zł.

Powiat Pajęczański dokonał zakupu i montażu paneli fotowoltaicznych oraz pompy ciepła na potrzeby Powiatowego Urzędu Pracy w Pajęcznie. Działanie miało na celu efektywne zmniejszenie emisji z niskosprawnych źródeł spalania paliw stałych poprzez ich wymianę. Celem projektu był montaż instalacji elektrycznej, c.o., jak również zakup i montaż paneli fotowoltaicznych o mocy całkowitej 18 KW wraz z magazynem wody dla ogrzewania budynku. Koszt realizacji zadania wyniósł 158 020,45 zł.

Powiat Piotrkowski wykonał węzeł ciepłowniczy wraz z instalacją centralnego ogrzewania na kwotę 328 862,07 zł.

Powiat Rawski realizował zadanie poprzez wydawanie decyzji administracyjnych: 25 wydanych pozwoleń na budowę na wymianę źródeł ciepła w 2022 r.; 26 wydanych pozwoleń na budowę na wymianę źródeł ciepła w 2023 r.; 122 zgłoszeń na budowę na wymianę źródeł ciepła w 2022 r.; 139 zgłoszeń na budowę na wymianę źródeł ciepła w 2023 r.

Powiat Sieradzki realizował inwestycję pn. „Termomodernizacja budynków powiatowego zespołu szkół w Warcie". W ramach inwestycji zaplanowano między innymi likwidację kotłowni węglowej wraz z towarzyszącymi jej instalacjami w obrębie pomieszczenia kotłowni, na kotłownię opalaną biomasą oraz wymianę instalacji c.o. w budynkach. Zaprojektowano układ dwóch kotłów na biomasę z podajnikami, pracujących w systemie kaskadowym o łącznej mocy grzewczej wynoszącej 300 kW. Źródła ciepła będą współpracować ze zbiornikiem buforowym o pojemności 5 000l. Dobrano dwa kotły o mocach odpowiednio 201 kW i 101 kW. Koszt projektu: 69 495,00 zł. W ramach inwestycji „Termomodernizacja budynków powiatowego zespołu szkół w Błaszkach wraz z zabudową loggi w budynku „B" i „C" zaplanowano między innymi kompleksową przebudowę i modernizację kotłowni węglowej na kotłownię z kotłem opalanym biomasą wraz z systemem magazynowania i podawania paliwa oraz wymianą instalacji c.o. Koszt projektu 69 495,00 zł.

Powiat Tomaszowski wykonał wymianę kotła węglowego na gazowy w Rodzinnym Domu Dziecka w Tomaszowie Mazowieckim na kwotę 31 745,45 zł. Dom Pomocy Społecznej Nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim został podłączono do miejskiej sieci c.o. Koszt realizacji zadania: 5 005,00 zł.

Powiat Zgierski wykonał w I LO w Głownie ul. Kościuszki 10 wymianę kotłowni węglowej na 2 kotły gazowe 170 kW i pompę ciepła 11,16 kW na kwotę 437 000,00 zł oraz w SOSW w Zgierzu ul. Parzęczewska 46 – montaż pompy ciepła o mocy 33,5 kW wraz z przebudową węzła cieplnego na kwotę 220 600,00 zł.

- **OKJP.2.2. Tworzenie systemów zachęt i wsparcia dla mieszkańców w celu wymiany i dalszej eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła (w szczególności dla mieszkańców zagrożonych ubóstwem energetycznym).**

  Gmina miejska Bełchatów – 2022 r. wypłacono dotację 54 inwestorom w wysokości po 5 000,00 zł dla 52 nieruchomości oraz 3 750,00 zł i 4 800,00 zł dla dwóch pozostałych inwestorów. Całkowity koszt w 2022 r. wyniósł 268 550,00 zł.

  Gmina miejska Kutno prowadzi coroczną dotację celową na modernizację systemów ogrzewania w budynkach na terenie Miasta Kutno. W 2022 r. wymieniono 48 „kopciuchów" na 35 kotłów gazowych, 6 pieców na pelet, 1 elektryczne, 6 pomp ciepła o łącznej wartości 144 000,00 zł. W 2023 r. wymieniono 31 „kopciuchów" na 29 kotłów gazowych, 2 pompy ciepła o łącznej wartości 92 300,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Zelów prowadziła działania informacyjne. Część mieszkańców miała możliwość przyłączenia swoich budynków do sieci gazowej, mieszkańcy są również informowani o możliwości uzyskania dofinansowań na termomodernizację budynków bądź wymianę nieefektywnych źródeł ciepła.

  Gmina miejska Głowno prowadziła dotacje celowe ze środków budżetu Gminy Miasta Głowno na budowę przyłączy gazowych albo na zakup kotłów na gaz ziemny. Koszty dofinansowania to 11 700,00 zł.

  Gmina miejska Inowłódz prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

  Gmina miejska Łask prowadziła w latach 2022-2023 punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste powietrze".

  Gmina miejska Pabianice realizowała programy: „Czyste Powietrze" i „Ciepłe Mieszkanie" poprzez wsparcie i zachęty mieszkańców do modernizacji, likwidacji lub wymiany konwencjonalnych źródeł ciepła.

  Gmina miejska Radomsko zgodnie z zawartym porozumieniem z WFOŚiGW w Łodzi realizowała program priorytetowy „Czyste powietrze". W urzędzie funkcjonuje gminny punkt konsultacyjno-informacyjny programu prowadzony przez Wydział Ochrony Środowiska Rolnictwa i Gospodarki Odpadami, który udziela mieszkańcom miasta Radomska informacji i merytorycznego wsparcia przy wypełnianiu wniosków na wymianę źródeł ciepła oraz na termomodernizację domów jednorodzinnych. W 2022 r. złożono za pośrednictwem Urzędu Miasta Radomska do WFOŚiGW 164 wnioski, natomiast w 2023 r. 255 wniosków mieszkańców miasta Radomska.

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka – funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny programu priorytetowego „Czyste Powietrze". Punkt obsługuje właścicieli budynków mieszkalnych jednorodzinnych pod kątem uzyskania dofinansowania na realizację prac związanych z wymianą źródeł ciepła na niskoemisyjne oraz przeprowadzenie prac

termomodernizacyjnych w tych budynkach. Dodatkowo w 2023 r. dla budynków wielorodzinnych miasto podpisało umowę z WFOŚiGW w Łodzi i obsługuje program Ciepłe Mieszkanie, na podstawie którego istnieje możliwość uzyskania dofinansowania na wymianę indywidualnych źródeł ciepła.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – Tomaszowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. partycypuje koszty w kosztach wymiany źródła ciepła w lokalach mieszkalnych. Jednocześnie dostosowano kominy na koszt spółki.

Gmina miejska Zduńska Wola realizuje corocznie zadanie zgodnie z regulaminem podjętym uchwałą nr XVIII/323/20 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu określającego zasady udzielania dotacji celowych na dofinansowanie wymiany pieców węglowych na ekologiczne źródła ogrzewania, tryb postępowania w sprawie ich udzielania i sposób ich rozliczania (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 805, z 2022 r. poz. 438 oraz z 2024 r. poz. 274).

Gmina miejska Zgierz, na podstawie porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny w ramach programu „Czyste Powietrze". W punkcie mieszkańcy Zgierza mogą uzyskać informację o możliwości pozyskania dofinansowania do wymiany źródła ciepła oraz pomoc w złożeniu wniosku o dofinansowanie i rozliczenie przyznanej dotacji. W okresie od czerwca 2021 r. do grudnia 2022 r. w urzędzie udzielono pomocy przy wypełnieniu i złożeniu około 211 wniosków o dofinansowanie i 108 wniosków o płatność, a WFOŚiGW w Łodzi przekazał 36 827,94 zł. W 2023 r. w urzędzie udzielono pomocy przy wypełnieniu i złożeniu około 224 wniosków o dofinansowanie i 124 wniosków o płatność, a WFOŚiGW w Łodzi przekazał Gminie Miasto Zgierz kwotę 67 295,00 zł na realizację zadań wynikających z ww. porozumienia. Gmina Miasto Zgierz pozyskała dofinansowanie na realizację programu „Ciepłe mieszkanie" na podstawie umowy z WFOŚiGW w Łodzi. W lipcu 2023 r. ogłoszono nabór wniosków o dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła oraz podniesienie efektywności energetycznej lokali w zabudowie wielolokalowej. Nabór wniosków trwa do 30.06.2025 r. W 2023 r. jedynie 4 właścicieli lokali złożyło wniosek o dofinansowanie.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Bolimów prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze", który przeznaczył na realizację zadania 56 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia zajęła się zbieraniem wniosków (zgromadzono blisko 200 wniosków) od mieszkańców na montaż pomp ciepła, paneli fotowoltaicznych

z magazynem energii oraz wymiany pieca na piec na pelet w celu pozyskania dotacji z UMWŁ.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice podjęła uchwałę nr LII/301/22 z dnia 18 lutego 2022 r. w sprawie „Regulaminu udzielania dotacji celowej na modernizację systemów ogrzewania, ograniczającą emisję zanieczyszczeń, w budynkach i lokalach mieszkalnych na terenie Gminy Krośniewice". W 2022 r. dotację otrzymało 38 wnioskodawców na kwotę 114 000,00 zł, a w 2023 r. 16 wnioskodawców na kwotę 48 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki udzieliła informacji oraz konsultacji dotyczących programu „Czyste Powietrze" i możliwościach skorzystania z dofinansowania na wymianę źródeł ciepła i termomodernizację budynków. Udzielano także pomocy w wypełnianiu wniosków. W okresie od 01.01.2022 r. do 31.12.2022 r. złożono za pośrednictwem gminy 70 wniosków oraz udzielono około 400 konsultacji (w tym telefonicznych), natomiast od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. złożono za pośrednictwem gminy 106 wniosków oraz udzielono 242 konsultacji (w tym telefonicznych).

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk na podstawie uchwały nr XLIX/377/22 Rady Miejskiej z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu gminy na wymianę nieekologicznego systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na efektywne energetycznie źródło ciepła w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń w budynkach i lokalach na terenie Gminy Lutomiersk, udzielane są dotacje celowe na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska z przeznaczeniem na zmianę systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na ogrzewanie proekologiczne. W latach 2022-2023 w budżecie Gminy Lutomiersk zostało wyodrębnione na ten cel 200 000,00 zł. Do kancelarii Urzędu Miasta i Gminy Lutomiersk wpłynęły łącznie 43 wnioski z czego 37 zostało rozpatrzonych pozytywnie. Mieszkańcy gminy, którzy zlikwidowali stare kotły węglowe otrzymali dotację w łącznej wysokości 109 565,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. w związku z uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie nr XXII/242/2020 z dnia 28 sierpnia 2020 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Opoczno na realizację zadań obejmujących wymianę źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych, ogłosiła III nabór wniosków w okresie od 01.03.2022 r. do 31.03.2022 r. Wnioski mogły składać osoby fizyczne zainteresowane otrzymaniem dotacji z budżetu Gminy Opoczno na wymianę źródeł ciepła w budynkach i lokalach mieszkalnych z ogrzewania zasilanego paliwem stałym (np. węgiel, ekogroszek) na ogrzewanie ekolofgiczne, wykorzystując jako źródło ogrzewania: podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej, kocioł gazowy, pompy ciepła,

ogrzewanie elektryczne, kotły na biomasę, pelet spełniające parametry normy PN EN 303-5: 2012 5 klasy. Wysokość dotacji wynosiła 80% kosztów przedsięwzięcia, ale nie więcej niż 5 000,00 zł. W 2023 r. burmistrz ogłosił IV nabór wniosków w okresie od 03.02.2023 r. do 03.03.2023 r. na tych samych zasadach co w roku 2022. Dodatkowo Gmina Opoczno w ramach podpisanego porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Punkt rozpoczął działalność od 6 lipca 2021 roku.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno – odbywały się cykliczne spotkania informacyjne dotyczące programu „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Poddębicach podejmowała działania informacyjne i uświadamiała mieszkańców gminy o potrzebie wymiany źródeł ciepła, informowała o możliwości skorzystania z programu „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz propagowała program „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Rzgowie Radą Miejską przyjęła uchwałę nr XLVI/462/2022 w dniu 30.03.2022 r., w sprawie przyjęcia zasad udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Rzgów na dofinansowanie do modernizacji systemów ogrzewania, ograniczającą emisję zanieczyszczeń w budynkach na terenie Gminy Rzgów. Zakończenie przyznawania dotacji celowej nastąpiło 30.11.2022 r. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego dnia 28.04.2022 r., poz. 2312. Celem dofinansowania było ograniczenie emisji zanieczyszczeń na terenie Gminy Rzgów, w szczególności pyłowych, z pieców kaflowych, kominków oraz niskowydajnych, nieekologicznych kotłów węglowych. Dotacja była udzielana na wymianę starych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Rzgów, polegającą na likwidacji starego źródła ciepła lub wszystkich starych źródeł ciepła i trwałym jego zastąpieniu przez nowe źródło ciepła, tj.: kocioł węglowy spełniający parametry normy PN EN 303-5:2012 5 klasy i wymogi ekoprojektu. Gmina Rzgów 31.12.2020 r. podpisała porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację programu „Czyste Powietrze". Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Po podpisaniu porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi w Urzędzie Miejskim w Rzgowie w Referacie Ochrony Środowiska rozpoczął funkcjonowanie punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Rezultatem utworzenia dotacji celowej oraz funkcjonowania punktu konsultacyjno-informacyjnego było zmniejszenie liczby nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe oraz wzrost liczby efektywnych energetycznie budynków tj. budynków po przeprowadzonej termomodernizacji na terenie gminy Rzgów. W konsekwencji

nastąpiła poprawa jakości powietrza. W przypadku dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Rzgów mieszkańcy po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku otrzymywali po 8 000,00 zł dofinansowania na wymianę starego nieefektywnego źródła ciepła. W ramach programu „Czyste Powietrze" koszty wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji budynków oraz montażu instalacji fotowoltaicznych częściowo pokrywał NFOŚiGW. Pozostałe koszty po odliczeniu dotacji otrzymanej od NFOŚiGW pokrywali mieszkańcy gminy Rzgów.

Gmina miejsko-wiejska Stryków przyjęła „Regulamin udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Stryków na wymianę dotychczasowego nieekologicznego źródła ciepła opartego na paliwie stałym, na nowe ekologiczne źródło ciepła w celu ograniczenia niskiej emisji na terenie Gminy Stryków" uchwałą nr XLVI/429/2021 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 30 grudnia 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 24 stycznia 2022 r., poz. 464) zmienioną uchwałą nr XLVIII/439/2022 Rady Miejskiej w Strykowie z dnia 27 stycznia 2022 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 9 lutego 2022 r.)

Gmina miejsko-wiejska Sulejów prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny w ramach programu „Czyste Powietrze". Zrealizowano 5 spotkań dot. programu priorytetowego z mieszkańcami gminy, dystrybuowano ulotki, zakupiono materiały promocyjne, zamieszczano artykuły w pasie. Koszty realizacji zadania wyniosły 11 331,42 zł.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów organizowała spotkania z mieszkańcami w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze", prezentowano materiały informacyjne w lokalnych mediach, na stronach internetowych, w gazecie lokalnej.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz udzielała dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Wolbórz na zadania służące ochronie powietrza polegające na trwałej likwidacji ogrzewania węglowego i zastąpienie go ekologicznym źródłem ogrzewania. Na ten cel w 2022 r. wydatkowano 30 000,00 zł, a w 2023 r. 65 000,00 zł.

Gmina wiejska Bełchatów przyjęła uchwałę nr L/419/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 21.06.2022r. dotyczącą dofinansowania ze środków budżetu Gminy Bełchatów zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie Gminy Bełchatów na rok 2022 i uchwałę nr LIII/474/2022 Rady Gminy Bełchatów z dnia 28.10.2022r. dotyczącą dofinansowania ze środków budżetu Gminy Bełchatów zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisje zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie Gminy Bełchatów – edycja II na rok 2023. Pozyskano dofinansowanie w ramach Projektu pn.: „Odnawialne Źródła Energii w Gminie Bełchatów – edycja II" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Oś priorytetowa IV Gospodarka

Niskoemisyjna, Działanie IV.1 Odnawialne źródła energii, Poddziałanie IV.1.2 Odnawialne źródła energii w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Do działań, które Gmina Bełchatów podjęła w celu wymiany i dalszej eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła należało: przesłanie indywidualnych wiadomości sms z informacją o rozpoczęciu dofinansowania, zamieszczenie informacji na Stronie internetowej Gminy Bełchatów, zamieszczenie informacji na Facebooku Gminy Bełchatów. Na terenie Gminy Bełchatów został uruchomiony punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze", który ma na celu zachęcenie mieszkańców do wymiany i eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła. Rezultatem ww. działań jest bardzo duża liczba złożonych wniosków w ramach programów gminnych oraz w ramach programu „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Będków rozpowszechniała informacje o programie „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Buczek prowadziła pomoc przy składaniu wniosków w programie priorytetowym „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Czarnocin prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Pomoc dla mieszkańców gminy w uzyskaniu dofinansowania z programu od początku działania do końca 2023 r. polegała na wymianie na terenie gminy 76 szt. nieefektywnych źródeł ciepła w kwocie wypłaconych dotacji – 1 179 977,40 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Drużbice prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Gidle ogłosiła nabór na wymianę nieefektywnego źródła ciepła na pompy ciepła lub piece na pelet. Dodatkowo mieszkańcy mogli składać deklaracje na montaż paneli fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych. Wkład mieszkańca to tylko 15% wartości deklarowanej instalacji. Pozostała kwota planowana jest z dofinansowania FEŁ na lata 2021-2027 Działanie FELD.02.05 Odnawialne źródła energii. Gmina prowadzi pomoc przy wypełnianiu wniosków w ramach programu „Czyste Powietrze". Planowany koszt całkowity zadania to ponad 14 mln zł z czego 85% to planowana dotacja. W ramach programu „Czyste Powietrze" Gmina od początku trwania programu do dnia 31.12.2023 r. złożyła 216 wniosków o dofinansowanie. Na podstawie tych wniosków zostało zawartych 179 umów, zrealizowano 87 przedsięwzięć. Kwota wypłaconych dotacji to 1 520 009,28 zł.

Gmina wiejska Gorzkowice prowadziła bezpłatną pomoc w składaniu wniosków o dofinasowanie wymiany nieekologicznych źródeł ciepła w ramach prowadzenia punktu konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze" oraz pomoc w rozliczaniu otrzymanego dofinasowania.

Gmina wiejska Kleszczów realizowała program dofinansowania do zakupu i montażu urządzeń ograniczających emisję zanieczyszczeń w budynkach położonych na terenie Gminy Kleszczów. Program jest realizowany w oparciu o Uchwałę nr XLIV/442/2018 Rady Gminy Kleszczów z dnia 25 maja 2018 r (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2023 r. poz. 6072, poz. 10006, z 2024 poz. 2477). W 2022 r. koszty realizacji wyniosły – 11 825 229,77 zł a w 2023 r. – 2 164 987,75 zł.

Gmina wiejska Klonowa w 2019 r. podpisała z WFOŚiGW w Łodzi porozumienie w sprawie utworzenia Gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze". W powyższym punkcie udzielana jest pomoc w składaniu wniosków o dotację na wymianę źródła ciepła, termomodernizację itp.

Gmina wiejska Kodrąb uruchomiła gminny punkt konsultacyjno-informacyjny w celu realizacji programu priorytetowego „Czyste powietrze". W rezultacie przyczyniło się to do większej liczby złożonych wniosków o dofinansowanie.

Gmina wiejska Ksawerów zamieściła informację w sprawie programu „Czyste Powietrze" na stronie gminy.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie dała możliwość skorzystania mieszkańcom z dofinansowania do wymiany na nowe ekologiczne źródła ciepła. (Uchwała w sprawie zmiany uchwały nr XXX/209/18 Rady Gminy Lipce Reymontowskie z dnia 27 czerwca 2018 roku). W latach 2022 i 2023, 17 gospodarstw domowych skorzystało z dofinansowania. Mieszkańcy wnioskujący o dofinansowanie wymiany źródła ciepła mają możliwość uzyskać maksymalnie 2 500,00 zł.

Gmina wiejska Ładzice przy współpracy z WFOŚiGW w Łodzi prowadziła gminny punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze".

Gmina wiejska Łanięta prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze", w ramach którego pracownicy urzędu promują program. Koszt realizacji zadania wyniósł 21 441,66 zł.

Gmina Łubnice współpracuje z WFOŚiGW w Łodzi w zakresie prowadzenia punktu informacyjno-konsultacyjnego „Czyste Powietrze". W ramach tego punktu prowadzono spotkania z mieszkańcami, które miały na celu przedstawienie programu oraz podniesienie świadomości ekologicznej związanej z poprawą atmosfery i jakości powietrza.

Gmina wiejska Łyszkowice – w latach 2022-2023 z dofinansowania skorzystało 30 mieszkańców otrzymując dotację w wysokości 119 365,92 zł.

Gmina wiejska Maków prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze" obsługujący mieszkańców, którzy chcą wymienić źródło ciepła i skorzystać z dotacji. W 2022 r. udzielono dofinansowania na kwotę 6 386,40 zł, a w 2023 r. 35 307,79 zł.

Gmina wiejska Masłowice ogłosiła nabór na realizację projektu pn.: „Budowa instalacji OZE na terenie Gminy Masłowice". Na realizację projektu Gmina Masłowice ubiega się o fundusze zewnętrzne, w ramach programu regionalnego FEŁ na lata 2021–2027 realizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego. W ramach naboru przewiduje się wsparcie 150 lokalizacji na terenie gminy w zakresie: instalacji fotowoltaicznych (o mocy maksymalnej do 9,9 kWp w zależności od możliwości montażu i zapotrzebowania danego gospodarstwa domowego) wraz magazynem energii, powietrznych pomp ciepła. Osoby zainteresowane deklarowały pokrycie wkładu własnego zgodnie z regulaminem naboru ok. 15% kosztów kwalifikowanych zakupu i montażu instalacji oraz niezbędnych kosztów niekwalifikowanych. Wniosek jest w trakcie rozpatrywania.

Gmina wiejska Mniszków prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze, gdzie mieszkańcy mogą składać wnioski, a także uzyskać informacje odnośnie programu.

Gmina wiejska Moszczenica prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjny, którego przeszkolony pracownik udziela mieszkańcom bezpłatnych porad o możliwościach uzyskania dofinansowania, a także pomaga w przygotowaniu i złożeniu wniosku o dofinansowanie oraz wniosku o płatność rozliczającego inwestycję. W celu promocji likwidacji nieefektywnych źródeł ciepła i wymiany ich na niskoemisyjne, ekologiczne rozprowadza się wśród mieszkańców gminy gadżety promocyjne, emituje się spoty reklamowe w radio oraz zamieszcza ogłoszenia w prasie lokalnej.

Gmina wiejska Nieborów prowadzi punkt konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze", którego działanie opiera się na pomocy w uzyskaniu dofinansowania do wymiany źródeł ciepła i do termomodernizacji w budynkach mieszkalnych. W latach 2022-2023 złożono 106 wniosków o przyznanie dofinansowania.

Gmina wiejska Nowa Brzeźnica utworzyła punkt konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze", który umożliwił złożenie mieszkańcom gminy wniosków o dofinasowanie na wymianę źródeł ciepła i prace termomodernizacyjne. Koszt realizacji zadania to 35 000,00 zł.

Gmina wiejska Oporów przeprowadziła promocję projektu „Odnawialne źródła Energii na terenie gminy Bedlno i Oporów".

Gmina wiejska Pątnów prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”.

Gmina wiejska Radomsko prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”.

Gmina wiejska Rozprza za pomocą punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze” złożyła 43 szt. wniosków dla beneficjentów.

Gmina wiejska Rusiec zrealizowała działanie „Odnawialne źródła energii elektrycznej” na kwotę 490 793,28 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca zorganizowała spotkania z mieszkańcami, które przyczyniły się do zwiększenia świadomości.

Gmina wiejska Siemkowice prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”.

Gmina wiejska Sieradz zorganizowała spotkania dla mieszkańców w ramach porozumienia zwartego z WFOŚiGW w Łodzi informujące o możliwościach skorzystania z dotacji na wymianę źródła ciepła, termomodernizacji i wymiany stolarki drzwiowej i okiennej.

Gmina wiejska Skierniewice realizowała dofinansowanie do wymiany starych piecy na piece na pelet.

Gmina wiejska Słupia rozpowszechniała informacje o programie „Czyste Powietrze”.

Gmina wiejska Strzelce prowadziła spotkania edukacyjne promujące program „Czyste Powietrze”. W roku 2022 zrealizowano 3 takie spotkania.

Gmina wiejska Witonia prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”. Na podstawie wniosków złożonych za pośrednictwem gminy zostało wymienionych 30 źródeł ciepła na niskoemisyjne.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska udzieliła dotacji celowych na wymianę źródła ogrzewania z budżetu gminy. Informacje o możliwości dofinansowania do wymiany źródła ciepła zamieszczano na stronie gminy oraz w lokalnych gazetach i portalach społecznościowych.

Gmina wiejska Zapolice zawarła Porozumienie z WFOŚiGW w Łodzi w celu wspólnej realizacji programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. W ramach Porozumienia Gmina udzielała informacji o programie osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie, zapewniała wsparcie wnioskodawców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność oraz przekazywała je do WFOŚiGW w Łodzi. Koszt realizacji zadania wyniósł 17 547,81 zł.

Gmina wiejska Zapolice promowała program „Czyste Powietrze” poprzez przekazywanie informacji nt. programu „metodą od domu do domu” mając na celu

ograniczanie emisji do powietrza, oraz uświadomienie mieszkańcom wpływu człowieka na otaczające dobra (np. powietrze).

Gmina Wiejska Żarnów utworzyła na terenie gminy punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze". Działanie jest realizowane systematycznie i w latach 2022-2023. WFOŚiGW w Łodzi zawarł porozumienia z samorządami gminnymi w sprawie realizacji programu priorytetowego „Czyste Powietrze". Do zadań i obowiązków gmin, które mają podpisane porozumienie z WFOŚiGW w Łodzi, należało m.in.:

- udzielanie informacji o Programie osobom zainteresowanym złożeniem wniosku o dofinansowanie,
- wsparcie Wnioskodawców w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność, w tym pod kątem spełnienia wymagań określonych w Programie,
- przekazywanie do WFOŚiGW w Łodzi wniosków o dofinansowanie, składanych przez Wnioskodawców w gminie.

W ramach udostępnionych środków z NFOŚiGW, WFOŚiGW w Łodzi dokonał w okresie objętym raportem wypłaty dla gmin z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań związanych z realizacją przedsięwzięć dofinansowanych w formie dotacji w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze" oraz tworzeniem warunków do wdrażania tego programu (za wydane zaświadczenia i złożone wnioski) kwoty w łącznej wysokości w 2022 r. – 567 500,00 zł, a w 2023 r. – 626 150,00 zł. WFOŚiGW w Łodzi przekazał gminom 2 029 493,68 zł, a w 2023 r. 2 965 985,35 zł na pokrycie kosztów związanych z prowadzeniem punktu konsultacyjno-informacyjnego. Ponadto w 2023 r. najbardziej aktywne gminy otrzymały dodatkowe finansowanie w kwocie 627 726,09 zł. Całość realizacji programu priorytetowego „Czyste Powietrze" w 2022 r. to 14 103 zawartych umów o dofinansowanie na łączną kwotę 295 437 926,98 zł (w tym 1 924 umowy na podstawie decyzji podjętych w 2021 r. na kwotę 27 742 162,14 zł). W 2023 r. realizacja ww. programu to 13 850 zawartych umów o na łączną kwotę 674 378 414,70 zł (w tym 471 umów na podstawie decyzji podjętych w 2022 r. na kwotę 9 945 021,00 zł).

- **OKJP.2.3. Prowadzenie specjalistycznego doradztwa energetycznego na poziomie gminnym (m.in. przez ekodoradców).**

  Jak wynika ze sprawozdania WFOŚiGW w Łodzi na 177 gmin województwa łódzkiego, 119 w 2022 r. i 120 w 2023 r. jednostki samorządu terytorialnego w ofercie skierowanej do mieszkańców zaproponowało możliwość skorzystania z pomocy ekodoradców. Osoby te pełniły rolę doradców w zakresie kompetencji środowiskowych, głównie

w formie punktu informacyjno-konsultacyjnego programu priorytetowego „Czyste Powietrze”.

- **OKJP.2.4. Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej.**

  Gmina miejska Głowno aktualizowała bazę CEEB.

  Gmina miejska Inowłódz przeprowadziła inwentaryzację źródeł niskiej emisji ogrzewania lokali mieszkalnych CEEB.

  Gmina miejska Jeżów prowadziła ewidencję pieców.

  Gmina miejska Kutno w latach 2022-2023 do CEEB wprowadziła 7 976 deklaracji w 2023 r. – skontrolowano 157 nieruchomości.

  Gmina miejska Łask od 1 lipca 2021 r. na podstawie składanych deklaracji wprowadzała dane CEEB – wprowadzono ponad 5 000 deklaracji.

  Gmina miejska Ozorków na bieżąco aktualizowała CEEB.

  Gmina miejska Pabianice prowadziła inwentaryzacje źródeł niskiej emisji przez Referat Programów Priorytetowych UM Pabianice za pomocą CEEB na podstawie złożonych deklaracji. Liczba złożonych deklaracji na dzień 17.05.2024 - 9 771 szt. Na chwilę obecną w systemie ZONE nie ma możliwości podziału czasowego złożonych deklaracji.

  Gmina miejska Radomsko wprowadzała się bieżące deklaracji CEEB o posiadanych źródłach ciepła do systemu ZONE.

  Gmina miejska Sieradz na bieżąco wprowadzała dane dot. źródeł ciepła i źródeł spalania paliw oraz listy budynków do systemu CEEB.

  Gmina miejska Skierniewice na bieżąco prowadziła inwentaryzację źródeł ciepła i spalania paliw CEEB. W latach 2022-2023 w ramach wywiadów środowiskowych sprawdzano zadeklarowane źródła ciepła.

  Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – TTBS sp. z o.o. wykonało inwentaryzację źródeł ciepła w zarządzanym zasobie mieszkaniowym wraz ze zgłoszeniem do CEEB.

  Gmina miejska Wieruszów nie kontroluje źródeł niskiej emisji. Prowadzi wykaz źródeł emisji ogrzewania lokali mieszkalnych, który zamieszczony jest w CEEB.

  Gmina miejska Zduńska Wola prowadziła ewidencję zgodnie z CEEB w ramach Zintegrowanego Systemu Ograniczania Niskiej Emisji.

  Gmina miejska Zgierz – w 2022 r. Straż Miejska w Zgierzu przeprowadziła 201 kontroli pod kątem spalania paliw stałych w piecach i kotłach. Próbki odpadu paleniskowego pobrano z 5 palenisk i przesłano do ekspertyzy. W 2023 r. Straż Miejska w Zgierzu przeprowadziła 224 kontroli w zakresie ochrony powietrza, dodatkowo wysłano do ekspertyzy laboratoryjnej dwie próbki odpadu paleniskowego.

Gmina miejsko-wiejskiej Aleksandrów Łódzki prowadziła inwentaryzację źródeł ciepła za pośrednictwem CEEB.

Gmina miejsko-wiejskiej Bolesławiec prowadziła CEEB w ramach ZONE.

Gmina miejsko-wiejskiej Bolimów prowadziła inwentaryzację źródeł niskiej emisji ogrzewania. Na bieżąco wprowadzane były zmiany w przypadku złożenia deklaracji zmieniającej. W 2023 r. przeprowadzono 35 kontroli (protokoły w ramach kontroli zainstalowania i uruchomienia instalacji ekologicznych źródła ciepła), a w 2022 r. – 20 kontroli źródeł ogrzewania.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice prowadziła bazę źródeł ciepła CEEB. Przyjęto 2 699 deklaracji dotyczących źródeł ciepła.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk dokonywała w ramach aktualizacji bazy CEEB wpisów i wprowadzała deklaracje, które zawierają informacje o rodzaju źródeł niskiej emisji.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno mobilizowała mieszkańców do obowiązkowego składania deklaracji o posiadanym źródle ogrzewania. Na dzień 10 listopada 2022 r. w CEEB zarejestrowanych było: formularz A (budynki i lokale mieszkalne) – 7 331 szt., formularz B (budynki i lokale niemieszkalne) – 478 szt. Stan na 31.10.2023 r. - formularz A - 8 281 szt., formularz B – 540 szt.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno prowadziła inwentaryzację w ramach wdrożenia systemu ZONE. Nie były prowadzone kontrole.

Gmina miejsko-wiejska Piątek na bieżąco aktualizowała CEEB.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice dokonywała kontroli źródeł niskiej emisji. Zostało przeprowadzonych 37 kontroli źródeł niskiej emisji.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów – mieszkańcy byli zobowiązani do składania deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw do bazy CEEB. Wg danych zawartych w bazie CEEB w latach 2022 - 2023 na terenie gminy Rzgów łącznie we wszystkich budynkach było zainstalowanych 1 237 ogrzewaczy elektrycznych, 292 pomp ciepła, 1 ciepło systemowe, 98 kotłów olejowych, 1 998 kotłów gazowych, 1 354 kotłów na paliwo stałe, 1 152 mieszkaniowych ogrzewaczy pomieszczeń (np. kominek, koza), 91 kolektorów słonecznych (paneli), 56 kolektorów słonecznych (instalacji), 312 paneli fotowoltaicznych, 14 instalacji fotowoltaicznych.

Gmina miejsko-wiejska Stryków przeprowadziła 41 kontroli (w 2022 r. – 20, w 2023 r. – 21) w zakresie przestrzegania zakazów spalania odpadów w paleniskach domowych oraz przestrzegania zapisów tzw. uchwały antysmogowej. Nie stwierdzono wykroczeń, nie skierowano żadnych wniosków do sądu, brak udzielonych mandatów, brak pouczeń.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów prowadziła inwentaryzację źródeł ciepła za pośrednictwem CEB.

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn aktualizowała CEEB.

Gmina wiejska Będków rejestrowała deklaracje o źródłach ciepła i spalania paliw do bazy CEEB.

Gmina wiejska Brójce na podstawie złożonych deklaracji wprowadzała i aktualizowała dane dotyczące źródeł ciepła do CEEB.

Gmina wiejska Brzeziny w latach 2022-2023 zinwentaryzowała ok. 1 800 szt. urządzeń w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków.

Gmina wiejska Buczek prowadziła inwentaryzację w ramach wdrożenia systemu ZONE.

Gmina wiejska Burzenin przeprowadziła audyt energetyczny Zespołu Szkół w Burzeninie przy ul. Sieradzkiej 11.

Gmina wiejska Czarnocin w 2022 r. skontrolowała 6 źródeł ciepła powodujących nadmierne zadymienie, a w 2023 r. dokonano 20 kontroli źródeł ciepła i podjęto 2 interwencje związane z zadymianiem.

Gmina wiejska Dalików przyjmowała i aktualizowała deklaracje wprowadzane do CEEB. Skontrolowano 20 źródeł niskiej emisji.

Gmina wiejska Gidle przeprowadziła ankietę dotyczącą inwentaryzacji źródeł niskiej emisji ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej.

Gmina wiejska Kleszczów w 2022 r. przeprowadziła 239 kontroli terenowych w budynkach mieszkalnych, a w 2023 r. – 22 kontrole terenowe w budynkach mieszkalnych. Nie wykazano nieprawidłowości.

Gmina wiejska Klonowa przyjmowała od mieszkańców deklaracje dotyczące źródeł ciepła i źródeł spalania paliw. W tym zakresie nie przeprowadzono kontroli.

Gmina wiejska Kodrąb na podstawie deklaracji dotyczących źródeł ciepła i źródeł spalania paliw złożonych przez właścicieli lub zarządców budynków zgromadziła w systemie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków dane dotyczące źródeł ciepła lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej. W latach 2022-2023 wprowadzono 1 912 deklaracji dotyczących budynków jednorodzinnych oraz 103 deklaracji dotyczących budynków i lokali niemieszkalnych. We wskazanym okresie nie były prowadzone kontrole źródeł niskiej emisji.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie w latach 2022-2023 w 17 gospodarstwach domowych skontrolowała źródło ciepła.

Gmina wiejska Lubochnia obsługiwała mieszkańców w związku ze składaniem, zmianą i wprowadzaniem deklaracji CEEB.

Gmina wiejska Ładzice na podstawie deklaracji mieszkańców prowadziła ewidencję w systemie ZONE. Obecnie w bazie znajduje się 1 910 deklaracji.

Gmina wiejska Łanięta aktualizowała CEEB.

Gmina wiejska Łubnice na podstawie złożonych deklaracji wprowadzała i aktualizowała dane dotyczące źródeł ciepła do CEEB.

Gmina wiejska Masłowice w 2022 r. kontynuowała inwentaryzację źródeł ciepła w utworzonej w 2021 r. CEEB. W 2022 r. złożono 1 283 deklaracji.

Gmina wiejska Pątnów aktualizowała Centralną Ewidencję Emisyjności Budynków.

Gmina wiejska Rusiec zrealizowała po 20 kontroli w 2022 r. i 2023 r. w ramach CEEB.

Gmina wiejska Rzeczyca skontrolowała 30 źródeł niskiej emisji, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina wiejska Skierniewice aktualizowała wpisy do CEEB.

Gmina wiejska Słupia wprowadzała deklaracje do systemu CEEB.

Gmina wiejska Wartkowice prowadziła aktualizację bazy CEEB.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska w 2022 r. przeprowadziła 91 kontroli budynków mieszkalnych a w 2023 r. – 47 kontroli budynków mieszkalnych.

Gmina wiejska Zapolice w oparciu o informacje pozyskiwane od właścicieli lub zarządców budynków w ramach utworzonej CEEB, na bieżąco aktualizowała informacje o użytkowanym źródle ciepła i źródłach spalania paliw.

Gmina wiejska Zduny przeprowadziła inwentaryzację w ramach utworzonej CEEB. Przeprowadzono w sumie 20 kontroli polegających na weryfikacji źródła ciepła, weryfikacji spalanego paliwa.

Gmina miejska-wiejska Zelów podjęła kontrole urządzeń grzewczych w zakresie zgodności z deklaracją oraz czy w kontrolowanych urządzeniach nie dochodzi do spalania odpadów pochodzących z gospodarstw domowych. W 2022 r. nie prowadzono kontroli urządzeń, w 2023 r. - 22 kontrole.

Gmina wiejska Zduńska Wola aktualizowała CEEB.

- **OKJP.2.5. Rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej.**

  Gmina miejska Bełchatów – w 2022 r. dzięki działaniom Spółki PEC wybudowano 9 149,60 mb sieci gazowej oraz 157 szt. przyłączy dla odbiorców indywidualnych. Na koniec 2022 r. 78% mieszkańców miasta Bełchatowa miała dostęp do sieci gazowniczej i mogła korzystać z tego alternatywnego źródła ogrzewania. W wyniku budowy i przebudowy sieci ciepłowniczej przez Spółkę PEC w ulicach i osiedlach mieszkaniowych zmodernizowano 2 368,09 mb sieci ciepłowniczej w wyniku przebudowy osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z likwidacją węzłów grupowych zmodernizowano 816,43 mb sieci i wybudowano 3 węzły cieplne indywidualne likwidując węzły grupowe. Całkowity koszt działań – 7 626 195,00 zł ze środków

własnych oraz dofinansowań z NFOŚiGW. W 2023 r. działania Spółki ciepłowniczej PEC w Bełchatowie przyczyniły się do budowy i przebudowy osiedlowej sieci ciepłowniczej wraz z likwidacją węzłów grupowych od komory K-33/1 do budynków ul. Norwida 2, Norwida 4, Gombrowicza 10, os. Przytorze w Bełchatowie (koszt: 749 000,00 zł netto – dotacja z NFOŚiGW i środki własne spółki), przebudowy osiedlowej sieci ciepłowniczej w rejonie ul. Wschodniej, Zielonej, Północnej w Bełchatowie (koszt 3 366 400,00 zł netto – dotacja z NFOŚiGW i środki własne spółki), przebudowy przyłącza ciepłowniczego do szkoły podstawowej nr 12 ul. Budryka (koszt: 453 700,00 zł netto – środki własne spółki), przebudowy sieci ciepłowniczej wzdłuż bloków os. Dolnośląskie 220 i 221 wraz z przyłączami do budynków (koszt: 223 900,00 zł netto – środki własne spółki), rozbudowy sieci i przyłączenia nowych odbiorców – 31 obiektów (koszt: 793 200,00 zł netto – środki własne spółki).

Gmina miejska Brzeziny – budowę sieci na terenie miasta prowadzi PSG w Łodzi. Jest to działanie trwające dopiero od 3 lat. Długość sieci na koniec 2023 r. wyniosła 8 302 m. Ilość przyłączy na koniec 2023 r. to 80 punktów.

Gmina miejska Jeżów – powstała sieć gazowa. Gmina nie uczestniczyła finansowo w inwestycji.

Gmina miejska Kutno – w 2022 r. wybudowano 2 480,60 mb sieci gazowej, wybudowano 344,60 m sieci ciepłowniczej oraz 2 węzły cieplne. Koszt sieci gazowniczej nie jest znany, pozostałe koszty wyniosły 768 086,80 zł. W 2023 r. wybudowano 1 397 mb sieci gazowej, 560 m sieci ciepłowniczej, 5 węzłów cieplnych, dokonano modernizacji 3 węzłów cieplnych, budowy ciepłowni geotermalnej (I etap – wykonanie odwiertu badawczego), rozbudowa kotłowni gazowej. Koszt sieci gazowniczej nie jest znany. Koszty sieci ciepłowniczej 1 641 700,00 zł.

Gmina miejska Ozorków – zadanie realizowane było przez PSG sp. z o.o.: budowa sieci gazowej wraz z przyłączami w ulicach: gen. Tadeusza Kościuszki, Listopadowej, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, ks. Stanisława Staszica, Wodnej, Józefa Wybickiego.

Gmina miejska Pabianice – odbyła się rozbudowa miejskiego systemu ciepłowniczego przez Zakład Energetyki Cieplnej sp. z o.o. w Pabianicach – podłączanie nowopowstających budynków oraz przyłączanie istniejących wraz z likwidacją lokalnych źródeł ciepła. Przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej nowopowstających budynków: w 2022 r. – Narutowicza 10/12, Popławska 44/54, 20 stycznia 70/72, Grabowa 41, św. Rocha 6. W 2023 r. – 3 Maja 1, Popławska 44/54, Smugowa 45, Smugowa 51, Warszawska 49, Warszawska 71, Piłsudskiego 11. Przyłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej istniejących budynków: w 2022 r. –

Moniuszki 8A, Cicha 34, Pułaskiego 17, Nawrockiego 24, Narutowicza 33, Wyszyńskiego 3A, Skłodowskiej 13/15. W 2023 r. – Bugaj 82, Bugaj 84, Sikorskiego 38/40, Jana Pawła II 89, Narcyza Gryzla 23A. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 4 193 243,50 zł.

Gmina miejska Radomsko zbudowała magistralę ciepłowniczą przy ulicach Jagiellońska-Krakowska-Stara Droga oraz wybudowano przyłącza ciepłownicze do budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 000 000,00 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka – trwała rozbudowa miejskiego systemu ciepłowniczego przez budowę przyłączy ciepłowniczych do budynku: mieszkalnego, usługowo-mieszkalnego oraz budynku użyteczności publicznej. Koszt zadania 253 435,50 zł.

Gmina miejska Skierniewice – w 2022 r. wykonano: budowę 219,1 m sieci cieplnej i modernizację 171,3 m sieci cieplnej z przyłączami, budowę 3 szt. nowych węzłów cieplnych, modernizację węzła grupowego nr 555 i budowę 4 szt. węzłów cieplnych, podłączenie 9 szt. nowych budynków do miejskiej sieci cieplnej z wybudowaniem sieci, przyłączy i węzłów cieplnych, legalizację 142 szt. urządzeń do pomiaru zużycia ciepła, zakończono budowę i uruchomiono wysokosprawną kogenerację o mocy 8 MW w cieple i 8 MW w prądzie o sprawności ogólnej nie mniejszej niż 86%, wyłączenie przez elektrociepłownię z eksploatacji 208,2 m sieci niskich parametrów, eksploatację i remonty systemu odsiarczania i odpylania spalin, budowę 5 059,84 m sieci gazowej; wykonanie 1630,72 m przyłączy gazowych (188 połączonych posesji), podłączenie do sieci ciepłowniczej 2 budynków i 3 lokali ZGM. W 2023 r.: budowa 427,7 m sieci cieplnej z przyłączami, 4 szt. nowych węzłów cieplnych, podłączenie 6 szt. nowych budynków do miejskiej sieci cieplnej, budowa 1 315 m nowych gazociągów oraz 754 m przyłączy gazowych (93 podłączone posesje), podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej 2 lokali ZGM. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 34 867 472,77 zł, w 2023 r. – 814 638,17 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – w 2023 r. Spółdzielnia Mieszkaniowa „PRZODOWNIK" wykonała przyłącze ciepłownicze do węzła zasilającego dwa budynki mieszkalne wielorodzinne Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Ks. Skorupki 1/3. Koszt zadania 14 863,40 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola – była prowadzona systematyczna rozbudowa sieci ciepłowniczej i przyłączy ciepłowniczych. W 2023 r. rozbudowano system ciepłowniczy o 555,2 mb przyłączy, w tym 271,62 mb w technologii rur preizolowanych podwójnych oraz 367,09 mb sieci, w tym 361,32 mb w technologii rur podwójnych. W 2022 r. rozbudowano system ciepłowniczy o 1077,56 mb przyłączy, w tym 636,95 mb

w technologii rur podwójnych oraz 254,25 mb sieci, w tym 96,76 w technologii rur podwójnych. Na osiedlu Karsznice wybudowano 81,90 mb przyłączy w technologii rur podwójnych. W 2022 r. PSG sp. z o. o. na terenie miasta Zduńska Wola wybudowała łącznie około 11 860 m gazociągu, m.in. na ulicy: Łódzka, Borowa, Konwaliowa, Świerkowa, Jodłowa, Łaska, Lawendowa, Dąbrowskiego, Piekarska, Gołębia, Lipowa, Chopina, Spacerowa, Notecka, Południowa, Torowa, Żeromskiego, Nowy Świat, Brzozowa, Szpakowa, Laskowa, Juliusza, Złota, Kościelna, Odrzańska, Wspólna, Nowy Świat, Tymienicka, Obywatelska, Polna, Piotra Skargi, Kołłątaja, Wodna, Wyszyńskiego. Koszty realizacji zadania w 2023 r. sieci ciepłowniczej 379 306,71 zł; przyłącza ciepłownicze – 564 501,51 zł, w 2022 r sieci ciepłowniczej – 336 664,95 przyłącza ciepłownicze 590 162,38 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów nie ma sieci gazowej. Zostały wydane 3 decyzje celu publicznego na budowę gazociągu w gminie Bolimów i 1 pozwolenie na budowę gazociągu w gminie Bolimów. Sieć gazowa – nie, sieć ciepłownicza – tak.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki – w 2022 r. wykonano budowę przyłącza cieplnego dla budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Kilińskiego 64-68. Wartość zadania 45 300,00 zł netto. W 2023 r. wykonano budowę przyłącza cieplnego dla potrzeb budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Łódzkiej 25. Wartość zadania 160 000 zł netto, w tym 131 000,00 zł pożyczka z WFOŚiGW w Łodzi. Wykonano modernizację kotłowni w Przedszkolu nr 3 przy ul. Lutomierskiej 4. Wartość zadania 105 000,00 zł netto.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno przeprowadziła rozwój sieci gazowej i ciepłowniczej. W 2023 r. przyrost sieci wyniósł 1 682 m (średniego ciśnienia), stan na dzień 31.12.2023 r. – 7 497 m (wysokiego ciśnienia i średniego ciśnienia); przyłącza – 9 szt./86 m, stan na dzień 31.12.2023 r. – 48 szt./751 m. Miasto Opoczno – gazociągi – przyrost w 2023 r. – 3 466 m (średniego ciśnienia i niskiego ciśnienia), stan na dzień 31.12.2023 r. – 55 540 m (wysokiego ciśnienia, średniego ciśnienia i niskiego ciśnienia); przyłącza – przyrost w 2023 r. – 74 szt./543 m, stan na dzień – 1234 szt./15 008 m.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków – wybudowano sieć gazową z przyłączami na większej części miasta Osjaków. Inwestor PSG. Urząd nie dysponuje danymi w zakresie długości sieci i ilości przyłączy.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno – sieć gazowa wybudowana w latach wcześniejszych nie była rozbudowywana w większym zakresie niż 1 km, co dało możliwość realizacji nowych przyłączy na osiedlu domów jednorodzinnych. Miejska sieć ciepłownicza nie była rozbudowywana.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice realizowała podłączanie domów jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz użyteczności publicznej do sieci geotermalnej. Rozwój sieci gazowej – stan na koniec 2022 r. – 984 nieruchomości przyłączone do sieci gazowej, a na koniec 2023 r. łącznie 1 005 nieruchomości.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów – nie ma przesyłowych gazociągów wysokiego ciśnienia oraz innych urządzeń którymi zarządza krajowy Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A. Regionalna dystrybucyjna sieć gazowa zarządzana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi. Zaopatrzenie Gminy Rzgów w gaz realizowane jest częściowo z sieci przewodowej oraz w oparciu o butle napełniane gazem płynnym. Odbiorcy gazu na terenie gminy zasilani są z sieci gazowej średniego ciśnienia oraz trzech magistrali wysokiego ciśnienia. Do gazociągów wysokiego ciśnienia należą magistrale: Piotrków – Konstantyna – Łódź DN 400, Pabianice – Rzgów DN 250, DN 300 oraz Rzgów – Konstantyna DN 300, DN 200, DN 300. Dostarczanie gazu do odbiorców oraz inwestycje przyłączeniowe realizowane są na podstawie zawieranych umów na sprzedaż gazu. Realizacja przyłączeń do sieci gazowej dokonywana jest przez Polską Spółkę Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Łodzi. Gmina Rzgów, jako jednostka samorządu terytorialnego ma bardzo ograniczone możliwości zaopatrzenia potrzeb swoich mieszkańców z własnych źródeł. Podstawowe kierunki działań gminy w zakresie zaopatrzenia w paliwa gazowe to monitoring zapotrzebowania na inwestycje rozbudowy sieci gazowej, wspieranie działań w kierunku rozbudowy infrastruktury gazowniczej. PSG sp. z o.o. realizuje na terenie gminy zarówno zadania rozwojowe związane z rozbudową sieci gazowej z przyłączami, jak i przyłączenia indywidualnych odbiorców. Modernizacja infrastruktury gazowej wynika z bieżących potrzeb Operatora sieci, a także zainteresowania potencjalnych odbiorców paliwa gazowego. Aktualnie prowadzona jest rozbudowa „Gazowej Obwodnicy Łodzi". Na terenie gminy Rzgów nie funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania. Na terenie gminy nie wybudowano i nie przewiduje się budowy zbiorczych systemów ciepłowniczych. Brak również planowych inwestycji polegających na budowie nowych większych kotłowni obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty. Obecnie na terenie Gminy Rzgów potrzeby cieplne pokrywane są za pomocą źródeł indywidualnych, tj. instalacji domowych oraz kotłowni lokalnych obsługujących zabudowę mieszkaniową, obiekty użyteczności publicznej oraz podmioty gospodarcze. Zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki cieplnej w obszarze gminy polegają głównie na zachęcaniu mieszkańców do modernizacji budynków i wymiany źródeł ciepła. Liczbę wymian źródeł ciepła przedstawiono w pkt 5 niniejszej ankiety. Koszt realizacji przyłącza do sieci gazowej

mieszkańcy pokrywają indywidualnie, ewentualnie częściowo poprzez dotację udzielaną przez NFOŚiGW w ramach programu „Czyste Powietrze”. Koszt wymiany źródeł ciepła na efektywniejsze mieszkańcy pokrywają indywidualnie, ewentualnie częściowo poprzez dotację celową ze środków budżetu Gminy Rzgów lub dofinansowanie otrzymane od NFOŚiGW w ramach programu „Czyste Powietrze”.

Gmina miejsko-wiejska Stryków wprowadziła w dokumentach planistycznych opracowanych w latach 2022-2023 ustalenia w zakresie zaopatrzenia w gaz i systemu gazowniczego oraz zaopatrzenia w ciepło.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń – prywatne spółki: gazowa i cieplna, wykonały łącznie: 74 przyłącza gazowe, sieć gazową o długości 888 m, 18 przyłączy cieplnych i 544 m sieci ciepłowniczej.

Gmina wiejska Buczek – sieć gazowa jest stopniowo rozciągana na terenie gminy.

Gmina wiejska Czarnocin trwała budowa pierwszej w gminie nitki sieci gazowej w miejscowościach: Rzepki, Czarnocin i Biskupia Wola.

Gmina wiejska Daszyna posiada rozbudowaną sieć gazową oraz sieć ciepłowniczą w miejscowości Daszyna i Mazew. Do sieci gazowej są na bieżąco podłączani chętni właściciele posesji.

Gmina wiejska Dłutów – zadanie realizowane jest przez PSG Łódź - Budowa głównej nitki gazociągu.

Gmina wiejska Kleszczów rozbudowała infrastrukturę gazową celem zapewnienia podłączenia do sieci gazowej w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych. Koszt realizacji zadania wyniósł 112 000,00 zł.

Gmina wiejska Maków wydała 2 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na budowę gazociągu średniego ciśnienia. Koszt zadania 780,00 zł.

Gmina wiejska Skierniewice – w latach 2022-2023 była dobudowywana sieć gazowa.

Gmina wiejska Szczerców prowadziła działania przez PSG w celu budowy gazociągu przebiegającego przez teren gminy.

Gmina wiejska Witonia – częściowo poprowadzona jest sieć gazowa, do której sukcesywnie przyłączają się kolejni mieszkańcy.

Gmina wiejska Zduńska Wola w 2022 r. wykonała 26 szt. przyłączy gazowych, a w 2023 r. - 37 szt. przyłączy gazowych.

Gmina wiejska Zgierz przyłączyła do sieci gazowej 1 439 szt. przyłączy (w tym 1 425 szt. do budynków mieszkalnych). Długość czynnej sieci gazowej 139 874 m (gazociągi średniego ciśnienia i wysokiego ciśnienia) – 14 134 m.

- **OKJP.2.6. Wytwarzanie, dystrybucja i promowanie energii elektrycznej i cieplnej pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych.**

Gmina miejska Kutno udzieliła ulgi ekologicznej, która polegała na zwolnieniu właścicieli nieruchomości z podatku od nieruchomości na okres 5 lat, którzy zainstalowali ogrzewanie ekologiczne. W 2022 r. z ulgi skorzystało 119 właścicieli na łączną kwotę 49 236,90 zł, a w 2023 r. 109 właścicieli na kwotę 64 237,09 zł.

Gmina miejska Brzeziny w 2022 r. rozpoczęła projekt „Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Miasta Brzeziny – Etap II", w ramach którego opracowano program funkcjonalno-użytkowy i kosztorysy. W 2023 r. zrealizowano projekt pn. „Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Miasta Brzeziny – Etap II" i zainstalowano 200 szt. paneli fotowoltaicznych. Koszt realizacji zadania to 3 987 811,19 zł.

Gmina miejska Łask wykonała montaż instalacji fotowoltaicznych w 3 obiektach: Szkoła Podstawowa nr 1, ul. 9 Maja 12, Szkoła Podstawowa nr 1, ul. Narutowicza 28, Szkoła Podstawowa w Wiewiórczynie o łącznym koszcie 521 181,00 zł. Przeprowadzono modernizację Domu Ludowego w Łopatkach, gdzie w ramach projektu wykonano modernizację źródła ciepła w oparciu o odnawialne źródła energii, wykonano termomodernizację budynku oraz budowę mikroinstalacji fotowoltaicznej, dostawę i montaż paneli fotowoltaicznych monokrystalicznych o łącznej mocy 9,96 kW w ilości 24 szt. Dostawa i montaż zespołu pomp ciepła powietrze-woda o mocy 3 x 20 kW, zbiornika buforowego o pojemności 200 l oraz zasobnika c.w.u. o pojemności 300 l w łącznej kwocie 1 799 400,00 zł.

Gmina miejska Ozorków wykonała kompleksową termomodernizację budynków użyteczności publicznej wraz z montażem fotowoltaiki w Przedszkolu Miejskim nr 1 - ul. Stanisława Wigury 7a.

Gmina miejska Sieradz zamontowała instalacje fotowoltaiczne na 7 budynkach przedszkoli. Łączna moc instalacji to 133,4 kWp, a koszt to 632 834,71 zł.

Gmina miejska Skierniewice – Energetyka Cieplna wykorzystuje biomasę do produkcji energii cieplnej. Dzięki współspalaniu węgla kamiennego z biomasą zmniejszono emisję gazów cieplarnianych, tlenków siarki i azotu do powietrza, poprawiając jego jakość. W 2022 r. na ten cel wydatkowano 98 850,00 zł, a w 2023 r. 140 000,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – Spółdzielnia Mieszkaniowa Przodownik, w 2022 r. zrealizowała montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku kotłowni przy ul. Zawadzkiej 58-70A, składającej się z 64 szt. paneli fotowoltaicznych o łącznej mocy 34,88 kW. Wytworzona energia elektryczna jest wykorzystywana na potrzeby częściowego zasilania urządzeń technologicznych w kotłowni. Koszt przedsięwzięcia to 138 792,33 zł. Wykonano dostawę i montaż instalacji fotowoltaicznej na obiektach Zakładu Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim

sp. z o.o. na potrzeby własne o wartości 302 393,00 zł netto. W ZSP nr 7 zainstalowano na dachu szkoły panele słoneczne o mocy (31.03.2022r.) - 21,6 kWp. MZK sp. z o.o. przeprowadziła w latach 2022-2023 prace w zakresie budowy instalacji fotowoltaicznej, mającej na celu poprawę jakości powietrza w mieście. W 2022 roku powstała instalacja fotowoltaiczna o mocy 32,76 kWp o wartości 129 900,00 zł, natomiast w 2023 r. – 13,65 kWp o wartości 67 700,00 zł.

Gmina miejska Ujazd – w świetlicy wiejskiej, w m. Niewiadów Kolonia wybudowano instalację fotowoltaiczną o łącznej mocy min. 19,32 kWp wraz z niezbędną infrastrukturą elektryczną (42 szt. paneli fotowoltaicznych). Również w świetlicy wiejskiej w m. Zaosie wykonano budowę instalacji fotowoltaicznej o łącznej mocy min. 26,68 kWp wraz z niezbędną infrastrukturą elektryczną (58 szt. paneli fotowoltaicznych). Łączny koszt zadania to 324 005,43 zł.

Gmina miejska Wieruszów bierze udział w programie „Czyste powietrze". W okresie objętym raportem zrealizowano II i III targi energii odnawialnej Ekologiczny Wieruszów, a w 2023 r. odbyły się energetyczne warsztaty dot. przeciwdziałaniu ubóstwu energetycznemu.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki wykonała montaż 4 słupów hybrydowych oświetleniowych zasilanych energią słoneczną i wiatrem na terenie „Torfowiska Rąbień". Wykonano również oświetlenie solarne wzdłuż drogi gminnej dz. nr ewid. 7 w Nakielnicy - montaż 13 latarni solarnych. Łączny koszt zadania to 192 345,33 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska wykonała instalację fotowoltaiczną i magazyn energii elektrycznej w Szkole Podstawowej w Lesiewie, której koszt wyniósł 485 148,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów posiada 196 instalacji fotowoltaicznych, 5 szt. kotłów na pelet. Jednocześnie dokonano wymiany źródeł ciepła na terenie gminy w postaci 8 szt. kotłów na pelet, 37 szt. pomp ciepła wraz z instalacją fotowoltaiczną i 35 szt. kotłów na pelet. W 2022 r. poniesiono koszty w wysokości 1 868 500,00 zł, a w 2023 r. 1 220 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki przeprowadziła wymianę 240 szt. opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne, których koszt wyniósł 351 224,17 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów prowadziła promowanie energii elektrycznej i cieplnej pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych w ramach punktu „Czyste Powietrze". Koszt realizacji tego zadania wyniósł 56 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica zrealizowała zadanie, które obejmowało realizację dwóch przedsięwzięć tj. montaż instalacji fotowoltaicznych oraz instalacji solarnych: zamontowano 237 instalacji fotowoltaicznych, w tym 162 instalacje o mocy 3,185 kW,

46 instalacji o mocy 4,095kW, 29 instalacji o mocy 5,46kW oraz 58 instalacji solarnych obejmujących zestawy: 2 kolektory płaskie i zbiornik 300 l, 3 kolektory płaskie i zbiornik 400 l. W ramach Program Priorytetowy „Czyste Powietrze" powstało 12 instalacji fotowoltaicznych o mocy 8-9 kW. Koszt zrealizowanego zadania to 1 566 459,40 zł.

Gmina miejsko-wiejska Grabów promowała instalacje pomp ciepła w ramach punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze".

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki wybudowała instalację fotowoltaiczną na dachu nowopowstałego budynku FanLabolatory, której koszt wyniósł 128 779,59 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w 2022 r. w celu ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a w szczególności redukcji emisji CO_2 poprzez zwiększenie udziału wykorzystywanej energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnego źródła energii ustaliła regulamin udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Lutomiersk na dofinasowanie zakupu i montażu paneli fotowoltaicznych (uchwała nr XLIX/376/22 Rady Miejskiej w Lutomiersku z dnia 25 maja 2022 r. w sprawie określania zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Lutomiersk na zakup i montaż instalacji fotowoltaicznej na terenie Gminy Lutomiersk). W latach 2022-2023 do kancelarii Urzędu Miasta i Gminy Lutomiersk wpłynęło łącznie 30 wniosków. Po zakończeniu przez wnioskodawców inwestycji, zakupu i montażu instalacji fotowoltaicznej udzielono 19 dotacji w wysokości 56 400,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno zaprojektowała, przeprowadziła montaż oraz uruchomiła mikroinstalacje fotowoltaiczne, w ilości 466 szt. Inwestycja miała na celu optymalizację zaopatrzenia w energię elektryczną budynków mieszkalnych na terenie Gminy Opoczno poprzez obniżenie zużycia konwencjonalnej energii elektrycznej dzięki zastosowaniu nowoczesnych instalacji odnawialnych źródeł energii, a wydatkowaną kwotę 6 149 002,80 zł, przeznaczono m.in. na nadzór inwestorski (73 367,04 zł). Inwestycja polegała na montażu urządzeń fotowoltaicznych o mocy zainstalowanej elektrycznej 50 kW, na budynkach garaży Urzędu Miejskiego w Opocznie (183 270,00 zł). Zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych, gdzie w ramach inwestycji prowadzony był nadzór inwestorski (3 500,00 zł). Wykonano instalacje elektryczne w budynku przy ul. Mickiewicza 2a – inwestycja polegała na wykonaniu robót instalacyjnych elektrycznych w budynku biura obsługi mieszkańca tj. przyłącze teleinformatyczne, przyłącze elektryczne, alarmowe, a kwota przeznaczono na ten cel to 6 736,00 zł. Wykonano instalacje elektryczne w budynku garażowym UM w Opocznie. Przedmiot inwestycji obejmował wykonanie zasilania budynków w energię, montaż tablicy elektrycznej, wykonanie instalacji elektrycznej wewnętrznej, ochronę przeciwporażeniową (3 321,00 zł). Wykonano podliczniki

do pawilonów przy zalewie opoczyńskim – zadanie polegało na rozbudowie wewnętrznej instalacji elektrycznej w pawilonach nad zalewem w Opocznie (2 460,00 zł). Łączny koszt realizacji zadania to 6 238 396,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew wybudowała cztery instalacje fotowoltaiczne w lokalizacji: OSP Opole, Urząd Miasta i Gminy Parzęczew, Szkoła Podstawowa w Parzęczewie oraz Forum Inicjatyw Twórczych w Parzęczewie. Na przedmiotowy cel wydatkowano 740 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Piątek realizowała ww. zadanie poprzez materiały WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice – energia cieplna pochodzi z geotermii i jest dostarczana do domów jednorodzinnych, wielorodzinnych i budynków użyteczności publicznej. Według stanu na koniec 2022 r. do sieci ciepłowniczej zostało podłączonych 126 budynków, a w 2023 r. kolejnych 7 budynków.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów nie posiada danych dotyczących wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej ze wszystkich źródeł odnawialnych. Wg danych zawartych w bazie CEEB w latach 2022-2023 na terenie Gminy Rzgów łącznie we wszystkich budynkach funkcjonowało 91 kolektorów słonecznych (paneli), 56 kolektorów słonecznych (instalacji), 312 paneli fotowoltaicznych, 14 instalacji fotowoltaicznych. Urząd Miejski w Rzgowie w trakcie organizowanych kampanii i akcji edukacyjnych promował wykorzystanie OZE. Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych to 7. W 2022 r. w ramach programu „Czyste Powietrze" mieszkańcy Gminy Rzgów zamontowali 7, a w 2023 r. 6 mikroinstalacji fotowoltaicznych. Koszt akcji edukacyjnych to 50 000,00 zł, a kwota dotacji przyznanych na montaż instalacji fotowoltaicznych przez NFOŚiGW w 2022 r. to 43 000,00 zł oraz 36 000,00 zł w 2023 r.

Gmina miejsko-wiejska Szadek w 2022 r. wykonała montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku świetlicy wiejskiej w Tarnówce. W 2023 r. wykonano montaż 3 szt. instalacji fotowoltaicznej na terenie stacji uzdatniania wody w Szadku, SUW w Łobudzicach, oczyszczalni ścieków w Szadku. Łączny koszt realizacji zadania to 713 088,23 zł.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów realizowała zadanie poprzez wytwarzanie energii elektrycznej z paneli fotowoltaicznych w: SP w Wieleninie, OSP Orzeszków, OSP Wola Przedmiejska, Świetlicy Wiejskiej w Skotnikach, Centrum Spycimierskie, Przedszkolu Miejskim w Uniejowie.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń realizowała program OZE w ramach RPO WŁ (montaż prosumenckich instalacji fotowoltaicznych).

Gmina miejsko-wiejska Zelów nie wytwarza oraz nie dystrybuuje energii elektrycznej oraz cieplnej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, natomiast promuje je w ramach

projektu współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

Gmina wiejska Andrespol przeprowadziła wymianę 440 istniejących opraw sodowych na oprawy ledowe o łącznej kwocie na realizację zadania 148 553,90 zł.

Gmina wiejska Brójce – zrealizowano dwie inwestycje: budowa mikroinstalacji OZE dla budynków mieszkalnych w gminie Brójce oraz budowa instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie gminy Brójce na kwotę 1 918 971,18 zł.

Gmina wiejska Brzeziny w roku 2023 zrealizowała projekt pn. „Odnawialne źródła energii w Gminie Brzeziny - II edycja". W ramach zadania wykonano dokumentację projektową oraz roboty polegające na dostawie, montażu i uruchomieniu kotłów na pelet na terenie gminy Brzeziny dla 7 lokalizacji oraz 191 szt. instalacji fotowoltaicznych. Zadanie dofinansowano ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Koszt zadania wyniósł 4 188 559,32 zł.

Gmina wiejska Buczek zrealizowała zadanie za pomocą 9 szt. instalacji fotowoltaicznych.

Gmina wiejska Czarnocin wybudowała instalacje fotowoltaiczne (budowa instalacji fotowoltaicznej na budynku UG, budowa instalacji fotowoltaicznej na hydroforni w m. Biskupia Wola, budowa instalacji fotowoltaicznej na hydroforni w m. Szynczyce, budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Czarnocinie) na kwotę 403 989,00 zł

Gmina wiejska Czastary przeprowadziła termomodernizacje budynków użyteczności publicznej – montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku Publicznego Przedszkola Samorządowego w Czastarach oraz w budynku UG w Czastarach na kwotę 336 000,00 zł.

Gmina wiejska Czerniewice w 2022 r. wykonała montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku Ośrodka Zdrowia, a w 2023 r. przeprowadziła rozbudowę, nadbudowę i częściową rozbiórkę OSP w Chociwiu. Koszt realizacji zadania wyniósł 306 911,64 zł.

Gmina wiejska Dalików – podjęto 4 działania: „Odnawialne źródła energii na terenie gminy Dalików" (montaż 22 szt. kotłów na biomasę, 84 szt., pomp ciepła i 212 instalacji fotowoltaicznych), „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Budzynku" (przekazanie dotacji dla OSP m.in. na montaż pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznej), „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Domaniewku" (przekazanie dotacji dla OSP m.in. na montaż pomp ciepła i instalacji fotowoltaicznej), „Termomodernizacja budynków na terenie gminy Dalików" (montaż instalacji fotowoltaicznej dla Szkoły Podstawowej w Dalikowie). Łączny koszt realizacji zadania to 11 674 470,22 zł.

Gmina wiejska Daszyna wytwarzała i dystrybuowała energię cieplną z kotłowni gminnych w miejscowości Daszyna i Mazew, opalanych biomasą i gazem.

Gmina wiejska Dmosin zadanie realizowała poprzez następujące przedsięwzięcia: „Wykonanie 2 Mikroinstalacji PV na Budynkach UG Dmosin i SP w Dmosinie" (projekt współfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi - 404 370,87 zł), „Wykonanie 4 Mikroinstalacji PV w infrastrukturze publicznej Gminy Dmosin" (projekt współfinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi – 372 822,35 zł), „Odnawialne źródła energii w Gminie Dmosin" (projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej IV Gospodarka niskoemisyjna, Działanie IV.1 Odnawialne źródła energii, Poddziałanie IV1.1. Odnawialne źródła energii – ZIT – 3 205 638,89 zł), „Instalacje PV i magazyny energii w Gminie Dmosin" (projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu regionalnego FEŁ 2021-2027, Priorytet – FELD.02 – Fundusze Europejskie dla Zielonego Łódzkiego, Działanie – FELD.02.05 Odnawialne źródła energii – 11 512 860,00 zł poniesiono koszt opracowania wniosku aplikacyjnego o dofinansowanie 39 360,00 zł).

Gmina wiejska Dobryszyce – zamontowano instalacje fotowoltaiczne – 321 szt. i instalacje solarne – 115 szt. za kwotę 8 874 454,95 zł.

Gmina wiejska Głowno zrealizowała projekt polegający na montażu 36 szt. instalacji kolektorów słonecznych oraz 72 szt. instalacji fotowoltaicznych na posesjach mieszkańców, na terenie gminy. Koszt to ok. 1,2 mln zł.

Gmina wiejska Gomunice wykonała montaż instalacji fotowoltaicznych (232 szt.) na budynkach użyteczności technicznej, których koszt wyniósł 3 949 025,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów wykonała instalację fotowoltaiczną o mocy 21 kWp na dachu budynku stacji paliw w Kleszczowie w kwocie 125 tys. zł oraz wybudowano kogenerację o mocy elektrycznej 120 kWe i mocy cieplnej 232 kWt oraz panele fotowoltaiczne o mocy 50 kWp na obiekcie KDS Solpark Kleszczów w kwocie 4,26 mln zł.

Gmina wiejska Kocierzew Południowy w ramach projektu Zielona Energia w Gminie Kocierzew Południowy z RPO WŁ zamontowano 111 szt. instalacji fotowoltaicznych w kwocie 599 577,02 zł.

Gmina wiejska Kodrąb zorganizowała w 2023 r. nabór wniosków o dofinansowanie OZE.

Gmina wiejska Konopnica realizowała program OZE.

Gmina wiejska Kowiesy w ramach RPO WŁ na lata 2014-2020 w latach 2022-2023 dokonała promocji programu związanego z montażem instalacji fotowoltaicznych oraz wykonała montaż 98 szt. instalacji na nieruchomościach osób fizycznych oraz 5 szt. instalacji na nieruchomościach administrowanych przez gminę Kowiesy. Koszt realizacji zadania to 2 813 936,35 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów wykonała 90 instalacji fotowoltaicznych z programu inwestycyjnego gminy za kwotę 1 980 000,00 zł.

Gmina wiejska Lubochnia w ramach projektu „Odnawialne źródła energii (etap III)" zamontowała 197 instalacji fotowoltaicznych u odbiorców indywidualnych (mieszkańców) oraz na budynku użyteczności publicznej w łącznej kwocie 5 601 027,13 zł.

Gmina wiejska Lututów w ramach inwestycji Budowa Stacji Uzdatniania Wody w Lututowie oraz montaż odnawialnych źródeł ciepła i energii elektrycznej dla budynków użyteczności publicznej w gminie Lututów zostaną zamontowane panele fotowoltaiczne. Termin realizacji prac to 2023-2024. Na dzień 31.12.2023 r. na montaż instalacji fotowoltaicznej wydano 52 890,00 zł.

Gmina wiejska Łanięta w okresie objętym raportem wykonała 4 instalacje OZE.

Gmina wiejska Maków wykonała montaż fotowoltaiki na obiektach użyteczności publicznej o mocy 102,42 KW na kwotę 480 253,30 zł.

Gmina wiejska Mniszków w 2023 r. ze środków pozyskanych w ramach RPO WŁ (Odnawialne źródła energii) umożliwiła 142 mieszkańcom zamontować instalacje fotowoltaiczne. Wartość całego projektu wyniosła 5 532 371,10 zł, w tym dofinansowanie 3 998 906,12 zł.

Gmina wiejska Nieborów promowała energie elektryczne i cieplne pochodzące ze wszystkich źródeł odnawialnych poprzez udostępnianie informacji mieszkańcom gminy w przedmiotowym zakresie na stronie internetowej oraz na oficjalnej stronie Facebook. Dodatkowo gmina współdziała w ramach porozumienia z WFOŚiGW w Łodzi w programie „Czyste powietrze", informowanie mieszkańców o zasadach programu oraz pomoc w wypełnianiu i składaniu wniosków.

Gmina wiejska Paradyż wykonała łącznie 504 instalacji OZE: Gmina Paradyż 193, Gmina Żarnów 311. Wartość zadania dla Gminy Paradyż – 3 099 744,61 zł brutto. Całkowita wartość zadania 8,2 mln zł.

Gmina wiejska Pątnów - powstało 97 instalacji fotowoltaicznych tj. 93 instalacje u osób prywatnych oraz 4 instalacje na obiektach publicznych. Ponadto powstało 16 instalacji kolektorów słonecznych. Całość realizacji zadania była związana z kosztami w wysokości 2 380 881,78 zł.

Gmina wiejska Poświętne – zostało zainstalowanych 75 instalacji OZE u mieszkańców gminy o łącznej wartości 1 001 494,95 zł.

Gmina wiejska Radomsko posiada instalacje fotowoltaiczne na podległych obiektach o wartości 352 000,00 zł.

Gmina wiejska Regnów posiada instalacje fotowoltaiczne na obiektach: budynek Urzędu Gminy w Regnowie, budynek Szkoły Podstawowej w Regnowie, Ośrodek Zdrowia w Regnowie, Budynek hydroforni w Regnowie, Świetlica Annosław.

Gmina wiejska Ręczno w 2023 r., na budynkach zamontowała 2 instalacje fotowoltaiczne, o łącznej mocy 42,3 kW. Pozyskiwanie energii ze słońca i przetwarzanie jej na prąd przełoży się na oszczędności finansowe. Dzięki zamontowaniu modułów fotowoltaicznych nastąpi znaczne obniżenie emisji CO_2 do atmosfery, a koszt realizacji zadania wyniósł 160 536,08 zł.

Gmina wiejska Rokiciny – zainstalowano u mieszkańców 60 szt. instalacji fotowoltaicznej o wartości 1 158 063,00 zł.

Gmina wiejska Rusiec – w 2023 r. założono fotowoltaikę i pompę ciepła w nowo budowanym przedszkolu w Ruścu. W ramach projektu OZE zaprojektowano, zakupiono, dostarczono, zamontowano i uruchomiono 148 szt. instalacji fotowoltaicznej oraz 16 instalacji kotłowni na biomasę (pelet) u odbiorców indywidualnych. W 2022 r. wykonano wymianę pieca w Przedszkolu w Woli Wiązowej (pelet). Dodatkowo mieszkańcy indywidualnie, często z wykorzystaniem programu „Czyste Powietrze" wymieniają piece na spełniające wymagania ekoprojektu lub montują pompy ciepła, fotowoltaikę. Całość wydatkowanych środków wyniosła 4 058 536,91 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca założyła pompy ciepła i fotowoltaikę na budynku administracyjnym. Wydatkowane środki to 596 596,00 zł.

Gmina wiejska Siemkowice zrealizowała projekt pn. „Budowa odnawialnych źródeł energii w Gminie Siemkowice", w którym zainstalowanych zostało 269 szt. instalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 1,41 MW o łącznej kwocie 5 283 662,22 zł.

Gmina wiejska Skierniewice – wykonano montaż 270 instalacji fotowoltaicznych o łącznej wartości 5 615 344,83 zł.

Gmina wiejska Sławno – wykonano budowę 257 szt. instalacji fotowoltaicznych o mocy po 3,11 kV i wartości 3 586 659,00 zł.

Gmina wiejska Słupia wydała decyzje o warunkach zabudowy dla farm fotowoltaicznych. Koszt wydanych decyzji to 2 500,00 zł.

Gmina wiejska Szczerców przeznaczyła dofinansowanie dla mieszkańców do 210 szt. instalacji fotowoltaicznych.

Gmina wiejska Wartkowice wykonała budowę paneli fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych, przy realizacji inwestycji termomodernizacyjnych i budowie budynku Urzędu Gminy Wartkowice.

Gmina wiejska Wielgomłyny wykonano budowę 100 szt. instalacji fotowoltaicznych, na budynkach mieszkalnych, 1 szt. instalacji na budynku użyteczności publicznej, 16 szt. kolektorów słonecznych i 5 szt. kotłów na pelet. Wydatkowane środki na inwestycję to 2 318 737,00 zł.

Gmina wiejska Wróblew – zamontowano 173 urządzenia fotowoltaiczne produkujące energię elektryczną ze źródeł odnawialnych, których koszt wyniósł 3 614 099,04 zł.

Gmina wiejska Zadzim wybudowała instalację fotowoltaiczną na oczyszczalni ścieków o mocy 49 Mp, której koszt wyniósł 192 tys. zł.

Gmina wiejska Zapolice na budynkach gminnych zamontowała panele fotowoltaiczne – 5 instalacji o łącznej mocy 144,2 kW na kwotę 619 918,46 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola wykonała instalacje fotowoltaiczne na potrzeby: stacji uzdatniania wody; szkoły podstawowej w Janiszewicach, budynku urzędu gminy.

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego Bratoszewice w 2022 r.: zorganizowano 1 szkolenie dla 30 osób z zakresu ”Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, udzielono 84 informacje w ramach „Energetyki prosumenckiej”, napisano 3 artykuły do miesięcznika RADA w ramach „Energetyki prosumenckiej”, udzielono 293 informacje w ramach „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, napisano 4 artykuły do miesięcznika RADA w ramach „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, udzielono 109 porad w ramach „Energetyki prosumenckiej”, 217 porad w ramach „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”. W 2023 r.: zorganizowano 1 szkolenie dla 22 osób z zakresu „Energetyka prosumencka”, 2 szkolenia dla 41 osób z zakresu „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, udzielono 68 informacji w ramach „Energetyki prosumenckiej”, napisano 2 artykuły do miesięcznika RADA w ramach „Energetyki prosumenckiej”, udzielono 249 informacji w ramach „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, napisano 3 artykuły do miesięcznika RADA w ramach „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, wydano 2 ulotki w zakresie „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”, udzielono 101 porad w ramach „Energetyki prosumenckiej”, 201 porad w ramach „Wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym”.

- **OKJP.2.7. Poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych, użyteczności publicznej i innych (w tym termomodernizacja).**

Gmina miejska Bełchatów – wspólnota mieszkaniowa w 2022 r. zrealizowała: docieplenie ściany południowej, wschodniej i zachodniej wraz z cokołem, docieplenie ścian bocznych antresoli, wymianę okienek piwnicznych i na klatkach schodowych. Wykonano remont wiatrołapów – wymiana drzwi wejściowych, docieplenie stropów. Zrealizowano wymianę oświetlenia na energooszczędne w budynkach zarządzanych przez Miasto Bełchatów tj.: Przedszkole Samorządowe nr 1 – część szatni oraz klatki schodowej bloku kuchennego, Przedszkole Samorządowe nr 2 – w szatni oraz montaż instalacji z czujnikiem zmierzchowym przy wejściu do przedszkola, Integracyjne Przedszkole Samorządowe nr 6 – oddziały zlokalizowane w Szkole Podstawowej nr 12 - sale zajęć, pomieszczenie socjalne, wejście do budynku na zewnątrz, Integracyjne Przedszkole Samorządowe nr 7 – wymiana oświetlenia oraz płyt sufitowych w korytarzu kuchennym, Szkoła Podstawowa nr 1 – klatka schodowa, 6 sal lekcyjnych, gabinet, Szkoła Podstawowa nr 4 – lampy led do 2 toalet, dyżurki, wiatrołapu i głównego wejścia do szkoły, Szkoła Podstawowa nr 4 – czujki ruchu do 3 toalet uczniowskich, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9 – sala gimnastyczna. Ponadto w 2022 r. wykonano remont sanitariatów w budynku Szkoły Podstawowej nr 12 w Bełchatowie w zakres, którego wchodziła instalacja oświetlenia led. Koszt wszystkich robót wyniósł 461 250,00 zł brutto, w tym środki Miasta 341 250,00 zł, Gminy Bełchatów 120 000,00 zł. W ramach realizacji Programu „Czyste Powietrze" zawarto 189 umów, przeprowadzono termomodernizację w 7 budynkach. Wymieniono nieefektywne źródła ciepła 38 szt. w tym: kotły na paliwo stałe: 6 szt., kotły gazowe kondensacyjne: 17 szt., węzły cieplne: 1 szt., pompy ciepła powietrzne: 14 szt., liczba zamontowanych mikroinstalacji fotowoltaicznych 5 szt., termomodernizację wraz z robotami towarzyszącymi budynku przy ul. Reymonta 6, opracowano dokumentację projektową na przebudowę wraz z termomodernizacją budynku Szkoły Podstawowej nr 13 w Bełchatowie, termomodernizację wraz z robotami towarzyszącymi budynku przy ul. Reymonta 6. Również w 2022 r. opracowano audyty oraz dokumentację kosztorysową dla zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa i modernizacja infrastruktury elektrycznej i oświetleniowej na terenie Miasta Bełchatowa" – koszt 20 000,00 zł. W 2023 r przeprowadzono wymianę stolarki okiennej w 9 lokalach mieszkalnych o łącznej wartości 61 159,75 zł. Wykonano prace zgodnie z wytycznymi z audytu energetycznego dla Wspólnoty Mieszkaniowej Opalowa 1 w Bełchatowie o łącznej wartości 110 960,47 zł. Wykonano docieplenie ściany południowej, wschodniej i zachodniej wraz z cokołem, docieplenie ścian bocznych antresoli, wymianę okienek piwnicznych i na klatkach schodowych, remont wiatrołapów – wymiana drzwi wejściowych, docieplenie stropów za kwotę 600 173,80 zł.

Gmina miejska Kutno w 2022 r. wydatkowała kwotę 603 636,16 zł, w ramach której została zrealizowana wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, pokrycia dachowego, docieplenia dachu budynku o powierzchni 659 m^2 lokali (ul. Krośniewicka), rewaloryzacja obiektów Pałacu Saskiego, węzeł cieplny kompaktowy. W 2023 r. wydatkowano kwotę 1 237 928,72 zł, w ramach której zrealizowano wykonanie 4 kotłowni gazowych przejście z ogrzewania olejowego Wspólnoty Mieszkaniowej: Bohaterów Walk n. Bzurą 6,8,10 i 12, podłączenie budynków do sieci ciepłowniczej przejście z indywidualnego ogrzewania węglowego ul. Kościuszki 8 i 6a i Sienkiewicza 32.

Gmina miejska Głowno wykonała termomodernizację budynku realizując dofinansowane zadanie pn. „Kompleksowa termomodernizacja Ochotniczej Straży Pożarnej w Głownie". Koszt realizacji zadania to 78 000,00 zł.

Gmina miejska Inowłódz przeprowadziła termomodernizację budynku użyteczności publicznej o łącznej wartości 1 350 000,00 zł.

Gmina miejska Jeżów wykonała termomodernizację budynku OSP Jeżów na kwotę 1 400 908,5 zł.

Gmina miejska Łask przeprowadziła modernizację Domu Ludowego w Łopatkach. W ramach projektu wykonano modernizację źródła ciepła w oparciu o odnawialne źródła energii, wykonano termomodernizację budynku oraz budowę mikroinstalacji fotowoltaicznej o mocy 9,96 kWp na dachu budynku, w tym: wymianę instalacji centralnego ogrzewania oraz montaż zaworów termostatycznych w ilości 22 szt., ocieplenie ścian zewnętrznych płytami styropianowymi EPS 031 o grubości 14 cm, ocieplenie dachu styropapą EPS o grubości 20 cm, ocieplenie ościeży okiennych płytami styropianowymi EPS 031 o grubości 3 cm; wymianę stolarki okiennej 25 szt., demontaż i montaż stolarki drzwiowej, wykonanie i modernizacja oświetlenia w postaci wymiany opraw na energooszczędne ledowe w ilości 72 opraw. Łączny koszt realizacji przedsięwzięcia to 1 799 400 zł.

Gmina miejska Ozorków została przeprowadzona kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Przedszkole Miejskie nr 1 - ul. Stanisława Wigury 7a - naprawa i ocieplenie ścian zewnętrznych, stropów, dachu i poddasza, modernizacja instalacji centralnego ogrzewania, modernizacja systemu ciepłej wody użytkowej, wentylacji, montaż fotowoltaiki, wymiana oświetlenia na energooszczędne, wymiana drzwi zewnętrznych). Inwestycja była realizowana w latach 2021-2022 i jej koszt wyniósł 2 942 543,00 zł. Wykonano również kompleksową termomodernizację budynku użyteczności publicznej przy ulicy Stypułkowskiego 1 (budynek użyteczności publicznej, w którym mieszczą się mieszkalne lokale komunalne oraz ma siedzibę Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – modernizacja systemu grzewczego, wymiana

okien zewnętrznych, ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie stropodachu niewentylowanego, modernizacja systemu c.w.u., wymiana drzwi zewnętrznych). Inwestycja był realizowana w latach 2021-2022, a jej koszt wyniósł 2 301 789,00 zł. Przeprowadzona została termomodernizacja komunalnego budynku mieszkalnego przy ul. Listopadowej 39 (wymiana okien, drzwi zewnętrznych, docieplenie ścian i stropu, modernizacja systemu c.w.u., modernizacja systemu ogrzewania, instalacja dwóch kotłów gazowych), a koszt inwestycji realizowanej w latach 2021-2022 wyniósł 1 443 326,00 zł. Wykonano również modernizację 3 kamienic znajdujących się w obszarze rewitalizacji Gminy Miasto Ozorków (Plac Jana Pawła II 8, 9, 10 – wymiana drzwi zewnętrznych, okien, docieplenie ścian zewnętrznych i fundamentowych, ocieplenie stropów i poddaszy, naprawa dachów, węzły cieplne, instalacje c.o. i c.w.u.) o łącznej kwocie 3 113 516,00 zł.

Gmina miejska Pabianice – w 2022 r. wykonano termomodernizację 8 bloków Pabianickiej Spółdzielni Mieszkaniowej. W ramach prac docieplenio wych/termomodernizacyjnych zrealizowano roboty polegające na dociepleniu ścian zewnętrznych, dociepleniu stropodachów, wymianie stolarki okiennej. Równolegle realizowane były prace związane z demontażem i unieszkodliwianiem płyt cementowo-azbestowych oraz inne prace m.in. remonty balkonów i loggii, obróbki blacharskie, wymiana opasek wokół budynków, wymiana skrzynek gazowych oraz montaż budek lęgowych dla ptaków. Koszt realizacji zadania to 11 669 634,00 zł. Termomodernizacja zasobów Pabianickiej Spółdzielni Mieszkaniowej w roku 2023 również objęła 8 budynków. W ramach prac docieplenio wych/termomodernizacyjnych realizowane były roboty polegające na dociepleniu ścian zewnętrznych, dociepleniu stropodachów, wymianie stolarki okiennej. Równolegle realizowane były prace związane z demontażem i unieszkodliwianiem płyt cementowo-azbestowych oraz inne prace m.in. remonty balkonów i loggii, obróbki blacharskie, wymiana opasek wokół budynków, wymiana skrzynek gazowych oraz montaż budek lęgowych dla ptaków. Koszt realizacji zadania to 10 530 122,00 zł. W Szkole podstawowej nr 15 przeprowadzono wymianę 2 szt. starych żeliwnych grzejników na nowe o łącznej wartości 3 500,00 zł. Dodatkowo wykonano remont elewacji wschodniej i północnej budynku przy ul. Smugowej 22K oraz remont elewacji północnej budynku przy ul. Smugowej 22G o wartości 203 963,43 zł. Również w ramach programu „Ciepłe mieszkanie" organizowanego przez WFOŚiGW w Łodzi wykonano termomodernizację 24 mieszkań.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski zrealizowała kompleksową termomodernizację budynku socjalnego o nr inwentarzowym S00179, w zakres której wchodziło docieplenie dachu styropapą o grubości 10 cm, ścian styropianem EPS 038 grubości

15 cm i częściowo fundamentów styrodurem i oraz wymiana starych lukswerów w otworach okiennych na przeszklenia okienne typu ,,fix” zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wykonano również termomodernizację ścian budynku warsztatowo-garażowego o nr inwentarzowym S00174 styropianem EPS-038 o grubości 10 cm i oraz wymianę starych ,,luksferów" w otworach okiennych na nowe okna wg obowiązujących przepisów. Wykonano wymianę (grudzień 2021 r.) kotła miałowego typu KTM o mocy 200 kW na kocioł opalany V-ej generacji ekoMax, spełniający wymogi Dyrektywy Unijnej EKODESIGN 2020 r., opalany ekogroszkiem o mocy 150 kW, zainstalowany

w budynku kotłowni o nr inwentarzowym S00172. Wykonano termomodernizację budynku warsztatu o nr inw. TT S00181 – wymiana okien stałych metalowych o dużym stopniu przemarzania na okna uchylne spełniające normy zgodnie z obowiązującymi przepisami. Częściowe docieplenie fundamentów styropianem o grubości 5 cm oraz ścian zewnętrznych budynku styropianem o grubości 10 cm EPS-038. Ww. prace modernizacyjne zostały przeprowadzone w PWIK sp. z o.o. w Piotrkowie Trybunalskim, ul. Przemysłowa 4, których łączny koszt wyniósł 296 617,59 zł.

Gmina miejska Radomsko zrealizowała termomodernizację Publicznej Szkoły Podstawowej nr 10 przy ul. Kornela Makuszyńskiego 25. Wykonano m.in. docieplenie ścian nadziemia, ścian fundamentowych i ścian piwnic (budynek C), docieplenie stropodachów, częściową wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wymianę pokrycia dachowego nad salą gimnastyczną, wymianę instalacji odgromowej, wymianę instalacji elektrycznej. Koszt zrealizowanego zadania to 2 833 221,01 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka udzieliła dofinansowania na realizację zadań związanych z poprawą efektywności energetycznej dla 88 budynków mieszkalnych jednorodzinnych i dla 2 lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych. Z uwagi na fakt, że realizacja tych działań od momentu udzielenia dofinansowania to 30 czasami 36 miesięcy, realizację zadań w pełnym lub częściowym zakresie zakończono w 57 budynkach jednorodzinnych i w 2 lokalach mieszkalnych. Są to budynki mieszkalne zlokalizowane w granicach administracyjnych miasta w różnych jego częściach. Koszt realizacji wyniósł ok. 916 908,00 zł. Również zrealizowano dostawę, montaż i uruchomienie instalacji fotowoltaicznej wraz z systemem monitoringu na obiekcie miejskiej spółki ciepłowniczej – na dachu budynku kotłowni przy ul. Kazimierza Wielkiego 15 w Rawie Mazowieckiej. W efekcie – szacowana roczna redukcja emisji CO_2 wynosi 27,19 t. Koszt realizacji wyniósł 197 900,00 zł. Wykonano poprawę efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej (hali sportowej) w Rawie Mazowieckiej przy ul. Tatar 1a, której koszt wyniósł 6 956 685,14 zł.

Gmina miejska Skierniewice w 2022 r. została przeprowadzona termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Mszczonowskiej 16 na kwotę 412 668,00 zł, a w 2023 r. termomodernizacja ściany budynku przy ul. Senatorskiej 2 o wartości 9 720,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. dokonała regulacji instalacji centralnego ogrzewania poprzez montaż grzejnikowych zaworów termostatycznych oraz zaworów powrotnych w łącznej ilości 1577 kompletów w 9 budynkach mieszkalnych należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „Przodownik" w Osiedlu Obrońców Tomaszowa Mazowieckiego z 1939 r. w Tomaszowie Mazowieckim. o łącznej wartości 461 939,45 zł. W 2023 r. dokonano regulacji instalacji centralnego ogrzewania poprzez montaż grzejnikowych zaworów termostatycznych oraz zaworów powrotnych w łącznej ilości 923 komplety w 7 budynkach mieszkalnych należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „Przodownik" w Osiedlu Obrońców Tomaszowa Mazowieckiego z 1939 roku w Tomaszowie Mazowieckim o łącznej wartości 295 883,27 zł. Dokonano termomodernizacji 67 budynków mieszkalnych należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „Przodownik" w Tomaszowie Mazowieckim poprzez docieplenie stropodachów oraz fragmentów elewacji o łącznej wartości 2 157 793,98 zł. Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. wykonało termomodernizację budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Murarskiej 2/4, termomodernizację budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Stolarskiej 9 oraz docieplenie budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Piłsudskiego 26. Jednocześnie wykonano audyt energetyczny i dokumentację projektową termomodernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Farbiarskiej 9/11 oraz przy ul. Grota Roweckiego 7. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 219 499,10 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola wykonała termomodernizację 7 budynków mieszkalnych (termomodernizacja budynków komunalnych przy ul. Sieradzkiej 26, 28, 30, 32 i 32a i termomodernizacja dwóch oficyn mieszkalnych przy ul. Getta Żydowskiego). W ramach zadania wykonano: docieplenie ścian zewnętrznych budynków głównych i oficyn, docieplenie stropów oraz dachów, izolacje ścian fundamentowych pozioma i pionowa, remont konstrukcji dachów, pokrycia dachów z obróbkami blacharskimi, rynnami, rurami spustowymi, kominy wentylacyjne, docieplenie stropu na poddaszach, instalacje centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej. Łączny koszt realizacji zadania to 7 395 816,59 zł.

Gmina miejska Zgierz wykonała termomodernizację budynków Urzędu Stanu Cywilnego oraz Urzędu Miasta w Zgierzu oraz 5 budynków komunalnych przy ul. Długiej w Zgierzu w ramach projektu „Modernizacja energetyczna budynków zasobu komunalnego oraz użyteczności publicznej na terenie miasta Zgierz"

współfinansowanego z UE oraz Budżetu Państwa oraz 1 budynku komunalnego przy ul. Długiej w ramach projektu „Modernizacja energetyczna budynku przy ulicy Długiej 43 w Zgierz" współfinansowanego z WFOŚiGW w Łodzi. W gminie również wybudowano instalację fotowoltaiczną o mocy 20 kWp na terenie basenu MOSiR położonego w Zgierzu przy ul. Leśmiana 1. Środki poniesione na działania wyniosły 8 894 338,52 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki wykonała wymianę oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej na energooszczędne. Opracowano analizę obejmującą stosowne wyliczenia, na podstawie której Zamawiający będzie mógł podjąć decyzję, w sprawie przeprowadzenia modernizacji oświetlenia ulicznego znajdującego się na terenie miasta i gminy Aleksandrów Łódzki, polegającej na wymianie wszystkich istniejących lamp sodowych na lampy typu led. Koszt realizacji zadania to 14 637,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec zadanie realizowała zgodnie z programami dofinansowania.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów zrealizowała 4 termomodernizacje budynków mieszkalnych w ramach programu Czyste powietrze i 1 termomodernizację Świetlicy wiejskiej w Sokołowie o łącznej wartości 122 114,44 zł.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica wykonała termomodernizację budynku „Domek Wędkarza" oraz budynków objętych dotacją z Programu „Czyste Powietrze". Łączny koszt realizacji to 1 566 459,40 zł.

Gmina miejsko-wiejska Grabów realizowała termomodernizację.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia dokonała racjonalizacji zużycia energii w budynku Urzędu Gminy, poprzez wymianę kotła oraz ocieplenie budynku na łączną kwotę 626 565,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno opracowała ekspertyzę stanu technicznego wraz z inwentaryzacją budynku oraz opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową termomodernizacji remizy OSP Libiszów za kwotę 8 300,00 zł. Również wykonano modernizację budynku strażnicy OSP Kruszewiec za kwotę 22 000,00 zł oraz wykonano termomodernizację budynku GMOPS ul. Kopernika 3 w ramach zadania „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w gminie Opoczno" za kwotę1 192 461,85 zł i nadzór inwestorski w kwocie 52 890,00 zł. W gminie wykonano termomodernizację budynku komunalnego przy ul. Sobieskiego 4 w Opocznie na kwotę 1 058 328,32 zł. W ramach Programu „Czyste Powietrze" w gminie Opoczno zostały przeprowadzone prace termomodernizacyjne w budynkach użyteczności publicznej: Przedszkole nr 4, nr 5, nr 6, nr 8, Zespołu Szkół Samorządowych nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, nr 3 w Opocznie, Szkoła Podstawowa

w Libiszowie, w Ogonowicach, w Sielcu i budynek przy ul. Kopernika 3 (poprzednia siedziba MGOPS). Celem głównym projektu była poprawa efektywności energetycznej wskazanych budynków. Prace obejmowały m.in. usprawnienia dotyczące: zmniejszenia strat przez przenikanie przez przegrody budowlane, przez system c.o. i c.w.u. oraz wymianę opraw na ledowe. Dodatkowym elementem był montaż systemów zarządzania energią, a koszt zadania wyniósł 17 397 435,46 zł. Łączny koszt realizacji przedsięwzięć to 20 923 877,48 zł.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2022 r. wykonała termomodernizację 2 obiektów: w Osjakowie, ul. Wieluńska 11 i w Drobnicach 51, która polegała na ociepleniu stropodachu i ścian zewnętrznych, piwnic, montażu stolarki okiennej i drzwiowej, montażu źródeł ciepła wraz z instalacją na kwotę 2 833 222, 00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków Pajęczno wykonała termomodernizację bloku mieszkalnego – wspólnota mieszkaniowa z udziałem 50% lokali komunalnych własności Gminy Pajęczno na kwotę 800 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów w 2022 r. – w ramach programu „Czyste Powietrze" mieszkańcy gminy Rzgów zamontowali 7, a w 2023 r. 6 mikroinstalacji fotowoltaicznych. Liczba budynków mieszkalnych na terenie gminy Rzgów, w których w 2022 r. w ramach programu „Czyste Powietrze" wykonano termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła wynosiła 8 lub ze zmianą sposobu ogrzewania 4. W 2023 r. w ramach programu „Czyste Powietrze" wykonano termomodernizację bez wymiany źródeł ciepła w 26 budynkach lub ze zmianą sposobu ogrzewania w 8 budynkach. W kwestii budynków użyteczności publicznej w 2022 r. w przedszkolu i żłobku w Tadzinie zainstalowano pompę ciepła. Od 2022 r. w budynku GOSTiR w Rzgowie działają kolektory słoneczne o mocy 70,14 kW. W latach 2022-2023 przeprowadzono termomodernizację (docieplenie i wymianę ślusarki drzwiowej i stolarki okiennej) budynku OSP w Bronisinie Dworskim, budynku OSP w Romanowie oraz remizy OSP w miejscowości Kalinko. W 2022 r. zostało przyznanych 827 673,40 zł, a w 2023 r. 1 313 000,00 zł dotacji przez NFOŚiGW dla mieszkańców gminy Rzgów na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe, termomodernizację budynków oraz montaż instalacji fotowoltaicznych. Pozostałe koszty po odliczeniu dotacji otrzymanej od NFOŚiGW pokryli mieszkańcy. Gmina nie posiada danych dotyczących kosztów pompy ciepła zainstalowanej w przedszkolu i żłobku w Tadzinie, kolektorów słonecznych w GOSTiR oraz termomodernizacji budynków OSP.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów prowadziła punkt konsultacyjno-informacyjnego w ramach programu „Czyste Powietrze". Zrealizowano 5 spotkań dot. programu priorytetowego z mieszkańcami gminy, dystrybuowano ulotki, zakupiono materiały

promocyjne, zamieszczano artykuły w pasie. Koszty realizacji zadania wyniosły 11 331,42 zł.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów zrealizowała kompleksową termomodernizację obiektów użyteczności publicznej w miejscowości Orzeszków, Skotniki, Wola Przedmiejska. Koszty realizacji zadania w miejscowościach: Orzeszków – roboty budowlane – 550 969,99 zł, nadzór – 5 510,40 zł, Skotniki – roboty budowlane – 535 161,99 zł, nadzór – 5 351,73 zł; Wola Przedmiejska – roboty budowlane – 440 109,99 zł, nadzór – 4 841,28 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń prowadziła punkt konsultacyjny programu „Czyste Powietrze" w ramach którego jednym z działań jest termomodernizacja obiektów mieszkalnictwa jednorodzinnego.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz, w 2023 r. wykonała przebudowę, rozbudowę i termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Komornikach na kwotę 9 716 074,88 zł.

G**mina miejsko-wiejska Zelów** wykonała wymianę dachu i termomodernizację budynków zlokalizowanych przy ul.: Kościuszki 41, Szkolna 5a, Sienkiewicza 22 b.

Gmina wiejska Aleksandrów realizowała zadania: „Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Aleksandrowie – zaspokojenie potrzeb związanych z ochroną zdrowia i potrzeb mieszkaniowych", „Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Niewierszynie – zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej", „Czysta energia w Gminie Aleksandrów dzięki instalacji odnawialnych źródeł energii", „Wykonanie instalacji fotowoltaicznych na potrzeby budynków użyteczności publicznej oraz budowa i rozbudowa oświetlenia ulicznego w gminie Aleksandrów – Rządowy Fundusz Polski Ład". W ramach zrealizowanych zadań ocieplono dwa budynki użyteczności publicznej w miejscowościach Aleksandrów i Niewierszyn. Dzięki realizacji zadania pn. „Czysta energia w Gminie Aleksandrów dzięki instalacji odnawialnych źródeł energii" zaprojektowano i zamontowano 437 szt. instalacji fotowoltaicznej u mieszkańców z terenu Gminy Aleksandrów. Ponadto zaprojektowano i wybudowano instalacje fotowoltaiczne dla 6 budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Aleksandrów oraz słupy oświetleniowe. Na zadanie wydatkowano 8 516 797,00 zł.

Gmina wiejska Andrespol wykonała montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku urzędu gminy, instalację fotowoltaiczną na dachu budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bedoniu Wsi oraz instalację fotowoltaiczną na budynku klubu sportowego GLKS Andrespolia i termomodernizację 1 budynku użyteczności publicznej. Koszt termomodernizacji to 686 534,08 zł, a 148 516,10 zł to koszt instalacji fotowoltaicznej.

Gmina wiejska Bedlno wykonała termomodernizację szkoły w Bedlnie, Żeronicach i Pleckiej Dąbrowie oraz Gminnego Ośrodka Kultury w Bedlnie o wartości 4 316 883,93 zł.

Gmina wiejska Bełchatów wykonała rozbudowę i przebudowę Domu Ludowego w Łękawie, przebudowę z termomodernizacji budynku OSP w Hucie, remont sali OSP w Podwodach, modernizację świetlicy wiejskiej w Augustynowie, przebudowę i rozbudowę budynku OSP w Kurnosie Drugim. Łączny koszt inwestycji to 10 398 088,83 zł.

Gmina wiejska Będków wykonała wymianę 3 szt. pozaklasowych kotłów na paliwa stałe na ekologiczne kotły na pelet w budynkach komunalnych Gminy Będków. Koszt realizacji zadania to 71 190,00 zł.

Gmina wiejska Biała realizowała zadanie poprzez przeprowadzenie termomodernizacji 2 budynków użyteczności publicznej oraz montaż fotowoltaiki w centrum miejscowości Kopydłów. Koszt inwestycji to 1 214 545,78 zł.

Gmina wiejska Brąszewice wykonała termomodernizację dwóch budynków szkolnych, której wartość wyniosła 811 859,00 zł.

Gmina wiejska Brójce przeprowadziła kompleksowe działania termomodernizacyjne 3 budynków użyteczności publicznej w miejscowościach: Stefanów, Pałczew oraz Wardzyn. Koszt inwestycji to 2 270 132,28 zł.

Gmina wiejskiej Brzeziny w 2022 r. zrealizowała przebudowę i termomodernizację budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Małczew. Zadanie było współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 oraz przez Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych. W roku 2023 Gmina Brzeziny przeprowadziła termomodernizację budynku Stacji Uzdatniania Wody w Przecławiu, obiektu świetlicy wiejskiej w Witkowicach oraz budynku świetlicy wiejskiej i OSP w Helenowie. W 2022 r. na ten cel wydatkowano 1 959 199,99 zł, a w 2023 r. – 895 787,85 zł.

Gmina wiejska Buczek oferowała pomoc przy składaniu wniosków na termomodernizacje.

Gmina wiejska Burzenin złożyła wniosek o dofinansowanie na termomodernizację ZS w Burzeninie przy ul. Sieradzkiej 11, wykonała ocieplenie budynku GOZ Burzenin za kwotę 335 606,12 zł. W ramach działania punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze” roznoszono ulotki, zamieszczano informację w gazecie lokalnej o możliwościach jakie daje ww. program. W podanym okresie złożono 8 wniosków o dofinansowanie w formie dotacji na termomodernizację.

Gmina wiejska Czarnocin wykonała termomodernizację budynku użyteczności publicznej w Dalikowie, której koszt wyniósł 119 998,00 zł.

Gmina wiejska Czastary wykonała termomodernizację budynków użyteczności publicznej: Publicznego Przedszkola Samorządowego w Czastarach, Publicznego Przedszkola Samorządowego w Kątach Walichnowskich oraz budynku Urzędu Gminy w Czastarach (wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, roboty elewacyjne, wymiana instalacji grzejnikowej, montaż instalacji klimatyzacji) o wartości 1 578 217,61 zł.

Gmina wiejska Czerniewice w 2023 r. wykonała rozbudowę i przebudowę Gminnego Centrum Kultury, Rekreacji oraz Biblioteki Publicznej w Czerniewicach. Również zamontowane zostały instalacje fotowoltaiczne u mieszkańców gminy. Łączny koszt przeprowadzonych inwestycji to 2 512 918,69 zł.

Gmina wiejska Dalików przeprowadziła termomodernizację 3 budynków: „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Budzynku" – przekazanie dotacji dla OSP; „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Domaniewku" – przekazanie dotacji dla OSP; „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Dalików" – termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Dalikowie. Przeprowadzono I etap termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Dalikowie w ramach zadania „Termomodernizacja budynków na terenie gminy Dalików". Koszt realizacji inwestycji wyniósł 11 674 470,85 zł.

Gmina wiejska Dłutów wykonała termomodernizację budynku w Hucie Dłutowskiej na kwotę 1 113 150,00 zł.

Gmina wiejska Dmosin wykonała przebudowę kompleksu budynków Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli Cyrusowej oraz wykonała remont i termomodernizację poddasza w budynku OSP w Woli Cyrusowej. Wartość przeprowadzonych inwestycji to 239 778,79 zł.

Gmina wiejska Domaniewice w ramach programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego zainstalowała panele fotowoltaiczne na terenie prywatnych posesji: 42 szt. o mocy 3,6 kW, 46 szt. o mocy 4,5 kW, 34 szt. o mocy 5,40 kW, 37 szt. o mocy 6,75 kW oraz panele fotowoltaiczne na budynkach gminy: 1 szt. o mocy 29,7 kW, 1 szt. o mocy 15,3 kW i 1 szt. o mocy 34,2 kW.

Gmina wiejska Drużbice wykonała termomodernizację w 36 szt. budynków jednorodzinnych o wartości 936 650,00 zł.

Gmina wiejska Galewice wykonała przebudowę Szkoły Podstawowej w Ostrówku o wartości 625 885,50 zł. W ramach prac wykonano: docieplenie ścian piwnicy i ścian fundamentów, izolację termiczną ścian zewnętrznych, przebudowę

instalacji odgromowej oraz montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku szkoły o mocy 10 kWp.

Gmina wiejska Gidle w 2023 r. zamontowała panele fotowoltaiczne na budynkach użyteczności publicznej: urzędu gminy, Gminnego Ośrodka Kultury, publicznej biblioteki, przedszkolu w Pławnie, oczyszczalni ścieków, ujęcia wody. W 2023 r. została zmodernizowania Szkoła Podstawowa w Pławnie. Koszt inwestycji wyniósł 2 689 788,00 zł.

Gmina wiejska Godzianów wykonała termomodernizację budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Godzianowie przy ul. Sportowej 4 oraz remont hali sportowej przy ul. Sportowej 6 w Godzianowie na kwotę 695 000,00 zł.

Gmina wiejska Grabica wykonała termomodernizację budynków użyteczności publicznej (Szkoła Podstawowej w Boryszowie i Szydłowie) na kwotę 1 459 439,63 zł w 2022 r. i 3 108 559,87 zł w 2023 r.

Gmina wiejska Kiełczygłów wykonała termomodernizację budynku „Dom Nauczyciela" w miejscowości Chorzew poprzez ocieplenie ścian styropianem oraz termomodernizację budynku urzędu gminy. Koszt realizacji inwestycji wyniósł 400 000,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów realizowała program dofinansowania do kosztów termomodernizacji w budynkach mieszkalnych położonych na terenie gminy. Program był realizowany w oparciu o Uchwałę Rady Gminy Kleszczów nr XLV/453/2018 z dnia 27 czerwca 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 2023 r. poz. 6073, poz. 10378, z 2024 r. Poz. 2478). W 2022 r. termomodernizacji poddano 57 budynków mieszkalnych, zaś w 2023 r. – 23 budynki. Najczęściej wykonywane były prace termomodernizacyjne, związane z poprawą izolacji cieplnej przegród zewnętrznych (ocieplanie ścian zewnętrznych i stropów). Często działania podejmowane w powyższym obszarze połączone były z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej. Na ten cel w 2022 r. wydatkowano 1 751 186,53 zł, a w 2023 r. – 571 330,97 zł.

Gmina wiejska Klonowa przeprowadziła termomodernizację budynku Zespołu Szkół w Klonowej, budynku strażnicy OSP w miejscowości Owieczki oraz świetlicy wiejskiej w Kuźnicy Zagrzebskiej.

Gmina wiejska Kobiele wykonała termomodernizację budynków PSP Kobiele Wielkie o wartości 3 146 955,00 zł.

Gmina wiejska Kocierzew Południowy wymieniła okna oraz termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Gągolinie Południowym na kwotę 599 577,02 zł.

Gmina wiejska Kodrąb przeprowadziła termomodernizację budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Smotryszów na kwotę 251 561,00 zł. Wykonano

termomodernizację budynków osób fizycznych oraz mikroinstalacje OZE w budynkach osób fizycznych o łącznej wartości 1 219 470,00 zł.

Gmina wiejska Konopnica przeprowadziła termomodernizację budynku Urzędu Gminy w Konopnicy na kwotę 1 132 000,00 zł, termomodernizację budynku Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w Konopnicy na kwotę 1 383 050,01 zł. Koszty inżyniera kontraktowego wyniosły 109 347,00 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów realizowała zadanie w obiektach: ośrodek zdrowia, ochotnicze straże pożarne, szkoły. Koszt zadania wyniósł 5 560 000,00 zł.

Gmina wiejska Ksawerów wykonała izolację fundamentów budynku szkoły podstawowej w Ksawerowie (1 szt.) o wartości 144 800,80 zł.

Gmina wiejska Kutno ociepliła ściany i przegrody wraz z wymianą stolarki drzwiowej i okiennej budynku przy ul. Krośniewickiej 41 będącego własnością Gminy Kutno o wartości 1 838 000,00 zł.

Gmina wiejska Lututów wykonała termomodernizację budynków wielorodzinnych mieszkalnych w Lututowie przy ul. Klonowskiej oraz montaż odnawialnych źródeł ciepła w Szkole Podstawowej w Lututowie o wartości 391 200,00 zł.

Gmina wiejska Ładzice wykonała termomodernizację budynku PSP w Jedlnie Pierwszym.

Gmina wiejska Łanięta wykonała 4 instalacje OZE dla budynków użyteczności publicznej o łącznej wartości 382 628,98 zł.

Gmina wiejska Łęki Szlacheckie wykonała termomodernizację budynku Archiwum w Łękach Szlacheckich o wartości 145 140,00 zł.

Gmina wiejska Masłowice w 2023 r. zrealizowała termomodernizację budynku OSP Bartodzieje na kwotę 615 000,00 zł.

Gmina wiejska Mniszków od 2021 r. prowadziła punkt informacyjno-konsultacyjny programu „Czyste Powietrze”, w ramach którego realizuje zadanie.

Gmina wiejska Moszczenica realizowała program „Czyste Powietrze”, dzięki któremu nastąpiła poprawa efektywności energetycznej w budynkach mieszkalnych na terenie gminy. Efekt realizacji zadania w latach 2022-2023 przedstawia się następująco: 72 szt. zainstalowanych pomp ciepła, 47 szt. kotłowni gazowych, 39 szt. kotłów na pelet drzewny, 9 szt. kotłów na ekogroszek, 2 szt. zainstalowanych źródeł ciepła z kategorii ogrzewanie elektryczne. Dodatkowo w latach 2022-2023 na terenie gminy zrealizowano 64 przedsięwzięcia dotyczące termomodernizacji budynków mieszkalnych.

Gmina wiejska Nieborów wykonała termomodernizację budynków użyteczności publicznej i instalację fotowoltaiczną w trzech szkołach: Szkole Podstawowej w Bednarach, Szkole Podstawowej w Bobrownikach i Zespole Placówek Oświatowych

w Nieborowie. Celem projektu było ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko oraz poprawa efektywności energetycznej poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych na terenie Gminy Nieborów. Koszt realizacji zadania to 3 511 228,15 zł w tym dofinansowanie projektu z UE: 1 846 213,27 zł (wydatki kwalifikowalne: 2 172 015,62 zł).

Gmina wiejska Nowa Brzeźnica wykonała termomodernizację budynków szkolnych w Dubidzach i Prusicku na kwotę 698 500,00 zł.

Gmina wiejska Nowe Ostrowy przeprowadziła wymianę źródeł ciepła w 3 budynkach użyteczności publicznej oraz 51 domach jednorodzinnych o łącznej wartości 5 195 446,14 zł.

Gmina wiejska Nowosolna w latach 2022-2023 zrealizowała 2 projekty w zakresie odnawialnych źródeł energii, które były adresowane do gospodarstw indywidualnych. Ponadto, w 2023 r. gmina ogłosiła kolejny nabór wniosków dla gospodarstw indywidualnych w zakresie montażu instalacji fotowoltaicznych wraz z magazynami energii (złożono wniosek o dofinansowanie projektu w ramach naboru FELD.02.05 organizowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego). W sumie pomocą zostało objętych 171 gospodarstw domowych. Dodatkowo w latach 2022-2023 na obiektach użyteczności publicznej zamontowano łącznie 8 instalacji fotowoltaicznych. Koszt zrealizowanych inwestycji wyniósł 3 624 913,11 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn wykonała termomodernizację budynku OSP w Starej Rawie w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Starej Rawie wraz z budową instalacji zbiornikowej gazu ze zbiornikiem naziemnym 2700 l” oraz wewnętrznej instalacji gazowej oraz termomodernizację budynku OSP Franciszkany. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 66 315,51 zł, a w 2023 r. – 140 500,00 zł.

Gmina wiejska Ozorków w 2022 r. zakończyła termomodernizację budynku OSP w Solcy Wielkiej, w tym ze zmianą ogrzewania na paliwo olejowe. Szacowany efekt ekologiczny – redukcja emisji: PM10 – 388,0991 kg/rok, PM2,5 – 382,325 kg/rok, B(a)P – 0,221364 kg/rok. W 2022 r. gmina wykonała termomodernizację budynku OSP w Solcy Wielkiej, w tym zmiany ogrzewania na paliwo olejowe. Szacowany efekt ekologiczny – redukcja emisji: PM10 - 388,0991 kg/rok, PM2,5 - 382,325 kg/rok, B(a)P - 0,221364 kg/rok. W 2022 r. na ten cel wydatkowano 1 039 117,03 zł.

Gmina wiejska Paradyż realizowała zadanie zgodnie z programem „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Gminy Paradyż – etap II”. Wartość zadania wyniosła 1 740 999,98 zł.

Gmina wiejska Pątnów przeprowadziła termomodernizację budynku użyteczności publicznej w Popowicach, termomodernizację budynku użyteczności publicznej

w Załęczu Wielkim oraz przebudowę budynku OSP w Grębieniu o łącznej wartości 2 601 875,28 zł.

Gmina wiejska Pęczniew wykonała montaż odnawialnych źródeł energii elektrycznej na ujęciach wody w miejscowości Pęczniew Lubola, Księża Wólka oraz montaż w oczyszczalni ścieków w Pęczniewie. W ramach zadania zakupiono i zamontowano 4 generatory fotowoltaiczne po jednym w każdym SUW oraz w oczyszczalni ścieków w 2022 r. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie 800 000,00 zł, a koszt zadania wyniósł 1 001 331,06 zł.

Gmina wiejska Poświętne wykonała termomodernizację budynku szkoły i biblioteki w Dębie.

Gmina wiejska Radomsko realizowała zadanie na obiektach PSP Kietlin i PSP Płoszów, OSP Szczepocice, hydroforni Kietlin. Łączny koszt zadania wyniósł 5 922 416,66 zł.

Gmina wiejska Regnów w 2022 r. realizowała projekt „Termomodernizacja kompleksu budynków Szkoły Podstawowej i Urzędu Gminy w Regnowie". Całkowita wartość inwestycji – 1 749 000,00 zł, w tym dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych – 1 573 750,00 zł, udział własny Gminy Regnów – 175 250,00 zł

Gmina wiejska Rokiciny przeprowadziła całkowitą termomodernizację budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Łaznowie o wartości 2 140 000,00 zł.

Gmina wiejska Rusiec wykonała termomodernizację budynków: Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Ruścu oraz przedszkola, urzędu gminy, ośrodka zdrowia w miejscowości Wola Wiązowa (w trakcie realizacji), ośrodka zdrowia przy ul. Mickiewicza w m. Rusiec (w trakcie realizacji). Koszt realizacji inwestycji wyniósł 3 309 091,20 zł.

Gmina wiejska Rząśnia wykonała modernizację przyłącza cieplnego w budynku komunalnym (zaplecze sportowo-rekreacyjne „Orlik" w Rząśni przy ul. 1 Maja 37) oraz rozbudowała i poddała termomodernizacji części budynku po byłym gimnazjum oraz hali sportowej z przeznaczeniem na Centrum Kulturalno-Sportowe w Rząśni. Całkowity koszt inwestycji wyniósł 3 236 514,69 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice wykonała termomodernizację budynku OSP w miejscowości Brzeski na kwotę 400 000,00 zł.

Gmina wiejska Sieradz prowadziła działania w ramach programu „Czyste Powietrze", na mocy porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina wiejska Strzelce Wielkie wykonała termomodernizację budynku Szkoły Podstawowej w Wiewcu oraz modernizację sali gimnastycznej w Strzelcach Wielkich w ramach zadania „Modernizacja sali gimnastycznej w Strzelcach Wielkich oraz

budowa małej sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w miejscowości Wiewiec". Łączny koszt inwestycji 2 246 200,00 zł.

Gmina wiejska Strzelce zrealizowała poprawę efektywności energetycznej poprzez zaprojektowanie i sporządzenie dokumentacji projektowej oraz zrealizowanie inwestycji polegającej na dostawie, montażu i uruchomieniu instalacji fotowoltaicznej w trzech miejscach: Zaranna przy budynku świetlicy wiejskiej, w Strzelcach przy stacji uzdatniania wody i przy oczyszczalni ścieków. Również Rozwój infrastruktury społecznej, edukacyjnej i turystycznej w Związku Gmin Regionu Kutnowskiego poprzez modernizację stołówki w Szkole Podstawowej w Strzelcach i budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Muchnicach Nowych. Łączny koszt inwestycji to 1 124 736,12 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce wykonała termomodernizację budynków komunalnych i użyteczności publicznej na łączną kwotę 5 694 247,77 zł.

Gmina wiejska Świnice Warckie wykonała termomodernizację budynku urzędu gminy przy ul. Szkolnej 1 i ośrodka zdrowia przy ul. Szkolnej 10 na kwotę 3 073 280,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki wykonała termomodernizację budynku OSP w Smardzewicach oraz budynku OSP w Twardej na kwotę 5 569 301,85 zł.

Gmina wiejska Wartkowice przeprowadziła termomodernizację budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych (przedszkole z częścią mieszkalną w Drwalewie, Domu Kultury w Polesiu, OSP w Zelgoszczy, budynek komunalny w Wartkowicach) na kwotę 1 845 000,00 zł.

Gmina wiejska Widawa zrealizowała termomodernizację świetlicy w miejscowości Zborów na kwotę 139 995,99 zł.

Gmina wiejska Wierzchlas wykonała termomodernizację następujących obiektów: ośrodek zdrowia w Mierzycach, szkoła podstawowa w Toporowie, budynek OSP w Łaszewie, ZSP w Wierzchlesie. Koszt zrealizowanych inwestycji wyniósł 3 229 149,95 zł.

Gmina wiejska Witonia poddała modernizacji 2 budynki użyteczności publicznej (wymiana kotłów, montaż fotowoltaiki i solarów), oraz budynki mieszkalne, w których wykonano montaż fotowoltaiki (63 budynki), montaż solarów (19 budynków), montaż kotłów na pelet (12 budynków), montaż kotłów gazowych (16 budynków), montaż pomp ciepła (6 budynków). Łączne koszty inwestycji to 141 464,05 zł (w tym dofinansowanie 97 759,72 zł).

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska wykonała kompleksową modernizację 3 szt. budynków gminnych (przy ul. Trybunalskiej 8 w Gomulinie, Parzniewice 12, budynek Domu Ludowego w Jeżowie) o na łączną kwotę 1 517 724,67 zł.

Gmina wiejska Wróblew wykonała termomodernizację bazy edukacyjno-sportowej (szkoła w Charłupi Wielkiej , szkoła Wągłczewie) na kwotę 5 330 637,62 zł.

Gmina wiejska Zapolice wykonała montaż OZE na budynkach gminnych i termomodernizację budynków gminnych na kwotę 744 350,46 zł.

Gmina wiejska Zduny przeprowadziła wymianę pieców lub termomodernizację w ramach programu „Czyste powietrze" oraz OZE oraz Projektu Ekoremizy (wymiana 20 szt. pieców, 254 szt. instalacji fotowoltaicznych i 87 szt. kolektorów). Koszty inwestycji wyniosły 7 143 046,00 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola zadanie realizowała za pośrednictwem punktów informacyjno-konsultacyjnych w ramach programu „Czyste powietrze".

Gmina wiejska Zgierz wykonała termomodernizacje obiektów: Szkoła Podstawowa, w Besiekierzu Rudnym, Szkoła Podstawowa w Szczawinie, OSP Biała, budynek na terenie szkoły w Grotnikach. Łączny koszt inwestycji to 5 380 570,64 zł.

Gmina wiejska Żarnów w 2022 r. wykonała ocieplenie przegród 4 budynków w miejscowościach: Miedzna Murowana, Budków, wymianę stolarki okiennej w 3 budynkach w miejscowościach: Zdyszewice, Soczówki, Żarnów. Ocieplenie przegród budynków w 2023 r. w 2 budynkach w miejscowościach: Paszkowice, Żarnów oraz wymiana stolarki okiennej w 4 budynkach w miejscowościach: Miedzna Murowana, Pilichowice, Żarnów i wymianę stolarki drzwiowej w 2 budynkach w miejscowościach: Miedzna Murowana, Żarnów. Na ten cel przeznaczono w 2022 r. – 46 378,49 zł, a w 2023 r. – 122 662,22 zł.

Gmina wiejska Żychlin wykonała termomodernizację budynku komunalnego wielorodzinnego przy ul. Dąbrowskiego 6 w Żychlinie na kwotę 1 091 000,00 zł.

Powiat bełchatowski realizował zadanie poprzez wykonanie następujących działań:

1. Dokumentacja projektowo – kosztorysowa dla zadania „Termomodernizacja budynku Centrum Kształcenia Zawodowego w Bełchatowie wraz z instalacją fotowoltaiczną – OS". W ramach zadania planuje się m.in.: kompleksową termomodernizację budynku Centrum Kształcenia Zawodowego w Bełchatowie wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej na części dachu (50 kW), wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, termomodernizację dachu, wykonanie izolacji termicznej ścian zewnętrznych, instalację fotowoltaiczną (koszt realizacji: 418 916,69 zł).
2. „Przebudowa auli w Zespole Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Bełchatowie w celu poprawy efektywności energetycznej wraz z utworzeniem miejsca edukacji ekologicznej – OS". Zakres robót obejmował m.in.: remont instalacji grzewczej, remont i przebudowę instalacji elektrycznej, wentylacji mechanicznej, termomodernizację stropodachu poprzez wykonanie izolacji termicznej przestrzeni dachowej, montaż zabudowy meblowej na ścianie w postaci gablot do edukacji ekologicznej, remont

podłogi z parkietu drewnianego, wymianę stolarki drzwiowej, itp. Wykonano również roboty dodatkowe, takie jak: wykonanie przedłużenia istniejącego pionu wentylacji grawitacyjnej z wyprowadzeniem połać dachu, wyprowadzenie istniejącej wentylacji grawitacyjnej, wymiana zaworów przelotowych w instalacji c.o., demontaż i montaż gniazd wtykowych, sprawdzenie instalacji zasilania, montaż oświetlenia scenicznego, instalacji nagłośnienia, rzutników, itp. (zadanie ukończone - koszt realizacji 24 400,00 zł).

3. „Termomodernizacja stropu pod biblioteką Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Bełchatowie – OS". W ramach zadania zostało wykonane docieplenie stropu pod biblioteką Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 1 w Bełchatowie oraz naprawa uszkodzonej instalacji elektrycznej oświetlenia zewnętrznego w wyniku awarii. Oczyszczono i zagruntowano podłoże, docieplono strop płytami styropianowymi oraz wykonano wyprawę elewacyjną z tynku (zadanie ukończone – koszt realizacji 342 528,30 zł).

4. Dokumentacja projektowo – techniczna dla zadania pn.: „Termomodernizacja dachów na budynkach należących do Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Zelowie – etap I - OS". W ramach zadania planuje się docieplenie dachów na budynkach należących do Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Zelowie. Zostanie oczyszczone i przygotowane podłoże, dachy zostaną docieplone płytami styropianowymi. Warstwę wykończeniową będzie stanowić papa termozgrzewalna. Zostaną także wykonane systemowe obróbki blacharskie oraz niezbędne prace wykończeniowe – koszt realizacji 56 624,99 zł (zadanie wpisane do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2023-2024).

5. „Termomodernizacja fundamentów budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Bełchatowie – OS". Zakres prac obejmował m.in.: uporządkowanie i zabezpieczenie terenu objętego robotami budowlanymi, demontaż kostki, wykonanie wykopu na głębokość fundamentów, oczyszczenie fundamentów, ocieplenie fundamentów styropianem o grubości 5cm, wykonanie hydroizolacji pionowej fundamentów poprzez zabezpieczenie środkiem „Dysperbit", gruntowanie, tynkowanie, malowanie powierzchni fundamentów, wywóz na koszt Wykonawcy gruzu z terenu budowy, zasypanie fundamentów piaskiem, ułożenie opaski z kostki brukowej, naprawa elewacji (zadanie ukończone – koszt realizacji 87 989,99 zł).

6. „Przebudowa i rozbudowa instalacji wewnętrznych wentylacji i elektrycznej w Powiatowym Centrum Sportu w Bełchatowie – OS". Przedmiotem zadania było wykonanie robót budowlanych w zakresie przebudowy i rozbudowy wewnętrznej instalacji wentylacji mechanicznej obejmującej m.in.: montaż kanałów i przewodów wentylacyjnych, montaż urządzeń (central wentylacyjnych, wentylatorów), montaż

elementów instalacji m.in.: kratek, tłumików akustycznych, czerpni i wrzutni powietrza, klap i zaworów p.poż, itp.), montaż konstrukcji wsporczych dla central wentylacyjnych, wykonanie izolacji termicznej i akustycznej kanałów wentylacyjnych, rozruch instalacji 72 h, wraz z regulacją działania, zasilanie urządzeń wentylacji i klimatyzacji, montaż rozdzielnic zasilania urządzeń wentylacji, montaż instalacji uziemienia dla urządzeń wentylacji na dachu budynku, demontaż istniejących kanałów wentylacyjnych wyciągowych, etc. (zadanie zakończenie – koszt realizacji 184 500,00 zł).

7. „Termomodernizacja dachu budynku głównego Starostwa Powiatowego w Bełchatowie wraz z wykonaniem instalacji fotowoltaicznej – OS". Zakres robót budowlanych zadania obejmował prace remontowe i termomodernizacyjne dachu m.in.: prace remontowe, tj.: uporządkowanie infrastruktury znajdującej się na dachu oraz zabezpieczenie jego obszaru; pokrycie dachu – wykonanie nowej warstwy izolacyjnej, termicznej po przeprowadzeniu prac remontowych istniejącego pokrycia; obróbki dachowe i rynnowe, instalacja odgromowa, jak demontaż i montaż nowych uchwytów mocujących, montaż nowego prętu stalowego ocynkowanego; montaż nowej drabiny zejściowej na południowej części dachu; naprawa i malowanie ścian; wymiana drzwi wejściowych na dach na nowe dopasowane do obiektu po przeprowadzonym remoncie i termomodernizacji; prace porządkowe terenu remontu; termomodernizacja dachu – docieplenie dachu wełną mineralną pokrytą papą; instalacja fotowoltaiczna – montaż konstrukcji wsporczych fotowoltaicznych, montaż modułów fotowoltaicznych, rozprowadzenie instalacji zasilającej ENN badania obwodu elektrycznego, instalacji uziemiającej oraz skuteczności zerowania zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane w całości zgodnie z zawartą umową nr WI.273.11.2021 z dnia 15.09.2021 r. (koszt realizacji 47 000,00 zł).

8. Gmina Rusiec - „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Woli Wiązowej". Termomodernizacja polegała na dociepleniu ścian zewnętrznych styropianem 15 cm oraz na wymianę 20 szt. okien i 1 szt. drzwi zewnętrznych.

9. Rzymskokatolicka Parafia Św. Michała Archanioła w Chabielicach „Termomodernizacja stropu poddasza Kościoła pw. Św. Michała Archanioła w Chabielicach". Realizacja zadania objęła wykonanie docieplenia 700 m² stropu Kościoła wełną mineralną o grubości ok. 20 cm.

10. Gmina Zelów – „Termomodernizacja budynku przy ul. Sienkiewicza 22B w Zelowie". Zakres rzeczowy zadania obejmował docieplenie ok. 340 m² ścian zewnętrznych, docieplenie ok 183 m² dachu wełną mineralną oraz wymiana stolarki okiennej w ilości 5 sztuk i drzwiowej – 1 sztuka.

11. Gmina Zelów - „Termomodernizacja budynku przy ul. Szkolnej 5a w Zelowie". Zakres rzeczowy zadania obejmował docieplenie ok. 290 m² ścian zewnętrznych,

docieplenie ok 192 m² dachu wełną mineralną oraz wymianę stolarki okiennej w ilości 2 sztuk i drzwiowej – 1 sztuka.

Powiat brzeziński przeprowadził termomodernizację budynku szpitala oraz budynku biurowego położonych w Brzezinach przy ul. M. Skłodowskiej-Curie 6. W budynku szpitala wymieniono częściowo stolarkę okienną i drzwiową oraz docieplono stropodach. W budynku biurowym wykonano: docieplenie ścian, wymianę stolarki, docieplenie fundamentów, podłogi, dachu, wymianę źródła ciepła. Koszt inwestycji wyniósł 3 001 200,00 zł.

Powiat łęczycki wykonał opracowanie audytu energetycznego na kwotę 2 700,00 zł dla budynku powiatu położonego przy ul. Mickiewicza 18 w Łęczycy.

Powiat łowicki zaprojektował i wykonał modernizację systemu grzewczego w Zespole Opieki Zdrowotnej w Łowiczu na kwotę 1 785 800,10 zł.

Powiat piotrkowski przeprowadził wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, docieplenie ścian i dachu budynku a kwotę 693 121,29 zł.

Powiat radomszczański w 2022 r. i 2023 r. wykonał termomodernizację dachu budynku warsztatów szkolnych Zespołu Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku na łączną kwotę o wartości 410 000,00 zł.

Powiat rawski zrealizował termomodernizację budynku sali gimnastycznej przy Zespole Szkół Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej przy ul. Zwolińskiego 46 (powierzchnia zmodernizowanego budynku ok. 370 m^2) oraz wykonał poprawę efektywności energetycznej budynku Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej przy ul. Kościuszki 5 na łączną kwotę 1 662 229,12 zł.

Powiat sieradzki w 2022 r. opracował dokumentację projektową dla inwestycji „Termomodernizacja budynków powiatowego zespołu szkół w Warcie". W ramach inwestycji zaplanowano między innymi: wykonanie docieplenia ścian zewnętrznych piwnic budynku, wykonanie docieplenia istniejących ścian zewnętrznych, wykonanie docieplenia istniejącego stropodachu sali gimnastycznej, wykonanie docieplenia istniejącego stropodachu pawilonu, wymianę istniejących okien na nowe. W marcu 2023 r. uzyskano dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi i w IV kwartale 2023 r. ogłoszono przetarg i wyłoniono wykonawcę w wskazanej wyżej inwestycji. Koszty projektu to 69 495,00 zł. Jednocześnie w 2022 r. opracowano dokumentację projektową dla inwestycji pn. „Termomodernizacja budynków powiatowego zespołu szkół w Błaszkach wraz z zabudową loggi w budynku „B" i „C"". W ramach inwestycji zaplanowano między innymi: ocieplenie istniejących ścian zewnętrznych piwnicy będących w kontakcie z gruntem i powyżej gruntu, ocieplenie istniejących stropów pod nieogrzewanymi poddaszami budynków z uwzględnieniem części mieszkalnej, ocieplenie istniejących ścian zewnętrznych budynków z uwzględnieniem części

mieszkalnej, ocieplenie istniejących stropodachów skośnych budynków z uwzględnieniem części mieszkalnej. W marcu 2023 r. uzyskano dofinansowanie z WFOŚiGW w Łodzi i w IV kwartale 2023 r. ogłoszono przetarg i wyłoniono wykonawcę w wskazanej wyżej inwestycji. Koszty projektu to 69 495,00 zł.

Powiat skierniewicki – w 2022 r. w nastąpiła zmiana sposobu zasilania w energię elektryczną budynku Starostwa Powiatowego w Skierniewicach przy ul. Konstytucji 3 Maja 6 poprzez montaż paneli fotowoltaicznych. Również wykonano montaż instalacji solarnej w Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Strobowie. Koszt zrealizowanych inwestycji to 254 133,00 zł. W 2023 r. została wykonana instalacja fotowoltaiczna w Budynku Muzeum w Lipcach Reymontowskich. W budynku Starostwa Powiatowego w Skierniewicach przy ul. Konstytucji 3 Maja 6 nastąpiła poprawa sprawności cieplnej systemu grzewczego poprzez wymianę grzejników. Również została zrealizowana termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Głuchowie poprzez wymianę stolarki okiennej. Koszt zrealizowanych inwestycji to 255 500,00 zł.

Powiat tomaszowski dokonał wymiany instalacji c.o. w II Liceum Ogólnokształcącym w Tomaszowie Mazowieckim – wykonano audyt energetyczny oraz opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową wymiany istniejącej wewnętrznej instalacji c.o. wraz z wymianą grzejników i podłączenia istniejących instalacji c.w.u., cyrkulacji i nowo projektowanego węzła cieplnego w powstającym budynku hali sportowej. Koszt realizacji zdania w 2022 r. – 23 420,00 zł.

Powiat wieluński wykonał wymianę grzejników żeliwnych na aluminiowe z termozaworami o wartości 61 069,68 zł.

Powiat wieruszowski wykonał opracowanie dokumentacji projektowej oraz zrealizował zadanie „Odnawialne źródła energii dla budynków użyteczności publicznej należących do Powiatu Wieruszowskiego” (10 instalacji o mocy 162,84 kW) o wartości 804 714,13 zł.

Powiat zgierski przeprowadził w DPS w Głownie docieplenie ścian (682,13 m^2) na kwotę 565 000,00 zł oraz docieplenie dachu na kwotę 400 000,00 zł.

- **OKJP.2.8. Wdrażanie systemów kompleksowego zarządzania energią w budynkach publicznych oraz przedsiębiorstwach (w tym audyty energetyczne).**

  Gmina miejska Głowno przeprowadziła audyty energetyczne dla budynków trzech przedszkoli, budynku Urzędu Miejskiego, szkoły podstawowej oraz hali sportowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 11 000,00 zł.

  Gmina miejska Radomsko przeprowadziła montaż komponentów OZE tj. ekologicznych źródeł energii – paneli fotowoltaicznych oraz pompy ciepła

w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Radomsku przy ul. Spacerowej 118. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 138 800,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki wykonała świadectwa charakterystyki energetycznej budynku przy ul. Warszawskiej 119. Koszt zadania 1 100, 00 zł.

Gmina miejska Aleksandrów Łódzki przystąpiła do Łódzkiej Grupy Zakupowej w zakresie wspólnego zakupu energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych gminy oraz oświetlenia ulicznego i pozostałych obiektów gminy.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec działała zgodnie z programami dofinansowania.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów zadanie realizowała w Centrum Spycimierskim w Spycimierzu.

Gmina wiejska Bedlno przeprowadziła audyt energetyczny w budynku Ośrodka Zdrowia w Pleckiej Dąbrowie na kwotę 473 050,00 zł.

Gmina wiejska Brzeziny w roku 2022 opracowała ocenę energetyczną dla potrzeb termomodernizacji budynku świetlicy wiejskiej i OSP w Helenowie. W roku 2023 natomiast audyt energetyczny dla potrzeb termomodernizacji budynku OSP i świetlicy wiejskiej w Syberii. Koszty realizacji zadań w 2022 r. – 2 400,00 zł, w 2023 r. – 70 000,00 zł (włącznie z dokumentacją projektową).

Gmina wiejska Burzenin przeprowadziła audyt energetyczny Zespołu Szkół w Burzeninie przy ul. Sieradzkiej 11. Koszt realizacji zadania wyniósł 5 295,15 zł.

Gmina wiejska Czarnocin – w Centrum Edukacji Ekologicznej EKOSFERA – odbyła się budowa pasywnego demonstracyjnego budynku w Czarnocinie. Koszt zadania wyniósł 6 041 183,00 zł.

Gmina wiejska Dalików opracowała 1 szt. audytu energetycznego „Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Wilczycy” koszt 750,00 zł.

Gmina wiejska Ładzice wykonała audyt energetyczny PSP w Jedlnie Pierwszym, rozpoczęto termomodernizację budynku wraz z wymianą źródła ciepła oraz budową instalacji fotowoltaicznej.

Gmina wiejska Nowosolna w latach 2022-2023 przeprowadziła termomodernizację 2 szkół podstawowych (Szkoła Podstawowa w Starych Skoszewach i Szkoła Podstawowa w Lipinach). W ramach działań termomodernizacyjnych zostały wykonane następujące prace: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w obiektach, wymiana istniejącego oświetlenia na oprawy ledowe, przeprowadzono modernizację systemu grzewczego wraz z dostosowaniem pomieszczeń kotłowni (wymiana istniejących pieców na nowe), ocieplono przegrody tego wymagające, wymieniono instalację odgromową, rynny i rury spustowe, docieplono ściany zewnętrzne oraz wykonano nową opaskę wokół budynku. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 302 163,40 zł.

Gmina wiejska Pątnów przeprowadziła: termomodernizację budynku użyteczności publicznej w Popowicach; termomodernizację budynku użyteczności publicznej w Załęczu Wielkim; przebudowę budynku OSP w Grębieniu.

Gmina wiejska Rusiec wykonała dokumentację projektową modernizacji instalacji wewnętrznej oraz wymiany źródła ciepła w GOK w Ruścu. Koszt realizacji zdania wyniósł 21 000,00 zł.

Gmina wiejska Sieradz w 2022 r. uzyskała wsparcie z WFOŚiGW w Łodzi na realizację projektu „Montaż odnawialnych źródeł ciepła i energii elektrycznej na budynkach szkolnych w Gminie Sieradz" ze względu na niewystarczające środki budżetowe projekt nie został zrealizowany.

Gmina wiejska Wartkowice wykonała system kompleksowego zarządzania energią w budynku Urzędu Gminy Wartkowice.

Gmina wiejska Zduny wykonała 7 audytów energetycznych budynków użyteczności publicznej. Koszt realizacji zadania wyniósł ok. 70 000,00 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola zainstalowała pilotażowo w gminnym przedszkolu w Ochraniewie system sterowania grzejnikami.

- **OKJP.2.9. Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. uchwały antysmogowej.**

  Gmina miejska Bełchatów – strażnicy miejscy w 2022 r. w okresie jesienno-zimowym pod względem naruszenia uchwały antysmogowej wykonali 29 interwencji związanych z kontrolą wypalania odpadów w sposób niedozwolony. W trakcie tych kontroli na 1 osobę nałożono mandat karny oraz wobec 3 osób zastosowano środki odziaływania wychowawczego. Oprócz sprawdzania domów i pieców funkcjonariusze prowadzili również interwencje odnośnie spalania odpadów na wolnym powietrzu. W okresie jesiennym strażnicy wraz z pracownikami MOPS-u przeprowadzili akcję kontroli instalacji grzewczych na posesjach prywatnych wraz z weryfikacją prawidłowości złożonych deklaracji przez właścicieli w tym zakresie. Wykonano 168 takich kontroli. W 2023 r. Straż Miejska w Bełchatowie wykonała 12 szczegółowych kontroli domowych kotłowni i kotłów grzewczych w trakcie których na sprawców nieprzestrzegania przepisów nałożono 2 mandaty karne, a czterokrotnie zastosowano środki oddziaływania wychowawczego i zobowiązania porządkowe.

  Gmina miejska Brzeziny - prowadzono kontrole bezpośrednie, działania prewencyjne.

  Gmina miejska Głowno w latach 2022-2023 przeprowadziła 41 kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów. Przeprowadzone kontrole nie wykazały żadnych nieprawidłowości.

Gmina miejska Jeżów przeprowadziła 6 kontroli. Kontrole zakończone wynikiem pozytywnym.

Gmina miejska Kutno w 2022 r. przeprowadziła 154 kontrole przestrzegania zapisów uchwały nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24 października 2017 r. podczas których sprawdzono dokumentację techniczną instalacji grzewczych, certyfikatów używanych urządzeń, instrukcje użytkowania pod kątem spełnienia minimalnych wymogów wynikających z uchwały antysmogowej, wykonano 92 kontrole gospodarstw domowych przez Straż Miejską w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach. Koszt realizacji zadania 7 276,44 zł. W 2023 r. przeprowadzono 133 kontrole w zakresie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej oraz 72 kontrole w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w wyników których nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 1 100 zł oraz udzielono 9 pouczeń. Koszt – 5 281,50 zł.

Gmina miejska Łask – na zgłaszane w 2022 r. 4 podejrzenia nieprawidłowości w eksploatacji źródeł ciepła skierowano pisma do właścicieli nieruchomości informujące o konieczności spełniania zapisów uchwały nr XLIV/548/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 24.10.2017 r. (tzw. „uchwała antysmogowa").

Gmina miejska Pabianice – kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. uchwały antysmogowej na terenie Miasta Pabianic wykonywała Straż Miejska. W 2022 r. Straż Miejska wykonała 66 szt. kontroli. Ujawniono 21 wykroczeń, które zakończono 12 mandatami karnymi i 9 pouczeniami. W 2023 r. – 42 szt. kontroli wykonanych przez Straż Miejską. Ujawniono 13 wykroczeń, które zakończono 7 mandatami karnymi i 6 pouczeniami.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski – Straż Miejska w zakresie postępowań z odpadami w 2022 r. prowadziła 658 spraw. Wystawiła 98 pouczeń, 19 mandatów karnych oraz wystosowała 4 wnioski o ukaranie do sądu. Natomiast z zakresu zanieczyszczenia powietrza prowadziła 65 spraw. Wystawiła 18 pouczeń i 9 mandatów karnych.

Gmina miejska Radomsko przeprowadziła w 2022 r. 74 kontrole gospodarstw domowych w zakresie właściwego gospodarowania odpadami, w celu zaniechania praktyk spalania w domowych kotłach i paleniskach odpadów lub paliw niekwalifikowanych w wyniku, których stwierdzono 12 nieprawidłowości. W 2023 r. przeprowadzono 176 kontrole gospodarstw domowych w zakresie właściwego gospodarowania odpadami, w celu zaniechania praktyk spalania w domowych kotłach i paleniskach odpadów lub paliw niekwalifikowanych w wyniku, których stwierdzono 6 nieprawidłowości.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka – kontrole obejmowały min. lokalizację pieca, miejsce gromadzenia opału, odpady w rejonie pieca, spalanie odpadów.

Gmina miejska Sieradz realizowała zadanie poprzez: 1. Prowadzenie działań kontrolnych. Funkcjonariusze Straży Miejskiej w Sieradzu prowadzili kontrole nieruchomości pod kątem spalania termicznego odpadów w piecach i paleniskach domowych. Przeprowadzono 100 kontroli nieruchomości. 19 właścicieli ukarano mandatami karnymi na kwotę 2 800,00 zł, 40 kontroli nie wykazały nieprawidłowości, natomiast 37 kontroli zakończyło się pouczeniem. Jeden właściciel nie udostępnił posesji do przeprowadzenia kontroli i sprawa została skierowana do sądu. 2. Strażnicy Miejscy w Sieradzu w 2023 r. przeprowadzili kontrole nieruchomości pod kątem spalania termicznego odpadów w piecach i paleniskach domowych. Kontrole dokonywano w związku ze zgłoszeniami od mieszkańców Sieradza, jak również z własnej inicjatywy w ramach codziennej służby patrolowej na terenie miasta Sieradza. Funkcjonariusze Straży Miejskiej ujawnili podobnie, jak w latach poprzednich spalanie między innymi: w piecach i paleniskach domowych: mebli, odzieży, odpadów plastikowych; na zewnątrz: folii, odpadów zielonych. Zauważono również problem dot. spalania paliw w tym węgla niskiej jakości, jak również zły stan techniczny pieców oraz palenisk. Przeprowadzono ponad 50 kontroli spalania, w wyniku kontroli nałożono 8 mandatów karnych w związku ze spalaniem niedozwolonych materiałów w piecach oraz odpadów na zewnątrz, udzielono 26 pouczeń. W ponad 15 przypadkach kontrola nie potwierdziła spalania odpadów komunalnych w piecach m.in. ujawniono opał niskiej jakości (sporządzono szczegółowe protokoły kontrolne). Jeden właściciel nieruchomości udaremnił i utrudniał kontrolę upoważnionym do przeprowadzenia czynności kontrolnych funkcjonariuszom Straży Miejskiej w Sieradzu, o powyższym fakcie powiadomiono Komendę Powiatową Policji w Sieradzu. Niezwłocznie ww. sprawie zostało złożone zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez właściciela nieruchomości z art. 225 §1 Kodeksu Karnego oraz z art. 226 §1 Kodeksu Karnego.

Gmina miejska Skierniewice – Straż Miejska przeprowadziła kontrole gospodarstw domowych w zakresie zakazu spalania odpadów: w 2022 r. – 183 kontrole, pouczono 33 osób, nałożono 7 mandatów karnych, sporządzono 1 wniosek do sądu. W 2023 r. – 121 kontroli, pouczono 19 osób, nałożono 3 mandaty karne, nie sporządzono żadnego wniosku do sądu.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki prowadziła kontrolę palenisk w piecach domowych. W 2022 r. przeprowadzono 125 kontroli palenisk, 12 mandatów karnych na kwotę 1 850,00 zł, 1 wniosek o ukaranie do sądu. W 2023 r. – 98 kontroli palenisk, 23 mandaty karne na kwotę 4 450,00 zł, 1 wniosek o ukaranie do sądu.

Gmina miejska Wieruszów przeprowadziła w 2022 r. 21 kontroli budynków mieszkalnych, pobrano 3 próbki popiołu do analizy, 1 badanie potwierdziło spalanie odpadów w piecu. Burmistrz Wieruszowa złożył wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Wieluniu. W 2023 r. dokonano 28 kontroli budynków mieszkalnych i 3 budynki, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza, pobrano 3 próbki popiołu do analizy, których badanie nie potwierdziło spalania odpadów w piecu.

Gmina miejska Zduńska Wola przeprowadziła w 2022 r. łącznie 90 kontroli spalania. Wystawiono 15 mandatów karnych, 7 pouczeń, sporządzono 1 wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego, nie pobierano próbek paleniskowych. W trakcie kontroli spalania ujawniono 5 pożarów sadzy kominowej, które stanowiły bezpośrednie zagrożenie dla osób i imienia. W każdym z takich przypadków powiadomiono Państwową Straż Pożarną. Spadek liczby kontroli ma związek ze zmniejszoną liczbą zgłoszeń od mieszkańców miasta. Zamierzone efekty przynoszą programy „Stop Smog" i „Czyste Powietrze", oraz akcje profilaktyczne i prewencyjne prowadzone przez jednostkę tj. „Zduńska Wola nie musi się dusić" i „Z nami bezpieczniej". W 2023 r. przeprowadzono w 293 kontrole spalania pod kątem termicznego przekształcania odpadów. 78% podjętych kontroli nie potwierdziło spalania odpadów; 22% podjętych kontroli potwierdziło spalanie odpadów.

Gmina miejska Zgierz – Straż Miejska w Zgierzu w 2022 r. przeprowadziła 201 kontroli pod kątem spalania paliw stałych w piecach i kotłach. Próbki odpadu paleniskowego pobrano z 5 palenisk i przesłano do ekspertyzy. W 2023 r. Straż Miejska w Zgierzu przeprowadziła 224 kontroli w zakresie ochrony powietrza, dodatkowo wysłano do ekspertyzy laboratoryjnej dwie próbki odpadu paleniskowego.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki – kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów przeprowadzane były w wyniku interwencji mieszkańców i polegały na kontroli nieruchomości osób fizycznych w zakresie posiadanego źródła ciepła i zgromadzonego opału. Kontrole przeprowadzał upoważniony pracownik urzędu w godzinach pracy urzędu na terenie miasta i gminy Aleksandrów Łódzki. Kontrole przeprowadzone w 2022 r. i 2023 r. nie wykazały nieprawidłowości. Ilość przeprowadzonych kontroli: 15.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów przeprowadziła w 2023 r. 35 kontroli (protokoły w ramach kontroli zainstalowania i uruchomienia instalacji ekologicznych źródła ciepła), a w 2022 r. – 20 kontroli źródeł ogrzewania.

Gmina miejsko-wiejska Grabów przeprowadziła 20 kontroli.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia przeprowadziła 3 wizje w terenie względem przestrzegania zakazu wypalania traw i łąk oraz 23 kontrole dotyczące zakazu spalania.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice podjęła 2 interwencje w 2022 r. oraz 1 interwencję w 2023 r. po dotarciu informacji o podejrzeniu spalania odpadów.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki przeprowadziła kontrole doraźne palenisk w ramach interwencji. W 2022 r. – 39 interwencji dotyczących spalania w piecach, nałożono 3 mandaty karne. W 2023 r. – 54 interwencje, nie stwierdzono uwag odpadów w kotłach i piecach.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk – działania kontrolne prowadzone były w gospodarstwach domowych w ramach obowiązku nałożonego tzw. uchwałą antysmogową. Zakres obejmował stwierdzenie rodzaju źródła ciepła i stosowanego opału. Działania w ramach funkcjonowania jednostki nie generowały dodatkowych kosztów.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno prowadziła kontrolę przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. uchwały antysmogowej. Liczba kontroli w 2022 r. – 42, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 150,00 zł, zastosowano 17 pouczeń. Liczba kontroli w 2023 r. – 34, nałożono 1 mandat na kwotę 200,00 zł, zastosowano 24 pouczenia.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2023 r. została przeprowadzona 1 kontrola w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłowniach i piecach, wypalania traw i łąk. Ponadto mieszkańcy byli poinformowani o zakazie spalania odpadów poprzez umieszczanie na stronie urzędu komunikatów oraz w mediach społecznościowych.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice w 2022 r. z uwagi na istniejącą pandemię COVID przeprowadziła tylko jedną kontrolę wykonania przez właścicieli nieruchomości zakazu spalania odpadów w piecach. W 2023r. na terenie Miasta i Gminy Poddębice przeprowadzono 31 kontroli wykonania przez właścicieli nieruchomości zakazu spalania odpadów w piecach do ogrzewania budynków (w tym 5 kontroli pobierania próbek z pieców służących do ogrzewania budynków). W trakcie kontroli mieszkańcy na bieżąco byli informowani o konieczności wymiany pieców zgodnie z tzw. uchwałą antysmogową. Koszt realizacji zadania wyniósł 4 069,50 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów - liczba kontroli przeprowadzonych na terenie gminy Rzgów i udzielonych pouczeń w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów: 10. Liczba kontroli i udzielonych pouczeń mieszkańcom gminy Rzgów w zakresie przestrzegania zapisów uchwały antysmogowej tj. zakazu spalania paliw najgorzej jakości: 10. W rezultacie w ciągu 2023 r. tylko raz odnotowano ryzyko wystąpienia przekroczenia poziomu informowania dla ozonu w powietrzu.

Gmina miejsko-wiejska Stryków przeprowadziła łącznie 41 kontroli (w tym: w 2022 r. – 20, w 2023 r. – 21).

Gmina miejsko-wiejska Sulejów przeprowadziła 2 kontrole interwencyjne.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń przeprowadziła łącznie 41 kontroli spalania odpadów w piecach domowych. W wyniku kontroli, w jednym przypadku stwierdzono spalanie odpadów i właściciel nieruchomości został ukarany mandatem. Jednocześnie pouczono właściciela o zakazie spalania odpadów oraz dobrych praktykach palenia w piecu domowym.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2022 r. przeprowadziła 210 kontroli posesji w miejscowościach: Brudaki, Krzykowice, Stanisławów, Studzianki, Psary Witowskie, Janów, Apolonka, Marianów i Modrzewek. W 2023 r. skontrolowano 397 posesji w miejscowościach: Boguslawice, Golesze Małe, Golesze Parcela, Świątniki, Młynary, Lubiatów, Kuznocin, Młoszówek, Polichno Budy, Swolszewice Duże, Lubiaszów. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych.

Gmina miejsko-wiejska Zelów prowadziła działania kontrolne. W 2022 r. – brak kontroli a w 2023 r. przeprowadzono 22 kontrole, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina wiejska Andrespol przeprowadziła 6 kontroli dotyczących przestrzegania zakazu spalania odpadów. Kontrole przeprowadzane były na podstawie zgłoszeń do gminy o podejrzeniu spalania odpadów. Kontrole nie potwierdziły spalania odpadów.

Gmina wiejska Bedlno w 2022 r. przeprowadziła 22 kontrole przestrzegania przepisów dotyczących spalania, a w 2023 r. przeprowadziła 21 kontroli.

Gmina wiejska Bełchatów w przeprowadzonych 2 kontrolach interwencyjnych nie stwierdziła nieprawidłowości.

Gmina wiejska Burzenin przeprowadziła kontrolę spalania odpadów w paleniskach domowych oraz budynkach, w których prowadzona jest działalność gospodarcza. Wykonano 30 kontroli w miejscowościach: Sambórz; Działy; Ligota; Szczawno; Burzenin ul. Ogrodowa, ul. Lipowa, ul. Armii Krajowej; Wola Będkowska; Witów: ul. Wspólna, ul. Siostry Damiany, ul. Bociania; Kamionka; Wonica Niechmirowska; Strzałki; Biadaczew; Kopanina; Strumiany: ul. Piaskowa, ul. Wczasowa, ul. Klonowa; Grabówka; Jarocice (w tym 24 kontrole bez zastrzeżeń oraz 6 kontroli z pouczeniem prawidłowego sposobu spalania w piecu poprzez wykorzystywanie opału o odpowiedniej wilgotności).

Gmina wiejska Chąśno systematycznie przeprowadzała kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. uchwały antysmogowej.

Gmina wiejska Czarnocin prowadziła kontrole źródeł ciepła związaną z nadmiernym zadymieniem. W 2022 r. przeprowadzono 6 kontroli, w 2023 r. liczba kontroli interwencyjnych spowodowanych zgłoszonym nadmiernym zadymieniem spadła do 2.

Gmina wiejska Dłutów przeprowadziła 4 kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. „uchwały antysmogowej". Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina wiejska Dobroszyce przeprowadziła kontrolę z zakresu przestrzegania i stosowania przepisów o ochronie środowiska, kierowana była korespondencja do mieszkańców u których istniało podejrzenia spalania odpadów w piecach.

Gmina wiejska Drużbice w sytuacji wystąpienia przypadków nieprzestrzegania zakazu spalania odpadów w gospodarstwach domowych, pracownicy Urzędu Gminy przeprowadzili kontrole dotyczące rodzaju stosowanego urządzenia grzewczego na kontrolowanej nieruchomości, zawartość urządzenia oraz materiały przygotowane do spalenia. Czynności kontrolne wykonywane były w obecności właściciela nieruchomości lub dorosłego domownika oraz na podstawie przedstawionych dokumentów. Nie stwierdzono przypadku nieprzestrzegania zakazu spalania odpadów w piecu domowym. Na terenie nieruchomości nie ujawniono śladów świadczących o magazynowaniu lub domniemanym spalaniu odpadów. Kontrolowany okazał wymaganą dokumentację.

Gmina wiejska Głowno prowadziła czynności sprawdzające w reakcji na zgłoszenia dotyczące nieprawidłowego użytkowania palenisk domowych. Wykonano 4 kontrole.

Gmina wiejska Konopnica przeprowadziła w 2023 r. 1 kontrolę w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłowniach i piecach, wypalania traw i łąk. Ponadto mieszkańcy byli informowani o zakazie spalania odpadów poprzez umieszczanie na stronie urzędu komunikatów oraz w mediach społecznościowych.

Gmina wiejska Ksawerów w latach 2022 i 2023 przeprowadziła 15 kontroli przez pracowników Urzędu Gminy i Policji.

Gmina wiejska Ładzice przeprowadziła w 2022 r. 20 kontroli zakazu spalania odpadów w paleniskach a w 2023 r. – 24. Kontrole połączone były z pogadanką na temat odpadów, zapobiegania powstawania odpadów, właściwego postępowania z odpadami, kontrolą kompostowników oraz worków i koszy na odpady zmieszane i segregowane.

Gmina wiejska Masłowice w 2022 r. przeprowadziła 21 kontroli palenisk domowych, w 2023 r. również przeprowadzono 21 kontroli. Kontrole przebiegły bez zastrzeżeń, nie stwierdzono spalania materiałów niedozwolonych.

Gmina wiejska Moszczenica prowadziła kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. uchwały antysmogowej.

Gmina wiejska Nowosolna w 2022 r. przeprowadziła 24 kontrole gospodarstw domowych, w 2023 r. – 25 kontroli.

Gmina wiejska Ozorków w 2022 r. przeprowadziła kontrole zakazu spalania odpadów w kotłach i piecach na otrzymane zgłoszenia. Nie stwierdzono spalania odpadów. Nie prowadzono rejestru kontroli. W 2023 r. przeprowadzono 61 kontroli zakazu spalania odpadów, w tym również na otrzymane zgłoszenia. Nie stwierdzono przypadków spalania odpadów.

Gmina wiejska Pątnów w 2023 r. przeprowadziła 20 kontrole przestrzegania spalania odpadów w piecach domowych.

Gmina wiejska Radomsko przeprowadziła 25 kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych oraz przestrzegania tzw. uchwały antysmogowej.

Gmina wiejska Rokiciny przeprowadziła 43 kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach. Nie stwierdzono spalania odpadów w piecach, mieszkańcy byli zachęcani do zmiany pieca na bardziej ekologiczny. Koszt realizacji zadania wyniósł 750,00 zł.

Gmina wiejska Rusiec w latach 2022 i 2023 wykonała po 20 kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartych przestrzeniach.

Gmina wiejska Rzeczyca przeprowadziła kontrolę zakazu spalania odpadów w 30 piecach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Gmina wiejska Siemkowice przeprowadziła 25 kontroli. Kontrole przeprowadzone zostały na terenie miejscowości Siemkowice.

Gmina wiejska Strzelce w latach 2022 - 2023 przeprowadziła po 20 kontroli związanych z ograniczeniem niskiej emisji. Kontrolom podlegały paleniska domowe pod kątem posiadanych źródeł ogrzewania oraz ewentualnego spalania odpadów w urządzeniach grzewczych. Lokalizacje (2022 r.): Długołęka (78, 79, 79A, 63), Zgórze17, Klonowiec Stary 52, Rejmontów (17, 24), Aleksandrów 19, Zgórze 2, Wola Raciborowska 46, Strzelce ul. Leśna 2A, Wieszczyce 7A, Bielawy 3, Klonowiec Stary 56, Strzelce ul. Główna 6/1, Niedrzew Drugi 24, Glinice 2 lok. 6, Glinice 2 lok. 1, Glinice 2 lok. 4. Lokalizacje (2023 r.): Aleksandrów (3,10), Długołęka (9, 34, 32, 27, 35, 84a, 84, 18, 41, 59), Przyzórz (10, 15, 43, 34, 52, 25), Marianka 94,5).

Gmina wiejska Sulmierzyce przeprowadziła kontrolę interwencyjną na jednej z nieruchomości w Gminie Sulmierzyce, kontrola oraz ekspertyza badań próbki odpadu paleniskowego nie wykazała spalania niedozwolonych substancji.

Gmina wiejska Świnice Warckie wysłała kurendy z informacją o zakresie spalania odpadów w piecach do wszystkich zainteresowanych stron.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki przeprowadziła 84 kontrole pod względem przepisów ograniczających używanie paliw lub urządzeń do celów grzewczych oraz zakazu spalania odpadów. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Gmina wiejska Wartkowice prowadziła kontrolę i weryfikację źródeł ciepła zgłoszonych do CEEB – liczba przeprowadzonych kontroli – 64. Nie stwierdzono nieprawidłowości i nie ustalono zaleceń pokontrolnych.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska w 2022 r. przeprowadziła 91 kontroli budynków mieszkalnych. W 2023 r. przeprowadzono 47 kontroli budynków mieszkalnych.

Gmina wiejska Zapolice w ramach kontroli naruszeń prawa z zakresu ochrony środowiska, utrzymania czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach, w 2022 r. przeprowadzono 1 kontrolę w miejscowości Swędzieniejewice. W 2023 r. – 2 kontrole w Zapolicach. Podczas kontroli nie stwierdzono naruszeń prawa z zakresu ochrony środowiska, utrzymania czystości i porządku w gminach oraz ustawy o odpadach.

Gmina wiejska Zduny przeprowadziła w sumie 20 kontroli, polegających na weryfikacji źródła ciepła, weryfikacji spalanego paliwa, (czy nie są spalane odpady butelki plastikowe czy bioodpady). Kontrole przebiegły pomyślnie, nie odnotowano nieprawidłowości.

Gmina wiejska Zduńska Wola w 2022 r. przeprowadziła 4 kontrole, w tym 1 kara, w 2023 r. – 26 kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych.

Gmina wiejska Żychlin przeprowadzała kontrole przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych przeprowadzone głównie na terenie miasta Żychlin oraz w miejscowości Dobrzelin. W latach 2022-2023 przeprowadzono w sumie 40 kontroli, które nie wykazały spalania odpadów w piecach.

- **OKJP.2.10. Modernizacja i wymiana na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej.**

  WFOŚiGW w Łodzi w ramach zadania „EKO Latarnia - Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego” podpisał umowę na realizację inwestycji w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnego z jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami oraz spółkami prawa handlowego z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego na kwotę 8,25 mln zł w wyniku, którego planuje się wykonać 4 345 punktów świetlnych.

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. zrealizowała: 1. Instalację energooszczędnego oświetlenia w budynkach zarządzanych przez jednostkę samorządu terytorialnego – wymiana oświetlenia w 9 salach lekcyjnych, holach szkolnych i szatniach w Szkole Podstawowej nr 8 – zadanie zrealizowane całkowicie. Koszt wyniósł 523 195,30 zł.

2. Budowę oświetlenia ulicznego zadanie zrealizowane całkowicie. Koszt wyniósł 1 164 042,82 zł. 3. Termomodernizację i instalację OZE w budynkach użyteczności publicznej. Budowa oświetlenia ulicznego. Działania podejmowane w 2022 r. przez Miasto Bełchatów – realizowano zadanie pod nazwą „Budowa oświetlenia na terenie Miasta Bełchatowa", które dofinansowywane było ze środków Gminy Bełchatów. W jego ramach wykonano inwestycje, obejmujące montaż kompletnych latarni z nowoczesnymi oprawami oświetleniowymi oraz wykonanie kablowych linii zasilających. Koszt realizacji zadania: Miasto Bełchatów – 29 643,00 zł, Powiat Bełchatowski – 475 472,52 zł. Ponadto zrealizowano: 1. Opracowanie aktualizacji projektu budowlanego pn.: „Budowa oświetlenia ulicznego os. Politanice" – ul. Głuchowskiego. Koszt 3 690,00 zł z budżetu Miasta. 2. Opracowanie audytów oraz dokumentacji kosztorysowej dla zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa i modernizacja infrastruktury elektrycznej i oświetleniowej na terenie Miasta Bełchatów". Koszt 15 000,00 zł z budżetu miasta. W 2023 r. w gminie miejskiej Bełchatów: 1. Zmodernizowano energooszczędne oświetlenie drogowe, dokonano wymiany istniejących słupów betonowych na stalowe wraz z wymianą wysięgników i 253 szt. opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne ledowe o większej mocy w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Budowa i modernizacja infrastruktury elektrycznej i oświetleniowej na terenie Miasta Bełchatowa" dofinansowanego z Rządowego Funduszu Polski Ład. Koszt realizacji zadania wyniósł 760 882,59 zł, w tym dofinansowanie z Funduszu Polski Ład – 608 228,91 zł. 2. Przebudowano oświetlenie uliczne na os. Czapliniecka polegające na wymianie słupów oświetleniowych na nowe, rozprowadzenie nowego okablowania, wymianie opraw na ledowe. Koszt zadania wyniósł 149 937,00 zł. 3. Dokonano modernizacji oświetlenia w placówkach oświatowych poprzez wymianę opraw oraz czujników ruchu. W placówkach szkolnych i przedszkolnych wymieniono 9 370 szt. opraw oświetlenia na energooszczędne ledowe. Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Polski Ład. Koszt realizacji zadania 1 868 164,65 zł w tym dofinansowanie z Funduszu Polski Ład 1 499 818,33 zł.

Gmina miejska Kutno przeprowadziła modernizację oświetlenia drogowego na terenie Miasta Kutno wraz z instalacją autonomicznego systemu sterowania oświetleniem: wymiana opraw sodowych na oprawy typu led 4 056 opraw - wymiana skrzynek oświetleniowych z kompensatorami mocy biernej 102 szt. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 765 346,16 zł, a w 2023 r. – 3 050 604,78 zł.

Gmina miejska Głowno przeprowadziła budowę i rozbudowę sieci oświetlenia ulicznego oraz wymianę oświetlenia w budynkach Urzędu Miejskiego. Rozbudowano sieć oświetlenia ulicznego na terenie Miasta Głowno. Ilość zainstalowanych nowych

lamp oświetleniowych – 74 szt., ilość zainstalowanych nowych słupów oświetleniowych – 53 szt., lampy solarno-wiatrowe – 3 szt. Łączny koszt realizacji zadania 852 953,17 zł.

Gmina miejska Łask przeprowadziła modernizację i rozbudowę oświetlenia ulicznego. Wykonano kablową linię oświetlenia ulicznego: w Wronowicach o długości 477 m, montaż 10 słupów i 10 opraw oświetleniowych, Orchowie długości 840 m, montaż 18 słupów i 18 opraw oświetleniowych, w Łopatkach długości 242 m, montaż 4 słupów i 4 opraw oświetleniowych, Łasku ul. Bohaterów Września o długości 462 m, montaż 10 słupów i 10 opraw oświetleniowych, Łasku ul. Borowikowa i Szkolna dł. 223 m i napowietrzna linia dł. 180 m, montaż 4 słupów, 9 opraw oświetleniowych. Wykonano linię napowietrzną oświetlenia ulicznego w Kolonii Bilew dł. 1150 m, montaż 22 opraw oświetleniowych, w Łasku ul. Łąkowa dł. 136 m, montaż 4 słupów, 3 opraw oświetleniowych, w Woli Łaskiej dł. 228 m, montaż 6 słupów i opraw, w Ostrowie ul. Słonecznikowa i ul. Bławatkowa o dł. 503 m, montaż 12 słupów i opraw. Przeprowadzono kompleksową modernizację systemu oświetlenia drogowego wraz z jego rozbudową w Gminie Łask w ramach zadania budżetowego pod nazwą „Modernizacja i rozbudowa oświetlenia ulicznego w Gminie Łask". Zadanie miało na celu: rozbudowę infrastruktury, poprawę bezpieczeństwa i osiągnięcie efektu ekologicznego na terenie Gminy Łask. Umowa zakładała wymianę około 3 466 szt. punktów świetlnych na oświetlenie typu led (zmiana oświetlenia starego nieefektywnego sodowego i rtęciowego na nowoczesne energooszczędne oświetlenie led). Prace rozpoczęto w grudniu 2023 r. Do końca roku wymieniono około 200 punktów oświetleniowych z oprawami typu led w następujących lokalizacjach: Ostrów (ul. Konwaliowa, Gajowa i Dworska) 42 słupy i oprawy, o łącznej długości 1 502 mb, Orchów 42 słupy i oprawy, o łącznej długości 1 778 m, Łopatki 20 słupów i opraw, łączna długość 864 m. Ponadto w Okupie Wielkim ul. Sieradzka, 3 słupy i oprawy, długość 105 m, w Okupie Małym ul. Rzeczna, linia napowietrzna o długości 232 m - 5 słupów i opraw, w Ostrowie, ul. Babiego Lata i ul. Żywiczna, długość 356 m, 8 słupów i 8 opraw świetlnych. Prace zostaną zakończone do 15.08.2024 r. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 540 078,00 zł, w 2023 r. – 1 058 651,00 zł.

Gmina miejska Ozorków przeprowadziła kompleksową termomodernizacje budynków użyteczności publicznej (Przedszkole Miejskie nr 1 - ul. Stanisława Wigury 7a - w tym wymiana oświetlenia na energooszczędne).

Gmina miejska Pabianice dokonała wymiany świetlówek na energooszczędne. Zakupiono 132 szt. świetlówek led t8-18 W 4000K i 8 szt. paneli okrągłych led 45000K oraz dostosowano już istniejące lampy do nowych świetlówek – Przedszkole Miejskie nr 12. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 475,49 zł. Zakupiono i wymieniono 162 szt.

oświetlenia na lampy led w pracowniach i na korytarzach szkolnych – Szkoła Podstawowa nr 1. Koszt realizacji zadania wyniósł 28 145,81 zł. Przeprowadzono demontaż i montaż opraw oświetlenia 93 szt. i wymianę 190 szt. żarówek – Szkoła Podstawowa nr 9. Koszt realizacji zadania wyniósł 9 750,00 zł. Wymieniono lampy zewnętrzne i 20 szt. lamp w pracowniach lekcyjnych, pokojach nauczycielskich i gabinetach administracji oświetlenia na energooszczędne typu led – Szkoła Podstawowa nr 15. Koszt realizacji zadania 6 640,00 zł. Wymieniono 35 szt. starych lampy na lampy led w pomieszczeniach przedszkolnych - Przedszkole Miejskie nr 2. Koszt realizacji zadania 5 000,00 zł. Dokonano wymiany i montażu świetlówek energooszczędnych w budynku przedszkola – Przedszkole Miejskie nr 15. Koszt realizacji zadania 4 327,46 zł. Przeprowadzono modernizację oświetlenia ulicznego polegającą na wymianie 3 850 szt. nieefektywnych energetycznie sodowych źródeł światła na efektywne energetycznie źródła led w istniejących oprawach w obrębie instalacji oświetlenia ulicznego. Szacowana oszczędność 1 255,275 [MWh/rok]. Koszt realizacji zadania 1 697 400,00 zł. Nastąpiła wymiana 11 szt. opraw świetlnych – Szkoła Podstawowa nr 5 (koszt 5 289,00 zł); wymiana świetlówek na energooszczędne - Przedszkole Miejskie nr 5 (koszt 2 400,00 zł); wymiana oświetlenia z jarzeniowego na led w budynkach UM Pabianice – 2022 r. ok. 54 szt., 2023 r. – ok. 23 szt. – koszt realizacji zadania wyniósł 13 611,12 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski w latach 2022-2023 odbyła się: budowa urządzeń oświetlenia ulicznego skweru przy ul. Ks. Piotra Skargi – 4 szt.; budowa urządzeń oświetlenia ulicznego w ul. Janiny Porazińskiej i ul. Czesława Miłosza – 11 szt. Koszt realizacji zadania wyniósł 162 724,12 zł.

Gmina miejska Radomsko na 17-tu ulicach w Radomsku wykonano modernizację oświetlenia polegającą na założeniu opraw typu led, o mniejszym zużyciu energii elektrycznej w porównaniu do zastosowanych poprzednio źródeł światła, jakimi były lampy sodowe. Ilość zmodernizowanych punktów świetlnych to 703 szt. ledów. Koszt realizacji zadania 6 393 720,73 zł

Gmina miejska Rawa Mazowiecka dokonała wymiany i montażu nowych opraw oświetlenia ulicznego od tamy do ul. Fawornej. Wymieniono 28 opraw sodowych na ledowe. W 2023 r. w salach zajęć w przedszkolu w Rawie Mazowieckiej wymieniono system oświetlenia na lampy energooszczędne. Poprawiono efektywność energetyczną budynku użyteczności publicznej (hali sportowej) w Rawie Mazowieckiej, ul. Tatar 1a (1 szt.). Koszt realizacji zadania wyniósł 6 956 685,14 zł.

Gmina miejska Sieradz zrealizowała kolejny etap modernizacji oświetlenia ulicznego na terenie miasta Sieradza. W ramach modernizacji oświetlenia wymieniono stare, stalowe słupy na nowe aluminiowe. Wymieniono stare oprawy rtęciowe i sodowe

na energooszczędne oprawy led. W ramach modernizacji oświetlenia ulicznego wymieniono 40 szt. słupów oraz 134 szt. energooszczędnych opraw oświetleniowych. Koszt realizacji zadania 440 093,01 zł.

Gmina miejska Skierniewice w 2023 r. dokonała wymiany 566 szt. przestarzałych i energochłonnych opraw sodowych na nowoczesne oprawy wykonane w technologii led. Przeprowadzono modernizację oświetlenia ulicznego, która poprawiła bezpieczeństwo mieszkańców i zmniejszyła koszty zużycia energii elektrycznej. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 716 711,00 zł (środki własne 343 342,20 zł; środki Polski Ład 1 373 368,80 zł).

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki przeprowadziła modernizację oświetlenia w pracowni nr 22 i 16 (12 lamp) w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7.

Gmina miejska Ujazd przeprowadziła demontaż i montaż opraw ledowych i kloszy (17 szt.) na słupach oświetlenia ulicznego oraz uzupełnienie brakujących osłon przy ul. Wodnej w miejscowości Ujazd. Koszt zadania wyniósł 30 750,00 zł.

Gmina miejska Wieruszów przeprowadziła modernizację i wymianę na energooszczędne systemy oświetlenia ulicznego oraz w budynkach użyteczności publicznej. W 2022 r. wymieniono 850 opraw oświetleniowych, w 2023 r. – 814.

Gmina miejska Zgierz wymieniła 134 oprawy oświetleniowe na energooszczędne w ramach projektu „Budowa i modernizacja oświetlenia publicznego z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych i ekologicznych na terenie Miasta Zgierza" współfinansowanego z EFRR. Koszt wyniósł 892 572,22 zł. W ramach zadań własnych wybudowano 16 nowych energooszczędnych punktów oświetleniowych. Koszt wyniósł 129 500,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki – opracowana została dokumentacja projektowa na przeprowadzenie wymiany 500 szt. istniejących sodowych opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne na terenie miasta Aleksandrów Łódzki. Wymieniono 151 szt. żarówek sodowych na ledowe energooszczędne w oświetleniu ulicznym na terenie miasta i gminy Aleksandrów Łódzki. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 95 144,19 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska wymieniła 181 szt. opraw sodowych na ledowe oświetlenie uliczne. Koszt zadania wyniósł 61 391,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów wymieniła 264 szt. systemu oświetlenia. Na kwotę 122 057,25 zł.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki wymieniła 240 szt. opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne na kwotę 351 224,17 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec – Spółka Oświetlenie Uliczne i Drogowe dokonała w ramach dofinansowania z WFOŚiGW w Łodzi z programu EKO Latarnia

wymiany nieenergooszczędnych opraw oświetleniowych i montażu nowych led w liczbie 342 oprawy.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów wymieniła 200 szt. systemów oświetlenia ulicznego na energooszczędne. Koszt zadania wyniósł 30 996,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Grabów – Spółka Oświetleniowa wymieniła 885 szt. opraw świetlnych ulicznych.

Gmina miejsko-wiejska Kamieńsk wymieniła oprawy rtęciowe i sodowe na 746 szt. energooszczędnych opraw led oraz montaż inteligentnego systemu sterowania oświetleniem. Koszt realizacji zadania wyniósł 17 441 140,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia zamontowała oświetlenia – 20 szt. lamp hybrydowych w miejscowości PGR Długie i w Kiernozi. Koszt zadania wyniósł 235 053,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice – zainstalowano panele fotowoltaiczne na 5 budynkach użyteczności publicznej. Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł 758 443,00 zł. Dotacja z WFOŚiGW w Łodzi 451 684,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk wymieniła 55 szt. opraw oświetleniowych na energooszczędne. Koszt realizacji to 57 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno wykonała oświetlenie placu Urzędu Miejskiego w Opocznie przy ul. Staromiejskiej 6 na kwotę 10 000,00 zł. Wykonano budowę oświetlenia ul. św. Łukasza na kwotę 4 797,00 zł. Zrealizowano zakup oraz montaż dwóch lamp fotowoltaicznych oraz projekt w miejscowości Brzustówek na kwotę 17 700,00 zł. Wykonano rozbudowę oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej w miejscowości Ostrów na kwotę 11 439,00 zł. Wykonano oświetlenie przy drodze gminnej w Sielcu o nr ew. 149 na kwotę 31 980,00 zł. Wykonano dokumentację projektowo kosztorysową oświetlenia przystanków przy drodze powiatowej w Sitowej oraz zamontowano lampy led na kwotę 34 906,50 zł. Wykonano oświetlenie led drogi na (Góry) nr 813 w miejscowości Wola Załężna na kwotę 11 869,50 zł. Wykonano oświetlenie drogi obok (Fermy) nr 200/10 w miejscowości Wola Załężna na kwotę 36 654,00 zł. Oświetlenie przy budynku świetlicy wiejskiej w Kruszewcu Kolonii. Inwestycja polegała na montażu 4 szt. kolektorów słonecznych z lampą oświetleniową na słupie przy budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Kruszewiec Kolonia na kwotę 35 670,00 zł. Oświetlenie do cmentarza Mroczków Gościnny. Inwestycja obejmowała budowę linii napowietrznej oświetlenia ulicznego w m. Mroczków Gościnny, 9 słupów, długość linii ok. 350 m. Koszt realizacji zadania wyniósł 44 280,00 zł. (zadanie z Budżetu Obywatelskiego). Oświetlenie uliczne przy ulicy Puchały. Inwestycja polegała na budowie linii kablowej oświetlenia ulicznego na ulicy Puchały w Opocznie, 7 słupów. Kwota 47 724,00 zł. Oświetlenie uliczne w kierunku stadionu w m. Różanna.

Inwestycja polegała na budowie linii napowietrznej oświetlenia ulicznego w miejscowości Różanna. Kwota 56 580,00 zł. Budowa oświetlenia na ulicy Mokrej w Opocznie. Inwestycja polegała na budowie linii kablowej oświetlenia ulicznego na ul. Mokrej w Opocznie, (dotyczy odcinka ulicy Mokrej zlokalizowanego bliżej drogi krajowej). Kwota 110 000,00 zł. Oświetlenie drogi gminnej nr 499 w m. Wola Załężna. Kwota 41 000,00 zł. Oświetlenie drogi Ziębów – Dąbrówka. Inwestycja polegała na budowie linii napowietrznej oświetlenia ulicznego w miejscowości Ziębów oraz Dąbrówka. zadanie w ramach w ramach udzielenia pomocy rzeczowej dla gminy Sławno polegającej na opracowaniu dokumentacji projektowo-kosztorysowej budowy oświetlenia oraz budowie tego oświetlenia. Kwota 55 190,45 zł. Oświetlenie uliczne w Kraśnicy Podedwornej. Inwestycja polegała na budowie linii napowietrznej oświetlenia ulicznego w miejscowości Kraśnica. Kwota 49 200,00 zł. Budowa oświetlenia ulicy Harcerzy w Opocznie. Inwestycja polegała na budowie linii kablowej oświetlenia ulicznego, dł. ok. 200 m, na ulicy Harcerzy w Opocznie. Kwota 42 000,00 zł. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 1 626 380,60 zł.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno dokonała wymiany 15 opraw oświetlenia ulicznego na led, wymiana opraw oświetleniowych w budynku urzędu, szkołach i na halach sportowych. Koszt realizacji zadnia wyniósł 10 000, 00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice w ramach przeprowadzonych inwestycji drogowych dokonano modernizacji i wymiany systemów oświetlenia. W 2022 r. założono 39 lamp OZE, a w 2023 r. – 59 szt. Dodatkowo w trakcie budowy obwodnicy Praga założono 20 lamp energooszczędnych. Koszt realizacji zadań wyniósł w 2022 r. – 33 7307,74 zł a w 2023 r. – 735 855,31 zł. Koszt założenia lamp na obwodnicy Praga wyniósł 326 442,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz realizowała zadanie poprzez rozbudowę oświetlenia ulicznego wraz z montażem opraw oświetleniowych led. Wykonano montaż, stawianie słupów w ilości 4 szt. oraz zamontowano 4 szt. opraw oświetleniowych led o mocy 49 W. Wykonano roboty polegające na wymianie starych opraw rtęciowych i sodowych na oprawy typu led w łącznej ilości 585 szt. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 79 131,40 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów w latach 2022-2023 prowadziła rozbudowę systemów oświetlenia ulicznego m.in. na ulicy Gontowej w Starowej Górze, ul. Przyrodniczej i ul. Widokowej w Konstantynie, ul. Klonowej w Starowej Górze, ul. Podłogowej w Starowej Górze, ul. Granicznej w Starowej Górze, ul. Dworskiej w Bronisinie Dworskim, ul. Krajobrazowej i ul. Malowniczej w Konstantynie, ul. Przyszkolnej w Romanowie, ul. Granitowej w Bronisinie Dworskim, przy przejściu dla pieszych w Starej Gadce, przy placu zabaw miejscowości Konstantyna, przy placu zabaw

i boisku sportowym w miejscowości Grodzisko. Wykonano również oświetlenia przejść dla pieszych wraz z montażem oznakowania aktywnego D-6 zasilanego z turbiny wiatrowej oraz panelu fotowoltaicznego w miejscowości Guzew przy szkole, w miejscowości Tadzin przy szkole oraz w miejscowości Rzgów skrzyżowanie Tuszyńska/Rzemieślnicza. Przeprowadzono modernizację tj. zainstalowano oświetlenie led w sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Guzewie. Koszt wymienionych inwestycji wynosił ponad 650 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów zakupiła 395 szt. opraw oświetlenia ulicznego typu led. Wymiana tradycyjnych sodowych, energochłonnych opraw oświetlenia ulicznego na zakupione energooszczędne oprawy typu led. Koszt realizacji zadania wyniósł 117 485,65 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek w latach 2022-2023 wykonała wymianę 25 szt. oświetlenia ulicznego na energooszczędne led. Koszt realizacji zadania wyniósł 7 500,00zł.

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn wykonała modernizację oświetlenia w budynku Szkoły Podstawowej w Wodzinie Prywatnym (dotyczy sali gimnastycznej).

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2022 r. przeprowadziła wymianę 211 szt. lamp na energooszczędne w miejscowościach: Wolbórz, Brudaki, Swolszewice Duże. W 2023 r. przeprowadzono wymianę 450 szt. lamp na energooszczędne w miejscowościach: Wolbórz, Komorniki, Golesze Duże, Golesze Parcela, Bogusławice, Żywocin, Kuznocin, Młynary, Polichno, Proszenie, Żarnowica Duża, Żarnowica Mała, Leonów, Adamów. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 38 872,00 zł a w 2023 r. – 127 305,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Zelów prowadziła wymianę 482 opraw sodowych na led, na kwotę 184 921,00 zł.

Gmina wiejska Andrespol dokonała: 1. Wymiany istniejących lamp sodowych oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy led w ul. Tuszyńska w Wiśniowej Górze Stróży i Andrespolu, ul. Brzezińska w Andrespolu i Bedoniu Przykościelnym, ul. Główna w Janówce i Justynowie, ul. Kolumny w Stróży, ul. Feliksińska w Wiśniowej Górze, ul. Ogrodowa w Bedoniu Przykościelnym, ul. Łódzka w Justynowie, ul. Ceramiczna i Turystyczna w Andrespolu, ul. Główna w Bedoniu Przykościelnym, ul. Gruszowa w Stróży, ul. Morelowa w Stróży. Wymieniono łącznie 356 opraw. 2. wymiany istniejących lamp sodowych oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy w Justynowie na ulicy Głównej, w Janówce na ulicy Jagodowej, w Bedoniu Wsi na ulicy Mostowej, w Wiśniowej Górze na ulicy Szkolnej, w Andrespolu na ulicach Świtezianki/Źródlanej i Fredry/Turystycznej. Łącznie wymieniono 73 lampy.

3. Wymiany 6 istniejących lamp sodowych oświetlenia ulicznego na energooszczędne lampy led wraz z dowieszeniem 5 nowych energooszczędnych lamp led w Kraszewie na ulicy Cyprysowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 148 553,90 zł.

Gmina wiejska Bedlno przeprowadziła wymianę 158 punktów świetlnych w 22 sołectwach na energooszczędne systemy oświetlenia ulicznego. Koszt zadania wyniósł 191 979,93 zł.

Gmina wiejska Bełchatów wykonała montaż 238 szt. lamp hybrydowych oraz wymianę istniejącej oprawy ulicznej na energooszczędną. Koszt realizacji zadań w 2022 r. wyniósł 35 058,26 zł a w 2023 r. – 161 342,75 zł.

Gmina wiejska Będków w ramach zadania dokonała wymiany 222 szt. przestarzałych opraw rtęciowych i sodowych na energooszczędne oprawy led i montażu 4 szt. lamp solarnych ze słupem na terenie gminy. Koszt realizacji zadania wyniósł 129 216,19 zł.

Gmina wiejska Biała zrealizowała wymianę źródeł światła w oświetleniu ulicznym z sodowych na led. W 2022 r. wymieniono 203 szt. żarówek, na słupach oświetlenia ulicznego na terenie gminy. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 26 389,99 zł.

Gmina wiejska Brójce w ramach umowy na konserwację oświetlenia ulicznego w 2023 r. wykonano wymiany 16 opraw sodowych na oprawy led. Dodatkowo zamontowano 40 opraw led. W budynku urzędu gminy Brójce dokonano wymiany oświetlenia rtęciowego na led.

Gmina wiejska Brzeziny w 2022 r. wybudowała 5 punktów świetlnych hybrydowych (2 szt. w miejscowości Tworzyjanki i 3 szt. w miejscowości Sadowa) wyposażonych w lampy led, panele fotowoltaiczne oraz turbinę wiatrową oraz ledowe oświetlenie uliczne w miejscowości Bogdanka - 29 latarni oświetlenia ulicznego. W 2023 r. wybudowano 5 punktów świetlnych hybrydowych (1 szt. w miejscowości Sadowa, 1 szt. w miejscowości Tworzyjanki oraz 3 szt. w miejscowości Syberia) wyposażonych w lampy led, panele fotowoltaiczne oraz turbinę wiatrową. Łączny koszt realizacji zadania w 2022 r wyniósł 193 394,26 zł a w 2023 r. – 88 920,00 zł.

Gmina wiejska Buczek zrealizowała wymianę częściowo oświetlenia ulicznego na lampy led. W 2022 r. – 60 szt., a w 2023 r. – 59 szt.

Gmina wiejska Burzenin zrealizowała wymianę oświetlenia ulicznego (90 szt. oprawy led) w miejscowościach Witów i Strzałki. Wymiana oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej – świetlice wiejskie w miejscowościach Ligota (16 szt. lamp sufitowych led) i Będków (20 szt. żarówek led).

Gmina wiejska Czarnocin wymieniła oświetlenia ulic na lampy led oraz wymieniła oświetlenie na energooszczędne w budynku UG. Koszt realizacji zadania wyniósł 82 000 zł.

Gmina wiejska Czarnożyły w latach 2022-2023 dokonała wymianę 200 szt. opraw oświetlenia ulicznego. Koszt zadania – 148 000,00 zł.

Gmina wiejska Czastary dzięki pozyskanemu w 2023 r. dofinansowaniu z WFOŚiGW w Łodzi na wymianę opraw oświetleniowych w ramach programu EKO Latarnia otrzymała łącznie od Spółki Oświetlenia Ulicznego i Drogowego w Kaliszu 652 szt. opraw w tym 345 szt. opraw do wymiany oraz 307 szt. nowych opraw oświetleniowych. Celem Programu było ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz uzyskanie oszczędności energii elektrycznej poprzez realizację inwestycji w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnego, wyposażonych w inteligentne systemy sterowania oświetleniem. Aby móc zmodernizować oświetlenie na terenie Gminy na oświetlenie typu led zlikwidowano przerwę nocną w celu wykazania osiągniętego efektu ekologicznego. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 104 808,89 zł.

Gmina wiejska Dalików wymieniła oraz zmodernizowała 5 systemów oświetlenia w ramach zadań: „Utworzenie ekopracowni Szkoły Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Dalikowie" – m.in. wymiana oświetlenia na energooszczędne typu led, „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Budzynku" – przekazanie dotacji dla OSP m.in. na wymianę oświetlenia na energooszczędne typu led, „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Domaniewku" – przekazanie dotacji dla OSP m.in. na wymianę oświetlenia na energooszczędne typu led, „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Dalików" – termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Dalikowie obejmująca m.in. wymianę oświetlenia na energooszczędne typu led, „Modernizacja sali sportowej w Dalikowie" – m.in. modernizacja oświetlenia, „Budowa ścieżki edukacyjnej i lamp hybrydowych w miejscowości Kontrewers" – m.in. montaż 5 szt. lamp zasilanych energią słońca i wiatru. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 595 774,61 zł.

Gmina wiejska Dłutów wykonała montaż na istniejących słupach oświetleniowych z wykorzystaniem znajdujących się na nich wysięgnikach 534 szt. opraw oświetleniowych typu led oraz demontaż i utylizacja dotychczasowych opraw sodowych. Koszt zadania to 418 000,00 zł.

Gmina wiejska Dmosin podjęła działania pn.: 1. „Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Dmosin". Projekt współfinansowany był ze środków: RZĄDOWY FUNDUSZ POLSKI ŁAD: Program Inwestycji Strategicznych. Planowana inwestycja polegał na wymianie 900 szt. nieenergooszczędnych opraw oświetlenia na energooszczędne oprawy led. Miało to na celu poprawę efektywności energetycznej istniejącej infrastruktury oświetleniowej na terenie całej gminy. Promesa została przyznana w roku 2023. Szacowana wartość projektu: 1 710 000,00 zł. Koszt wykonania usługi audytu energii elektrycznej oświetlenia ulicznego na terenie Gminy

Dmosin wraz z inwentaryzacją – 21 525 zł. 2. „Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Dmosin poprzez wymianę oświetlenia". W 2022 r. na terenie Gminy Dmosin (miejscowości Dmosin Pierwszy, Kamień, Teresin, Wola Cyrusowa, Borki) zostało wymienione 44 szt. żarówek. Koszt zadania to 28 550,80 zł. 3. „Poprawa efektywności energetycznej oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Dmosin poprzez wymianę oświetlenia rtęciowego i sodowego na led". W 2023 r. na terenie Gminy Dmosin (miejscowości Nadolna, Kraszew, Kamień, Borki) zostało wymienione 50 szt. żarówek. Koszt realizacji zadania 31 904,40 zł. 4. „Oświetlenie okolic cmentarzy na terenie Gminy Dmosin". W 2023 r. zakupiono 2 lampy solarne do oświetlenia okolic cmentarza w Kołacinku oraz w Woli Cyrusowej na kwotę 11 400,00 zł.

Gmina wiejska Dobroń zakupiła i wymieniła 144 szt. energooszczędnych opraw ulicznych typu led oraz 76 szt. żarówek energooszczędnych led. Koszt zadania to 140 299,70 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce wykonała budowę linii kablowych oświetlenia ulicznego dla ul. Azaliowa, Jaśminowa, Konwaliowa, Chabrowa, Magnoliowa, Różana w miejscowości Dobryszyce. Koszt realizacji zadania to 969 195,00 zł.

Gmina wiejska Domaniewice wykonała modernizację i wymianę 416 pkt. świetlnych na kwotę 102 047,00 zł.

Gmina wiejska Drużbice wymieniła 1 900 szt. oświetlenia ulicznego na kwotę 1 200 455,00 zł.

Gmina wiejska Galewice zakupiła i wykonała montaż 2 szt. lamp hybrydowych led na kwotę 17 000,00 zł.

Gmina wiejska Gidle przeprowadziła modernizację oświetlenia ulicznego. Wymieniono 1 099 szt. opraw oświetleniowych led z automatyczną, programowalną bezprzewodowo redukcją mocy: oprawa led 21,5W - 10 szt., oprawa led 27W - 334 szt., oprawa led 35W - 162 szt., oprawa led 40,5W - 224 szt., oprawa led 51,5W - 68 szt., oprawa led 59,5W - 28 szt., oprawa led 75,5W - 197 szt., oprawa led parkowa nasadzana 40,5 W - 38 szt., oprawa led parkowa zwieszana 39,5W - 16 szt., oprawa led dekoracyjna zwieszana 52W - 12 szt., oprawa led dekoracyjna zwieszana 28W - 10 szt. Koszt realizacji zadania 1 414 498,77 zł.

Gmina wiejska Głowno zmodernizowała 185 źródeł światła - wymieniono żarówki sodowe na led. Koszt realizacji zadania to ok. 140 00,00 zł.

Gmina wiejska Gorzkowice przeprowadziła modernizację oświetlenia ulicznego Koszt realizacji zadania w 2022r. 62 346,19 zł , w 2023 r. 151 517,19 zł.

Gmina wiejska Kiełczygłów wymieniła 200 opraw lam z sodowych na led 39 W i 50 W. Zamontowano 50 szt. lap solarowych przy drogach gminnych. Koszt realizacji zadania wyniósł 160 000,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów przeprowadzono modernizację oświetlenia w budynku Urzędu Gminy w Kleszczowie poprzez wymianę w oprawach oświetleniowych źródeł światła na energooszczędne led (koszt 28 000,00 zł) oraz modernizację oświetlenia ulicznego przy ul. Rolnej w Łękińsku (koszt 415 456,87 zł).

Gmina wiejska Klonowa wymieniła 75 szt. opraw oświetlenia ulicznego na led, na kwotę 50 549,98 zł.

Gmina wiejska Konopnica realizowała program OZE w budynku UG Konopnica oraz w budynku Gminnego Centrum Kultury i Biblioteki Publicznej w w Konopnicy.

Gmina wiejska Kowiesy w latach 2022-2023 dokonała rozbudowy i przebudowy budynku administracyjnego UG Kowiesy. W ramach prowadzonych prac budowlanych dokonano kompleksowej wymiany nieefektywnego oświetlenia obiektu na energooszczędne oprawy led w ilości 100 szt. Koszt zadania 45 000,00 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów dokonała wymiany wszystkich punktów oświetlenia ulicznego na kwotę 2 870 000,00 zł.

Gmina wiejska Ksawerów dokonała wymiany oświetlenia na led w hali sportowej w SP w Ksawerowie oraz oświetlenia w klasach na oświetlenie led (11 szt.). Koszt zadania wyniósł 28 033,00 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie w 2022 r. wymieniła stare, nieefektywne oświetlenie na typu led w części budynku UG. W 2022 r. wymienione zostały także żarówki na typu led na placu za UG – 11 szt. oraz wymienione zostało oświetlenie uliczne na led w Wólce Krosnowskiej – 16 szt. W 2023 r. wymienione zostało oświetlenie w miejscowości Retniowiec – 12 szt. oraz Wólka Podlesie – 8 szt. Koszt realizacji zadania wyniósł 34 532,99 zł.

Gmina wiejska Lubochnia w ramach zadania w 2022 r. wykonała budowę oświetlenia ulicznego w miejscowości Olszowiec. W Glinniku przy ul. Spacerowej oraz dokonano modernizacji oświetlenia ulicznego w miejscowości Nowy Olszowiec. W 2023 r. przeprowadzono modernizację oświetlenia ulicznego w miejscowości Nowy Glinnik – Osiedle oraz odbyła się budowa oświetlenia miejscowości Jasień. Koszt realizacji zadania wyniósł 407 833,16 zł.

Gmina wiejska Lututów zmodernizowała oświetlenie uliczne poprzez wymianę 167 szt. lamp sodowych na led na kwotę 159 627,00 zł.

Gmina wiejska Ładzice wykonała wymianę opraw oświetleniowych w budynku UG w Ładzicach; wymianę opraw oświetleniowych w budynku Ośrodka Zdrowia

w Ładzicach; wymianę 70 szt. opraw oświetleniowych oświetlenia ulicznego na terenie gminy Ładzice. Koszt zadania 44 700,00 zł.

Gmina wiejska Łęki Szlacheckie wykonała wymianę żarówek na energooszczędne w ilości 68 szt. na kwotę 8 142,06 zł.

Gmina wiejska Łubnice – odbyła się modernizacja infrastruktury oświetlenia drogowego w ramach programu „EKO Latarnia – Poprawa efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego". W zadaniu dokonano wymiany 430 opraw oświetleniowych oraz montażu 216 nowych opraw oświetleniowych.

Gmina wiejska Łyszkowice w 2023 r. rozpoczęła wymianę oświetlenia ulicznego z lamp sodowych na led. Kwota zaliczki to 83 761,20 zł.

Gmina wiejska Maków odbyła się realizacja inwestycji polegającej na wymianie opraw na energooszczędnych i budowie nowych punktów świetlnych. W ramach zadania wymieniono 450 lamp na lampy led, dobudowano nowych 150 punktów oświetlenia ulicznego. Koszt zadania wyniósł 2 281 312,98 zł.

Gmina wiejska Mniszków w latach 2022-2023 zakupiła 3 szt. pojedynczych solarnych lamp led w systemie off-grid zasilanych energią słoneczną na kwotę 4 000,00 zł.

Gmina wiejska Mokrsko odbyła się wymiana żarówek rtęciowych na energooszczędne led w budynku Urzędu Gminy Mokrsko, budynku komunalnym Mokrsko 233 oraz w oświetleniu ulicznym. Oświetlenie uliczne – ilości wymienionych żarówek: Mokrsko – 40 szt., Ożarów – 37 szt. Koszt zadania 38 541,01 zł.

Gmina wiejska Nieborów zmodernizowała oświetlenie uliczne opraw na energooszczędne led 36 W w ilości 400 szt.

Gmina wiejska Nowosolna przeprowadziła modernizację oświetlenia w 2 szkołach – wymieniono istniejące oświetlenie na oprawy typu led na kwotę 98 400,00 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn – odbył się montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku UG w Nowym Kawęczynie oraz montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku OSP Franciszkany Koszt realizacji zadania w 2022 r. – 110 700,00 zł, w 2023 r. – 38 000,00 zł.

Gmina wiejska Opoczno zainstalowano 13 lamp solarnych na kwotę 100 000,00 zł.

Gmina wiejska Ostrówek – przeprowadzono wymianę istniejących opraw ze źródłem światła sodowym na 44 szt. opraw typu led w miejscowości Ostrówek na kwotę 33 000,00 zł. przeprowadzono wymianę istniejących opraw ze źródłem światła sodowym na 51 szt. opraw typu led w miejscowości Wielgie na kwotę 38 250,00 zł.

Gmina wiejska Ozorków w latach 2022-2023 zmieniła 10 lamp sodowych na oprawy w technologii led. Na koniec 2023 r. funkcjonowało 18 urządzeń fotowoltaicznych z oprawami w technologii led.

Gmina wiejska Pątnów – przeprowadzono wymianę tradycyjnych 520 szt. żarówek na led w oświetleniu ulicznym na kwotę 208 702,00 zł.

Gmina wiejska Pęczniew w 2022 r. wymieniła 53 szt. zwykłych żarówek na energooszczędne na kwotę 3 742,68 zł. W 2023 r. – 20 szt. zwykłych żarówek na energooszczędne na kwotę 3 780,00 zł.

Gmina wiejska Poświętne w 2022 r. wymieniła 116 szt. lamp oświetlenia ulicznego na led, a 2023 r. – 31 szt.

Gmina wiejska Radomsko zmodernizowała oświetlenie uliczne na kwotę 1 131 430,32 zł.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka zrealizowała wymianę opraw oświetleniowych na energooszczędne na parterze budynku SP w Starej Wojskiej na kwotę 22 000,00 zł. Częściowo dokonano wymiany opraw oświetlenia ulicznego na oprawy typu led na kwotę 58 117,50 zł.

Gmina wiejska Regnów w 2022 r. realizowała projekt „Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie Gminy Regnów". Całkowita wartość inwestycji – 158 055,00 zł. Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych – 142 235,00 zł. Udział własny – 15 820,00 zł. W ramach zadania dokonano wymiany opraw sodowych na nowe oprawy led w ilości 244 szt. o mocy minimalnej 50 W do istniejącej infrastruktury na terenie Gminy Regnów. Realizacja inwestycji przyczyniła się do zwiększenia komfortu życia mieszkańców, poprawiła bezpieczeństwo przy ciągach komunikacyjnych, a także zmniejszyły się koszty oświetlenia ulicznego.

Gmina wiejska Ręczno w 2023 r. wymieniła wszystkie oprawy w oświetleniu ulicznym, na terenie całej gminy. Nowe oprawy to energooszczędne oświetlenie led. Koszt realizacji zadania wyniósł 755 651,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny wymieniła oświetlenie w istniejącym budynku przedszkola na 132 szt. oświetlenia led na kwotę 37 215,63 zł.

Gmina wiejska Rozprza w 2022 r. uruchomiła instalacje OZE na budynkach: Szkoły Podstawowej im. Józefa Pawlikowskiego w Rozprzy, Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Niechcicach, Gminnego Centrum Kultury w Rozprzy, Urzędu Miasta i Gminy w Rozprzy oraz Przedszkolu w Rozprzy. Koszt realizacji zadania to 939 930,19 zł. W 2023 r. na terenie Gminy Rozprza zmodernizowano 409 szt. systemów oświetlenia ulicznego na kwotę 155 481,35 zł.

Gmina wiejska Rusiec wykonała modernizację 270 szt. oświetlenia wewnętrznego w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Woli Wiązowej na kwotę 98 426,00 zł. Budowa 61 szt. wolnostojących lamp solarnych na potrzeby oświetlenia ulicznego w Gminie Rusiec na kwotę 401 026,90 zł.

Gmina wiejska Rząśnia wybudowała oświetlenie uliczne wykorzystujące odnawialne źródła energii. Inwestycja polegała na wybudowaniu 13 lamp oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Rząśnia, Broszęcin, Zielęcin, Suchowola, Rekle. Koszt zadania wyniósł 199 962,99 zł. Wykonano modernizację hali sportowej wraz z zapleczem w Rząśni poprzez zastosowanie nowoczesnego energooszczędnego oświetlenia w obiekcie. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 326 514,69 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice – powstały 4 zestawy lamp ulicznych w systemie hybrydowym (ekosolary) na kwotę 38 600,00 zł.

Gmina wiejska Sieradz przeprowadziła wymianę źródeł oświetlenia ulicznego. Wymieniono 1 190 szt. opraw z energochłonnych na energooszczędne typu led na kwotę 1 597 146,80 zł.

Gmina wiejska Skierniewice przeprowadziła modernizację i wymianę na energooszczędne (w tym wykorzystujące OZE) 40 szt. systemów oświetlenia ulicznego oraz oświetlenia w budynkach użyteczności publicznej na kwotę 10 000,00 zł.

Gmina wiejska Słupia wymieniła 123 szt. lamp na energooszczędne na kwotę 76 014,00 zł.

Gmina wiejska Strzelce Wielkie wykonano modernizację oświetlenia ulicznego na led. W ramach zadania wykonano modernizację 53 szt. oświetlenia na led, montaż 2 szt. lamp solarno-wiatrowych, montaż 1 szt. słupa ulicznego z oświetleniem na kwotę 81 727,97 zł.

Gmina wiejska Szczerców wykonała montaż 19 szt. opraw do oświetlenia ulicznego - sołectwo Szczerców. Koszt realizacji zadania wyniósł 38 077,91 zł.

Gmina wiejska Świnice Warckie utworzyła 4 punkty świetlne przy ul. Jana Pawła II i ul. Zielona wykorzystujących OZE. Koszt zadania to 44 280,00 zł. Przeprowadzono modernizację oświetlenia w budynku UG na kwotę 146 576,00 zł.

Gmina wiejska Widawa dokonała wymiany 224 szt. opraw oświetleniowych na kwotę 644 766,00 zł.

Gmina wiejska Wielgomłyny wykonała modernizację oświetlenia ulicznego wraz z budową instalacji fotowoltaicznych. Wymieniono 721 szt. opraw oświetlenia ulicznego na oprawy led. Wybudowano 3 szt. wolnostojące farmy fotowoltaiczne o mocy 46,8 kW każda. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 227 526,00zł.

Gmina wiejska Wierzchlas zamontowała 8 szt. lamp solarnych oraz dokonała wymiany 100 szt. użytych opraw sodowych na energooszczędne na kwotę 96 488,34 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska dokonała wymiany opraw świetlówkowych na oświetlenie led w UG na kwotę15 720,00 zł.

Gmina wiejska Zadzim przeprowadziła wymianę opraw oświetleniowych na led w szkołach, UG, w bibliotece oraz część opraw oświetlenia ulicznego. Koszt realizacji zadania wyniósł 50 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice realizowała inwestycje w zakresie systemów oświetlenia energooszczędnego. Dokonano budowy nowych linii oświetlania ulicznego oraz wymiany lamp na energooszczędne. Łącznie wymieniono 172 oprawy. Koszt realizacji zadania wyniósł 66 223,80 zł.

Gmina wiejska Zduny – odbyła się wymiana oświetlenia ulicznego w 14 sołectwach na kwotę 126 735,00 zł.

Gmina wiejska Żarnów wymieniła 100 szt. opraw lamp oświetlenia ulicznego na oprawy led na kwotę 20 000,00 zł.

Powiat bełchatowski realizował zadanie poprzez: 1. Rzymskokatolicka Parafia pw. Ignacego Loyoli w Suchcicach – „Modernizacja wewnętrznej i zewnętrznej instalacji elektrycznej oraz wymiana oświetlenia na energooszczędne". Zakres zadania dotyczył modernizacji wewnętrznej i zewnętrznej instalacji elektrycznej z zastosowaniem oświetlenia energooszczędnego na terenie Kościoła pw. św. Ignacego Loyoli w Suchcicach. Na zewnątrz zostały zamontowane oprawy led o mocy 125 W oraz wymienione przyłącza elektryczne. Wewnątrz kaplicy wymienionych zostanie 107 szt. żarówek na led o mocy 6 W oraz dwie oprawy ze źródłami led o mocy 6W. Koszt realizacji zadania to 23 340,00 zł. 2. Gmina Rusiec – „Budowa wolnostojących lamp solarnych na potrzeby oświetlenia ulicznego w Gminie Rusiec". W ramach zadania zamontowano 61 ulicznych lamp solarnych o mocy paneli 100 Wp i mocy oprawy: min 30 W na terenie Gminy Rusiec. Koszt realizacji zadania to 322 373,80 zł.

Powiat łaski w 2022 r. dokonał wymiany oświetlenia w budynkach Starostwa Powiatowego w Łasku na energooszczędne na kwotę 56 589,84 zł.

Powiat piotrkowski dokonał wymiany świetlówek na energooszczędne, montaż kompensatorów mocy biernej. Koszt realizacji zadania 18914,26 zł.

Powiat radomszczański 2022 r. w wymienił oświetlenie na energooszczędne (led) w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1, Zespole Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska w Radomsku i Powiatowej Hali Sportowej (3 modernizacje). Koszt realizacji zadania wyniósł 107 000,00 zł.

Powiat sieradzki realizował zadanie poprzez: 1. W 2022 r. – opracowano dokumentację projektową dla inwestycji pn. „Termomodernizacja budynków Powiatowego Zespołu Szkół w Warcie". W ramach inwestycji zaplanowano między innymi wymianę opraw oświetleniowych na nowe, zaplanowano oprawy led. Przewidziano do wymiany ok. 697 szt. Marzec 2023 r. – uzyskanie dofinansowania z WFOŚiGW w Łodzi. IV kwartał 2023 r. - przetarg i wyłonienie wykonawcy wskazanej wyżej inwestycji. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki. Koszt projektu 69 495,00 zł. 2. Wymiana 24 szt. opraw oświetleniowych na oprawy led w salach budynku Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Sieradzu. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Sieradzu. Koszt zadania 3 001,38 zł. 3) Wymiana oświetlenia na zewnątrz budynku Muzeum Okręgowego w Sieradz oraz w gablotach wystawienniczy na wystawie archeologicznej na lampy energooszczędne led w ilości 38 szt. Montaż oświetlenia energooszczędnego led w gablotach wystawowych na wystawie paleontologicznej w ilości 10 szt. Wymiana oświetlenia zewnętrznego na oświetlenie energooszczędne led na terenie skansenu w ilości 4 lamp. Montaż oświetlenia energooszczędnego led w salach wystawowych. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Muzeum Okręgowe w Sieradzu. Koszt zadania 11 925,65 zł. 4. Wymiana oświetlenia na oprawy led w salach lekcyjnych, ciągach komunikacyjnych oraz sali gimnastycznej w budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sieradzu; w ilości 140 szt. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Sieradzu. Koszt zadania 31 414,44 zł. 5. W 2023 r. w budynku Powiatowego Zespołu Szkół w Złoczewie wymieniono 20 szt. lamp przysufitowych na led. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Powiatowy Zespół Szkół w Złoczewie. Koszt zadania 2 728,39 zł. 6. W 2022 r. wymiana opraw i świetlówek w: Internacie - 90 szt. świetlówek, 40 szt. opraw; w Miejskim Domu Kultury – 30 szt. świetlówek; w pracowni fryzjerskiej – 10 szt. opraw; korytarz – 4 szt. opraw; wymiana lamp ulicznych przy internacie – 4 szt. W 2023 r. wymiana opraw i świetlówek w: budynkach w Centrum Edukacji Zawodowej, w Miejskim Domu Kultury w pracowniach i korytarz oraz internacie. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Centrum Edukacji Zawodowej w Sieradzu. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 10 008,57 zł, w 2023 r. – 7 469,49zł. 7. Modernizacja oświetlenia zewnętrznego na terenie obiektu, w ilości 9 szt. Wymiana oświetlenia ulicznego (słupowe) w ilości 4 szt. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki – Dom Pomocy Społecznej w Biskupicach. Koszt zadania to 5 150,00 zł.

Powiat tomaszowski w celu zwiększenia efektywności energetycznej zamontował oprawy led. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 146 164,00 zł.

Powiat wieruszowski zrealizował wymianę oświetlenia zewnętrznego w Zespole Szkół Zawodowych w Wieruszowie na lampy led na kwotę 2 500,00 zł.

Powiat zduńskowolski przebudował dach na II Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli, wraz z modernizacją instalacji c.o. i zapewnieniem dostępu dla osób niepełnosprawnych. Wymieniono instalację elektryczną oraz oprawy oświetleniowe na oświetlenie typu led w całym budynku. Koszt wszystkich prac, w tym prac związanych z elektryką i oświetleniem wyniósł 6 014 850,10 zł.

Powiat zgierski wymienił w I LO w Głownie 154 szt. oświetlenia na kwotę 75 800,00 zł; w Domu Pomocy Społecznej w Głownie wymieniono 108 szt. oświetlenia na kwotę 41 800,00 zł; w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Zgierzu wymieniono 615 szt. oświetlenia na kwotę 672 000,00 zł.

- **OKJP.2.11. Promowanie oraz stosowanie budownictwa niskoenergetycznego i pasywnego.**

  Gmina miejska Brzeziny wykonała działania wstępne polegające na opracowaniu programu funkcjonalno-użytkowego budowy pasywnej hali sportowej na kwotę 20 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec zrealizowała zadanie poprzez budowę budynku przedszkola z oddziałem żłobkowym w standardzie budynku pasywnego.

  Gmina miejsko-wiejska Drzewica została zrealizowana budowa budynku Miejsko-Gminnego Klubu Sortowego Drzewica w technologii pasywnej o wartości 2 883 601,72 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Grabów zadanie realizowała poprzez punkt konsultacyjno-informacyjny.

  Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki zadanie zrealizowała poprzez budowę bazy sportowo-edukacyjnej przy Szkole Podstawowej nr 1, ul. Łódzka 5/7, Fun Lab o wartości 30 030 060,42 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Rzgów prowadziła budowę przedszkola ze żłobkiem w Tadzinie (budowa realizowana w latach 2020-2022) o wartości ok. 2 mln zł.

  Gmina miejsko-wiejska Uniejów umieściła informacje o możliwości skorzystania z dofinansowania na termomodernizację budynków w lokalnych mediach, na stronie internetowej oraz mediach społecznościowych.

  Gmina wiejska Brzeziny w roku 2022 zrealizowała przebudowę i termomodernizację budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Małczew, działka ewidencyjna numer 32/3 i 32/2, obręb Małczew. W ramach zadania powstał budynek wyposażony m.in. w powietrzną pompę ciepła, instalację fotowoltaiczną, centralę wentylacyjną

nawiewno-wywiewną wraz z rekuperatorem oraz ledowym oświetleniem. Koszt inwestycji to 1 959 199,99 zł.

Gmina wiejska Chąśno realizowała zadanie za pośrednictwem ulotek informacyjnych.

Gmina wiejska Czarnocin – została wykonana budowa pasywnego demonstracyjnego budynku w Czarnocinie (Centrum Edukacji Ekologicznej EKOSFERA), którego koszt wyniósł 6 041 183,00 zł.

Gmina wiejska Czarnożyły – została zrealizowana budowa budynku zeroemisyjnego z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii z przeznaczeniem na klub dziecięcy i przedszkole w miejscowości Wydrzyn o wartości 8 011 063,64 zł.

Gmina wiejska Gomunice wykonała budowę budynku przedszkola w technologii budownictwa pasywnego o wartości 9 657 766,18 zł.

Gmina wiejska Kiełczygłów przeprowadziła termomodernizację budynku „Dom Nauczyciela" w m. Chorzew poprzez ocieplenie ścian styropianem oraz termomodernizacja budynku Urzędu Gminy Kiełczygłów. Koszt realizacji zadania to 400 000,00 zł.

Gmina wiejska Kocierzew Południowy – w budynku Szkoły Podstawowej w Gągolinie Południowym zostały wymienione okna oraz wykonano termomodernizację o wartości 599 577,02 zł.

Gmina wiejska Rokiciny wybudowała halę sportową i budynek przedszkola w technologii pasywnej o wartości 27 153 119,70 zł.

Gmina wiejska Rząśnia wykonała budowę budynku Gminnego Ośrodka Zdrowia w Rząśni wraz z zagospodarowaniem terenu. Nowopowstały budynek spełnia standardy i parametry budownictwa pasywnego, a jego wartość wyniosła 2 467 804,70 zł.

Gmina wiejska Wartkowice zrealizowała zadanie poprzez budowę budynku pasywnego urzędu gminy Wartkowice przy ul. Targowej 25 w Wartkowicach o wartości 17 583 902,29 zł.

Gmina wiejska Wróblew zrealizowała budowę budynku pasywnego o wartości 12 255 977,72 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola zadanie realizowała w ramach konsultacji w punkcie konsultacyjno-informacyjnym programu „Czyste Powietrze".

Powiat pabianicki wykonał budowę powiatowej hali sportowej przy Zespole Szkół nr 1 w Pabianicach w standardzie budownictwa pasywnego, w trybie przetargowym z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych. Koszt inwestycji to 15 769 873,63 zł.

Powiat wieruszowski prowadził promocje inwestycji budynku pasywnego Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Wieruszowie i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wieruszowie.

- **OKJP.2.12. Rozwój energetyki rozproszonej, szczególnie opartej na kogeneracji energii cieplnej i elektrycznej.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez przedsiębiorstwa.

- **OKJP.3.1. Budowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych.**

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. zrealizowała częściowo budowę drogi gminnej – łącznika pomiędzy ul. Kopeckiego i ul. Okrzei o wartości 2 943 112,26 zł. Wykonano opracowanie projektu budowlanego na rozbudowę drogi gminnej w rejonie bloków nr 219, 220 i 221 o wartości 78 098,85 zł. Wykonano prace projektowo-przygotowawcze, których wartość wyniosła 41 451,00 zł. Została wykonana przebudowa ul. Kwiatowej na odcinku od ronda im. J. Wybickiego do ul. 1 Maja w Bełchatowie o wartości 1 171 504,59 zł. Wykonano budowę wschodniej obwodnicy Bełchatowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 484 o wartości 506 743,44 zł. Również przebudowano ciągi komunikacyjne poprzez skucie murów oporowych i demontaż nawierzchni tarasowych, wykonanie nowych konstrukcji żelbetonowych, izolacji przeciwwilgociowej, studzienek odwodnieniowych i elewacji z wymianą barier stalowych na nowe o wartości 770 044,37 zł. W 2023 r. wybudowano nową drogę gminną - łącznik pomiędzy ul. Kopeckiego i ul. Okrzei o długości 0,44 km, której koszt wyniósł 4 495 297,23 zł.

  Gmina miejska Kutno w 2022 r. wykonała: modernizację chodników, ciągów pieszo jezdnych i parkingów o łącznej długości 11,63 km^2, przebudowę ul. Skłodowskiej 2,872 km^2, przebudowę ul. Chmielnej i Spacerowej w tym jezdnie: 1,995 km^2, zjazdy 0,493 km^2, chodniki 0,913 km^2; przebudowę ul. Wysockiego jezdnia 1,563 km^2, chodniki 0,3638 km^2, zjazdy indywidulane 0,263 km^2; budowe infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej w dolinie rzeki Ochni część piesza 3,380 km^2, chodnik 0,2243 km^2. Koszt zrealizowanych inwestycji wyniósł 9 503 245,33 zł. W 2023 r. inwestycje drogowe składały się z prac polegających na wykonaniu: nakładek bitumicznych, sięgaczy, modernizacji chodników i pasów drogowych, przejść dla pieszych o łącznej długości 4,9268 km. Prace rozpoczęte w 2023 r. i niezakończone to: przebudowa ul. Polnej, Kucieńskiego, Gliszczyńskiego Gadomskiego wraz z infrastrukturą towarzyszącą - jezdnia 6585 m^2, chodniki: 3 km^2, zjazdy 1,210 km^2, przebudowa ul. Zimowej wraz z infrastrukturą techniczną 3,600km^2 jezdnia przebudowa ul. Odlewniczej jezdnia 3365 m^2, zjazdy 1,050 km^2, chodnik 0,740 km^2, przebudowa ul. Sklęczkowskiej BIS jezdnia 6,860 km^2, zjazdy 0,340 km^2, chodnik 1,035 km^2, budowa DK nr 92 z ul. Poprzeczną, przebudowa odgałęzienia ul. Intermodalnej w Kutnie jezdnie i zjazdy 6,434 km^2. Wartość szacunkowa inwestycji to 30 926 459,45 zł.

Gmina miejska Brzeziny – została wykonana przebudowa ulic: Św. Anny, Wodociągowej i Południowej, Polnej, Spacerowej, Ludowej, Kopernika. Koszt inwestycji wyniósł 12 357 127,04 zł. Wykonano 3,381 km.

Gmina miejska Głowno wybudowała lub przebudowała 2,674 km dróg o wartości 9 121 335,00 zł.

Gmina miejska Inowłódz wykonała budowa wraz z przebudową dróg gminnych o łącznej długości 8 km, za kwotę 13 mln zł.

Gmina miejska Jeżów wykonała przebudowę dróg gminnych o długości 19,14 km i wartości 14 166 544,17 zł.

Gmina miejska Łask w 2022 r. wykonała: przebudowę ul. Prostokątnej w Łasku na odcinku 0,099 km, przebudowę drogi gminnej nr 103152 E we Wrzeszczewicach Nowych gdzie wybudowano drogę o nawierzchni asfaltowej o długości 1,34 km, przebudowę drogi gminnej nr 103166 E w miejscowości Krzucz gdzie wybudowano drogę o nawierzchni asfaltowej o długości 0,5 km, przebudowę drogi gminnej w miejscowości Rembowie gdzie wybudowano drogę o nawierzchni asfaltowej o długości 1,1 km. Wykonano budowę drogi w miejscowości Budy Stryjewskie o nawierzchni asfaltowej o długości 0,76 km. Rozbudowano drogę gminną w miejscowości Podłaszcze o nawierzchni asfaltowej o długości 0,73 km. Wykonano przebudowę drogi w miejscowości o nawierzchni asfaltowej o długości 0,93 km. Łączny koszt inwestycji to 9 840 394,00 zł. W 2023 r. wykonano rozbudowę drogi gminnej nr 103207E w Gorczynie gdzie wybudowano drogę o nawierzchni asfaltowej o długości 1,0 km. Wykonano przebudowę drogi gminnej nr 103184E we Wronowicach gdzie rozbudowę poddano odcinek o około 1,32 km drogi o charakterze lokalnym, stanowiącym dojazd do okolicznych posesji i pól. Zrealizowano budowę dróg gminnych w Łasku i Woli Łaskiej gdzie przebudowano ok. 2,5 km dróg na obszarze Łasku i Woli Łaskiej (ul. Wiosenna, Polna, Andersa, drogi gminne nr 103240E i 102208E - zakończenie robót zaplanowano na 13.07.2024 r.). Wykonano przebudowę ul. Kopernika w Łasku na odcinku 198 m oraz przebudowę drogi w m. Ostrów-Osiedle o nawierzchni asfaltowej na odcinku 665 m. Koszt zrealizowanych inwestycji wyniósł 19 230 003,00 zł.

Gmina miejska Ozorków wykonała modernizację dróg gminnych o długości 2,3 km za kwotę 5 239 747,00 zł.

Gmina miejska Pabianice – Zarząd Dróg Miejskich na drogach gminnych wykonał w 2022 r.: nakładki z mas mineralno-bitumicznych o powierzchni 976 m^2 oraz chodniki z kostki brukowej – 158 m^2. W 2023 r. wykonano nakładki z mas mineralno-bitumicznych – o powierzchni 795 m^2, nawierzchnie z kruszywa o powierzchni 624 m^2 oraz chodniki z kostki brukowej – 2362 m^2. W 2023 r. Wydział Inwestycji Miejskich UM

Pabianice realizował zadanie pn. „Przebudowa dróg gminnych na obszarze administracyjnym miasta Pabianice”, które było dofinansowywane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych - edycja druga. Przebudowa dróg dotyczyła ulic: Lisia, Rycerska, Księżycowa, Akacjowa + łącznik z Żytowicką, Makowa, Grabowa (Jana Pawła II - PTC) wraz z chodnikiem, Piaskowa, Robotnicza (wraz z chodnikiem), Popławska (Smugowa - Carrefour), Różana (jezdnia i chodniki z kostki betonowej), Drewnowska (chodniki z kostki betonowej) o łącznej długości dróg asfaltowych ok. 2,9 km i powierzchni chodników ok. 4500 m^2. Całkowita wartość zadania to 6 011 032,36 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski w 2022 r. wykonała budowę drogi gminnej o długości 2,05353 km, budowę drogi powiatowej o długości 0,23823 km oraz przebudowę drogi powiatowej o długości 1,31841 km. W latach 2022-2023 dokonano wymiany nawierzchni dróg na odcinku 4,97 km, przebudowy ul. 1-go Maja dł. 0,25 km, wymiany nawierzchni Al. Armii Krajowej dł. 0,28 km, przebudowy ul. Partyzantów dł. 0,24 km, wymiany nawierzchni ul. Wierzejskiej dł. 3,34 km, przebudowa ul. Wojska Polskiego, budowa kanalizacji deszczowej dł. 0,74 km. Koszt zrealizowanych inwestycji to 51 705 950,84 zł.

Gmina miejska Radomsko zrealizowała przebudowę/budowę/rozbudowę dróg w ramach zadania: „Modernizacja infrastruktury drogowej w Radomsku - część 1” - 7 ulic o łącznej długości: 3,47 km. Realizacja zadania obejmowała: jezdnię, chodniki, ścieżki rowerowe, kanalizację deszczową, oświetlenie uliczne, kanalizację sanitarną (na jednej z ulic) oraz nasadzenia drzew w ilości 296 szt. i krzewów w ilości 15 027 szt. Kompleksowa realizacja zadania to 53 532 228,31 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka zrealizowała następujące działania: 1. Budowa i przebudowa przejść dla pieszych „Bądź bezpieczny na drodze”: ul. Łowicka (w pobliżu skrzyżowania z ul. Krzywe Koło), ul. Kolejowa (skrzyżowanie z ul. Faworną, wyjście z Parku Miejskiego, przy dworcu PKS), ul. Południowa (w pobliżu skrzyżowania z ul. Krakowską). 2. Budowa i przebudowa przejść dla pieszych „Bądź bezpieczny na drodze”: skrzyżowanie ul. Krzywe Koło i ul. Łowicka, skrzyżowanie ul. Ks. Skorupki i ul. Warszawskiej, skrzyżowanie ul. Ks. Skorupki i ul. Ziemowita. 3. Modernizacja ulic Gąsiorowskiego, Braci Świderskich, A. Urbańskiego oraz Jeżowskiej. 4. Przebudowa ulicy Jana III Sobieskiego oraz remont ulicy Łowickiej w Rawie Mazowieckiej. 5. Budowa ulicy Fredry w Rawie Mazowieckiej. 6. Rewitalizacja miasta Rawa Mazowiecka - zagospodarowanie przestrzeni publicznej rynku Starego Miasta oraz obszaru staromiejskiego. 7. Remont ulicy Mazowieckiej w Rawie Mazowieckiej. Odpowiednio wydatkowane kwoty to: 1. 1 249 623,95 zł , 2. 651 437,50

zł, 3. 4 026 238,18 zł, 4. 5 077 924,66 zł, 5. 3 924 007,68 zł, 6. 27 460 438,59 zł, 7. 80 000,00 zł.

Gmina miejska Sieradz wybudowała drogi gminne o długości 1,21 km wydatkując 4 664 841,67 zł.

Gmina miejska Skierniewice w 2022 r. przeprowadziła inwestycje takie jak: budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 1 w ciągu ul. Zwierzynieckiej/Piłsudskiego w Skierniewicach wraz z budową przyległego układu drogowego w zamian za likwidację przejazdu kolejowo-drogowego kat. A w km 67,711 linii kolejowej nr 1 - wybudowano ok. 1 km drogi z wiaduktem, ścieżką pieszo-rowerową, ekranami akustycznymi, przebudowa ul. Pomologicznej wraz z budową miejsc postojowych, budowa/rozbudowa ul. Czerwonej wraz ze zmianą kategorii drogi na powiatową, przebudowa ul. Łowickiej w ciągu drogi krajowej nr 70 na odc. od granicy miasta do ul. Armii Krajowej wraz z rozbudową skrzyżowania ul. Łowicka – Armii Krajowej, budowa miejsc postojowych przy ul. Mickiewicza (ok. 300 m^2 parkingu i ok. 130 m^2 chodnika), remont odcinka nawierzchni jezdni ul. Widok od ul. Nowobielańskiej do ul. Wyszyńskiego (ok. 1500 m^2), przebudowa ul. Poniatowskiego, przebudowa ulic w osiedlu Halinów (ok. 14750 m^2 nawierzchni jezdni, ok. 4730 m^2 nawierzchni chodników i zjazdów, ok. 3170 m^2 nawierzchni ścieżki pieszo-rowerowej), przebudowa/rozbudowa ul. Miedniewickiej, Działkowej, Sybiraków i Starbacicha, wykonanie nawierzchni jezdni na odc. ul. Granicznej oraz na drodze stanowiącej dojazd do posesji Graniczna 51A-51D (ok. 1000 m^2 nawierzchni jezdni), remont nawierzchni jezdni na drodze dojazdowej od ul. Asnyka do budynku Armii Krajowej 41 (ok. 15 m^2 chodnika, ok. 220 m^2 nawierzchni jezdni), budowa odcinka drogi gminnej od ul. Domarasiewicza do m. Budy Grabskie (0,067 km), budowa drogi od ul. Jana Brzechwy do kościoła przy ul. Armii Krajowej (0,177 km drogi z infrastrukturą towarzyszącą), remont nawierzchni jezdni ulic Szarotek i Storczykowej, przebudowa skrzyżowania ulic: M. Skłodowskiej-Curie, Widok, Czerwonej na skrzyżowanie typu rondo wraz z infrastrukturą towarzyszącą, przebudowa ulic Gwardzistów i Podchorążych na odcinku od ul. Szwoleżerów do ul. Powstańców Warszawy. W 2023 r. została zrealizowana: budowa/rozbudowa ul. Czerwonej wraz ze zmianą kategorii drogi na powiatową (ok. 2,5 km drogi z infrastrukturą towarzyszącą), przebudowa ul. Łowickiej w ciągu drogi krajowej nr 70 na odc. od granicy miasta do ul. Armii Krajowej wraz z rozbudową skrzyżowania ul. Łowicka-Armii Krajowej (inwestycja podjęta, nie zakończona), wykonanie nawierzchni na fragmencie ul. Trakcyjnej (0,2 km drogi), wykonanie nawierzchni bitumicznej w ul. Ustronnej (0,27 km drogi), przebudowa ul. Poniatowskiego (ok. 1 km drogi z infrastrukturą towarzyszącą), przebudowa/rozbudowa ul. Miedniewickiej, Działkowej,

Sybiraków i Starbacicha (inwestycja podjęta, nie zakończona), remont nawierzchni jezdni ul. Szarotek (0,4 km drogi), przebudowa skrzyżowania ulic: M. Skłodowskiej-Curie, Widok, Czerwonej na skrzyżowanie typu rondo wraz z infrastrukturą towarzyszącą (0,380 km), przebudowa ul. Gwardzistów i ul. Podchorążych na odc. od ul. Szwoleżerów do ul. Powstańców Warszawy (0,52 km drogi). Przebudowa/remont dróg w ramach zadania: „Modernizacja infrastruktury drogowej w Radomsku - część 2" - 34 ulice o łącznej długości: 9,69 km. Realizacja zadania obejmowała: jezdnię, chodniki, kanalizację deszczową (na jednej z ulic). W 2022 r. wydatkowano 57 462 876,17 zł, a w 2023 r. – 34 797 770,60 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki - budowa i przebudowa dróg gminnych objęła odcinek 3,512 km o wartości inwestycji 12 498 601,87 zł.

Gmina miejska Ujazd wykonała 5,58 km dróg o wartości 14 794 616,66 zł.

Gmina miejska Wieruszów w 2023 r. wykonała remont drogi w m. Kowalówka, przebudowę gminnych dróg wewnętrznych w miejscowości Lubczyna. W 2022 r. została zrealizowana budowa zjazdu z DW482. Koszty bieżącego utrzymania dróg w 2022 r. wyniosły 1 299 868,54 zł. ogółem długość. Koszty całościowe wyniosły 3 322 822,49 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola wykonała budowę/przebudowę dróg o łącznej długości 6,116 km o wartości 24 439 253,76 zł.

Gmina miejska Zgierz wykonała budowę/przebudowę dróg o łącznej długości 2,656 km o wartości 8 457 342,46 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki zrealizowała budowę nawierzchni utwardzonej drogi o długości 0,875 km i szerokości 4,00 m w miejscowości Księstwo. Przeprowadzono I etapu budowy ciągu komunikacyjnego Poselska – Sportowa – Nowokaliska w Aleksandrowie Łódzkim. Zrealizowano budowę drogi leśnej o długości 0,560 km i 4,00 m szerokości na działce 900/8 w obrębie Ustronie w gminie Zgierz na terenie leśnictwa Chrośno dla mieszkańców miejscowości Nakielnica. Również zostały wykonane utwardzenia powierzchni wraz z budową miejsc postojowych na działce o nr ewidencyjnym 239 położonej przy ulicy Kilińskiego 6 w Aleksandrowie Łódzkim. W ramach bieżących napraw zostały wykonane nakładki asfaltowe na istniejących drogach oraz uzupełnione ubytki. Koszt przeprowadzonych inwestycji to 3 826 395,76 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska przebudowała dwa odcinki dróg gminnych, których koszt wyniósł 3 287 955,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów wykonała budowę i przebudowę na odcinku 11,24 km, której koszt wyniósł 15 204 402,40 zł.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki wykonała przebudowę dróg gminnych – 8,286 km, których koszt wyniósł 12 062 589,59 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów wykonała budowę sieci dróg w mieście Bolimów, których koszt wyniósł 2 012 961,47 zł.

Gmina miejsko-wiejska Działoszyn wykonała budowę/przebudowę dróg o łącznej długości 0,985 km o wartości 448 608,38 zł.

Gmina miejsko-wiejska Grabów wykonała wymianę nawierzchni dróg na asfaltowe na odcinku 27 km na kwotę 14 901 942,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kamieńsk zrealizowała budowę i przebudowę dróg na odcinku 4,5 km na kwotę 2 956 614,03 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia realizowała budowę i przebudowę dróg na odcinku 2,64 km na kwotę 15 713 010,91 zł.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice zbudowała łącznie 7,78 km dróg w 4 miejscowościach wydatkując w 2023 r. 9 818 869 zł.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki realizowała budowę i przebudowę dróg na odcinku 2,12 km na kwotę 2 397 015,67 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk zrealizowała działania takie jak: przebudowa ul. Malowniczej i Konwaliowej w Kazimierzu; modernizacja gminnego układu drogowego na terenie gminy Lutomiersk – etap I - 10,2 km, „Modernizacja gminnego układu drogowego na terenie gminy Lutomiersk – etap II - 10,4 km, „Remont drogi gminnej nr 108209E relacji Jeziorko – gr. gm. Zadzim – (Małyń)". Łącznie wykonano budowę i przebudowę dróg na odcinku 21,92 km na kwotę 17 965 712,04 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno wykonała: remont nawierzchni bitumicznej drogi gminnej nr 107152E Kruszewiec Libiszów - zadanie zrealizowane przez Star Budowa Inwestycje na kwotę 837 163,34 zł; wykonano modernizację drogi gminnej w miejscowości Kraśnica na kwotę 103 034,64 zł, wykonano modernizację drogi gminnej łączącej Wólkę Karwicką z Wygnanowem, polegający na podwójnym powierzchniowym utrwaleniu nawierzchni grysem i emulsją asfaltową na kwotę 45 192,17 zł. Modernizacja drogi Dzielna-Wola Załężna – inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni podwójnie powierzchniowo utrwalonej grysami oraz emulsją asfaltową na długości ok 600 m w miejscowości Dzielna, dz.nr 103 kwota 150 000,00 zł. Modernizacja drogi Bukowiec Opoczyński-Górki – inwestycja obejmowała wykonanie nawierzchni podwójnie powierzchniowo utrwalonej grysami oraz emulsją asfaltową na długości ok 300 m w m. Bukowiec Opoczyński, dz. nr 654 – kwota 84 000,00 zł. Wykonanie przepustów na drodze gminnej w miejscowości Brzustówek Sikorniki – przedmiotem inwestycji był montaż przepustów drogowych w ilości 6 szt. na drodze wewnętrznej w miejscowości Brzustówek Sikornik, oraz

wykonanie na zamontowanych przepustach drogowych nawierzchni z kruszywa – kwota 30 000,00 zł. Wykonanie zjazdu z ulicy Biernackiego na ulicę Polną w Opocznie + PT – inwestycja polegała na budowie zjazdu (drogi wewnętrznej) z drogi gminnej ulicy Biernackiego oraz budowie drogi wewnętrznej wzdłuż tzw. budek w kierunku placu zabaw ODPOCZNIAK. Wykonanie z kostki brukowej kwota 89 500,00 zł. Budowa infrastruktury drogowej obsługującej stację Opoczno Południe na Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie – gmina Opoczno wniosek III – inwestycja polegała na wybudowaniu ok. 2 544 m drogi na odcinku od ul. Ogrodowej do stacji Opoczno Południe. Inwestycja objęła remont pętli dla samochodów osobowych, odwodnienie, oświetlenie, budowę kanału technologicznego, chodników i ścieżek rowerowych. Koszt zadania 8 229 000,00 zł – w ramach inwestycji prowadzony był nadzór inwestorski 37 600,00 zł. Budowa dróg na osiedlu znajdującym się na terenie byłego PGR Januszewice – gmina Opoczno. Inwestycja polegała na wykonaniu nowej infrastruktury drogowej na osiedlu na terenie byłego PGR Januszewice – nawierzchnia z kostki brukowej. Inwestycja objęła także przebudowywanie zjazdów, nowe chodniki, miejsca parkingowe i oświetlenie, kwota 1 679 565,00 zł (zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych). W ramach inwestycji prowadzony był nadzór inwestorski 24 477,00 zł. Budowa drogi do cmentarza przebiegającej do drogi powiatowej w Sołku do drogi powiatowej w Zameczku w gminie Opoczno. Przedmiotem inwestycji była budowa drogi dojazdowej do cmentarza w miejscowości Sołek. Budowa objęła odcinek od drogi powiatowej w Sołku do drogi powiatowej w Zameczku o dł. ok 900 m. Powstał chodnik, oświetlenie oraz zatoki postojowe przy cmentarzu kwota 3 950 000,00 zł, w ramach inwestycji był prowadzony nadzór inwestorski 24 800,00 zł. Budowa drogi dojazdowej do nowego cmentarza od ul. Rolnej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Opocznie. Przedmiotem inwestycji były roboty budowlane polegające na budowie drogi o dł. ok. 600 m, do nowego cmentarza na ulicy Rolnej w Opocznie, z jednostronnym chodnikiem oraz zatokami postojowymi w rejonie cmentarza wraz z odwodnieniem. Kwota 5 221 681,64 zł (zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych), w ramach inwestycji prowadzony był nadzór inwestorski 24 300,00 zł. Modernizacja drogi gminnej nr 107152E. Przedmiotem inwestycji było wykonanie remontu istniejącej nawierzchni bitumicznej o długości 400 m w m. Kruszewiec do firmy REMTRAK. Kwota 305 765,09 zł. Modernizacja drogi gminnej nr 702, 730 w Wygnanowie. Inwestycja polegała na wykonaniu podbudowy drogi gminnej w miejscowości Wygnanów, o długości ok. 400 m na którą przeznaczono 80 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w latach 2022-2023 przebudowała 11,194 km i wybudowała 0,344 km dróg gminnych na kwotę 6 245 789,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno realizowała budowę i przebudowę dróg na odcinku 5 km na kwotę 5 mln zł.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew realizowała budowę i przebudowę dróg na odcinku 5,83 km na kwotę 7 888 363 zł.

Gmina miejsko-wiejska Piątek realizowała budowa i przebudowa dróg na odcinku 1,3 km na kwotę 6 100 351,79 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice w 2022 r. dokonała budowy lub przebudowy dróg o długości 3,34 km, a w 2023 r. o długości 4 km. Wydatkowano w 2022 r. – 9 442 137,00 zł, a w 2023 r. – 7 872 067,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz wykonała budowę odcinka drogi gminnej przy ul. Klonowej oraz budowę ul. Słonecznej, Modrzewiowej i Brzozowej w Przedborzu. Zrealizowano przebudowę ul. Wiśniowej w Przedborzu, budowę drogi w miejscowości Wymysłów, przebudowę drogi gminnej w miejscowości Zagacie, budowę odcinka drogi przy ul. Turystycznej w Przedborzu, przebudowę drogi w m. Żeleźnica. Koszt wykonanych inwestycji to 3 907 262,40 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów wykonała budowę i przebudowę dróg gminnych – ok. 2,462 km (odebrane w roku 2023), dróg powiatowych – ok. 1,776 km (rok 2022) i ok. 1,554 km (rok 2023). Na drogi gminne wydatkowano ok. 6 mln zł, a na drogi powiatowe również ok. 6 mln zł.

Gmina miejsko-wiejska Stryków - budowa i przebudowa dróg objęła odcinki o długości łącznej 3,8 km na kwotę 10 853 093,88 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów wykonała budowę i przebudowę dróg, która objęła drogę gminną nr 110405 E – odcinek Kłudzice – Łęczno o długości 4,30 km, budowę drogi gminnej – ul. Podwłodzimierzów w Sulejowie o długości 0,48 km oraz budowę dróg w Sulejowie ul. Kazimierza Jagiellończyka 0,425 km. Koszt przeprowadzonych inwestycji to 6 641 301,43 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek przebudowa, remont dróg gminnych publicznych i wewnętrznych na terenie Gminy i Miasta Szadek w 2022 r.: to 7 szt. odcinków dróg o łącznej długości 4,157 km na kwotę 3 070 649,00 zł (wkład własny 1 765 538,00 zł). Przebudowa, remont dróg gminnych publicznych i wewnętrznych na terenie gminy i miasta Szadek w 2023 r.: to 17 szt. odcinków dróg o łącznej długości 8,823 km na kwotę 7 323 848,54 zł (wkład własny 2 623 848,40 zł).

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn wykonała remont dróg – położenie nawierzchni bitumicznych w 2022 r. – 0,5 km i w 2023 r. – 2,5 km.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów wykonała budowę drogi gminnej (wewnętrznej) ul. Długiej w Uniejowie, przebudowę drogi gminnej nr 111355E na odcinku ul. Dąbskiej

w Uniejowie oraz budowę drogi pożarowej do tężni w Uniejowie i przebudowę drogi wewnętrznej w miejscowości Uniejów.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń przebudowała lub wybudowała ulice: Ciepłowniczą, Kijak, Długą, POW, Podlasie, Krasińskiego, Długosza, Cukrowniczą, Piękną, Strażacką w Gaszynie, ulice bez nazw we wsiach Małyszyn, Olewin, Rychłowice, oraz drogi powiatowe ul. Floriańską oraz ulicę bez nazwy w miejscowości Rychłowice.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2022 r. wykonała rozbudowę drogi powiatowej nr 1913E w zakresie skrzyżowania ul. Świętokrzyskiej i Placu Jagiełły z ul. Modrzewskiego oraz ul. Sportowej i ul. Polnej z ul. Modrzewskiego w Wolborzu. Zrealizowano modernizację nawierzchni jezdni dróg gminnych (Bogusławce, Kaleń, Psary Witowskie), przebudowę drogi wewnętrznej w Bogusławicach, modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Psarach Lechawa w zakresie nawierzchni, w sumie 2,12 km. W 2023 r. zrealizowano modernizację-rozbudowę drogi powiatowej nr 1522E Piotrków-Golesze-Godaszewice na odcinku węzeł Studzianki-Golesze Duże. W 2022 r. - budowa i modernizacja dróg wraz z infrastrukturą techniczną na terenie gminy Wolbórz, budowa i modernizacja dróg wraz z inf. tech. na terenie gm. Wolbórz – Swolszewice Duże, ul. Słoneczna w Wolborzu, modernizacja drogi gminnej nr 110256E w Psarach Starych, remont nawierzchni i poboczy drogi gminnej nr 110506E w Psarach, przebudowa drogi gminnej w Komirnikach, modernizacja drogi wewnętrznej w Komornikach, remont drogi powiatowej nr 1526E w Swolszewicach Dużych. W sumie 13,54 km. W 2022 r. wydatkowano 3 204 641,15 zł, a w 2023 r. – 24 480 815,68 zł (w tym dofinansowanie 8 713 470,71 zł).

Gmina miejsko-wiejska Zelów wydatkowała w okresie objętym raportem na inwestycyjne remonty dróg gminnych 14,61 mln zł i wybudowano 4,48 km dróg.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów wykonała budowę i modernizację infrastruktury drogowej o łącznej długości 3,5 km na kwotę 3 599 434,00 zł.

Gmina wiejska Andrespol wykonała przebudowę dróg gminnych o łącznej długości 7,5 km na kwotę 4 307 988,00 zł.

Gmina wiejska Bedlno wykonano budowę dróg w 2022 r. – 10 934,25 mb, w 2023 r. – 13 769,80 mb na kwotę 14 372 753,80 zł (w tym dofinansowanie 8 713 470,71 zł).

Gmina wiejska Bełchatów wykonała budowę i przebudowę dróg gminnych o łącznej długości 5,846 km na kwotę 7 100 850,53 zł.

Gmina wiejska Biała wykonała przebudowę dróg w miejscowości Radomina o długości 0,99 km, w miejscowości Biała Druga o długości 0,225 km, w miejscowości Kule o długości 0,924 km. Odpowiednio koszty inwestycji wyniosły: Radomina - 737 125,33 zł, Kule – 566 558,81 zł, Biała Druga – 174 258,50 zł.

Gmina wiejska Brąszewice wykonała przebudowę dróg gminnych o łącznej długości 6,5 km na kwotę 8 500 000,00 zł.

Gmina wiejska Brójce wykonała budowę/przebudowę lub modernizację dróg gminnych o łącznej długości 7,132 km na kwotę 5 739 717,74 zł.

Gmina wiejska Brzeziny w 2022 r. przebudowała 2075,50 mb (w miejscowościach Rozworzyn i Polik), a w 2023 r. 449,00 mb (w miejscowości Helenów) dróg gminnych. Koszt inwestycji w 2022 r. wyniósł 2 660 589,70 zł, a w 2023r. 845 994,00 zł.

Gmina wiejska Buczek wykonała infrastrukturę drogową o łącznej długości 3,8 km w 2022 r. na kwotę 1 670 000,00 zł, a w 2023 r. 1 km na kwotę 501 000,00 zł.

Gmina wiejska Burzenin – długość przebudowanych dróg wyniosła 2,307 km na kwotę 5 490 000,00 zł.

Gmina wiejska Czarnocin realizowała przebudowę dróg powiatowych na podstawie porozumienia z powiatem piotrkowskim oraz przebudowę dróg gminnych o wartości 9 313 867,95 zł.

Gmina wiejska Czarnożyły wykonała przebudowę dróg gminnych oraz remonty (odnowę) dróg gminnych. Przebudowano 5 535,31 mb dróg oraz wyremontowano 6 500,26 mb dróg na kwotę 10 688 422,97 zł.

Gmina wiejska Czastary zrealizowała zadanie budowy i przebudowy dróg na odcinku 8,5 km.

Gmina wiejska Czerniewice wybudowała drogi o długości 4,757 km na kwotę 5 158 986,94 zł.

Gmina wiejska Dalików wykonała: budowę drogi gminnej Dalików-Dobrzań-Sarnów – 3,164 km, budowę drogi gminnej Kuciny-Kołoszyn-Zdrzychów – 5,26 km, budowę dróg na terenie gminy Dalików – 8,52 km, budowę lub przebudowę infrastruktury drogowej w Gminie Dalików – I etap inwestycji 1,422 km, przebudowę drogi gminnej nr 111218E Gajówka-Parcel – Piotrów – 0,77 km, przebudowę drogi w miejscowości Budzynek-Janów – 0,92 km. Koszt inwestycji wyniósł 26 601 847,38 zł.

Gmina wiejska Daszyna wykonała przebudowę (położenie asfaltu) drogi gminnej nr 104027E na dł. 2,053 km oraz drogi gminnej nr 104025E na dł. 0,378 km na kwotę 1 260 058,00 zł.

Gmina wiejska Dłutów wykonała drogi gminne o długości 7 131,27 m na kotwę 9 948 980,74 zł.

Gmina wiejska Dmosin wykonała drogi gminne o długości 0,780 m na kotwę 1 195 565,92 zł.

Gmina wiejska Dobroń wykonała przebudowę dróg na odcinku 9,280 km na kwotę 4825 859,31 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce wykonała budowę i modernizację infrastruktury drogowej na odcinku 2 238,43 mb gdzie koszty zdania wyniosły: Dobryszyce – 2 007 323,15 zł, Lefranów – 398 432,46 zł, Janów – 439 294,43 zł, droga wewnętrzna ul. Azaliowa, Jaśminowa, Konwaliowa- 2 157 557,51 zł, droga ul. Chabrowa, Magnoliowa, Różana – 1 567 051,59 zł, droga Kolonia Dobryszyce – 752 849,08 zł.

Gmina wiejska Domaniewice wykonała budowę drogi gminnej o długości 0,9 km na kwotę 1 194 947,00 zł.

Gmina wiejska Drużbice przebudowano łącznie 14,7 km dróg gminnych o wartości 8 633 932,00 zł.

Gmina wiejska Galewice – została zrealizowana przebudowa drogi gminnej nr 118 325 E Osiek – Galewice (4,495 km) oraz przebudowa drogi gminnej w miejscowości Zataje (0,356 km). Koszt inwestycji wyniósł 6 992 727,94 zł.

Gmina wiejska Gidle – przebudowano i wyremontowano drogi na terenie o długości 14,9931 km na kwotę 6 824 604,53 zł.

Gmina wiejska Głowno – poddano przebudowom i remontom łącznie 14 dróg gminnych o długości 16,050 km, których koszty wyniosły 12 320 094,97 zł.

Gmina wiejska Godzianów wykonała przebudowę odcinka drogi Byczki-Lnisno oraz ul. Leśnej o łącznej długości 2,97 km na 2 919 732,01 zł.

Gmina wiejska Gomunice – została wykonana budowa i przebudowa dróg gminnych o długości 3 km i wartości 6 171 862,74 zł.

Gmina wiejska Gorzkowice zrealizowała remont dróg na długości łącznej 12,8276 km o wartości 11 715 985,00 zł oraz przebudowa dróg na kwotę 97 039,00 zł.

Gmina wiejska Góra Św. Małgorzaty wykonała remont drogi gminnej nr 104086 E za kwotę 251 256,99 zł, przebudowę drogi gminnej 104078E na kwotę 596 833,00 zł, remont drogi 104056E na kwotę 1 107 584,00.

Gmina wiejska Grabica wykonała przebudowę drogi gminnej Lubanów – Papieże na odcinku 4,4 km o wartości 3 109 000,00 zł.

Gmina wiejska Kiełczygłów wykonała przebudowę ok. 30 km dróg gminnych i 6 km dróg powiatowych o wartości 8 200 000,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów wykonała rozbudowę, przebudowę i remont dróg powiatowych w zarządzie Gminy Kleszczów, gminnych i wewnętrznych o długości 7,62 km i wartości 32 916 242,81 zł.

Gmina wiejska Klonowa wykonała rozbudowę, przebudowę dróg gminnych o długości 15,741 km i wartości 14 548 313,76 zł.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie wykonała przebudowę dróg gminnych o długości 15,466 km i wartości 7 348 609,92 zł.

Gmina wiejska Kodrąb wykonała przebudowę dróg gminnych o długości 5,8 km w zakresie poszerzenia jezdni i wykonała nowej nawierzchni asfaltowej na kwotę 6 630 000,00 zł.

Gmina wiejska Konopnica wykonała przebudowę dróg wewnętrznych w miejscowości Rychłocice – 386 464,98 zł, remont drogi Nowa Wola-Anielin – 222 642,61 zł, przebudowę dróg w miejscowości Rychłocice – 2 029 491,46 zł, - przebudowa dróg w miejscowości Strobin – 4 592 753,97 zł. Łączna przebudowa dróg dotyczyła 10,196 km.

Gmina wiejska Kowiesy – długość rozbudowanych i przebudowanych dróg wyniosła 3,859 km na kwotę 3 480 403,39 zł.

Gmina wiejska Ksawerów zrealizowała przebudowę dróg gminnych o powierzchni 3,470 km i wartości 2 165 928,40 zł.

Gmina wiejska Kutno zrealizowała budowę i przebudowę dróg gminnych o długości 4 km i wartości 4 500 000,00 zł.

Gmina wiejska Lgota Wielka zrealizowała budowę i przebudowę drogi gminnej nr 112303E (Kolonia Lgota – Kolonia Kąty) polegająca na poszerzeniu i wykonaniu nowej nawierzchni drogi oraz zjazdów do działek. Również została wykonana rozbudowa drogi gminnej nr 112303E (na odcinku Kolonia Lgota do granic Gminy Strzelce Wielkie) polegająca na poszerzeniu i wykonaniu nowej nawierzchni, poboczy, rowów oraz zajazdów oraz przebudowa drogi gminnej nr 112301E (do świetlicy) polegająca na wykonaniu nowej nawierzchni oraz ciągu rowerowo – pieszego oraz zjazdów do działek, a także poboczy i rowów. Inwestycja objęła odcinek 5,815 km drogi, a jej koszt wyniósł 8 152 441,22 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie zrealizowała przebudowę drogi gminnej 115209E w Drzewcach o dł.1.626 km. Zadanie rozpoczęto w 2023 r. i zostanie zakończone w 2024 r, a poniesione koszty w 2023 r. wyniosły 1 981 977,65 zł.

Gmina wiejska Lubochnia wykonała rozbudowę drogi gminnej nr 116262E w 2022 r. (ul. Bogusławskiego. Plac Władysława Jagiełły) w miejscowości Lubochnia-Dworska. Została wykonana modernizacja drogi na odcinku Nowy Jasień - Nowy Glinnik, budowa drogi w m. Henryków oraz przebudowa drogi gminnej nr 116257E w m. Nowy Jasień gm. Lubochnia. Koszt inwestycji to 8 742 887,97 zł.

Gmina wiejska Lututów poddała przebudowie, modernizacji lub remoncie drogi powiatowe o łącznej długość 6,733 km oraz drogi gminne o długości 17,843 km. W kosztach uwzględniono przyznanie dotacji celowej na pomoc finansową dla Powiatu Wieruszowskiego na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 4545E Lututów- Świątkowice”. Koszt inwestycji to 9 731 846,59 zł.

Gmina wiejska Łanięta wykonała przebudowę ponad 16 km dróg gminnych o wartości 1 062 109,86 zł.

Gmina wiejska Łęki Szlacheckie wybudowała 23,708 km dróg o wartości 11 916 953,92 zł.

Gmina wiejska Łubnice w ramach przebudowy istniejącej sieci dróg lokalnych wybudowała w 2023 roku ciąg pieszo-rowerowy o długości 0,433 km i wartości 2 145 500,00 zł.

Gmina wiejska Łyszkowice w miejscowościach: Stachlew, Łyszkowice, Wrzeczko, Polesie, Kalenice przebudowała łącznie 5,5 km dróg gminnych o wartości 3 765 931,90 zł.

Gmina wiejska Maków – wyremontowano drogę gminną w miejscowości Sielce Prawe na odcinku 880 mb na kwotę 516 153,26 zł.

Gmina wiejska Masłowice w 2022 r. wykonała 7,37 km dróg na kwotę 7 246 291,54 zł, a w 2023 r. 8,59 km dróg na kwotę 1 905 426,43 zł.

Gmina wiejska Mniszków wykonała: 1,15 km - drogi gminnej w m. Grabowa w 2022 r., 1,47 km remontu drogi powiatowej nr 3106E, 1,29 km remontu i przebudowy drogi gminnej Radonia-Olimpiów oraz 0,665 km remontu drogi gminnej w m. Góry Trzebiatowskie. Łącznie koszty inwestycji wyniosły 3 235 048,56 zł.

Gmina wiejska Mokrsko poddała przebudowie i remontom 13,561 km dróg gminnych na kwotę 15 556 000,00 zł.

Gmina wiejska Moszczenica wykonała rozbudowę drogi gminnej w Gazomi Starej długości ok. 2 002,35 mb i ciągi pieszo-rowerowe: 2 067 mb. Poniesione koszty to w 2022 r. – 3 873 332,35 zł, a w 2023 r. – 2 799 011,71 zł.

Gmina wiejska Nieborów wybudowała 8 km dróg. W roku 2022 wydatkowano na ten cel: 1 970 838,00 zł, a w roku 2023: 2 127 586,00 zł.

Gmina wiejska Nowa Brzeźnica wykonała przebudowę dróg gminnych i wewnętrznych w posiadaniu gminy o długości 10,4 km na kwotę 5 502 316,00 zł.

Gmina wiejska Nowe Ostrowy wykonała modernizację sieci drogowej w północnej części gminy Nowe Ostrowy. Ogółem zmodernizowano 14 dróg gminnych i wewnętrznych o łącznej długości 7 846,5 m o wartości 8 411 181,15 zł.

Gmina wiejska Nowosolna utworzyła 1,94787 km dróg o wartości 2 726 586,06 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn zrealizowała przebudowę drogi gminnej nr 115153E w miejscowości Psary. Koszt inwestycji wyniósł 824 749,44 zł.

Gmina wiejska Oporów wykonała remont dróg gminnych oraz wewnętrznych na odcinku 2,816 km.

Gmina wiejska Ostrówek wykonała:

- przebudowę drogi gminnej nr 114055E odcinek od drogi powiatowej nr 4537E do granicy Gminy Lututów 2 501,65 m,
- przebudowę drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Gwizdałki od km 0+000 do km 0+316 wraz z włączeniem do drogi krajowej nr 45,
- remont (odnowa) drogi powiatowej nr 4537E od DK 45 – Okalew 1 600,00 m,
- przebudowę drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w m. Milejów (kol. Ugoda Niemierzyńska) od km 0+000 do km 0+756 o dł. 756 m.
- przebudowę drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Milejów - kol. Ugoda Niemierzyńska od km 0+000 do km 0+900 o dł. 900 m,
- przebudowę drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Skrzynno od km 0+000 do km 0+300 o dł. 300 m,
- przebudowę drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Wola Rudlicka od km 0+000 do km 0+990 o dł. 990 m,
- przebudowę drogi wewnętrznej dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Ostrówek - Przysiółek Ostrówek Parcela od km 0+000 do km 0+692,50 o dł. 692,50 m,
- przebudowę drogi gminnej nr 117411E i 117412E w m. Rudlice od km 0+000 do km 0+829 o dł. 829 m,
- remont drogi gminnej nr 118306E (Kozub) gr. gm. Lututów - Milejów w m. Milejów od km 0+100 do km 0+663 o dł. 563 m.

Rezultat to: Przebudowanie i wyremontowanie 7,84715 m dróg na terenie Gminy Ostrówek.

Gmina wiejska Ozorków w 2022 roku prowadziła prace przygotowawcze do budowy i przebudowy dróg gminnych w zakresie opracowania map do celów projektowych oraz dokumentacji technicznej. Wykonano miejscowe i odcinkowe naprawy dróg gminnych gruntowych, przebudowę parkingu, prace modernizacyjne i remontowe dróg gminnych. W 2023 r. wykonane prace w zakresie budowy, przebudowy i modernizacji dróg gminnych na łącznej długości 7,76 km wyniosły 5 037 274,15 zł.

Gmina wiejska Paradyż wykonała przebudowę drogi powiatowej nr 3116 E i 3123E na odcinku Wielka Wola – Dorobna Wola o długości 3,5 km na kwotę 3 566 000,00 zł. Została zrealizowana modernizacja dróg na terenie Gminy Paradyż – zadanie obejmuje remont 21 odcinków dróg na terenie Gminy Paradyż o długości 24,875 km na kwotę 9 161 988,72 zł. Wykonano modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych gdzie w ramach zadania wyremontowana została droga dojazdowa o długości 2,10 km na odcinku Sylwerynów-Adamów-Stanisławów na kwotę 395 300,00 zł.

Została również wykonana modernizacja drogi na odcinku 0,585 km – Wielka Wola-Kazimierzów na kwotę 98 002,71 zł.

Gmina wiejska Pątnów przeprowadziła remont drogi powiatowej nr 4521E o długości 2,370 km w miejscowości Załęcze Małe i Załęcze Wielkie na kwotę 1 683 336,88 zł, gm. Pątnów, remont drogi gminnej nr 117163E w miejscowości Załęcze Małe o długości 2,000 km za kwotę 494 162,23 zł, rozbudowę drogi gminnej nr 117, 171E-Pątnów-Warszawka o długości 465,63 m na kwotę 762 050,16 zł, przebudowę drogi gminnej nr G117156E w miejscowości Dzietrzniki, o długości 2,10084 m na kwotę 7 078 748,12 zł, przebudowę drogi wewnętrznej w miejscowości Troniny o długości 0,170 km i koszcie 93 845,00 zł, przebudowę drogi wewnętrznej w miejscowości Grębień i Popowice o długości 1,060 km na kwotę 446 736,57 zł.

Gmina wiejska Pęczniew wykonała przebudowę dróg gminnych w 2022 r. na odcinku 2,59 km na kwotę 1 185 358,91 zł.

Gmina wiejska Poświętne zrealizowała zadanie na odcinku 4,297 km na kwotę 5 437 000,00 zł.

Gmina wiejska Radomsko zrealizowała zadanie na odcinku 11,31 km na kwotę 5 621 147,65 zł w sołectwach: Strzałków, Dąbrówka, Dziepółć, Płoszów i Dąbrówka.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka wykonała w 2022 r. remont dróg poprzez utwardzenie masą bitumiczną o łącznej długości 16,2 km na kwotę 12 062 641,88 zł. W 2023 r. remont dróg poprzez utwardzenie masą bitumiczną o łącznej długości 11,123 km wykonano na kwotę 9 034 809,00 zł.

Gmina wiejska Regnów realizowała projekt pn.: „Przebudowa i remont drogi dojazdowej w Rylsku Dużym" Przedmiotem zadania było wykonanie przez Wykonawcę na rzecz Zamawiającego inwestycji polegającej na budowie odcinka drogi w miejscowości Rylsk Duży zlokalizowanego na działce nr 220, obręb Rylsk Duży, Gmina Regnów oraz remoncie odcinków drogi zlokalizowanych na działkach nr: 220 i 248, obręb Rylsk Duży, Gmina Regnów. Gmina Regnów realizowała projekt „Przebudowa drogi dojazdowej we wsi Rylsk Mały". Zakres prac obejmował m.in.: przygotowanie terenu pod budowę, usunięcie części istniejącej warstwy kruszywa oraz wykonane wszelkich robót ziemnych. Usunięto humus oraz inne grunty niebudowlane. Koryto zostało wyprofilowane i zagęszczone. Po zagęszczeniu koryta do odpowiednich parametrów została wykonana warstwa podbudowy z kruszywa łamanego średniej grubości 5,00 cm. Następnie wykonane zostały nawierzchnie bitumiczne drogi - warstwa asfaltobetonowa wiążąca dla KR 1 gr. 4,00 cm oraz warstwa asfaltobetonowa ścieralna dla KR1 gr. 3,00 cm. Po wykonaniu nawierzchni całej drogi gminnej uformowane zostały obustronne pobocza z kruszywa o szerokości 0,70 m. Wykonane

zostały zjazdy do posesji z kruszywa łamanego oraz przebudowa skrzyżowania drogi. Zadanie obejmowało łącznie powierzchnię drogi o nawierzchni asfaltowej o powierzchni 3 980,00 m^2. Powierzchnia nawierzchni z kruszywa łamanego, pobocza i zjazdy- 1 531,00 m^2. Całkowita wartość inwestycji to 1 633 384,11 zł.

Gmina wiejska Ręczno w roku 2022 wyremontowała odcinek 0,995 km drogi na kwotę 476 026,65 zł, a w roku 2023 – 5,8 km dróg o wartości 4 442 428,66 zł.

Gmina wiejska Rokiciny dokonała przebudowy następujących dróg nr 116319E Michałów-Kolonia Łaznów – Etap II (km 0+325,00 – 0+790,00) oraz drogi nr 106270E w m. Stare Chrusty – Etap II od km 1+488,85 do 1+956,00. Łączna długość przebudowanych dróg to 0,933 km. Został wykonany remont drogi gminnej nr 106258E od ul. Północnej w miejscowości Łaznowska oraz drogi gminnej nr 116309E ul. Radosnej w m. Rokiciny-Kolonia i remont drogi gminnej nr 116302E w miejscowości Mikołajów. Łączna długość wyremontowanych dróg to 2,674 km. Koszty przebudowy wyniosły 1 524 007,43 zł, natomiast remontów wyniósł 2 382 075,27 zł.

Gmina wiejska Rozprza przebudowała i rozbudowała drogi gminne o łącznej długości ok. 2,26 km na kwotę 5 737 622,28 zł.

Gmina wiejska Rusiec wykonała następujące inwestycje:

- przebudowa drogi gminnej nr 101009E w miejscowości Mierzynów – 0,801 km – 619 150,60 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 101008E w miejscowości Dąbrówki Kobylańskie – 1,246 km – 1 320 653,40 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 101017E w miejscowości Rusiec ul. Polna – 0,27 km – 466 952,01 zł,
- przebudowa drogi gminnej 10101E w miejscowości Kuźnica – 0,2 km – 278 914,26 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 117356E w miejscowości Nowa Wola – 0,245 km – 449 000,00 zł,
- przebudowa drogi gminnej w miejscowości Nowa Wola dz. nr 582/1 (w trakcie realizacji) – 0,999 km – 27 060,00 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 103008E w miejscowości Jastrzębice (w trakcie realizacji) – 0,517 km – 34 993,50 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 103008E w miejscowości Dąbrowa Rusiecka - 0,8842 km – 971 658,01 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 101067E między miejscowością Borowa i Krzyżówki (w trakcie realizacji) – 0,46 km – 30 300,00 zł,

- przebudowa drogi gminnej nr 101011E przy ulicy Łąkowej w miejscowości Rusiec – 0,108 km – 113 321,47 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 101001E Rusiec-Dębina – 1,321 km – 1 366 181,46 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 101006E w miejscowości Korablew w trakcie realizacji – 0,415 km – 17 000,00 zł.

Gmina wiejska Rząśnia – została zrealizowana:

- przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 3500 E w miejscowości Pajęczno-Biała
  na terenie Gminy Rząśnia o długości odcinka 2,4247 km na kwotę 1 661 732,00 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 109215E w miejscowości Biała o długości 1,998 km na kwotę 1 431 531,52 zł,
- przebudowa i budowa dróg w miejscowości Biała Pęciaki (długość 1,829 km), Rekle (długość 1,180 km) na kwotę 13 277,00 zł,
- przebudowa drogi nr 109205 w miejscowości Będków o długości 1,210 km na kwotę 447 439,07 zł,
- remont drogi wewnętrznej miejscowości Biała nr BN04 o długości 0,417 km na kwotę 882 047,91 zł,
- remont drogi Broszęcin-Kodrań o nr 101010 i 109201 długości 2,464 km na kwotę 859 499,66 zł,
- przebudowa drogi gminnej w Rząśni o długości 0,700 km na kwotę 2 772 211,65 zł,
- remont drogi nr 109226 Suchowola-Chruścińskie o długości 2,707 km na kwotę 1 277 731,41 zł,
- remont drogi w miejscowości Żary nr 109207 o długości 0,652 km na kwotę 262 810,17 zł,
- droga dojazdowa do gruntów rolnych w miejscowości Gawłów nr 109219 o długości 1,023 km na kwotę 376 441,25 zł,
- droga śródpolna nr BN26 Rząśnia-Jasień o długości 0,998 km na kwotę 392 675,04 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca wybudowała drogi gminne na kwotę 3 801 000 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice zrealizowała budowę łącznika z drogą ekspresową S8 na terenie powiatu zduńskowolskiego i łaskiego oraz przebudowa drogi gminnej nr 103051E Gm. Zduńska Wola - Kolonia Bilew. Koszty inwestycji wyniosły 1 748 693,21 zł.

Gmina wiejska Siemkowice wykonała w latach 2022-2023 przebudowę 2,06620 km dróg publicznych gminnych o wartości 2 113 079,65 zł.

Gmina wiejska Sieradz wykonała przebudowę drogi gminnej Bogumiłów na kwotę 8 809 305,51 zł, remont drogi gminnej nr 114255E w miejscowości Kuśnie-Dąbrówka na odcinku 1,360 km na kwotę 697 624,32 zł oraz przebudowę drogi gminnej nr 114202E w miejscowości Dębina na odcinku 446 m na kwotę 434 002,12 zł.

Gmina wiejska Skierniewice - 13,5 km dróg zostało objętych budową lub przebudową.

Gmina wiejska Skomlin wykonała remont drogi powiatowej 4511E Skomlin - Wróblew o długości 2,32 km, oraz przebudowę drogi Toplin o długości 110 m. Koszt inwestycji to 1 301 097,78 zł.

Gmina wiejska Sławno wykonała drogi o nawierzchni bitumicznej w miejscowościach: Gawrony, Psary, Prymusowa Wola, Sławno, Kamień, Wincentynów o długości 5,5 km. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 4 930 333,78 zł.

Gmina wiejska Słupia wykonała przebudowę dróg gminnych w miejscowościach: Winna Góra, Bonarów, Podłęcze i Modła o wartości 1 214 111,88 zł.

Gmina wiejska Strzelce Wielkie wykonała remont drogi nr 109218E w miejscowości Antonina na długości 1,1 km wraz z budową przepustu drogowego, przebudowę drogi dojazdowej do pól w miejscowości Wola Jankowska o długości odcinka 403,29 m oraz remont dróg gminnych. Wartość inwestycji to 1 610 832,49 zł.

Gmina wiejska Strzelce wykonała remont dróg gminnych i powiatowych: droga 102406E o długości 870 mb, droga 102423E o długości 860 mb, droga 102408E o długości 570 mb droga 102403E o długości 1200 mb, droga 102402E o długości 1050 mb, droga 102406E o długości 1500 mb, droga 102407E o długości 550 mb, droga 2134E o długości 3550 mb, droga 2132E o długości 1720 mb, droga 2136E o długości 2630 mb, droga 2178E o długości 1430 mb, droga 2179E o długości 1310 mb. Długość remontowanych dróg to 17 240 km na kwotę 10 078 223,80 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce zrealizowała budowę i przebudowę dróg gminnych o długości 3,845 km na kwotę 1011372,49 zł.

Gmina wiejska Świnice Warckie wykonała przebudowę dróg gminnych w miejscowości: Świnice Warckie, ul. Jana Pawła II i ul. Zielona – 0,658 km o wartości 1 997 678,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki zrealizowała następujące działania:

- przebudowa drogi gminnej nr 116442E w miejscowości Kwiatkówka o długości 0,56 km na kwotę 700 408,31 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 116604E w miejscowości Ciebłowice Duże o długości 0,89 km na kwotę 499 822,43 zł,

- przebudowa drogi gminnej nr 116422E - ul. Rybna w miejscowości Tresta o długości 0,2 km na kwotę 263 761,57 zł,
- przebudowa drogi gminnej nr 107101E – ul. Południowa w Smardzewicach na odcinku od ul. Klonowej do ul. Głównej o długości 0,61 km na kwotę 550 566,20 zł,
- przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 4332E Tomaszów Mazowiecki-Wolbórz w miejscowości Chorzęcin o długości 0,75 km na kwotę 1 998 792,70 zł
- rozbudowa i przebudowa drogi gminnej nr 110530E w miejscowości Jadwigów o długości 1,020 km na kwotę 2 344 022,30 zł.

Gmina wiejska Wartkowice wykonała przebudowę dróg gminnych – zmiana nawierzchni gruntowej na bitumiczną (odcinek 6,162 km) o wartości 9 558 278,00 zł.

Gmina wiejska Widawa wykonała budowę i przebudowę dróg gminnych o długości 12,39 km na kwotę 1 518 997,54 zł.

Gmina wiejska Wielgomłyny – łączna długość dróg poddanych przebudowie to 8 km o wartości 5 603 393,00 zł.

Gmina wiejska Wierzchlas wykonała budowę i przebudowę dróg gminnych na odcinku 4,45 km o wartości 3 674 281,84 zł.

Gmina wiejska Witonia działanie zrealizowała na odcinku 12,32 km o wartości 7 611 800,00 zł (w tym dofinansowanie 6 568 200,00 zł).

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska wykonała przebudowę drogi powiatowej 1913E Siomki Glina o długości 3,850 km na kwotę 13 422 808,52 zł, przebudowę drogi gminnej nr 110457E Glina o długości 3,00028 km na kwotę 7 627 422,16 zł, budowę oraz przebudowę ul. Szkolnej i Działkowej w Woli Krzysztoporskiej o długości 0,710 km na kwotę 1 431 750,49 zł, budowę drogi w miejscowości Bujny ul. Słoneczna o długości 0,4586 km na kwotę 64 050,00 zł, przebudowę drogi w miejscowości Mąkolice o długości 0,48 km na kwotę 280 850,00 zł, przebudowę drogi w miejscowości Stradzew dł. 0,6 km o wartości 20 394,00 km, przebudowę drogi Huta – Mzurki dł. 0,14 km i wartości 238 620,00 zł.

Gmina wiejska Wróblew wykonała przebudowę drogi gminnej nr 114582E w miejscowości Ocin o długości 1,19 km i wartości 2 463 766,37 zł oraz przebudowę drogi gminnej nr 114301E Próchna – Wągłczew o długości 1,07 km i wartości 1 207 145,69 zł.

Gmina wiejska Zadzim wykonała przebudowę i remont 15 km dróg gminnych na kwotę 11 mln zł.

Gmina wiejska Zapolice realizowała inwestycje drogowe i w ramach zadania rozbudowano 3,79 km dróg gminnych oraz wyremontowano 5,36 km dróg gminnych. Na ten cel wydatkowano 8 246 742,25 zł.

Gmina wiejska Zduny realizowała zadanie poprzez przebudowę i remonty dróg mające na celu zmniejszenie emisji spali do powietrza wydatkując na ten cel 3 858 413,00 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola wykonała w 2022 r. budowę i przebudowę dróg na odcinku 1,63 km, a w 2023 r. 1,67 km.

Gmina wiejska Zgierz w 2022 r. wybudowała 5,23 km dróg gminnych o wartości 2 961 290,95 zł, a w 2023 r. 10,519 km o wartości 14 971 707,07 zł.

Gmina wiejska Żarnów w ramach działania przebudowała drogi wewnętrzne oraz gminne o łącznej długości 11,15733 km. Przebudowano również drogi powiatowe znajdujące się na terenie Gminy Żarnów o łącznej długości 3,33970 km. Przebudowa dróg o wartości 13 798 738,00 zł pozytywnie wpłynęła na bezpieczeństwo uczestników ruchu oraz poprawiła parametry techniczne dróg na terenie Gminy Żarnów.

Gmina wiejska Żychlin wykonała przebudowę dróg powiatowych i gminnych na odcinku 1,1 km o wartości 618 156,00 zł.

Powiat kutnowski zrealizował inwestycje drogowe w 2022 r. takie jak: remont drogi powiatowej nr 2136E Raciborów – Strzelce gm. Oporów w km od 1+720 do km 2+585 przy udziale środków z Urzędu Gminy Strzelce o długości odcinka 865 mb (nawierzchnia bitumiczna szer. 3,2 m, pobocza z kruszywa szer. 0,75 m). Kwota zadania to 289 282,62 zł. Również został wykonany remont drogi powiatowej nr 2133E st. kol. Strzelce Kujawskie – Strzelce – Oporów w km od 3+420 do km 7+980 przy udziale środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg o długości odcinka 4 560 mb (nawierzchnia bitumiczna szer. 4,3 m, pobocza z kruszywa szer. 0,75 m). Łączna kwota inwestycji: 1 815 687,54 zł, z czego: dofinansowanie z RFRD: 741 647,00 zł, środki własne: 629 052,34 zł, dotacja z UG Strzelce: 444 988,20 zł. Wykonano remont drogi powiatowej nr 2172E Nowe – Marynin – Zalesie – Opiesin – Kurza Jama – Grabów - Nagórki w km od 0+000 do km 2+828 przy udziale środków z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg o długości odcinka 2 828 mb (nawierzchnia bitumiczna szer. 4,1 m, pobocza z kruszywa szer. 0,75 m). Łączna kwota inwestycji: 1 275 240,71 zł, z czego: dofinansowanie z RFRD: 506 733,00 zł, środki własne: 418 507,71 zł, dotacja z UG Krośniewice: 350 000,00 zł. Remont drogi powiatowej nr 2161E Kutno(ul. Lotnicza) – Łąkoszyn – Szewce Owsiane w km od 9+465 do km 9+868 o długości odcinka 403 mb (nawierzchnia bitumiczna szer. 4,8 m, pobocza z kruszywa szer. 0,75 m). Kwota zadania 148 067,56 zł. Wykonano remont drogi powiatowej nr 2136E Raciborów – Strzelce – Oporów w km od 10+776 do km 11+590

o długości odcinka 814 mb (nawierzchnia bitumiczna szer. 3,2 m). Kwota zadania 173 615,00 zł. Inwestycje drogowe realizowane przez powiat kutnowski w roku 2023 to remont drogi powiatowej nr 2138E Stary Gołębiew – Bielawki – Stara Wieś o długości 390 mb poprzez wykonanie nawierzchni bitumicznej za kwotę 142 066,92 zł. Remont drogi powiatowej 2165E Głogowiec – Niedrzew na odcinku od km 0+000 do km 5+978. Łączna kwota inwestycji to 2 808 531,16 zł, z czego: dofinansowanie z RFRD to 1 404 265,00 zł i środki własne to 1 404 266,16 zł. Została wykonana modernizacja drogi nr 2140E na odcinku Rajmundów – Łanięta od km 0+000 do km 2+497. Łączna kwota inwestycji to 1 144 961,69 zł, z czego dofinansowanie Polski Ład to 1 122 062,46 zł, a środki własne to 22 899,23 zł. Modernizacja drogi powiatowej nr 2124E Oporów Kolonia - Kutno od km 6+985 do km 7+985. Łączna kwota inwestycji to 468 021,15 zł, z czego: dofinansowanie z RFRD to 259 082,00 zł, środki własne to 102 950,52 zł, dotacja z UG Oporów to 105 988,63 zł. Wykonano modernizację drogi powiatowej nr 2168E Kutno – Ogrodzona od km 5+000 do km 6+740, gdzie łączna kwota inwestycji wyniosła 879 870,01 zł, z czego: dofinansowanie z RFRD to 486 411,00 zł, środki własne to 393 459,01 zł. Remont drogi powiatowej nr 2179E – Klonowiec Stary – do drogi 2142E na odcinku od km 1+033 do km 1+272 w kwocie 111 989,53 zł.

Powiat bełchatowski wykonał budowę i przebudowę dróg powiatowych o długości 2,575 km na kwotę 9 208 422,00 zł.

Powiat brzeziński w 2022 r. wybudował ok. 5,548 km nowych odcinków dróg na kwotę 7 788 658,10 zł, a w 2023 r. wybudowano ok. 7,073 km na kwotę 14 077 861,61 zł.

Powiat łaski wykonał przebudowę ulic i dróg powiatowych, w tym: remonty nawierzchni, poboczy, chodników, które zostały zrealizowane na odcinku 16,6 km na kwotę 26 838 517,81 zł.

Powiat łęczycki wykonał przebudowę dróg powiatowych o dł. 34,4 km na kwotę 25 275 803,20 zł.

Powiat łódzki wschodni w 2022 r. wykonał nakładkę bitumiczną na drodze powiatowej nr 2923E w miejscowości Brójce na odcinku 518 m. W 2023 r. wykonano nakładkę bitumiczną na drodze powiatowej nr 2923E w miejscowości Wardzyn, gmina Brójce na odcinku 711 m oraz nakładkę bitumiczną na drodze powiatowej nr 2915E w Karpinie, gm. Brójce na odcinku 775,53 m (od km 0+675,00 do km 1+450,53) o szerokości zmiennej 5,3-5,6 m. Również została wykonana modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2900E, 2902E i 2904E na terenie gminy Tuszyn, przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 2900E (ul. Żeromskiego w Tuszynie) polegająca na wykonaniu nawierzchni bitumicznej na długości 450 m oraz wykonaniu nawierzchni twardej na drodze powiatowej nr 2904E na długości 906 m – ul. Sadowa w Woli

Kazubowej. Poniesione koszty w 2022 r. to 7 563 382,10 zł, a w 2023 r. to 9 691 564,92 zł.

Powiat pabianicki w zakresie dróg wykonał przeprowadził takie działania jak:

- przebudowa mostu w drodze powiatowej nr 3304E – ul. Grota Roweckiego w Pabianicach, koszt realizacji 2 731 222,76 zł,
- budowa chodnika w drodze powiatowej nr 1112E – ul. Niesięcin w Konstantynowie Łódzkim, długość 0,026 km, koszt realizacji 25 224,84 zł,
- budowa chodnika w drodze powiatowej nr 3310E w miejscowości Róża, długość 0,093 km, koszt realizacji 99 871,08 zł,
- przebudowa drogi powiatowej nr 4912 E od miej. Dobroń do miej. Markówka. Przebudowa drogi (budowa drogi dla rowerów, ułożenie nakładki asfaltowej, wykonanie poszerzenia drogi, konserwacja rowów przydrożnych, długość 1,3 km, koszt realizacji 4 510 774,50 zł,
- przebudowa drogi powiatowej nr 3308E – ul. Piłsudskiego w Pabianicach, rezultat- usunięcie kolizji z drogą teletechniczną, długość 0,6 km, koszt realizacji 16 912,50 zł,
- budowa miejsc postojowych w pasie drogi powiatowej nr 3312E – ul. 20 Stycznia w Pabianicach, stworzono 35 miejsc postojowych, koszt realizacji 170 226,10 zł,
- przebudowa pobocza wraz z odwodnieniem pasie drogi powiatowej nr 3709E, ul. Paderewskiego w Kazimierzu, długość 0,1 km, koszt realizacji 39 500 zł,
- budowa chodnika w drodze powiatowej nr 4911EE w Piątkowisku, długość 0,070 km, koszt realizacji 151 814,61 zł.

Powiat pajęczański w zakresie dróg wykonał przeprowadził takie działania jak:

- rozbudowa drogi powiatowej nr 3515E w miejscowości Strzelce Wielkie,
- przebudowa i rozbudowa odcinka drogi powiatowej Pajęczno – Biała wraz z niezbędną infrastrukturą,
- przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 4536 Rychłocice – Osjaków – Siemkowice – Pajęczno, Modernizacja infrastruktury drogowej powiatu pajęczańskiego,
- przebudowa drogi powiatowej nr 4522E Załęcze Małe – Bobrowniki – Działoszyn,
- przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 3521E w miejscowości Trzebca, Modernizacja drogi powiatowej nr 3501E w miejscowości Chorzew, Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 3500E na odcinku Pajęczno – Rząśnia – Będków w miejscowości Pajęczno – Biała,

- rozbudowa drogi powiatowej nr 3515E w miejscowości Strzelce Wielkie,
- przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 4536E Rychłocice – Osjaków – Siemkowice – Pajęczno,
- modernizacja infrastruktury drogowej powiatu pajęczańskiego, modernizacja drogi powiatowej nr 4526E Kuźnica Strobińska – Obrów w miejscowości Pierzyny Małe,
- remont dróg powiatowych położonych na terenie powiatu pajęczańskiego.

Powiat piotrkowski zrealizował w 2022 r. drogi: Łazy – Milejów 0,95 km – 697 413,08 zł (nawierzch.), Bogusławice 0,95 km – 470 173,65 zł (nawierzch.), Gościmowice II 0,98 km – 846 155,13 zł (nawierzch.), Koło 0,99 km – 797 040,00 zł (nawierzch.), Szczepanowice 0,4 km – 298 594,80 zł (nawierzch.), Gościmowice II 0,6 km – 164 758,50 zł (pobocza). W 2023 r. zrealizowano drogi: Gorzkowice ul. Przedborska 1,3 km – 9 654 130,37 zł (przeb.), Sulejów ul. Klasztorna 0,94 km – 6 390 000,01 zł,(przeb.), Boryszów-Dziewuliny 2,0 km – 541 200,00 zł – pobocze Boryszów-Dziewuliny 0,3 km – 167 280,00 (nawierzch.), Tomawa Kolonia 0,7 km – 266 605, 58 zł (nawierzch.), Budków 0,3 km – 180 318,00 zł (nawierzch.), Gorzkowice 0,7 km – 458 691, 60 zł (nawierzch.), Krzemieniewice-Rogów 0,35 km – 159 500,25 zł (nawierzch.), Kolonia Krężna 0,7 km – 441 128,32 zł (nawierzch.), Stara Kolonia 0,72 km – 503 384,88 zł (nawierzch.), Gościmowice I – Gościmowice II 1,225 km – 1 228 000,00 zł (nawierzch.), Milejów 1 km – 1 617 141,27 zł (nawierzch.), chodnik ul. Wolborska w Moszczenicy 0,07 km – 129 150,00 zł, Poniatów ul. Lipowa 0,3 km – 188 522,10 zł.

Powiat poddębicki zbudował 14,369 km dróg o wartości 29 647 135,53 zł.

Powiat radomszczański w 2022 r. przebudował sumarycznie 44,54 km dróg, a w 2023 r. 20,29 km dróg. Łącznie przebudowano 64,83 km dróg o wartości 50 699 165,00 zł.

Powiat rawski wykonał przebudowę drogi powiatowej nr 4101E Piekarowo – Biała Rawska na odcinku 1,70 km (przebudowa nawierzchni drogi) o wartości 2 575 561,18 zł.

Powiat sieradzki w zakresie dróg wykonał przeprowadził takie działania jak:

- przebudowa drogi powiatowej nr 1700E od drogi wojewódzkiej nr 479 do miejscowości Ruda. Inwestycja realizowana w 2022 r. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki – Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1716E Łeszczyn – Biesiec. Inwestycja realizowana w 2022 r. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki – Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu,

- Przebudowa drogi powiatowej nr 1705E Złoczew – Burzenin na odcinku od km 12+300 do km 17+545. Inwestycja realizowana w 2023 r. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki – Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu,
- Rozbiórka i budowa mostu na rzece Trojanówce w ciągu drogi powiatowej nr 1709E w miejscowości Gruszczyce w ramach zadania pn. Rozbudowa odcinka drogi powiatowej Gruszczyce – Jasionna. Inwestycja realizowana w 2023 r. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki – Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1733E Błaszki – Maciszewice. Inwestycja realizowana w 2023 r. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 1705E na odcinku drogi Złoczew – Szklana Huta. Inwestycja realizowana w 2023 r. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat Sieradzki – Powiatowy Zarząd Dróg w Sieradzu.

Łącznie w powiecie sieradzkim przebudowie poddano 15,37 km dróg na kwotę 53 424 607,47 zł.

Powiat tomaszowski wykonał: przebudowę drogi powiatowej nr 4327E na odcinku od granic miasta do skrzyżowania z ul Główną w miejscowości Smardzewice za kwotę 10 231 284,52 zł; przebudowę DP 4324E na odcinku Ujazd-Stasiolas za kwotę 1 215 683,45 zł, przebudowę DP 4346E ul. Zacisze w Tomaszowie Mazowieckim na kwotę 498 580,00 zł, przebudowę DP 4301E, DP 4304E, przebudowa i rozbudowa DP 1509E oraz budowa kanalizacji deszczowej w ciągu drogi powiatowej nr 4345 w Tomaszowie Mazowieckim na kwotę 4 322 598,75 zł.

Powiat wieluńskim w zakresie dróg wykonał przeprowadził takie działania jak:

- Przebudowa drogi powiatowej nr 4531E w miejscowości Małyszyn - dofinansowanie z Polskiego Ładu o długości 1,776 km na kwotę 9 826 933,20 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4512E w miejscowości Wróblew wraz z budową zjazdów – dofinansowanie z Polskiego Ładu o długości 3,27 km na kwotę 19 784 494,85 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4537E odc. Skrzynno – Gromadzice i w miejscowości Gromadzice wraz z odwodnieniem – dofinansowanie z Urzędu Wojewódzkiego o długości 3,362 km na kwotę 15 927 362,17 zł,

- Przebudowa drogi powiatowej nr 4515E Ruda ul. Św. Wojciecha – dofinansowanie z Polskiego Ładu o długości 0,828 km na kwotę 7 395 000,00 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4525E w miejscowości Bieniec – dofinansowanie z Polskiego Ładu o długości 1,414 km na kwotę 6 283 611,00 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4525E Mierzyce – Łaszew – dofinansowanie z Polskiego Ładu o długości 2,604 km na kwotę 3 528 920,00 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4513E w miejscowości Komorniki – dofinansowanie
  z Polskiego Ładu o długości 2,7 km na kwotę 15 753 122,82 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4508E w miejscowości Kurów – dofinansowanie z Polskiego ładu o długości 0,45 km na kwotę 5 510 410,88 zł,
- Przebudowa drogi powiatowej nr 4542E w miejscowości Wieluń ul. Jagiełły – dofinansowanie z Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych o długości 1,8 km na kwotę 5 510 410,88 zł.

Powiat wieruszowskim wykonał poprawę stanu technicznego drogi powiatowej nr 4502E Naramice – Walichnowy – Czastary na odcinku granica powiatu wieruszowskiego – Walichnowy, remont drogi powiatowej nr 4535E Dębina – Czarnożyły na odcinku Lututów - Dymki, remont drogi powiatowej nr 4719E Sokolniki – Walichnowy oraz modernizacja drogi powiatowej nr 4546E Dymki – Huta i przebudowa drogi powiatowej nr 4545E Lututów-Świątkowice. W 2022 r. zmianami został objęty odcinek 3,7 km drogi na kwotę 3 858 259,22 zł, a w 2023 r. 17,28 km na kwotę 14 441 852,72 zł.

Powiat zduńskowolski zrealizował: przebudowę drogi powiatowej nr 4909E – 1,610 km za kwotę 2 991 029,58 zł, przebudowa drogi powiatowej nr 4908E oraz nr 1765E - 6,18 km na kwotę 13 374 489,19 zł, rozbudowa ciągu dróg powiatowych w Zduńskiej Woli – 1,335 km na kwotę 12 347 782,77 zł, rozbudowa ciągu dróg powiatowych w Zduńskiej Woli, 1,628 km, 12 531 368,28 zł.

Powiat zgierski w latach 2022-2023 zrealizował wiele inwestycji mających na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach powiatu zgierskiego. Zadania obejmowały przebudowy/remonty. Inwestycje te poprawiły nie tylko komfort użytkowania dróg, ale również bezpieczeństwo ludności mieszkającej przy zmodernizowanych odcinkach dróg powiatowych. Wartość inwestycji w 2022 r. wynosiła 5 610 962,84 zł i przebudową objęto 9 246 km, a w 2023 r. wynosiła 36 872 705,79 zł i przebudową objęto 22,178 km dróg powiatowych.

- **OKJP.3.2. Poprawa płynności ruchu na terenach miejskich poprzez budowę obwodnic.**

  Gmina miejska Bełchatów – wybudowano w 2023 r. obwodnicę wschodnią miasta Bełchatowa - inwestycja prowadzona przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Województwo Łódzkie uzyskało wsparcie w kwocie ponad 76 mln zł. Przyznane środki zostały przeznaczone na budowę:

  - wschodniej obwodnicy Bełchatowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 484 (kwota dofinansowania ponad 62 mln zł),
  - budowę obwodnicy miejscowości Praga w ciągu drogi wojewódzkiej nr 703 (kwota dofinansowania prawie 7,3 mln zł),
  - budowę obwodnicy Kwaskowa w ciągu drogi wojewódzkiej nr 710 (kwota dofinansowania prawie 6,5 mln zł).

  Gmina miejska Brzeziny podjęła działania związane z budową obwodnicy w ciągu DK 72 inwestor GDDKiA O/Łódź – etap decyzji środowiskowej.

  Gmina miejsko-wiejska Poddębice podjęła działania związane z poprawą płynności ruchu, bezpieczeństwo mieszkańców Pragi oraz kierowców. Powstała obwodnica Pragi w ciągu drogi wojewódzkiej nr 703 o długości 1,2 km drogi w nowym śladzie, a także chodniki, dodatkowa jezdnia, czyli droga serwisowa do obsługi przyległych działek oraz przepust z przejściem dla płazów. Na skrzyżowaniu z drogą krajową nr 72 drogowcy wybudowali nowe rondo, które poprawiło płynności ruchu zwłaszcza tranzytowego. Powstały także odwodnienia wraz ze zbiornikiem retencyjnym, oświetlenie oraz ekran akustyczny. Koszt realizacji zadania 12 900 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Wieluń wybudowała ul. Ciepłowniczą stanowiącą obejście ścisłego centrum miasta.

- **OKJP.3.3. Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. stojaki na rowery, wypożyczalnie rowerów).**

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. rozbudowała systemu ścieżek rowerowych i pieszo-rowerowych, a długość wybudowanych ścieżek rowerowych w 2022 r. wyniosła ok. 0,135 km, natomiast powierzchnia przebudowanego ciągu pieszo-rowerowego wyniosła ok. 272 m^2. Koszt zadania to 458 000,25 zł ze środków Województwa Łódzkiego. W 2023 r. zakończono budowę drogi gminnej – łącznika pomiędzy ul. Kopeckiego i ul. Okrzei wraz z odwodnieniem, oświetleniem, kanalizacją deszczową, kanalizacją sanitarną, wodociągiem i usunięciem kolizji, wartość robót wyniosła – 6 440 835,00 zł brutto, zadanie dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Rozpoczęto wykonanie zadania pod nazwą „Budowa

i modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Miasta Bełchatowa". Ponadto w latach 2023-2024 opracowano dokumentację projektową na budowę ul. ks. Ignacego Skorupki w Bełchatowie, kwota umowna – 98 154,00 zł brutto.

Gmina miejska Kutno w 2022 r. wybudowała ciągi pieszo-rowerowe o łącznej powierzchni 12,071 km^2. W 2023 r. zrealizowano budowę ścieżki rowerowej o długości 0,180 km na kwotę 149 145,81 zł.

Gmina miejska Głowno zrealizowała budowę ścieżki pieszo-rowerowej na kwotę 729 655,32 zł.

Gmina miejska Inowłódz zrealizowała budowę ciągu pieszo-rowerowego w ilości 2,1 km na kwotę 11 911 638,09 zł.

Gmina miejska Pabianice wykonała: budowę 14,72 km nowych dróg dla rowerów, 3,27 km ciągów pieszo-rowerowych, zakup i montaż wiat rowerowych bike&ride (1 szt.), montaż elementów towarzyszących drogom rowerowym (stojaki, podpórki, separatory) - Wydział Infrastruktury Technicznej i Komunikacji UM Pabianice. Koszt realizacji zadania wyniósł 19 678 300,78 zł.

Gmina miejska Radomsko w ramach zadania w 2022 r. zrealizowała: ciąg pieszo-rowerowy – ul. Żeromskiego (195 m), ciąg pieszo-rowerowy – ul. Orzeszkowej (130 m). W 2023 r. zrealizowano: ciąg pieszo-rowerowy – ul. Szarych Szeregów – 885 m, ul. Pana Tadeusza – 675 m, ul. Sienkiewicza – 368 m, ul. Kochanowskiego – 86 m. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 1 279 878,56 zł.

Gmina miejska Skierniewice w 2022 r. wykonała: budowę ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż wiaduktu w ciągu ul. Zwierzynieckiej/Piłsudskiego (ok. 1 km); budowę ścieżek pieszo-rowerowych na osiedlu Halinów (ok. 3170 m^2 nawierzchni). W 2023 r. wykonano: budowę ścieżki pieszo-rowerowej w ul. Czerwonej (ok. 2,5 km); budowę ścieżki pieszo-rowerowej przy rondzie w ulicach M. Skłodowskiej-Curie, Widok, Czerwonej (0,38 km). Skutkiem budowy ścieżek pieszo-rowerowych jest poprawa bezpieczeństwa rowerzystów.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki wybudowała 130 mb ciągu pieszo – rowerowego na kwotę 86 500,00 zł.

Gmina miejska Wieruszów w 2022 r. wykonała budowę ścieżki pieszo – rowerowej na ul. Wieluńskiej w Wieruszowie na kwotę 327 503,26 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola zrealizowała przebudowę ul. Stawowej – 391 m; budowę drogi od ul. Stefana Złotnickiego do ul. Komisji Edukacji Narodowej – 697 m; rozbudowę ul. Jasnej – 440 m. Łącznie 1 528 km.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki zrealizowała budowę I etapu ciągu komunikacyjnego Poselska – Sportowa – Nowokaliska w Aleksandrowie Łódzkim – obejmującego budowę ulicy Nowokaliskiej na odcinku od ulicy 11 Listopada do ulicy

Mickiewicza wraz z przebudową skrzyżowania ulicy Mickiewicza. Zakres robót obejmował w szczególności wykonanie: nawierzchni asfaltowej ulicy Nowokaliskiej o szerokości 7 m i długości ok. 305 mb wraz z dwustronnymi ciągami pieszo rowerowymi, kanału deszczowego z rur PEHD o średnicy 700mm SN8 o długości 392,07 mb wraz z wpustami ulicznymi o łącznej długości – 151,17 mb w ulicy Nowokaliskiej, krawężników 15x30 cm – 684 mb, obrzeży betonowych 30x8 cm – 624 mb, nawierzchni z kostki brukowej betonowej grafitowej gr. 8 cm - 468,00 m^2, krawężników betonowych wtopionych 12x25 cm – 189 mb, nawierzchni z kostki brukowej betonowej szarej 1.572,00 m^2, oświetlenia ulicznego obejmującego budowę linii kablowej i montaż 8 sztuk słupów oświetleniowych z lampami led. Koszt realizacji zadania wyniósł 2 236 640,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białczów w 2022 r. zakupiła 1 stojak na rowery na kwotę 678,96 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. realizowała: budowę ścieżki pieszo-rowerowej przez ogródki działkowe „TULIPAN" oraz przebudowę ul. Mickiewicza w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Opoczno – zalew pełen energii". W ramach inwestycji powstał nowy ciąg pieszo - rowerowy, łączący ulicę Piotrkowską z zalewem opoczyńskim. Ww. ciąg prowadzi przez przebudowaną w ramach realizacji projektu ulicę Mickiewicza oraz teren ogródków działkowych. Trasa z nową nawierzchnią posiada wydzielony pas dla pieszych. Koszt zadania to 894 581,79 zł (zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych). W ramach inwestycji prowadzony był nadzór inwestorski – 7 650,00 zł. Zrealizowano budowę Miejsca Obsługi Rowerzystów na terenie gminy Opoczno. Inwestycja polegała na budowie ogólnodostępnego miejsca obsługi rowerzystów, zrealizowana na działce o nr ew. 1421, obręb 0010 Kliny tj. przy stacji Opoczno-Południe. Miejsce przeznaczone do odpoczynku rowerzystów, wyposażone jest w elementy małej architektury: tablice informacyjne, stojaki rowerowe, stacja obsługi rowerów 2 szt., zawierająca pompkę, zestaw kluczy do naprawy oraz łyżkę do opon; stoły i ławki, wiata, kosze na śmieci. Teren w części utwardzono ażurowymi, wodoprzepuszczalnymi płytami, pozostałą część zagospodarowano zielenią. Koszt realizacji zadania to 217 652,81 zł (zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych). Zrealizowano budowę miasteczka rowerowego dla Zespołu Szkół Samorządowych nr 1 w Opocznie na działce o nr ew. 413/2, obręb 6 m. Opoczno. W ramach inwestycji zbudowano miasteczko ruchu rowerowego, przeznaczone do nauki przepisów ruchu drogowego, bezpiecznego poruszania się rowerem oraz wykorzystywania wiedzy teoretycznej w rozpoznawaniu i przestrzeganiu znaków drogowych oraz do przeprowadzenia praktycznego egzaminu na kartę rowerową dla uczniów z całej gminy Opoczno. Inwestycję wykonano na wydzielonym placu

o powierzchni 25 x 40 metrów na działce o nr ew. 413/2, obręb 6 m. Opoczno, o powierzchni asfaltowej wraz z podbudową 950,00 m^2. Koszt zadania to 908 120,69 zł (zadanie dofinansowane ze środków zewnętrznych). Wykonanie opaski z kostki brukowej wzdłuż płyty boiska wraz z zakupem ławek i stojaków na rowery w m. Dzielna. W ramach inwestycji wykonano chodnik wzdłuż płyty boiska w miejscowości Dzielna o długości ok. 30 m. Koszt zadania to 12 000,00 zł. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 8 904 005,29 zł.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno zrealizowała budowę ścieżek rowerowych na osiedlu mieszkaniowym, wydzielono ok. 2 km pasa ruchu dla rowerów (ul. Ogrodowa).

Gmina miejsko-wiejska Poddębice wprowadziła dodatkowe mechanizmy zmniejszające uciążliwość ruchu samochodowego poprzez rozwój i budowę dróg, ścieżek i tworzenie tras rowerowych. Budowa ścieżki rowerowej – ul. Jałowcowa o długości 1,3 km. Koszt zadania wyniósł 482 164,36 zł

Gmina miejsko-wiejska Sulejów wybudowała ścieżkę rowerową o długości 5,04 km wraz z małą architekturą wzdłuż rzeki Pilicy na kwotę 1 635 238,32 zł.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów wykonała przebudowę drogi gminnej nr 111152E. W zakresie budowy ciągu pieszo-rowerowego łączącej miejscowość Zieleń z miejscowością Spycimierz wraz z przebudową istniejących zjazdów oraz budową oświetlenia w ramach projektu pn. „Spycimierski gród atrakcją turystyki kulturowej i ludowej uzdrowiska Uniejów". Prace obejmowały: roboty ziemne w pasie wzdłuż krawędzi jezdni, w tym: wycinkę drzew i krzewów kolidujących z inwestycją, zdjęcie warstwy humusu, wykonanie wykopów oraz nasypów, korytowanie oraz zagęszczenie podłoża, wykonanie podbudowy z kruszywa, przebudowę istniejących zjazdów; utwardzenie i wzmocnienie poboczy, wykonanie nawierzchni asfaltowej o szerokości 2,5 m. Koszt realizacji zadania to 1 055 374,44 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń wybudowała ścieżki rowerowe wzdłuż ul. Sadowej, Ciepłowniczej, Wojska Polskiego.

Gmina miejsko-wiejska Zelów w Ignacowie wybudowała ciąg pieszo-rowerowy. Koszt to 3 650 000, 00 zł.

Gmina wiejska Andrespol zrealizowała budowę ścieżek dla pieszych oraz ciągów pieszo-rowerowych wokół zbiorników wodnych Marysinek o szerokości 3,50 m i długości 1 222,71 m oraz ścieżek dla pieszych o szerokości 2,00 m i długości 897,50 m o nawierzchni żwirowej. Koszt realizacji zadania 841 432,80 zł.

Gmina wiejska Brójce w ramach poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu na terenie gminy wybudowano drogi dla pieszych

w miejscowości Wardzyn oraz 2 stacje obsługi rowerów w miejscowości Kurowice-Górka. Łączny koszt zadania wyniósł 226 984,53 zł.

Gmina wiejska Kleszczów rozbudowała istniejące ciągi ścieżek rowerowych. Wybudowano nowe odcinki ścieżek rowerowych o łącznej długość 6,11 km. Koszt zadania to 4 223 910,50 zł.

Gmina wiejska Ksawerów dokonała zakupu 24 stanowisk na stojaki rowerowe umożliwiające dzieciom korzystanie z rowerów w drodze do i ze szkoły na kwotę 2 196,00 zł.

Gmina wiejska Lubochnia – zaczęła funkcjonować wypożyczalnia rowerów w miejscowości Lubochnia.

Gmina wiejska Łubnice w ramach przebudowy istniejącej sieci dróg lokalnych wybudowała w 2023 r. ciąg pieszo-rowerowy o długości 432,8 mb. Koszt realizacji zadania 201 872,54 zł.

Gmina wiejska Maków zrealizowała inwestycję drogowo-rowerową na drogach gminnych. Przebudowano drogę Maków - Maków - Kolonia - Wola Makowska na odcinku 3 200 km. Na tym odcinku powstał nowy ciąg pieszo rowerowy o długości 900 mb wraz z przebudowanym odcinkiem drogi. Koszt realizacji zadania w 2022 r. 1 468 398,58 zł, w 2023 r. 152 005,09 zł.

Gmina wiejska Mniszków w 2022 r. przebudowała 1,35 km odcinka drogi gminnej na ciąg pieszo-rowerowo-jezdny w ramach zadania „Ograniczenie degradacji Sulejowskiego Parku Krajobrazowego poprzez budowę ścieżek rowerowych". Koszt realizacji zadania to 1 000 000,00 zł.

Gmina wiejska Moszczenica zrealizowano ciągi pieszo-rowerowe o długości 2 067 mb.

Gmina wiejska Nieborów wybudowała ścieżki rowerowe w miejscowościach: Bobrowniki (dł. 2,2 km), Nieborów (dł. 1 km). Koszt realizacji w 2022 r. – 344 000,00 zł, a w 2023 r. – 6 589 000,00 zł.

Gmina wiejska Nowosolna w ciągu dróg gminnych wybudowanych w 2022 r. wydzieliła ciąg pieszo-rowerowy o szerokości 1,5 m i długości w sumie 1,94787 km. W wyniku realizacji operacji na terenie Gminy Nowosolna powstały miejsca odpoczynku rowerzystów (m.in. stoliki z ławkami, wiata, 6 stojaków rowerowych itp.). Koszt realizacji zadania to 69 838,41 zł.

Gmina wiejska Regnów w 2023 r. realizowała zadanie pn. „Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu w Gminie Regnów polegająca na budowie ciągu pieszego oraz budowie przejść dla pieszych w miejscowości Rylsk". Zakres prac obejmował budowę jednostronnego chodnika o szerokości 1,5 m łącznie z dwoma bezpiecznymi przejściami dla pieszych o powierzchni 300 m^2. Całkowita wartość

inwestycji – 155 800,00 zł. Inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 99 920,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny zrealizowała przebudowę drogi polegającą na budowie ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Brzezińskiej w m. Rokiciny-Kolonia, budowa chodnika o długości 0,353 km. Koszt zadania 217 953,84 zł.

Gmina wiejska Rząśnia realizowała zadanie poprzez: 1. Remont chodnika w miejscowości Żary (dł. 0,640 km) i Będków (dł. 0,955 km). Koszt 1 035 579,95 zł. 2. Przebudowa drogi gminnej w zakresie ciągu pieszo-rowerowego w Białej (dł.1 km). Koszt: 3 709 237,12 zł (całość inwestycji wraz z drogą). 3. Przebudowa drogi gminnej wewnętrznej w m. Zielęcin w zakresie budowy chodnika o dł. 38 m. Koszt 25 830,00 zł.

Gmina wiejska Szczerców wykonała modernizację ok. 2 km ścieżki rowerowej w m. Kościuszki.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki zrealizowała: budowę ciągu pieszo-rowerowego i ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 4328E Tomaszów Mazowiecki – Smardzewice na odcinku od granicy miasta Tomaszów Mazowiecki do ul. Tomanka w miejscowości Smardzewice na kwotę 1 807 816,80 zł oraz budowę ścieżki rowerowej na ul. Południowej w Smardzewicach na kwotę 506 300,00 zł.

Powiat bełchatowski wybudował 1,157 km ciągów pieszo-rowerowych. Koszt realizacji zadania wyniósł 430 235,55 zł.

Powiat Łódzki Wschodni zrealizował w 2022 r. działania: „Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2925E i nr 2926E na terenie gminy Brójce". Element 1 obejmował przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 2925E w Kurowicach, Kurowicach Kościelnych i Kotlinach, gmina Brójce, poprzez budowę jednostronnych chodników i ciągów pieszo-jezdnych (fragmentarycznie rozdzielonych na dwie odrębne części w miejscach występowania przeszkód) w ciągu drogi z dostosowaniem wysokościowym istniejących zjazdów na posesje oraz wykonano odwodnienie jezdni. Ciąg pieszo-jezdny wykonany na długości 3 392 m. Element 2 obejmował przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 2926E w Woli Rakowej i Pałczewie, gmina Brójce, poprzez budowę jednostronnego chodnika (fragmentarycznie, w miejscach przejść dla pieszych – obustronnego) z dostosowaniem wysokościowym istniejących zjazdów na posesje oraz wykonano odwodnienie jezdni w pasie chodnika. Chodnik wykonany na długości 3,572 km. W 2023 r. – „Wykonanie ciągu pieszo – jezdnego przy drodze powiatowej nr 1150E w gminie Nowosolna" – na długości 454 m, poprzez wykonanie przyjezdniowego ciągu pieszo-jezdnego (ścieżki rowerowej) na odcinkach od km 3+346,00 do 3+484,59 i od 3+539,53 do 3+800,00 o szerokości 2,00 m i nawierzchni bitumicznej w kolorze czerwonym. „Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2900E, 2902E i 2904E na terenie gminy Tuszyn" – przebudowę

odcinka drogi powiatowej nr 2900E (ul. Żeromskiego w Tuszynie) długości 1 769 m polegającą na budowie chodników, zjazdów i ciągu pieszo-jezdnego wraz z rozbudową istniejącej kanalizacji deszczowej; przebudowę drogi powiatowej nr 2904E (ul. Ściegiennego w Tuszynie) na odcinku o długości 1 621 m polegającą na budowie ciągu pieszo-jezdnego wraz z rozbudową kanalizacji deszczowej; przebudowę odcinka drogi powiatowej nr 2902E (Brzezińska, ul. Kępica w Tuszynie) o długości 2 610 m polegającą na budowie chodników i ścieżki rowerowej wraz z przebudową dwóch przepustów oraz budową nowego przepustu. Koszt realizacji zadania w 2022 r.: 7 563 382,10 zł, w 2023 r. – 9 691 564,92 zł.

Powiat poddębicki wybudował jeden ciąg pieszo-rowerowy w ramach zadania pn. „Spotkajmy się na drogach Powiatu Poddębickiego - budowa, przebudowa i remont infrastruktury drogowej – 2531E Wartkowice ul. Południowa". Długość wybudowanego ciągu pieszo-rowerowego wynosi 1,044 km. Koszt zadania to 1 669 300,00 zł.

Powiat radomszczański w 2022 r. zrealizował zadanie pn. „Budowa ciągu pieszo-rowerowego w ciągu ul. Kościowa w Radomsku na długości 1,2 km. Koszt realizacji zadania 4 684 973,00 zł.

Powiat rawski zrealizował: w Zespole Szkół-Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej powstały stojaki na rowery, umożliwiające zabezpieczenie pojazdów oraz zachęcające do korzystania z nich przez młodzież oraz pracowników szkoły.

Powiat sieradzki dokonał zakupu dziesięciostanowiskowego stojaka rowerowego i umieszczenie go przed budynkiem Powiatowego Zespołu Szkół nr 1 w Sieradzu. Podmiot odpowiedzialny za realizację: Powiat sieradzki – Powiatowy Zespół Szkół nr 1 w Sieradzu. Koszt realizacji zadania to 2 583,00 zł.

Powiat tomaszowski przebudował drogę powiatową nr 4327 na odcinku od granic miasta do skrzyżowania z ul. Główną w miejscowości Smardzewice. Wykonano 2,2 km ciągu pieszo-rowerowego. Koszt zadania to 995 387,86 zł.

Powiat wieruszowski wybudował w 2023 r. nową drogę dla pieszych i rowerów o długości 2,314 km i szerokości 2,0 m o nawierzchni bitumicznej. Budowa ścieżki rowerowo-pieszej w związku z przebudową drogi powiatowej Lututów – Świątkowice.

Powiat zduńskowolski rozbudował ciąg dróg powiatowych w Zduńskiej Woli. W ramach zadania wybudowano wzdłuż całego odcinka rozbudowywanej drogi ciąg pieszo-rowerowy. Wzrosło bezpieczeństwo oraz podniósł się komfort jazdy rowerzystów. Długość drogi powiatowej 1,335 km. Koszt realizacji: 12 347 782,77 zł.; W ramach zadania „Rozbudowa ciągu dróg powiatowych w Zduńskiej Woli" wybudowano wzdłuż całego odcinka rozbudowywanej drogi ciąg pieszo-rowerowy,

wzrosło bezpieczeństwo oraz podniósł się komfort jazdy rowerzystów. Długość drogi powiatowej 1,628 km. Koszt realizacji to 12 531 368,28 zł.

- **OKJP.3.4. Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej m.in. budowa, przebudowa infrastruktury przystankowej, realizacja centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R, chodników.**

  Gmina miejska Łask realizowała budowę dróg gminnych w Łasku i Woli Łaskiej. W dniu 14.11.2022 r. rozpoczęto roboty w ramach zadania pn. „Budowa dróg gminnych w Łasku i Woli Łaskiej". W ramach zadania przebudowane/rozbudowane zostanie ok. 2,500 km dróg na obszarze Łasku i Woli Łaskiej (ul. Wiosenna, Polna, Andersa, drogi gminne nr 103240E i 102208E). Zakończenie robót zaplanowano na 13.07.2024 r. Do końca 2023 r. wykonano roboty za kwotę 9 777 777,77 zł.

  Gmina miejska Ozorków wykonała 10 szt. nowych przystanków autobusowych na kwotę 60 000,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice zakończyła przebudowę linii tramwajowej. Przebudowano przystanki tramwajowe na ul. Warszawskiej, Łaskiej i Wiejskiej (14 szt.). Wybudowano zintegrowane przystanki autobusowo-tramwajowe na ul. Zamkowej i Warszawskiej (16 szt.). Przebudowano przystanki autobusowe z zatokami na ul. Zamkowej i Warszawskiej (7 szt.). Utworzono przystanek przesiadkowy Warszawska/Sikorskiego umożliwiający komunikację os. Bugaj-tramwaj. Uruchomiono parking rowerowy bike&ride Duży Skręt. Przebudowano chodniki w ciągach ulic: Zamkowej, Warszawskiej, Łaskiej, Partyzanckiej (Sikorskiego-Widzewska), Wiejskiej, Skośnej, Szarych Szeregów, Śniadeckiego, Jana Pawła II, Moniuszki (Wiejska – Śniadeckiego), Kopernika, Bugaj (Kopernika-Roweckiego), 20 Stycznia (Roweckiego – dworzec MZK). Uruchomiono 39 tablic dynamicznej informacji na przystankach oraz 68 kamer na przystankach, które poprawiły funkcjonowanie systemu komunikacji publicznej - Wydział Infrastruktury Technicznej i Komunikacji UM Pabianice. Koszt zadania wyniósł 186 778 385,75 zł.

  Gmina miejska Radomsko w 2023 r. zrealizowała: zakup i montaż 2 szt. wiat przystankowych szklanych (1 szt. dwumodułowa, 1 szt. czteromodułowa) przy ul. Żeromskiego w Radomsku; zakup i montaż 5 szt. wiat przystankowych szklanych (1 szt. dwumodułowa, 3 szt. trzymodułowe,1 szt. czteromodułowa) przy ul. Księdza Karola Kościowa w Radomsku. Koszt realizacji zadania wyniósł 426 094,80 zł.

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka wybudowała chodnik przy ul. Reymonta na kwotę 271 889,78 zł.

  Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. zakupiła 9 szt. wiat przystankowych na następujące przystanki komunikacyjne: 4 szt. w ciągu drogi DW-713 na ul. Opoczyńskiej i Radomskiej, 1 szt. na ul. Dzieci Polskich, 2 szt. na ul. Mireckiego,

1 szt. na ul. Dworcowej, 1 szt. na ul. Wąwalskiej. Doposażono przystanki w wiaty przystankowe wyposażone w miejsca do siedzenia, osłaniające przed wiatrem i deszczem w celu poprawy jakości podróżowania i korzystania z komunikacji miejskiej. Koszt realizacji zadania wyniósł 114 279,30 zł.

Gmina miejska Ujazd w latach 2022-2023 zakupiła 8 szt. wiat przystankowych na kwotę 85 754,37 zł.

Gmina miejska Wieruszów w 2023 r. zrealizowała budowę chodnika na ul. Spółdzielczej w Wieruszowie. Koszt zadania 141 450,00 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola wybudowała chodniki w ramach inwestycji: 1. Budowa drogi od ul. Stefana Złotnickiego do ul. Komisji Edukacji Narodowej – 3 385 m^2. 2. Przebudowa ul. Borowej – etap II – 1 650 m^2. 3. Przebudowa ul. Nowy Świat – 833 m^2. 4. Rozbudowa ul. Jasnej – 1 200 m^2. 5. Przebudowa chodników przy ul. Żytniej, Jana III Sobieskiego i Krętej: ul. Jana III Sobieskiego – chodnik 1 893 m^2 + miejsca postojowe 147 m^2; ul. Żytnia – chodnik 380 m^2 + miejsca postojowe 100m^2; ul. Kręta – chodnik 747 m^2. Zakupiono wiatę przystankową przy dworcu PKP – koszt realizacji zadania 9 299,99 zł.

Gmina miejska Zgierz realizowała zadanie poprzez: budowę 4 wiat przystankowych w ulicach: Proboszczewice, Boczna (koszt: 106 000,00 zł) oraz 3 szt. parkingów P&R (koszt 1 443 407,93 zł).

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki – powstała wiata przystankowa z utwardzeniem terenu pod przystanek autobusowy w m. Nowy Adamów w pasie drogowym drogi krajowej nr 72. Zrealizowano wymianę chodników w pasie drogowym ulicy Wschodniej na terenie miasta Aleksandrów Łódzki. Powstała modernizacja istniejących wiat przystankowych, zakup nowych kaset na rozkłady jazdy, zakup koszy. Wykonano podbudowę z kruszywa o grub. 15 cm na wjazdach o pow. 291,5 m^2, ułożono kostkę betonową o grubości 8 cm na podsypce cementowo piaskowej C 5/7 o grubości 5 cm z wypełnieniem spoin piaskiem na wjazdach – 291,5 m^2, ułożono krawężniki betonowe 15x30x100 z wykonaniem ław betonowych – 570 mb, wykonano podbudowy z kruszywa o grub. 10 cm na chodnikach o pow. 472,5 m^2, ułożono kostkę brukową betonową o grubości 8 cm na podsypce cementowo-piaskowej C 5/7 o grubości 5 cm z wypełnieniem spoin piaskiem na chodnikach – 1276 m^2. Został utwardzony teren pod wiatę przystankową oraz zamontowana wiata na przystanku ul. Wojska Polskiego/ul. Bratoszewskiego w Aleksandrowie Łódzkim. Łączny koszt realizacji zadania 447 936,94 zł.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica zainstalowała 3 wiaty przystankowe: 2 szt. na ulicy Kolejowej i 1 szt. na ulicy Staszica. Koszt realizacji zadania to 31 384,86 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. wykonała: modernizację chodnika po prawej stronie łącznika pomiędzy MDK w Opocznie a ul. M. Skłodowskiej-Curie na kwotę 100 000,00 zł, wykonano budowę parkingu przy ul. Westerplatte na kwotę 121 998,51 zł, wykonano przebudowę chodnika ul. Żeromskiego w Opocznie na kwotę 150 000,00 zł, wykonano przebudowę przejścia dla pieszych przy ul. Partyzantów 55 w Opocznie na kwotę 73 736,05 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 59 766,00 zł, wykonano przebudowę przejścia dla pieszych przy ul. Biernackiego przy skrzyżowaniu z ul. Słowackiego w Opocznie na kwotę 127 835,76 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 103 045,00 zł, wykonano przebudowę przejść dla pieszych w ul. Biernackiego przy skrzyżowaniu z ul. Kopernika w Opocznie na kwotę 271 387,86 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na kwotę 218 665,00 zł, wykonano przebudowę przejść dla pieszych w ul. Kossaka na wysokości ZSP nr 1 w rejonie skrzyżowania z ul. Biernackiego w Opocznie na kwotę 192 548,26 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 155 593,00 zł, wykonano przebudowę przejść dla pieszych w ul. Skłodowskiej na wysokości bloku nr 10 w Opocznie za kwotę brutto 90.514,49 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 73 188,00 zł, wykonano przebudowę przejścia dla pieszych na drodze gminnej nr 107405E na ul. Westerplatte w Opocznie na kwotę 102.781,26 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 83 327,00 zł, wykonano przebudowę przejścia dla pieszych na drodze gminnej nr 107406E na ul. Armii Krajowej w Opocznie na kwotę 79 508,43 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na kwotę 64 708,00 zł, wykonano przebudowę przejścia dla pieszych na drodze gminnej nr 107446E na ul. Staromiejskiej w Opocznie na kwotę 53 634,15 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na kwotę 44 009,00 zł, wykonano przebudowę przejść dla pieszych na skrzyżowaniu dróg gminnych o nr 107472E, 107449E ul. Partyzantów i Granicznej w Opocznie na kwotę 197 760,00 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 159.310,00 zł, wykonano przebudowę przejść dla pieszych na skrzyżowaniu dróg gminnych o nr 107472E, 107405E, 107405E ul. Partyzantów, Westerplatte i Skłodowskiej w Opocznie na kwotę brutto 299.462,85 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 240 672,00 zł, wykonano przebudowę przejść dla pieszych na skrzyżowaniu dróg gminnych o nr 107405E, 107434E ul. Westerplatte i Kopernika w Opocznie na kwotę 110 840,00 zł. Dofinansowanie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w kwocie 89 774,00 zł. Parking ul. Mickiewicza – inwestycja obejmowała opracowanie dokumentacji projektowo-

kosztorysowej oraz wykonanie robót budowlanych polegających na przebudowie parkingu na działce nr 207/5, obręb 13, m. Opoczno – wymiana istniejącej nawierzchni bitumicznej na nawierzchnię z kostki betonowej, wykonanie zjazdu na działkę nr 208/2, obręb 13, m. Opoczno. Kwota – 123 500,00 zł. Utwardzenie terenu parkingu przy cmentarzu w Kraśnicy – inwestycja polegała na utwardzeniu kostką brukową terenu zlokalizowanego przy cmentarzu w m. Kraśnica, powierzchnia ok 820 m^2. Budowa chodnika na ul. Harcerzy w Opocznie – inwestycja obejmowała wykonanie utwardzonego pobocza na długości 69 m szer. 1,5 m na ul. Harcerzy w Opocznie – kwota 22 517,61 zł. Modernizacja chodnika przy Przedszkolu nr 8 w Opocznie – inwestycja polegała na wymianie nawierzchni chodnika z lok. przy Przedszkolu nr 8, na ul. Kopernika 10 w Opocznie, na dł. ok 75 m. Kwota 32 000,00 zł. Budowa zajezdni autobusowej w m. Brzustówek – inwestycja polegała na utwardzeniu terenu z kruszywa łamanego w miejscowości Brzustówek na cele zajezdni autobusowej – kwota 39 852,00 zł. Łączny koszt realizacji zadania 2 189 877,23 zł.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2023 r. zadanie zrealizowała w ramach zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa układu komunikacyjnego w obrębie ulicy Wieluńskiej i Spacerowej w Osjakowie powstał parking o powierzchni 3200 m^2”. Koszt zadania wyniósł 500 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice wykonała naprawę wiaty przystankowej ul. Zielona w Poddębicach na kwotę 1 327,11 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów zrealizowała budowę ulicy Kasztanowej w Starowej Górze wraz z chodnikiem 730 m. Rezultatem jest poprawa bezpieczeństwa pieszych. Koszt zadania ok. 1,7 mln.

Gmina miejsko-wiejska Stryków przebudowała drogi w zakresie budowy chodnika na długości 1 193 m na kwotę 74 282,87 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów – utwardzono miejsca parkingowe oraz zjazd z drogi gminnej.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń zakupiła nowe wiaty przystankowe na kwotę 59 570,00 zł.

Gmina wiejska Andrespol wykonała budowę przejść dla pieszych w rejonie skrzyżowania ulic: Ogrodowej-Głównej w Bedoniu Przykościelnym i Mostowej-Słowiańskiej w Bedoniu Wsi oraz fragmentów chodników w obrębie skrzyżowań. W ciągu wykonanych chodników wykonano zjazdy do posesji. W zakresie prac wykonano również montaż oznakowania pionowego i malowanie oznakowania poziomego oraz poszerzenie ulicy Głównej i Mostowej. Wykonano budowę przejść dla pieszych w rejonie skrzyżowania ulic: Sienkiewicza/Brzezińska w Bedoniu Przykościelnym, Turystycznej i Brzezińskiej w Andrespolu oraz fragmentów chodników

w obrębie skrzyżowań. W ciągu wykonanych chodników wykonano zjazdy do posesji. W zakresie prac wykonano montaż oznakowania pionowego i malowanie oznakowania poziomego. Dodatkowo wykonano roboty budowlane polegające na budowie doświetlenia przejść dla pieszych na skrzyżowaniu ulic Sienkiewicza – Brzezińskiej w Bedoniu Przykościelnym oraz roboty budowlane polegające na budowie sygnalizacji świetlnej wraz z doświetleniem przejścia dla pieszych na skrzyżowaniu ulicy Brzezińskiej – Turystycznej – Źródlanej. Koszt realizacji zadania 870 043,70 zł.

Gmina wiejska Buczek zrealizowała częściową wymianę wiat przystankowych.

Gmina wiejska Dalików wykonała zakup i montaż wiaty przystankowej w Zdrzychowie na kwotę 9 990,00 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce wykonała naprawę 5 szt. wiat autobusowych.

Gmina wiejska Kleszczów wykonała budowę zatok autobusowych i przebudowę istniejących na kwotę 291 184,69 zł.

Gmina wiejska Klonowa zamontowała nowe wiaty przystankowe na kwotę 34 848,59 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów – powstały nowe linie, tabor dostosowany do ilości osób korzystających na kwotę 450 000,00 zł.

Gmina wiejska Łanięta wykonała 2 przystanki autobusowe na kwotę 16 000,00 zł.

Gmina wiejska Moszczenica w 2023 r. rozpoczęła budowę chodnika w ramach zadania pn. „Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu na terenie Gminy Moszczenica polegająca na remoncie chodnika w Rękoraju”. Koszt realizacji zadania to 57 188,85 zł.

Gmina wiejska Nieborów wybudowała 0,3 km chodnika w m. Mysłaków.

Gmina wiejska Nowosolna wykonała 4 szt. przystanków autobusowych. Inwestycja zrealizowana na kwotę 1 560,00 zł.

Gmina wiejska Oporów wykonała części drogi powiatowej nr 2123E polegającej na budowie chodnika, peronów przystankowych oraz utworzeniu przejść dla pieszych. Koszt realizacji zadania 539 574,00 zł.

Gmina wiejska Pątnów zadanie realizuje w sposób ciągły. Powstały 4 szt. wiat przystankowych na kwotę 20 242,10 zł.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka w 2022 r. ustawiła 3 szt. wiat przystankowych służących komunikacji publicznej na kwotę 20 565,00 zł a w 2023 r. – 2 szt. wiat na kwotę 26 435,13 zł.

Gmina wiejska Regnów w 2023 r. realizowała zadanie pn.: „Poprawa bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu w Gminie Regnów polegająca na budowie ciągu pieszego oraz budowie przejść dla pieszych w miejscowości Rylsk”. Zakres prac

obejmował budowę jednostronnego chodnika o szerokości 1,5 m łącznie z dwoma bezpiecznymi przejściami dla pieszych. Całkowita wartość inwestycji – 155 800,00 zł. Inwestycja dofinansowana z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na kwotę 99 920,00 zł.

Gmina wiejska Rozprza wykonała budowę chodnika w miejscowości Ignaców, Rozprza oraz Niechcice w ciągu DK nr 91. Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową budowy chodnika wraz ze zjazdami. Przeprowadzono dwukrotnie procedurę przetargową na wykonanie robót budowlanych. Każda ze złożonych ofert przekroczyła kwotę przeznaczoną na zadanie. Wykonano zagospodarowanie terenu przy szkole podstawowej w Niechcicach poprzez: budowę 23 miejsc parkingowych dla samochodów osobowych, w tym 2 miejsca dla osób niepełnosprawnych, przebudowę istniejącego zjazdu z ul. Szkolnej, budowę zatoki autobusowej dla autobusu szkolnego. Koszt realizacji zadania wyniósł 789 341,06 zł.

Gmina wiejska Zadzim – zamontowano 4 wiaty przystankowe na kwotę 24 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice zakupiła wiatę przystankową. Koszt realizacji zadania 7 503,00 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola – przebudowano infrastrukturę przystankową. W 2022 r. przebudowano 2 przystanki, a w 2023 r. – 3 przystanki. Dodatkowo w 2022 r. wyremontowano 1,63 km chodników a w 2023 r. – 1,67 km.

Powiat piotrkowski zrealizował rozbiórkę istniejącej wiaty. Przebudowano układ komunikacyjny wraz z placami manewrowymi. Przebudowano perony autobusowe. Wybudowano wiaty przystankowe. Powstało Powiatowe Centrum Przesiadkowe w Piotrkowie Trybunalskim. Wprowadzono 1 szt. przystanku komunikacyjnego w ciągu drogi powiatowej na terenie Gminy Wolbórz oraz 2 szt. przystanku komunikacyjnego na terenie Gminy Sulejów. Koszt realizacji zadania to 3 372 237,40 zł.

Powiat wieluński – wybudowane przystanki oraz chodniki zwiększyły przede wszystkim bezpieczeństwo mieszkańców, a w szczególności mieszkańców gminy Wierzchlas. W miejscowości Toporów powstał nowy przystanek „na żądanie” na kwotę 300,06 zł oraz chodnik w miejscowości Przycłapy na kwotę 2 297 556,00 zł.

Powiat zduńskowolski realizował zadania pn.: 1. „Rozbudowa ciągu dróg powiatowych w Zduńskiej Woli”. W ramach zadania wykonano antyzatoki z nawierzchniowego betonu cementowego, obramowane krawężnikami kamiennymi. Zbudowano perony przystankowe. W miejscach, gdzie peron usytuowany jest po stronie ciągu pieszo-rowerowego wprowadzono rozdzielenie ruchu pieszych i rowerzystów, stosując ścieżkę rowerową i chodnik. Koszt realizacji zadania 12 347 782,77 zł. 2. „Rozbudowa ciągu dróg powiatowych w Zduńskiej Woli”. W ramach zadania wykonano antyzatoki z nawierzchniowego betonu cementowego,

obramowane krawężnikami kamiennymi. Zbudowano perony przystankowe. W miejscach, gdzie peron usytuowany był po stronie ciągu pieszo-rowerowego wprowadzono rozdzielenie ruchu pieszych i rowerzystów, stosując ścieżkę rowerową i chodnik. Koszt zadania 12 531 368,28 zł. 3. „Przebudowa drogi powiatowej nr 4909E". W ramach zadania wybudowano antyzatokę przystankową. Koszt realizacji zadania 2 991 029,58 zł.

- **OKJP.3.5. Rozwój komunikacji publicznej – wymiana taboru na pojazdy nisko – lub bezemisyjne (zasilane gazem LPG, LNG, CNG, hybrydowe lub elektryczne), a także wdrażanie rozwiązań podnoszących efektywność energetyczną w ruchu kolejowym.**

  Gmina miejska Bełchatów na lata 2022–2024 zaplanowała opracowanie dokumentacji technicznej na realizację zadania w zakresie modernizacji i elektryfikacji linii kolejowej. W 2023 r. zakupiła 1 szt. autobusu elektrycznego marki Solaris Urbino 12E, rok produkcji 2023, 77 miejsc, w tym 30 siedzących, oddany Operatorowi w dzierżawę celem świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym na terenie miasta Bełchatowa. Wraz z autobusem zakupiono dedykowaną ładowarkę mobilną. Koszt zakupu autobusu z ładowarką 3 933 540,00 zł.

  Gmina miejska Piotrków Trybunalski zakupiła 18 autobusów (12 elektrycznych, 6 mld hybrid, 15 punktów ładowania) na kwotę 53 566 179,62 zł.

  Gmina miejska Radomsko w latach 2022-2023 opracowała dokumentację techniczną oraz przygotowała dokumentację do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego do projektu pn. „Rozwój zeroemisyjnego transportu w Radomsku" dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt zakłada zakup 4 bezemisyjnych elektrycznych autobusów oraz wybudowanie 2 stacji ładowania pojazdów zasilanych elektrycznie.

  Gmina miejska Zduńska Wola zakupiła 6 szt. autobusów elektrycznych na kwotę 12 652 461,80 zł.

  Gmina miejska Zgierz – operator świadczący usługę przewozową, wykorzystuje tabor całkowicie spełniający wymagane normy emisji spalin, w tym autobusy napędzane paliwem CNG.

  Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. przeprowadziła przetarg na zakup pięciu autobusów zasilanych gazem CNG. W wyniku przeprowadzonego postępowania dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty, którą okazała się oferta złożona przez MMI sp. z oo., ul. Przemysłowa 16, 76-200 Redzikowo Cena ofertowa: 3 991 460,70 zł. W 2022 r. Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne sp. z o.o. w Opocznie zrealizowała inwestycję związaną z przyłączeniem budynków spółki do sieci gazowej.

Powyższa inwestycja to również wykonanie niezbędnych przyłączeń gazowych pod powstałą w 2023 r. staję gazową CNG, która jest źródłem zasilania dla autobusów gazowych. W ramach realizacji projektu pn. „Zakup autobusów elektrycznych dla gminy Opoczno" dofinansowanego ze środków NFOŚiGW w ramach programu priorytetowego „Zielony transport publiczny" zakupiono łącznie 12 nowoczesnych autobusów elektrycznych. W ramach realizacji projektu Gmina Opoczno pozyskała 6 zeroemisyjnych autobusów elektrycznych o długości około 12 metrów, mogących pomieścić co najmniej 70 pasażerów oraz 6 autobusów elektrycznych o długości około 9 metrów, oferujących minimum 55 miejsc. Ponadto, w ramach projektu zainstalowano stację transformatorową wraz z linią zasilającą oraz 6 dwustanowiskowych ładowarek o mocy 120 kW każda. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 36 698 071,00 zł, z czego pozyskana dotacja ze środków NFOŚiGW wynosi 27 969 498,00 zł, a pożyczka z NFOŚiGW stanowi 8 728 573,00 zł. W ostatnim czasie spółka aktywnie przygotowywała swoją infrastrukturę do przyjęcia nowych pojazdów. Prace inwestycyjne obejmowały m.in. montaż ładowarek umożliwiających bezpieczne i efektywne ładowanie autobusów elektrycznych oraz finalizację budowy stacji CNG, pozwalającej na eksploatację autobusów napędzanych gazem ziemnym. Ponadto, na terenie zajezdni MPK położono nową nawierzchnię asfaltową, której wykonawcą jest spółka gminna PGK Opoczno. Oprócz autobusów elektrycznych, do miejskiego transportu trafiło również 5 busów gazowych, co zostało umożliwione dzięki wsparciu ze strony WFOŚiGW w Łodzi w ramach realizacji przez spółkę zadania „Zakup pięciu busów zasilanych gazem CNG oraz kompletnego systemu tankowania CNG opartego o cztery bezolejowe kompresory", którego celem było stworzenie ekologicznej alternatywy dla tradycyjnych środków transportu. Dzięki pozyskanym funduszom gmina wzbogaciła się o 17 nowoczesnych i ekologicznych pojazdów, co w dużej mierze przyczyni się do poprawy jakości powietrza. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 40 689 531,70 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń posiada nie starsze autobusy niż wyprodukowane w 2012 r.

Gmina wiejska Bełchatów na potrzeby komunikacji publicznej dokonała zakupu dwóch dużych i dwóch małych fabrycznie nowych autobusów spalinowych firmy OTOKAR oraz jednego autokaru elektrycznego marki RAFAKO/PILEA. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 7 775 555,70 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca zakupiła nowy autobus elektryczny, który przyczynił się do ograniczenia emisji do powietrza na kwotę: 2 758 680,90 zł.

Gmina wiejska Wielgomłyny dokonała zakupu autobusu marki Iveco Bus CBCW3/00 i ciągnika rolniczego New Holland TD5.105, co przyczyniło się do poprawy dostępności

transportowej i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 190 579,00 zł.

Powiat bełchatowski dokonał zakupu taboru z napędem niskoemisyjnym Euro 6d. W ramach zadania wykonawca dostarczył w dwóch wyznaczonych terminach 12 autobusów (6 nowych i 6 używanych), przy czym dwa z nich są przystosowane, po zdemontowaniu foteli w tylnej części autobusów, do przewożenia 1 osoby niepełnosprawnej poruszającej się na wózku inwalidzkim. Zadanie zostało zrealizowane w celu usprawnienia funkcjonowania systemu transportu publicznego w Bełchatowie wraz z poprawą jakości środowiska naturalnego. W ramach zadania „Dofinansowanie na zakup taboru – II etap" wykonawca dostarczył 2 pojazdy używane wyprodukowane w 2018 r. i 2019 r. Koszt realizacji zadania wyniósł 7 916 264,98 zł.

- **OKJP.3.6. Rozwój połączeń kolejowych na terenie województwa oraz poprawa stanu infrastruktury dworcowej.**

  W województwie łódzkim „Łódzka Kolej Aglomeracyjna" sp. z o.o. jest podmiotem, w którym 100% udziałów posiada Samorząd Województwa Łódzkiego reprezentowany przez Zarząd Województwa Łódzkiego. Spółka koncentruje swoją działalność regionalnie wykonując zadania własne Samorządu Województwa Łódzkiego o charakterze użyteczności publicznej, poprzez zaspokojenie zbiorowych potrzeb ludności w zakresie transportu zbiorowego. Z usług przewoźnika w 2023 r. skorzystało 10,151 mln podróżnych – o 17% więcej, niż w roku 2022 (8,672 mln), co prezentuje wykres 1.

Wykres 1. Liczba pasażerów ŁKA w latach 2014-2023 (źródło: www.lka.lodzkie.pl).

Spółka zwiększyła liczbę istniejących połączeń i rozpoczęła obsługę nowych tras – z Łodzi do Torunia, Spały, Opoczna i Skarżyska-Kamiennej.

Spółka obsługiwała 182 stacje i przystanki w województwie łódzkim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim i wielkopolskim. Łódzka Kolej Aglomeracyjna łącznie dysponuje 39 nowoczesnymi pociągami: 14 pojazdami EZT Impuls I, I z których 10 zostało rozbudowywanych o trzeci człon oraz 5 dwunapędowymi elektryczno–spalinowymi ZT Impuls II. W skład środków transportowych wliczono 20 nowo kupionych przez ŁKA autobusów. Począwszy od listopada spółka uruchomiła zintegrowane taryfowo i rozkładowo z pociągami, autobusowe linie dowozowe.

W 2022 r. województwo łódzkie podpisało z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej Kontrakt Programowy dla województwa łódzkiego (stanowiący podstawę do negocjacji z Komisją Europejską Programu Regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027). W programie znalazły się inwestycje o szczególnym znaczeniu dla rozwoju województwa, wśród wykazu przedsięwzięć priorytetowych ujęty został m.in. projekt budowy linii łączącej Bełchatów z linią nr 131. Z zagwarantowanych dla województwa 2 mld 292 mln euro, 1,7 mld euro stanowiły środki na tzw. działania twarde, czyli inwestycje w infrastrukturę.

W 2022 r. roku pomiędzy województwem łódzkim, a PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. zawarto w ramach Programu Uzupełniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej + do 2028 r. umowę:

- regulującą zasady współpracy przy opracowywaniu Studium Projektowo-Technicznego oraz realizacji robót budowlanych na potrzeby projektu pn.: „Budowa linii łączącej linię kolejową nr 131 (Chorzew Siemkowice) z linią kolejową nr 181 (Wieluń)”,
- dotyczącą realizacji projektu pn.: „Modernizacja i elektryfikacja linii kolejowej nr 24 na odcinku Piotrków Trybunalski – Bełchatów z wydłużeniem do Bogumiłowa”. W ramach projektu o szacowanej wartości 662 mln zł przebudowane zostaną ok. 34 km jednotorowej linii kolejowej nr 24 na odcinku Piotrków Trybunalski – Bełchatów – Zarzecze oraz wybudowany ok. 7 km odcinek między Zarzeczem a Bogumiłowem.

- **OKJP.3.7. Opracowanie i wdrażanie planów zrównoważonej mobilności miejskiej.**

  Gmina miejska Brzeziny realizuje zadanie w ramach Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

  Gmina miejska Pabianice rozpoczęła opracowywanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej wspólnego dla Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego

(Zamawiający - Stowarzyszenie ŁOM) – Wydział Infrastruktury Technicznej i Komunikacji UM Pabianice.

Gmina miejska Zduńska Wola posiada „Strategię rozwoju elektromobilności dla Miasta Zduńska Wola do roku 2035".

Gmina miejska Zgierz – organizator publicznego transportu zbiorowego na bieżąco dokonuje korekt rozkładów jazdy do rozkładów innych środków transportu min. do pociągów ŁKA i tramwaju.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki jest członkiem Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, dla którego opracowywany jest Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno – siatka połączeń linii realizowanych przez MPK sp. z o.o., jako operatora gminnych przewozów pasażerskich, została stworzona tak, aby mieszkańcy zarówno miasta Opoczno, jak i sołectw gminy Opoczno mogli jak najkorzystniej docierać do miejsc pracy, miejsc użyteczności publicznej, szkół, kościołów itp. Przewoźnik dociera do wszystkich 34 sołectw i zatrzymuje się na 92% przystanków będących w administrowaniu przez gminę Opoczno, jak również na przystankach administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie, Zarząd Dróg Wojewódzkich oraz GDDKiA. Linie swój bieg rozpoczynają ze wszystkich czterech stron miasta tak, aby żadna ulica w mieście na której znajduje się przystanek autobusowy, nie została pozbawiona możliwości dotarcia do centrum miasta, a siatka połączeń została tak stworzona by przebiegała w jak najbliższym sąsiedztwie takich miejsc jak przychodnie zdrowia, kościoły, szkoły, miejsca handlowe, cmentarze, urzędy. Przewoźnik MPK sp. z o.o., pod koniec roku kalendarzowego prowadzi konsultacje z mieszkańcami w celu poznania ich opinii, w jaki sposób można być jeszcze bardziej efektywnym operatorem gminnych przewozów pasażerskich. Coroczne propozycje edycji rozkładu jazdy wpływające do spółki od m.in radnych, dyrektorów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, ale przede wszystkim te proponowane przez mieszkańców są analizowane i dostosowywane tak, aby świadczone usługi jak najlepiej dopasowane były do potrzeb mieszkańców.

Gmina wiejska Andrespol brała udział w opracowaniu Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla ŁOM (SUMP).

Gmina wiejska Zapolice należy do porozumienia międzygminnego z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji publicznego transportu publicznego. Na mocy porozumienia funkcję organizatora powierzono Miastu Zduńska Wola. W związku z powyższym wdrażanie nowych rozwiązań należy do organizatora.

- **OKJP.3.8. Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi samochodów elektrycznych (m.in. punktów ładowania samochodów osobowych).**

  Gmina miejska Wieruszów prowadziła budowę parkingów na ul. J. Dąbrowskiego, Motowidłowskiej i Klemensa Wierusza ze stacjami ładowania pojazdów. Projekt został opracowany w 2019 r. (realizacja do końca 2024 r.). Powstaną 3 stacje ładowania z dwoma ładowarkami (czyli dla obsługi 6 pojazdów na raz).

  Gmina miejska Zgierz wykonała montaż dwóch ładowarek samochodów elektrycznych w ramach projektu „Rozwój elektromobilności w Zgierzu – zakup samochodu elektrycznego na potrzeby Urzędu Miasta Zgierza". Koszt realizacji zadania to 28 290,00 zł.

  Gmina miejska Aleksandrów Łódzki wykonała budowę przyłącza elektrycznego dla ogólnodostępnej stacji ładowania samochodów osobowych przy ul. Jasińskiego w Aleksandrowie Łódzkim na kwotę 1 788,91 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Poddębice tworzy punkty ładowania samochodów elektrycznych. Na terenie znajduje się jeden z punktów.

  Gmina miejsko-wiejska Wieluń – powstały stacje ładowania przy obiektach handlowych sieci Kaufland i Intermarche.

  Gmina wiejska Maków – przy budynku urzędu gminy znajduje się stanowisko do ładowania samochodów.

  Gmina wiejska Rzeczyca – założono stację ładowania autobusów, której koszt wyniósł 89 737,73 zł.

- **OKJP.3.9. Dostosowanie floty pojazdów do wymogów odnośnie elektromobilności.**

  Gmina miejska Bełchatów – Miejski Zakład Komunikacji w Bełchatowie - powiększył tabor autobusów elektrycznych poprzez zakup w 2023 r. autobusu elektrycznego (koszt zakupu autobusu z ładowarką: 3 933 540,00 zł). Na koniec 2023 r. autobusy elektryczne stanowiły 25% całkowitego taboru Miejskiego Zakładu Komunikacji w Bełchatowie. Spółka EKO-REGION w Bełchatowie zakupiła fabrycznie nowy samochód dostawczy z napędem elektrycznym wyposażony w zabudowę skrzyniową, którego koszt wyniósł 299 800,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice – został zrealizowany zakup osobowego samochodu elektrycznego – użytkowany przez Wydział Ochrony Środowiska UM Pabianice, który przeprowadza wizje w terenie, jak: kontrole nasadzeń zastępczych, oględziny drzew zgłoszonych do wycięcia, kontrole terenów zielonych i placów zabaw. Samochód elektryczny przyczynia się do ograniczania emisji spalin. Koszt zakupu to 159 280,00 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski zrealizowała zakup autobusów elektrycznych o wartości 143 664,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki dokonała zakupu pojazdu elektrycznego dla Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta – 1 szt. w 2023 r. do obsługi terenów zielonych (parków). Koszt zakupu wyniósł 79 335 000,00 zł.

Gmina miejska Zgierz zakupiła jeden samochód elektryczny w ramach projektu „Rozwój elektromobilności w Zgierzu - zakup samochodu elektrycznego na potrzeby Urzędu Miasta Zgierza" na kwotę 156 710,00 zł. Dodatkowo Miejski Urząd Komunikacji posiada autobusy niskoemisyjne.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów wprowadziła w kryterium przetargowym na odbiór odpadów w Gminie Sulejów posiadanie przez firmę min. 1 samochodu elektrycznego.

Gmina wiejska Bełchatów - pojazdy elektryczne we flocie pojazdów publicznego transportu zbiorowego stanowiły w 2022 r. – 50%, a w 2023 r. – 33%.

Gmina wiejska Burzenin zakupiła pojazd elektryczny o wartości 281 490,00 zł.

Gmina wiejska Łanięta zrealizowała zakup samochodu elektrycznego wraz z punktem do ładowania na kwotę 310 000,00 zł.

Gmina wiejska Zduny zrealizowała zakup autobusu elektrycznego na kwotę 2 643 270,00 zł mający na celu ograniczanie emisji do powietrza.

OKJP.3.10. Czyszczenie powierzchni jezdni na mokro w okresach bezdeszczowych oraz po okresie zimowym w ciągach ulic głównych w miastach powiatowych i na prawach powiatu.

Powiat łaski do sprzątania powiatowych dróg, ulic i chodników używał zamiatarek: ciągnikowej i samojezdnej po okresie zimowym oraz w ciągu roku w okresach bezdeszczowych, a także w ramach natychmiastowej potrzeby sprzątania.

Powiat piotrkowski wykonał: mechaniczne zamiatanie jezdni (14,0 km w 2022 r., 13,1 km – 2023 r.), ręczne czyszczenie 1 066 m^2 chodnika (2023 r.), mechaniczne czyszczenie 1 740 mb chodnika (2023 r.), środki bieżące – remonty wykonywane przez pracowników ZDP w Piotrkowie Trybunalskim.

Powiat poddębicki – dwa razy w roku prowadzone są prace porządkowe polegające na czyszczeniu nawierzchni jezdni (ciąg ulic o długości 4,322 km). Prace wykonują pracownicy Starostwa Powiatowego w Poddębicach (Wydziału Dróg) przy użyciu maszyn zakupionych przez urząd.

Powiat sieradzki wykonał czyszczenie ciągów dróg powiatowych w miastach: Sieradz, Złoczew oraz Warta. Oczyszczanie ulic polegało na mechanicznym usunięciu wszelkich nieczystości z pasa jezdni jednostronnie lub obustronnie wraz z zatokami i skrzyżowaniami oraz oczyszczaniem krawężnika lub opaski, sprzątaniu powierzchni utwardzonych (w obszarze wykonania usługi np. zatoki, chodnika) w sposób ręczny

przy użyciu właściwego sprzętu, dokładnym oczyszczaniu z wszelkich nieczystości (odpadów komunalnych, piasku, wyrostków traw) całej powierzchni chodników, oczyszczaniu ulic i chodników po zimowym utrzymaniu dróg, wywozie zanieczyszczeń na składowisko wraz z poniesieniem wszelkich opłat. Koszt realizacji zadania to 227 196,00 zł.

Powiat wieruszowski wykonał omiatanie nawierzchni jezdni po okresie zimowym w celu usunięcia zanieczyszczeń na kwotę 15 000,00 zł.

Powiat zduńskowolski wykonał czyszczenie powierzchni jezdni po okresie zimowym. Działania polegały na usunięciu zalegającego piasku po akcji zimowego utrzymania dróg. Podczas przejazdu zamiatarki uruchamiane były dysze spryskujące, przez co cały proces odbywa się przy dużo mniejszym zapyleniu przestrzeni publicznej.

- **OKJP.4.1. Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej.**
  Zadanie jest realizowane w sposób ciągły przez przedsiębiorstwa.
- **OKJP.4.2. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych.**
  Zadanie jest realizowane w sposób ciągły przez przedsiębiorstwa.

2.2. Zagrożenia hałasem (ZH)

Zdefiniowany w Programie 2021 cel strategiczny Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim realizowany był w głównej mierze poprzez cele operacyjne:

- ZH.1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego w województwie łódzkim,
- ZH.2. Poprawa standardów klimatu akustycznego na terenie województwa łódzkiego,
- ZH.3. Ograniczanie hałasu przemysłowego.

Zgodnie z wynikami pomiarów realizowanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, hałas w dalszym ciągu stanowi istotną uciążliwość w województwie. Ponadnormatywny hałas pochodzi zarówno od dróg wojewódzkich, jak i krajowych. Problem stanowi również hałas kolejowy i instalacyjny. Obciążenie hałasem jest zróżnicowane w skali województwa, najbardziej narażeni na jego działanie są mieszkańcy większych miast oraz terenów przylegających do dróg o największym natężeniu ruchu. W przypadku hałasu drogowego, biorąc pod uwagę skargi obywateli dotyczące zanieczyszczenia hałasem, wyraźnie widać, że w społeczeństwie obszar uciążliwości przenosi się z terenów miejskich na obszary pozamiejskie. Powodem tego jest budowa w województwie łódzkim, w stosunkowo krótkim czasie, nowych dróg składających się z autostrad i dróg ekspresowych jak również

wzrost liczby zarejestrowanych pojazdów oraz ograniczona przepustowość już istniejących ulic oraz dróg. W celu poprawy sytuacji należy podejmować działania zapobiegające rozprzestrzenianiu się hałasu. W przypadku hałasu drogowego działania naprawcze powinny nadal koncentrować się na budowie strategicznego układu drogowego w postaci autostrad i dróg ekspresowych oraz budowie obwodnic miast. Dodatkowo infrastruktura województwa wykazuje ciągłe potrzeby inwestycyjne w zakresie poprawy stanu nawierzchni dróg. Jednocześnie należy prowadzić działania rozwijające i upowszechniające transport zbiorowy oraz bezemisyjny. Jeśli chodzi o linie kolejowe, główne przyczyny uciążliwości wynikają z zaszłości historycznych, ponieważ linie kolejowe przebiegają przez centralne dzielnice miast, co przy wzroście natężenia ruchu kolejowego wiąże się z wzrostem emisji hałasu do otoczenia. W przypadku hałasu kolejowego należy stale modernizować linie kolejowe i poprawiać stan taboru, tak aby zasadniczo skrócić czas podróży. W celu zapobieżenia narastania problemu związanego z przekroczeniami poziomów hałasu przemysłowego należy podjąć działania administracyjne mające na celu ograniczenie emisji (kontrole, pomiary, przeglądy i zmiany decyzji).

Wskaźnik raportowania osiągnięty w 2022 r. i 2023 r. wg Programu 2021 został zaprezentowany w tabeli 2.

Tabela 2. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu zagrożenia hałasem wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028".

Lp.	Wskaźnik	Jedno-stka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Rok 2022	Rok 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwa-ny trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas w województwie	L_{DWN}, L_N	9 119	21 492[3]	29 101[4]	Programy ochrony środowiska przed hałasem	+	6 000

Na podstawie analizy przyjętego wskaźnika widoczny jest trend obrazujący wzrost natężenia hałasu. Biorąc pod uwagę Ocenę stanu akustycznego środowiska w województwie łódzkim wykonaną przez GIOŚ głównymi źródłami hałasu kształtującymi klimat akustyczny na terenie województwa łódzkiego jest hałas drogowy oraz w dużo mniejszym stopniu hałas kolejowy. Wzrost natężenia hałasu wynika z wybudowania na terenie województwa łódzkiego w krótkim czasie sieci nowych dróg szybkiego ruchu oraz autostrad.

3 Na podstawie opracowanych Programów ochrony środowiska przed hałasem w 2022 r.

4 Liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas w województwie została obliczona na podstawie strategicznych map hałasu sporządzonych w 2022 roku przez zarządzających głównymi drogami – Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi, Miasto Piotrków Trybunalski, Miasto Skierniewice, głównymi liniami kolejowymi – PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. oraz prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy z terenu województwa łódzkiego – Miasto Łódź.

Do poprawy środowiska akustycznego miały przyczynić się efekty realizacji wytypowane w Programie 2021 zadań:

- **ZH.1.1. Sporządzanie map akustycznych dla terenów, dla których istnieje obowiązek prawny.**

  W 2022 r. opracowano 6 strategicznych map hałasu sporządzonych przez zarządzających głównymi drogami:

  - Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad,
  - Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi,
  - Miasto Piotrków Trybunalski,
  - Miasto Skierniewice;

  głównymi liniami kolejowymi:

  - PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.,
  - prezydentów miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy z terenu województwa łódzkiego: Miasto Łódź.

- **ZH.1.2. Wdrożenie, aktualizacja i monitorowanie programów ochrony środowiska przed hałasem.**

  Monitorowanie realizacji działań POH odbywa się poprzez dostarczanie do UMWŁ w terminie do dnia 31 marca corocznych sprawozdań przez zarządzających, gminy i powiaty z terenów zagrożonych przekroczeniami dopuszczalnych norm hałasu. Liczba złożonych sprawozdań w 2023 r. wyniosła 82 sprawozdania.

- **ZH.1.3. Monitoring hałasu na terenie województwa łódzkiego.**

  Oceny stanu akustycznego środowiska i jego zmian na terenie województwa łódzkiego dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska w ramach PMŚ.

- **ZH.1.4. Stosowanie zasad ochrony przed hałasem oraz uwzględnianie wyników map akustycznych w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego.**

  Gmina miejska Bełchatów w 2023 r. w trzech miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniła zasady ochrony przed hałasem.
  Gmina miejska Brzeziny w miejscowych planach uwzględniła uwarunkowania akustyczne – uchwały: nr LV/410/2022 Rady Miasta Brzeziny z dnia 31.03.2022 r., nr LV/411/2022 Rady Miasta Brzeziny z dn. 31.03.2022 r., nr LXXV/499/2023 Rady Miasta Brzeziny z dnia 23.02.2023 r. Koszt realizacji zadania wyniósł 90 000,00 zł.

Gmina miejska Inowłódz uwzględniła wyniki map akustycznych w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego (projekt miejscowego planu).

Gmina miejska Łask zrealizowała: uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawanie decyzji o warunkach zabudowy z zachowaniem zasad ochrony akustycznej dla terenów chronionych akustycznie. W obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego ustalono klasyfikację akustyczną poszczególnych terenów z nakazem zachowania standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony akustycznej. W przypadku wydawania decyzji o warunkach zabudowy, każdorazowo przeprowadzano analizę obszaru otaczającego teren inwestycji.

Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 uchwaliła trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące fragmentów miasta Pabianice w rejonie ulic: Traugutta, 20 Stycznia oraz skrzyżowania ulic: 20 Stycznia i Podleśnej (uchwały Rady Miejskiej Pabianic: nr L/508/22 z dnia 14.07.2022 r., nr LII/517/22 z dnia 14.09.2022 r., nr LVII/565/22 z dnia 20.12.2022 r.). Zapisy dotyczące zasad ochrony przed hałasem znajdują się w Rozdziałach: „Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu" oraz „Ustalenia szczegółowe dotyczące poszczególnych terenów" – Wydział Urbanistyki UM Pabianice.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski wprowadziła obowiązki zachowania poziomu hałasu w środowisku określonego w obowiązujących przepisach o ochronie środowiska dla poszczególnych typów terenów chronionych akustycznie; zdystansowano zabudowy mieszkaniowe jednorodzinne od pasa drogowego Al. Sikorskiego poza granice uciążliwości akustycznej (na podstawie Mapy hałasu dla Piotrkowa Trybunalskiego z 1 lipca 2021 r.).

Gmina miejska Radomsko zrealizowała zadanie poprzez: Uchwała nr LXVIII/647/23 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 29 września 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Radomska w rejonie Zakładu Ciepłowniczego (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z dnia 26 października 2023 r., poz. 8813); Uchwała nr XLV/456/22 Rady Miejskiej w Radomsku z dnia 25 marca 2022 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta Radomska w rejonie ulic: Brzeźnickiej, Al. Jana Pawła II, Kościuszki, Metalurgii do terenów PKP- etap I (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2022 r., poz. 2290). Koszt realizacji zadania wyniósł 356 680,77 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka w sporządzonych planach miejscowych wprowadziła odrębne dla poszczególnych terenów zapisy o treści: „teren należy

do rodzaju terenu o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku jak dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniowo-usługową”.

Gmina miejska Sieradz uchwaliła: miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: 1 Maja i Krasawna w Sieradzu (uchwała nr LXI/406/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 28 marca 2022 r.), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żeromskiego i Krasawna w Sieradzu (uchwała nr LXVI/460/2022 Rady Miejskiej w Sieradzu z dnia 30 czerwca 2022 r).

Gmina miejska Skierniewice w tekście planu zagospodarowania przestrzennego zawarła zapis: „ochrona akustyczna zabudowy mieszkaniowej lokalizowanej w sąsiedztwie terenów kolejowych, we wskazanym na rysunku planu zasięgu poziomu hałasu powyżej 65 dB zgodnie z mapą emisyjną L_{DWN} dla linii kolejowej nr 1 Warszawa Zachodnia - Katowice zawartą w Strategicznej mapie hałasu sporządzonej w 2022 r., polega na stosowaniu rozwiązań technicznych gwarantujących dotrzymanie poziomów dopuszczalnych wewnątrz pomieszczeń, zgodnie z przepisami odrębnymi”.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. uchwaliła mpzp, który ustala tereny podlegające ochronie akustycznej tj. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz tereny mieszkaniowo-usługowe.

Gmina miejska Wieruszów w 2022 r. uchwaliła mpzp dla terenów położonych w Pieczyskach przy ul. Szkolnej, w którym zapisano, iż wszelkie działania w terenie nie mogą powodować przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w przepisach odrębnych, w sąsiednich terenach chronionych akustycznie. W 2023 r. uchwalono mpzp dla terenów położonych w obrębie geodezyjnym Mirków i Kowalówka w gminie Wieruszów, w którym wpisano obowiązek zachowania dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w przepisach odrębnych dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem MN, jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oraz wszelkie działania w terenie nie mogą powodować przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu określonego w przepisach odrębnych, w sąsiednich terenach chronionych akustycznie.

Gmina miejska Zduńska Wola w każdym planie wprowadzane zostały zapisy dotyczące zachowania poziomu hałasu dla terenów podlegających ochronie akustycznej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki dla wszystkich tworzonych mpzp w latach 2022-2023 wprowadzono zapisy w celu ochrony przed hałasem wynikające

z przepisów odrębnych dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 199 449,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów dokonała zapisu w studium: „dopuszczalny poziom hałasu i drgań jak dla zabudowy mieszkaniowo-usługowych". Koszt całego opracowania zmiany studium wyniósł 12 300,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Działoszyn uwzględniła zapisy dotyczące zachowania poziomu hałasu dla terenów podlegających ochronie akustycznej w 67 opracowanych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki wykonała określanie w mpzp rodzaju zabudowy danego terenu co ma bezpośrednie powiązanie z klasyfikacją akustyczną i ochroną akustyczną.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w 2023 r. opracowała plan miejscowy dla części obrębu geodezyjnego Florentynów.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice zawarła zasady ochrony przed hałasem w mapach akustycznych.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów w mpzp określone zostały tereny chronione akustycznie. Rezultatem jest zredukowanie ryzyka negatywnego wpływu hałasu na zdrowie mieszkańców gminy Rzgów.

Gmina miejsko-wiejska Stryków w dokumentach planistycznych opracowanych w latach 2022-2023 wprowadziła zapisy dotyczące ograniczeń w zakresie możliwości i intensywności wykorzystania terenów, celem ochrony m. in. przed hałasem; w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku plan ustala nakaz dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń zrealizowała budowę urządzeń ochrony przed hałasem przy ulicy Popiełuszki (ekrany akustyczne przy zabudowie wielorodzinnej).

Gmina miejsko-wiejska Andrespol uchwaliła miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego przy ulicy Cienistej w miejscowości Justynów (uchwała nr LXXIV/622/23 Rady Gminy Andrespol z dnia 15 grudnia 2023 r). Całkowity koszt opracowania mpzp wyniósł 11 685,00 zł.

Gmina wiejska Czarnocin w latach 2022-2023 wydała 8 opinii klasyfikacji akustycznej terenów.

Gmina wiejska Dmosin wprowadziła w mpzp zakaz lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności powodującej przekroczenie dopuszczonych wielkości oddziaływania na środowisko poprzez emisję substancji i energii w szczególności dotyczące ponadnormatywnego wytwarzania hałasu, wibracji, promieniowania, zanieczyszczania powietrza, gleby, wód powierzchniowych

i podziemnych oraz ustalono klasyfikację ochrony akustycznej: 1. dla terenów oznaczonych symbolami literowymi RZM-MN, MN, MN-ML jak dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, 2. dla terenów oznaczonych symbolami literowymi MN-U jak dla terenów mieszkaniowo- usługowych, 3. dla terenów oznaczonych symbolami literowymi RZM oraz terenu 3RZ jak dla terenów zabudowy zagrodowej, 4. dla istniejącej zabudowy na terenie 2P-PS-U, do czasu jej wyburzenia, jak dla zabudowy zagrodowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 45 510,00 zł.

Gmina wiejska Dobroń – wszystkie opracowania planistyczne utworzone w latach 2022-2023 zawierają zapisy dotyczące zasad ochrony przed hałasem.

Gmina wiejska Ładzice – została podjęta uchwała nr LXXX/420/23 Rady Gminy Ładzice z dnia 22 września 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Stobiecko Szlacheckie gdzie obowiązują przepisy odrębne dotyczące standardów jakości środowiska, w szczególności w zakresie hałasu, wibracji, emisji zanieczyszczeń oraz promieniowania elektromagnetycznego oraz uchwała nr LXXIII/382/23 Rady Gminy Ładzice z dnia 28 marca 2023 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ładzice.

Gmina wiejska Łyszkowice zawarła zapis w mpzp o ochronie przed hałasem - uchwała nr LVIII/284/2023 z dnia 29 marca 2023 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łyszkowice, fragment obszaru wsi Polesie.

Gmina wiejska Nieborów podjęła uchwałę nr XLIX/295/22 z dnia 18.02.2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nieborów, fragmenty wsi: Bednary, Bobrowniki, Kompina, Mysłaków i Nieborów.

Gmina wiejska Nowosolna w 11 uchwalonych w 2023 r. planach miejscowych określono klasyfikację ochrony akustycznej dla terenów chronionych akustycznie. Koszt realizacji zadania 148 830,00 zł.

Gmina wiejska Rozprza w planach zagospodarowania przestrzennego zawarła zapis o nakazie zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych.

Gmina wiejska Skierniewice w mpzp zamieściła zapisy dotyczące ochrony przed hałasem.

Gmina wiejska Sulmierzyce w projekcie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadziła zapisy zasad ochrony przed hałasem.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki wprowadziła odpowiednie zapisy zasad ochrony przed hałasem w sporządzanych mpzp.

- **ZH.1.5. Opracowywanie przeglądów ekologicznych i analiz porealizacyjnych.**

Opracowywanie przeglądów ekologicznych i analiz porealizacyjnych nakładane są przez organy ochrony środowiska i uzależnione są od dalszego występowania na badanym obszarze przekroczeń wartości dopuszczalnych hałasu w środowisku.

Powiat tomaszowski – została wydana decyzja Starosty Tomaszowskiego z dnia 30.09.2022 r., znak: ZRO.604.26.2022 zobowiązująca do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego w kosztach administracyjnych.

- **ZH.1.6. Wdrażanie rozwiązań ograniczających hałas na terenach zurbanizowanych – tworzenie stref ograniczonej prędkości pojazdów oraz w zakresie ograniczenia ruchu samochodów ciężarowych.**

  W ramach działań krótkoterminowych zapisanych w programach ochrony środowiska przed hałasem proponuje się m.in. redukcję natężenia ruchu poprzez budowę obwodnic, jak również tworzenie stref z zakazem lub ograniczeniem prędkości pojazdów. Egzekwowanie obowiązującego ograniczenia prędkości to problem związany przede wszystkim z poprawą bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ale również metodą zmniejszającą emisję hałasu drogowego. Wiąże się to z intensyfikacją nadzoru policji w zakresie przekraczania prędkości. Innym rodzajem działania naprawczego jest redukcja emisji hałasu drogowego wskutek wyeliminowania/ograniczenia ruchu pojazdów ciężkich. Jest to możliwe w przypadku podejmowanych działań inwestycyjnych w zakresie budowy nowych odcinków dróg (obwodnic), których zadaniem jest przejęcie części potoku ruchu (najczęściej tranzytowego).

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka wprowadziła oznakowania drogowe „strefa zamieszkania” w obrębie ul. Armii Krajowej, Pl. Wolności i Pl. Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej.

  Gmina miejska Zgierz prowadziła konsultacje z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad w sprawie wyprowadzenia ruchu tranzytowego z centrum miasta Zgierza.

  Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki wprowadziła strefę ograniczonej prędkości na ul. Pawiej i ul. Wspólnej oraz przywrócono oznakowania tonażu na drodze gminnej w m. Ciężków. Środki wydatkowane na działanie wyniosły 15 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Bolimów utworzyła strefę zamieszkania w Rynku im. T. Kościuszki w Bolimowie.

  Gmina miejsko-wiejska Rzgów – do zakładów przemysłowych będących źródłem hałasu należą przede wszystkim przedsiębiorstwa posiadające decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu lub określone warunki emisji hałasu w pozwoleniu zintegrowanym. Na obszarze Gminy Rzgów nie występują zakłady stanowiące istotne źródło hałasu przemysłowego. W związku z powyższym na terenie Gminy Rzgów nie

ma znaczących emitorów hałasu przemysłowego. Spośród źródeł hałasu komunalnego najistotniejsze znaczenie ma hałas towarzyszący obiektom sportu, rekreacji i rozrywki. Z uwagi na wiejski charakter Gminy, hałas komunalny nie występuje w znacznym stopniu. Na terenach zwartej zabudowy w większych miejscowościach Gminy można spotkać ewentualnie umiarkowany i tymczasowy tzw. hałas osiedlowy.

Gmina miejsko-wiejska Stryków wprowadziła ograniczenie prędkości oraz ograniczenie tonażu, na niektórych odcinkach dróg gminnych (droga przez Sosnowiec-Pieńki, Cesarkę, Zelgoszcz) oraz wprowadzono ograniczenia w ruchu samochodów ciężarowych na odcinku drogi Sosnowiec-Pieńki oraz Sosnowiec.

Gmina wiejska Biała wykonała montaż znaków zakazujących wjazd powyżej 12 ton w miejscowości Rososz oraz montaż progów zwalniających w miejscowości Huby oraz Brzoza co poprawi bezpieczeństwo mieszkańców oraz ograniczy hałas.

Gmina wiejska Buczek na osiedlach wprowadziła oznakowanie „strefa zamieszkana".

Gmina wiejska Nowosolna wdrożyła ograniczenie prędkości na drodze powiatowej 1150 E w miejscowości Natolin gm. Nowosolna do 50 km/h stosując znak D-42 co spowodowało zwiększenie bezpieczeństwa i zmniejszenie hałasu. Na drodze gminnej 106304 E w miejscowości Borchówka zastosowano znak B-33 (40 km/h) co spowodowało zwiększenie bezpieczeństwa i zmniejszenie hałasu. Koszt realizacji przedsięwzięcia to 2 000,00 zł.

- **ZH.1.7. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.**

  Gmina miejska Bełchatów prowadziła edukację ekologiczną dot. klimatu akustycznego w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego w 2022 r. w ramach bieżącej działalności. Działania podejmowane przez Przedszkole Samorządowe nr 6 im. Marii Kownackiej „Dzień bez samochodu" – promowanie ekologicznych form przemieszczania się i zachęcanie do zmiany środka lokomocji. Działania podejmowane przez Szkołę Podstawową nr 1 im. Stanisława Jachowicza – Konkurs ekologiczny „Kolejowe Eko-łódzkie" – praca plastyczna promująca kolej jako ekologiczny środek transportu, przyjazny dla środowiska, związany z ochroną powietrza.

  Gmina miejska Brzeziny w ramach bieżącego utrzymania dróg wykonano działania: remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych asfaltobetonem, remonty cząstkowe chodników i nawierzchni nieasfaltowych, utwardzanie dróg i powierzchni gruntowych, sprzątanie pasa drogowego.

Gmina miejska Inowłódz – w szkołach podstawowych były prowadzone akcje edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego.

Gmina miejska Pabianice: 1. Prowadzone zostały działania edukacyjne przy okazji Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, w tym z wykorzystaniem mediów społecznościowych, ekranów w autobusach (1 szt.). 2. W 2022 r. Przedszkole Miejskie nr 2 obchodziło „Dzień bez auta" zachęcając rodziców do ograniczenia korzystania z samochodów. 3. W 2023 r. w Szkole Podstawowej nr 2 przeprowadzona została akcja „Dzień bez samochodu".

Gmina miejska Rawa Mazowiecka – w placówkach szkolnych odbywała się realizacja tematyki dotyczącej szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – realizacja zadania odbywała się w ramach: 1. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 10 – udział uczniów w wykładach na Uniwersytecie Łódzkim „Edukacja ekologiczna w konflikcie urbanizacyjnym"; wyjście uczniów do centrum miasta z ulotkami zachęcającymi do ruchu pieszego i jazdy na rowerze.

2. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 – zajęcia biologii w klasie 7 – Omówienie budowy i funkcjonowania narządu słuchu i równowagi. Przedstawienie wartości natężenia wybranych dźwięków i ich wpływu na narząd słuchu, lekcje biologii w terenie (park miejski) – obserwacje ornitologiczne i botaniczne przykładem promującym ruch pieszy. 3. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7 – realizacja innowacyjnego programu „Kreatywni z Natury dla uczniów klas I"; stworzenie „Strefy Ciszy" w czasie przerw; realizacja projektów: „Być jak Ignacy", „Edukatornia"; „Akademia 4 Żywiołów". 4. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 8 – podczas zajęć ekologicznych w ramach projektu „Tomaszów Mazowiecki – Arena Pozytywnej Energii" przeprowadzona została 1 lekcja w klasach 4-7 dotycząca szkodliwości hałasu z wykorzystaniem miernika poziomu hałasu. 5. Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 9 propagowanie zdrowego stylu życia na lekcjach wychowania fizycznego, zajęcia na świeżym powietrzy przez cały rok szkolny, przemieszczanie się na lekcje pieszo – klasy sportowe (zastępowanie spacerem jazdy samochodem lub autobusem). Popularyzowanie i utrwalanie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym wśród uczniów klas I4 na lekcjach techniki. Uzyskanie karty rowerowej przez uczniów. Udział uczniów klasy 2b w Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym organizowanym przez Urząd Transportu Kolejowego w ramach projektu „Kampania Kolejowe ABCII".

Gmina miejska Zgierz w ramach proekologicznych zachowań: 1. Zachęcała mieszkańców do korzystania z komunikacji publicznej, rowerów i innych

alternatywnych środków transportu. 2. Na stronie miasta promowano „Dzień bez samochodu". W placówkach szkolnych w sposób ciągły zachęcano uczniów i rodziców uczniów do aktywnej formy przemieszczania się, do podróżowania rowerem, pieszo, komunikacją miejską. 3. 22 września każdego roku zgodnie z uchwałą nr X/121/2019 Rada Miejska w Zgierzu z dnia 27 czerwca 2019 r., obowiązuje bezpłatna komunikacja miejska dla właścicieli samochodów osobowych oraz osób im towarzyszących w liczbie zgodnej

z wpisem liczby miejsc w dowodzie rejestracyjnym.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów przeprowadzała akcje edukacyjne w szkołach i przedszkolach prowadzone przez nauczycieli w celu promowania ruchu pieszego i jazdy na rowerze.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew – w Szkole Podstawowej w Chociszewie w ramach realizacji zajęć lekcyjnych uczniowie poznali choroby i higienę ucha. Zapoznali się z progami słyszalności poszczególnych dźwięków. Na zajęciach przedstawiali szkodliwość hałasu w postaci prezentacji multimedialnej. Uczniowie wzięli udział w happeningu – zapoznając innych uczniów naszej szkoły ze szkodliwością hałasu. Podczas happeningu propagowali ruch pieszy, spacery, jazdę na rowerze. W Szkole Podstawowej w Parzęczewie w ramach realizacji programu innowacyjnego „Kuźnia talentów" zrealizowano zajęcia pod hasłem: **„**Hałas to też zanieczyszczenie" oraz „Wpływ zanieczyszczeń na zdrowie człowieka". W czerwcu 2023 r. uczniowie klas 8 przetestowali grę terenową na terenie Parzęczewa w aplikacji Actionbound. Podczas zajęć wykorzystano dodatkowe aplikacje np. skanery kodów QR, kompasy, przeglądarki internetowe. W ramach edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego, prowadzono zajęcia dotyczące promowania ruchu pieszego i jazdy na rowerze. Odbyły się zajęcia pod hasłem: „Piechotą po mieście", „Pieszy poza miastem", „Wypadki na drogach", „Rowerem w świat", „Manewry na drodze".

Gmina miejsko-wiejska Poddębice – działa Poddębicki Klub Turystyki Pieszej i Rowerowej Poddębickie EPD, który propaguje zdrowy tryb życia i organizuje liczne rajdy rowerowe, co przyczynia się do wzrostu atrakcyjności roweru jako środka transportu w gminie Poddębice oraz do ograniczenia hałasu.

Gmina miejsko-wiejska Zelów realizowała zadanie poprzez podjęte działania w placówkach oświaty, min.: udział w ogólnopolskim konkursie Straży Pożarnej „Zapobiegajmy Pożarom". Zorganizowanie spotkania ze strażakami z Ochotniczej Straży Pożarnej w Zelowie – udział w warsztatach „Bezpiecznie na drodze". Wyjście uczniów do Komisariatu Policji w Zelowie – rozmowa dydaktyczna na temat poruszania się w drodze do i z przedszkola. Badanie natężenia hałasu sygnalizatorem poziomu hałasu podczas lekcji i przerwy międzylekcyjnej. Organizacja dla uczniów klas

4 egzaminu na kartę rowerową. Udział w turnieju bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Realizacja programu: „Trzymaj formę", „Zalety ruchu na świeżym powietrzu – gry i zabawy na dworze", „Dni sportowe w klasach 1-3", „Bieg po zdrowie", „Zasady drogowe" oraz udział w akcji „Pierwsza pomoc to łatwe".

Gmina miejsko-wiejska Dalików przeprowadziła działanie polegające na utworzeniu ekopracowni w Szkole Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Dalikowie na kwotę 71 442,93 zł.

Gmina wiejska Ksawerów realizowała zadanie zgodnie z treściami z podstawy programowej dotyczące ochrony klimatu (przyczyny i konsekwencje).

Gmina wiejska Moszczenica realizowała zadanie poprzez zajęcia edukacyjne w szkołach dotyczące szkodliwości hałasu dla zdrowia, hałasu jako zanieczyszczenia środowiska, bezpiecznej drogi do i ze szkoły oraz bezpieczeństwa podczas ferii zimowych oraz wakacji, uwzględniające promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze oraz transportu publicznego. Odbyły się konkursy nt. bezpieczeństwa w ruchu drogowym, na kartę rowerową oraz nt. wędrówki po najbliższej okolicy.

Gmina wiejska Zapolice przeprowadziła edukację ekologiczną dzieci w różnych grupach wiekowych. Zadanie realizowały placówki oświaty.

Powiat łódzki wschodni w wymiarze 2 godz. realizował zajęcia pn. „Poziom natężenia dźwięku"; prowadził organizację wycieczek pieszych, rowerowych, środkami transportu publicznego i koleją wąskotorową.

Powiat radomszczański przeprowadził sumarycznie 7 akcji zachęcających do wskazanych działań. Koszt realizacji zadania wyniósł ok. 65 000,00 zł.

Powiat rawski: 1. W Zespole Szkół-Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej przeprowadzono we wrześniu 2023 r. akcję pt. „Dzień bez samochodu", na lekcjach fizyki poruszana jest tematyka szkodliwości hałasu. 2. W Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Białej Rawskiej zostały przeprowadzone zajęcia lekcyjne na następujące tematy: „Hałas w środowisku pracy, ochrona przed hałasem, zanieczyszczenie hałasem w firmie, jak zmniejszyć poziom hałasu w biurze?" 3. W Liceum Ogólnokształcącym w Rawie Mazowieckiej przeprowadzono pogadanki podczas lekcji (16 szt.) dotyczące tematyki hałasu.

Powiat sieradzki - odbyły się: 1. Zajęcia edukacji ekologicznej dotyczące szkodliwości hałasu, konsekwencji długotrwałego narażenia na hałas, zakresu głośności dźwięku bezpiecznego oraz progu bólu, które przeprowadzono w Powiatowym Zespole Szkół nr 2 im. Marii Dąbrowskiej w Sieradzu. 2. Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów przygotowujących się do Olimpiady Wiedzy Ekologicznej o tematyce „Hałas jako zanieczyszczenie środowiska", „Hałas – druga po smogu, najważniejsza przyczyna złego stanu zdrowia Europejczyków". 3. Zajęcia edukacji ekologicznej dot. zachowania

bezpieczeństwa w ruchu pieszym, jazdy na rowerze, wpływu hałasu na zdrowie człowieka przeprowadzono w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Tomisławicach. **Powiat zgierski** – realizacja zadania odbyła się w: 1. I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Ozorkowie. Udział w rajdach pieszych i rowerowych po regionie oraz w wycieczce pieszej do zakładu Primavera. Promowanie transportu publicznego poprzez wyjazdy pociągiem ŁKA do Łodzi, Zgierza, Łęczycy w celu udziału w konkursach, wycieczkach terenowych. Wyjścia do Parku Miejskiego w Ozorkowie na zajęcia terenowe, np. określanie czystości powietrza przy użyciu skali porostowej, rozpoznawanie roślin, pomiar prędkości rzeki. Zajęcia o tematyce związanej z dźwiękiem zakładają edukację o szkodliwości hałasu oraz uświadamiają jakie warunki np. słuchania muzyki mogą wywołać uszczerbek na zdrowiu. Koszt realizacji zadania 2 500,00 zł. 2. Zespół Szkół Specjalnych w Ozorkowie. Organizacja konkursu pn. „Bezpieczeństwo i znajomość prawa to dla każdego ważna sprawa". Konkurs został zorganizowany dla szkół specjalnych z terenu powiatu zgierskiego. Podczas konkursu uczestnicy zapoznali się z przepisami ruchu drogowego oraz zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Podczas zajęć praktycznych uczniowie mieli możliwość poruszania się w Miasteczku Ruchu Drogowego, pokonać rowerowy tor przeszkód, w sposób praktyczny wykazać się znajomością udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz wypełnienia quizu dotyczącego znajomości przepisów w ruchu drogowym. Koszt realizacji zadania 17 600,00 zł. 3. Zespół Szkół Zawodowych w Ozorkowie. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego. Ucho – narząd zmysłu słuchu i zmysłu równowagi. Wpływ transportu i turystyki na środowisko. Warunki pracy w biurze. Czynniki kształtujące środowisko pracy. Hałas w środowisku pracy. Czynniki szkodliwe w pracy biurowej. Życie w zgodzie z rytmem natury. Nauka i wypoczynek – znalezienie właściwych proporcji. Hałas na Sali gimnastycznej, lekcji wychowania fizycznego. Warunki BHP na stanowisku pracy w kształconym zawodzie. 4. Zespół Szkół nr 1 im. Jakuba Stefana Cezaka w Zgierzu: brak dzwonków w szkole – znacząca redukcja niepotrzebnego hałasu; lekcje na biologii o higienie narządu słuchu. 5. Zgierski Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Jana Pawła II: szkolne cykliczne wystawy dotyczące ekologii (koszt spotkań 1 200,00 zł); wycieczki na farmy wiatrowe. 6. Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stanisława Staszica w Zgierzu. Grupy uczniów klas 1 i 2 – badanie dotyczące środowiska okolicy szkoły (natężenie hałasu, promieniowania, elementów pogody) – przyrządy pomiarowe zakupione przez szkołę z WFOŚiGW – ekopracownia. 7. Zespół Licealno-Sportowy w Aleksandrowie Łódzkim. Przeprowadzenie zajęć dla młodzieży w ramach Dnia Ziemi (2022 r. i 2023 r.).

Obejmowało ono warsztaty (prezentacja audiowizualna wraz z dyskusją), poruszenie w/w kwestii w trakcie zajęć z geografii oraz przedmiotowego koła zainteresowań z biologii. 8. Zespół Szkół Specjalnych im. Stefana Kopcińskiego w Aleksandrowie Łódzkim. Zajęcia dotyczące bezpieczeństwa pieszego i rowerzysty w mieście i poza miastem, wycieczki rowerowe z zachowaniem zasad bezpiecznego poruszania się na drogach, pogadanki i apele o bezpieczeństwie w czasie wolnym od zajęć (ferie, wakacje), cykliczne spotkania z Policją dotyczące zasad bezpieczeństwa i zagrożeń. I Liceum Ogólnokształcące w Głownie. Promowanie działań związanych z korzystaniem z transportu publicznego jako środka transportu do szkoły oraz jazdy na rowerze. Modernizacja szkolnego parkingu na rowery, którego założeniem jest promowanie zdrowego i ekologicznego stylu życia. Podczas godzin wychowawczych uczniowie brali udział w pogadankach tematycznych dotyczących ograniczenia śladu węglowego, poprzez różne sposoby ograniczenia emisji dwutlenku węgla do atmosfery. Zajęcia tematyczne na zajęciach lekcyjnych (poza godzinami wychowawczymi) przedmiotów przyrodniczych oraz zajęć dodatkowych realizowanych na Uniwersytecie Łódzkim w ramach szkolnego programu Akademia Licealisty. Promowanie aktywności ruchowej podczas godzin wychowania fizycznego. 9. Zespół Szkół Specjalnych w Głownie. Zajęcia edukacyjne w ramach zajęć funkcjonowania osobistego i społecznego, zajęć kreatywności oraz techniki w klasie 4. Zajęcia dotyczyły zasad ruchu drogowego oraz transportu publicznego z wykorzystaniem tablicy multimedialnej oraz działań praktycznych (egzamin na kartę rowerową, wyjścia na terenie Głowna). 10. Zespół Szkół nr 1 w Głownie. Promowanie wycieczek rowerowych jako alternatywy na krótkie wycieczki autokarowe w celu zwiększenia kontaktu z przyrodą i ekologicznego zachowania. Zajęcia dydaktyczne w zakresie BHP wskazujące szkodliwość wpływu hałasu na zdrowie człowieka. 11. Zespół Szkół nr 1 w Głownie. Promowanie wycieczek rowerowych jako alternatywy na krótkie wycieczki autokarowe w celu zwiększenia kontaktu z przyrodą i ekologicznego zachowania. Zajęcia dydaktyczne w zakresie BHP wskazujące szkodliwość wpływu hałasu na zdrowie człowieka.

- **ZH.2.1. Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych (np. ekranów dźwiękochłonnych, przykryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów) i utrzymywanie nawierzchni w dobrym stanie technicznym.**

  Gmina miejska Brzeziny w ramach bieżącego utrzymania dróg wykonała działania: remonty cząstkowe nawierzchni bitumicznych asfaltobetonem, remonty cząstkowe chodników i nawierzchni nieasfaltowych, utwardzanie dróg i powierzchni gruntowych, sprzątanie pasa drogowego. Koszt realizacji zadania to 1 036 335,20 zł.

Gmina miejska Wieruszów utrzymywała nawierzchnię w dobrym stanie technicznym poprzez naprawę dróg. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 259 971,26 zł, a w 2023 r. 335 593,11 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów realizowała zadanie poprzez utrzymywanie nawierzchni dróg w dobrym stanie technicznym poprzez naprawę dróg. Wykonano remont drogi gminnej w miejscowości Ziąbki (koszt 679 275,95 zł) oraz remont ulicy Senatorskiej w Bolimowie (koszt 84 900,00 zł).

Gmina miejsko-wiejska Poddębice – podczas budowy obwodnicy Pragi został wybudowany ekran akustyczny. Jezdnie o nawierzchni utwardzonej są sprzątane mechanicznie (również na mokro).

Gmina miejsko-wiejska Rzgów – uwarunkowania występujące na terenie powodują, że głównym źródłem hałasu jest ruch kołowy. Na terenie gminy największe natężenie ruchu i najbardziej zagrożone rejony oddziaływania hałasu drogowego występują przy drodze ekspresowej S8, przy drodze krajowej nr 91, przy drodze wojewódzkiej nr 714, a także przy autostradzie A1. Drogi powiatowe i gminne nie wpływają w znacznym stopniu na uciążliwość akustyczną. Na terenie Gminy Rzgów istnieją ekrany akustyczne które minimalizują negatywny wpływ hałasu komunikacyjnego z dróg krajowych (odcinki Łódź-Rzgów oraz Rzgów-Tuszyn), drogi S8 i autostrady A1.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń realizowała budowę urządzeń ochrony przed hałasem przy ulicy Popiełuszki (Ekrany akustyczne przy zabudowie wielorodzinnej).

Gmina wiejska Czarnocin na bieżąco realizuje remonty dróg gminnych w celu utrzymywania dobrego stanu nawierzchni dróg. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 103 812,00 zł, w 2023 r. – 104 641,00 zł.

Gmina wiejska Ładzice wykonała remont dróg gminnych na kwotę 1 758 916,40 zł.

Gmina wiejska Łubnice jest w trakcie realizacji dwóch zadań inwestycyjnych, w ramach których w 2023 r. zostało przebudowanych 5 odcinków dróg gminnych o łącznej długości 2,106 km Koszt realizacji zadania wyniósł 2 145 500,00 zł.

Gmina wiejska Nowosolna realizowała zadanie poprzez utrzymywanie nawierzchni dróg w dobrym stanie technicznym poprzez naprawę dróg. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 147 096,00 zł, w 2023 r. – 99 880,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny – na bieżąco naprawiano i remontowano nawierzchnię dróg. Koszt realizacji zadania wyniósł 363 887,69 zł.

Gmina wiejska Rusiec prowadziła naprawy bieżące dróg, które przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa i akustyki drogi. W 2023 r. wykonano remonty dróg Patcherem na kwotę 33 948,00 zł. W latach 2022-2023 dokonano zakupu masy na zimno do bieżących napraw dróg w 2022 r. na kwotę 10 824,00 zł, w 2023 r. – 10 430,40 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca przeprowadziła 1 pogadankę w szkole na temat szkodliwości hałasu, która uświadomiła mieszkańcom jego negatywne skutki.

Gmina wiejska Zapolice ograniczała emisję hałasu poprzez utrzymywanie nawierzchni dróg gminnych w dobrym stanie technicznym wykonując bieżące remonty dróg.

Powiat piotrkowski w ramach zadania wykonał w 2022 r.: remont cząstkowy masą na zimno (305,2 m^2), remont cząstkowy masą na gorąco (762 m^2), remont cząstkowy grysami i emulsją (20 676 m^2). W 2023 r.: remont masą na zimno (332,5 m^2), remont cząstkowy grysami i emulsją (16 097 m^2), remont cząstkowy masą na gorąco (8 m^2).

- **ZH.2.2. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej, nasadzeń wzdłuż dróg, a także włączanie zieleni w zabezpieczenia przeciwhałasowe (ekrany pokryte roślinnością pnącą, zielone ściany).**

  Zastosowanie ekranów akustycznych zabezpieczających tereny zabudowy podlegające ochronie akustycznej przed oddziaływaniem hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów poruszających się jest największą korzyścią związaną z ich zastosowaniem. Ich ustawienie niejednokrotnie oddziałuje na krajobraz jako widoczny obcy element. Aby to działanie zmniejszyć proponuje się obsadzić je pnączami (powojnikami, winobluszczem, itp.).

  Gmina miejska Bełchatów w 2023 r. dokonała nasadzeń 22 szt. drzew różnych gatunków wzdłuż pasów drogowych ulic gminnych. Cena nasadzeń obejmuje również 3 letnią gwarancję pielęgnacyjną na posadzony materiał. Łączna wartość inwestycji to 30 800,00 zł.

  Gmina miejska Kutno w 2022 r. wykonała nasadzenia drzew w pasach drogowych – 310 szt. o wartości 99 200,00 zł, a w 2023 r. 350 szt. o wartości 112 000,00 zł.

  Gmina miejska Ozorków wykonała nasadzenia drzew w pasach drogowych – 27 szt. o wartości 17 376,00 zł.

  Gmina miejska Zgierz wykonała zagospodarowanie zieleni w pasach drogowych na terenie miasta Zgierza. W ramach zadania założono 2 rabaty o łącznej powierzchni 940 m² w pasie drogowym ul. Armii Krajowej. Posadzono drzewa, krzewy oraz byliny wieloletnie. Posadzono 10 szt. drzew, oraz 4 380 szt. krzewów i bylin. Koszt zadania wyniósł 267 399 zł. Również posadzono 24 szt. klonu pospolitego odmiana *Columnaris* w pasie rozdzielającym ul. Sienkiewicza w Zgierzu.

  Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki – przy wykonywaniu nasadzeń zamiennych drzewa zostały sadzone w szpalerach w pasach drogowych. Wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 228 063,60 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Bolimów w 2022 r. – wydała 4 130,00 zł na nasadzenia zastępcze, a w 2023 r. – 3 358,80 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk corocznie wykonuje nasadzenia drzew na swoim terenie, zarówno w pasach drogowych jak i na skwerach i zieleńcach publicznych.

Gmina wiejska Czarnocin wykonała nasadzenia zieleni wzdłuż przebudowywanej ul. Wypoczynkowej w miejscowości Czarnocin – realizacja zapisów wynikających z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Gmina wiejska Dalików w ramach przebudowy dróg wykonała nasadzenia zastępcze w ilości 253 szt. drzew.

Gmina wiejska Grabica w 2022 r. dokonała 106 szt. nasadzeń drzew na kwotę 18 400,00 zł, a w 2023 r. 116 szt. nasadzeń o wartości 10 000,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów wykonała nasadzenia drzew wzdłuż obwodnicy Kleszczowa w ilości 1 250 szt. o wartości 77 337,54 zł.

Gmina wiejska Łanięta w latach 2022-2023 wykonała 35 szt. nasadzeń drzew.

Gmina wiejska Mokrsko nasadziła 10 szt. drzew w pasie drogi wewnętrznej w Mokrsku o wartości 800,00 zł.

Gmina wiejska Nowosolna wykonała nasadzenia 146 szt. drzew o wartości 43 952,00 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca wykonała nasadzenia 45 szt. drzew o wartości 4 500,00 zł.

Gmina wiejska Skierniewice wykonała nasadzenia 10 szt. drzew o wartości 4 000,00 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce na terenie parku wzdłuż drogi powiatowej dokonała nasadzeń 12 szt. drzew w formie zielonej ściany, która ma na celu ograniczenie hałasu. Koszt realizacji zadania to 10 332,00 zł.

Gmina wiejska Wartkowice wykonała nasadzenia wzdłuż nowobudowanych dróg – 726 szt. Koszty nasadzeń nie zostały wyodrębnione z całości realizacji inwestycji.

Powiat piotrkowski wykonał nasadzenia młodych drzewek w ciągach dróg powiatowych w 2022 r. – 41 szt.

- **ZH.2.3. Wprowadzanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych oraz inteligentnego sterowania ruchem.**

  Zadanie realizowane przez zarządzających drogami/koleją przy wsparciu policji związane jest z egzekwowaniem obowiązujących ograniczeń prędkości oraz wprowadzeniem nowoczesnych rozwiązań technicznych w postaci sterowania ruchem.

  Gmina miejska Bełchatów prowadzi wdrażanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem oraz mechanizmów wspomagających zarządzanie ruchem i transportem takich jak: poprawa oznakowania dróg, strefy ograniczonego ruchu pojazdów w mieście, w tym pojazdów ciężkich. Koszty związane z bieżącym utrzymaniem oznakowania dróg

i sygnalizacji świetlnej w ciągach dróg powiatowych będących w zarządzie Miasta Bełchatowa oraz w ciągach dróg gminnych w 2023 r. wyniosły 654 200,81 zł. Została wykonana przebudowa sygnalizacji świetlnej w skrzyżowaniu ulic gminnych: ul. Staszica – Budryka - zdemontowano istniejące okablowanie wraz z elementami kanalizacji kablowej. Ułożono nowe okablowanie, wykonano prace instalacyjne, wymieniono głowice wierzchołkowe na masztach sygnalizatorów o łącznej wartości 149 937,00 zł. W 2023 r. również została wykonana przebudowa przejść dla pieszych wraz z ich doświetleniem oraz dostosowaniem dla potrzeb osób niepełnosprawnych na terenie Miasta Bełchatowa - dokonano zakupu i montażu aluminiowych słupów oświetlenia ulicznego z oprawami typu led z asymetrycznym sposobem rozproszenia strumienia światła (dedykowane do przejść dla pieszych) o wartości 159 000,00 zł w tym dofinansowanie z RFR – 103 350,00 zł.

Gmina miejska Radomsko w 2022 r. wykonała zmianę stałej organizacji ruchu na ul. Partyzanckiej, Stara Droga i Bolesława Chrobrego w Radomsku w zakresie montażu urządzeń spowalniających ruch drogowy oraz ograniczenie prędkości do 30 km/h gdzie wydatkowano 145 840,67 zł. W 2023 r. została wykonana zmiana stałej organizacji ruchu na ul. Stara Droga, Sadowa i ul. Wymysłowska w Radomsku w zakresie montażu urządzeń spowalniających ruch drogowy oraz ograniczenie prędkości do 30 km/h o wartości 47 360,40 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka został wykonany montaż wyświetlaczy drogowych w ramach projektu „Zwolnij i jedź bezpiecznie – poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w Rawie Mazowieckiej” o wartości 116 558,50 zł.

Gmina miejska Skierniewice w 2023 r. zainstalowała próg zwalniający w ciągu ul. Rawskiej (droga powiatowa) przed Szkołą Podstawową nr 1 w Skierniewicach, ograniczając odcinkowo prędkość do 20 km/h. Wartość inwestycji to 19 311,00 zł.

Gmina miejska Zgierz wykonała montaż radarowych wyświetlaczy prędkości oraz wprowadzono ograniczenia prędkości ruchu w ramach projektu „Poprawa bezpieczeństwa i edukacja komunikacyjna niechronionych uczestników ruchu na terenie Gminy Miasto Zgierz” współfinansowanego ze środków POIŚ. Wartość projektu to 78 258,30 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki podczas zmiany organizacji ruchu (montaż progów zwalniających) wprowadziła ograniczenia prędkości. Wartość inwestycji wyniosła 105 297,36 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów zamontowała w 2022 r. gumowy próg zwalniający na ul. Partyzantów – Białaczów, którego koszt wyniósł 2 090,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów utworzyła strefę zamieszkania w Rynku im. T. Kościuszki w Bolimowie.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica wprowadziła ograniczenia prędkości w terenie zabudowanym w wybranych częściach miasta Drzewica.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki wykonała budowę wyniesionych przejść dla pieszych w ramach zadania – Bezpieczny pieszy w Konstantynowie Łódzkim na kwotę 159 326,57 zł.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz utworzyła 2 progi zwalniające na kwotę 11 912,83 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów na terenach zabudowanych wprowadziła ograniczenia prędkości oraz montowała progi zwalniające.

Gmina miejsko-wiejska Stryków wprowadziła ograniczenie prędkości na odcinkach dróg w miejscowościach Cesarka i Sosnowiec-Pieńki

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn zainstalowała radarowy wyświetlacz prędkości z panelem fotowoltaicznym przy ul. Komarowej ze znakiem/tablicą zmiennej treści, informującą o prędkości ruchu pojazdu za kwotę 37 252,88 zł.

Gmina wiejska Biała uruchomiła odcinkowy pomiar prędkości, którym objęto ok. 4 km drogi krajowej DK74.

Gmina wiejska Brójce wykonała montaż radarowego wyświetlacza prędkości w miejscowości Wola Rakowa, informującego o dopuszczalnej prędkości w terenie zabudowanym o wartości 17 593,92 zł.

Gmina wiejska Brzeziny wprowadza ograniczenia prędkości ruchu podczas opracowywania dokumentacji projektowej w zakresie przebudowy dróg-ograniczenia zatwierdzane są w projektach stałej organizacji ruchu.

Gmina wiejska Buczek wprowadziła progi zwalniające, ograniczenie prędkości.

Gmina wiejska Burzenin zamontowała 2 wyświetlacze prędkości na kwotę 55 810,98 zł.

Gmina wiejska Tuszyn przy drogach gminnych wprowadziła znaki ograniczające prędkość na terenach zabudowanych oraz montowała progi zwalniające. Koszt przeprowadzonych inwestycji wyniósł 5 918,13 zł.

Gmina wiejska Lututów wykonała inteligentne przejście dla pieszych przy Szkole Podstawowej w Lututowie przy ul. Wieruszowskiej na kwotę 93 457,86 zł.

Gmina wiejska Łanięta wprowadziła ograniczenia prędkości ruchu na terenach zabudowanych, których koszt wyniósł 1 745,00 zł.

Gmina wiejska Łubnice wprowadzała ograniczenia prędkości ruchu, poprzez montaż progów zwalniających.

Gmina wiejska Nowa Brzeźnica wprowadziła znaki drogowe ograniczające dopuszczalną prędkość o wartości 1 530,00 zł.

Gmina wiejska Nowosolna wprowadziła progi zwalniające (poduszki berlińskie – 8 szt.) z ograniczeniem prędkości 20 i 30 km/h o wartości 2 000,00 zł. Ograniczenie prędkości spowodowało zwiększenie bezpieczeństwa i ograniczenie hałasu.

Gmina wiejska Pątnów ustawiła znaki drogowe z ograniczeniem prędkości w terenie zabudowanym.

Gmina wiejska Rokiciny wprowadziła strefy ruchu przy ul. Rokicińskiej i przy ul. Akacjowej w m. Nowe Chrusty – ograniczenie prędkości do 30 km/h na kwotę 13 530 zł.

Gmina wiejska Skierniewice zamontowała 6 progów zwalniających o wartości 12 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice zadanie realizowała przy wsparciu policji poprzez egzekwowanie obowiązujących ograniczeń prędkości. Zamontowano również dwa progi zwalniające na drogach gminnych, które zmniejszyły natężenie i prędkość ruchu w niebezpiecznych miejscach. Koszt realizacji wyniósł 3 030,39 zł.

Gmina wiejska Zgierz ograniczenia prędkości wprowadzała głównie na wniosek mieszkańców poprzez montaż progów zwalniających. Inteligentne sterowanie ruchem – na drogach będących w zarządzie Wójta Gminy Zgierz nie występują skrzyżowania z sygnalizacją świetlną. Koszty roczne wynoszą ok 80 000,00 zł.

Powiat łęczycki wprowadził ograniczenia na 4 odcinkach dróg do 30 km/h i 50 km/h. Wprowadzono 4 obszary zabudowane (tablice D-42). Koszty działań wyniosły 2 239,92 zł.

Powiat piotrkowski dokonał zakupu radarowych wyświetlaczy prędkości o wartości 9 348,00 zł.

Powiat wieluński ustawił 4 szt. znaków ograniczenia prędkości w miejscowości Konopnica o wartości 649,36 zł.

- **ZH.2.4. Poprawa jakości infrastruktury transportu publicznego (szynobusów, autobusów i tramwajów).**

  Zadanie realizowane na bieżąco m.in. poprzez działania Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej polegające na:

  - zakupie 5 szt. bimodalnych zespołów trakcyjnych w wariancie 36WEha, w każdym składzie znajduje się 160 miejsc siedzących i 160 stojących o wartości: 102 500 000,00 zł
  - rozbudowie 10 pojazdów Flirt3 o trzeci dodatkowy człon, w wyniku czego zwiększona została liczba miejsc siedzących ze 120 do 186 o wartości 55 000 000,00 zł

- zakupie 20 niskoemisyjnych autobusów Solaris Urbino nU10,5MH o wartości: 31 930 800,00 zł.

Gmina miejska Pabianice wprowadziła do eksploatacji na linii 41 tramwajów niskopodłogowych co pozwoliło na poprawę jakości infrastruktury transportu publicznego – Wydział Infrastruktury Technicznej i Komunikacji UM Pabianice.

Gmina miejska Wieruszów zakupiła wiaty przystankowe na kwotę 35 912,90 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola zakupiła tablicę na dworcu przy przystanku, która umożliwia wyświetlanie informacji tekstowych i graficznych dla pasażerów podróżujących pojazdami transportu publicznego. Wyświetla informacje dotyczące rozkładów jazdy z danego przystanku. Prezentuje w czasie rzeczywistym informacje o liniach i godzinach odjazdu/przyjazdu pojazdów danej linii, jadącej w określonym kierunku dla danej lokalizacji przystanku. Koszt realizacji zadania 31 707,32 zł.

Gmina wiejska Ładzice od dnia 01.01.2023 r. zwiększyła 1 linię komunikacyjną. Koszt realizacji zadania 85 340,00 zł (z tego dopłata 30 120,00 zł).

- **ZH.2.5. Stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych, w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych.**

  Rodzaj zastosowanej nawierzchni jezdni stanowi jeden z czynników wpływających na poziom hałasu. Innowacyjną metodą, znajdującą coraz większe zastosowanie jako alternatywa do ekranów akustycznych jest zastosowanie nawierzchni o tzw. obniżonej emisji hałasu. Ich zastosowanie jest uzasadnione na drogach szybkiego ruchu gdzie samochody osiągają prędkość powyżej 50 km/h. Długość rozbudowanych i zmodernizowanych odcinków dróg przez Zarząd Województwa Łódzkiego wyniosła 19,6 km.

Numer drogi	Nazwa odcinka	Działania	Termin realizacji
485	m. Pabianice od km 0+000 do km 3+100 **Długość 3,1 km**	Rozbudowa drogi wojewódzkiej - przejście przez Pabianice (wymiana nawierzchni, – inwestycja zakończona)	2017-2023
713	m. Tomaszów Mazowiecki od km 46+300 do km 55+100 **Długość: 16,5**	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 713 na odcinku przejścia przez Tomaszów Mazowiecki – II etap zadanie obejmuje ul. Mireckiego od ronda na skrzyżowaniu z ul. Mościckiego przez Radomską i Opoczyńską do granicy miasta (wymiana nawierzchni) – inwestycja zakończona	2020-2022

Gmina miejska Skierniewice w 2022 r. przy realizacji inwestycji pn. „Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z linią kolejową nr 1 w ciągu ul. Zwierzynieckiej/Piłsudskiego w Skierniewicach wraz z budową przyległego układu drogowego w zamian za likwidacje przejazdu kolejowo-drogowego kat. A w 67,711 km linii kolejowej nr 1 w ul. Zwierzynieckiej/Piłsudskiego w Skierniewicach" zastosowano nawierzchnię niskohałasową. Spowodowało to zmniejszenie emisji hałasu. Koszt realizacji zadania to 384 000,00 zł.

Gmina wiejska Dalików podczas budowy/przebudowy dróg stosowała ogólnodostępne materiały stosowane w budownictwie drogowym.

Gmina wiejska Kodrąb zrealizowała przebudowę dróg gminnych i dróg wewnętrznych w zakresie poszerzenia jezdni wykonania nowej nawierzchni asfaltowej. Koszt realizacji zadania to 9 290 982,00 zł.

- **ZH.2.6. Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenach wiejskich – uruchomienie połączeń transportu zbiorowego.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.

  Gmina miejska Zgierz organizuje połączenie pomiędzy Zgierzem a Ozorkowem, na linii międzygminnej nr 10, która biegnie po terenie gminy wiejskiej Zgierz, gminy wiejskiej Ozorków.

  Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki uruchomiła dwie nowe linie autobusowe na terenach wiejskich: Linia: Aleksandrów Łódzki-Księstwo-Nakielnica-Łódź-(Ruda-Bugaj), linia: Aleksandrów Łódzki-Zgniłe Błoto-Słowak-Bełdów-Adamów-Sanie. Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł 226 653,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska uruchomiła połączenia transportu zbiorowego, uruchomiono 7 linii autobusowych o łącznej dł. 93 km.

  Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec otrzymała dotację na organizację publicznego transportu zbiorowego na kwotę 11 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Drzewica poprawiła dostępność komunikacyjną poprzez uruchomienie trzech nowych linii komunikacyjnych: Linia 1: Drzewica - Drzewica przez Idzikowice, Werówkę; Linia 2: Drzewica - Drzewica przez Dąbrówka - Domaszno – Żardki. Linia 3: Drzewica - Drzewica przez Świerczynę - Krzczonów.

  Gmina miejsko-wiejska Krośniewice wykonała organizację transportu 1. Linia komunikacyjna relacji: Krośniewice – Kutno p. Marynin 2. Linia komunikacyjna relacji: Krośniewice – Kutno p. Nowe 3. Linia komunikacyjna relacji: Krośniewice – Kutno p. Wolę Nowską. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 59 414 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Poddębice uruchomiła linię autobusową Poddębice - Dominikowice - Poddębice.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz uruchomiła połączenia transportu zbiorowego na terenach wiejskich. Koszt zadania to 352 449,39 zł.

Gmina miejsko-wiejska Stryków była organizatorem bezpłatnego transportu publicznego na terenie gminy dla wszystkich pasażerów. Obecnie funkcjonuje 5 linii komunikacyjnych realizowanych 3 busami. Kursy busów odbywają się w dwóch cyklach: porannym i popołudniowym. Łączna długość obsługiwanych linii wynosi ok. 574 km dziennie. Koszt realizacji zadania to 868 416,18 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2022 r. uruchomiła linie: Wolbórz-Moszczenica-Wolbórz, Wolbórz-Młoszów-Swolszewice Duże, Proszenie - Koło, W 2023 r. linie: Wolbórz-Moszczenica-Wolbórz, Linia Wolbórz-Młoszów-Swolszewice Duże, Linia Proszenie - Koło, Linia Wolbórz-Kuznocin-Żywocin. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 373 200,00 zł, w 2023 r. – 560 934,80 zł.

Gmina wiejska Brójce we wrześniu 2022 r uruchomiła 1 linię autobusową użyteczności publicznej łączącą miejscowości z terenu gminy z miejscowością Andrespol w sąsiedniej gminie z przystankiem Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej w Bedoniu. Celem zadania było stworzenie mieszkańcom gminy możliwości szybkiego dotarcia do centrum Łodzi koleją podmiejską, ewentualnie przesiadki do innych środków transportu publicznego relacji Andrespol - Łódź. Długość trasy tej linii po terenie obu gmin to 32 km. Wielkość pracy eksploatacyjnej w 2022 r. to 26 880 wzkm, koszt w 2022 r. to 95 204,40 zł. W 2023 r. zadanie to było kontynuowane. Koszt całkowity to 410 865,32 zł, wielkość pracy eksploatacyjnej to 106 142,40 km.

Gmina wiejska Brzeziny podpisała w latach 2011 i 2015 porozumienia międzygminne dotyczące transportu publicznego z MPK na linie 90 - Brzeziny-Andrespol-Łódź i 53 - Brzeziny-Nowosolna-Łódź, które obowiązują do chwili obecnej. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 32 981,26 zł, a w 2023 r. 54 266,72 zł.

Gmina wiejska Burzenin realizowała transport publiczny o charakterze użyteczności publicznej na terenie pow. sieradzkiego. Linia 919260 Sieradz- Sieradz przez Burzenin, Złoczew. Koszt realizacji zadania 12 059,55 zł. Dopłata do transportu publicznego: Linia 919059 Wolnica Niechmirowska-Sieradz za okres VII-VIII 2022 r. na kwotę 10 966,78 zł.

Gmina wiejska Czarnocin zapewniła połączenia komunikacji zbiorowej oraz połączeń komunikacyjnych z Łodzią. Koszt realizacji zadania 317 314,20 zł, w tym dofinansowania z Urzędu Wojewódzkiego 90% od deficytu.

Gmina wiejska Czastary przekazała do Starostwa Powiatowego w Wieruszowie środki dofinansowania na publiczny transport zbiorowy na kwotę 4 000,00 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce dokonała otwarcia linii Blok Dobryszyce – Wiewiórów oraz Rożny – Dobryszyce. Dofinansowanie z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego do jednego wozokilometra.

Gmina wiejska Klonowa uruchomiła linię autobusową Klonowa-Grzyb. Długość trasy 7 km.

Gmina wiejska Krzyżanów wykonała nowe linie, tabor dostosowany do ilości osób korzystających. Koszt zadania 95 000,00 zł.

Gmina wiejska Kutno dokonała zmiany organizatora transportu zbiorowego. Koszt zadania 1 800 000,00 zł.

Gmina wiejska Lubochnia uruchomiła 5 tras połączeń: Lubochnia - Lubochnia przez Tarnowska Wolę, Lubochnia - Lubochnia przez Glinnik, Lubochnia - Lubochnia przez Brenicę, Lubochnia - Lubochnia przez Jasień, Lubochnia - Nowy Jasień przez Kochanów. Koszt realizacji zadania 1 026 052,80 zł.

Gmina wiejska Ładzice od dnia 01.01.2023 r. zwiększyła o 1 linię komunikacyjną na trasie: Ładzice-Radziechowice Pierwsze-Zakrzówek Szlachecki-Jedlno Drugie – Ładzice koszt realizacji zadania 85 340,00 zł (z tego dopłata 30 120,00 zł).

Gmina wiejska Łanięta realizowano połączenia transportu zbiorowego na kwotę 367 786,50 zł.

Gmina wiejska Łyszkowice zawarła porozumienie z Urzędem Miasta w Łowiczu w zakresie wykonywania zadań lokalnego transportu zbiorowego. Koszt realizacji zadania wyniósł 454 559,72 zł.

Gmina wiejska Maków uruchomiła 5 linii połączeń z Makowa z miejscowościami w gminie: Sielce Lewe, Święte, Jacochów, Pszczonów, Dąbrowice. Określa się szacunkową roczną liczbę wozokilometrów na 62 650 km. Koszt realizacji zadania w 2023 r. wyniósł 210 302,10 zł.

Gmina wiejska Nieborów poprawiła dostępność komunikacyjną poprzez lokalny transport zbiorowy na terenie gm. Nieborów.

Gmina wiejska Nowa Brzeźnica uruchomiła 6 linii autobusowych. Koszt realizacji zadania wyniósł 659 396,16 zł.

Gmina wiejska Nowosolna w 2023 r. uruchomiła nowe połączenia transportu zbiorowego – linia 88 b.

Gmina wiejska Pątnów zadanie realizowała na bieżąco. Uruchamianie połączeń transportu zbiorowego.

Gmina wiejska Poświętne uruchomiła linie: Linia nr 1 przez Poświętne – Brudzewie – Anielin – Studzianna – Poręby – Poświętne, Linia nr 2 przez Poświętne – Wólka Kuligowska – Gapinin – Mysiakowiec – Stefanów – Ponikła – Poświętne, Linia

nr 3 przez Poświętne – Dęba – Buczek – Poświętne. Koszt realizacji zadania 841 677,48 zł.

Gmina wiejska Radomsko realizuje bezpłatny transport dla mieszkańców w porozumieniu z Miastem Radomsko. Koszt zadania 817 001,79 zł.

Gmina wiejska Rusiec uruchomiła nowe połączenie z Bełchatowem.

Gmina wiejska Sieradz – w ramach komunikacji gminnej dla mieszkańców funkcjonuje 5 linii komunikacyjnych: linia nr 101 obsługuje mieszkańców miejscowości: Jeziory, Kłocko, Dąbrówka, Dabrowa Wielka, Kuśnie, linia nr 102 z której korzystają mieszkańcy miejscowości: Dąbrówka, Dąbrowa Wielka, Kalinki, Sokołów, Okręglica i Stoczki, linia nr 103 obsługująca mieszkańców miejscowości: Charłupia Mała, Dzigorzew, Bogumiłów, Wiechutki, Wiechucice, Chojne, Borzewisko i Bobrowniki, linia nr 104 zapewnia dojazd mieszkańcom z miejscowości: Podłężyce i Rzechta, linia nr 105 w minionym roku umożliwiała przejazdy mieszkańcom zamieszkałym w miejscowościach: Ruda, Sucha, Grądy i Kamionaczyk. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 1 577 906,60 zł, w 2023r. – 1 685 388,18 zł.

Gmina wiejska Skierniewice uruchomiła 3 linie komunikacyjne relacji: Dąbrowice-Zagórze, Ludwików-Głuchów i Mokra Prawa-Zielkowice. Koszt zadania 834 182,16 zł.

Gmina wiejska Słupia realizacja zadania polegała na podpisaniu porozumienia międzygminnego na uruchomienie transportu zbiorowego. Koszt realizacji zadania wyniósł 18 000,00 zł.

Gmina wiejska Strzelce zawarła w dniu 09.12.2021 r. aneks nr 15 do porozumienia z dnia 27.01.2010 r. między gminą a Miastem Kutno w sprawie współdziałania w zakresie lokalnego transportu zbiorowego - linia komunikacyjna nr 37 relacji Sójki - Muchnice – Rejmontów – Muchnów. W dniu 02.12.2022 r. zawarto aneks nr 16 do porozumienia transportowego, który dotyczył rozwiązania współpracy z dniem 31.12.2022 r. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 82 813,46 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce na 2022 r. zawarła porozumienie z Powiatem Pajęczańskim z zakresu publicznego transportu zbiorowego dla przewozu o charakterze użyteczności publicznej polegającego na zorganizowaniu przewozu osób na linii komunikacyjnej pn. Pajęczno-Chorzenice przez Ostrołękę i Bogumiłowice. Uruchomiona została jedna linia. Na 2022 r. Gmina Sulmierzyce zawarła porozumienie o partnerstwie w realizacji przedsięwzięcia zadania z zakresu publicznego transportu zbiorowego dla przewozu o charakterze użyteczności publicznej polegającego na zorganizowaniu przewozu osób na linii komunikacyjnej pn. „Pajęczno-Bieliki przez Sulmierzyce, Bogumiłowice”. Uruchomiona została jedna linia na ww. wskazanej trasie. Linia autobusowa była kontynuowana w roku 2024. W 2022 r. pomoc finansowa

udzielona w kwocie 11 491,92 zł. W 2023 r. pomoc finansowa udzielona w kwocie 47 360,80 zł.

Gmina wiejska Szczerców wprowadziła kursy linii autobusowych do miasta powiatowego Bełchatów.

Gmina wiejska Wartkowice dofinansowuje dodatkowe połączenia transportu zbiorowego na własnym terenie. Koszt zadania 32 000,00 zł.

Gmina wiejska Zadzim uruchomiła gminny publiczny transport zbiorowy. Uruchomiono 6 tras na terenie gminy. Koszt realizacji zadania 460 000,00 zł.

Gmina wiejska Żychlin uruchomiła 5 linii komunikacyjnych – linie autobusowe: Żychlin Cmentarz – Dobrzelin – Dworzec PKP, Żychlin – Śleszyn – Żychlin, Żychlin – Orątki – Grabów, Żychlin – Czesławów – Dobrzelin – Grabów – Żychlin, Żychlin – Żabików Pasieka – Żychlin. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 951 872,02 zł.

Powiat kutnowski podjął działania: organizowanie publicznego transportu zbiorowego na terenie powiatu kutnowskiego, walka z wykluczeniem komunikacyjnym na terenach powiatu, likwidowanie tzw. białych plam, podpisano umowę z Wojewodą Łódzkim na dofinansowanie linii z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych, czego rezultatem jest dostępność do komunikacji autobusowej, skomunikowanie miejscowości znajdujących się w powiecie z miastem Kutno. W 2022 r. uruchomiono 9 linii: Strzelce – Kutno p. Niedrzew, Gołębiew Nowy, Strzelce – Kutno p. Przyzórz, Sójki, Przyzórz – Kutno p. Oporów, Dębowa Góra – Kutno p. Bedlno, Ernestynów, Kąty – Kutno p. Głogowiec, Łanięta, Kutno – Bzówki p. Lipiny, Krośniewice – Kutno p. Marynin, Krośniewice – Kutno p. Nowe, Krośniewice – Kutno p. Wolę Nowską. W 2023 r. uruchomiono 13 linii: Strzelce – Kutno p. Raciborów, Strzelce – Kutno p. Muchnów, Przyzórz – Kutno p. Podgajew, Dębowa Góra – Kutno p. Plecka Dąbrowa, Kutno – Bzówki p. Lipiny, Kąty – Łanięta – Kutno – Krośniewice – Kutno p. Nowe, Byszew – Kutno – Głogowiec, Strzegocin – Kutno – Głogowiec, Sieraków – Kutno – Kutno, Wysoka Wielka – Kutno, Kutno – Krośniewice – Dąbrowice, Dąbrowice – Krośniewice – Dąbrowice. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 2 088 529,03 zł, w 2023 r. 5 768 402,89 zł.

Powiat poddębicki w 2022 r. podpisał umowę na linię komunikacyjną Poddębice-Rożniatów z wjazdem do Zelgoszczy (przedłużenie istniejącej linii komunikacyjnej Poddębice-Wielenin). Linia przebiega przez Poddębice-Chropy-Wartkowice-Bronówek-Zelgoszcz-Wielenin-Rożniatów). Koszt całkowity zadania to 122 780,20 zł, dotacja z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych 93 645,84 zł. W 2023 r. podpisano umowę na linię komunikacyjną Poddębice-Rożniatów z wjazdem do Zelgoszczy. Linia przebiega przez Poddębice-Sworawa-Tur-Truskawiec-Gostków–Wartkowice-Bronówek-Zelgoszcz-Wielenin-Rożniatów). Koszt całkowity zdania

to 123 804,11 zł, dotacja z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych 93 799,20 zł. Umowa została podpisana z operatorem PKS Sieradz sp. z o .o.

- **ZH.2.7. Integracja transportu publicznego na terenach miast z transportem podmiejskim.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego. Działania prowadzone przez ŁKA w zakresie integracji połączeń autobusowych z siecią połączeń kolejowych – utworzenie „Biletu zintegrowanego ŁKA+PKS".

  Gmina miejska Pabianice zrealizowała uruchomienie przystanku dla autobusów komunikacji regionalnej, krajowej, międzynarodowej przy Dworcu PKP (połączenia do Wielunia, Wrocławia, Pragi, Warszawy). Wybudowanie na ul. Zamkowej zintegrowanych przystanków autobusowo-tramwajowych wykorzystywanych przez linie podmiejskie (41, 260, 262, 265, T). Uruchomienie dowozowej linii autobusowej A41 do tramwaju do Łodzi ze wspólną taryfą opłat – Wydział Infrastruktury Technicznej i Komunikacji UM Pabianice. Koszt realizacji zadania to 210 900,37 zł.

  Gmina miejska Zduńska Wola podpisano porozumienie międzygminne z gminami sąsiadującymi (Szadek, Zapolice, Sędziejowice, Zduńska Wola) polegające na realizacji usług przewozu mieszkańców w ramach publicznego transportu zbiorowego.

  Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki dostosowała rozkłady jazdy linii gminnych do rozkładów linii miejskich pozwalające na zapewnieniu ciągłości połączeń dla pasażerów, którzy muszą przesiadać się z linii gminnych na miejskie i odwrotnie. Linie gminne, które mają wspólną krańcówkę autobusową z liniami miejskimi mają odpowiednio utworzone rozkłady jazdy w celu możliwości przesiadek z jednej linii na drugą bez konieczności dłuższego oczekiwania na przyjazd kolejnego autobusu.

  Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki dokonała modernizacji linii tramwajowej w Konstantynowie Łódzkim. Zadanie w trakcie realizacji.

  Gmina miejsko-wiejska Poddębice odbywa się świadczenie usług przewozowych o charakterze użyteczności publicznej przez prywatnych przewoźników.

  Gmina miejsko-wiejska Stryków była uczestnikiem porozumienia międzygminnego zawartego z Gminą Łódź, będącą organizatorem transportu publicznego w sprawie międzygminnej komunikacji. Ponadto Gmina Stryków jest uczestnikiem porozumienia międzygminnego w sprawie wprowadzenia specjalnej zintegrowanej oferty taryfowej pod nazwą Wspólny Bilet Aglomeracyjny.

  Gmina wiejska Brzeziny podpisała w latach 2011 i 2015 porozumienia międzygminne dotyczące transportu publicznego z MPK na linie 90 - Brzeziny-Andrespol-Łódź i 53 - Brzeziny-Nowosolna-Łódź, które obowiązują do chwili obecnej. Koszt realizacji zadnia w 2022 r. – 32 981,26 zł, w 2023 r. – 54 266,72 zł.

Gmina wiejska Nieborów – powstała linia trasy: Łowicz - Mysłaków – Łowicz.

Gmina wiejska Strzelce ma podpisane w latach 2022-2023 porozumienie, w ramach ustawy o funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na liniach relacji: Strzelce - Kutno przez Niedrzew, Gołębiew Nowy, Strzelce - Kutno przez Przyzórz, Sójki (2022 r.), Strzelce - Kutno przez Raciborów, Strzelce - Kutno p. Muchnów (2023 r.). Dofinansowania w formie dotacji w 2022 r. – 27 000,00 zł (porozumienie nr 2/2022 z dnia 07.02.2022 r.). Dofinansowania w formie dotacji w 2023 r. – 93 203,35 zł (porozumienie nr 4/2023 z dnia 08.07.2023 r.).

Gmina wiejska Szczerców – wprowadzono kurs linii autobusowej do Łasku w celu umożliwienia dojazdu PKP do innych miejscowości.

- **ZH.3.1. Stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających emisję hałasu w procesach technologicznych (np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne).**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez przedsiębiorstwa.

2.3. Pola elektromagnetyczne

W ostatnich latach na terenie województwa łódzkiego Inspekcja Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska rejestruje nowe pola elektromagnetyczne o wysokiej częstotliwości, niemniej jednak nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnego natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w żadnym z badanych punktów pomiarowych. Jest to związane z dynamicznym rozwojem nowych technologii, które nie wytwarzają bądź znacznie ograniczają szkodliwe działanie pól elektromagnetycznych, jak np.: rozwój podziemnej sieci przesyłowej w zakładach, rozbudowa sieci komórkowej 5G, budowa mniejszych nadajników, zmiana anten bądź oprogramowania obsługującego sieć. W związku z tym nadal należy podejmować inicjatywy spójne z celem strategicznym: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi poprzez realizację celów operacyjnych przewidzianych w Programie 2021:

- PEM.1. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych.

Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym opierało się na właściwie realizowanych zadaniach, które obrazuje wskaźniki przedstawiony w tabeli nr 3 za rok 2022 i 2023.

Tabela 3. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu pól elektromagnetycznych wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Rok 2022	Rok 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	liczba osób narażonych na ponadnormatywne promieniowanie elektromagnetyczne	os.	0	0	0	WIOŚ	bez zmian	0

Utrzymanie braku zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym w 2022 r. i 2023 r. było możliwe poprzez realizację poniższych zadań:

- **PEM.1.1. Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa łódzkiego.**
  Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ w Łodzi.
- **PEM.1.2. Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM.**
  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.

2.4. Gospodarowanie wodami (GW)

Głównym strategicznym celem Programu 2021 w dziedzinie gospodarki wodnej jest: Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) oraz Ochrona przed niedoborami wody i powodziami. Ustalone w Programie 2021 cele operacyjne w gospodarce wodnej to:

- GW.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych,
- GW.2. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych,
- GW.3. Przeciwdziałanie suszy i jej skutkom,
- GW.4. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego,
- GW.5. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i retencjonowania zasobów wodnych.

Tabela nr 4 obrazuje skalę wpływu przeprowadzonych inwestycji w zakresie gospodarki wodnej w latach 2022-2023 w województwie łódzkim wg Programu 2021.

Tabela 4. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu gospodarki wodnej wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Rok 2022	Rok 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	udział JCWP o stanie/ potencjale dobrym i bardzo dobrym	%	12	b.d	b.d	WIOŚ	-	80
2	udział JCWPd o bardzo dobrej lub dobrej jakości	%	88	80	80	WIOŚ	+	100
3	efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe	km/rok	0	b.d.	b.d.	GUS	-/+	1
4	pojemność obiektów małej retencji wodnej	dam^3	19 251,0	19 260,3	19 261,4	GUS	+	20 200,0

Wskaźnik nr 1 Programu 2021. Udział JCWP o stanie/potencjale dobrym i bardzo dobrym.

Z uwagi na prowadzenie monitoringu w cyklu 6-letnim nie ma możliwości określenia trendu ww. wskaźnika.

Wskaźnik nr 2 Programu 2021. Udział JCWPd o bardzo dobrej lub dobrej jakości.

Ze względu na tą samą wartość wskaźnika nie ma możliwości określenia trendu w zakresie jakości wód podziemnych.

Wskaźnik nr 3 Programu 2021. Efekty rzeczowe inwestycji w danym roku: obwałowania przeciwpowodziowe.

Ze względu na brak danych nie ma możliwości określenia trendu określonego wskaźnikiem.

Wskaźnik nr 4 Programu 2021. Pojemność obiektów małej retencji wodnej.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Na realizację celów określonych w Programie 2021 w zakresie gospodarki wodnej w latach 2022-2023 miały wpływ wyznaczone zadania:

- **GW.1.1. Realizacja założeń aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Odry i Wisły na lata 2022-2027.**
  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- **GW.1.2. Ustanawianie stref ochronnych dla ujęć wód powierzchniowych.**
  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

- **GW.1.3. Ograniczenie zużycia wody w obrębie terenów miejskich, w przemyśle (np. recyrkulacja wody, zamykanie obiegu wody) i rolnictwie.**

  Zadania dotyczące zamykania obiegów wody są realizowane obligatoryjnie przez zakłady przemysłowe, które dostosowują technologie do najlepszych dostępnych technik (BAT) w ramach nakładanych wymagań pozwoleń zintegrowanych.
- **GW.1.4. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrożenie stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych).**

  Zadanie realizowane jest przez samorządy gminne oraz indywidualnie przez rolników.

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. uzyskała decyzję nr G-1287/22, w wyniku której wytwarzane osady ściekowe na Oczyszczalni Ścieków w Bełchatowie są zagospodarowywane jako organiczny środek do zastosowania w celu poprawy właściwości fizycznych i chemicznych gleby, do wzbogacenia w substancję organiczną. W 2023 r. sprzedano 812 ton tego surowca jako alternatywę zamiast sztucznych nawozów. Tym samym Agrobel jako organiczny nawóz pochodzenia naturalnego stosowany do upraw zrównoważonych i ekologicznych, sprzyja obiegowi materii w przyrodzie, użyźnia glebę i poprawia jej strukturę. Środek przeznaczony jest do stosowania w uprawach polnych, przy zakładaniu trawników, łąk, uprawy roślin ozdobnych oraz rekultywacji gleb. Działania promujące środek rozpoczęły się w momencie uzyskania decyzji w postaci artykułów w lokalnej prasie, stronach internetowych oraz przez pracowników "WOD-KAN" Bełchatów i są wciąż kontynuowane. Koszty badań produktu 1 340,00 zł.

  Gmina miejska Brzeziny informowała rolników z terenu miasta o wpływie stosowania nawozów na stan wód w trakcie kontroli, po uzyskaniu zgłoszenia o uciążliwości odorowej, wynikającej z zastosowania nawozów przez rolników.

  Gmina miejsko-wiejska Krośniewice na bieżąco publikowała informacje na stronie internetowej i na tablicach w sołectw dotyczące realizacji zadania.

  Gmina miejsko-wiejska Opoczno realizowała inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Bieżąca współpraca z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izbami Rolniczymi oraz ARiMR w zakresie organizacji szkoleń oraz informowania o planowanych wydarzeniach w tym zakresie.

  Gmina wiejska Bełchatów współpracowała z Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izbami Rolniczymi oraz ARiMR w zakresie organizacji szkoleń oraz informowania o planowanych wydarzeniach w tym zakresie.

  Gmina wiejska Będków prowadziła kampanię informacyjną dla mieszkańców.

Gmina wiejska Chąśno prowadziła akcje informacyjne dla rolników.

Gmina wiejska Czarnocin podejmowała interwencje w przypadku niewłaściwego sposobu nawożenia gleb przez rolników. Rozpowszechniano Kodeks Dobrych Praktyk Rolniczych.

Gmina wiejska Dalików przeprowadziła przy współpracy z Łódzkim Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach szkolenia dla rolników w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Gmina wiejska Gidle prowadziła szkolenia dla rolników.

Gmina wiejska Głowno organizowała doradztwo dla rolników oraz szkolenia we współpracy z ŁODR w Bratoszewicach.

Gmina wiejska Grabica rozpowszechniała materiały informacyjne.

Gmina wiejska Nieborów prowadziła akcję udostępniania informacji mieszkańcom gminy w przedmiotowym zakresie otrzymywanych z ARiMR i ODR na stronie internetowej oraz na oficjalnej stronie Facebook.

Gmina wiejska Pątnów ustanowiła strefę pośrednią dla ujęcia wód podziemnych w Załęczu Wielkim. Koszt 9 471,00 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca przeprowadziła 2 szkolenia dla rolników przez przedstawiciela ŁODR w Bratoszewicach.

Gmina wiejska Słupia przeprowadzała szkolenia prowadzone przez ŁODR w Bratoszewicach dot. dobrych praktyk rolniczych.

Gmina wiejska Strzelce prowadziła akcję informacyjną z zakresu stosowania kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspierania i edukacji w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Gmina wiejska Sulmierzyce organizowane były szkolenia dla rolników z zakresu Kodeksu dobrych praktyk rolniczych przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz ARMiR. Koszt zadania 1 650,00 zł.

Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Bratoszewicach w 2022 r.: w ramach „Zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne" zorganizowano 6 szkoleń dla 116 osób, udzielono 684 informacji, napisano 4 artykuły do miesięcznika RADA. W 2023 r. z ww. zakresu: zorganizowano 2 szkolenia dla 30 osób, udzielono 622 informacji, napisano 4 artykuły do miesięcznika RADA.

- **GW.1.5. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.**

  PGW Wody Polskie RZGW w Warszawie wykonywało przegląd zgłoszeń kierowanych do Wydziału Kontroli Gospodarowania Wodami. Realizowano przeglądy pozwoleń wodnoprawnych w ZZ Piotrków Trybunalski gdzie przeprowadzono 9 przeglądów,

w ramach których podmioty wywiązują się z obowiązków nałożonych w pozwoleniach, ale również wystąpiły przypadki zobowiązania podmiotów do przestrzegania obowiązków w związku z niewielkimi uchybieniami. Wykonano 19 przeglądów pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do ziemi lub do wód w woj. łódzkim. W wyniku przeprowadzonych przeglądów nie stwierdzono nieprawidłowości. Przeprowadzono 19 przeglądów pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do ziemi lub do wód w woj. łódzkim. W wyniku przeprowadzonych przeglądów nie stwierdzono nieprawidłowości.

- **GW.1.6. Organizacja i prowadzenie spotkań Lokalnych Partnerstw Wody.**
  W 2022 r. Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach zorganizował 21 spotkań dla 315 osób, 12 warsztatów dla 331 osób, 2 konferencji dla 120 osób, 1 stoisko informacyjne. W ramach zadania opracowano 12 Planów rozwoju gospodarki wodą w powiecie, na terenach wiejskich na lata 2022-2030 wraz z listami inwestycji. Plany zawierają: ogólny i krótki opis powiatu i charakteryzujący utworzone partnerstwo podmiotów i osób fizycznych, w tym: lokalizacja (położenie w województwie, liczba gmin- wiejskie, miejskie, miejsko-wiejskie RZGW Zarząd Zlewni itp.), ogólną charakterystykę powiatu (udział gruntów ornych, trwałych użytków zielonych, lasów, obszarów cennych przyrodniczo), charakterystykę rolnictwa w skali powiatu, charakterystykę partnerstwa (kto wchodzi w skład LPW).
- **GW.2.1. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych.**
  Zarząd Zlewni Piotrków Trybunalski w ramach obowiązków służbowych ustanowił 13 stref ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych. Zarząd Zlewni Łowicz prowadził postępowania administracyjne prowadzące do wydania decyzji ustanawiających strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej dla ujęcia wód podziemnych, gdzie w rezultacie ustanowiono 5 stref ochrony bezpośredniej.
- **GW.2.2. Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych.**
  Podmiotem realizującym zadanie jest Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi.
- **GW.2.3. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrażanie: *„Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego”.***
  Zadanie realizowane przez samorządy gminne oraz indywidualnie przez rolników.
- **GW.2.4. Ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych (GZWP).**

W zakresie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych nie ustanowiono nowych obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych wg informacji uzyskanych od RZGW w Warszawie**.**

- **GW.3.1. Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy, który będzie obowiązywał w latach 2021-2027.**

  W okresie sprawozdawczym zadanie było realizowane głównie poprzez bieżące utrzymanie i konserwację urządzeń wodnych (budowli piętrzących), których koszty poniesione przez RZGW w Warszawie wyniósł 14 mln zł.

  Gmina miejska Bełchatów w 2021 r. ograniczała zużycie wody poprzez ponowne wykorzystanie „wody szarej" i używanie „deszczówki" – mieszkańcy. Koszt realizacji zadania to 32 798,00 zł.

  Gmina miejska Łask prowadzone jest postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla budowy zbiornika retencyjnego Łask.

  Gmina miejska Zduńska Wola promowała rozwiązania służące zagospodarowaniu wód opadowych w miejscu ich powstania.

  Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska w 2023 r. zrealizowała renowację stawu w m. Rzeczków. Koszt realizacji zadania to 194 190,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Opoczno prowadziła działania związane z realizacją założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy np. poprzez składanie wniosków o „Pomoc na szkody w uprawach rolnych spowodowane w 2021 r. przez grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi, lawinę lub suszę".

  Gmina miejsko-wiejska Rzgów realizowała działania informacyjne dla rolników dotyczące zjawiska suszy.

  Gmina miejsko-wiejska Sulejów utworzono ogród deszczowy na terenie przy Szkole Podstawowej nr 1 w Sulejowie oraz przeprowadzono warsztat „Powstrzymać suszę". Koszt realizacji zadania to 10 672,00 zł.

  Gmina wiejska Bedlno - powstała automatyczna stacja meteorologiczna wraz z ogródkiem meteorologicznym w ramach programu „Wsparcie Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej". Koszt realizacji zadania to 89 861,50 zł.

  Gmina wiejska Buczek – producenci rolni, po złożeniu wniosku przez aplikację, mogli ubiegać się o oszacowanie strat przez gminną Komisję szacującą szkody.

  Gmina wiejska Klonowa wybudowała 2 zbiorniki retencyjne zbierające wody opadowe i magazynujące je na wypadek suszy. Koszt zadania 248 128,00 zł.

  Gmina wiejska Lututów realizowała zadania pn. „Zakup i montaż automatycznej stacji meteorologicznej wraz z urządzeniem ogródka meteorologicznego". Koszt zadania wyniósł 75 200,00 zł.

Gmina wiejska Paradyż przeprowadziła budowę automatycznej stacji meteorologicznej w miejscowości Mariampol w ramach wsparcia suszy rolniczej. Koszt realizacji zadania wyniósł 78 984,50 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca złożyła 7 wniosków na modernizację zbiorników retencyjnych na terenie Gminy Rzeczyca i otrzymano dofinansowanie. Koszt zadania 3 500 000,00 zł.

Gmina wiejska Sieradz przeprowadziła renowację zbiorników wodnych. Koszt realizacji zadania to 179 863,47 zł (ogólne wydatki), 170 942,33 zł (dotacja).

Gmina wiejska Strzelce przeprowadzono renowację zbiornika wodnego w miejscowości Muchnice Nowe. Koszt realizacji zadania wyniósł 112 000,00 zł.

Gmina wiejska Widawa zrealizowała projekt pn. „Renowacja zbiornika wodnego w m. Widawa i Podgórze". Koszt realizacji zadania: 39 828,50 zł.

Gmina wiejska Zapolice udrażniała i modernizowała kanalizację deszczową.

Powiat piotrkowski prowadził prace związane z retencją wody w rzekach i na zbiornikach wodnych. Koszt realizacji zadania 1 505 660,03 zł.

Powiat wieruszowski podpisał list intencyjny „Lokalne Partnerstwo do spraw Wody". Do partnerstwa, którego celem jest działanie na rzecz zarządzania zasobami wody w rolnictwie i na obszarach wiejskich na poziomie lokalnym przystąpił samorząd powiatowy i samorządy gminne, spółki wodne z terenu powiatu oraz inne zainteresowane podmioty.

- **GW.3.2. Opracowanie, przyjęcie i realizacja Planów przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych.**

  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

- **GW.3.3. Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach i na wsi).**

  Gmina miejska Bełchatów - odbyło się spotkanie dla powiatu bełchatowskiego pt. „Lokalne Partnerstwo do Spraw Wody 2022", na którym omówione zostały programy wsparcia związane z gospodarką wodną na obszarach miast i obszarach wiejskich oraz problemy związane z zagospodarowywania wód opadowych na tych obszarach. Wskazano zadania do realizacji w zakresie infrastruktury błękitno-zielonej ze Strategii adaptacji do zmian klimatu, m.in. zielone dachy, ogrody kieszeniowe i zielone ściany na miejskich wyspach ciepła, a także dodatkowo przeprowadzenie konserwacji cieków komunalnych w granicach administracyjnych Bełchatowa odbierających wody opadowe z terenu miasta.

Gmina miejska Brzeziny w trakcie realizacji inwestycji stosowała płyty ażurowe zamiast pełnych. Dokonano zwiększania powierzchni zielonych poprzez uwzględnienie jej przy realizacji inwestycji.

Gmina miejska Głowno promowała zadanie poprzez publikowanie postów na portalu społecznościowym Facebook.

Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 uchwaliła trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące fragmentów miasta Pabianice w rejonie ulic: Traugutta, 20 Stycznia oraz skrzyżowania ulic: 20 Stycznia i Podleśnej (uchwały Rady Miejskiej w Pabianicach: nr L/508/22 z dnia 14.07.2022 r., nr LII/517/22 z dnia 14.09.2022 r., nr LVII/565/22 z dnia 20.12.2022 r.). Zapisy dotyczące minimalizowania następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, zwiększanie powierzchni terenów zielonych) znajdują się w Rozdziałach: „Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu", „Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej" (paragraf dot. kanalizacji deszczowej) oraz „Ustalenia szczegółowe dotyczące poszczególnych terenów" – Wydział Urbanistyki UM Pabianice".

Gmina miejska Radomsko w 2022 r. zwiększyła powierzchnię terenów zielonych i zadbała o zbieranie deszczówki na terenie miasta Radomska – wybudowano w centrum miasta parking (nawierzchnia przepuszczalna 2078,33 m^2) z ogrodem deszczowym (pow. 487,05 m^2) i zielenią towarzyszącą (pow. 1465,00 m^2): drzewami (19 szt.), krzewami, bylinami, trawnikami oraz altaną, ławkami, tablicami edukacyjnymi, hotelem dla owadów. W 2023 r. zwiększono powierzchnię terenów zielonych na terenie miasta Radomska poprzez wykonanie skweru: na części dużego parkingu – zdemontowano nawierzchnię z kostki betonowej i posadzono roślinność: drzewa (27 szt.), krzewy iglaste i liściaste, byliny – na powierzchni 831,00 m^2. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 3 239 243,71 zł.

Gmina miejska Skierniewice w 2022 r. wzięła udział w projekcie pn. „Powstrzymać suszę", w trakcie którego wykonano na terenie Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Skierniewicach ogród deszczowy w pojemniku. Uczniowie wzięli czynny udział w zakładaniu ogrodu, pozyskali wiedzę dotyczącą wykorzystania wody deszczowej do nawadniania ogrodów.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki dla zwiększenia bioróżnorodności oraz przeciwdziałania zmianom klimatu na terenach ZGWK założyła w maju 2022 r. łąki kwietne o pow. ok. 200 m².

Gmina miejska Wieruszów promowała działania ekologiczne na stronach internetowych, zachęcając mieszkańców do zwiększania powierzchni zielonych, nasadzeń drzew.

Gmina miejska Zduńska Wola promowała rozwiązania służące zagospodarowaniu wód opadowych w miejscu ich powstania. Wydawano warunki techniczne na odprowadzanie wód deszczowych do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej promując stosowanie rozwiązania minimalizujących utratę naturalnej retencji lub spowolniających odpływ odprowadzanych wód i przywracających w możliwym zakresie naturalny, gruntowy charakter ich odpływu.

Gmina miejska Zgierz w corocznie obchodzonym Światowym Dniu Ziemi, opracowano plakat zawierający 22 hasła sugerujące jak dbać o środowisko. Plakat został opublikowany na stronie internetowej miasta (https://www.miasto.zgierz.pl/pl/content/swiatowy-dzien-ziemi-22-kwietnia) i na terenie Urzędu Miasta Zgierz oraz był prezentowany podczas plenerowych akcji edukacyjno-informacyjnych w dniu 4.06.2023 r. i 10.09.2023 r.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec upowszechniała przekazywane informacje i opracowania dotyczące promowania katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów zwiększyła tereny zielone w Rynku im. T. Kościuszki w Bolimowie oraz powstały 2 zbiorniki na deszczówkę w miejscowości Joachimów-Mogiły.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki – powstała łąka kwietna na działce nr ewid. 163/3, obręb K-12 w Konstantynowie Łódzkim.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno – w 2023 r. ruszył nabór wniosków do III edycji rządowego programu „Moja woda". Wsparcie przewidziano na zakup, dostawę, budowę, rozbudowę i uruchomienie instalacji pozwalających na zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie nieruchomości objętej przedsięwzięciem.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew realizowała działania edukacyjno-informacyjne w sprawie możliwości uzyskania dofinansowania do systemu zbierania deszczówki.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice udzielała informacji wynikających z potrzeb rolników dotyczących ochrony wód oraz upowszechniała wiedzę na temat pozytywnej roli wapnowania w procesie produkcji rolniczej.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz realizowała projekt „Powstrzymać suszę'".

Gmina miejsko-wiejska Stryków w latach 2022-2023 zachęcała mieszkańców do zakładania kwietnych trawników. Mieszkańcom zostały przekazane pakiety składające się z opakowania nasion polnych kwiatów, ekotorby oraz książeczki informujące o akcji, zawierające wskazówki wysiewu nasion. Koszt realizacji zadania to 629,74 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów prowadziła akcję informatyczną nt. możliwości dofinansowania na zakup zbiorników na deszczówkę z programu „Moja woda".

Gmina miejsko-wiejska Szadek promowała program „Moja Woda”.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2023 r. realizowała program „Deszczowe ogrody w gm. Wolbórz” na terenie Orlika w Wolborzu. Koszt zadania 33 082,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kobiele Wielkie – mieszkańcy korzystają ze zbiorników na deszczówkę.

Gmina wiejska Konopnica umieszczała informacje, komunikaty na stronie urzędu, tablicach ogłoszeń oraz w mediach społecznościowych.

Gmina wiejska Lubochnia prowadziła kampanię informacyjną dla mieszkańców o możliwościach skorzystania z programu „Moja Woda”.

Gmina wiejska Łanięta w ramach zadania „Klonowy zakątek w Gminie Łanięta” zamontowano zbiornik na deszczówkę przy Świetlicy wiejskiej w Klonowcu Wielkim. Koszt zadania 1 500,00 zł.

Gmina wiejska Szczerców publikowała materiały promocyjne dotyczące racjonalnego gospodarowania wodą.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki zwiększyła powierzchnię terenów zielonych poprzez wprowadzenie zapisów w mpzp dotyczących minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Gmina wiejska Wróblew promowała katalog działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy.

Gmina wiejska Zapolice wykonała zagospodarowanie placów zabaw, stref aktywności i rekreacji oraz nasadzenia zieleni. Koszt realizacji zadania 410 344,00 zł.

Gmina wiejska Zduny rozpowszechniała informacje o możliwości skorzystania z dotacji na tworzenie oczek wodnych.

Powiat łęczycki wykonał łąkę kwiatową o pow. łącznej 680 m^2 z gatunkami roślin miododajnych rodzimych w 2 lokalizacjach przy Domu Pomocy Społecznej w Karsznicach w oparciu o program Łódzkie Ogrodem Polski. Koszt realizacji zadania wyniósł 20 000,00 zł.

Powiat radomszczański w 2022 r. realizował warsztaty dla mieszkańców powiatu radomszczańskiego nt. podstaw zakładania łąki kwietnej oraz naturalnych metod nawożenia i ochrony roślin w ogrodzie w ramach projektu „Województwo Łódzkie Ogrodem Polski”.

Powiat rawski – Zespół Szkół Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej im. Mikołaja Kopernika w Rawie Mazowieckiej promował ochronę terenów zielonych, realizował akcje sadzenia roślin i kwiatów na terenie szkoły.

- **GW.4.1.Realizacja działań wskazanych w Planach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym na obszarze dorzeczy na lata 2022-2027.**

Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. RZGW w Warszawie, które przeznaczyło na bieżące utrzymanie i obsługę zbiorników wodnych, budowli piętrzących na rzekach, konserwację wałów przeciwpowodziowych, kontrole okresowe wynikające z Prawa budowlanego kwotę 5 524 912,00 zł. **Gmina miejsko-wiejska Poddębice** zadanie zrealizowała w formie edukacji.

Gmina wiejska Skierniewice zaktualizowała raport PGW, przeprowadziła analizę dotyczącą ryzyka powodziowego i monitorowała strefy wód w obrębie gminy.

- **GW.4.2. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami.**

  Zadanie realizowane było przez jednostki samorządu terytorialnego dla rzeki Grabi, ponadto w **gminach miejskich: Głowno, Inowłódz, Łask, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Zduńska Wola, Zgierz, w gminach miejsko-wiejskich: Zelów, Aleksandrów Łódzki, Białaczów, Błaszki, Bolimów, Drzewica, Działoszyn, Konstantynów Łódzki, Poddębice, Rzgów, Stryków, Sulejów, Wieluń** oraz **gminach wiejskich: Aleksandrów, Buczek, Czarnocin, Dmosin, Dobroń, Gidle, Głowno, Góra Św. Małgorzaty, Krzyżanów, Ksawerów, Ładzice, Ozorków, Poświętne, Rozprza, Rzeczyca, Sędziejowice, Sieradz, Skierniewice, Szczerców, Wartkowice, Widawa, Zduńska Wola, Zgierz, Żarnów.**
- **GW.4.3. Budowa, rozbudowa, modernizacja i utrzymanie zbiorników przeciwpowodziowych i polderów zalewowych.**

  Zadanie realizowane przez samorządy gminne, na terenie których znajdują się wskazane obszary zagrożone powodzią oraz Regionalny Zarząd Gospodarki w Warszawie.
- **GW.4.4. Budowa, rozbudowa oraz utrzymanie wałów przeciwpowodziowych i infrastruktury towarzyszącej.**

  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- **GW.4.5. Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi.**

  Zadanie realizowane jest przez Spółki Wodne.
- **GW.4.6. Renaturyzacja cieków wodnych i odbudowa naturalnej retencji korytowej.**

  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- **GW.4.7. Utrzymanie i konserwacja cieków oraz urządzeń wodnych.**

  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

- **GW.5.1. Zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej.**
  Zadanie realizowane jest przez jednostki samorządu terytorialnego.
- **GW.5.2. Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników retencyjnych.**
  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- **GW.5.3. Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji.**
  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.
- **GW.5.4. Prowadzenie działań edukacyjnych propagujących mikro instalacje do gromadzenia i retencjonowania wody.**
  Zadanie realizowane jest przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. **Powiat bełchatowski** wykonał m.in.: koncepcję zagospodarowania ogródka sensorycznego, cięcia pielęgnacyjne istniejących roślinności, instalację nawadniania terenu oraz linie kroplujące pod nasadzeniami, ścieżkę sensoryczną z różnymi nawierzchniami, nasadzenia w postaci roślin cebulowych, bylin i krzewów, utwardzenie komunikacji nawierzchnią przepuszczalną z obrzeżem betonowym, wyposażenie w ławkę, kosz, tablicę edukacyjną, karmnik, zbiornik na wodę deszczową i donice z nasadzeniami kwietnymi. W ramach zadania Wykonawca zobligowany został do wykonania przeglądu prac i nasadzeń na początku 2024 r., w tym wykonania cięć pielęgnacyjnych, nawożenia oraz wymiany uschniętych bądź obumarłych roślin. Koszt realizacji zadania wyniósł 52 890,00 zł.
  Powiaty: łęczycki, łódzki wschodni, rawski oraz **zgierski** prowadziły działania edukacyjne w placówkach szkolnych.
- **GW.5.5. Działania edukacyjne związane ze znaczeniem i ochroną wód oraz przeciwdziałaniu skutkom suszy.**
  Zadanie realizowane jest przez jednostki samorządu terytorialnego. **Powiaty: łęczycki, łódzki wschodni, rawski, sieradzki, wieluński** oraz **zgierski** prowadziły działania edukacyjne w placówkach szkolnych.

2.5. Gospodarka wodno-ściekowa (GWS)

Celem w obszarze gospodarki wodno-ściekowej jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej, opierającej się na zaopatrzeniu ludności i przemysłu w wodę, a także analiza zużycia wody oraz ilości odprowadzania i oczyszczania ścieków. Realizacja założonego celu w Programie 2021 w 2022 i 2023 r. była możliwa poprzez realizację celów operacyjnych:

- GWS.1. Zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu wodociągowego,

- GWS.2. Rozbudowa instalacji oraz urządzeń służących gospodarce wodno-ściekowej dla potrzeb ludności i przemysłu.

Tabela nr 5 obrazuje skalę wpływu przeprowadzonych inwestycji w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w 2022 i 2023 r. w województwie łódzkim.

Tabela 5. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028"

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Rok 2022	Rok 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	udział przemysłu w zużyciu wody ogółem	%	38	37,1	32,5	GUS	+	37
2	długość czynnej sieci wodociągowej i rozdzielczej	km	23 275,7	24 560,3	24 702,8	GUS	+	24 000
3	długość sieci kanalizacyjnej	km	7 225,8	7 913,7	8 150,4	GUS	+	8 500
4	liczba komunalnych oczyszczalni ścieków	szt.	210	212	211	GUS/Sprawozdania RRW	+	212
5	odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków	%	64	71,1	71,4	GUS	+	75
6	ścieki komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku	dam^3	85 490,9	85 177,8	88 832,7	GUS	+	90 000
7	ścieki przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku	dam^3	11 451	14 304	14 567	GUS	-	12 000

Wskaźnik nr 1 Programu 2021. Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 2 Programu 2021. Długość czynnej sieci wodociągowej i rozdzielczej.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 3 Programu 2021. Długość sieci kanalizacyjnej.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku realizowanych zadań, ale nie pozwoliło to uzyskać oczekiwanej wartości wskaźnika docelowego. W związku z powyższym należy zintensyfikować realizację podjętych zadań w dalszej perspektywie czasowej.

Wskaźnik nr 4 Programu 2021. Liczba komunalnych oczyszczalni ścieków.

W 2022 r. uzyskano wartość oczekiwaną wskaźnika. Niestety w 2023 r. wartość ta zmalała, w wyniku czego należy zintensyfikować realizowane zadania i w nowej perspektywie czasowej Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 5 Programu 2021. Odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku realizowanych zadań, ale nie pozwoliło to uzyskać oczekiwanej wartości wskaźnika docelowego. W związku z powyższym należy zintensyfikować realizację podjętych zadań w dalszej perspektywie czasowej.

Wskaźnik nr 6 Programu 2021. Ścieki komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku realizowanych zadań, ale nie pozwoliło to uzyskać oczekiwanej wartości wskaźnika docelowego. W związku z powyższym należy zintensyfikować realizację podjętych zadań w dalszej perspektywie czasowej.

Wskaźnik nr 7 Programu 2021. Ścieki przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku.

Wskaźnik wykazuje negatywny trend co wiąże się z intensyfikacją realizowanych zadań, które należy podjąć w dalszej perspektywie.

Korzystne zmiany w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych są możliwe między innymi poprzez realizowanie działań, które zostały zdefiniowane w Programie 2021 jako:

- **GWS.1.1. Zwiększenie dostępności mieszkańców województwa łódzkiego do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę.**

  Gmina miejska Brzeziny prowadziła budowę sieci wodociągowej w ul. Strażackiej, Polnej, Wesołej. Koszt realizacji zadania to 187 901,74 zł.

  Gmina miejska Głowno wybudowała 0,1 km wodociągu przy ul. Cebertowicza. Koszt zadania to 23 079,17 zł.

  Gmina miejska Łask rozbudowała sieć wodociągową. Łączny koszt realizacji zadania to 1 654 546,00 zł.

  Gmina miejska Ozorków rozbudowała sieć wodociągową w ul. Lipowej, ul. Granicznej, ul. Kolejowej.

Gmina miejska Pabianice przeprowadziła budowę sieci wodociągowych w 2022 r. w czterech ulicach: Podleśnej, Borowej, Tatarkowej i Nowowolskiej. Łącznie wybudowano 2,8 km sieci wodociągowej. Koszt zadania 605 388,00 zł. W 2023 r. w czterech ulicach: Podmiejskiej, Bocianiej, Lawendowej i Stary Rynek. Łącznie wybudowano 1,5 km sieci wodociągowej, co pozwoliło na zwiększenie dostępności mieszkańców gminy do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę. Koszt zadania 465 011,00 zł.

Gmina miejska Radomsko zrealizowała zakup elementów sieci o dł. 2,35 km; wybudowanie sieci wodociągowej o dł. 1,34 km; wybudowanie przyłącza o dł. 62 mb; nieodpłatne przekazanie 82,5 mb przyłącza wodociągowego. Koszt zadania 273 063,00 zł.

Gmina miejska Sieradz wybudowała nową sieć wodociągową dla mieszkańców Sieradza do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę.

Gmina miejska Skierniewice zmodernizowała stację uzdatniania wody, wykonała dwie studnie głębinowe, wykonała lub przebudowała sieci wodociągowe. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 32 439 184,20 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki wybudowała sieci wodociągowe.

Gmina miejska Wieruszów wybudowała sieci wodociągowe.

Gmina miejska Zduńska Wola wybudowała nowe odcinki sieci wodociągowej w ulicach: Cyprysowej, Czeremchy, Henryka Sienkiewicza, Jana Matejki. Koszt realizacji zadania 198 211,44 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska wydawała pozwolenia na podłączenie do sieci wodociągowej.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów wykonała modernizację infrastruktury wodociągowej na kwotę 6 196 771,34 zł.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica wybudowała 600 metrów sieci wodociągowej.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki realizowała zadanie poprzez**:** budowę i modernizację połączy wodociągów, remont sieci, zakupiono sieć wodociągową od inwestorów zewnętrznych.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w latach 2022-2023 wydała 182 wymagań technicznych, wykonała 217 przyłączy wodociągowych do nieruchomości o długości 3 189,48 mb oraz przejęła do eksploatacji sieć od prywatnych inwestorów o długości 2 986,35 mb.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew realizowała budowę wodociągów. Łączny koszt realizacji zadania w latach 2022-2023 wyniósł 145 500, 00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice realizowała etap II budowy sieci wodociągowej w miejscowości Dominikowice o długości 4 474,7 mb. Koszt zadania 560 614,80 zł.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz wykonała 30 mb sieci wodociągowej na kwotę 94 969,72 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów w latach 2022-2023 zrealizowana została m.in. budowa wodociągów w miejscowości Konstantyna (ul. Lazurowa, ul. Plenerowa), rozbudowa wodociągu w ul. M. Kopernika w Rzgowie, budowa i rozbudowa wodociągów na terenach wiejskich i w ul. Granicznej w Rzgowie. Koszt wymienionych inwestycji wynosił ponad 900 000 zł, część kwoty pochodziła ze środków własnych gminy, a część z dofinansowań zewnętrznych.

Gmina miejsko-wiejska Stryków w latach 2022-2023 wykupiła 2 012,61 mb sieci wodociągowej na kwotę 734 200,00 zł. Wykonano: 195 mb wodociągu w Swędowie, Stację Uzdatniania Wody w Warszewicach wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz rozbudowano Stację Uzdatniania Wody w Strykowie i Zelgoszczy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Koszt realizacji zadania 934 413,64 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów realizowała budowę odcinka sieci wodociągowej rozdzielczej w miejscowości Krzewiny-Łęczno. Koszt zadania 151 956,06 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek przebudowała sieć wodociągową w ul. Sadowej na kwotę 157 831,44 zł.

Gmina wiejska Andrespol wykonała rozbudowę sieci zaopatrzenia w wodę. Wykonano nowe odwierty studni głębinowych w Stróży i obecnie w Justynowie.

Gmina wiejska Bedlno w latach 2022-2023 zrealizowała 20 przyłączy wodociągowych.

Gmina wiejska Bełchatów rozbudowała sieci wodociągowe, które pozwoliły na rozpowszechnienie dostępności do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę. Koszt rozbudowy sieci w 2022 r. wyniósł 255 343,16 zł a w 2023 r. – 471 853,00 zł.

Gmina wiejska Będków opracowała projekt na rozbudowę sieci wodociągowej w miejscowości Ceniawy oraz opracowanie projektu na modernizację wodociągu ul. Południowa w Będkowie. Koszt realizacji 28 290,00 zł.

Gmina wiejska Brąszewice w 2023 r. utworzyła nowy odcinek sieci wodociągowej dla mieszkańców gminy.

Gmina wiejska Burzenin – 100% miejscowości jest zwodociągowana. W ciągu ostatnich 2 lat gmina rozbudowała sieci wodociągowe w związku z pojawianiem się nowych terenów inwestycyjnych.

Gmina wiejska Czarnocin wybudowała sieć wodociągową na kwotę 237 426,00 zł. Dokonała naprawy sieci wodociągowych na łączną kwotę 68 607,00 zł.

Gmina wiejska Czarnożyły rozbudowała sieć wodociągową w miejscowości Czarnożyły (osiedla). Koszt realizacji zadania wyniósł 158 414,96 zł.

Gmina wiejska Dalików wykonała modernizację stacji wodociągowej w Dalikowie oraz rozbudowę infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Dalików. Koszt realizacji zadania 529 197,90 zł.

Gmina wiejska Dmosin rozbudowała sieć wodociągową. Koszt realizacji zadania 235 565,70 zł.

Gmina wiejska Dobroń wybudowała sieć wodociągową w miejscowości Orpelów na kwotę 248 115,60 zł.

Gmina wiejska Głowno rozbudowywała sieć wodociągową oraz modernizowała stacje uzdatniania wody.

Gmina wiejska Godzianów rozbudowała sieć wodociągową na kwotę 1 257 741,42 zł.

Gmina wiejska Kleszczów rozbudowała sieć wodociągową wraz z przyłączami na kwotę 924 600,00 zł.

Gmina wiejska Lgota Wielka przeprowadziła rozbudowę wodociągu w miejscowości Wola Blakowa na kwotę 51 994,56 zł.

Gmina wiejska Lubochnia w 2022 r. wykonała zadania: budowa przyłącza wodociągowego do działki o nr ewid. 163/2 obręb Jakubów, w ramach zadań w 2023 r. wykonano: przyłącza wodociągowe w miejscowości Luboszewy, Małecz, Nowy Jasień, Nowy Glinnik, Olszowiec oraz budowa wodociągu w miejscowości Lubochenek - Małecz. Koszt realizacji zadania wyniósł 262 974,94 zł.

Gmina wiejska Lututów rozbudowała sieć wodociągową w Lututowie na kwotę 75 482,35 zł.

Gmina wiejska Łęki Szlacheckie wykonała projekt rozbudowy istniejącej sieci wodociągowej. Koszt realizacji zadania wyniósł 88 527,24 zł.

Gmina wiejska Łubnice w 2023 r. wybudowała odcinek sieci wodociągowej w m. Rzepisko w sołectwie Ludwinów. Koszt realizacji zadania 16 000,00 zł.

Gmina wiejska Łyszkowice rozbudowała sieć wodociągową na kwotę 915 312,65 zł.

Gmina wiejska Maków wykonała rozbudowę sieci wodociągowej Maków ul. Ogrodowa na kwotę 47 175,89 zł.

Gmina wiejska Mniszków wybudowała sieć wodociągową Radonia-Olimpiów o długości 1 km. Wybudowano w trybie awaryjnym, natychmiastowym, aby zapewnić zbiorowe zaopatrzenie w wodę mieszkańców trzech miejscowości. Koszt to 90 100,00 zł.

Gmina wiejska Nowe Ostrowy wybudowała 294 m wodociągu w miejscowości Imielinek. Koszt zadania 64 661,50 zł.

Gmina wiejska Nowosolna rozbudowała sieć wodociągową o łącznej długości 3,712 km. Koszt zadania 626 714,09 zł.

Gmina wiejska Ozorków wybudowała 3,107 km sieci wodociągowej. Zmodernizowano i doposażano stacje uzdatniania wody w zakresie: przebudowy wewnętrznej instalacji elektrycznej, zakupiono pompy głębinowe, zakupiono przewoźny agregat prądotwórczy, wykonano dodatkowy zbiornik wody czystej, rozbudowano zestaw hydroforowy i rozbudowano układ automatyki i sterowania. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 828 058,86 zł.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka rozbudowała sieci wodociągowe o długości 2,2 km w miejscowościach: Boguszyce, Boguszyce Małe, Bogusławki Małe, Bogusławki Duże, Jakubów.

Gmina wiejska Rusiec zrealizowała zakup pompy głębinowej do Stacji Uzdatniania Wody w Ruścu. Na terenie gminy wykonano przyłącza wody oraz rozbudowano sieci kanalizacyjne oraz rozbudowano kanalizację sanitarną. Łączny koszt realizacji zadania 912 924,81 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice wybudowano wodociągi na łączną kwotę 2 324 607,14 zł.

Gmina wiejska Siemkowice wykonała rozbudowę gminnej sieci wodociągowej w celu uzbrojenia nowych terenów inwestycyjnych. Koszt zadania 92 129,90 zł.

Gmina wiejska Sieradz dokonała poprawy działania systemu wodno- kanalizacyjnego poprzez spięcie dwóch wodociągów i wyrównanie ciśnień. Koszt realizacji zadania 207 939,55 zł.

Gmina wiejska Słupia wykonała projekt budowy odcinka sieci wodociągowej oraz zakup materiałów na budowę sieci wodociągowej o dł. ok 300 m na kwotę 37 228,05 zł.

Gmina wiejska Szczerców zrealizowała budowę nowych przyłączy dla nowych nieruchomości.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki wykonała nowe podłączenia do sieci wodociągowej: w 2022 r. – 95, w 2023 r. – 88 szt.

Gmina wiejska Wartkowice rozbudowała sieć wodociągową na kwotę 295 700,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska rozbudowała sieć wodociągową w miejscowości Wola Krzysztoporska, Krzyżanów, Siomki na kwotę 176 500,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice rozbudowała istniejącą sieć wodociągową o nowe odcinki na kwotę 589 000,00 zł.

Gmina wiejska Zduny prowadziła modernizację Stacji Uzdatniania Wody w Retkach wraz z montażem zbiornika wyrównawczego na kwotę 490 600,00 zł.

Gminy wiejskie Zgierz i Żarnów rozbudowały sieć wodociągową.

- **GWS.1.2. Ograniczanie zużycia wody poprzez zmniejszenie strat oraz optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury wodociągowej.**

Gmina miejska Ozorków montowała wodomierze ultradźwiękowe z detekcją wyciekową. Koszt realizacji zadania 1 064 103,00 zł.

Gmina miejska Pabianice zrealizowała: monitoring sieci wodociągowej i opomiarowania strefowego, dozbrojenie stacji uzdatniania wody w urządzenia zapobiegające uderzeniom hydraulicznym, zakup i montaż 3 szt. niskoenergochłonnych agregatów głębinowych, zakup 4 szt. przetwornic częstotliwości (falowników) na stacji uzdatniania wody „Żwirki", służących do płynnej regulacji obrotami silnika, a tym samym regulacji wydajnością agregatów pompowych. Łączny koszt realizacji zadania 602 015,19 zł.

Gmina miejska Radomsko wykonała wstawianie zasuw na sieci wodociągowej przy wykonaniu przyłączenia nieruchomości, wstawianie zasuw sieciowych na sieciach wodociągowych, montaż i wymiana liczników na wodomierze radiowe. Koszt zadania 729 201,00 zł.

Gmina miejska Skierniewice zmodernizowała stację uzdatniania wody. Wdrożono system do zarządzania siecią wodociągową GIS.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki dokonała wymiany zasobów, hydrantów na istniejącej infrastrukturze.

Gmina miejska Zgierz wykonała wymianę nieszczelnej armatury, montaż odpowietrzników na sieci wodociągowej. Koszt zadania 100 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w latach 2022-2023 przeprowadziła niezbędne konserwacje, przeglądy i kontrole poszczególnych stacji uzdatniania wody.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice wykonała modernizację systemów poboru, przesyłu i uzdatniania wody.

Gmina miejsko-wiejska Stryków zamontowała na sieci wodociągowej monitoring użycia hydrantu na kwotę 8 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Andrespol wykonano remont istniejących stacji hydroforni, sieci wodociągowej oraz monitorowano jakość wody. Koszt zadania 19 000,00 zł.

Gmina wiejska Będków w ramach tego zadania zakupiła materiały do usuwania awarii na przyłączach i sieci wodociągowej, zakup wodomierzy do wymiany po przedawnieniu legalizacji. Koszt zadania 105 385,79 zł.

Gmina wiejska Chąśno wykonała modernizację wodociągów na kwotę 774 600,00 zł.

Gmina wiejska Dobroszyce zakup przepływomierzy do pomiaru pobranej wody na kwotę 48 080,70 zł.

Gmina wiejska Gidle na bieżąco monitorowała sieć wodociągową pod kątem usuwania awarii na sieci wodociągowej i ujęciach wody. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 4 818,46 zł, w 2023r. – 5 057,84 zł.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie prowadziła kontrole okresowe sieci wodno-ściekowej.

Gmina wiejska Konopnica usuwała niezwłocznie awarie wodociągowe.

Gmina wiejska Lututów rozbudowała sieć wodociągową w Lututowie na kwotę 75 482,35 zł.

Gmina wiejska Ładzice na bieżąco usuwała awarie sieci wodociągowej na kwotę 48 000,00 zł.

Gmina wiejska Mniszków prowadziła działania informacyjne do mieszkańców w sprawie racjonalnego używania wody z wodociągu gminnego.

Gmina wiejska Nowosolna wykorzystywała system przedstawiający procesy technologiczne na ujęciach wody do wykrywania wycieków na sieci wodociągowej, poprzez wskazywanie aktualnych przepływów wody do sieci wodociągowej wraz ze zliczaniem jej ilości. Koszt zakupu wodomierzy wyniósł 98 308,09 zł.

Gmina wiejska Ozorków na bieżąco prowadziła kontrole sieci i urządzeń wodociągowych i zużycia wody oraz działania przeciw nielegalnemu poborowi wody z hydrantów na sieciach.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka systematycznie usuwała awarie na sieciach wodociągowych. Wymieniała wodomierze na dokładne wodomierze z odczytem zdalnym. Monitorowała stacje uzdatniania wody. Koszt realizacji zadania 300 000,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny realizowała budowę i przebudowę sieci wodociągowej oraz budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Koszt realizacji zadania 2 950 986,22 zł.

Gmina wiejska Strzelce dokonała wymiany wodomierzy i hydrantów na kwotę 226 935,00 zł.

Gmina wiejska Szczerców dokonała modernizacji i konserwacji wodociągów.

Gmina wiejska Wartkowice dokonała wymiany sieciowych zasuw odcinających i hydrantów ppoż. na kwotę 89 789,34 zł.

Gmina wiejska Zduny usuwała awarie powstałe na wodociągach czy stacjach uzdatniania wody.

- **GWS.1.3. Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych.**

  Zadania dotyczące zamykania obiegów wody są realizowane obligatoryjnie przez zakłady przemysłowe, które dostosowują technologie do najlepszych dostępnych technik (BAT) w ramach nakładanych wymagań pozwoleń zintegrowanych.

  Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska – zakłady przemysłowe zmniejszały ilość zużywanej wody optymalizując swoje procesy produkcyjne.

- **GWS.1.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody oraz infrastruktury służącej do zbiorowego zaopatrzenia w wodę.**

  Zadanie realizowane jest przez jednostki samorządu terytorialnego.

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. zakończyła przebudowę ulicy Kwiatowej wraz z odwodnieniem, oświetleniem i przebudową sygnalizacji świetlnej, m.in. budowę i przebudowę sieci wodociągowej w ul. Kwiatowej. Koszty przebudowy sieci wodociągowej – 189 203,37 zł. W 2023 r. zrealizowano budowę sieci wodociągowej w nowo wybudowanej drodze pomiędzy ul. Kopeckiego i Okrzei. Zadanie dofinansowane ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

  Gmina miejska Zelów zrealizowała modernizację stacji uzdatniania wody w Zelowie. Koszt zadania to 13 290 000,00 zł.

  Gmina miejska Ozorków zamontowała pompy głębinowe na kwotę 44 974,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice w Pabianicach ramach zadania wykonała sieć wodociągową PE 125 ul. Długa, ul. Stodolniana, projekt i wymianę istniejącego wodociągu w ul. Armii Krajowej do ul. Kostromskiej, projekt i wymianę istniejącej magistrali stalowej DN 500 od Al. Armii Krajowej do ul. Kostromskiej, budowę zastępczej studni głębinowej CIV. Łączny koszt realizacji zadania 2 188 258,21 zł.

  Gmina miejska Radomsko w 2022 r. wykonała budowę Ujęcia Wody na terenie Strefy Przemysłowej przy ul. Łódzkiej, modernizację zbiorników wody pitnej na terenie Ujęcia Wody Miłaczki, budowę sieci wodociągowej w ul. Dyrygentów, modernizację sieci wodociągowej w ulicach: Skłodowskiej, Południowej, Wspólnej, 11 Listopada, Słowackiego, Gen. Grota Roweckiego, Księdza Kościowa, Krasickiego, Żeromskiego, Krakowska, Jacka Soplicy, Pana Tadeusza, Śniadeckiego, Szarych Szeregów, budowę głównego przyłącza wodociągowego w ul. Matejki. W 2023 r.: modernizacja sieci wodociągowej w ulicach: Sienkiewicza, Południowa, Piłsudskiego, Reymonta, Obrońców Westerplatte, modernizację zbiorników wody pitnej na terenie Ujęcia Wody Miłaczki, modernizację chlorowni na terenie Ujęcia Wody Miłaczki, rozbudowę sieci wodociągowej w ul. Przedborskiej. Koszt zadania w 2022 r. 3 476 743,74 zł, w 2023 r. 965 011,34 zł.

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka w 2022 r. przebudowała sieć wodociągową w ul. Tomaszowskiej celem zwiększenia przepustowości i poprawy stanu technicznego. Koszt zadania 272 256,00 zł.

  Gmina miejska Sieradz wykonała budowę sieci wodociągowej. Łączny koszt realizacji zadania 564 078,00 zł.

  Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki wykonała rozbudowę oraz przebudowę ujęcia wody w ramach zadania „Modernizacja ujęcia wody Białobrzegi”.

  Gmina miejska Ujazd wykonała nowe odwierty Ujazd i Niewiadów Stadion.

Gmina miejska Wieruszów wykonała renowację studni głębinowej SUW ul. Rzemieślnicza. Zmodernizowano sieci wodociągowe w rejonie Starej Części Wieruszowa oraz w m. Lubczyna. Wybudowano sieci wodociągowe na obszarze wzdłuż Al. Solidarności oraz na obszarze pomiędzy ul. Warszawska, Wiśniowa, Wieluńska. Dodatkowo zmodernizowano i wybudowano infrastrukturę służącą do zbiorowego zaopatrzenia w wodę zapewniającą ciągły i niezawodny dostawę wodę pod wymaganym ciśnieniem i wymaganymi parametrami. Koszt realizacji zadań na koniec 2023 r. wyniósł 2 636 473,87 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola wybudowała węzły pomiarowe na sieci wodociągowej w ul. Kościelnej i ul. Piwnej. Koszt zadania 65 160,54 zł.

Gmina miejska Zgierz zrealizowała: budowę sieci wodociągowej o łącznej długości 3 477 mb, wymianę azbestu na sieci wodociągowej o łącznej długości 3 710 mb, zmodernizowała sieć wodociągową o łącznej długości 1 090 mb, zawarto 217 nowych umów na dostawę wody.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki rozbudowała sieci wodociągowe oraz wybudowała studnię o głębokości 99 m przy Szkole Podstawowej w Rąbieniu dla podlewania boiska trawiastego. Koszt zadania 1 059 993,85 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska wybudowała studnie i sieci wodociągowe oraz wykonała konserwację istniejącej stacji uzdatniania wody na poziomie minimalistycznym. Koszt zadania 3 196 422, 00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów rozbudowała sieci wodociągowe. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 765 070,44 zł.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki dokonała wymiany zbiornika retencyjnego na SUW w Gruszczycach oraz rozbudowała sieci wodociągowej w m. Kije, Woleń, Romanów, Stok Polski na odcinku 3,7 km. Koszt zadania 1 452 328,76 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kamieńsk wybudowała i zmodernizowała sieci wodociągowe na terenie miasta i gminy. Koszt zadania 185 260,24 zł.

Gmina miejsko-wiejska Kiernozia wykonała montaż sterylizatora na SUW Chruśle, remont hydrofiltru z wymianą złóż na SUW Chruśle. Rozbudowa stacji SUW Chruśle z budową separatora tłuszczu. Koszt zadania 944 193,97 zł.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice wybudowano stację uzdatniania wody. Prace polegały na budowie budynków, studni i montażu urządzeń do prawidłowego zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w latach 2022-2023 rozpoczęła prace związane z przebudową i rozbudową Stacji Uzdatniania Wody w Lutomiersku. Dokonała wymiany złoża Filtrostatu w Lutomiersku oraz wymianę pompy w Kazimierzu. Koszt zadania 5 774 850,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno rozbudowała sieć wodociągową w 2022 r. na kwotę 928 610,09 zł, a w 2023 r. 568 592,75 zł.

Gmina miejsko-wiejska Piątek wybudowała studnie w Pokrzywnicy i zmodernizowała studnie w Piątku. Koszt realizacji zadania 1 207 537,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice wykonała przebudowę Stacji Uzdatniania Wody w Górze Bałdrzychowskiej na kwotę 2 321 010,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów zamontowała nowy zautomatyzowany układ do chlorowania wody na stacji uzdatniania wody Romanów i Czyżeminek oraz wykonano studnię głębinową w Kalinie.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów zrealizowała modernizację ujęcia wody w miejscowości Bilska Wola pod względem automatyki wraz z SMS-owym trybem powiadamiania o awarii obiektu i urządzeń oraz wybudowano stację uzdatniania wody w Uszczynie. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 12 938 626,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek zrealizowała modernizację Stacji Uzdatniania Wody w Szadku oraz SUW Łobudzice. Koszt realizacji zadania 242 831,44 zł.

Gmina miejsko-wiejska Uniejów uporządkowała gospodarkę wodno-ściekową, rozbudowana została kanalizacja sanitarna i sieci wodociągowe.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń rozbudowała sieć wodociągową w obszarach, gdzie powstaje nowa zabudowa: Wieluń, Starzenice, Gaszyn, Turów.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2022 r. poprawiła zaopatrzenie w wodę mieszkańców poprzez przebudowę i modernizację ujęć wody wraz ze zdalnym monitorowaniem jej zużycia. Rozbudowano układ uzdatniania wody o dwa filtry na SUW Wolbórz. Rozbudowa układu sterowania i instalacji elektrycznej na ujęciu wody w Wolborzu. Koszt zadania 566 151,71 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów zrealizowała budowę nowego ujęcia wody wraz z modernizacją ujęć istniejących celem zapewnienia wody dla mieszkańców gminy.

Gmina wiejska Andrespol wykonała remont istniejących stacji hydroforni, remont istniejącej sieci wodociągowej. Koszt zadania 49 000,00 zł.

Gmina wiejska Bełchatów przeprowadziła modernizację ujęcia wody w Ławach. Koszt realizacji zadania 519 000,00 zł.

Gmina wiejska Biała wykonała przebudowę Stacji Uzdatniania Wody w Naramicach. Wybudowano zbiornik wody pitnej, zapewniający dobowy zapas wody. Wymianie podlegały wszystkie urządzenia technologiczne wraz z orurowaniem. Dzięki tej inwestycji poprawiła się jakość i ciągłość usług dostarczania wody. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 119 560,73 zł.

Gmina wiejska Brąszewice wykonała przebudowę i rozbudowę stacji uzdatniania wody w Brąszewicach na kwotę 2 970 450,00 zł.

Gmina wiejska Brzeziny w 2022 r. wybudowała sieci wodociągowe w miejscowościach: Jaroszki i Buczek na odcinku 608,90 mb, Gałkówek Kolonia – Jordanów 813,90 mb, Kędziorki w kierunku miejscowości Sadowa 946,90 mb. Na potrzeby stacji uzdatniania wody Gałkówek Kolonia i Paprotnia zakupione zostały pompy głębinowe, natomiast na potrzeby SUW Jaroszki agregat prądotwórczy. Ponadto zmodernizowano budynek stacji uzdatniania wody w Jaroszkach. W 2023 r. wybudowano sieci wodociągowe w miejscowościach: Jaroszki na odcinku o długości 198,00 mb, Jordanów 778,2 mb, Zalesie 208 mb. Na stacji uzdatniania wody w Paprotni wymienione zostały rury poziome od hydroforni do studni nr 1 i nr 2. Na potrzeby stacji uzdatniania wody w Gałkówku Kolonii oraz SUW Jaroszki zakupiono pompy głębinowe. Ponadto wykonano prace termomodernizacyjne na obiekcie stacji uzdatniania wody Przecław. Koszt realizacji zadania w 2022 r. – 1 051 614,74 zł, w 2023 r. – 922 061,34 zł.

Gmina wiejska Buczek zrealizowała przebudowę SUW na kwotę 2 706 800, 00 zł oraz wykonała sieć wodociągową w miejscowości Buczek na kwotę 120 000,00 zł.

Gmina wiejska Burzenin rozbudowała sieć wodociągową o dł. 2 946 mb na kwotę 628 514,82 zł.

Gmina wiejska Chąśno wykonała modernizację stacji uzdatniania wody na kwotę 303 000,00 zł.

Gmina wiejska Czarnożyły rozbudowała stację uzdatniania wody w ramach zadania „Rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Czarnożyły". Koszt zadania 675 000,00 zł.

Gmina wiejska Czastary wybudowała stację uzdatniania wody z ujęciem wód podziemnych oraz niezbędnej technologii i infrastruktury technicznej.

Gmina wiejska Czerniewice w 2023 r. wybudowała sieć wodociągową w miejscowości Turobów. Koszt zadania wyniósł 150 855,00 zł. W 2022 r. rozbudowano sieć wodociągową o łącznej długości 884,6 m. Koszt zadania wyniósł 972 137,40 zł.

Gmina wiejska Dalików wykonała montaż monitoringu na stacji wodociągowej w Zdrzychowie oraz montaż monitoringu na stacji wodociągowej w Dalikowie. Koszt realizacji zadania wyniósł 547 387,14 zł.

Gmina wiejska Dłutów zrealizowała modernizację ujęć na kwotę 1 623 600,00 zł.

Gmina wiejska Drużbice wybudowała sieć wodociągową Rasy na kwotę 120 000,00 zł.

Gmina wiejska Galewice wykonała modernizację Stacji Uzdatniania Wody w Galewicach. Koszt zadania 2 187 382,08 zł.

Gmina wiejska Gidle wybudowała ujęcia wody w Ciężkowicach oraz zmodernizowała ujęcia wody w Gidlach. Koszt realizacji zadania 1 324 994,25 zł.

Gmina wiejska Godzianów przebudowała i zmodernizowała istniejące ujęcia wody w miejscowości Lnisno i Pływica. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 973 200,00 zł.

Gmina wiejska Gomunice – budowa nowej sieci wodociągowej na kwotę 1 898 984,00 zł.

Gmina wiejska Kodrąb – wybudowano ujęcie wody pitnej w Dmeninie zaopatrującego w wodę pitną miejscowości Dmenin i Dmenin-Władysławów. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 350 000,00 zł.

Gmina wiejska Kowiesy w 2023 r. rozpoczęła realizację zadania inwestycyjnego związanego w kompleksową modernizacją stacji uzdatniania wody w miejscowości Stary Wylezin. W ramach zadania wykonano nowy budynek stacji, wymieniono układ technologicznych, armaturę sieciową oraz dokonano montażu dwóch zbiorników wyrównawczych o poj. 100 m^3 każdy. Zadanie zostało zakończone. Koszt realizacji zadnia wyniósł 4 241 040,00 zł.

Gmina wiejska Krzyżanów zrealizowała budowę stacji uzdatniania wody w miejscowości Ktery i przepompowni wody w Siemienicach na kwotę 4 560 000,00 zł.

Gmina wiejska Ksawerów wybudowała sieć wodno-kanalizacyjną. Wymieniono złoża filtracyjne w filtrach na stacji uzdatniania wody Ksawerów. Koszt realizacji zadania wyniósł 439 674,93 zł.

Gmina wiejska Kutno wykonała przebudowę i rozbudowę stacji uzdatniania wody oraz budowę sieci wodociągowej na łączną kwotę 1 497 000,00 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie zrealizowała poprawę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Gmina wiejska Lututów wybudowała stację uzdatniania wody w miejscowości Huta na kwotę 2 496 429,27 zł.

Gmina wiejska Ładzice zakupiła nowe pompy głębinowe, zmniejszono awaryjności ujęcia wody. Koszt realizacji zadania wyniósł 122 499,83 zł.

Gmina wiejska Łanięta wymieniła 12 zasuw na sieci wodociągowej oraz zakupiła agregat prądotwórczy na stacji uzdatniania wody na kwotę 181 425,00 zł.

Gmina wiejska Maków w 2022 r. przebudowała stację uzdatniania wody Dąbrowice na kwotę 983 948,00 zł.

Gmina wiejska Moszczenica zrealizowała rozbudowę stacji uzdatniania wody w Moszczenicy, wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz wybudowano studnie pomiarowe na sieci wodociągowej.

Gmina wiejska Nieborów w 2023 r. zakończyła gruntowną przebudowę stacji uzdatniania wody w Nieborowie wraz z budową 2 zbiorników magazynujących. Prowadzono również doraźne prace naprawcze i modernizacyjne na sieci wodociągowej oraz stacjach uzdatniania wody. Koszt realizacji zadania 5 104 000,00 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn zrealizowała przebudowę i rozbudowę stacji wodociągowej w miejscowości Trzcianna na kwotę 4 157 400,00 zł.

Gmina wiejska Oporów wykonała modernizację systemu uzdatniania i dystrybucji wody na kwotę 6 000 000,00 zł.

Gmina wiejska Ostrówek wykonała przebudowę stacji uzdatniania wody w Ostrówku oraz rozbudowała sieć wodociągową do miejscowości Okalew.

Gmina wiejska Pątnów w latach 2022-2023 rozbudowała sieć wodociągową o długości 360 m.

Gmina wiejska Pęczniew zrealizowała zadanie poprzez: budowę studni głębinowej na terenie SUW w Pęczniewie, zakup i montaż pompy głębinowej na SUW w Księżej Wólce, zakup samochodu asenizacyjnego. Łączny koszt zadania wyniósł 547 466,78 zł.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka zmodernizowała stację uzdatniania wody we wsi Zagórze.

Gmina wiejska Regnów realizowała zadanie poprzez: inwestycję pn. „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Podskarbice Szlacheckie", projekt pn. „Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Regnów", projekt pn. „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Rylsk Duży".

Gmina wiejska Ręczno wykonała kompleksową modernizację ujęcia wody, wymieniono 2,2 km linii wodociągowej. Koszt realizacji zadania 2 777 537,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny realizowała zadanie pn. „Budowa ujęcia wody na terenie Gminy Rokiciny" na kwotę 156 210,00 zł.

Gmina wiejska Rozprza wybudowała sieć wodociągową o długości 89 m. Zrealizowano budowę ujęcia wody w miejscowości Gieski. Koszt zadania 109 056,51 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca zmodernizowała stację uzdatniania wody w Grotowicach na kwotę 1 006 000,00 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice zrealizowała budowę i modernizację stacji uzdatniania wody w miejscowości Sędziejowice.

Gmina wiejska Siemkowice na bieżąco wykonywała modernizację stacji uzdatniania wody oraz hydroforii.

Gmina wiejska Sieradz wykonała remont orurowania instalacji technologicznej stacji uzdatniania wody Ruda.

Gmina wiejska Skierniewice zrealizowała przebudowę stacji uzdatniania wody w Józefatowie na kwotę 34 579,35 zł.

Gmina wiejska Słupia wykonała montaż i zakup lampy ultrafioletowej, pompy dozującej, generatora energii oraz wymiana złoża filtracyjnego na stacji uzdatniania wody w Słupi w celu poprawy jakości wody na kwotę 211 070,44 zł.

Gmina wiejska Strzelce Wielkie wykonała przebudowę istniejącego układu technologicznego uzdatniania i tłoczenia wody w budynku stacji uzdatniania wody „Dębowiec" na kwotę 5 576 354,00 zł.

Gmina wiejska Strzelce zrealizowała przebudowę stacji uzdatniania wody zlokalizowanej w Muchnicach Nowych oraz budowę POŚ na kwotę 2 496 232,00 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce zrealizowała zadanie poprzez budowę stacji wodociągowej w miejscowości Piekary na kwotę 2 808 132,80 zł oraz budowę i przebudowę stacji wodociągowej w miejscowości Dąbrówka na kwotę 2 766 6254,95 zł.

Gmina wiejska Szczerców wykonała modernizację hydroforni w Chabielicach.

Gmina wiejska Świnice Warckie zmodernizowała Stację Uzdatniania Wody w miejscowości Piaski na kwotę 34 093 318,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki w 2022 r. wybudowała dwie „SPINKI" sieci wodociągowej w miejscowości Kolonia Zawada. Wybudowano sieć wodociągową w miejscowości Wąwał ul. Jeleń.

Gmina wiejska Wierzchlas zmodernizowała stację uzdatniania wody w Wierzchlesie na kwotę 2 211 294,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska wykonała modernizację ujęcia wody w Parzniewicach na kwotę 39 500,00 zł.

Gmina wiejska Wróblew wykonała rozbudowę i modernizację stacji uzdatniania wody we Wróblewie oraz rozbudowę instalacji fotowoltaicznej na stacji uzdatniania Słomków Mokry.

Gmina wiejska Zadzim rozbudowała stację uzdatniania wody na kwotę 3 100 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice zrealizowano modernizację infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w gm. Zapolice, zakup generatora elektroimpulsowego na stację uzdatniania wody Zapolice na kwotę 780 619,40 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola zrealizowała budowę stacji uzdatniania wody w Rębieskich oraz modernizację stacji uzdatniania wody w Gajewnikach.

Gmina wiejska Zgierz wykonała modernizację stacji ujęć wody w 2022 r. na kwotę 3 441 540,00 zł, a w 2023 r. – 634 264,46 zł.

Powiat bełchatowski prowadził rozbudowę sieci wodociągowych.

- **GWS.1.5. Działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody.**

  Gmina miejska Bełchatów prowadziła działania edukacyjne, promocyjne, propagujące i upowszechniające wiedzę o konieczności, celach, zasadach i sposobach oszczędnego użytkowania wody oraz najważniejszych sprawach związanych z odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków. Koszt realizacji zadania 500,00 zł.

  Gmina miejska Brzeziny prowadziła działania edukacyjne.

  Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 przeprowadziła projekt edukacyjny „Woda i lokalne środowisko ponad wszystko". Celem projektu była edukacja ekologiczna wśród mieszkańców miasta Pabianice ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i seniorów.

  Gminy miejska: Radomsko, Rawa Mazowiecka, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Wieruszów, Zgierz, miejsko-wiejska: Aleksandrów Łódzki, Bolesławiec, Bolimów, Konstantynów Łódzki, Lutomiersk, Parzęczew, Poddębice, Stryków; wiejska: Będków, Brzeziny, Bucze, Burzenin, Dalików, Domaniewice, Gidle, Głowno, Gorzkowice, Ksawerów, Lututów, Łęki Szlacheckie, Łubnice, Nieborów, Rawa Mazowiecka, Rzeczyca, Skierniewice, Szczerców, Zapolice, Zduny, Żarnów prowadziły działania edukacyjne.

  Powiaty: bełchatowski, łęczycki, łódzki wschodni, rawski, sieradzki, wieruszowski, zgierski prowadziły działania edukacyjne na terenie gmin.

- **GWS.2.1. Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji zrzutu ścieków, urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych.**

  Zadanie było realizowane w **gminach miejskich: Kutno, Jeżów, Ozorków, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Zduńska Wola, Zgierz, w gminach miejsko-wiejskich: Aleksandrów Łódzki, Biała Rawska, Białaczów, Błaszki, Bolesławiec, Kamieńsk, Kiernozia, Opoczno, Pajęczno, Parzęczew, Piątek, Przedbórz, Stryków, Sulejów, Szadek, Uniejów, Biała, Burzenin, Czarnocin, Czarnożyły, Czerniewice, Dalików, Daszyna, Dmosin, Dobryszyce, Domaniewice, Gidle, Gomunice, Gorzkowice, Grabica, Kiełczygłów, Kleszczów, Kobiele Wielkie, Lubochnia, Lututów, Łanięta, Łęki Szlacheckie, Łubnice, Mniszków, Mokrsko, Moszczenica, Ostrówek, Rawa**

Mazowiecka, Ręczno, Rząśnia, Słupia, Szczerców, Tomaszów Mazowiecki, Wielgomłyny, Witonia, Wola Krzysztoporska, Wróblew.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice – prace polegały na budowie oczyszczalni ścieków i kanalizacji dla osiedla w miejscowości Skłóty.

Zadanie było również realizowane przez **powiat bełchatowski**.

- **GWS.2.2. Budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej.**

  Zadanie było realizowane w **gminach miejskich: Bełchatów, Kutno, Brzeziny, Głowno, Inowłódz, Jeżów, Łask, Ozorków, Pabianice, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Wieruszów, Zduńska Wola, Zgierz, w gminach miejsko-wiejskich: Aleksandrów Łódzki, Biała Rawska, Białaczów, Bolesławiec, Bolimów, Drzewica, Grabów, Kamieńsk, Krośniewice, Konstantynów Łódzki, Zelów, Opoczno, Piątek, Poddębice, Przedbórz, Rzgów, Stryków, Sulejów, Szadek, Wieluń, Wolbórz, w gminach wiejskich: Andrespol, Bełchatów, Będków, Biała, Brójce, Buczek, Budziszewice, Burzenin, Chąśno, Czarnocin, Czastary, Dalików, Daszyna, Dmosin, Dobroń, Dobryszyce, Domaniewice, Galewice, Gomunice, Gorzkowice, Grabica, Kiełczygłów, Kleszczów, Kobiele Wielkie, Kodrąb, Konopnica, Ksawerów, Kutno, Lgota Wielka, Lipce Reymontowskie, Lubochnia, Lututów, Ładzice, Łubnice, Łyszkowice, Mokrsko, Moszczenica, Nieborów, Nowe Ostrowy, Nowy Kawęczyn, Ostrówek, Ozorków, Paradyż, Pątnów, Poświętne, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Rozprza, Rusiec, Rząśnia, Rzeczyca, Sędziejowice, Siemkowice, Sieradz, Skomlin, Sławno, Słupia, Sulmierzyce, Szczerców, Tomaszów Mazowiecki, Widawa, Wielgomłyny, Wierzchlas, Witonia, Wola Krzysztoporska, Zadzim, Zapolice, Zduńska Wola, Zgierz, Żarnów, Żychlin.**

- **GWS.2.3. Budowa i modernizacja kanalizacji deszczowej, budowa osadników i separatorów wód opadowych i roztopowych na wylotach sieci deszczowej do odbiorników.**

  Zadanie realizowane na bieżąco w **gminach miejskich: Bełchatów, Kutno, Brzeziny, Głowno, Ozorków, Pabianice, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Wieruszów, Zduńska Wola, Zgierz, w gminach miejsko-wiejskich: Bolimów, Konstantynów Łódzki, Opoczno, Poddębice, Stryków, Sulejów, Zelów, w gminach wiejskich: Bełchatów, Burzenin, Dobryszyce, Kleszczów, Rusiec, Rzeczyca, Wartkowice, Widawa**. Zadanie było również realizowane przez **powiaty** takie jak: **bełchatowski, łęczycki, łódzki wschodni i sieradzki, tomaszowski.**

- **GWS.2.4. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie, w tym udzielanie dofinansowania.**

  Zadanie realizowane na bieżąco w **gminach miejskich: Inowłódz, Pabianice, Rawa Mazowiecka, w gminach miejsko-wiejskich: Aleksandrów Łódzki, Biała Rawska, Białaczów, Bolesławiec, Bolimów, Kamieńsk, Lutomiersk, Piątek, Poddębice, Rzgów, Szadek, Tuszyn, Uniejów, Wolbórz, w gminach wiejskich: Aleksandrów, Bedlno, Bełchatów, Brzeziny, Buczek, Burzenin, Dalików, Dmosin, Domaniewice, Gidle, Góra Św. Małgorzaty, Grabica, Kowiesy, Krzyżanów, Kutno, Łęki Szlacheckie, Łubnice, Łyszkowice, Maków, Masłowice, Mniszków, Moszczenica, Nieborów, Nowosolna, Pątnów, Poświętne, Rawa Mazowiecka, Rokiciny, Sędziejowice, Skierniewice, Skomlin, Strzelce, Sulmierzyce, Szczerców, Wartkowice, Widawa, Wola Krzysztoporska, Wróblew, Zadzim, Zapolice, Żarnów.**
- **GWS.2.5. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez samorządy gminne na terenie województwa łódzkiego.
- **GWS.2.6. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.**

  Zadanie realizowane w ramach nadzoru przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. WIOŚ w Łodzi w latach 2022-2023 łącznie przeprowadził 142 kontroli, w tym 61 planowych oraz 81 pozaplanowych (73 interwencyjnych i 8 na wniosek). Podczas ww. kontroli sprawdzono realizację obowiązków wynikających z: posiadanych pozwoleń wodnoprawnych, ustawy dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne oraz rozporządzeń wydanych na podstawie ww. ustawy. Dla kontrolni interwencyjnej dotyczącej odprowadzania ścieków do środowiska, które zmieniają stan wód odbiornika rozpoczynana jest kontrola w zakładzie, zlecany jest pobór ścieków i wód z odbiornika. W zależności od wyników kontroli, wyników badań oraz stwierdzonych naruszeń nakłada się kary przewidziane przepisami prawa (mandat, pouczenie, administracyjne kary pieniężne w formie opłaty podwyższonej, zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, decyzje wstrzymujące użytkowanie, np. oczyszczalni ścieków, instruktaż). Dodatkowo jeśli stwierdzono naruszenia przekazywane są informacje o wynikach kontroli do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.
- **GWS.2.7. Monitoring jakości ścieków.**

  Zadanie realizowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi. Ponadto monitoring prowadziły **gminy miejskie: Bełchatów, Brzeziny, Głowno,**

Jeżów, Łask, Piotrków Trybunalski, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Wieruszów, Zduńska Wola, Zgierz, gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Biała Rawska, Białaczów, Bolesławiec, Bolimów, Grabów, Kiernozia, Konstantynów Łódzki, Lutomiersk, Opoczno, Osjaków, Piątek, Poddębice, Rzgów, Stryków, Wolbórz, Zelów, gminy wiejskie: Andrespol, Będków, Brąszewice, Brójce, Brzeziny, Budziszewice, Burzenin, Czarnocin, Czarnożyły, Czastary, Dalików, Dmosin, Drużbice, Gidle, Gomunice, Gorzkowice, Góra Św. Małgorzaty, Grabica, Kobiele Wielkie, Kodrąb, Konopnica, Krzyżanów, Ksawerów, Lututów, Ładzice, Łanięta, Łęki Szlacheckie, Łubnice, Łyszkowice, Maków, Mniszków, Mokrsko, Moszczenica, Nieborów, Nowa Brzeźnica, Nowosolna, Nowy Kawęczyn, Ozorków, Paradyż, Poświętne, Rawa Mazowiecka, Ręczno, Rokiciny, Rusiec, Rząśnia, Rzeczyca, Sędziejowice, Siemkowice, Sieradz, Słupia, Strzelce Wielkie, Strzelce, Szczerców, Świnice Warckie, Tomaszów Mazowiecki, Wartkowice, Widawa, Wierzchlas, Witonia, Wola Krzysztoporska, Wróblew, Zadzim, Zapolice, Zduny, Żarnów.

- **GWS.2.8. Promowanie dobrych nawyków w zakresie gospodarki ściekowej w gospodarstwach domowych i rolnych.**

  Zadanie było realizowane przez gminy **miejskie jak: Głowno, Piotrków Trybunalski, Rawa Mazowiecka, Tomaszów Mazowiecki**.

  Gmina miejska Kutno udzielała dotacji celowej na dofinansowanie podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego: likwidacja 25 zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe poprzez podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej.

  Gmina miejska Zgierz przeprowadziła 4 plenerowe akcje edukacyjno-informacyjne podczas, których rozdawano „Informator dla użytkowników zbiorników bezodpływowych nieczystości ciekłych oraz przydomowych oczyszczalni ścieżków na terenie miasta Zgierza w zakresie gospodarki wodno-ściekowej".

  Zadanie realizowały **gminy miejsko wiejskie jak: Biała Rawska, Bolesławiec, Bolimów, Kiernozia, Lutomiersk, Parzęczew, Poddębice, Rzgów, Sulejów, Tuszyn oraz gminy wiejskiej: Bełchatów, Będków, Buczek, Burzenin, Czarnocin, Czastary, Czerniewice, Dobryszyce, Drużbice, Gidle, Głowno, Kobiele Wielkie, Kodrąb, Lubochnia, Lututów, Łanięta, Łubnice, Łyszkowice, Maków, Mokrsko, Pątnów, Rawa Mazowiecka, Słupia, Świnice Warckie, Wartkowice, Wola Krzysztoporska, Wróblew, Zapolice, Zduńska Wola, Zgierz, Żarnów.**

  Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach udzielił w okresie objętym Raportem 106 informacji w ramach „Gospodarki wodno-ściekowej oraz

postępowania z odpadami” oraz 320 porad w ramach „Gospodarki wodno-ściekowej oraz postępowania z odpadami”.

- **GWS.2.9. Działania podejmowane w celu ograniczenia dopływu zanieczyszczeń związkami azotu pochodzących ze źródeł rolniczych.**

  Działania mające na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu zostały szczegółowo określone w Programie działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów na gruncie tzw. Dyrektywy Azotanowej.

  Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach w 2022 r. przeprowadził 31 szkoleń dla 814 osób oraz udzielił 1090 informacji, napisano 2 artykuły do miesięcznika RADA i udzielono 1273 porady z zakresu „Zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna”. Jednocześnie zorganizowano 18 szkoleń dla 450 uczestników w ramach projektu z tematu „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo Wodne”. W 2023 r. zorganizowano 4 szkolenia dla 106 osób, udzielono 955 informacji, napisano 2 artykuły do miesięcznika RADA, udzielono 1240 porad, z zakresu „Zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna”. Dodatkowo zorganizowano 131 szkoleń dla 3274 uczestników w ramach projektu z tematu „Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo Wodne”.

2.6. Zasoby geologiczne (ZG)

Celem ochrony środowiska w obszarze zasoby geologiczne jest racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi opierające się na realizacji celów operacyjnych programu 2021:

- ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin,
- ZG.2. Ochrona i zrównoważona eksploatacja kopalin.

Analizę osiągniętego celu można dokonać jedynie poprzez zobrazowanie wyznaczonych zadań w latach 2022-2023, które polegały na:

- **ZG.1.1. Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków i ZG.1.2. Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalin.**

  Powiat łęczycki wydał 4 koncesje na wydobywanie kopalin dla złóż: Lipówka, Lipówka I, Skrzynki IV, Jarochów III oraz wykonano kontrole realizacji 2 koncesji z przekazaniem wyników kontroli do Okręgowego Urzędu Górniczego w Kielcach.

  Powiat łódzki wschodni wydał 1 koncesję.

Powiat pabianicki w 2 przypadkach wykonał zmianę w zapisie koncesji, 2 koncesje zostały wygaszone i przeprowadzono 6 kontroli.

Powiat pajęczański wydał koncesję na wydobywanie wapienia i kopaliny towarzyszącej - kruszywa naturalnego.

Powiat piotrkowski wydał 4 koncesje.

Powiat radomszczański wydał 2 koncesje.

Powiat rawski wydał 1 koncesję.

Powiat sieradzki wydał 2 koncesje. Ponadto w powiecie sieradzkim w roku 2023 przeprowadzono 13 kontroli. W czasie kontroli stwierdzono, że w kilku przypadkach przedsiębiorcy nie prowadzą już działalności wydobywczej, co powoduje wszczęcie postępowania, na wniosek lub z urzędu w sprawie stwierdzenia wygaśnięcia koncesji. Na terenie kontrolowanych zakładów górniczych nie stwierdzono występowania „dzikich" składowisk odpadów.

Powiat skierniewicki wydał 2 koncesje, 1 zmianę i 1 wygaszenie koncesji.

Powiat tomaszowski wydał 3 koncesje i przeprowadził 8 kontroli.

Powiat wieruszowski udzielił 2 koncesji na wydobywanie kopalin, wydano 1 decyzję potwierdzającą możliwość wykonania decyzji koncesyjnej oraz jedną przenoszącą koncesję na inny podmiot. Przeprowadzono 3 kontrole realizacji warunków koncesji. Wezwano przedsiębiorców do usunięcia stwierdzonych uchybień.

Powiat zduńskowolski wydał 2 koncesje.

Powiat zgierski wydał 2 koncesje.

W 2022 r. do Marszałka Województwa Łódzkiego wpłynęły:

- 72 wnioski o zatwierdzenie projektów robót geologicznych – wydano 67 decyzji zatwierdzających,
- 32 wnioski o zatwierdzenie dokumentacji geologicznych złóż kopalin – wydano 19 decyzji zatwierdzających,
- 34 wnioski o zatwierdzenie dokumentacji hydrogeologicznych – wydano 18 decyzji zatwierdzających,
- 10 wniosków o zatwierdzenie dokumentacji geologiczno-inżynierskich – wydano 11 decyzji zatwierdzających,
- 46 wniosków dotyczących koncesji geologicznych, w tym ich zmiany, udzielenia i przeniesienia – wydano 35 decyzji administracyjnych,
- 10 wniosków od starostów powiatowych odnośnie opinii dot. udzielenia koncesji na wydobywanie kopalin – wydano 6 opinii,
- ponad 2 000 wniosków dotyczących uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy i opinii dot. studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – wydano 869 postanowień oraz 253 opinie.

Z urzędu wydano 107 decyzji ustalających opłaty eksploatacyjne za wydobytą kopalinę. Przeprowadzono 7 kontroli doraźnych w zakładach górniczych wydobywających kopaliny ze złóż. Przy udziale WBG w Łodzi przeprowadzono kontrolę poprawności prowadzonej działalności wydobywczej z udzielonymi koncesjami. W wyniku wykonanych pomiarów klasycznych oraz z wykorzystaniem bezzałogowego statku powietrznego, zweryfikowano wielkość zadeklarowanego wydobycia i zasięgu prowadzonych prac wydobywczych dla 5 zakładów górniczych.
W 2023 r. do Marszałka Województwa Łódzkiego wpłynęło:

- 68 wniosków o zatwierdzenie projektów robót geologicznych – wydano 52 decyzje zatwierdzające,
- 39 wniosków o zatwierdzenie dokumentacji geologicznych złóż kopalin – wydano - 39 decyzji zatwierdzających,
- 31 wniosków o zatwierdzenie dokumentacji hydrogeologicznych – wydano 22 decyzje zatwierdzające,
- 9 wniosków o zatwierdzenie dokumentacji geologiczno-inżynierskich – wydano 8 decyzji zatwierdzających,
- 55 wniosków dotyczących koncesji geologicznych, w tym zmiany, udzielenia i przeniesienia – wydano 51 decyzji administracyjnych,
- 24 wnioski od starostów powiatów odnośnie opinii dot. udzielenia koncesji na wydobywanie kopalin – wydano 22 opinie,
- 2 823 wnioski dotyczące uzgodnień projektów decyzji o warunkach zabudowy i opinii dot. studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – wydano 963 postanowienia oraz 256 opinii, pozostałe po weryfikacji zostały przyjęte „milczącą zgodą”.

Z urzędu, wydano 79 decyzji ustalających opłaty eksploatacyjne za wydobytą kopalinę. Przeprowadzono 19 kontroli w zakładach górniczych wydobywających kopaliny ze złóż. Przy udziale WBG w Łodzi przeprowadzono kontrolę poprawności prowadzonej działalności wydobywczej w 12 zakładach górniczych. Wykonane pomiary kontrolne klasyczne oraz z użyciem bezzałogowego statku powietrznego pozwoliły zweryfikować wielkość zadeklarowanego wydobycia, skontrolować zasięg prowadzonych prac oraz wskazać ewentualne przekroczenia granic określonych w dokumentach koncesyjnych.
W latach 2019-2022 PIG-PIB działając na zlecenie Ministra Środowiska - realizował projekt pn.: Monitoring odkrywkowej eksploatacji kopalin (MOEK). Projekt był

finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jego celem było zgromadzenie spójnych i konsekwentnych informacji dla terenu całego kraju m.in. o skali niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin. W ramach zadania w 2022 r. na terenie województwa łódzkiego przeprowadzono prace kameralne i terenowe mające na celu rozpoznanie problematyki niekoncesjonowanej eksploatacji kopalin w granicach powiatów opoczyńskiego, pajęczańskiego, poddębickiego, radomszczańskiego i rawskiego (prace na terenie pozostałych powiatów województwa łódzkiego wykonano w 2021 r.). Wyniki prac udokumentowano w formie raportów – znajdują się w nich informacje na temat wyrobisk, w których na podstawie przeprowadzonych prac kameralnych i terenowych stwierdzono:

- prowadzenie w ciągu 5 lat poprzedzających kontrolę terenową eksploatację bez koncesji (zarówno poza granicami złóż jak i w granicach złóż);
- rażące naruszenie warunków koncesji poprzez przekroczenie granic (zasięgu poziomego) złoża lub obszaru górniczego;
- brak rekultywacji na złożach, na których eksploatacja została zaniechana.

Łącznie na obszarze województwa łódzkiego w 2022 r. zinwentaryzowano 495 miejsc niekoncesjonowanej eksploatacji (w 2021 r. udokumentowano 1 200 takich miejsc).
Powiat łaski w latach 2022-2023 stwierdził jeden przypadek związany z wydobywaniem kruszywa naturalnego bez koncesji - w miejscowości Kozuby, gm. Sędziejowice. Wszczęte w tej sprawie postępowanie prowadzi Okręgowy Urząd Górniczy w Kielcach.
Powiat wieruszowski – wystąpiono do gmin z terenu powiatu wieruszowskiego z propozycją zawarcia porozumień w sprawie współdziałania w celu przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji złóż oraz nielegalnemu składowaniu odpadów, jednak żadna z gmin nie wyraziła woli zawarcia takiego porozumienia.

- **ZG.2.1. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik.**

Przedsiębiorcy na bieżąco podejmują działania mające na celu ograniczenie wpływu działalności górniczej na środowisko, w tym na stan powietrza i klimat akustyczny. Powszechną praktyka jest wykonywanie obwałowań wokół wyrobisk górniczych, pełniących oprócz funkcji zabezpieczających również rolę ekranów akustycznych. Działania te polegają także na zraszaniu i czyszczeniu dróg technologicznych, wyposażaniu zakładów przeróbczych w systemy zraszania oraz rękawy spustowe, czy stosowaniu wiertnic do wiercenia otworów strzałowych z systemem odpylania. W przypadku dużych kopalni odkrywkowych stosowane są również systemy

telemetryczne, które pozwalają na efektywne wykorzystanie czasu pracy maszyn i wozideł technologicznych, co z kolei ogranicza pracę na biegu jałowym, a tym samym zużycie paliwa. Na bieżąco przedsiębiorcy inwestują w nowoczesny sprzęt oraz maszyny służące do wydobywania i przeróbki kopalin.

- **ZG.2.2. Prowadzenie prac rekultywacyjnych na terenach poeksploatacyjnych w celu przywrócenia wartości przyrodniczych.**
  Prace rekultywacyjne prowadzone są na bieżąco, bez zaległości, w miarę przyrostu powierzchni zwałowisk, w oparciu o decyzje administracyjne.
- **ZG.2.3. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej wzdłuż granic terenów górniczych w celu ograniczenia pylenia oraz nadmiernego hałasu.**
  Zadanie realizowane przez przedsiębiorców w miarę potrzeb.

2.7. Gleby (GL)

Największe zagrożenia dotyczące środowiska glebowego na terenie województwa łódzkiego zdefiniowane w Programie 2021, dotyczą ochrony i racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi oraz rekultywacji terenów zdegradowanych. Aby zrealizować cel strategiczny zostały określone cele operacyjne:

- GL 1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb,
- GL 2. Rekultywacja oraz remediacja gleb,
- GL 3. Ochrona przed osuwiskami oraz monitoring.

W tabeli nr 6 zostały zaprezentowane wskaźniki, które mogą zobrazować osiągnięcie powyższych celi w zakresie środowiska glebowego.

Tabela 6. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu gleb wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Wartość wskaźnika w roku 2022	Wartość wskaźnika w roku 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	liczba beneficjentów przystępujących do realizacji pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych	osoba	3 184	2 269	1 571	ARiMR	+	500
2	udział gruntów bardzo kwaśnych (grunty użytkowane rolniczo)	%	40	27	26	OSCHR	+	38
3	powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych poddana rekultywacji	ha	111	369	328	GUS	+	150

Wskaźnik nr 1 Programu 2021. Liczba beneficjentów przystępujących do realizacji pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 2 Programu 2021. Udział gruntów bardzo kwaśnych (grunty użytkowane rolniczo).

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 3 Programu 2021. Powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych poddana rekultywacji

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend i została osiągnięta wartość docelowa wskaźnika w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

W celu osiągnięcia założeń Programu 2021 realizowano następujące zadania:

- **GL.1.1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz dobrych praktyk rolniczych.**

  Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach prowadził szkolenia w zakresie rolnictwa ekologicznego i udzielał porad i informacji oraz wydawał artykuły.
- **GL.1.2. Promocja pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych.**

  Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach prowadził szkolenia z zakresu „Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne”, udzielał porad, informacji i publikował artykuły. Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego aktywnie prowadził działania informacyjne w zakresie tego działania, poprzez publikację

informacji na stronie internetowej urzędu. Na terenie województwa łódzkiego przeprowadzono promocję wyrobów tradycyjnych oraz regionalnych, przygotowywanych w oparciu o lokalne produkty żywnościowe wysokiej jakości. Upowszechnianie wiedzy o regionalnych produktach żywnościowych i rozpowszechnianie informacji o nich wśród mieszkańców regionu łódzkiego.

- **GL.1.3. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolno-środowiskowo-klimatycznych.**

  W województwie łódzkim zgodnie z informacją otrzymaną od ARiMR w roku 2022 do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych przystąpiło łącznie 2 269 rolników i tylu otrzymało płatności, a w roku 2023 przystąpiło łącznie: 1 571 rolników i również tylu otrzymało płatności.

- **GL.1.4. Wprowadzanie do dokumentów planistycznych zapisów dotyczących ochrony gleb o najwyższych walorach produkcyjnych.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez samorządy gminne miejskie: **Brzeziny, Głowno, Radomsko, Ujazd, gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Biała Rawska, Błaszki, Rzgów, Szadek, Wieluń, gminy wiejskie: Czarnocin, Dalików, Dobroń, Ksawerów, Ładzice, Moszczenica, Nowosolna, Rzeczyca, Sędziejowice, Sulmierzyce, Wola Krzysztoporska, Zduńska Wola.**

- **GL.1.5. Systematyczne poszerzanie monitoringu gleb użytkowanych rolniczo oraz na terenach zurbanizowanych.**

  Zadanie realizowane przez WIOŚ w Łodzi. Ponadto **gmina wiejska Pęczniew** przeprowadziła monitoring jakości gleb na zawartość makroelementów.

- **GL.1.6. Przeciwdziałanie zasklepianiu gleb przez stosowanie odpowiednich rozwiązań przy planowaniu inwestycji (np. powierzchni półprzepuszczalnych), a także zapewnienie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych.**

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka realizowała zadanie poprzez odrębne zapisy w sporządzonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego o treści: udział powierzchni biologicznie czynnej na działkach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej minimum 15%, w terenach zabudowy mieszkaniowej z usługami minimum 25%.

  Gminy miejsko-wiejskie: Bolesławiec, Bolimów, Poddębice, Rzgów realizowały zadanie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

  Gmina miejsko-wiejska Wieluń w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustalała wyższe wskaźniki dla powierzchni biologicznie czynnej na terenach wiejskich, co w rezultacie pozwala na zwiększenie powierzchni, która odbiera wody opadowe i zagospodarowywana jest jako zieleń.

Gmina wiejska Będków, w zakresie realizacji zadania zrealizowała kampanię informacyjną dla mieszkańców.

Gmina wiejska Czarnocin określała powierzchnie biologicznie czynne w decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w latach 2022-2023 w ilości 107 szt.

Gmina wiejska Dmosin wykonała opracowanie zmiany planu miejscowego w części obrębów ewidencyjnych Nagawki, Kołacinek, Nowostawy Dolne, Wola Cyrusowa Kolonia i Kamień, gdzie w zapisach mpzp uwzględniana jest zawsze minimalna powierzchnia biologicznie czynna.

Gmina wiejska Maków w każdej wydanej decyzji o warunkach zabudowy określała powierzchnię biologicznie czynną, rezultatem jest konieczność utrzymania jej na zadanym poziomie przez mieszkańców.

Gmina wiejska Nowosolna przy realizacji inwestycji polegającej na rozbudowie i przebudowie obiektu użyteczności publicznej w ramach zagospodarowania terenu, miejsca parkingowe wykonała z płyt betonowych - ażurowych.

Gminy wiejski: Rzeczyca, Słupia, Wróblew również realizowały zadanie.

Gmina wiejska Sędziejowice ustaliła minimalny udziału powierzchni biologicznie czynnych w mpzp (30 szt.).

Powiat bełchatowski realizował zadania pn.: „Zagospodarowanie terenów zieleni wokół Domu Dziecka w Bełchatowie – OS" i „Utworzenie ścieżki przyrodniczo – edukacyjnej przy Bursie Szkolnej w Bełchatowie – OS".

- **GL.1.7. Zachowywanie i wprowadzanie zadrzewień śródpolnych, krzewów, miedz, oczek wodnych oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez mieszkańców województwa. Zadanie realizowały m. in. **gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Konstantynów Łódzki, Poddębice, Przedbórz, Rzgów** i **gminy wiejskie: Dmosin, Zapolice**.

- **GL.2.1. Prowadzenie rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz aktualizacja wykazów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi.**

  Rejestr historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi prowadzony jest przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska. Na terenie województwa łódzkiego w 2022 r. znajdowała się 8 ww. obszarów o łącznej powierzchni 15,0693 ha, a w 2023 r. 5 obszarów o łącznej powierzchni 1,6067 ha.

- **GL.2.2. Remediacja gleb na terenach, na których stwierdzono zanieczyszczenia w powierzchni ziemi.**

Zadanie realizowane na bieżąco w przypadku stwierdzenia zanieczyszczenia w powierzchni ziemi.

- **GL.2.3. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym.**

  Zadanie realizowane na bieżąco zgodnie z zakresem określonym w decyzjach administracyjnych m.in. w:

  Gmina miejsko-wiejska Pajęczno – w kopalni wapieni na terenach wyeksploatowanych właściciel prowadzi rekultywację w kierunku leśnym ok. 2 ha.

  Gmina miejsko-wiejska Rzgów – właściciele żwirowni po zakończeniu eksploatacji złóż kruszyw naturalnych są zobowiązani do przeprowadzenia rekultywacji terenu żwirowni w kierunku rolnym, leśnym lub innym. Starostwo Powiatowe w Łodzi po przeprowadzeniu kontroli wykonania rekultywacji informuje Urząd Miejski w Rzgowie o rezultatach kontroli oraz stopniu zaawansowania rekultywacji.

  Gmina wiejska Dalików – zakończono przez przedsiębiorcę rekultywację części gruntów po eksploatacji kopaliny ze złoża KONTREWERS o pow. 70 142 m^2 w kierunku wodno-rolnym.

  Gmina wiejska Dłutów – została wykonana rekultywacja terenu poeksploatacyjnego złoża kruszywa naturalnego przez osobę prywatną.

  Gmina wiejska Moszczenica – zostało wykonane opiniowanie rolnego kierunku rekultywacji terenu po eksploatacji złóż.

  Powiat bełchatowski – w okresie objętym raportem zrekultywowane zostało w kierunku rolnym 1,8043 ha, a w kierunku leśnym 0,83 ha.

  Powiat brzeziński – została wykonana rekultywacja przez przedsiębiorcę 0,57 ha w kierunku mieszkaniowym po zakończonym wydobyciu.

  Powiat łaski – została wydana decyzja o zakończeniu rekultywacji znak GK.6122.1.2022 w kierunku wodno-rolnym ze złoża „Bałucz II” dla działek nr 423/3 i 423/5 obr. Bałucz, gm. Łask.

  Powiat łęczycki – stwierdzono prawidłowość wykonania rekultywacji gruntów zdewastowanych o pow. łącznej 8,45 ha zlokalizowanych w obrębach: Kolonia Mazew, Sławoszew, Jacków gmina Daszyna, Prusinowice, Mniszki, gmina Łęczyca, Wargawa Stara g. Witonia, uzgadnianie kierunku planowanych rekultywacji na wniosek strony.

  Powiat łódzki wschodni – wydano 8 decyzji dot. rekultywacji gruntów.

  Powiat pabianicki w czterech przypadkach dokonał ustalenia kierunków rekultywacji, w trzech uznał rekultywację za zakończoną i wydał 9 postanowień o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania rekultywacji.

  Powiat piotrkowski wydał 21 decyzji w powyższym zadaniu.

Powiat poddębicki – osoby obowiązane do rekultywacji, w ramach swoich działań zakończyły rekultywacje w kierunkach rolnym i wodnym o łącznej powierzchni 9,3803 ha.

Powiat radomszczański w 2022 r.: „Huta Porajska" – zakończenie rekultywacji w kierunku rolnym, „Huta Porajska III" – zakończenie rekultywacji w kierunku rolno-wodnym, „Napoleonów Północ" - ustalenie kierunku rolnego. Natomiast w 2023 r.: „Ruda III" – zakończenie rekultywacji w kierunku wodnym, „Adamów VIII" – ustalenie rekultywacji w kierunku rolnym, „Piaszczyce I" – ustalenie rekultywacji w kierunku rolnym, „Ruda VII" – zakończenie rekultywacji w kierunku wodnym, „Karsy" – ustalenie rekultywacji w kierunku rolnym.

Powiat rawski – zadanie było realizowane poprzez wydawane decyzje administracyjne: liczba decyzji uznających rekultywację gruntów za zakończoną w 2022 roku – 2, liczba decyzji uznających rekultywację gruntów za zakończoną w 2023 roku – 2, liczba decyzji ustalających kierunek rekultywacji, tj. rolny i leśny, w 2022 r. – 2.

Powiat skierniewicki w latach 2022-2023 wydał cztery decyzje ustalające kierunek rekultywacji, w tym dwie w kierunku rolnym i dwie w kierunku wodno-rolnym oraz jedną decyzję odmawiającą ustalenia kierunku rekultywacji. Jednocześnie w okresie objętym Raportem wydano cztery decyzje uznające zakończenie rekultywacji gruntów.

Powiat tomaszowski wydał decyzję o zakończeniu rekultywacji.

Powiat wieruszowski wydał jedną decyzję w sprawie określenia kierunku rekultywacji oraz jedną uznającą rekultywację za zakończoną.

Powiat zduńskowolski w 2022 r. wydał 2 decyzje o rekultywacji, a w 2023 r. – 4.

Powiat zgierski wydał 5 decyzji o ustaleniu kierunku rekultywacji, 1 decyzję o zakończeniu rekultywacji oraz przeprowadzono 48 kontroli wykonania obowiązku rekultywacji.

- **GL.3.1. Monitoring terenów osuwiskowych.**

  Monitoring terenów osuwiskowych prowadzony jest na bieżąco przez Państwowy Instytut Geologiczny w ramach projektu pn. „System Osłony Przeciwosuwiskowej" (SOPO). Zadanie jest realizowane na bieżąco.

  Powiat rawski prowadzi okresowy monitoring terenów zagrożonych ruchami masowymi na terenie gmin powiatu rawskiego.

  Powiat sieradzki w 2022 r. przeprowadził wizję terenową 13 obszarów ujętych w „Rejestrze terenów zagrożonych ruchami masowymi oraz terenów, na których występują te ruchy gdzie w rezultacie nie stwierdzono aktywności terenów".

  Powiat skierniewicki w 2023 r. przeprowadził oględziny 3 terenów zagrożonych.

  Powiat tomaszowski przeprowadził obserwację wizualną osuwiska.

- **GL.3.2. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez właścicieli terenów, na których zlokalizowane jest osuwisko.
- **GL.3.3. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez samorządy gminne, na terenie których zlokalizowane są osuwiska jak np. w **gminie miejskiej: Inowłódz, Wieruszów, w gminie miejsko-wiejskiej: Bolimów, Wieluń, w gminie wiejskiej: Czarnocin, Dobroń, Ładzice**.

2.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Celem ochrony środowiska w obszarze gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów jest gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego. Osiągnięcie tego celu w latach 2022-2023 zgodnie z założeniami Programu 2021 było możliwe poprzez realizację celów operacyjnych:

- GO.1.Racjonalne zarządzanie, wdrażanie i monitorowanie gospodarki odpadami w województwie,
- GO.2. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest,
- GO 3. Zapobieganie powstawaniu odpadów,
- GO 4. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami.

Tabela nr 7 obrazuje wpływ przeprowadzonych działań w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów w 2022 r. i 2023 r. w województwie łódzkim zgodnie z założeniami Programu 2021.

Tabela 7. Wskaźniki realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Wartość wskaźnika w roku 2022	Wartość wskaźnika w roku 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	masa odpadów zawierających azbest pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia	Mg	726 019,9	698 787,7	685 297,5	Baza Azbestowa	+	600 000
2	liczba PSZOK	szt.	157	163	158	Sprawozdanie Marszałka Województwa	-	177 (2023 r.)
3	liczba gmin, które nie osiągnęły wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia 4 frakcji odpadów komunalnych, tj.: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	szt.	19	b.d.	b.d.	Sprawozdanie Marszałka Województwa	-	0
4	udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w ogólnej masie odbieranych i zbieranych odpadów komunalnych	%	67	58	57	Sprawozdanie Marszałka Województwa	+	60 (2023 r.)
5	udział selektywnie odebranych odpadów komunalnych	%	33	42	43	Sprawozdanie Marszałka Województwa	+	40 (2023 r.)
6	masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych	Mg	487 929	499 699	480 227	Sprawozdanie Marszałka Województwa	-	480 000 (2020 r.)

Wskaźnik nr 1 Programu 2021. Masa odpadów zawierających azbest pozostałych do usunięcia i unieszkodliwienia.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend i została osiągnięta wartość docelowa wskaźnika w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 2 Programu 2021. Liczba PSZOK.

Wskaźnik wykazuje negatywny trend co wiąże się z intensyfikacją realizowanych zadań, które należy podjąć w dalszej perspektywie.

Wskaźnik nr 3 Programu 2021. Liczba gmin, które nie osiągnęły wymaganego poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia 4 frakcji odpadów komunalnych, tj.: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła.

Brak danych uniemożliwia analizę dynamiki i kierunku zmian wskaźnika. Od 2021 r. poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu obliczany jest dla odpadów komunalnych ogółem, w związku z powyższym należy przeanalizować zasadność określonego wskaźnika podczas tworzenia nowego dokumentu programu ochrony środowiska.

Wskaźnik nr 4 Programu 2021. Udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w ogólnej masie odbieranych i zbieranych odpadów komunalnych.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 5 Programu 2021. Udział selektywnie odebranych odpadów komunalnych.

Wskaźnik wykazuje pozytywny trend i została osiągnięta oczekiwana wartość wskaźnika w wyniku właściwie zrealizowanych zadań.

Wskaźnik nr 6 Programu 2021. Masa odebranych zmieszanych odpadów komunalnych.

Wskaźnik wykazuje w 2022 r. zdecydowanie negatywny trend, ale w 2023 r. w wyniku intensyfikacji realizowanych zadań przedstawia tendencję spadkową czyli redukcję masy odebranych zmieszanych odpadów komunalnych. Niestety nie udało się osiągnąć zamierzonego celu, w związku z powyższym należy wzmocnić realizację podjętych zadań w dalszej perspektywie.

Osiągnięcie wskaźników w 2022 r. było możliwe dzięki realizacji szeregu zadań, które były ujęte w następujące kategorie:

- **GO.1.1. Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi przekazywane ministrowi właściwemu do spraw środowiska**
  Zgodnie z art. 9s ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach marszałek województwa jest obowiązany do sporządzania rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Sprawozdanie jest przekazywane ministrowi w terminie do 15 lipca roku następującego po roku, którego dotyczy. Sprawozdania Marszałka Województwa Łódzkiego z realizacji zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi za lata objęte Raportem zostały złożone w terminie.

- **GO.1.2. Monitorowanie gospodarki odpadami sektora gospodarczego poprzez weryfikację zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów oraz o sposobach gospodarowania nimi.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez Marszałka Województwa Łódzkiego i WIOŚ w Łodzi.

- **GO.2.1. Prowadzenie rejestru wyrobów zawierających azbest.**

  Dane o odpadach zawierających azbest są wprowadzone przez samorządy gminne do Bazy Azbestowej. Weryfikacja i aktualizacja danych prowadzona jest na bieżąco.

- **GO.2.2. Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest.**

  Na terenie województwa funkcjonują trzy składowiska odpadów zawierających azbest. Składowiska te zlokalizowane są w gminach: Radomsko, Rawa Mazowiecka i Biała. W okresie objętym Raportem był realizowany program priorytetowy WFOŚiGW w Łodzi „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego na 2022 rok" oraz „Dotacje na usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa łódzkiego na 2023 rok". W ramach programu priorytetowego w 2022 r. wypłacono łączną kwotę 340 314,40 zł, natomiast w 2023 r. kwotę 414 616,60 zł. Ponadto w ramach realizacji zadań poza programami priorytetowymi WFOŚiGW w Łodzi zawarł w 2022 r. 111 umów dotacji na łączną kwotę 4 337 822,67 zł z: jednostkami samorządu terytorialnego oraz Wspólnotą Mieszkaniową przy ul. Paderewskiego 31B w Łodzi. W 2023 r. WFOŚiGW w Łodzi zawarł 121 umów dotacji na łączną kwotę 7 335 330,00 zł z jednostkami samorządu terytorialnego oraz łódzkimi spółdzielniami mieszkaniowymi: „Karolew", „Klonowa" oraz "Radogoszcz-Wschód". Środki zostały przeznaczone na unieszkodliwienie pochodzących z pokryć dachowych oraz kanałów zsypowych odpadów zawierających azbest, poprzez ich umieszczenie na składowisku odpadów niebezpiecznych.[5]

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. odebrała łącznie 32,425 Mg odpadów azbestowych z 21 nieruchomości, które przekazano do unieszkodliwienia przez firmę EKO-REGION sp. z o.o. w Bełchatowie. Koszt zadania wyniósł 24 163,12 zł. W 2023 r. Miasto Bełchatów odebrało 19,460 Mg od mieszkańców miasta wyroby zawierające azbest pochodzące z pokryć dachowych budynków mieszkalnych, gospodarczych i altan ogrodowych. Koszt zadania 15 132,10 zł. Spółka EKO-REGION w Bełchatowie przekazała 30,56 Mg wyrobów zawierających azbest do składowiska w Białej. Koszt zadania 10 808,00 zł.

[5] źródło: Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi za 2022 rok i za 2023 rok

Gmina miejska Brzeziny usunęła i przekazała do unieszkodliwienia w 2022 r. – 34,50 Mg i w 2023 r. – 8,87 Mg odpadów zawierających azbest. Koszt realizacji zadania 177 707,8 zł.

Gmina miejska Głowno w 2022 r. usunęła 21,06 Mg a w 2023 r. - 13,64 Mg wyrobów azbestowych.

Gmina miejska Inowłódz w latach 2022-2023 brała udział w programie „Usuwanie azbestu" – usunięto 41 Mg na kwotę 16 240 000,00 zł.

Gmina miejska Jeżów w latach 2022-2023 usunęła 288,98 Mg azbestu.

Gmina miejska Łask w latach 2022-2023 zrealizowała projekty pn. „Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Łask", współfinansowany dotacją ze środków WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski nieodpłatne wykonała usługi odbioru oraz unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest z terenu miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Gmina miejska Radomsko – w 2022 r. Miasto Radomsko realizowało zadanie pn. „Odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu miasta Radomska". W związku z powyższym w 2022 r. odebrano i zutylizowano 66,16 Mg odpadów zawierających azbest z 23 posesji znajdujących się na terenie miasta Radomska. W 2023 r. Miasto Radomsko realizowało zadanie pn. „Odbiór, transport i unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest z terenu miasta Radomska". W 2023 r. łącznie odebrano i zutylizowano 28,800 Mg odpadów zawierających azbest z 14 posesji znajdujących się na terenie miasta Radomska. Koszt realizacji zadania w 2022 r. – 28 295,31 zł, 2023 r. – 14 370,05 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka rokrocznie podejmuje działania mające na celu odbiór i utylizację wyrobów zawierających azbest z posesji zlokalizowanych na terenie miasta Rawa Mazowiecka, wykorzystując dotacje udzielane przez WFOŚiGW w Łodzi.

Gmina miejska Zduńska Wola w ramach prowadzonych działań w 2022 r. z terenu 20 posesji usunęła łącznie 38,14 Mg wyrobów zawierających azbest. Łączna kwota zadania 18 790,31 zł. Dotacja z WFOŚiGW w Łodzi to 13 384,00 zł, pozostałe środki budżet Miasta. W 2023 r., z terenu 13 posesji usunięto łącznie 23,82 Mg wyrobów zawierających azbest. Łączna kwota zadania 17 875,08 zł. Dotacja z WFOŚiGW w Łodzi to 11 410,00 zł, pozostałe środki budżet Miasta.

Gmina miejsko-wiejska Dąbrowice w 2023 r. przyjęła program usuwania odpadów azbestowych.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice w 2022 r. odebrała 69,04 Mg odpadów azbestowych a w 2023 r. – 37,58 Mg.

Gmina miejsko-wiejska Stryków w 2022 r. udzieliła 28 dotacji do usuwania i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Unieszkodliwiono łącznie 90,23 Mg odpadów zawierających azbest. W 2023 r. udzielono 45 dotacji. Unieszkodliwiono łącznie 130,85 Mg odpadów zawierających azbest. Koszt zadania 231 138,95 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała usunęła 250,37 Mg wyrobów zawierających azbest, pozostało 5 603,51 Mg do usunięcia. Koszt realizacji zadania 82 352,70 zł.

Gmina wiejska Czastary w 2023 r. usunęła ok. 140,10 Mg na kwotę 73 687,00 zł.

Gmina wiejska Czerniewice usunęła i unieszkodliwiła wyroby zawierające azbest w 2022 r. 133,79 Mg, w 2023 r. 168,10 Mg.

Gmina wiejska Drużbice w 2022 r. unieszkodliwieniu poddano 32,288 Mg wyrobów zawierających azbest. W 2023 r. 165,356 Mg. Koszt zadania 106 437,22 zł.

Gmina wiejska Głowno usunęła 92,170 Mg odpadów zawierających azbest. Koszt realizacji zadania 42 743,67 zł.

Gmina wiejska Góra Św. Małgorzaty w 2022 r. dokonała usunięcia i unieszkodliwienia 44,96 Mg azbestu. W 2023 r. – 47,97 Mg. Koszt zadania 63 404,58 zł.

Gmina wiejska Kleszczów w 2022 r. odebrała od właścicieli nieruchomości łącznie 68,77 Mg odpadów zawierających azbest, natomiast w 2023 r. łącznie 71,26 Mg odpadów. W 2023 r. gmina brała udział w projekcie pn. „Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Kleszczów", który został współfinansowany przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii w ramach realizacji zadań wynikających z „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032". Koszt realizacji zadania to 69 964,00 zł.

Gmina wiejska Klonowa - w 2022 r. odebranych zostało 86,27 Mg wyrobów zawierających azbest, w 2023 r. odebrano 185,830 Mg. Koszt zadania: 138 176,67 zł.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie kontynuowała usuwanie azbestu. Koszt zadania wyniósł 74 567,58 zł.

Gmina wiejska Kodrąb w latach 2022-2023 zorganizowała odbiór wyrobów zawierających azbest od osób fizycznych w ilości 200,155 Mg. Koszt realizacji zadania wyniósł 70 476,17 zł.

Gmina wiejska Lgota Wielka usunęła 79,84 Mg wyrobów zawierających azbest. Koszt realizacji zadania wyniósł 57 526,41 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie – w 2022 r. odebrano i unieszkodliwiono 77,47 Mg odpadów zawierających azbest, zaś w 2023 r. odebrano i unieszkodliwiono

101,385 Mg odpadów zawierających azbest. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 29 032,66 zł a w 2023 r. – 43 798,32 zł.

Gmina wiejska Lubochnia realizowała gminny program usuwania wyrobów zawierających azbest. W 2022 r. usunięto 182,140 Mg a w 2023 r. – 91,930 Mg. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 187 478,04 zł.

Gmina wiejska Łubnice usunęła 113,08 Mg odpadów. Koszt zadania to 45 186,77 zł.

Gmina wiejska Masłowice w 2022 r. usunęła 88,478 Mg wyrobów zawierających azbest, natomiast w 2023 r. usunięto 248,86 Mg. Koszt realizacji zadania w 2022 r. – 41 089,19 zł, a w 2023 r. – 117 989,50 zł.

Gmina wiejska Nowosolna usunęła w 2022 r. 52,7125 Mg a w 2023 r. – 94,410 Mg wyrobów azbestowych. Koszt realizacji zadania w 2022 r. – 22 244,55 zł, a w 2023 r. – 51 307,60 zł.

Gmina wiejska Paradyż w 2022 r. usunęła 63,630 Mg z 21 nieruchomości. W 2023 r. usunięto 247,4 Mg z 78 nieruchomości. Koszt zadania 155 754,73 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce w 2022 r. usunęła 181,580 Mg azbestu, a w 2023 r. – 54,350 Mg. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 74 520,43 zł, w 2023 r. – 22 716,13 zł.

Gminy miejskie: Ozorków, Pabianice, Sieradz, Skierniewice, Wieruszów, **Zduńska Wola; gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Białaczów, Bolesławiec, Bolimów, Działoszyn, Grabów, Kiernozia, Konstantynów Łódzki, Lutomiersk, Opoczno, Osjaków, Pajęczno, Piątek, Poddębice, Przedbórz, Rzgów, Sulejów, Tuszyn, Uniejów, Wieluń, Wolbórz** oraz **gminy wiejskie: Andrespol, Bedlno, Bełchatów, Będków, Brąszewice, Brójce, Buczek, Dalików, Dmosin, Dobroń, Galewice, Gidle, Godzianów, Gomunice, Grabica, Kocierzew Południowy, Konopnica, Kowiesy, Krzyżanów, Ksawerów, Kutno, Lututów, Łazice, Łanięta, Łęki Szlacheckie, Maków, Mniszków, Mokrsko, Moszczenica, Nieborów, Nowa Brzeźnica, Nowe Ostrowy, Nowy Kawęczyn, Oporów, Ostrówek, Ozorków, Pątnów, Poświętne, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Regnów, Rokiciny, Rozprza, Rusiec, Rząśnia, Rzeczyca, Sędziejowice, Siemkowice, Sieradz, Skierniewice, Słupia, Strzelce Wielkie, Szczerców, Świnice Warckie, Tomaszów Mazowiecki, Wartkowice, Widawa, Wielgomłyny, Wierzchlas, Witonia, Wola Krzysztoporska, Wróblew, Zapolice, Zduny, Zduńska Wola, Zgierz, Żarnów, Żychlin** usuwały wyroby zawierające azbest.

- **GO.3.1. Rozwój gospodarki obiegu zamkniętego (cyrkularnej) w województwie, w tym tworzenie i utrzymanie punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami.**

Gmina miejska Zgierz zorganizowała punkt wymiany rzeczy używanych w PSZOK. Działanie punktu polega na wymianie rzeczy używanych w zakresie mebli, art. gospodarstwa domowego, zabawek, książek, rowerów, narzędzi, sprzętu sportowego i innych podobnych.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów promowała Punkt Ponownego Użycia utworzony w 2020 r.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew udostępniła mieszkańcom aplikację edukacyjno-informacyjną – dodatkowy Moduł GOZ (Gospodarka o obiegu zamkniętym) oraz Moduł Wymień/Oddaj. Aplikacja umożliwiająca współpracę społeczności na rzecz rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym, promowanie recyklingu, kształtowania zrównoważonych postaw konsumenckich, zasad 7R, edukacja mieszkańców w zakresie oszczędnego gospodarowania przedmiotami będącymi ich własnością, segregacji, promowanie wymiany rzeczy używanych.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń realizowała projekt pn. „Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wraz z punktem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Rudzie z infrastrukturą towarzyszącą".

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska – powstał Punkt Selektywnej Zbiórki odpadów.

- **GO.3.2. Działania ukierunkowane na niemarnowanie żywności.**

  Działanie realizowane na bieżąco. Na terenie województwa łódzkiego działa Bank Żywności w Łodzi im. Marka Edelmana. Misją Banku Żywności w Łodzi jest przeciwdziałanie marnotrawieniu żywności oraz zmniejszanie obszarów niedożywienia. Bank współpracuje z licznymi sieciami handlowymi w celu pozyskania żywności oraz prowadzi kampanie informacyjną w mediach społecznościowych na temat przeciwdziałania marnotrawstwu żywności. Ponadto Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego w obszarze działań z zakresu edukacji ekologicznej prowadzonych w 2022 r. przygotował materiały edukacyjne w formie broszury dotyczące ograniczeniu marnowania żywności, które następnie zostały rozdystrybuowane do szkół zlokalizowanych na terenie województwa łódzkiego. Ponadto zadanie było realizowane przez samorządy gminne takie jak **gminy miejskie: Kutno, Rawa Mazowiecka, Tomaszów Mazowiecki, Wieruszów, Zduńska Wola, Zgierz, gminy miejsko-wiejskie: Biała Rawska, Bolimów, Parzęczew, Poddębice, Sulejów, Wieluń, Zelów; gminy wiejskie: Ksawerów, Ładzice, Rusiec, Sulmierzyce, Szczerców, Tomaszów Mazowiecki, Żychlin.**

- **GO.3.3. Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.**

Działanie realizowane na bieżąco przez Województwo Łódzkie. W ramach działań z zakresu edukacji ekologicznej w 2022 r. zorganizowano IV edycję Wojewódzkiego Konkursu Ekologicznego „DBAM O ŚRODOWISKO W ŁÓDZKIM", pod hasłem „Ekopomysły pomagają chronić środowisko". Konkurs był skierowany do uczniów szkół podstawowych oraz do szkół ponadpodstawowych z terenu województwa łódzkiego. Celem Konkursu było podniesienie poziomu wiedzy uczniów z zakresu ochrony środowiska, w szczególności w zakresie ekoinnowacji, które stanowią instrument do szeroko pojętej ochrony środowiska, w szczególności w zakresie przeciwdziałania marnowaniu surowców naturalnych oraz energii. W 2023 r. w zakresie gospodarowania odpadami zorganizowano Wojewódzki Konkurs Ekologiczny EKO Designer Wnętrz, który był konkursem skierowanym do dorosłych mieszkańców województwa łódzkiego. Jego celem było zaangażowanie osób dorosłych i zwiększenie świadomości potrzeby zmiany nawyków, poprzez wprowadzenie w życie zasad racjonalnego gospodarowania surowcami i odpadami oraz powtórnego ich wykorzystywania. Ponadto zadanie było realizowane przez samorządy gminne takie jak **gminy miejskie: Bełchatów, Brzeziny, Głowno, Krośniewice, Łask, Ozorków, Pabianice, Piotrków Trybunalski, Radomsko, Rawa Mazowiecka, Sieradz, Skierniewice, Tomaszów Mazowiecki, Ujazd, Wieruszów, Zduńska Wola, Zgierz, gminy miejsko-wiejskie: Aleksandrów Łódzki, Biała Rawska, Bolesławiec, Bolimów, Drzewica, Grabów, Kamieńsk, Kiernozia, Lutomiersk, Opoczno, Parzęczew, Piątek, Poddębice, Przedbórz, Rzgów, Szadek, Wieluń, Wolbórz oraz gmin wiejskich: Bedlno, Będków, Brąszewice, Brójce, Buczek, Burzenin, Chąśno, Czarnocin, Dalików, Daszyna, Dłutów, Dmosin, Dobryszyce, Domaniewice, Drużbice, Głowno, Gomunice, Gorzkowice, Kleszczów, Klonowa, Kobiele Wielkie, Kodrąb, Konopnica, Ksawerów, Kutno, Lubochnia, Lututów, Ładzice, Łanięta, Łęki Szlacheckie, Łubnice, Łyszkowice, Maków, Masłowice, Moszczenica, Nieborów, Nowa Brzeźnica, Ozorków, Pątnów, Ręczno, Rokiciny, Rozprza, Rusiec, Rzeczyca, Sieradz, Skomlin, Sławno, Słupia, Strzelce Wielkie, Strzelce, Tomaszów Mazowiecki, Wartkowice, Widawa, Witonia, Wola Krzysztoporska, Wróblew, Zadzim, Zapolice, Zduny, Zduńska Wola, Zgierz, Żychlin,** które prowadziły działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami.

- **GO.4.1. Przeprowadzenie kontroli sprawdzających dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymogów prawnych i kontrola w zakresie przestrzegania warunków decyzji.**

Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ w Łodzi. W latach 2022-2023 łącznie przeprowadzono 39 kontroli składowisk odpadów, w tym 15 planowych oraz 24 pozaplanowych (5 interwencyjnych, 19 na wniosek). Wydano zarządzenia pokontrolne. W latach 2022-2023 łącznie przeprowadzono 246 kontroli innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym 51 planowych oraz 195 pozaplanowych (55 interwencyjnych, 139 na wniosek, 1 inną). W szczególności ww. kontrole obejmowały weryfikację przestrzegania warunków decyzji z zakresu gospodarowania odpadami, przeprowadzenie oględzin; kontrola dokumentacji; kontrola prowadzenia ewidencji odpadów, terminowości sporządzania sprawozdań. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami m.in. wymierzono decyzje za gospodarowanie odpadami niezgodnie z posiadanym zezwoleniem, za nieprowadzenie ewidencji odpadów, za zlecanie wykonywania obowiązku gospodarowania odpadami podmiotom, które nie uzyskały wymaganych decyzji lub wymaganego wpisu do rejestru. Koszt realizacji zadania wyniósł 3 136 000,00 zł.

Powiat bełchatowski prowadził kontrole przy wydawaniu pozwoleń lub zezwoleń zgodnie z ustawą POŚ. Organ dokonał kontroli w zakresie przestrzegania warunków wydanych zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów.

Powiat łęczycki przeprowadził 4 kontrole realizacji decyzji w zakresie gospodarki odpadami ze stwierdzeniem prawidłowości ich realizacji bądź z nałożeniem obowiązku dostosowania do warunków decyzji oraz sprawdzenie realizacji dostosowania.

Powiat łowicki przeprowadził 5 kontroli. W jednym przypadku o wynikach kontroli poinformowano WIOŚ, w drugim przypadku wydano zalecenia pokontrolne i przeprowadzono ponowną kontrolę.

Powiat pabianicki przeprowadził dwa razy oględziny miejsca przetwarzania odpadów oraz kontrolę WIOŚ w sprawie spełnienia wymagań ochrony środowiska miejsc magazynowania odpadów.

Powiat radomszczański przeprowadził 9 kontroli sprawdzających dostosowanie składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz innych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów do wymogów prawnych i kontrolę w zakresie przestrzegania warunków decyzji.

Powiat sieradzki przeprowadził 1 kontrolę posiadacza odpadów, wykonującego rekultywację nieczynnego składowiska odpadów w Bartochowie (gm. Warta).

Powiat tomaszowski uczestniczył w kontroli przed wydaniem decyzji dostosowującej zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów.

Powiat wieruszowski przeprowadził 9 kontroli. Wydano zalecenia pokontrolne.

Powiat zduńskowolski przeprowadził 4 kontrole. Wydano 2 nakazy usunięć odpadów.

- **GO.4.2. Modernizacja, budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych.**

  Gmina miejska Inowłódz w 2023 r. rozpoczęła budowę punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

  Gmina miejska Pabianice w 2022 r. dokonała modernizacji PSZOK w Pabianicach. Koszt zadania 207 029,78 zł. W 2023 r. wykonano przebudowę części nawierzchni Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów (zwiększając jego powierzchnię), wykonano nowe oświetlenie, zakupiono 8 nowych kontenerów na odpady, zamontowano wiatę/boks na odpady, postawiono 2 wiaty przy stróżówkach. Wykonane działania pozwoliły na poprawę funkcjonowania PSZOK, poprzez lepszą organizację i przechowywanie segregowanych odpadów. Koszt realizacji zadania to 170 739,99 zł.

  Gmina miejska Radomsko realizowała zadanie poprzez rozbudowę PSZOK, utwardzenie terenu zapewniającego wjazd samochodów i odbiór kontenerów, budowę zadaszonych boksów przystosowanych do gromadzenia m. innymi zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów, przeterminowanych leków. Koszt realizacji zadania wyniósł 1 100 440,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki prowadzi PSZOK. Punkt znajduje się przy ul. 11-go Listopada 93/97 na terenie „Gminnej Spółdzielni" w Aleksandrowie Łódzkim, a korzystać z niego mogą mieszkańcy całej Gminy Aleksandrów Łódzki, którzy zamieszkują nieruchomości objęte systemem gospodarki odpadami w Aleksandrowie Łódzkim.

  Gmina miejsko-wiejska Błaszki w 2023 r. wybudowała PSZOK, który pozwolił na usprawnienie zbiórki odpadów segregowanych od mieszkańców gminy, a tym samym przyczyniło się do zwiększenia możliwości odzysku i przeznaczenia do ponownego użycia większej masy odpadów. Koszt zadania wyniósł 2 297 215,41 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki wybudowała PSZOK w Konstantynowie Łódzkim na kwotę 746 329,17 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Pajęczno wybudowała i przekazała do użytkowania PSZOK w mieście Pajęczno. Koszt realizacji zadania 2 500 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Przedbórz wybudowała w 2023 r. PSZOK. Koszt realizacji zadania to 538 033,71 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Stryków wykonała modernizację i doposażenie istniejącego PSZOK. Koszt realizacji zadania wyniósł 417 905,92 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Szadek w 2022 r. zrealizowała zadanie polegające na utwardzeniu terenu PSZOK. Koszt realizacji zadania 60 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn wykonała modernizację punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, przystosowanie do obowiązujących przepisów. Rezultatem jest łatwiejszy dostęp mieszkańców do PSZOK.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń realizowała projekt pn. „Budowa systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych wraz z punktem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Rudzie z infrastrukturą towarzyszącą".

Gmina wiejska Andrespol dokonała zwiększenia powierzchni oraz wydzielenia kontenerów PSZOK.

Gmina wiejska Bełchatów zrealizowała przebudowę PSZOK w m. Zawady. Koszt zadania wyniósł 3 037 589,44 zł.

Gmina wiejska Brójce wybudowała PSZOK. Koszt zadania wyniósł 1 578 935,00 zł.

Gmina wiejska Burzenin wybudowała PSZOK. Koszt realizacji zadania 43 050,00 zł.

Gmina wiejska Czarnocin wykonała przebudowę PSZOK. Koszt zadania 7 503,00 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce wybudowała PSZOK. Koszt zadania 3 962 086,19 zł.

Gmina wiejska Grabica zrealizowała rozbudowę PSZOK w Grabicy. Koszt zadania 920 000,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów wybudowała PSZOK w Łękińsku.

Gmina wiejska Krzyżanów – powstały dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów. Koszt zadania 45 000,00 zł.

Gmina wiejska Nieborów zrealizowała budowę PSZOK. Koszt realizacji zadania 1 404 101,97 zł.

Gmina wiejska Nowosolna w 2023 r. rozpoczęła budowę PSZOK. Koszt zadania 647 700,00 zł.

Gmina wiejska Ozorków przebudowała PSZOK. Koszt zadania z dofinansowaniem z RPO WŁ wyniósł 739 580,00 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca rozbudowała PSZOK. Koszt realizacji zadania 2 663 142,63 zł.

Gmina wiejska Wartkowice doposażała punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych w sołectwach. Koszt zadania 22 755,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska wykonała modernizację PSZOK. Koszt realizacji zadania 2 136 290,00 zł.

Gmina wiejska Wróblew w 2023 r. zakupiła prasokontener, dodatkowy kontener oraz zamiatarki na wyposażenie PSZOK-a. Koszt zadania 507 645,60 zł.

- **GO.4.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych, w tym bioodpadów i frakcji odpadów odbieranych/zbieranych selektywnie.**

  Gmina miejska Radomsko realizowała zadanie w ramach projektu pn. „Budowa, rozbudowa i modernizacja ZUOK". Głównym celem przedsięwzięcia było zwiększenie efektywności systemu zagospodarowania odpadów komunalnych. Rozbudowa i modernizacja linii sortowniczej odpadów wraz z halą i infrastrukturą towarzyszącą na terenie ZUOK w Płoszowie ma na celu zwiększenie zdolności instalacji do odzysku surowców wtórnych, w kontekście konieczności osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku oraz redukcję ilości odpadów kierowanych do składowania. Koszt zadania wyniósł 35 975 040,00 zł.

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka w 2022 r. zakończono realizację inwestycji pn. „Przebudowa odcinka napowietrznej jednotorowej linii 110 kV relacji GPZ Rawa Mazowiecka - GPZ Żurawia w celu usunięcia kolizji z planowanym zagospodarowaniem terenu w m. Pukinin, gm. Rawa Mazowiecka". Dla zapewnienia mocy dla rozbudowy zakładu ZGO Pukinin 2023 r. zakończono realizację zadania pn. „Budowa stacji transformatorowej w ZGO Pukinin".

  Gmina miejska Sieradz wykonała modernizację ZUOK Orli Staw jako Regionalnego Centrum Recyklingu. Koszt realizacji zadania 144 154 793,01 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Opoczno – zrealizowano budowę instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów. Koszt realizacji zadania 2 901 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Wieluń przygotowała niezbędną dokumentację dla rozbudowy instalacji biologicznego przetwarzania odpadów biodegradowalnych selektywnie zebranych w m. Ruda k/Wielunia. Zlecono wykonanie dokumentacji w postaci programu funkcjonalno-użytkowego w ramach planowanego zadania. Opracowano wniosek - niezbędną dokumentację o wydanie decyzji środowiskowej na rozbudowę kompostowni w zakresie przetwarzania odpadów biodegradowalnych - zielonych, złożono wniosek o wydanie decyzji, zawieszono postępowanie ze względu na rozszerzenie dokumentacji o dodatkowe magazyny.

- **GO.4.4. Modernizacja i rozbudowa instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.**

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka w 2022 r. rozpoczęła prace nad rozbudową kwatery IX. Dla potrzeb inwestycji uzyskano decyzję: dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich, hydrogeologiczną dla uzupełnienia rozpoznania warunków hydrogeologicznych w związku z zamierzoną rozbudową kwatery składowania

odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nr IX dla potrzeb ZGO AQUARIUM sp. z o.o., oraz zatwierdzającą „Projekt robót geologicznych w celu likwidacji i wykonania urządzeń monitoringu wód podziemnych w związku z projektowaniem rozbudowy kwatery składowania odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nr IX dla potrzeb ZGO AQUARIUM sp. z o.o.”.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń rozbudowała składowiska odpadów. Pozyskano nową działkę w bezpośrednim sąsiedztwie obecnego składowiska odpadów w Rudzie w celu rozbudowy o dodatkową kwaterę.

- **GO.4.5. Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów.**

  Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów prowadzona jest na bieżąco, zgodnie z harmonogramem określonym w decyzjach administracyjnych. Na podstawie ankietyzowanych gmin uzyskano informacje o realizacji odpowiednio w następujących gminach:

  Gmina miejska Brzeziny zadanie badania, monitoringu i deratyzacji powierzyła Zakładowi Usług Komunalnych sp. z o.o. Koszt zadania 238 217,76 zł.

  Gmina miejska Głowno prowadziła monitoring nieczynnego Składowiska Odpadów Komunalnych w Ziewanicach. Koszt zadania 5 079,90 zł.

  Gmina miejska Pabianice zrealizowała czynności monitorujące dawne składowisko odpadów w Łaskowicach, wykonywane przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Pabianicach.

  Gmina wiejska Będków przeprowadziła monitoring zrekultywowanego składowiska odpadów w Będkowie dz. nr ew. 887 obręb Będków. Koszt zadania 8 820,02 zł.

  Gmina wiejska Pęczniew wykonała badania pomiaru emisji gazów z emitorów zlokalizowanych ma terenie gminnego składowiska odpadów w miejscowości Kraczynki. Łączny koszt zadania wyniósł 41 323,03 zł.

  Gmina wiejska Rozprza wykonano prace porządkowe, pomiar osiadania gruntu, badania wody podziemnej i biogazu, analiza sprawności i ocena skuteczności systemu odgazowania. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 46 545,27 zł, w 2023 r. – 26 621,46 zł.

  Gmina wiejska Skomlin w 2023 r. – zakończono rekultywacje i zamknięcie składowiska odpadów komunalnych. W ramach inwestycji wykonano bryłę składowiska wraz z wykonaniem warstwy rekultywacyjnej i pasa drogi. W ramach rekultywacji biologicznej dokonano obsiewu pow. bryły składowiska oraz nasadzeń drzew i krzewów (nasadzenia leśne) na powierzchni i skarpach bryły. Koszt realizacji zadania 338 250,00 zł.

- **GO.4.6. Rekultywacja terenów, na których gromadzone były odpady, na których występuje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska.**

  Zadanie realizowane jest na bieżąco.
- **GO.4.7. Zamknięcie składowisk lub ich części niespełniających wymogów technicznych lub formalnych.**

  Zadanie realizowane jest na bieżąco.
- **GO.4.8. Ograniczenie możliwości rozprzestrzeniania zanieczyszczeń z terenów innych niż składowiska odpadów, na których gromadzone były odpady.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez WIOŚ w Łodzi. W latach 2022-2023 łącznie podjęto 39 czynności kontrolnych z wyjazdem w teren, dotyczących nielegalnego magazynowania odpadów. Kontrole obejmowały: przeprowadzenie oględzin; weryfikacje posiadanych zezwoleń i dokumentacji, prowadzenie ewidencji odpadów, weryfikację sposobu postępowania z odpadami. W wyniku ww. kontroli stwierdzono m.in. naruszenia: zbieranie i przetwarzanie odpadów bez wymaganego zezwolenia; nieprowadzenie ewidencji odpadów, niewykonanie obowiązku ograniczenia emisji pyłów na tereny sąsiedzkie w procesie rekultywacji wyrobiska zgodnie z posiadaną decyzją, porzucenie odpadów w miejscu nieprzeznaczonym do ich magazynowania, badania gleby z okolic miejsc magazynowania odpadów.

  Przeprowadzono czynności kontrolne wraz z PSP w ramach działań prewencyjnych związanych z potencjalnym ryzykiem pożarowym miejsc nagromadzenia odpadów palnych. W wyniku ww. działań przeprowadzono oględziny wraz z przedstawicielami PSP na okoliczność wystąpienia potencjalnego zagrożenia pożarowego związanego z nagromadzeniem odpadów palnych w znacznej ilości. W 2022 r. zintensyfikowano działania w zakresie kontroli drogowych przemieszczania odpadów. Przeprowadzono wspólnie z ITD, KAS i Policją 73 drogowych akcji kontrolnych pod nazwą „Nielegalne Odpady", podczas których skontrolowano 454 pojazdy, z których 104 przewoziły odpady, stwierdzono 10 przypadków naruszeń wymagań ochrony środowiska w zakresie transportu. W 2023 r. kontynuowano działania w zakresie kontroli drogowych przemieszczania odpadów. Przeprowadzono wspólnie z ITD, KAS i Policją 54 drogowych akcji kontrolnych pod nazwą „Nielegalne Odpady" oraz DEMETER IX, podczas których skontrolowano 308 pojazdów, z których 66 przewoziły odpady. W ramach ww. akcji stwierdzono 2 przypadki naruszeń wymagań ochrony środowiska w zakresie transportu".

2.9. Zasoby przyrodnicze (ZP)

Walory przyrodnicze województwa, w Programie 2021 opierają się na realizacji trzech celów strategicznych: Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej, Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz Zwiększaniu lesistości, które mogą zostać osiągnięte poprzez realizację siedmiu celi operacyjnych:

- ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu,
- ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków,
- ZP.3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych,
- ZP.4. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich,
- ZP.5. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych walorach krajobrazowych województwa,
- ZP.6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych,
- ZP.7. Zwiększanie lesistości.

Osiągnięcie założonych celów w 2022 r. i 2023 r. jest możliwe przez monitoring wskaźników dla Programu 2021 zamieszczonych w tabeli 8.

Tabela 8. Wskaźnik realizacji zadań z zakresu zasobów przyrodniczych wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028”

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Wartość wskaźnika w roku 2022	Wartość wskaźnika w roku 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	liczba ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000	szt.	23	26	34	RDOŚ	-	41
2	liczba ustanowionych planów ochrony dla parków krajobrazowych	szt.	5	5	5	ZPKWŁ	-	7
3	liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody	szt.	68	68	68	RDOŚ	-	87
4	liczba opracowanych audytów krajobrazowych	szt.	0	0	0	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	-	1
5	liczba uchwał Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu	szt.	0	0	0	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	-	3
6	powierzchnia siedlisk przyrodniczych oraz liczba gatunków objętych monitoringiem	ha/szt.	b.d./23	1 435,88/51	b.d/3	RDOŚ	-/+	50/10
7	powierzchnia siedlisk przyrodniczych oraz liczba gatunków objętych zabiegami czynnej ochrony	ha/szt.	88,65/b.d.	34,92/1	4,91/3	RDOŚ	-/+	100/15
8	powierzchnia terenów zieleni (parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej)	ha	3 930,46	4 088,81	4 154,16	GUS	+	4 000
9	lesistość	%	21,4	21,4	21,4	GUS	-	22

Wskaźnik nr 1 Programu 2021. Liczba ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Wskaźnik dotyczący ustanowionych planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wykazuje pozytywny trend w związku z ustanowieniem nowych planów zadań ochronnych. Ponadto nie było możliwym osiągnięcie docelowej wartości wskaźnika ponieważ na terenie województwa łódzkiego znajdują się 34 obszary Natura 2000 i tym samym uzyskano 100% opracowań planów zadań ochronnych.

Wskaźnik nr 2 Programu 2021. Liczba ustanowionych planów ochrony dla parków krajobrazowych.

Wskaźnik dotyczący ustanowionych planów ochrony dla parków krajobrazowych pozostał bez zmian i nie osiągnięto wartości docelowej.

Wskaźnik nr 3 Programu 2021. Liczba opracowanych planów ochrony dla rezerwatów przyrody.

Wskaźnik dotyczący ustanowionych planów ochrony dla rezerwatów przyrody pozostaje bez zmian i należy podjąć działania w powyższym zakresie.

Wskaźnik nr 4 Programu 2021. Liczba opracowanych audytów krajobrazowych.

Zadanie w trakcie realizacji.

Wskaźnik nr 5 Programu 2021. Liczba uchwał Sejmiku Województwa Łódzkiego w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu.

Wskaźnik nie zmienił się ponieważ w latach 2022 i 2023 nie podjęto uchwał w sprawie utworzenia obszarów chronionego krajobrazu.

Wskaźnik nr 6 Programu 2021. Powierzchnia siedlisk przyrodniczych oraz liczba gatunków objętych monitoringiem.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi (RDOŚ) w 2022 r. objęła monitoringiem siedliska przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000, których łączna powierzchnia to 1 435,88 ha oraz 51 gatunków objętych zabiegami ochrony czynnej. W 2023 r. monitoringiem zostały objęte 3 gatunki zwierząt będące przedmiotami ochrony w obszarach Natura 2000. Określony wskaźnik jest trudny do określenia, wielokrotnie niemierzalny i na jego podstawie nie należy wskazywać trendu realizacji zadań. Określony wskaźnik należy zmienić w realizacji kolejnego dokumentu.

Wskaźnik nr 7 Programu 2021. Powierzchnia siedlisk przyrodniczych oraz liczba gatunków objętych zabiegami czynnej ochrony.

Należy realizować zaplanowane zadania w kolejnych latach obowiązywania Programu. RDOŚ w Łodzi w 2022 r. objęła zabiegami ochrony czynnej 34,92 ha powierzchni i 1 gatunek, a w 2023 r. 4,91 ha i 3 gatunki zwierząt.

Wskaźnik nr 8 Programu 2021. Powierzchnia terenów zieleni (parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej).

Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego i osiągniętą oczekiwaną wartość docelową wskaźnika.

Wskaźnik nr 9 Programu 2021. Lesistość.

Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego, właścicieli gruntów prywatnych oraz PGL LP.

Osiągnięcie wskaźników na tym poziomie było możliwe dzięki realizacji szeregu zadań, które były ujęte w następujące kategorie:

- **ZP.1.1. Kontynuacja prac nad opracowaniem i zatwierdzeniem planów zadań ochronnych i planów ochrony dla obszarów Natura 2000.**
  Zadanie realizowane na bieżąco przez RDOŚ w Łodzi.
- **ZP.1.2. Kontynuacja prac nad opracowaniem i zatwierdzeniem planów ochrony dla parków krajobrazowych.**
  Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego przeprowadził rozeznanie rynku celem oszacowania kwoty zadania. Złożono wniosek nr. FELD.02.15-IZ.00-0001/23, w celu pozyskania środków na wykonanie planów ochrony dla siedmiu parków krajobrazowych. Wniosek przeszedł pomyślnie ocenę merytoryczną i formalną. Plany ochrony wykonywane będą etapami.
- **ZP.1.3. Kontynuacja prac nad opracowaniem i zatwierdzeniem planów ochrony dla rezerwatów przyrody.**
  Zadanie realizowane na bieżąco przez RDOŚ w Łodzi. W roku 2022 ustanowiono zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 26 lipca 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Polana Siwica”, a także wydano zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 9 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jeziorsko”. Procedowano także zmianę zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody: „Grądy nad Lindą”, „Dąbrowa Grotnicka”, „Piskorzeniec”, „Czarna Rózga”. W roku 2023 ustanowiono zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Ciosny” zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi z dnia 24 października 2023 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Ciosny”. Procedowano także zmianę zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody: „Gałków”, „Parowy Janinowskie”. Ponadto procedowano zadania ochronne dla rezerwatów przyrody: „Struga Dobieszkowska”, „Wiączyń”, „Grądy nad Moszczenicą”, „Rawka”, „Torfowisko Rąbień”, „Zabrzeźnia”. Zadania ochronne dla tych rezerwatów przyrody, ustanawiane w formie

zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, weszły w życie z 1 stycznia 2024 r.

- **ZP.1.4. Opracowanie audytu krajobrazowego województwa.**
  W okresie objętym Raportem podjęto stosowne działania i opracowywano dokument, który w 2024 r. został poddany opiniowaniu.
- **ZP.1.5. Porządkowanie statusu prawnego oraz powoływanie nowych obszarów chronionego krajobrazu w ramach systemu obszarów chronionych województwa.**
  Trwają prace nad realizacją ww. zadania przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego.
- **ZP.1.6. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy.**
  Zadania są realizowane zgodnie z przyjętym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi. Ponadto poniższe jednostki samorządu terytorialnego realizowały zadanie:
  Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 uchwaliła trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczące fragmentów miasta Pabianice w rejonie ulic: Traugutta, 20 Stycznia oraz skrzyżowania ulic: 20 Stycznia i Podleśnej. Zapisy dotyczące zapewnienia właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych znajdują się w Rozdziałach: „Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu” oraz „Ustalenia szczegółowe dotyczące poszczególnych terenów” – Wydział Urbanistyki UM Pabianice.
  Gmina miejska Piotrków Trybunalski podjęła działania polegające na wprowadzeniu zapisów w sześciu miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
  Gmina miejsko-wiejska Błaszki pozostawiła 2 tereny wolne od zabudowy (tereny rolnicze z zakazem zabudowy) stanowiące korytarze ekologiczne wschód-zachód oraz północ-południe w przyjętych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Koszt zadania 26 000,00 zł.
  Gmina miejsko-wiejska Rzgów w studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz MPZP uwzględniła korytarze ekologiczne i przejścia dla zwierząt oraz zasady ochrony krajobrazu. Rezultatem jest ograniczenie zagrożenia wywołanego działalnością człowieka na funkcjonowanie oraz rozwój zwierząt, a także zabezpieczenie naturalnego krajobrazu gminy Rzgów przed degradacją związaną z działalnością antropogeniczną.

Gmina miejska Sieradz zachowała w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego korytarze ekologiczne i tereny zieleni niskiej, pozwalających na utrzymanie walorów krajobrazowych.

Gmina miejsko-wiejska Stryków w planach zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzjach o warunkach zabudowy zapewniono ochronę korytarzy ekologicznych poprzez wprowadzenie terenów wolnych od zabudowy – terenów rolnych bez możliwości zabudowy.

Gmina wiejska Czarnocin uwzględniła walory krajobrazowe, korytarze ekologiczne w dokumentach planistycznych. Koszt zadania wyniósł 36 055,00 zł.

Gmina wiejska Dalików wyznaczyła w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego tereny korytarzy ekologicznych, oraz granice Puczniewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. W decyzjach o warunkach zabudowy oznaczane jest położenie poszczególnych nieruchomości w Obszarze Chronionego Krajobrazu.

Gmina wiejska Dobroń – opracowania planistyczne powstałe w latach 2022 - 2023 oraz wydane w tym okresie decyzje o ustaleniu warunków zabudowy uwzględniają w swych zapisach ochronę różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych.

Gmina wiejska Kodrąb w trybie ciągłym uwzględniała zapisy w decyzjach o warunkach zabudowy.

Gmina wiejska Kowiesy podjęła w 2022 r. uchwałę w sprawie Studium, zawierającą zapisy wspierające adaptacje do zmian klimatu. Koszt zadania 42 952,55 zł.

Gmina wiejska Ksawerów zapisy wynikające z obowiązujących przepisów prawa zostały umieszczane w dokumentach planistycznych gminy.

Gmina wiejska Moszczenica w 2022 r. opracowała Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz 13 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 363 127,00 zł.

Gmina wiejska Nieborów w planach miejscowych uchwalonych 2022-2023 – problematyka zapewnienia właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych nie występuje. W kształtowaniu zabudowy wprowadzono obowiązującą maksymalną wysokość budynków nie przekraczającą 2 kondygnacji.

Gmina wiejska Rozprza w planach zagospodarowania przestrzennego zawarła zapis o zakazie lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych.

Gmina wiejska Rząśnia uwzględnia zapis dotyczący korytarza ekologicznego – Doliny rzeki Krasówki.

Gmina wiejska Rzeczyca w przedmiotowych zapisach w planach miejscowych oraz decyzjach uwzględniła zachowanie różnorodności biologicznej na terenie gminy.

Gmina wiejska Sędziejowice zachowała obecne przeznaczenie terenów w zasięgu korytarzy ekologicznych (w studium).

Gmina wiejska Skierniewice zamieściła w mpzp stosowne informacje o ochronie korytarzy ekologicznych.

Gmina wiejska Wartkowice łącznie opracowała dwa dokumenty planistyczne. Koszt realizacji zadania wyniósł 57 810,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska – dla obiektów wymagających ochrony, stosuje się zapisy wynikające z uzgodnień z właściwymi organami objętym planem lub decyzją o warunkach zabudowy.

- **ZP.1.7. Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej oraz budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej.**

  ZPKWŁ odnowił 133 km szlaków turystycznych, a także poddał konserwacji oraz odnowił tablice urzędowe parków oraz tablice informacyjne przy obiektach przyrodniczych i ścieżkach edukacyjnych. Wybudowano 12 wiat turystycznych na obszarze Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich. 29 rezerwatów przyrody na terenie województwa łódzkiego ma wyznaczone szlaki turystyczne w celu skanalizowania ruchu turystycznego. Ponad to Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi wydał w 2022 r. 76 zezwoleń na wstęp do rezerwatu przyrody w celach turystycznych, a w 2023 r. –82 zezwolenia. Zgodnie z informacją przekazaną przez RDLP w Łodzi w okresie objętym Raportem została wykonana budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej w Nadleśnictwach: Radziwiłłów, Piotrków, Wieluń, Złoczew, Spała, m.in. budowa i wyposażenie miejsc postojowych, budowa drewnianych wiat turystycznych o łącznej wartości 1 070 893,46 zł.

  Zadanie również realizowały jednostki samorządu terytorialnego:

  Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2022 r. realizowała projekt „Przystanek rowerowy – utworzenie terenu zieleni z bazą edukacyjną w Drobnicach". W ramach projektu wykonano trzy wiaty zadaszone, montaż stojaków na rowery, dwóch lamp solarnych, nasadzenia roślinne i utwardzenie alejki. W 2022 r. zrealizowano zadanie „Budowa urządzeń lekkoatletycznych na stadionie sportowym w Osjakowie". Wykonano utwardzenie pod trybunami oraz dojścia do trybun. Zmodernizowano świetlicę wiejską w Nowej Wsi. Wymieniono pokrycie dachowe, założono płytki podłogowe. W 2022 r. w ramach zadania „Rozbudowa infrastruktury turystycznej Osjakowskiego Centrum Obsługi Turystycznej Czterech Szlaków" wykonano i ustawiono dwa drewniane domki

rekreacyjne. Zakupiono i ustawiono dwie altany turystyczne w miejscowościach: Kuźnica Strobińska i Drobnice. Koszt zadania 400 790,00 zł.

Gmina wiejska Będków wybudowała tężnie wraz z placem rekreacyjno-wypoczynkowym na kwotę 1 419 944,00 zł.

Gmina wiejska Czarnocin – w celu poprawy warunków turystycznych zagospodarowano teren wokół zbiornika w Czarnocinie. Koszt zadania 209 318,00 zł.

Gmina wiejska Dalików zrealizowała zadanie „Rozwój infrastruktury turystycznej na terenie gminy Dalików". Koszt realizacji zadania wyniósł 83 946,26 zł.

Gmina wiejska Lubochnia uruchomiła został Punktu Informacji Turystycznej w Lubochni. Koszt realizacji zadania wyniósł 23 247,99 zł.

Gmina wiejska Nieborów realizowała zadania: 1. „Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi – Nieborów". 2. Utworzenie w przestrzeni publicznej terenów zieleni wraz z bazami edukacyjnymi w miejscowości Bednary.

Gmina wiejska Oporów realizowała inwestycję „Rekreacja nad stawami w Oporowie" na kwotę 305 000,00 zł.

Gmina wiejska Pęczniew jest prowadzona trwała rozbudowa infrastruktury turystycznej w celu uprawiania turystyki wodnej – Zbiornik Jeziorsko 2023 r. Przedmiotem inwestycji była budowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz zakup pomostu pływającego (na terenie plaży) w miejscowości Wylazłów. Koszt realizacji zadania 151 177,80 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca - rozbudowano przystań kajakową umożliwiając mieszkańcom korzystanie z infrastruktury turystycznej. Koszt zadania 70 000,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki – został zagospodarowany teren nad Zalewem Sulejowskim w miejscowości Smardzewice. Powstała nowa przestrzeń dla turystyki/rekreacji. Koszt zadania: 11 805 830,61 zł.

Gmina wiejska Wartkowice – wybudowano Dom Pielgrzyma im. Jana Pawła II w sołectwie Tur. W ramach projektu zostało wymienione pokrycie dachowe na budynku „organistówki" na kwotę 100 000,00 zł.

- **ZP.1.8. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych, a także prowadzenie i aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych.**

  ZPKWŁ zarejestrował 299 obserwacji dotyczących występowania siedlisk przyrodniczych, stanowisk roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową, a także zasługujących na ochronę tworów i składników przyrody nieożywionej. Ponad to wykazano 299 rekordów uzupełniających dane dotyczących siedlisk przyrodniczych siedlisk roślin i zwierząt (grzebiuszka ziemna, borowiec wielki, goryczka wąskolistna).

RDLP w Łodzi sporządziła Plany urządzenia lasu, z zakresem aktualizacji informacji o zasobach przyrodniczych:

- PUL dla Nadleśnictwa Brzeziny na lata 2023-2032,
- PUL dla Nadleśnictwa Skierniewice na lata 2023-2032,
- PUL dla Nadleśnictwa Grotniki na lata 2024-2033,
- prace terenowe i inwentaryzacje do PUL Nadleśnictwa Kutno na lata 2025-2034.

Wykonano również opracowanie pn. „Inwentaryzacja i określenie tymczasowych celów ochrony i zadań ochronnych dla przedmiotów ochrony w obszarze PLH260018 Dolina Górnej Pilicy na terenie nadleśnictw Przedbórz i Radomsko".

RDOŚ w Łodzi w 2022 r. dodała do baz 150 000 rekordów: danych z dokumentacji dotyczących monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony, a także planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000; lokalizacji stref ochrony; danych podkładowych z Open StreetMap. W 2023 r. dodano do baz 150 000 rekordów: danych z dokumentacji dotyczących monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony, a także planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000; lokalizacji stref ochrony; danych dotyczących uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy, lokalizacji inwestycji celu publicznego; danych podkładowych z OpenStreetMap. Zadanie również było realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego:

Gmina miejska Bełchatów wykonano inwentaryzację pomników przyrody zlokalizowanych na terenie miasta Bełchatowa. Koszt zadania 7 000,00 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski dokonała uporządkowania bazy danych dot. pomników przyrody poprzez inwentaryzację i podjęcie uchwał porządkujących, zgodnie z wytycznymi Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka zrealizowała inwentaryzację zbiornika Tatar w zakresie flory i fauny.

Gmina miejska Skierniewice przeprowadziła i zaktualizowała rejestr form ochrony przyrody.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – przeprowadzono inwentaryzację drzewostanu na terenach zieleni miejskiej, w parkach i pasach drogowych. Ma to na celu utworzenie mapy drzewostanu w mieście wraz z opisem i wprowadzenie do geoportalu.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki w 2023 r. przeprowadziła inwentaryzację pomników przyrody. Koszt zadania wyniósł 1 530,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk posiada rejestr pomników przyrody, które są ustanowione stosownymi aktami prawnymi.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice aktualizowała bazę danych o pomnikach przyrody i zasobach przyrodniczych.

Gmina miejsko-wiejska Przedbórz przeprowadziła inwentaryzację form ochrony przyrody. Koszt zadania 5 781,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów aktualizowała centralny rejestr ochrony przyrody w ramach realizowania obowiązków Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz wypełnianie corocznego sprawozdania SG-01 dla Głównego Urzędu Statystycznego. Rezultatem było stałe kontrolowanie liczby obecnych na terenie gminy obszarów ochrony przyrody, a tym samym zabezpieczenie tych obszarów przed zanieczyszczeniem.

Gmina miejsko-wiejska Szadek uchwałą Rady Gminy i Miasta Szadek z 2023 r. ustanowiła dwa nowe pomniki przyrody.

Gmina wiejska Brójce dokonała inwentaryzacji pomników przyrody w postaci drzew, dzięki czemu wiadomo gdzie i jakie pomniki przyrody występują na terenie gminy.

Gmina wiejska Burzenin i **gmina wiejska Lututów** wykonały rejestr form ochrony przyrody.

Gmina wiejska Pątnów prowadziła na bieżąco aktualizację rejestru form ochrony przyrody.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka przeprowadziła inwentaryzację Parku i alei zabytkowej w Konopnicy poprzez wykonanie dokumentacji i map z rozmieszczeniem wszystkich drzew na mapach, wyodrębnieniem wszystkich drzew, gatunków obwodów, oraz oceny stanu zdrowotnego drzew. Koszt zadania 49 400,00 zł.

Gmina wiejska Rusiec w ramach działalności bieżącej statutowej wykonała rejestr form ochrony przyrody.

Gmina wiejska Zapolice dokonała aktualizacji rejestru pomników przyrody.

- **ZP.1.9. Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków.**

  W okresie objętym Raportem ZPKWŁ przeprowadził 208 monitoringów przyrodniczych (sasanki wiosennej, zimorodka, piskliwca). Zgodnie z informacją uzyskaną z RDLP w Łodzi działanie realizowane jest corocznie przez wszystkie Nadleśnictwa, zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu (IOL z 2012 r.) cz. IV. pkt 2 - Monitoring wybranych form ochrony przyrody.

  RDOŚ w Łodzi w 2022 r. zrealizowała działania w ramach zadania pn. „Monitoring stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000” dla następujących obszarów w granicach województwa łódzkiego: Pradolina Warszawsko-Berlińska PLB100001, Zbiornik Jeziorsko PLB100002, Doliny Przysowy i Sługwi PLB100003, Załęczański Łuk Warty PLH100007, Dolina Czarnej PLH260015, Grabia PLH100021, Pradolina Bzury-Neru PLH10006, Torfowiska nad Prosną PLH100037, Lasy Spalskie PLH100003. W 2023 r. zrealizowano zadanie pn. „Monitoring stanu ochrony

przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000” dla obszarów Natura 2000: Dolina Środkowej Pilicy PLH100008 i Łąki Ciebłowickie PLH100035. Monitoring przyrodniczy polega na obserwacji i ocenie stanu oraz zachodzących zmian w składnikach różnorodności biologicznej i krajobrazowej, w tym typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, ze szczególnym uwzględnieniem typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym, a także na ocenie skuteczności stosowanych metod ochrony przyrody. Na podstawie opracowanych dokumentacji, zawierających wyniki przeprowadzonego monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi zweryfikował odrębnie dla każdego z obszarów Natura 2000 dane dotyczące występowania przedmiotów ochrony, które zostały stwierdzone podczas prac związanych z realizacją planów zadań ochronnych, uzupełnieniem stanu wiedzy oraz monitoringiem prowadzonym w latach poprzednich. Wiedza uzyskana w wyniku zrealizowania przedmiotowego zadania pozwoliła przeprowadzić kompleksową ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony z uwzględnieniem konieczności poprawy lub utrzymania właściwego stanu ochrony. Zweryfikowano również cele działań ochronnych oraz działania ochronne dla poszczególnych przedmiotów ochrony. Na podstawie opracowanej dokumentacji przedstawiającej wyniki monitoringu są przygotowywane zmiany standardowych formularzy danych (SDF) oraz planów zadań ochronnych dla poszczególnych obszarów Natura 2000. Koszty realizacji wyniosły 192 786,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – w rezerwacie przyrody Niebieskie Źródła zlokalizowano winobluszcz zaroślowy, który został usunięty. Stwierdzono obecność bobrów w rezerwacie. Ponad 100 drzew zostało osłoniętych siatką zabezpieczającą zgryzaniem przez bobry.

- **ZP.1.10. Modernizacja, i rozbudowa oraz utrzymanie bieżącej działalności ośrodków rehabilitacji dzikich zwierząt.**

  Zadanie jest realizowane w województwie łódzkim przez 4 ośrodki rehabilitacyjne zlokalizowane w Łodzi, Kole, Psarach i Pasiece.

- **ZP.2.1. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych.**

  ZPKWŁ odnotował 17 nowych stanowisk gatunków inwazyjnych (żółw ozdobny, trojeść amerykańska, kolczurka klapowata). Zmulczowano 3 ha wilgotnych łąk i roślinności inwazyjnej. W latach 2022-2023 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi wprowadził do Centralnego Rejestru Danych o Inwazyjnych Gatunkach Obcych informacje o 7 stanowiskach inwazyjnych gatunków obcych, w tym jedno stanowisko żółwia ozdobnego, jedno babki szczupłej, trzy stanowiska barszczu Sosnowskiego

i dwa stanowiska rdestowca. Jednostki samorządu terytorialnego realizowały ww. zadanie:

Gmina miejska Kutno – w 2022 r. wyeliminowano skutecznie okazy barszczu Sosnowskiego z przestrzeni miasta (stanowisko z dwoma okazami).

Gmina miejska Łask – w 2023 r. potwierdzono wystąpienie w 2 lokalizacjach barszczu Sosnowskiego. Właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do eliminacji osobników poprzez zastosowanie środka chemicznego oraz ich bezpieczne mechaniczne usunięcie.

Gmina miejska Pabianice – zwalczano i ograniczano wysiew oraz rozrost roślin barszczu Sosnowskiego na działce miejskiej w ramach rocznej umowy oraz odbyła się interwencja dotycząca eliminacji 1 osobnika gatunku inwazyjnego barszczu Sosnowskiego. Koszt realizacji zadania 1 500,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki - w rezerwacie przyrody Niebieskie Źródła zlokalizowano winobluszcz zaroślowy, który został usunięty wraz z korzeniami.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki w dwóch miejscowościach wyeliminowano barszcz Sosnowskiego na kwotę 1 220,96 zł.

Gmina miejsko-wiejska Szadek – w latach 2022-2023 wykonano eliminację gatunku inwazyjnego rdestowca japońskiego (rdestowca ostrokończystego) zlokalizowanego w parku dworskim w miejscowości Lichawa.

Gmina wiejska Nieborów przyjmowała zgłoszenia o występowaniu IGO na terenie gminy i przekazywała informację do RDOŚ.

Gmina wiejska Radomsko – zidentyfikowano 1 stanowisko lokalizacji barszczu Sosnowskiego Okrajszów/Płoszów.

Gmina wiejska Rusiec w ramach działalności bieżącej identyfikowała miejsca występowania oraz eliminowała gatunki inwazyjne.

- **ZP.2.2. Poprawa stanu siedlisk i gatunków - wdrażanie działań ochronnych.**

  ZPKWŁ pozyskał środki z WFOŚiGW w Łodzi na kwotę 49 000,00 zł na dofinansowanie działań z dziedziny ochrony przyrody. Wykonano działania ochronne w ramach bieżącej działalności: wywieszano budki dla dziuplaków i większych ptaków, koszono murawy kserotermiczne, podejmowano działania w ramach czynnej ochrony gatunkowej. Zgodnie z informacją uzyskaną od RDLP w Łodzi w 2023 roku Nadleśnictwo Spała zakończyło realizację projektu pn. „Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe (OPL)" – zadanie polegające na dostosowaniu składu gatunkowego do potrzeb siedliska 91I0- Ciepłolubne Dąbrowy Quercetalia pubescenti petraeae. Również prowadzono wdrażanie działań ochronnych wynikających z zatwierdzonych dokumentów planistycznych: planów zadań

ochronnych dla obszarów Natura 2000, planów ochrony dla rezerwatów – Nadleśnictwa: Radomsko, Skierniewice, Grotniki, Wieluń, Złoczew.

RDOŚ w 2022 r. zrealizowała zadanie pn. „Ochrona czynna siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt". W ramach zadania zostały wykonane działania ochrony czynnej zgodnie z zapisami planu ochrony dla rezerwatu przyrody, planu zadań ochronnych rezerwatu przyrody i planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000:

- rezerwat przyrody „Polana Siwica" i obszar Natura 2000 Polany Puszczy Bolimowskiej PLH100028 – ręczne i mechaniczne wykoszenie roślinności zielnej, wycięcie drzew i krzewów oraz uprzątnięcie powstałej biomasy z terenu objętego działaniami ochronnymi – obszar o łącznej powierzchni 33,38 ha;
- rezerwat przyrody „Winnica" – ręczne koszenie murawy na wysokości 5-10 cm; ręczne wycięcie odrostów krzewów derenia, tarniny i szakłaka możliwie najniżej, przy samym gruncie, z pozostawieniem krzewów róży, berberysu, ligustru i jałowca – obszar o powierzchni 1,54 ha.

Ponadto, w ramach zadania zostały wytypowane miejsca posadowienia słupów wolnostojących z platformami pod gniazda bociana białego, na podstawie wniosków mieszkańców oraz rozpoznania terenu. Efektem rzeczowym tego działania było posadowienie i montaż 24 słupów wolnostojących z platformami pod gniazda bociana białego. W 2023 r. RDOŚ w ramach zadania pn. „Działania ochronne w rezerwatach przyrody i obszarach Natura 2000" zrealizowała działanie ochronne w rezerwacie przyrody „Winnica" zgodnie z zapisami planu ochrony tego rezerwatu. Polegało ono na ręcznym koszeniu murawy na wysokości 5-10 cm, ręcznym wycięciu odrostów krzewów derenia, tarniny i szakłaka możliwie najniżej, przy samym gruncie, z pozostawieniem krzewów róży, berberysu, ligustru i jałowca na obszarze o powierzchni 1,54 ha. W roku 2023 zrealizowano zadanie pn. „Zwiększanie liczby siedlisk gatunków zwierząt w obszarach Natura 2000". Zadanie polegało na wykonaniu działań ochronnych w następujących obszarach Natura 2000:

1. Pradolina Warszawsko-Berlińska PLB100001 – powieszenie 80 szt. budek lęgowych dla dudka Upupa epops na terenie obszaru w celu poprawy jakości siedlisk lęgowych gatunku, zmierzające do osiągnięcia właściwego stanu ochrony tego gatunku w obszarze;
2. Buczyna Janinowska PLH100017 – powieszenie 100 skrzynek dla nietoperzy, w tym dla mopka *Barbastella barbastellus* na terenie obszaru, które służyć mają jako kryjówki przejściowe w okresie przelotów między kryjówkami zimowymi a letnimi, letnie schronienia osobników samotnych (samców), miejsca przebywania kolonii rozrodczych.

Ponadto zostało wykonanych i zamontowanych 8 stanowisk pod gniazda bociana białego w postaci platform wraz z zaczątkami gniazd, posadowionych na nowych słupach wolnostojących na terenie województwa łódzkiego, a także została przeprowadzona jedna pielęgnacja istniejącego gniazda.

Zadanie było realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego:

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki – w 2023 r. przeprowadzona została lustracja rezerwatu przyrody „Torfowisko Rąbień" w związku z potrzebą monitorowania stanu zachowania przedmiotów ochrony w rezerwacie, a także prowadzenia na jego terenie ewentualnych działań ochronnych. Lustracja miała na celu przygotowanie nowego planu ochrony rezerwatu wobec istniejących zagrożeń.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice – na obszarach Natura 2000 prowadzone były działania ochronne z uwagi na znajdujące się tam siedliska gatunków zwierząt i ptaków.

Gmina wiejska Czarnocin uwzględniła zapisy dot. ochrony fauny w decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanych dla planowanych inwestycji.

- **ZP.2.3. Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jeziorach.**

  Zadanie realizowały gminy:

  Gmina miejska Kutno w 2023 r. zrealizowała odszczelnianie powierzchni nieprzepuszczalnych w pasach drogowych na terenie Kutna: zamiana chodnika na tereny biologicznie czynne (trawnik, krzewy ozdobne lub drzewa): ul. Wyszyńskiego, Kościuszki, Troczewskiego. Koszt realizacji zadania 106 625,12 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec realizowała program funkcjonalno-użytkowy „Park nad Prosną” – kompleksowa rewitalizacja terenów przyrodniczo-rekreacyjno-sportowych.

  Gmina miejsko-wiejska Rzgów w studium uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz mpzp umieszczono zapisy chroniące tereny dolin rzecznych przed zabudową. W rezultacie ograniczona jest ingerencja w naturalne warunki hydrologiczne oraz ingerencja w siedliska przyrodnicze i siedliska flory i fauny będące przedmiotem szczególnej ochrony.

  Gmina miejsko-wiejska Wieluń w uchwale w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zawarto zapisy dotyczące wyznaczenia miejsca do retencjonowania wód. Koszt realizacji zadania wyniósł 107 010 zł.

  Gmina wiejska Strzelce wykonała renowację zbiornika wodnego w Muchnicach Nowych na kwotę 112 000,00 zł.

- **ZP.2.4. Zachowanie różnorodności biologicznej na terenach wiejskich z wykorzystaniem pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych.**

  Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa realizowała zadanie poprzez przyjmowanie wniosków i wydawanie decyzji w sprawie pomocy finansowej dla rolników, którzy podejmowali działania chroniące cenne siedliska. Koszt realizacji to łączna pomoc przyznana rolnikom w latach 2022 i 2023 w stanie na koniec kwietnia 2024 – 7 628 775,10 zł.

- **ZP.3.1. Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni oraz konserwacja pomników przyrody.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego:

  Gmina miejska Brzeziny na bieżąco utrzymywała istniejące tereny zieleni oraz wykonywano nowe nasadzenia. Koszt zadania to 9 000,00 zł.

  Gmina miejska Głowno przeprowadziła zabiegi sanitarno-pielęgnacyjne pomnika przyrody - drzewa gatunku dąb szypułkowy. Koszt zadania 3 780,00 zł.

  Gmina miejska Kutno – w 2022 r. jeden z pomników przyrody został objęty oceną arborystyczną zieleniec w Kutnie przy ul. Zamkowej. Zrealizowano wysadzenie cebul tulipanów w pasach drogowych, utworzono nowe rabaty w Parku Traugutta oraz na skwerze przy ul. Granicznej. Koszt realizacji zadania: 152 263,55 zł. W 2023 r. wykonano

  w Kutnie nowy skwer przy ul. Sienkiewicza, nową rabatę na ul. Zamoyskiego (rabata różana), zielony skwer przy ul. Granicznej. Koszt realizacji zadania: 344 942,18 zł.

  Gmina miejska Łask zrealizowała budowę pomnika Jana Łaskiego w Łasku wraz z zagospodarowaniem terenu. W ramach zadania wykonano: pomnik Jana Łaskiego, wykonano utwardzenie terenu z kostki betonowej i granitowej, wykonano przyłącze wodociągowe, system nawadniający oraz nasadzenia bylinami i drzewami, zamontowano lampy solarne działające na promienie słoneczne, zamontowano ławki, zamontowano kosze na śmieci, zamontowano tablicę informacyjną. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 831 496,00 zł.

  Gmina miejska Ozorków wykonała prace pielęgnacyjne i konserwacyjne na pomniku przyrody znajdującym się na terenie Parku Miejskiego w Ozorkowie. Koszt realizacji zadania 1 836,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 dokonała przeglądu i wykonała prace interwencyjne na pomnikach przyrody rosnących na terenie Miasta Pabianice. Wykonano cięcia pielęgnacyjne drzew na terenach parków i skwerów miejskich w celu poprawy stanu zdrowotnego drzewostanu, estetyki, a także bezpieczeństwa. Łączny koszt realizacji zadania 177 137,00 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski w latach 2022-2023 przeprowadziła okresową kontrolę pomników przyrody.

Gmina miejska Radomsko w 2023 r. wybudowała nowy park „Glinianki". Na powierzchni 5,5 ha zrealizowano inwestycję, która obejmowała budowę terenów zielonych wraz z układem komunikacyjnym z nawierzchni przepuszczalnej, schodami terenowymi, zbiornikami wodnymi (jeden zbierający wody opadowe i roztopowe), górką saneczkową, dwoma tężniami solankowymi, boiskiem sportowym wielofunkcyjnym, oświetleniem, sensorycznym placem zabaw i innymi obiektami małej architektury, a także parkingiem i toaletą. Zagospodarowanie zielenią zawierało wykonanie trawników, łąki kwietnej, nasadzenia drzew, krzewów, bylin, roślin cebulowych. Miasto zyskało nową przestrzeń do wypoczynku i rekreacji na terenie po wyrobisku gliny. Koszt realizacji zadania 18 155 636,66 zł.

W 2023 r. na terenie miejskim na pow. 7 635,50 m^2 utworzono park przy ul. Jagiellońskiej. Nowo powstała przestrzeń zawiera: układ komunikacyjny z alejek utwardzonych, trawniki, nasadzenia drzew, krzewów, łąkę kwietną oraz fontannę kaskadową wraz z niezbędnymi instalacjami wodno-kanalizacyjnymi i elektrycznymi zasilającymi obiekt, instalację elektryczną oświetlenia terenu, stację meteorologiczną, instalację monitoringu cctv, system nawodnienia rabat, a także obiektów małej architektury w postaci: pergoli, plansz edukacyjnych, ławek, koszy na śmieci, budek dla ptaków, domków dla jeży, psich stacji, poideł dla pszczół i owadów. Mieszkańcy osiedla jak również pacjenci szpitala powiatowego zyskali zieloną przestrzeń dla rekreacji i wypoczynku. Koszt zadania 1 826 876,00 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka dokonała pielęgnacji i zabezpieczenia 2 szt. dębów na Placu Piłsudskiego w Rawie Mazowieckiej.

Gmina miejska Skierniewice w 2022 r. zrealizowała zadanie pn.: „Rewitalizacja skweru przy Kinoteatrze Polonez w Skierniewicach". W wyniku rewitalizacji skwer o pow. 2 700 m^2 nabrał walorów estetycznych, wprowadził różnorodną roślinność w miejski krajobraz (w tym miododajną), stworzył przestrzeń dydaktyczną dzięki zamontowaniu pulpitu edukacyjnego z wykazem wszystkich posadzonych roślin. Ogółem koszt realizacji zadania wyniósł 147 585,00 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki przeprowadziła zabiegi w koronach 25 pomników przyrody, założono kilkanaście wiązań linowych na konarach grożących odłamaniem. Na wybiegu szkolnym Zespołu Szkół Ponadpodstawowych nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim zostały założone klomby z kwiatami. W przedszkolu posadzone zostały dwa świerki od Nadleśnictwa Smardzewice.

Gmina miejska Ujazd dokonała zagospodarowania zieleni w obrębie miejsc postojowych w Osiedlu Niewiadów. Przedmiot zamówienia obejmował w szczególności

wykonanie robót polegających na przygotowaniu gleby, nawiezieniu gleby urodzajnej i wykonaniu nasadzeń drzew i krzewów. W rezultacie na terenie objętym pracami nasadzono łącznie 19 szt. drzew oraz 1 116 szt. krzewów. Koszt realizacji zadania 55 080,00 zł.

Gmina miejska Zduńska Wola na bieżąco prowadzi modernizacje oraz utrzymanie terenów zieleni oraz drzewostanu miejskiego. Koszt realizacji zadania wyniósł 831 193,05 zł.

Gmina miejska Zgierz realizowała zadania: 1. Wykonanie inwentaryzacji dendrologicznej, rekultywacja istniejącej zieleni i wprowadzenie nowych nasadzeń we wschodniej części Parku Miejskiego im. Tadeusza Kościuszki w ramach projektu „Szlakiem architektury włókienniczej – rewitalizacja Miasta Zgierza w celu rozwoju produktu turystycznego oraz rewitalizacji zdegradowanych terenów na obszarze ŁOM". Koszt zadania 2 849 812,61 zł. 2. Założenie skweru im. Umowy Zgierskiej przy ul. Sieradzkiej w Zgierzu. Posadzono zieleń wysoką oraz niską. W ramach zadania postawiono też elementy małej architektury. Koszt zadania wyniósł 139 274,64 zł. 3. Założenie wspólnie z uczniami Szkoły Podstawowej nr 4 rabaty przy ul. Aleksandrowskiej. Posadzone zostały krzewy oraz byliny.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki przeprowadzała konserwację pomnika przyrody i drzewa o charakterze pomnikowym. Zachowanie i utrzymanie istniejących terenów zielonych, nasadzanie krzewów róż w pasach drogowych. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 93 020,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska podjęła uchwałę w sprawie przeprowadzenia prac pielęgnacyjnych i konserwacyjnych drzewostanu na potrzeby ochrony przyrody dotyczących pomnika przyrody „Babskie Dęby".

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec realizowała program funkcjonalno-użytkowy „Park nad Prosną".

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki zagospodarowała teren rekreacyjny wokół Grodziska Rszew. Koszt realizacji zadania 638 574,73 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk na bieżąco odnawia zadrzewienie, wykonuje urozmaicone rabaty i klomby.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków – w 2022 r. w wyniku rewitalizacji parku przy ul. Rynek w Osjakowie wykonano pielęgnacje drzewostanu, nasadzenie bylin i roślin wieloletnich, zamontowano domek dla owadów i budki lęgowe. W 2023 r. dokonano rewitalizacji parku przy ul. Targowej w Osjakowie - pielęgnacja drzew, nasadzenia roślin wieloletnich, ogród deszczowy, zielony plac zabaw dla maluszków, budki lęgowe i domki dla owadów. Koszt zadania wyniósł 330 851,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Stryków zleciła wyspecjalizowanej firmie wykonanie cięć pielęgnacyjno-redukcyjnych w koronach pomników przyrody celem poprawy bezpieczeństwa ludzi i mienia. Koszt zadania wyniósł 7 940,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów wykonała pielęgnację pomnika przyrody w Kłudzicach poprzez zabezpieczenie po złamanym konarze. Stworzyła park na Placu Straży oraz zmodernizowała teren zieleni na zrewitalizowanym Rynku.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w 2022 r. wykonała pielęgnację 15 lip drobnolistnych stanowiących pomniki przyrody. Koszt zadania wyniósł 24 806,25 zł.

Gmina wiejska Andrespol wybudowała skwery na kwotę 47 336,40 zł.

Gmina wiejska Będków wykonała nasadzenia drzew i krzewów na kwotę 7 000,00 zł.

Gmina wiejska Brójce podjęła uchwały w sprawie zakresu zabiegów pielęgnacyjnych dwóch drzew uznanych za pomniki przyrody.

Gmina wiejska Burzenin wykonała konserwację pomnika przyrody Strzałki.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie przeprowadziła prace przy ewidencji pomników przyrody w Kobielach Wielkich przy udziale dendrologa. Koszt zadania 5 000,00 zł.

Gmina wiejska Kocierzew Południowy realizowała zadania w 2022 r. – „Zagospodarowanie terenu zieleni wraz z bazami edukacyjnymi w Kocierzewie Południowym" – etap I (nasadzenia drzew i krzewów, utworzenie miejsca do wypoczynku, wykonanie alejek); w 2023 r. – „Zagospodarowanie terenu zieleni wraz z bazami edukacyjnymi, a także miejscem rekreacji w Kocierzewie Południowym" – (nasadzenia drzew i krzewów, bazy edukacyjnej, placu zabaw). Koszt realizacji zadania wyniósł 374 851,00 zł.

Gmina wiejska Lubochnia zrealizowała budowę „Owadziego raju" w miejscowości Kochanów. Wysiano łąkę kwietną w centrum Lubochni. Rozbudowano zieleniec w centrum Lubochni o aleję lawendową oraz ścieżkę sensoryczną. Uzupełniane zostały nasadzenia drzew. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 97 640, 00 zł.

Gmina wiejska Mokrsko wykonała nasadzenia 7 szt. drzew w parku w Mokrsku. Koszt zadania: 800,00 zł.

Gmina wiejska Nowosolna wykonała konserwację pomników przyrody, pielęgnację oraz cięcie samosiewów i odrostów. Koszt zadania 6 372,00 zł.

Gmina wiejska Pątnów zadanie realizuje na bieżąco. Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne na 2 pomnikach przyrody. Koszt zadania 4 104,00zł.

Gmina wiejska Rusiec realizowała zadania związane z usunięciem uschniętych i starych drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub uniemożliwiających realizację inwestycji. Wykonano modernizację i urządzenie parku w Ruścu oraz prace

porządkowe na terenie GOSiR i parku w Woli Wiązowej. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 104 557,60 zł.

Gmina wiejska Skomlin wykonała konserwację i pielęgnację 3 szt. pomników przyrody na kwotę 10 260,00 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce przedmiotem działania było urządzenie terenów zieleni parku przy Placu Kościuszki w Sulmierzycach. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 240 834,00 zł.

Gmina wiejska Tomaszów Mazowiecki wykonała pielęgnację pomników przyrody na kwotę 6 480,00 zł.

Gmina wiejska Wierzchlas zrealizowała rewitalizację parku w Mierzycach. Utworzono miejsca rekreacji i ochrony przyrody (budki lęgowe, domki dla owadów, zachowanie starodrzewu, nasadzenia nowych drzew i zieleni niskiej). Koszt realizacji zadania 313 500,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice wykonała konserwację pomników przyrody na kwotę 39 548,40 zł.

Gmina wiejska Zgierz przeprowadziła prace sanitarno-pielęgnacyjne na pomnikach przyrody. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 23 016,00 zł.

- **ZP.3.2. Rewaloryzacja zabytkowych form zakomponowanej zieleni.**

  Zadanie realizowane na bieżąco. Zadanie wskazane do realizacji w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020-2023.

  Gmina miejska Łask w 2022 r. złożyła wniosek o dofinansowanie do WFOŚiGW w Łodzi na realizację zadania pn. „Zabiegi pielęgnacyjne drzewostanu w zabytkowym Parku Miejskim w Łasku”. Realizacja odbyła się w 2023 r. Kwota przeznaczona na realizację zadania 129 987,09 zł w tym dofinansowanie do kwoty 116 988,00 zł.

  Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki wykonała rabatę kwiatową w zabytkowym parku im. Jana Rodego celem poprawy estetyki parku oraz zachowania dobra kulturowego miasta, jego znaczenia w kontekście przestrzennym, historycznym i kulturowym.

  Gmina miejsko-wiejska Bolimów realizowała projekt pn. „Rewitalizacja centrum miejscowości Bolimów” poprzez uporządkowanie przestrzeni urbanistycznej w celu poprawy jego funkcjonalności i atrakcyjności. Koszt zwiększenia powierzchni terenów zielonych wyniósł 319 800,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Poddębice – w Parku w Poddębicach przywrócono wygląd alei drzew oraz pojedynczych drzew.

  Gmina wiejska Brąszewice usunęła posusz w koronach drzew będących pomnikami przyrody.

Gmina wiejska Dmosin wykonała przycięcie drzew iglastych i krzewów na terenie cmentarzy wojskowych.

Gmina wiejska Lubochnia wykonała opracowanie projektu rewaloryzacji zabytkowego parku w miejscowości Małecz, na terenie którego znajdują się pomniki przyrody realizowane przez Związek Harcerstwa Polskiego. Koszt 121 770,00 zł.

Gmina wiejska Rzeczyca dokonała rewaloryzacji zieleni w zabytkowym parku im. Ignacego Paderewskiego w Rzeczycy.

Gmina wiejska Zapolice realizowała projekt pn. „Województwo Łódzkie Ogrodem Polski – Ogrody przyjazne naturze". Koszt realizacji zadania wyniósł 150 522,01 zł.

- **ZP. 3.3. Zakładanie łąk kwietnych, ogrodów (m.in. rekreacyjno-sportowych, owocowych, edukacyjnych, społecznych), tworzenie schronień dla owadów, ptaków, nietoperzy, zakładanie pasiek na dachach itd.**

  Gmina miejska Brzeziny przeprowadziła konkurs dla uczniów brzezińskich szkół pn. „Przywitajmy ptaki w parku miejskim w Brzezinach". Koszt zadania wyniósł 4 636,39 zł.

  Gmina miejska Głowno zawiązała współpracę z fundacją Ecorower. Dofinansowano wymianę uszkodzonych tabliczek informujących o łąkach kwietnych, dokonano renowacji hoteli dla zapylaczy i zakupiono dodatkowe nasiona. Koszt realizacji zadania to 1 200,00 zł.

  Gmina miejska Krośniewice realizowała projekt „Ogrody przyjazne Naturze". Posadzono łąki kwietne, roślinność miododajną, budki dla owadów, budki lęgowe dla ptaków, domki dla jeży, posadzono drzewa i zakupiono ławki, tablice edukacyjne, sprzęt do pielęgnacji terenów zielonych. Koszt realizacji zadania wyniósł 292 873,00 zł.

  Gmina miejska Kutno w 2022 r. utworzono w Kutnie nowy zieleniec na ul. Zamkowej wraz z elementami małej architektury, utworzenie nowego skweru z elementami małej architektury ul. Graniczna. Koszt zadania 96 487,90 zł.

  Gmina miejska Pabianice zrealizowała zadania: montaż domków dla owadów, zakup i montaż budek lęgowych dla ptaków i wiewiórek oraz urządzono strefę dla zwierząt w Parku Wolności.

  Gmina miejska Piotrków Trybunalski w 2022 r. wykonała 0,08 ha łąki kwietnej w Parku Belzackim w Piotrkowie Trybunalskim. Koszt zadania 8 354,88 zł.

  Gmina miejska Radomsko w 2023 r. wykonała łąkę kwietną przy ul. Kochanowskiego w Radomsku. Koszt zadania 81 250,00 zł.

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka w celu zwiększenia bioróżnorodności utworzyła ścieżkę dydaktyczną.

Gmina miejska Skierniewice w ramach zadania pn. „Rewitalizacja skweru przy Kinoteatrze Polonez w Skierniewicach” w 2022 r. zamontowane zostały dwa duże hotele dla owadów. Dzięki temu teren skweru nabrał wartości dydaktycznych.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki pozostawiła naturalne łąki kwietne oraz umieściła budki dla owadów.

Gmina miejska Zgierz realizowała: 1. W ramach zadania pn. „Utworzenie Młodzieżowej Strefy Chilloutu” zaplanowano m.in. stworzenie łąki kwietnej (ok. 600 m^2), z której korzystać będą wszyscy mieszkańcy. Łąka kwietna stała się dobrym wsparciem dla pszczół miodnych i części dzikich zapylaczy. Dodatkowo zakupiono i zamontowano 3 szt. hoteli dla owadów. Przeznaczone one zostały dla pszczół murarek, złotooków, skorków oraz biedronek i motyli. Koszt zadania 899 130,00 zł. 2. Dodatkowo tworzono i dbano o zieleń na terenach przedszkoli i szkół podstawowych. Koszt zadania 20 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec zrealizowała budowę ogrodu deszczowego.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki – powstała łąka kwietna na działce nr ewid. 163/3, obręb K-12 w Konstantynowie Łódzkim. Przedsiębiorstwo Komunalne Gminy Konstantynów Łódzki sp. z o.o. w 2023 r. w darowiźnie dla gminy nasadziło łąkę kwietną na działce należącej do gminy. Koszt zadania 638 574,73 zł.

Gmina miejsko-wiejska Opoczno w 2022 r. zachęcała mieszkańców do zakładania łąk kwietnych. W ramach współpracy mieszkańcy wyposażeni zostali w mieszankę nasion, w zamian za zorganizowanie/przygotowanie terenu pod łąki oraz dalszą pielęgnację (tj. koszenie).

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2022 r. założyła łąkę kwietną o pow. 1 300 m^2 w miejscowości Drobnice. Koszt zadania 4 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów utworzyła punkt dydaktyczny w Szkole Podstawowej im. Jana Długosza w Rzgowie. Rezultatem jest wzrost świadomości mieszkańców gminy Rzgów na temat ochrony środowiska naturalnego i ekologii. Koszt realizacji zadania 96 000,00 zł (punkt dydaktyczny) i 50 000,00 zł (koszt akcji edukacyjnych, w tym m.in. niezbędnych przedmiotów do prowadzenia konkursów edukacyjnych, nagród, materiałów edukacyjnych, karmników dla ptaków).

Gmina miejsko-wiejska Stryków w ramach cyklicznej akcji ekologicznej „Gmina Stryków wśród kwietnych trawników” przekazała mieszkańcom pakiety składające się z opakowania nasion polnych kwiatów (46 szt.), ekotorby oraz książeczki informującej o akcji, zawierającej wskazówki wysiewu nasion; dokonano zakupu budek dla owadów pożytecznych w ilości 150 szt., budek dla jerzyków w ilości 100 szt. oraz domków dla jeży w ilości 120 szt., które następnie rozdano mieszkańcom Gminy Stryków;

zakupiono i zamontowano w miejscach publicznych przystanki dla psów, wyposażone w poidełka, w ilości 5 szt. Koszt realizacji zadania 32 071,04 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów – utworzono pokazowy „ogród deszczowy" przy Szkole Podstawowej nr 1 w Sulejowie.

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn – utworzono łąkę kwietną oraz rodzinne ogrody, w ramach których dokonano nasadzeń warzyw (por, seler, ogórek, koper, pietruszka, mięta pieprzowa) oraz owoców (poziomki, truskawki). W rezultacie mieszkańcy mieli dostęp do ekologicznie uprawianych warzyw.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz realizowała projekt pn. „Pszczoła w mieście" przy Szkole Podstawowej w Wolborzu. Koszt zadania 61 377,00 zł.

Gmina wiejska Czarnocin utworzyła dwa punkty dydaktyczne: „Las wokół nas" w Czarnocinie oraz punkt dotyczący życia pszczół w Szynczycach. Łączny koszt realizacji zadań wyniósł 159 345,07 zł.

Gmina wiejska Głowno – założono łąki kwietne na terenie dwóch szkół.

Gmina wiejska Lututów – założono łąki kwietne przez uczniów Szkoły Podstawowej w Lututowie.

Gmina wiejska Maków – stworzono dwa skwery zielone. Zrealizowano dwa projekty z programu ogrody przyjazne naturze, jeden skwer w Makowie, drugi w Dąbrowicach. W ramach projektu zostały nasadzone drzewa i krzewy, założono trawniki, stworzono ścieżki edukacyjne oraz zamontowano budki dla ptaków i owadów. Koszt realizacji zadania wyniósł 279 098,15 zł.

Gmina wiejska Mniszków w 2023 r. realizowała zadanie w ramach projektu „Województwo Łódzkie Ogrodem Polski" - „Ogrody przyjazne naturze". Nazwa zadania to „Ogród sensoryczny przy Szkole Podstawowej w Bukowcu nad Pilicą". Koszt zadania 139 005,00 zł.

Gmina wiejska Nieborów miejsca wypoczynkowe przy ścieżkach rowerowych obsadzano krzewami i kwiatami, a dodatkowo utworzono miejsca edukacyjne w których umieszczone zostały schronienia dla owadów i ptaków.

Gmina wiejska Pątnów został zrealizowany projekt „Owadzi świat" dla Publicznego Przedszkola w Zespole Szkół Samorządowych im. Wł. St. Reymonta w Pątnowie na kwotę 79 175,01 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce w związku realizacją zadania ogrody przyjazne naturze w parku zostały umieszczone budki lęgowe dla ptaków i domek dla owadów na kwotę 1 734,30 zł.

Gmina wiejska Witonia – w 2022 r. stworzono sezonową łąkę kwietną w miejscowości Gledzianówek.

Gmina wiejska Żychlin – założono łąkę kwietną przy ul. Traugutta w Żychlinie.

- **ZP.3.4. Wprowadzanie elementów zazieleniających na terenach miejskich – parków kieszonkowych, zielonych podwórek i przedogródków, zielonych ścian i dachów, zielonych wiat przystankowych.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.

  Gmina miejska Pabianice w 2022 r. wykonała 95 szt. nasadzeń poprawiających funkcje: biologiczne, hydrologiczne, klimatyczne oraz wizualne. W 2023 r. wykonano nasadzenia drzew, rabat różanych na terenach zieleni miejskiej oraz przedłużono i odnowiono skwer im. Lubońskiego: 60 szt. jabłoni na Bulwarze im. F. Kruschego, 37 drzew na Skwerze Walentynowicz, 30 drzew (platan) ul. Łaska na odcinku od ul. Szarych Szeregów do ul. Wiejskiej, 5 drzew jarząb na ul. Łaskiej. Ponadto, przedłużono i odnowiono skwer im. Lubońskiego poprzez wykonanie nowych nasadzeń drzew i krzewów oraz wykonano nowy trawnik, wykonano nowe rabaty różane. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 63 038,79 zł.

  Gmina miejska Radomsko w 2022 r. w centrum miasta w ramach zadania zwiększyła powierzchnię ścian zielonych. Wybudowano dwie zielone ściany na ścianach kamienic – jedna o pow. 105,00 m^2 i druga o pow. 120,00 m^2. Ściany obsadzono bylinami w ilości 5 060 szt. Inwestycja obejmowała wykonanie wzmocnienia ścian kamienic, ich impregnacje, wykonanie konstrukcji ze stali ocynkowanej, wykonanie modułów filcowo-kieszeniowych, systemu nawodnienia, systemu odprowadzania namiaru wody, nasadzenie roślin oraz opiekę w ciągu trzech lat. Koszt realizacji zadania wyniósł 902 469,39 zł. W 2022 r. wybudowano dwa niewielkie skwery w różnych rejonach miasta: jeden o powierzchni 680,00 m^2 i drugi o pow. 483,00 m^2. Każdy ze skwerów ma wykonany chodnik, ławki oraz nasadzenia drzew, krzewów, bylin i trawniki. Koszt zadania: 207 792,51 zł.

  Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki utworzyła nowe miejsca rekreacyjno-wypoczynkowe na skwerach – parki kieszonkowe. Ustawiono 5 zielonych wiat przystankowych oraz wykonano nasadzenia krzewów iglastych pozyskanych od Nadleśnictwa w Smardzewicach wokół ogrodzenia ZSP nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim. W 2023 r. zakupiono 5 szt. zielonych przystanków, zadanie to zostało zrealizowane w ramach projektu pn. „Tomaszów Mazowiecki – Arena Pozytywnej Energii: wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej oraz podniesienie jakości środowiska naturalnego w Tomaszowie Mazowieckim" finansowanego w ramach Programu „Rozwój Lokalny" ze środków Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021. Koszt realizacji zadania 650 000,00 zł.

  Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk utworzyła elementy zieleni w obrębie placówek szkolnych.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2023 r. zagospodarowała działki na teren zieleni w Osjakowie. Posadzono trzy drzewa, wykonano nasadzenia roślin wieloletnich, ustawiono domki dla owadów. Koszt realizacji zadania 12 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Pajęczno – tereny zagospodarowane na parkingi przekształcono na cele ogrodów wewnątrz osiedla przy drogach. Dzięki temu uzyskano nowe miejsca do wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców. Koszt realizacji zadania wyniósł 180 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów prowadziła działania polegające na sadzeniu krzewów oraz kwiatów na terenie parku miejskiego w Rzgowie, a także na obszarach przyległych do innych obiektów użyteczności publicznej, w tym szkół, przedszkoli na terenie gminy Rzgów.

Gmina miejsko-wiejska Szadek w 2022 r. uczestniczyła w projekcie „Deszczowy ogród" realizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego.

Gmina wiejska Kleszczów wykonała nasadzenia elementów zazieleniających na placach zabaw, skwerach, parkach.

Gmina wiejska Lututów zrealizowała inwestycję „Rewitalizacji Małego Parku i Zielone Serce Lututowa oraz utworzono tereny zieleni w centrum Lututowa. Koszt realizacji zadania wyniósł 689 902,37 zł.

Gmina wiejska Moszczenica realizowała: w szkołach podstawowych koła ekologiczne; spotkania z przedstawicielem Związku Niezależnych Przewoźników Kolejowych w Moszczenicy: „Formy przyrody w woj. łódzkim"; wycieczkę do Arboretum i Alpinarium w Rogowie; pogadanki na temat ochrony przyrody; prowadzono koła ekologiczne: „Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt", „Parki narodowe", konkurs wiedzy – Parki narodowe w Polsce oraz konkury plastyczne, gry ekologiczne z wykorzystaniem gier planszowych.

Gmina wiejska Pątnów zrealizowała projekt „Zielony dach" dla Publicznego Przedszkola w ZSS im. Wł. St. Reymonta w Pątnowie. Koszt realizacji zadania 11 945,00 zł.

Gmina wiejska Wartkowice – powstały nasadzenia 89 szt. drzew przy nowo wybudowanym budynku gminy.

- **ZP.3.5. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych.**
  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.
- **ZP.4.1. Zachowanie i tworzenie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych**
  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.
- **ZP.4.2. Zachowanie alei przydrożnych drzew.**

Zadanie realizowane na bieżąco przez zarządzających drogami i jednostki samorządu terytorialnego.

Gmina miejska Ozorków corocznie prowadzi prace pielęgnacyjne drzew rosnących w pasach drogowych dróg gminnych i powiatowych. Koszt zadania 131 760,00 zł.

Gmina miejska Pabianice prowadziła pielęgnację drzew przydrożnych przez Zarząd Dróg Miejskich w Pabianicach. W 2022 r. pielęgnacja dotyczyła – 74 szt. drzew na kwotę 81 810,00 zł, a w 2023 r. – 121 szt. drzew na kwotę 130 518,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki starała się zachować najcenniejsze zadrzewienia. Zezwolenia wydawane były w przypadku drzew chorych, zagrażających czy kolidujących z procesem inwestycyjnym.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec na bieżąco utrzymuje i pielęgnuje istniejące drzewa.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów za każde wycięte drzewo w ramach uzyskanego zezwolenia gmina zobligowana jest do dokonywania nowych nasadzeń drzew. W 2022 r. wydano kwotę 4 130,00 zł na nasadzenia zastępcze drzew, w 2023 r. – 3 358,80 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk sukcesywnie wykonywała prace związane z utrzymaniem drzew wzdłuż pasów dróg gminnych.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków wykonała pielęgnację alei drzew śliwy ozdobnej przy ul. Targowej w Osjakowie. Koszt zadania 7 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice zachowane zostały aleje drzew przydrożnych jako miejsca gniazdowania, żerowania, schronienia lub szlaku komunikacyjnego oraz występowania gatunków porostów i grzybów związanych z drzewami.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów prace związane z remontami oraz budową dróg prowadzone były w sposób zapewniający maksymalną ochronę przydrożnych drzew.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów prowadziła prace związane z utrzymaniem pomnika przyrody „Aleja Lipowa".

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn – usuwano drzewa rosnące w obrębie pasa drogowego tylko w przypadkach koniecznych, gdy drzewa są całkowicie uschnięte i zagrażają bezpieczeństwu ruchu drogowego.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń wykonywała zabiegi pielęgnacyjne 52 szt. drzew przydrożnych. Koszt zadania wyniósł 4 806,00 zł.

Gmina wiejska Buczek wykonała budowę, modernizację ścieżek/alejek (wyłącznie z materiałów wodoprzepuszczalnych) na kwotę 185 984,66 zł.

Gmina wiejska Burzenin została stworzona aleja 40 szt. lipy drobnolistnej przy ul. Siostry Damiany w Witowie. Koszt zadania 1 600,00 zł. Wykonano konserwację zieleni na alei dojazdowej do Pałacu w Witowie. Koszt zadania 5 000,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów na bieżąco dokonywała uzupełnień nasadzeń drzew.

Gmina wiejska Łęki Szlacheckie – zostało nasadzonych 48 szt. drzew na kwotę 4 525,89 zł.

Gmina wiejska Maków wykonała podcięcie gałęzi drzew usytuowanych wzdłuż dróg jedynie w miejscach kolizji z liniami energetycznymi.

Gmina wiejska Ręczno – zachowano aleje drzew przy drogach gminnych będące pomnikami przyrody.

Gmina wiejska Sieradz wykonała prace konserwatorskie w alei zabytkowej będącej częścią zabytkowego parku w Podłężycach. Koszt zadania 16 000,00 zł.

Gmina wiejska Witonia prowadziła przycinkę gałęzi drzew znajdujących się w pasach dróg gminnych. Koszt realizacji zadania wyniósł 21 000,00 zł .

Gmina wiejska Zapolice wykonała nowe nasadzenia, wycinkę i bieżącą pielęgnację drzew w alejach przydrożnych.

Gmina wiejska Żychlin dokonała nowych nasadzeń drzew przydrożnych.

- **ZP.4.3. Nasadzenia drzew przy ulicach i drogach**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego:

  Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. posadziła 90 szt. drzew w ciągach ulic gminnych na terenie miasta Bełchatowa. Drzewa stanowiły nasadzenia zamienne, wynikające z zapisów decyzji Starosty Bełchatowskiego. Koszt realizacji zadania wyniósł 102 060,00 zł.

  Gmina miejska Głowno nasadziła 54 szt. drzew gatunku lipa drobnolistna. Koszt zadania wyniósł 33 554,40 zł.

  Gmina miejska Inowłódz wykonywano nasadzenia zastępcze.

  Gmina miejska Kutno w 2022 r. wykonała 310 a w 2023 r. 350 nasadzeń drzew, kreowano naturalne ekrany izolujące ruch komunikacyjny od chodników i zabudowy. Łączny koszt zadania wyniósł 211 200,00 zł.

  Gmina miejska Łask posadziła 158 szt. drzew w pasach dróg gminnych. Celem nasadzeń drzew w pasach drogowych było uzupełnienie istniejących alei, tworzenie nowych, a także poprawa estetyki dróg gminnych. Koszt zadania 76 220,00 zł.

  Gmina miejska Ozorków wykonała 27 nasadzeń kompensacyjnych. Koszt zadania 17 376,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice w latach 2022-2023 łącznie wykonała nasadzenie 171 szt. drzew w pasach drogowych na łączną kwotę 63 038,79 zł.

  Gmina miejska Piotrków Trybunalski w latach 2022-2023 łącznie wykonała nasadzenie 500 szt. drzew i 21 651 szt. krzewów. Koszt nasadzeń wyniósł 590 295,60 zł.

Gmina miejska Radomsko w 2022 r. dokonała nowych nasadzeń drzew (155 szt.) i krzewów (1 429 szt.) na terenach miejskich, w tym pasów zieleni ochronnej w pobliżu ciągów komunikacyjnych i na terenach rekreacji. W 2023 r. dokonano nowych nasadzeń drzew (169 szt.) i krzewów (1 040 szt.) na terenach miejskich, w tym w pasach zieleni ochronnej w pobliżu ciągów komunikacyjnych i na terenach rekreacji. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 98 453,96 zł, a w 2023 r. – 159 696,66 zł.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka wykonała: nasadzenia drzew w ilości 43 szt. w pasach drogowych dróg gminnych i powiatowych; nasadzenia drzew, krzewów i bylin pokazuje bioróżnorodność oraz wprowadza uczniów w świat roślin poprzez cztery pory roku; nasadzenia zieleni w ramach „Zagospodarowania przestrzeni publicznej Rynku Starego Miasta oraz obszaru staromiejskiego w Rawie Mazowieckiej".

Gmina miejska Sieradz wykonała nasadzenia drzew w ulicach i drogach. Koszt zadania to 50 000,00 zł.

Gmina miejska Skierniewice w ramach nasadzeń kompensacyjnych w pasach drogowych ulic na bieżąco sadzone były drzewa. W latach 2022-2023 w trakcie realizacji inwestycji drogowych dokonano nasadzeń znacznych ilości drzew m.in. w ramach przebudowy ulic w osiedlu Halinów (2022 r.), budowy/rozbudowy ulicy Czerwonej w Skierniewicach (2023 r.). Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 163 104,48 zł; w 2023 r. – 80 003,72 zł.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki na bieżąco wykonywała nasadzenia kompensacyjne drzew za wycinkę obumarłych, zagrażających bezpieczeństwu. Ponadto wykonane były zadrzewienia w pasach drogowych w miejscach umożliwiających prawidłowy rozwój drzew.

Gmina miejska Zduńska Wola co roku nasadza około 100 drzew w pasach drogowych oraz na terenach miejskich działek. Koszt realizacji zadania w latach 2022-2023 wyniósł 45 861,43 zł.

Gmina miejska Zgierz posadziła 192 szt. drzew w pasach drogowych dróg gminnych. Koszt zadania 184 550,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki – wykonane zostały prace związane z nasadzeniem drzew wzdłuż ulic i dróg. Koszt zadania 245 565,30 zł.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska wykonała nasadzenia zastępcze wykonane w pasach drogowych.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów na trasie Białaczów-Ogonowice znajduje się aleja 180 drzew stanowiąca pomnik przyrody, które poddaje się leczeniu i innym zabiegom pielęgnacyjnym oraz stosuje odpowiednie podpory.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki łącznie nasadziła 49 szt. drzew przy ulicach i drogach na kwotę 7 009,20 zł.

Gmina miejsko-wiejska Drzewica w 2022 r. nasadziła drzewa: tuja – 65 szt., tawuła – 50 szt. W 2023 r. nasadzono 4 szt. lip.

Gmina miejsko-wiejska Grabów nasadziła 40 szt. drzew. Koszt realizacji zadania wyniósł 5 074,11 zł.

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice wykonała nasadzenie drzew wzdłuż dróg gminnych. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 26 870,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Konstantynów Łódzki wykonała nasadzenia zastępcze w pasach drogowych na terenie gminy. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 69 000,00 zł, w 2023 r. – 32 572,80 zł.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk w ramach działań zazieleniania terenów dostępnych publicznie odnowiła oraz utworzyła nowe tereny zieleni (przy Ośrodku w Szydłowie), przy Przedszkolu we Wrzącej. Wykonała nasadzenia drzew, krzewów, roślin ozdobnych w miejscach publicznych m.in. przy boisku sportowym w Lutomiersku, przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lutomiersku, na Pl. Jana Pawła II w Lutomiersku, na Pl. Kościuszki w Kazimierzu. Koszt materiału nasadzeniowego oraz asortymentu do jego utrzymania w 2022 r. wyniósł 85 317,32 zł, w 2023 r. 85 317,32 zł.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków w 2023 r. dokonała nasadzeń 40 szt. drzew przy parkingu i przy ulicy Wieluńskiej w Osjakowie. Koszt zadania 20 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice w ramach prowadzonych inwestycji drogowych prowadziła nasadzenia w 2022 r. 53 szt. drzew, a w 2023 r. 120 szt. drzew.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów prowadziła nasadzenia zastępcze w zamian za usuwane drzewa. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 1 500,00 zł, a w 2023 r. – 5 000,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów wykonała nasadzenia przy rewitalizowanej ul. Torowej w Sulejowie.

Gmina miejsko-wiejska Szadek wykonała nasadzenia rekompensujące przy remontowanych ulicach i drogach gminnych celem odtworzenia zieleni ulicznej.

Gmina miejsko-wiejska Tuszyn w 2023 r. nasadziła 30 szt. drzew gatunku grab pospolity w pasach drogowych ul. Prusa i ul. Słowackiego.

Gmina miejsko-wiejska Wieluń w latach 2022-2023 zrealizowała nasadzenia 104 szt. drzew w pasach dróg gminnych na kwotę 63 898,11 zł.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz w latach 2022-2023 wykonała łącznie 11 szt. nasadzeń drzew przy ulicach i drogach. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 1 100,00 zł.

Gmina wiejska Brójce wykonała nasadzenia zastępcze wykonywane w ramach rekompensaty przyrodniczej za wycięte drzewa na kwotę 24 040,94 zł.

Gmina wiejska Brzeziny nasadziła w 2022 r. – 18 szt., a w 2023 r. – 174 szt. drzew. Koszt realizacji zadania w 2022 r. wyniósł 899,00 zł, w 2023 r. – 36 672,00 zł.

Gmina wiejska Buczek realizowała zadania: 1. Zakup drzew liściastych. 2. Zakup drzew iglastych. 3. Zakup krzewów. 4. Zakup roślin wieloletnich. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 192 231,30 zł.

Gmina wiejska Burzenin wykonała nasadzenia 50 szt. drzew.

Gmina wiejska Czarnocin wykonała nasadzenia 8 szt. drzew na kwotę 1 166,40 zł.

Gmina wiejska Czerniewice wykonała nasadzenia krzewów przy drodze gminnej ul. Porzeczkowa na kwotę 16 911,00 zł.

Gmina wiejska Dalików w latach 2022-2023 nasadziła 253 szt. drzew wzdłuż dróg gminnych.

Gmina wiejska Dłutów nasadziła 30 szt. drzew w ramach rekompensaty za usunięte drzewa zgodnie z decyzją Starosty Pabianickiego.

Gmina wiejska Dobroń wykonała nasadzenia drzew w pasie drogowym w ramach nasadzeń zastępczych na kwotę 3 710,00 zł.

Gmina wiejska Dobryszyce wykonała nasadzenia drzew w parku za urzędem gminy oraz przy ul. Szkolnej. Koszt realizacji zadania 5 372,10 zł.

Gmina wiejska Drużbice przy ulicach i drogach stanowiących własność gm. Drużbice wykonała nasadzenia w ilości 9 szt. na kwotę 1 710,00 zł.

Gmina wiejska Głowno wykonywała nasadzenia zastępcze w zamian za usuwane drzewa na kwotę 100 100,00 zł.

Gmina wiejska Gomunice wykonała nasadzenia drzew na działkach należących do gminy. Koszt zadania wyniósł 11 883,00 zł.

Gmina wiejska Gorzkowice wykonała nasadzenia zastępcze na łączną kwotę 5 740,00 zł.

Gmina wiejska Góra Św. Małgorzaty dokonała nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych na kwotę 1 340,00 zł.

Gmina wiejska Grabica wykonała w 2022 r. 106 szt. nasadzeń drzew, a w 2023 r. 116 szt. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 28 400,00 zł.

Gmina wiejska Kleszczów corocznie dokonywała nasadzeń drzew.

Gmina wiejska Klonowa wykonała nasadzenia z drzewek oraz krzewów w ilości 193 szt. na kwotę 2 438,83 zł.

Gmina wiejska Kodrąb nasadziła w 2023 r. 32 drzewa.

Gmina wiejska Kowiesy zrealizowała nasadzenia zastępcze 54 szt. drzew z palikowaniem.

Gmina wiejska Krzyżanów wykonała nasadzenia drzew w pasach dróg na terenie gminy na kwotę 8 200,00 zł.

Gmina wiejska Łyszkowice nasadziła 7 szt. drzew przy drodze gminnej na kwotę 420,00 zł.

Gmina wiejska Mokrsko nasadziła 10 szt. drzew w pasie drogi wewnętrznej w Mokrsku na kwotę 800,00 zł.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn wykonała nasadzenia wynikające z decyzji wydanych przez Starostę Skierniewickiego. Koszt zadania to 7 657,14 zł.

Gmina wiejska Ostrówek w przypadku wydawanych decyzji na usunięcie drzew w pasie dróg – stosowała zapisy o nasadzeniach zastępczych.

Gmina wiejska Ozorków w 2022 r. dokonała nasadzeń 57 szt. drzew, w 2023 r. – 40 szt. Koszt zadania 16 160,00 zł.

Gmina wiejska Pęczniew na bieżąco realizowała nasadzenia nowych drzew za wycięte.

Gmina wiejska Rawa Mazowiecka w 2023 r. wykonała nasadzenia zastępcze 3 szt. drzew po dokonanej wycince drzew zagrażających bezpieczeństwu na kwotę 660,00 zł.

Gmina wiejska Rokiciny wykonała nasadzeń zastępczych przy drogach w m. Mikołajów - 5 szt. – zwiększenie zieleni wzdłuż drogi. Koszt zadania 1 200,00 zł.

Gmina wiejska Rozprza wykonano nasadzenia kompensacyjne na kwotę 2 910,00 zł.

Gmina wiejska Rusiec wykonała nasadzeń zastępczych drzew na kwotę 2 665,00 zł.

Gmina wiejska Sędziejowice w latach 2022-2023 dokonała 19 szt. nasadzeń.

Gmina wiejska Skierniewice nasadziła 10 szt. drzew w pasach drogowych na kwotę 4 000,00 zł.

Gmina wiejska Sulmierzyce w związku z wydanymi decyzjami na wycinkę drzew w pasach dróg gminnych dokonywała nasadzenia zastępcze. Koszt zadania 200 zł.

Gmina wiejska Szczerców dokonywała nasadzeń zastępczych.

Gmina wiejska Wartkowice wykonała 726 szt. nasadzeń wzdłuż nowobudowanych dróg.

Gmina wiejska Witonia wykonała obsadzanie dróg gminnych sadzonkami drzew liściastych i iglastych na kwotę 4 000,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska w 2022 r. wykonała 37 szt. nasadzeń kompensacyjnych, w 2023 r. – 110 szt. nasadzeń kompensacyjnych. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 37 474,41 zł.

Gmina wiejska Zadzim w zamian za usunięte uschnięte drzewa nasadziła nowe w ilości 20 szt. na kwotę 3 000,00 zł.

Gmina wiejska Zapolice wykonała nowe nasadzenia 4 szt. drzew przy drogach gminnych na kwotę 1 520,00 zł.

Gmina wiejska Zduńska Wola nasadziła 240 szt. drzew.

Gmina wiejska Zgierz wykonała nasadzenia drzew przy ulicach i drogach, które były prowadzone w ramach kompensacji przyrodniczej w zamian za usunięte drzewo. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 36 975,00 zł.

Powiat brzeziński wykonał nasadzenia drzew przy ulicach i drogach.

Powiat łaski wykonał nasadzenia 138 szt. różnych gatunków drzew przy realizacji przebudowy ulic i dróg powiatowych. Nasadzenia były realizowane w ramach bieżącego utrzymywania zieleni drogowej dróg powiatowych – 133 szt. drzew różnych gatunków m.in.: lipa, klon, jarząb, wiąz.

Powiat łódzki wschodni realizował zadania: 1. „Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2925E i nr 2926E na terenie gminy Brójce". 2. „Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2900E, 2902E i 2904E na terenie gminy Tuszyn". Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 134 657,00 zł.

Powiat pabianicki dokonał uzupełnienia szpaleru drzew na terenie II LO w Pabianicach w bezpośrednim sąsiedztwie drogi publicznej ul. Pułaskiego. Wykonano nasadzeń 6 szt. drzew przy budynku Starostwa Powiatowego, ul. Partyzancka 56 w bezpośrednim sąsiedztwie drogi powiatowej stanowiącej ul. Św. Jana. W latach 2022-2023 wykonano łącznie 151 szt. nasadzeń drzew i krzewów wraz z opalikowaniem w pasie drogowym dróg powiatowych. Dodatkowo wykonano nasadzenia zastępcze za wycięte drzewa z pasa drogowego w ilości 157 szt. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 138 807,00 zł.

Powiat piotrkowski wykonał nasadzenia 41 szt. młodych drzewek w ciągach dróg powiatowych.

Powiat poddębicki wykonał 195 szt. nasadzeń drzew przy drogach powiatowych w ramach prowadzonych inwestycji. Koszt zadania: 85 177,50 zł.

Powiat radomszczański w latach 2022-2023 nasadził 58 szt. drzew w pasach drogowych dróg powiatowych.

Powiat sieradzki w latach 2022-2023 realizował nasadzenia kompensacyjne w ilości zgodnej z wydanymi przez Wójtów, Burmistrzów i Prezydenta decyzjami zezwalającymi na wycinkę drzew w pasach dróg powiatowych. Dodatkowo wykonano nasadzenia zastępcze, drzewa o obwodzie pnia min. 15 cm, w ramach realizacji inwestycji drogowej pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 1733E Błaszki – Maciszewice" zgodnie z decyzją środowiskową wydaną przez RDOŚ. Nasadzenia przeprowadzono w 2023 r. Rezultatem podjętych działań związanych z wykonaniem nasadzeń zastępczych było przywrócenie równowagi przyrodniczej w obrębie terenów, z których usunięto drzewa. Koszt realizacji zadania 22 000,00 zł. Wykonano nasadzenie drzew przed budynkiem II Liceum Ogólnokształcącego z Oddziałem Dwujęzycznym w Sieradzu na kwotę 5 000,00 zł.

Powiat wieruszowski zrealizował nasadzenia 68 szt. drzew na kwotę 7 000,00 zł.

Powiat zduńskowolskim w ramach nasadzeń kompensacyjnych, Powiatowy Zarząd Dróg w Zduńskiej Woli nasadził w 2022 r. 33 szt. drzew za kwotę 8 180,00 zł, a w 2023 r. posadzonych zostało 272 szt. drzew na łączną kwotę 25 000,00 zł.

- **ZP.4.4. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych oszczędnego gospodarowania przestrzenią pod zabudowę na terenach podmiejskich (w celu ograniczenia niekontrolowanego rozlewania się zabudowy).**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.

- **ZP.5.1. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych.**

  ZPKWŁ wykonał prace związane z budową, remontem i modernizacją zaplecza dydaktycznego w Przedborzu, Moszczenicy, Łodzi oraz Bolimowskim Parku Krajobrazowym o wartości 85 000,00 zł.

  RDLP w Łodzi wykonała rozbudowę zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji leśnej:

  - Nadleśnictwo Skierniewice – budowa i wyposażenie izby edukacyjnej przy siedzibie Nadleśnictwa,
  - Budowa lub modernizacja ścieżek edukacyjnych – Nadleśnictwa Smardzewice, Złoczew, Przedbórz, Spała,
  - Nadleśnictwo Brzeziny – Budowa dwóch wiat edukacyjnych w leśnictwie Gałków. W ramach porozumienia z Zespołem Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego w 2023 r. zostały posadowione trzy punkty edukacyjno-turystyczne w leśnictwie Janinów.
  - Nadleśnictwo Bełchatów – budowa Leśnego Placu Zabaw (dla uczestników zajęć edukacyjnych prowadzonych przez Nadleśnictwo).

  Zadanie realizowały również jst:

  Gmina miejska Kutno w 2022 r. wykonała projekt wraz z produkcją tablic edukacyjnych na terenie Kutna w parku Traugutta – edukacja ekologiczna. Koszt zadania 3567,00 zł.

  Gmina miejska Pabianice w 2023 r. zakupiła i rozwiesiła budki lęgowe dla ptaków, budki dla wiewiórek oraz urządzono strefę dla zwierząt w Parku Wolności. Koszt zadania wyniósł 15 189,60 zł.

  Gmina miejska Rawa Mazowiecka zrealizowała wybudowanie altany dla celów dydaktyczno - rekreacyjnych na terenie placówki szkolnej.

  Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki: w ramach projektu „Tomaszów Mazowiecki - Arena Pozytywnej Energii" pracownia ekologiczna Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim wzbogaciła się w wiele pomocy, m.in.: drukarkę

laserową, stację pogody, mikroskop cyfrowy, miernik poziomu hałasu, lupy, termometr, czerpak, kompas, lornetkę, materiały multimedialne na tablicę interaktywną, atlasy zwierząt, drzew i krzewów. W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim ukończono i oddano do użytku ekopracownię „Akademia 4 Żywiołów", w której realizowane są zajęcia ekologiczne i przyrodnicze rozwijające kompetencje przyrodnicze.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki wykonała modernizację pracowni edukacyjnych służących edukacji ekologicznej wraz z zakupem niezbędnego sprzętu. Wybudowano ścieżkę ekologiczną w Szkole Podstawowej w Rudzie Bugaj.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska zakupiła pomoce dydaktyczne dla szkół podstawowych w Starej Wsi, Babsku, Błażejewicach oraz Białej Rawskiej na kwotę 254 928,00 zł. Zrealizowano projekty edukacyjne na kwotę 68 820,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Białaczów przy stawie w Białaczowie zakupiono: tablice edukacyjne, gry plenerowe i edukacyjne, budki lęgowe, budki dla owadów. Zakupiono drzewa i krzewy, zakupiono i nasadzono rośliny wodne, przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne, zakupiono i zamontowano tabliczki do oznakowania roślin. Prace miały na celu uporządkowanie chaotycznego zagospodarowania terenu wokół zbiornika oraz poprawienie jakości przestrzeni poprzez ułatwienie dostępu oraz wykorzystanie jego walorów estetycznych i rekreacyjnych. Koszt realizacji zadania 170 375,78 zł.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew – utworzono punktu dydaktyczny przy Szkole Podstawowej im. Juliana Tuwima w Parzęczewie. W ramach realizacji projektu zostały osiągnięte - efekty rzeczowe i ekologiczne. Zostało zakupione niezbędne wyposażenie szklarni do prowadzenia zajęć terenowych z edukacji ekologicznej i przyrodniczej. W wyniku realizacji projektu osiągnięty został efekt ekologiczny w postaci wzrostu poziomu wiedzy z zakresu ochrony środowiska i świadomości ekologicznej, jak i budowanie postaw proekologicznych oraz indywidualnej odpowiedzialności za środowisko u uczniów. Koszt zadania 59 449,94 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice – w Parku w Poddębicach, w którym znajduje się Ogród Zmysłów, powstało pięć stref, odpowiadających zmysłom: wzroku, węchu, słuchu, dotyku i smaku. Dzięki zastosowaniu innowacyjnych rozwiązań pokazana została wielowymiarowość wykorzystania ludzkich zmysłów. W parku zachowano układ przestrzenny alei parkowych, a podświetlona roślinność oraz nagłośnienie daje przestrzeni publicznej wysoką jakość rekreacyjną.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów utworzono punkt dydaktyczny w Szkole Podstawowej im. Jana Długosza w Rzgowie. Rezultatem jest wzrost świadomości mieszkańców gminy Rzgów na temat ochrony środowiska naturalnego i ekologii. Koszt realizacji zadania wyniósł 96 000,00 zł (punkt dydaktyczny), 50 000 zł (koszt akcji edukacyjnych,

w tym m.in. niezbędnych przedmiotów do prowadzenia konkursów edukacyjnych, nagród, materiałów edukacyjnych, karmników dla ptaków).

Gmina wiejska Będków wybudowała ścieżkę edukacyjną na placu rekreacyjno-wypoczynkowym (nr ew. 359 obręb Będków).

Gmina wiejska Dalików – utworzono ekopracownię przy Szkole Podstawowej im. Powstańców Styczniowych w Dalikowie. Wybudowano ścieżkę edukacyjną oraz zamontowano lampy hybrydowe i tablice edukacyjne w miejscowości Kontrewers. Koszt zadania 182 640,43 zł.

Gmina wiejska Gorzkowice – utworzona została ekopracownia w Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Gorzkowicach oraz punkt dydaktyczny przy Przedszkolu Samorządowym w Gorzkowicach. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 66 267,00 zł.

Gmina wiejska Klonowa utworzona została ekopracownia w Zespole Szkół w Klonowej. Realizacja projektu pozwoliła wszystkim uczestnikom na rozwijanie wrażliwości, uczuciowości, emocjonalnego związku z przyrodą. Koszt zadania: 24 737,00 zł.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie – celem prowadzenia zajęć terenowych z edukacji ekologicznej i przyrodniczej było utworzenie punktu dydaktycznego „Zielony Ekozakątek" w Publicznej Szkole Podstawowej im. Władysława Stanisława Reymonta w Kobielach Wielkich. Koszt zadania wyniósł 60 220,00 zł.

Gmina wiejska Konopnica utworzona została ekoopracownia w Szkole Podstawowej w Szynkielowie oraz punkt dydaktyczny przy Szkole Podstawowej im. 72 Pułku Piechoty „Radom" w Konopnicy. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 128 369,00 zł.

Gmina wiejska Lipce Reymontowskie – w roku szkolnym 2022/2023 Szkoła Podstawowa im. Wł. St. Reymonta w Lipcach Reymontowskich realizowała zadanie dofinansowane z WFOŚiGW w Łodzi pn. „Utworzenie ekopracowni w Szkole Podstawowej im. Wł. St. Reymonta w Lipcach Reymontowskich". W ramach zadania zrealizowano prace remontowe i zakupiono nowoczesne pomoce dydaktyczne w jednej klasopracowni. Koszt realizacji zadania wyniósł 69 791,98 zł.

Gmina wiejska Łyszkowice – utworzono punkt dydaktyczny przy Szkole Podstawowej w Stachlewie. Koszt zadania 103 375,00 zł.

Gmina wiejska Mokrsko – utworzono punkt dydaktyczny w Zespole Szkoły i Przedszkola w Krzyworzece oraz ekopracownię w Zespole Szkoły i Przedszkola w Mokrsku. Łączny koszt zadania wyniósł 122 281,84 zł.

Gmina wiejska Nieborów utworzyła punkt dydaktyczny z dziedziny edukacji ekologicznej pn. „Nasze Ekologiczne Pracownie". Koszt 80 000,00 zł.

Gmina wiejska Pęczniew wykonała zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez dostosowanie terenów zieleni do potrzeb społecznych i edukacyjnych – Park w Pęczniewie. Przedmiotem inwestycji było zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez dostosowanie terenów zieleni do potrzeb społecznych i edukacyjnych. W ramach zadania wykonano. m.in. wycinkę drzew i krzewów wraz z karczowaniem, pielęgnację drzew, nasadzeń roślin, utworzenie baz edukacyjnych, zakup i montaż elementów małej architektury, monitoring oraz oświetlenie w 2023 r. Koszt zadania 738 499,85 zł.

Gmina wiejska Rozprza w 2022 r. w ramach konkursu „Nasze Ekologiczne Pracownie" utworzono ekopracownię w Szkole Podstawowej im. ppłk. St. Sienkiewicza w Milejowie. Koszt realizacji zadania wyniósł 55 686,35 zł.

Gmina wiejska Wartkowice zrealizowała rozbudowę i remont Szkoły Podstawowej w Wartkowicach na kwotę 4 058 693,12 zł.

Gmina wiejska Witonia wybudowała Pszczelarskie Centrum Edukacyjne w Gledzianówku. Całkowity koszt zadania wyniósł 150 000,00 zł.

Gmina wiejska Zduny utworzyła dwie ekopracownie w Szkołach Podstawowych w Nowych Zdunach oraz w Bąkowie. Koszt realizacji zadania wyniósł 125 999,59 zł.

- **ZP.5.2. Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody.**

  W ramach działań ZPKWŁ przeprowadzono: 431 stacjonarnych zajęć edukacyjnych dla 17369 uczestników; 296 zajęć terenowych dla 9907 uczestników; 61 rajdów dla 3709 uczestników; 88 konkursów dla 4625 uczestników. Zorganizowano 19 wystaw prezentujących walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe parków. Organizowano lub współorganizowano 179 imprez o zasięgu lokalnym i wojewódzkim. Współpracowano z mediami udzielając 67 wywiadów dla środków masowego przekazu. Wydano 23 publikacje (mapy, foldery, przewodniki). Zorganizowano „Konferencję w Przedborzu z okazji 35-lecia Parku", „Olimpiadę Wiedzy Ekologicznej" oraz konkursy: „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski" i „Zazieleniamy Łódzkie i Owocowe Łódzkie". Łączny koszt realizowanych działań w 2022 r. wyniósł 450 000,00 zł.

  Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi wzięła udział w spotkaniach i wydarzeniach oraz przekazywaniu materiałów edukacyjnych, np.: wiosenna i jesienna akcja sprzątania rezerwatu przyrody „Rawka", patronat w I Powiatowym Konkursie „Przyrodniczy Escape Room" w I Liceum Ogólnokształcącym w Głownie, udział w konferencji na Uniwersytecie Łódzkim w ramach Dnia Krajobrazu pod hasłem „Krajobraz, doświadczam w pełni". W roku 2023 r. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi wzięła udział w spotkaniach i wydarzeniach oraz przekazywaniu

materiałów edukacyjnych, np.: wiosenna i jesienna akcja sprzątania rezerwatu przyrody „Rawka”, przygotowanie i obsługa stoiska w ramach Targów Rolnych Agrotechnika 2023 w Bratoszewicach, uczestnictwo w komisji egzaminacyjnej podczas zawodów okręgowych XXXVIII Olimpiady Wiedzy Ekologicznej w Łodzi, udział i organizacja podczas spotkania wyjazdowego Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Spale, udział w konferencji na Uniwersytecie Łódzkim w ramach Dnia Krajobrazu pod hasłem „Doceń lokalność!”. Materiały popularyzujące sieć obszarów Natura 2000 są udostępniane w trakcie spotkań o tematyce związanej z ochroną przyrody i innymi zadaniami RDOŚ w Łodzi. Wszystkie nadleśnictwa RDLP w Łodzi realizowały Programy edukacji leśnej społeczeństwa w cyklu 10-letnim, równolegle do Planu urządzenia lasu.

Zadanie realizowały także samorządy:

Gmina miejska Bełchatów w 2022 r. realizowała projekty polegające na utworzeniu w placówkach szkolnych punktów dydaktycznych mających za celu ułatwienie uczniom poznawanie zagadnień z zakresu edukacji ekologicznej i przyrodniczej. Miejskie placówki przedszkolne i szkolne realizowały szereg działań ukierunkowanych na podnoszenie świadomości ekologicznej i propagowanie zachowań korzystnych dla środowiska naturalnego oraz upowszechnianie wiedzy o tematyce ekologicznej i przyrodniczej. W placówkach przeprowadzono ponad 77 akcji, programów, konkursów, zajęć edukacyjnych o tematyce przyrodniczej. W 2023 r. zorganizowano akcję pn. „Drzewko za makulaturę”.

Gmina miejska Pabianice – szkoły i przedszkola podległe brały udział lub organizowały działania edukacyjne w zakresie gospodarowania odpadami poprzez tematyczne zajęcia, pogadanki, warsztaty, doświadczenia, przeglądy piosenek.

Gmina miejska Kutno w 2022 r. zrealizowała 6, a w 2023 r. 4 spacery edukacyjne dla mieszkańców miasta Kutno oraz dla grup szkolnych zorganizowanych w Parku Traugutta i Parku Wiosny Ludów z zakresu ekologii, zieleni oraz gatunków ptactwa**.** Łączny koszt zadania wyniósł 1 000,00 zł.

Gmina miejska Piotrków Trybunalski była współorganizatorem konkursów ekologicznych.

Gmina miejska Rawa Mazowiecka – organizowane były działania edukacyjne przy „Zielonej Krainie" w Przedszkolu Miejskim nr 2 „Niezapominajka” w Rawie Mazowieckiej. Zorganizowano m.in: wewnątrzprzedszkolne uroczystości - imprezy: Festiwal Warzyw i Owoców, Dzień Drzewa, Dzień Jabłka, Dzień Ptaków, Dzień Pieczonego Ziemniaka, Dzień Czystego Powietrza. Zorganizowano konkursy: „Ekozabawka", „Bliżej Natury", „Ekośmieci", „Ekokalendarz", „Makieta Ekologiczna", pikniki ekologiczne z Rodzicami.

Gmina miejska Skierniewice realizowała konkurs ofert na realizację zadań publicznych Miasta Skierniewice w dziedzinie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego. W 2022 r. były organizowanie konkursy ekologiczne i olimpiady przyrodniczo-ekologiczne. W 2023 r. działanie było realizowane poprzez: poznawanie rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i pomników przyrody zlokalizowanych w Skierniewicach i okolicy poprzez organizowanie wycieczek, warsztatów przyrodniczo-krajoznawczych, konkursów ekologicznych o tematyce przyrodniczej; propagowanie tematyki ekologicznej oraz rozwój świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży poprzez zakup materiałów dydaktyczno-informacyjnych z tego zakresu, przeprowadzenie akcji np. sadzenia drzew i krzewów; dotacje przyznano dwóm podmiotom.

Gmina miejska Tomaszów Mazowiecki – uczniowie brali udział w interdyscyplinarnym Konkursie Ekologiczno-Regionalnym. W ramach projektu pn. „Tomaszów Mazowiecki - miasto Pozytywnej Energii" uczniowie brali udział w prelekcji na temat znaczenia i ochrony pszczół. Dodatkowo uczniowie brali udział w Wojewódzkim konkursie „Dbam o środowiskow Łódzkiem" oraz w projekcie „Czyste powietrze wokół nas".

Gmina miejska Ujazd – działania o charakterze edukacyjnym realizowane były w placówkach szkolnych.

Gmina miejska Wieruszów promowała postawy proekologiczne na stronach i forach internetowych gminy.

Gmina miejska Zduńska Wola włączyła się w akcję Ekopikniku organizowanego przez Miejski Dom Kultury Ratusz. Prowadzone zostały konkursy i gry ekologiczne dla mieszkańców miasta.

Gmina miejska Zgierz w ramach zadania pn. „Utworzenie Młodzieżowej Strefy Chilloutu" wykonano ścieżkę edukacyjną z roślin synantropijnych to jest roślin towarzyszących człowiekowi, wyrastających w pobliżu ludzkich osiedli i budowli, na poboczach dróg i terenach silnie zdegradowanych. Wzdłuż alejki spacerowej ustawiono tabliczki informacyjne/pulpity edukacyjne przybliżające sylwetki wybranych gatunków roślin, opisujące ich morfologie oraz wykorzystanie kulturowe bądź medyczne. Dodatkowo przy łące kwietnej zamontowano tabliczkę edukacyjną z kodem QR prezentującą najważniejsze gatunki roślin na niej obecne, opisując ich morfologię z wykorzystaniem kulturowym bądź medycznym, cechach charakterystycznych oraz możliwości ich wykorzystania i pozytywnym wpływie na środowisko naturalne. Koszt zadania 899 130,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Aleksandrów Łódzki wraz z Uniwersytetem Trzeciego Wieku przeprowadziła inwentaryzację pomników przyrody znajdujących się na terenie

gminy. Podczas realizacji inwentaryzacji odbyło się spotkanie z dendrologiem oraz pokaz filmu „Trwanie” – opowieści o drzewach jako o osobach – bliskich i towarzyszących człowiekowi od zarania dziejów.

Gmina miejsko-wiejska Biała Rawska – realizowano zajęcia edukacyjne z uczniami w szkołach podstawowych z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych do projektów edukacyjnych.

Gmina miejsko-wiejska Błaszki – edukacja ekologiczna w zakresie „Poznajemy i sadzimy rośliny miododajne w gminie Błaszki", której celem było zwiększenie świadomości i wiedzy w zakresie roli, jaką spełniają w przyrodzie owady zapylające (pszczoły i inne). Koszt zadania wyniósł 18 645,00 zł.

Gmina miejsko-wiejska Bolesławiec realizowała program funkcjonalno-użytkowy „Park nad Prosną”.

Gmina miejsko-wiejska Bolimów – przeprowadzono akcje edukacyjne w: Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury w Bolimowie z udziałem pracowników Bolimowskiego Parku Krajobrazowego w szkołach i przedszkolach prowadzone przez nauczycieli (warsztaty w zakresie ochrony przyrody).

Gmina miejsko-wiejska Krośniewice wykonała wydruk i dystrybucję ulotek o potrzebie sadzenia drzew i korzyściach z tego wynikających.

Gmina miejsko-wiejska Lutomiersk udostępniała na portalu informacyjnym oraz społecznościowym informacje z zakresu edukacji ekologicznej.

Gmina miejsko-wiejska Osjaków – realizowano działania edukacyjne w placówkach szkolnych, umieszczano informacje na stronie urzędu gminy oraz w mediach społecznościowych.

Gmina miejsko-wiejska Parzęczew – odbyła się akcja sprzątania świata pod nazwą „Akcja Reakcja „Czyste sołectwa – Czysta gmina””. Liczba uczestników, która wzięła udział w akcji – 807 osób. Koszt zadania w 2022 r. wyniósł 24 388,19 zł, w 2023 r. – 30 752,41 zł.

Gmina miejsko-wiejska Poddębice działania edukacyjne oraz zachęcające do ochrony przyrody odbywały się za pomocą strony internetowej www.poddebice.pl, pisma samorządowego „Wokół Poddębic”, informacji SMS - owej, kurend do rolników, rozdawania ulotek dotyczących: Czyste Powietrze – Informacja dla mieszkańców, Ochrona powietrza, spalanie odpadów, Spalanie odpadów niszczy zdrowie.

Gmina miejsko-wiejska Rzgów podczas pikników oraz innych wydarzeń organizowanych na terenie gminy propaguje działania mające na celu ochronę przyrody, w tym m.in. ochronę ptaków i zwierząt, a także tworzenie łąk kwietnych. Zrealizowano 7 akcji edukacyjnych. Koszt zadania wyniósł 50 000,00 zł (koszt akcji

edukacyjnych, w tym m.in. niezbędnych przedmiotów do prowadzenia konkursów edukacyjnych, nagród, materiałów edukacyjnych, karmników dla ptaków).

Gmina miejsko-wiejska Stryków w 2022 r. do przedszkoli i szkół podstawowych na terenie gminy przekazano ponad 900 ilustrowanych broszur informacyjnych pt. „Wakacyjne przygody Ekobohaterów"; dodatkowe egzemplarze przekazano do szkolnych i przedszkolnych bibliotek oraz uzupełniono „Budki wędrującej książki". W okresie wakacyjnym, w parku nad Moszczenicą, zorganizowano warsztaty ekologiczne, mające na celu wzrost wiedzy z zakresu ochrony środowiska, ochrony i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, a także kształtowanie postaw proekologicznych dzieci i młodzieży, rozpowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ochrony środowiska oraz realizację działań na rzecz lokalnej przyrody. Tematyka warsztatów: „Wpływ życia pszczół na nasze życie oraz zagrożenia dla nich wynikające z zanieczyszczenia powietrza" oraz „Ochrona i zanieczyszczenie powietrza widziane oczami dzieci"; zakupiono worki i rękawice dla uczestników akcji „Sprzątanie Świata" organizowanej w latach 2022 – 2023; zakupiono i rozdano mieszkańcom gminy budki dla owadów pożytecznych w ilości 150 szt., budki dla jerzyków w ilości 100 szt. oraz domki dla jeży w ilości 120 szt.; z myślą o zwierzętach, którym latem doskwierają wysokie temperatury, zakupiono i zamontowano w miejscach publicznych (przed urzędem, w parkach, przy placu zabaw, na promenadzie) przystanki dla psów, wyposażone w poidełka, w ilości 5 szt.; w celu walki ze wzrastającą ilością tzw. „dzikich wysypisk odpadów" zakupiono fotopułapki, w ilości 2 szt. Koszt realizacji zadania wyniósł 59 782,24 zł.

Gmina miejsko-wiejska Sulejów odbyła się akcja sprzątania świata na terenie Natura 2000 angażująca dzieci i młodzież z lokalnych szkół.

Gmina miejsko-wiejska Wolbórz corocznie wspiera akcję „Sprzątania Świata" realizowaną przez placówki oświatowe funkcjonujące na terenie gminy. Łączny koszt realizacji zadania w latach 2022-2023 wyniósł 11 892,41 zł.

Gmina wiejska Buczek – wykonano wyposażenie bazy edukacyjnej na kwotę 10 718,71 zł oraz utworzono miejsca do prowadzenia zajęć na kwotę 47 948,89 zł.

Gmina wiejska Czarnocin – prowadzone były zajęcia edukacyjne w punktach dydaktycznych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych w Czarnocinie i Szynczycach.

Gmina wiejska Dalików – przeprowadzono akcję ekologiczną „Sprzątanie świata" organizowaną przez Szkoły Podstawowe w Dalikowie i Domaniewie. Koszt realizacji zadania 241,89 zł.

Gmina wiejska Klonowa realizowała działania o charakterze edukacyjnym prowadzone dla dzieci i młodzieży szkolnej przez nauczycieli w Zespole Szkół w Klonowej.

Gmina wiejska Kobiele Wielkie – prowadzone były w PSP działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody.

Gmina wiejska Kodrąb podjęła działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym, które prowadzono w szkołach znajdujących się na terenie gminy.

Gmina wiejska Ksawerów zakupiła worki na śmieci i rękawiczki jednorazowe dla przedszkolaków oraz uczniów ze szkół, w ramach akcji sprzątanie świata, przeprowadzonej na terenie gminy na kwotę 1 460,79 zł.

Gmina wiejska Ładzice – organizowane były akcje edukacyjne w placówkach szkolnych.

Gmina wiejska Łanięta – organizowano Światowy Dzień Drzewa oraz bezpłatnie rozdawano sadzonki drzew podczas imprez plenerowych we współpracy z Nadleśnictwem Kutno.

Gmina wiejska Łubnice – działania edukacyjne prowadzone przez pracowników szkół.

Gmina wiejska Łyszkowice prowadziła kampanię edukacyjną z wykorzystaniem kanałów informacyjnych tj. strony internetowej, ulotki, plakaty.

Gmina wiejska Maków prowadziła edukację dzieci w przedszkolach i szkołach podstawowych.

Gmina wiejska Mniszków – prowadzone były zajęcia przez szkoły podstawowe w zakresie ochrony przyrody, ochrony środowiska.

Gmina wiejska Mokrsko realizowała zadanie: „Ożarowska EKO-mania" (Dom Kultury w Ożarowie). Koszt realizacji zadania 10 000,00 zł.

Gmina wiejska Nieborów – prowadzona była: akcja „Choinka za makulaturę", akcja gminna „Sprzątanie świata" realizowana przez placówki oświatowe z terenu gminy oraz przez wszystkie 19 sołectw z terenu gminy oraz operacja „Czysta rzeka" – sprzątanie rzeki Bzury.

Gmina wiejska Nowy Kawęczyn – w 2022 r. drogą internetową mieszkańcy mieli możliwość zapoznania się z sześcioma plakatami dotyczącymi ochrony powietrza - edukacja ekologiczna; do mieszkańców gminy trafiły ulotki (1000 szt.) mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ochrony powietrza, walki ze smogiem, skutków zdrowotnych zanieczyszczenia powietrza, nowych ekologicznych źródeł ogrzewania. Koszt zadania 265,00 zł.

Gmina wiejska Pątnów – corocznie przeprowadza akcje szkolne związane z Dniem Ziemi, np. sprzątanie lasów.

Gmina wiejska Pęczniew – przeprowadzono 4 akcje szkolne.

Gmina wiejska Poświętne – w Szkole Podstawowej w Poświętnem otwarto „Klasę z Drewna" – drewniana altana oraz ścieżka dydaktyczna z nasadzeniami, tablicami informacyjno-edukacyjnymi, a także budkami lęgowymi. Koszt zadania 107 893,43 zł.

Gmina wiejska Rokiciny w 2022 r. zorganizowała kampanię edukacyjną pn. „Czyste powietrze i dbanie o środowisko naturalne TO NASZA WSPÓLNA SPRAWA". W 2023 r. odbyło się wydarzenie plenerowe pod hasłem „EKO-SHOW Eko Ja, Eko Ty, Eko My" o tematyce ochrony powietrza, segregacji odpadów, recyklingu i zmianach klimatu. Koszt realizacji zadania 55 329,82 zł.

Gmina wiejska Rusiec zadanie realizowała poprzez prowadzone w większości przez placówki oświatowe zadania.

Gmina wiejska Rzeczyca – przeprowadzono pogadanki w szkole.

Gmina wiejska Słupia – odbyła się zbiórka elektroodpadów oraz akcje sprzątania świata.

Gmina wiejska Strzelce zamieszczała na tablicach ogłoszeń oraz na stronach internetowych gminy informacje w zakresie ochrony przyrody.

Gmina wiejska Świnice Warckie – odbywały się spotkania edukacyjne podczas akcji Sprzątania Świata oraz Dnia Ziemi.

Gmina wiejska Wierzchlas – utworzono punkt dydaktyczny przy ZSP w Wierzchlasie – „Strefa młodego przyrodnika – ogródek edukacyjny". Koszt realizacji zadania wyniósł 70 566,84 zł.

Gmina wiejska Witonia – powstał gminny sad owocowy w Gledzianówku na kwotę 20 000,00 zł.

Gmina wiejska Wola Krzysztoporska – działania prowadziły szkoły w ramach zajęć.

Gmina wiejska Wróblew - odbywały się konkursy ekologiczne.

Gmina wiejska Zapolice zorganizowała rodzinny piknik ekologiczny z przedstawieniem teatralnym oraz warsztatami ekologicznymi. Koszt realizacji zadania wyniósł 20 600,00 zł.

Gmina wiejska Zduny – przeprowadzono działania edukacyjne w Szkołach Podstawowych w Nowych Zdunach oraz w Bąkowie.

- **ZP.6.1. Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez samorządy powiatowe

  Powiat łęczycki wykonał 17 uproszczonych planów urządzania lasu dla lasów o pow. łącznej 188,87 ha zlokalizowanych w gminach: Łęczyca, Witonia, Góra Św. Małgorzaty, Piątek. Koszt zadania 14 773,73 zł.

Powiat łódzki wschodni wykonał 8 uproszczonych planów urządzenia lasu oraz 6 inwentaryzacji stanu lasów. Koszt zadania 12 960,00 zł.

Powiat pajęczański opracował uproszczone plany urządzenia lasu dla lasów będących własnością osób fizycznych i wspólnot gruntowych położonych na 9 obrębach gminy Nowa Brzeźnica. Koszt zadania wyniósł 45 813,81 zł.

Powiat poddębicki – w 2022 r. opracowano uproszczone plany urządzenia lasów i inwentaryzację stanu lasów na terenie Gminy Uniejów. Plany zostały sporządzone na okres od 01.01.2023 r. do 31.12.2032 r. W ramach zadania sporządzono 14 uproszczonych planów urządzenia lasów dla poszczególnych miejscowości na terenie Gminy Uniejów oraz 17 szt. inwentaryzacji stanu lasów. Koszt realizacji zadania wyniósł 19 481,01 zł.

Powiat radomszczański w 2022 r. sporządził inwentaryzację stanu lasu dla lasów komunalnych niestanowiących własności Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 281 ha. Koszt realizacji zadania wyniósł 25 378,00 zł.

Powiat rawski w 2022 r. opracował dla 20 obrębów Uproszczonych Planów Urządzania Lasów i Inwestycyjny System Logistyczny na powierzchni ok. 200 ha. W 2023 r. - opracowano dla 35 obrębów UPUL i ISL na powierzchni ok. 1680 ha. Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 75 614,00 zł.

Powiat skierniewicki w 2022 r. dokonał inwentaryzacji 95,8551 ha powierzchni objętej wykonaniem inwentaryzacji stanu lasów. Koszt realizacji zadania wyniósł 16 200,00 zł. W 2023 r. – powierzchnia lasów objętych pracami urządzeniowymi wyniosła 166,0998 ha. Koszt 15 945,58 zł.

Powiat tomaszowski wykonał: 1. Opracowanie uproszczonego planu urządzenia lasu dla Rezerwatu Niebieskie Źródła przez Gminę Miasto Tomaszów Mazowiecki. 2. Zatwierdzenie przez Starostę Tomaszowskiego opracowanego uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasu stanowiącego własność firmy na terenie miasta Ujazd.

Powiat zgierski – łączna powierzchnia lasów objętych planem urządzenia lasu w ramach zrealizowanego zadania wyniosła 202,3686 ha, natomiast łączna powierzchnia lasów objętych Inwestycyjnym System Logistycznym w ramach zrealizowanego przedmiotu umowy wyniosła 76,8634 ha. Koszt realizacji zadania wyniósł 17 117,15 zł.

- **ZP.6.2. Uwzględnianie w planach urządzenia lasu przebudowy drzewostanów monokulturowych, które są niezgodne z siedliskiem.**

  Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brzeziny na lata 2023-2032 – łączna zainwentaryzowana powierzchnia monokultur niezgodnych z siedliskiem – 1 494,72 ha. Realizację przebudowy zaplanowano na powierzchni 968,75 ha (65%).

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Skierniewice na lata 2023-2032 – łączna zainwentaryzowana powierzchnia monokultur niezgodnych z siedliskiem – 1 247,22 ha. Realizację przebudowy zaplanowano na powierzchni 425,59 ha (34%).

Plan urządzania lasu dla Nadleśnictwa Grotniki na lata 2024-2033 – łączna zinwentaryzowana powierzchnia monokultur niezgodnych z siedliskiem – 1 054,19 ha. Realizację przebudowy zaplanowano na powierzchni 354,85 ha (34%).

Gmina miejska Wieruszów w 2023 r. opracowała plan urządzenia lasu dla działek gminnych, nieobejmujący przebudowy drzewostanu.

Powiat wieruszowski – obecnie w obowiązującym uproszczonym planie urządzenia lasu zostały umieszczone zalecenia gospodarcze zgodne z zasadami hodowli lasu. Na podstawie tych zapisów następują między innymi procesy przebudowy drzewostanów monokulturowych na zgodne z siedliskami. Jest to proces, który jest realizowany przez okres obowiązywania aktualnych Planów urządzenia lasu w latach 2020-2030.

- **ZP.6.3. Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

- **ZP.6.4. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych.**

  Zadanie realizowane przez RDLP w Łodzi. W latach 2022-2023 zakończono realizację zadań w ramach projektu pn. „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w zakresie II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska – perspektywa 2014-2020 (działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska). Działania zrealizowano na terenie Nadleśnictw: Grotniki, Brzeziny, Bełchatów, Kolumna i Radomsko. W Nadleśnictwie Skierniewice prowadzono działania opierające się na udrożnieniu i oczyszczeniu rowów melioracyjnych w leśnictwie Zwierzyniec na odcinku ok. 1 km. Prace pozwoliły na poprawę stosunków wodnych, przepustowość przepływu wód oraz zapobieganiu podtopieniu drzewostanów

- **ZP.6.5. Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej.**

  Zgodnie z otrzymaną informacją RDLP w Łodzi wykonała:

  1. W 2023 roku realizację projektu pn. „Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – zapobieganie, przeciwdziałanie oraz ograniczanie

skutków zagrożeń związanych z pożarami lasów" – nr POIS.02.01.00-00-0007/16 (PPOŻ), w ramach którego wybudowano 3 dostrzegalnie przeciwpożarowe (Nadleśnictwa Kolumna, Wieluń, Złoczew) oraz zakupiono sprzęt do lokalizacji pożarów (jw. oraz Nadleśnictwo Poddębice),

2. Budowę dojazdów pożarowych w Nadleśnictwach: Nadleśnictwo Radomsko (8,92 km), Nadleśnictwo Złoczew, Nadleśnictwo Spała (1,4 km), Nadleśnictwo Bełchatów, Nadleśnictwo Kutno,

3. Budowę dwóch punktów czerpania wody - Nadleśnictwo Piotrków,

4. Modernizację infrastruktury monitoringu przeciwpożarowego, w tym zakup kamer do obserwacji terenu, budowę wież przekaźnikowych, zakup sprzętu komputerowego oraz niezbędnej infrastruktury - Nadleśnictwo Przedbórz, Nadleśnictwo Grotniki, Nadleśnictwo Radziwiłłów.

- **ZP.6.6. Zapobieganie powstawaniu i ograniczenie strat przy pożarach lasów poprzez utrzymanie dojazdów pożarowych i źródeł wody do celów przeciwpożarowych.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez Państwową Straż Pożarną.

- **ZP.6.7. Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną.**

  Ewidencja gruntów zalesionych jest prowadzona na bieżąco w formie opracowanego wykazu powierzchni gruntów. W razie potrzeby podlegają one przekwalifikowaniu, a także wykonywana jest gleboznawcza klasyfikacja gruntów i odpowiednia dokumentacja gleboznawcza.

- **ZP.7.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej.**

  RDLP w Łodzi określiła, że zalesiono 46,31 ha gruntów (w 2022 r. – 31,04 ha, w 2023 r. – 15,27 ha), w tym w wyniku naturalnego zalesienia (sukcesja naturalna) 12,19 ha. Wprowadzono zalesienie o składzie gatunkowym zgodnym z wymaganiami siedliskowymi, wprowadzając liczne gatunki domieszkowe, biocenotyczne, nektarodajne i pyłkodajne. Działanie to pozytywnie wpłynie na kształtowanie struktury przestrzennej, warunków przyrodniczych i pożądanego poziomu różnorodności biologicznej.

- **ZP.7.2. Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna.**

  Działania realizowane przez samorządy powiatowe na podstawie wniosku złożonego przez właścicieli gruntów lub innych władających takimi gruntami, którzy są wykazani w ewidencji gruntów i budynków na podstawie wniosku w zakresie zmiany klasyfikacji gruntu.

- **ZP.7.3. Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo.**

  Zadanie realizowane jest przez jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne.

2.10. Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi (PAP)

Ochrona przed poważnymi awariami przemysłowymi powinna obejmować realizację zadań spójnych z celami strategicznym: zmniejszenia zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii oraz wykreowaniu właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych i koncentrować się na zdefiniowanych w Programie 2021 zadaniach. Stopień osiągnięcia wskaźnika monitoringu w roku 2022 i 2023 obrazuje tabela nr 9.

Tabela 9. Wskaźnik realizacji zadań z zagrożeń poważnymi awariami przemysłowymi wg „Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028"

Lp	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika w roku 2020 [lub w roku 2019]	Wartość wskaźnika w roku 2022	Wartość wskaźnika w roku 2023	Źródło danych do określenia wskaźnika	Oczekiwany trend zmian w wyniku realizacji POŚ do 2028 r.	Docelowa wartość wskaźnika
1	liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii (odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy POŚ)	szt.	0	0	0	WIOŚ, PSP	bez zmian	0

W 2021 r. na terenie województwa łódzkiego nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnej awarii w związku z czym należy kontynuować realizację zaplanowanych w Programie 2021 zadań:

- **PAP.1.1. Prowadzenie działalności inspekcyjnej podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii oraz potencjalnych sprawców awarii.**

  Zadania z zakresu działalności inspekcyjnej podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii realizowane są przez WIOŚ oraz PSP. Jednostki te prowadzą kontrolę podmiotów gospodarczych o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii. W latach 2022-2023 PSP w Łodzi przeprowadziła kontrole we wszystkich zakładach będących w wykazie ZDR na dany okres (wyjątek stanowi Unimot Terminale Oddział w Piotrkowie Trybunalskim – w roku 2023 kontrolę przeprowadził WIOŚ. Zadanie realizowane na bieżąco.

- **PAP.1.2. Prowadzenie i aktualizacja rejestru poważnych awarii oraz zakładów mogących powodować poważną awarię.**

  WIOŚ w Łodzi prowadzi tzw. „bazę poważnych awarii", w której znajdują się m.in. informacje dotyczące danych zakładów mogących powodować poważną awarię, ilości substancji niebezpiecznych znajdujących się na terenie zakładu, informacji nt. przedłożonej dokumentacji, przeprowadzonych kontroli. Oprócz powyższego przez WIOŚ w Łodzi prowadzony jest rejestr poważnych awarii lub zdarzeń o znamionach poważnych awarii, które wystąpiły na terenie województwa łódzkiego. Baza o zakładach/awariach umożliwia dostęp do informacji na temat wybranego zakładu/ewentualnej awarii jaka miała miejsce. Dane zawarte w „bazie poważnych awarii" aktualizowane są na bieżąco w przypadku jakichkolwiek zmian w zakładzie, np. ilości magazynowanych substancji, sposobu ich magazynowania, sposobu prowadzenia działań ratowniczych, itp. W województwie łódzkim znajduje się 8 zakładów dużego ryzyka oraz 24 zakłady zwiększonego ryzyka (stan na 31.12.2023 r.)

- **PAP.1.3. Analizowanie i opiniowanie dokumentacji związanej z funkcjonowaniem zakładów ZDR i ZZR (m.in. Raporty o bezpieczeństwie, Programy zapobiegania awariom, Wewnętrzne plany operacyjno-ratownicze).**

  Zadanie realizowane na bieżąco. WIOŚ w Łodzi dokonuje analiz następujących dokumentów związanych z funkcjonowaniem zakładów ZDR i ZZR – zgłoszenia zakładu, Programów Zapobiegania Awariom i Raportów o bezpieczeństwie. Jednocześnie WIOŚ w Łodzi wydaje opinie w sprawie Raportów o bezpieczeństwie. Wewnętrzne plany operacyjno-ratownicze analizowane są przez Państwową Straż Pożarną. W latach 2022-2023 dokonano analizy 8 Raportów o bezpieczeństwie oraz 11 programów zapobiegania awariom. PSP w Łodzi w okresie 2022-2023 poddała analizie i opiniowaniu 6 Programów Zapobiegania Awariom, 6 Raportów o bezpieczeństwie i 7 Wewnętrznych Planów Operacyjno-Ratowniczych.

- **PAP.1.4. Badanie przyczyn oraz usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych.**

  W latach 2022-2023 nie odnotowano zdarzeń mających znamiona poważnej awarii przemysłowej, w związku z czym nie były prowadzone badania przyczyn oraz usuwania skutków poważnych awarii.

- **PAP.1.5. Poprawa technicznego wyposażenia służb WIOŚ, PWIS, PSP, OSP.**

  W 2022 r. w ramach umów Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi zakupiła m.in.: ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze (13 szt.), średnie samochody ratowniczo-gaśnicze (12 szt.), średni samochód ratownictwa technicznego

z HDS, lekki samochód specjalny oraz lekkie samochody specjalne typu Pickup (6 szt.), lekkie samochody specjalne typu SUV (6 szt.) oraz pralnice, suszarki bębnowe i zestawy motopomp, wyposażenie (pralnice, suszarki, sprężarkę, motopompę) za łączną kwotę 30 491 782,10 zł. Zadania zrealizowane m.in. z udziałem WFOŚiGW w Łodzi pn.: „Zakup pojazdów i wyposażenia dla Państwowej Straży Pożarnej", „Zakup samochodów ratowniczo-gaśniczych", „Zakup samochodów specjalnych dla Państwowej Straży Pożarnej" oraz zadania zrealizowane z udziałem NFOŚiGW pn.: „Samochody pożarnicze do działań z zakresu zwalczania zagrożeń dla środowiska". Dodatkowo w 2022 r. zakupione zostały: samochód do dekontaminacji przy zagrożeniach CBRNE, ciężki samochód specjalny pożarniczy ratowniczo – gaśniczy, lekki samochód rozpoznawczo – ratowniczy o wartości 6 408 915,00 zł w ramach programu „Usprawnienie systemu ratownictwa w transporcie kolejowym – etap I" finansowany z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. W 2023 r. w ramach umów Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi zakupiła: średni samochód ratowniczo – gaśniczy (2 szt.), ciężki samochód ratowniczo gaśniczy (7 szt.), samochód specjalny pożarniczy z drabiną Magirus typ M 42 o wartości 16 308 324,00 zł – zadanie zrealizowane z udziałem WFOŚiGW w Łodzi pn.: „Zakup samochodów ratowniczo – gaśniczych, specjalnych i sprzętu dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej woj. łódzkiego" oraz NFOŚiGW w ramach zdania pn.: „Samochody pożarnicze do działań z zakresu zwalczania zagrożeń dla środowiska". W 2023 r. w ramach umów Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Łodzi zakupiła: średni samochód ratowniczo-gaśniczy ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (5 szt.), średni samochód ratowniczo-gaśniczy z systemem piany sprężonej, średni samochód ratowniczo-gaśniczy z funkcją cięcia (2 szt.), ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy ze zwiększonym potencjałem ratownictwa drogowego (5 szt.), mikrobus do przewozu 9 osób łącznie z kierowcą o łącznej wartości 22 625 035,42 zł – finansowanie z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w ramach zadania „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach – etap V". PSP w Łodzi zakupiła: namiot 10-osobowy z osprzętem – 6 szt., namiot do pracy sztabu o powierzchni wewnętrznej min. 20 m^2 z osprzętem – 1 szt., sprzęt analityczny wykorzystujący metodę IMS – 1 szt., sprzęt analityczny wykorzystujący metodę FTIR - 1 szt., sprzęt analityczny wykorzystujący metodę Ramana – 1 szt., zestaw sprzętu akumulatorowego i ręcznego dla grup poszukiwawczo-ratowniczych – 1 szt., zestaw logistyczny dla ciężkiej grupy poszukiwawczo-ratowniczej – 1 szt., zestaw ratowniczy dla ciężkiej grupy poszukiwawczo-ratowniczej – 1 szt., zdalnie sterowany pojazd do gaszenia pożarów

i likwidacji zagrożeń CBRNE wraz z platformą do jego transportu – 1 szt., karetka-samochód do dekontaminacji o wartości 10 172 111,35 zł.

- **PAP.2.1. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców.**

  Zadanie realizowane na bieżąco przez jednostki samorządu terytorialnego.

3. Źródła finansowania inwestycji środowiskowych

Według danych GUS, nakłady finansowe na środki trwałe poniesione w województwie łódzkim na ochronę środowiska i gospodarkę wodną w roku 2022 wyniosły 937 493,50 zł. w tym największe środki przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód w wysokości 465 774,30 zł. W roku 2023 nakłady finansowe na ochronę środowiska zostały zwiększone do kwoty 1 499 927,40 zł z czego najwięcej przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód 694 903,20 zł, na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu 624 917,20 zł. Analizując wielkości nakładów z ostatnich lat obserwujemy tendencję wzrostową w kierunku ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu oraz w zakresie gospodarki ściekowej i wodnej.

Ważnym źródłem finansowania umożliwiającym realizację działań z zakresu ochrony środowiska był Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko finansowany ze środków Unii Europejskiej. Według danych GUS wartość projektów zakończonych w ramach osi priorytetowej – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu (wydatki kwalifikowane, stan na 31 grudnia) w województwie łódzkim w 2022 r. wynosiła 438 886 413,42 zł, a w 2023 r. – 544 231 134,65 zł, tym samym wydatkowano ponad 105 mln zł więcej środków w 2023 r. Z każdym kolejnym rokiem województwo łódzkie pozyskuje coraz większe środki z funduszy unijnych.

Innym istotnym źródłem finansowania ochrony środowiska w województwie łódzkim był także Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego, który wspierał działania z zakresu ochrony środowiska.

W 2022 r. w ramach V Osi Priorytetowej RPO WŁ 2014-2020:

- złożono 23 poprawne formalnie wnioski o wartości dofinansowania 42 mln zł,
- podpisano 22 umowy o wartości ogółem 103,4 mln zł,
- zatwierdzono wnioski o płatność o wartości ogółem 89,4 mln zł,
- przekazano wnioski o płatność do KE o wartości wydatków kwalifikowalnych 54,6 mln zł.

W 2023 r. w ramach V Osi Priorytetowej RPO WŁ 2014-2020:

- zatwierdzono wnioski o płatność o wartości ogółem 111,1 mln zł,

- przekazano wnioski o płatność do KE o wartości wydatków kwalifikowalnych 79,7 mln zł.

Bardzo duże znaczenie dla możliwości prowadzenia działań w obrębie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ma wsparcie finansowe udzielane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Zarząd obradował na 65 posiedzeniach i podjął łącznie 19 215 uchwał. W 2022 r. Zarząd przyznał wsparcie finansowe na realizację proekologicznych zadań w łącznej wysokości 393 226 912,12 zł, z czego 349 953 689,12 zł w formie dotacji, 33 431 398,00 zł w formie pożyczek oraz 9 841 825,00 zł w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym. Zarząd podejmował również uchwały w sprawie częściowego umorzenia pożyczek na łączną kwotę 5 301 558,52 zł. W 2022 r. Rada Nadzorcza podjęła na wniosek Zarządu łącznie 86 uchwał dotyczących udzielenia dofinansowania, zatwierdzając wnioski Zarządu o przyznanie środków w łącznej wysokości 203 761 571,00 zł, z czego 121 153 501,00 zł w formie pożyczek oraz 82 608 070,00 zł w formie dotacji. Zarząd podjął uchwały w sprawie programu priorytetowego „Czyste Powietrze" na łączną kwotę w wysokości 278 743 649,00 zł, w formie dotacji dla programu priorytetowego „Ogólnopolski program regeneracji środowiska gleb poprzez ich wapnowanie" na łączną kwotę 6 906 465,81 zł, w sprawie programu priorytetowego „Agroenergia. Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii" na kwotę 1 495 756,42 zł, w formie wsparcia szpitali w realizacji zadań ochrony środowiska w związku z pandemią koronawirusa – II edycja na kwotę 7 263 715,00 zł, w formie dotacji dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego na kwotę 1 302 055,75 zł oraz w ramach dotacji dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych na terenie województwa łódzkiego na kwotę 925 448,54 zł.

W 2023 r. Rada Nadzorcza podjęła na wniosek Zarządu łącznie 145 uchwał dotyczących udzielenia dofinansowania, zatwierdzając wnioski Zarządu o przyznanie środków w łącznej wysokości 202 978 180,00 zł, z czego 138 796 841,00 zł w formie pożyczek oraz 64 181 339,00 zł w formie dotacji. Ponadto Rada Nadzorcza rozpatrzyła w ciągu roku sprawozdawczego 18 wniosków o umorzenie pożyczek. Łączna kwota dokonanych umorzeń przez Radę Nadzorczą w 2023 r. wyniosła 11 215 804,17 zł.

Zarząd obradował na 76 posiedzeniach i podjął łącznie 22 220 uchwał. W 2023 r. Zarząd przyznał wsparcie finansowe na realizację proekologicznych zadań w łącznej wysokości 875 396 625,67 zł w tym w formie dotacji 821 791 430,67 zł, w formie pożyczek 42 994 081,00 zł, w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym 10 611 114,00 zł. Uchwały zostały podjęte m.in. w sprawie przyznania pomocy finansowej w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze" na kwotę 732 538 668,00 zł, w ramach Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie na kwotę 6 968 197,57 zł, w formie dotacji dla osób fizycznych na wykonanie

przyłączy kanalizacyjnych na terenie województwa łódzkiego na kwotę 1 602 504,00 zł, w formie dotacji dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie województwa łódzkiego na kwotę 1 451 944,00 zł, w ramach programu priorytetowego „Agroenergia". Część 1) Mikroinstalacje, pompy ciepła i towarzyszące magazyny energii" na kwotę 929 453,82 zł. Zarząd podjął również uchwały w sprawie częściowego umorzenia pożyczek na łączną kwotę 6 997 395,92 zł.

4. Podsumowanie

Przedmiotowy Raport jest wypełnieniem obowiązku monitorowania efektów realizacji Programu ochrony środowiska województwa łódzkiego na lata 2021-2024 z perspektywą do 2028 r. W ocenie postępu wdrażania programu ochrony środowiska oraz jego faktycznego wpływu na środowisko pomocna jest analiza i monitorowanie założonych efektów ekologicznych. W zdecydowanej większości należy stwierdzić, że realizacja zadań przewidzianych w Programie 2021 przyniosła pozytywne efekty. Analiza zmian zaistniałych w środowisku województwa łódzkiego pozwala stwierdzić, że jego stan ulega systematycznej poprawie. Wysokie wymagania, co do osiągnięcia właściwych standardów środowiska, a także celów założonych w krajowych dokumentach strategicznych to zobowiązanie przede wszystkim dla samorządów. Wiąże się to z koniecznością zagwarantowania odpowiednich środków finansowych.

W zakresie stanu powietrza w województwie można stwierdzić, że zrealizowane zadania spowodowały postęp w ograniczeniu emisji zanieczyszczeń, niemniej jednak nadal pozostaje problem dostosowania jakości powietrza do standardów imisyjnych, wprowadzanych przepisami dostosowującymi wymagania do poziomów w Unii Europejskiej. W obszarze Ochrony klimatu i jakości powietrza kluczowym problemem jest emisja zanieczyszczeń pochodzenia antropogenicznego. W województwie łódzkim występuje ciągłe przekroczenie norm jakości powietrza w obrębie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyle zawieszonym PM10. Największe emisje zanieczyszczeń pyłowych pochodzą z sektora komunalno-bytowego przez użytkowanie słabych jakościowo paliw stałych oraz nieefektywnych, pozaklasowych źródeł ciepła. Ze względu na zagrożenie wynikające ze zmian klimatu, oddziałujących na infrastrukturę energetyczną i jakość powietrza, wyznaczono cel P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego. Problemem jest emisja powierzchniowa oraz niska świadomość społeczeństwa w zakresie zanieczyszczenia powietrza i skutków zdrowotnych z tym związanych.

Klimat akustyczny województwa łódzkiego kształtowany jest w głównej mierze przez hałas związany z eksploatacją szlaków komunikacyjnych. Podstawowym źródłem hałasu jest intensywny ruch pojazdów osobowych oraz ruch tranzytowy samochodów ciężarowych. Biorąc

pod uwagę poprawę klimatu akustycznego w województwie, istotne będzie wyprowadzenie ruchu tranzytowego poza obszar zabudowy mieszkaniowej, ograniczając w ten sposób liczbę osób narażonych na ponadnormatywny hałas. Istotnymi działaniami będzie również budowa dróg regionalnych i lokalnych i ich połączeń z drogami krajowymi, a także poprawa stanu istniejących nawierzchni.

Na terenie województwa łódzkiego nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego. Z tego względu zaplanowane działania koncentrują się na kontynuacji monitoringu poziomu pól elektromagnetycznych na terenie województwa łódzkiego oraz edukacji społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM.

W zakresie Gospodarowania wodami kluczowym problemem jest zły stan wód powierzchniowych, występowanie terenów zagrożonych powodzią oraz suszą. Nadrzędnym zagrożeniem dotyczącym tego obszaru jest zwiększenie częstotliwości i wielkości zjawisk ekstremalnych, w szczególności susz i powodzi oraz nasilona antropopresja (zrzuty ścieków komunalnych i przemysłowych, spływy z obszarów intensywnej produkcji rolniczej itp.), powodująca pogarszanie jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

W obszarze Gospodarki wodno-ściekowej zaobserwowano korzystne tendencje dotyczące odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych, w głównej mierze będące następstwem realizacji inwestycji zaplanowanych w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Kluczowym problemem jest jednak niski stopień skanalizowania obszarów wiejskich, w związku z czym należy skoncentrować się na rozbudowie i modernizacji sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, czyli utworzeniu sprawnego i funkcjonalnego systemu, mającego na celu poprawę gospodarki wodno-ściekowej.

Następny z obszarów środowiskowych obejmuje Zasoby geologiczne. Największym zagrożeniem w regionie jest pozyskiwanie kopalin bez koncesji co wiąże się z negatywnym wpływem na środowisko – głównie zmianami stosunków wodnych, ukształtowania terenu, obniżeniem walorów krajobrazowych jak również zmniejszeniem przychodu Skarbu Państwa. Nadrzędnym celem w tym zakresie jest racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi, ukierunkowane na kontrolę oraz monitoring eksploatacji kopalin.

Kolejny obszar obejmuje Gleby. Problemem pojawiającym się w tym obszarze są zagrożenia gleb procesami erozji wietrznej, wzrost zawartości siarki w glebie oraz duży udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych. Zagrożeniem dla jakości gleb jest zarówno odkrywkowa eksploatacja kopalin, jak i zmiany klimatu oraz występowanie zjawisk ekstremalnych, powodujące zagrożenia takie jak susza, erozja. W związku z tym należy podjąć

działania ochronne gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu.

W obszarze interwencji znajduje się Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów. W zakresie głównych problemów wskazano występowanie „dzikich wysypisk" i trudności z usuwaniem odpadów tam zdeponowanych, brak punktów PSZOK w każdej gminie, istniejące na terenie województwa wyroby zawierające azbest oraz wzrastające koszty gospodarowania odpadami. W związku z tym głównym celem w tym obszarze jest gospodarowanie odpadami, zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju województwa łódzkiego. W zakresie gospodarki odpadami analiza danych liczbowych wskazuje, iż zgodnie z zakładanym trendem w poszczególnych latach wzrastała masa selektywnie odebranych i zebranych odpadów komunalnych. Jednocześnie zmniejsza się masa odbieranych i zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych. Powyższe świadczy o systematycznym uszczelnianiu się funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Sukcesywnie realizowane są zadania związane z budową/rozbudową/modernizacją instalacji do przetwarzania odpadów. Konieczna jest dalsza edukacja mieszkańców w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

W zakresie Zasobów przyrodniczych, województwo łódzkie charakteryzuje się stosunkowo niewielką na tle pozostałej części kraju powierzchnią obszarowych form ochrony przyrody oraz lasów. Dodatkowo obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych narażone są na presję turystyczną oraz urbanizacyjną. Główne zagrożenia to zmiany klimatyczne powodujące nieodwracalne przekształcenia w ekosystemach oraz brak formalnej ochrony korytarzy ekologicznych.

W obszarze zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi główne zidentyfikowane zagrożenia obejmują wzrost popytu na energię i rozwój sektora przemysłowego prowadzące do obciążenia infrastruktury. Zagrożeniem są również nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe, zwiększające ryzyko wystąpienia poważnej awarii oraz zagrożenie środowiska wynikające ze zlokalizowanych na terenie województwa zakładów klasyfikowanych jako ZZR i ZDR. Główne działania realizowane w przyszłości powinny opierać się na ograniczeniu ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Analizując powyższe informacje należy zauważyć, że ważną rolę na zmianę niekorzystnych wpływów na środowisko naturalne pełni edukacja ekologiczna. Obserwujemy wzrost zaangażowania szkół wszystkich szczebli, organizacji pozarządowych oraz inicjatyw lokalnych w różnego rodzaju programy edukacyjne, akcje i kampanie społeczne kierowane

do całego społeczeństwa. Także samorządy lokalne doceniają wagę edukacji ekologicznej w kształtowaniu świadomości społeczeństwa, nie tylko dzieci.

Przeprowadzona analiza oraz wcześniejsze wyniki raportów z realizacji wojewódzkich programów ochrony środowiska potwierdzają tezę, że ciężar realizacji działań strategicznych spoczywa głównie na samorządach i przedsiębiorstwach, gdyż to z ich budżetów pochodziły największe środki finansowe. Inicjowanie jakichkolwiek działań prośrodowiskowych nie byłoby możliwe, gdyby nie odpowiednie mechanizmy wsparcia. Bardzo dużą rolę pełnią zatem fundusze krajowe i unijne, bez których realizacja wielu zadań nie byłaby możliwa.